

С. ЛАРССОН

ДИВЧИНА,
ЩО ГРАЛАСЯ
З ВОГНЕМ

СКАНДИНАВСЬКИЙ ГОСТРОСЮЖЕТНИЙ РОМАН

СТІГ
ЛАРССОН

КАРТА
СВІТУ

ДИВЧИНА,
ЩО ГРАЛАСЯ
З ВОГНЕМ

СТІГ
ЛАРСОН

КАРТА СВІТУ

МІЛЕНІУМ

ДІВЧИНА,
ЩО ГРАЛАСЯ
З ВОГНЕМ

СКАНДИНАВСЬКИЙ
ГОСТРОСЮЖЕТНИЙ
РОМАН

ХАРКІВ
«ФОЛІО»
2011

Пролог

Вона лежала на спині, міцно пристебнута ремнями до вузького ліжка зі сталевною рамою. Один ремінь проліг упоперек грудей, зап'ястки закріплено до бічних рейок на рівні стегон.

Уже давно вона припинила будь-які спроби звільнитися. Вона не спала, а втім розплющувати очі не мало сенсу: довкола була пільма, і тільки у вузькому просвіті над дверима ледь блимало тьмяне світло. В роті відчувався огидний присмак, і страшенно хотілося почистити зуби.

Підсвідомо вона весь час прислухалася, чи не пролунають за дверима кроки, що означатимуть його появу. Вона не знала, чи настав вечір, але здогадувалася, що час, коли можна чекати його приходу, вже минув. Раптом під нею завібрувало ліжко; відчувши це, вона розплющила очі. Схоже було, що в будинку запрацювала якась машина. За кілька секунд вона вже не була впевнена в тому, що це їй не здалося.

Подумки вона відзначила: минув ще один день. Сорок третій день її полону.

У неї засвербів ніс, тож вона повернула шию, щоб почухати його об подушку. В кімнаті було задушно й жарко, вона

лежала геть спітніла, в нічній сорочці, що зібгалася брижами під попереком. Піднявши ногу, вона якось захопила вказівним і середнім пальцями краєчок подолу і помалу, сантиметр за сантиметром, витягла його з-під спини. Потім повторила те саме з другого боку, проте горб під попереком розпрямити не вдалося. До того ж мулький матрац був вельми незручним. В ув'язненні дрібниці, яких би вона за інших обставин навіть не помітила, забирали всю її увагу. Не надто туго затягнутий ремінь давав змогу змінити позу і повернутися на бік, але й це було незручно, бо в такому положенні одна рука залишалася за спиною і постійно терпла.

Страху вона не відчувала. Навпаки, її переповнювала злість, яка, не маючи виходу, наростала все більше.

А ще на додачу їй надокучали прикрі думки. В уяві знову й знову поставали картини того, що мало статися. Безпорадне становище, в яке її було поставлено, викликало у неї лють, і хоч як вона намагалася якось загаяти час, зосередившись на чомусь іншому, відчай усе одно нагадував про себе, не даючи їй ні мить забути про ситуацію, в яку вона потрапила. Зусіб'яч поймає тугою, немов хмарою отруйного газу, що проникає крізь пори під шкіру і загрожує отруїти все її існування, вона знайшла для себе найкращий засіб від цього — подумки уявляти собі щось таке, що дає відчуття власної сили. Заплющуючи очі, вона намагалася викликати в пам'яті запах бензину.

Він сидів у авто з опущеним бічним склом. Вона підбігла до машини, хлюпнула у вікно бензином і чиркнула сірником. Це було справою однієї секунди, полум'я спалахнуло миттєво. Він корчився у вогні, а вона слухала, як він волає зі стра-

ху та болю, відчувала запах смаленого м'яса, тяжкий сморід палаючого пластику і пойнятої тлінням оббивки сидіння.

Здається, вона задрімала і не почула кроків, що наближалися, та враз прокинулася, коли відчинилися двері. Світло, що ринуло з дверного прорізу, засліпило її.

Він таки прийшов.

Він був довготелесий. Вона не знала, скільки йому років, але це був дорослий чоловік з густою каштановою шевелюрою, в окулярах у чорній оправі, з ріденькою борідкою, що пахла туалетною водою.

Вона ненавиділа його запах.

Він зупинився коло ліжка в ногах і мовчки роздивлявся її.

Вона ненавиділа його мовчання.

На тлі світла, що лилося з прорізу дверей, його обличчя здавалося темною плямою, так що вона бачила тільки силует. Раптом він заговорив — низьким голосом, дуже виразно, педантично наголошуючи на кожному слові.

Вона ненавиділа його голос.

Спокійно, без ознак глузування чи неприязні, він повідомив, що прийшов її привітати, адже сьогодні у неї день народження. Вона здогадувалася, що він бреше.

Вона ненавиділа його.

Він підійшов ближче і, ставши в головах, поклав їй на лоба пітну долоню, провів пальцями по її волоссю, що мало виражати дружелюбність. Мабуть, як подарунок до її дня народження.

Вона ненавиділа його доторки.

Він говорив їй щось іще — вона бачила, як ворухнуться його губи, але відключилася і не слухала. Вона не хотіла слухати, не хотіла відповідати. Зрозумівши, що вона ніяк не реагує на сказане, він підвищив голос, в якому почулося роздратування. Адже він говорив про взаємну довіру. Через кілька хвилин він замовк. Вона ніби не помічала його погляду. Нарешті він знизав плечима і почав перевіряти реміні, якими вона була зв'язана. Підтягнувши ремінь у неї на грудях, він нахилився, щоб застібнути пряжку на наступну дірку.

Вона різко повернулася на лівий бік, наскільки дозволяли пута, і, лежачи до нього спиною, підігнула коліна, а потім штовхнула його в голову. Вона цілилася в кадик і втрапила кінчиками пальців кудись у шию, та він був наготові і вчасно відскочив, тож вона тільки й змогла, що ледь торкнутися його. Вона знову спробувала дістати його, та він уже відійшов, і в неї нічого не вийшло.

Вона опустила ноги і витягнула їх на ліжку.

Простирadlo звислося з ліжка на підлогу, нічна сорочка задерлася ще вище, оголивши стегна.

Він мовчки постояв над нею, потім обійшов ліжку з іншого боку і почав припасовувати ножні реміні. Вона спробувала підігнути ноги, але він схопив її за кісточку, другою рукою притиснув коліно і прив'язав ногу. Знову обійшовши ліжку, він так само прив'язав другу ногу.

Тепер вона була зовсім безпорадна.

Піднявши з підлоги простирadlo, він накрив її і хвилини зо дві мовчки дивився на полонянку. У темряві вона відчувала його збудження, хоча сам він його не помічав чи намагався не звертати уваги. Вона була впевнена, що в нього ерек-

ція, що йому так і хочеться простягти руку і доторкнутись до неї.

Потому він обернувся, вийшов і замкнув за собою двері. Вона чула, як клацнула засувка, хоча не було жодної необхідності тримати її під замком, адже вона все одно не могла вивільнитися.

Кілька хвилин вона лежала, дивлячись на вузьку смужку світла над дверима. Потім поворухнулася, щоб перевірити, чи міцно затягнуті ремені. Досить було їй хоч трохи зігнути ноги в колінах, як ремінь відразу ж напинався струною. Припинивши спроби, вона завмерла і лежала нерухомо, дивлячись у порожнечу перед собою.

Вона чекала. І малювала в своїй уяві, як хлюпне бензином і як запалає сірник.

Вона бачила його, облитого бензином, і відчувала в руці коробку сірників. Ось вона струснула коробку, вона заторохтіла. Вона відкрила її і дістала сірника. Він щось сказав, але вона затулила вуха і не прислухалася до його слів. Підносячи сірник до коробки, вона спостерігала за виразом його обличчя. Вона чула шурхіт чорної головки, що чиркнула об бічну сторону коробки. Це було схоже на протяжний гуркіт грому. Спалахнуло полум'я...

Вона тихенько засміялася і вирішила не скорятися.

Цієї ночі їй виповнилося тринадцять років.

ЧАСТИНА 1
НЕПРАВИЛЬНІ РІВНЯННЯ
16—20 грудня

Рівняння позначають за вищим показником ступеня невідомої величини. Якщо він дорівнює одиниці, то це рівняння першого ступеня, якщо ступінь дорівнює двом, то це рівняння другого ступеня, і так далі. Рівняння будь-якого ступеня, вищого за одиницю, має декілька значень невідомих величин, які йому задовольняють. Ці значення називаються коренями рівняння. Рівняння першого ступеня (лінійне рівняння): $3x - 9 = 0$ (корінь: $x = 3$)

Розділ 01

*Четвер, 16 грудня — п'ятниця,
17 грудня*

Лісбет Саландер зсунула сонячні окуляри на кінчик носа і, примружившись, уважно подивилася з-під крилатого капелюха. Вона побачила, як з бічного входу готелю вийшла мешканка тридцять другого номера й неспішно рушила до розставлених навколо басейну біло-зелених шезлонгів.

Лісбет раніше вже зустрічала цю жінку і вирішила, що їй має бути близько тридцяти п'яти років, хоча, поглянувши на неї, не можна було з певністю визначити її вік — чи то її двадцять п'ять, чи всі п'ятдесят. Каштанове волосся сягало їй до плечей, вона мала довгасте обличчя і фігуру з округлими

формами, як у моделей з каталогу дамської білизни. Жінка носила сандалі, чорне бікіні й сонячні окуляри з фіолетовими скельцями, а свій жовтий солом'яний капелюх вона кинула додолу поряд із шезлонгом, збираючись покликати бармена з бару Елли Кармайкл. Вона була американкою, і в її вимові відчувався південний акцент.

Поклавши книжку на коліна, Лісбет відпила кави із склянки, що стояла під рукою, і потяглася по сигарети. Не обертаючись, вона перевела погляд на горизонт. З тераси біля басейну вона бачила шматочок Карибського моря за стіною готельної території, що виднівся у просвіті між пальмами і рододендронами. У відкритому морі йшла вітрильна яхта, тримаючи курс на північ, у бік Санта-Лючії чи то Домініки. Ще далі видно було сіре вантажне судно, що рухалося на південь, до Гайани або однієї із сусідніх з нею країн. Слабкий бриз намагався розвіяти вранішню спеку, але Лісбет відчула, як у неї по лобі повільно стікає на брову крапля поту. Вона не любила смажитися на сонці і як могла уникала його, ховаючись у тіні, під тентом, та, незважаючи на це, засмагла до кольору горіха. Зараз на ній були шорти кольору хакі й чорна сорочка.

Із гучномовця, розташованого коло барної стійки, лунали дивні звуки в стилі стилпан¹. Вона ніколи не цікавилася музикою і не змогла б відрізнити Свена Інґвара від Ніка Кейва, але стилпан привернув її увагу, і вона мимоволі прислухалася. Важко було собі уявити, щоб комусь удалося настроїти сковорідку, і ще більш сумнівним здавалося, що якась там

¹ Стальні сковорідки (англ.).

каструля може видавати звуки музики, які не сплутаєш ні з чим іншим. Лісбет слухала як зачарована.

Зненацька щось відвернуло її увагу, і вона знову перевела погляд на жінку, якій щойно принесли келих з напоєм апельсинового кольору.

Звичайно, Лісбет це не обходило. Просто вона не могла зрозуміти, чому ця жінка залишається в готелі. Минулої ночі в сусідньому номері відбувалося щось жахливе. Звідти долинав плач, придушені схвильовані голоси і часом щось схоже на звук ляпаса. Роздавав ляпаса чоловік років сорока з гаком, з темним, рівно зачесаним волоссям з проділом посередині, який у наш час годі було й побачити, — як вважала Лісбет, чоловік пожилички. Судячи з усього, до Гренади він приїхав у справах. Що це були за справи, Лісбет не мала жодного уявлення, але щоранку пожилець приходив до бару пити каву, вдягнений у піджак з обов'язковою краваткою, після чого, узявши портфель, сідав у таксі, що чекало на нього біля дверей.

До готелю він повертався надвечір, коли його дружина купалася в басейні, потім вони разом усідалися на терасі. Зазвичай вони обідали удвох, тихо і, здавалося б, задушевно розмовляючи. Видно було, що жінка любить хильнути зайвого, проте вона ніколи не переходила межі пристойності і не завдавала неприємностей оточуючим.

Скандали в сусідньому номері відбувалися регулярно і починалися між десятою і одинадцятою вечора, саме тоді, коли Лісбет укладалася в ліжко з книгою про таємниці математики. Про злісне рукоприкладство не йшлося. Наскільки могла оцінити Лісбет, за стіною діялася звична і нудна

сварка. Минулої ночі цікавість узяла гору, і Лісбет вийшла на балкон, щоб через прочинені двері послухати, чому лається подружжя. Дуже довго чоловік ходив із кутка в куток, називаючи себе жалюгідним типом, який не заслуговує її любові, і на всі лади торочив, що вона, звичайно ж, мусить вважати його брехуном. І дружина щоразу казала йому, що зовсім так не вважає, і як могла намагалася його заспокоїти, але він товк своєї, поки вона не здалася під його натиском і не підтвердила, як він вимагав: «Так, ти брехун». Досягнувши мети, він негайно ж скористався її вимушеним визнанням, щоб перейти в наступ, і напосівся на неї, докоряючи аморальністю та поганою поведінкою, зокрема обізвав дружину повією. Лісбет нікому не дозволила б такого стосовно себе, проте тут вона була ні до чого і тому не могла вирішити, як їй реагувати на те, що сталося, і чи слід узагалі щось робити.

Поки Лісбет дивувалася з того, як пожилець гризе голову своїй дружині, розмова раптом урвалася і почулося щось схоже на звук ляпаса. Вона подумала, що слід, мабуть, вийти в коридор і вибити двері сусіднього номера, але там враз усе стихло.

Сьогодні вранці, розглядаючи жінку, що сиділа біля басейну, Лісбет помітила синець у неї на плечі й садно на стегні, однак більше нічого особливо страшного не побачила.

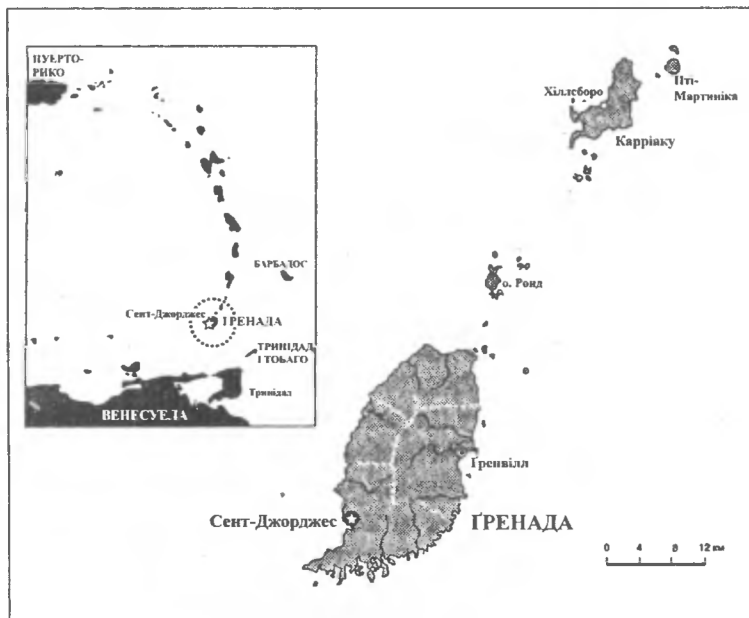
За дев'ять місяців до цього Лісбет натрапила в римському аеропорту да Вінчі на покинуте кимось число «Поп'юлар сайєнс» і прочитала в ньому одну статтю, що викликала в неї невиразну цікавість до такої невідомої для неї галузі, як сфе-

рична астрономія¹. Спонукувана пориванням, вона там же, в Римі, зайшла до університетського книжкового магазину і придбала основні посібники з цієї теми. Але для того, щоб зрозуміти сферичну астрономію, слід було розібратися в деяких математичних складностях. Подорожуючи, вона останніми місяцями не раз навідувала університетські книжкові магазини, щоб придбати ще якусь книжку на потрібну їй тему.

Її вчені заняття мали несистематичний та випадковий характер, і здебільшого книжки лежали в її сумці нерозпаковані. Так тривало, доки вона не побувала в університетському книжковому магазині Маямі, звідки вийшла з книжкою Л. Парно «Виміри в математиці» (Гарвардський університет, 1999). Цією книжкою вона захопилася, перш ніж вирушити на Флорида-Кейс, звідки почався її тур островами Карибського моря.

Вона побувала на Гваделупі, де пробула дві доби в жакливій дірі, на Домініці, де дуже добре і спокійно прожила п'ять діб, на Барбадосі, де цілу добу в американському готелі почувалася зайвою і небажаною, і, нарешті, на Санта-Лючії, де затрималася аж на дев'ять днів. На Санта-Лючії вона радо залишилася б і довше, коли б не твердоголовий молодчик з вуличної банди, який вважав себе хазяїном у барі її готелю. Зрештою їй урвався терпець, вона *торохнула* його цеглиною по довбешці, виписалася з готелю і взяла квиток на пором,

¹ Сферична астрономія — розділ астрометрії, що розробляє математичні методи визначення видимих положень та рухів небесних тіл за допомогою різних систем координат, а також теорію закономірних змін координат світил із часом.

що перевозив пасажирів у столицю Гренади Сент-Джорджес. До того, як Лісбет піднялася на борт порома, вона ніколи навіть не чула, що є така країна. На Гренаду вона висадилася о десятій ранку; на дворі стояв листопад і періщила тропічна злива. З путівника «Кариб'єн тревелер»¹ вона дізналася, що Гренаду називають Spice Island, «острів прянощів», і що це один з найбільших у світі постачальників мускату. Населення острова — 120 000 чоловік, а крім того, приблизно 200 000 гренадців мешкають у США, Канаді та Англії, з чого

¹ «Карибський мандрівник» (англ.).

можна виснувати про незадовільний стан місцевого ринку праці. Ландшафт острова утворений узгір'ями навколо згаслого вулкана Гранд-Етан.

З історичного погляду Гренада була однією з численних дрібних англійських колоній. У 1795 році про Гренаду заговорили після того, як колишній раб Джуліан Федон, окрилений ідеями французької революції, організував на острові повстання, змусивши королівську владу кинути проти нього війська, які перестріляли, порубали, перевішали і покалічили безліч повстанців. Для колоніальних властей було несподіванкою, що до повстанців приєдналася навіть певна кількість білих бідняків, які знехтували етикетом і расовими межами. Повстання було придушено, але Федона так і не вдалося схопити, він переховувався в гірському масиві Гранд-Етану і з часом перетворився на легенду на зразок місцевого Робін Гуда.

Двісті років по тому, в 1979 році, адвокат Моріс Бішоп підняв народ на нову революцію, натхненниками якої, згідно з путівником, були комуністичні диктаторські режими Куби та Нікарагуа. Проте у Лісбет після знайомства з Філіпом Кемпбеллом — учителем, бібліотекарем і баптистським проповідником, у будинку якого вона винаймала кімнату, — склалося зовсім інше враження. Суть його полягала в тому, що Бішоп насправді був популярним народним лідером, що повалив божевільного диктатора, а крім того, мрійником, який захоплювався пошуками НЛО і витрачав частину й так скромного національного бюджету для полювання на літаючі тарілки. Бішоп обстоював принципи економічної демократії, першим

запровадив закон про рівноправ'я чоловіків та жінок і був убитий у 1983 році.

Після вбивства Бішопа та додаткової різанини, під час якої загинуло сто двадцять чоловік, включаючи міністра закордонних справ, міністра у справах жінок і декількох видатних профспілкових діячів, США ввели на острів війська і встановили демократію. У Гренаді це викликало зростання безробіття з шести до п'ятдесяти відсотків, а також призвело до того, що торгівля кокаїном знову набула першорядного значення і стала головним джерелом доходу. Філіп Кемпбелл тільки похитав головою, заглянувши в путівник, яким користувалася Лісбет, і дав їй кілька корисних порад на тему, яких людей і кварталів слід уникати, коли стемніє.

Таких порад Лісбет Саландер не потребувала. Знайомства з кримінальним світом Гренади вона уникнула в основному завдяки тому, що їй відразу впав в око пляж Гранд Анс Біч, розташований на південь від Сент-Джорджеса, — малолюдна піщана смуга завдовжки з милю, де можна було годинами блукати, ні з ким не розмовляючи і нікого не зустрічаючи на своєму шляху. Вона переїхала до «Кейса» — одного з небагатьох американських готелів на узбережжі — і пробула там сім тижнів, знічев'я гуляючи пляжем та напихаючись місцевими плодами чінапами, які їй надзвичайно сподобалися і своїм смаком нагадували шведський агрус.

Пляжний сезон ще не розпочався, і готель «Кейс» був заповнений тільки на третину. І саме тут її спокій та математичні вправи на дозвіллі раптово були порушені неголосними скандалами в сусідньому номері.

Мікаель Блумквіст вказівним пальцем натиснув на гудзик дзвінка коло дверей квартири Лісбет Салаґдер на вулиці Лундаґатан. Він не сподівався, що вона вийде на дзвінок, але вже звично приходив сюди кілька разів на місяць, щоб переконатися, що все залишається без змін. Навпомацки перевірюючи її пошту, він виявив цілу купу рекламних аркушів. Була десята година вечора, і напотемки не вдавалося визначити, як виросла купа з часу його останніх відвідин. Нерішуче постоявши якийсь час на сходовому майданчику, він розчаровано повернувся спиною до дверей і вийшов з під'їзду. Далі неквапливо пройшовся до свого будинку на Белльмансґатан, увімкнув кавоварку і, очікуючи на програму вечірніх новин, утупився в газету. На серці було тоскно, він запитував себе, куди поділася Лісбет Салаґдер. Його охопило якесь нудотне хвилювання, і вже вкотре муляло питання, що ж із нею могло статися.

Рік тому Лісбет Салаґдер приїздила до нього на Різдво в замський будинок. Прогулюючись, вони часто обговорювали наслідки бурхливих подій, учасниками яких обоє стали минулого року. Пережите тоді Мікаель сприймав як поворотний момент у своєму житті. Його було визнано винним у наклепі на відомого промисловця Веннерстрьома, і кілька місяців він відсидів у в'язниці, його журналістська кар'єра зазнала фіаско, тож йому довелося, підібгавши хвоста, покинути посаду відповідального редактора журналу «Міленіум». Та потім усе враз змінилося. Отримавши від промислового магната Хенріка Ванґера замовлення написати його біографію, він спочатку поставився до цього як до безглуздой, але добре оплачуваної синекури, проте архівні пошуки не-

сподівано привели до сутички з невідомим серійним убивцею, хитрим і спритним.

Під час цього полювання він зустрів Лісбет Саландер. Мікаель мимоволі торкнувся легкого рубця під лівим вухом, залишеного зашморгом. Лісбет не тільки допомогла йому наздогнати вбивцю, а й буквально врятувала йому життя.

Не раз вона вражала його своїми дивовижними талантами: фотографічною пам'яттю та феноменальним знанням комп'ютера. Мікаель Блумквіст завжди вважав себе непоганим користувачем, але Лісбет Саландер орудувала комп'ютером так, немов їй допомагав сам диявол. Поступово він таки втямив, що вона — хакер світового рівня і що у віртуальному інтернаціональному клубі найвидатніших майстрів зі злочинних комп'ютерних кодів вона мала славу легендарної особи, хоча там її знали тільки під псевдонімом Wasp¹.

Тільки завдяки їй вмінно вільно мандрувати чужими комп'ютерами він здобув той матеріал, який дав йому змогу перетворити свою журналістську поразку на перемогу. Його розслідування справи Веннерстрьома привело до сенсаційної публікації, яка ще рік по тому залишалася й далі в центрі уваги відділу Інтерполу, що займається економічними злочинами, а Мікаелю давала привід регулярно з'являтися на телевізійному екрані.

Рік тому він мав величезну втіху від цієї публікації — з її допомогою він помстився за себе і відновив свою репутацію як журналіста. Проте радість скоро минула. За кілька тижнів він відчув, що йому набридло відповідати на одні й ті самі

¹ Оса (англ.).

запитання журналістів і фінансової поліції та одно торочити: «Мені вельми шкода, але я не можу говорити про мої джерела». Тому коли раптом з'явився журналіст від англомовної газети «Азербайджан таймс», який приїхав спеціально для того, щоб поставити йому ті самісінькі безглузді запитання, Мікаелю урвався терпець. Він звів кількість інтерв'ю до мінімуму і за останні кілька місяців дав згоду тільки один раз — коли йому подзвонила «Та, з каналу ТБ-4» й умовила його виступати, якщо розслідування переходитиме в абсолютно нову фазу.

Його співпраця з «Тією, з каналу ТБ-4» мала свої особливі підстави. Вона була першою журналісткою, що захопилася за опубліковані ним викриття, і якби не її підтримка в той знаменний вечір, коли в «Міленіумі» з'явилася сенсаційна публікація, ця історія, можливо, не мала б такого розголосу. Вже пізніше Мікаель дізнався, що вона зубами вирвала у редакції згоду, переконавши виділити місце цьому сюжету; що ця пропозиція нашоувхнулась на потужний опір, оскільки знайшлося багато противників того, щоб підтримувати «цього дурника з “Міленіуму”», і до останньої хвилини перед випуском передачі ніхто не знав, чи подолає вона міцний заслін редакційних адвокатів. Старші колеги були проти і попереджали, що в разі помилки на її кар'єрі буде поставлено хрест. Вона наполягла на своєму, і ця історія стала сенсацією року.

Весь перший тиждень вона виступала як ведуча, адже з усіх репортерів тільки вона була поінформована. Та ближче до Різдва Мікаель помітив, що коментувати перебіг подій і повідомляти про нові повороти справи почали жур-

налісти-чоловіки. Перед Новим роком Мікаель стороною довідався про те, що її потурили з програми, бо, бач, таку важливу тему мають коментувати серйозні репортери, фахівці з економічних проблем, а не якась там дівча з Готланда або Бергслагена¹, чи звідки там вона взялася! Наступного разу, коли Мікаелю подзвонили з каналу ТБ-4 з проханням дати свій коментар подій, він прямо заявив: погодиться тільки з такою умовою, що питання ставитиме вона. Кілька днів тривало невдоволене мовчання, перш ніж хлопці з ТБ-4 капітулювали.

Певне послаблення інтересу до справи Веннерстрьома збіглося в часі із зникненням Лісбет Саландер із життя Мікаеля. Він так і не зрозумів, що сталося.

Вони попрощалися на другий день Різдва і після цього кілька днів не зустрічалися. Напередодні Нового року пізно ввечері він їй потелефонував, але вона не взяла слухавку.

Новорічного вечора він двічі ходив до її будинку і дзвонив у двері. Першого разу в її вікнах видно був світло, але вона йому не відчинила. Другого в квартирі було темно. У перший день нового року він знову спробував подзвонити, та відповіді не дочекався. Всі подальші спроби закінчувалися повідомленням, що абонент недоступний.

За наступні кілька днів він бачився з нею двічі. Не з'єднавшись із нею телефоном, він на початку січня пішов до неї додому і почав чекати під дверима квартири. Прихопивши з собою книгу, він терпляче простояв так чотири години, і нарешті близько одинадцятої вечора вона увійшла у під'їзд з

¹ Гірничопромисловий район у центральній частині Швеції.

коричневою картонною коробкою в руках. Побачивши його, вона прикипіла до місця.

— Привіт, Лісбет, — привітався він, згорнувши книгу.

Вона дивилася на нього без будь-якого виразу, погляд не потеплів, не видно було, щоб вона зраділа зустрічі. Вона просто пройшла повз нього і всунула ключу за замок.

— Не запросиш мене на філіжанку кави? — спитав Мікаель.

Вона обернулася до нього і тихо сказала:

— Забирайся геть! Я не хочу тебе бачити.

Потім зачинила двері перед носом безмірно здивованого Мікаеля Блумквіста, і він почув, як у замку клацнув ключ.

Удруге він побачив її через три дні. Він їхав у метро від Шлюзу¹ до «Т-Сентрален»² і на станції «Гамла стан»³, визирнувши у вікно, побачив її на платформі за якихось два метри від себе. Двері саме зачинялися. Цілих п'ять секунд вона дивилася прямо на нього, як на порожнє місце, а потім, коли поїзд рушив, повернулася і зникла з очей.

Неважко було зрозуміти, що все це означає. Лісбет Саландер не хотіла мати з Мікаелем Блумквістом жодних стосунків. Вона викреслила його із свого життя так само ефективно, ніби стерла файл зі свого комп'ютера, нічого не пояснюючи. Вона змінила номер свого мобільного і не відповідала на листи електронної пошти.

¹ Шлюз — Слуссен — район Стокгольма, близький до старого центру, велика транспортна розв'язка.

² «Т-Сентрален» — станція метро біля Центрального вокзалу.

³ Гамла стан — Старе місто, район Стокгольма.

Мікаель зітхнув, вимкнув телевізор і, підійшовши до вікна, дивився на ратушу.

Він задавався питанням, чи не помиляється, регулярно навідуючись до її будинку. Для нього завжди було правилом: якщо жінка ясно дає зрозуміти, що не бажає його знати, залишається тільки зійти з її дороги. А не врахувати таке побажання означало в його очах виявити неповагу.

Колись Мікаель і Лісбет спали разом, але це траплялося завжди з її ініціативи, і їх зв'язок тривав півроку. Якщо вона вирішила покінчити з цими стосунками так само неждано, як їх започаткувала, то Мікаель був готовий прийняти це не сперечаючись. Остаточно вирішувати мала вона. Раз так, Мікаель не надто переймався б і роллю колишнього бойфренда, але те, що Лісбет поводитися так, ніби взагалі не бажала його знати, стало для нього неприємною несподіванкою.

Він не був закоханий у неї — вони з нею були такими різними, якими тільки можуть бути двоє людей, — але ставився він до неї з щирою симпатією і дуже нудьгував за цією з біса непростою дівчиною. Він-бо думав, що їх дружні відчуття взаємні. Одним словом, він потрапив у дурне становище.

Мікаель довго простояв біля вікна і нарешті вирішив для себе таке.

Якщо наразі він аж такий нелюбий Лісбет, що, випадково зустрівшись у метро, вона навіть не побажала йому кивнути, то, очевидно, їхній дружбі настав кінець. Тут уже нічого не зміниш, і надалі йому варто облишити намагання побачитися з нею.

Лісбет Саландер глянула на свого наручного годинника і відзначила про себе, що, навіть сидючи в затінку, спітніла з ніг до голови. Було пів на одинадцятю, час наближався до полудня. Вона в думках повторила математичну формулу завдовжки в три рядки і згорнула книгу «Виміри в математиці». Потім прибрала зі столу ключ від свого номера і пачку сигарет.

Її номер був на другому поверсі двоповерхового готелю. Повернувшись туди, вона роздяглася і пішла під душ.

Із стіни під самою стелею на неї витріщилася двадцятисантиметрова зелена ящірка. Лісбет Саландер теж подивилась на неї, але не прогнала. Ящірки водилися по всьому острову і проникали до приміщення через розчинені вікна, крізь щілини в жалюзі, під дверима або через вентиляцію у ванній. Лісбет добре вживалася з цією компанією, яка звичайно нічим їй не заважала. Вода була прохолодною, але не крижаною, так що вона простояла під душем п'ять хвилин, відпочиваючи від жару.

Повернувшись у кімнату, вона роздягнена постояла перед дзеркалом, з подивом роздивляючись своє тіло. Маючи зріст сто п'ятдесят сантиметрів, вона, як і раніше, важила близько сорока кілограмів, і з цим, на жаль, нічого не можна було подіяти. Так само як з тонкими ляльковими кінцівками і вузькими стегнами, які не заслуговували на особливу увагу.

Зате тепер у неї з'явилися груди!

Все життя вона була плоскогрудною, як дівчинка, що не досягла перехідного віку. Фігура була просто курям на сміх, тому вона завжди соромилася показуватися комусь неодягненою.

А тут раптом, не знати звідки взялися, з'явилися груди! Не такі, як у секс-бомби, — таких вона б і не хотіла мати, бо з її щупленьким тільцем це було б просто смішно, — але все-таки це були міцні округлі груди середнього розміру. Ретельно продумана операція не порушила пропорцій фігури, проте викликала разучі зміни як у зовнішності Лісбет, так і в її внутрішньому самовідчутті.

Для того щоб мати нові груди, вона вибрала клініку в околицях Генуї, де працювали кращі фахівці Європи, і провела там п'ять тижнів. Її лікар, приваблива і тверда як сталь жінка на ім'я Алессандра Перріні, погодилася з тим, що груди у пацієнтки недорозвинені, тож медичні показання не перешкоджали операції для їх збільшення.

Хірургічне втручання виявилось безболісним, але новий бюст і виглядом, і за відчуттями був як справжній, а шрам тепер уже майже непомітний. Лісбет залишилася дуже задоволена і ні на мить не пошкодувала про своє рішення. Перші півроку після операції вона не могла з оголеними грудьми спокійно пройти повз дзеркало, щоб не подивитися на себе і не порадіти тому, наскільки кращим стало життя.

Перебуваючи в генуезькій клініці, вона видалила одне із своїх дев'яти татуювань — двосантиметрову осу, що прикрашала її шию з правого боку. Лісбет любила всі свої татуювання, особливо великого дракона, який займав простір від плеча до сідниці, але оси вирішила все-таки позбутися: та була на видному місці і могла стати чудовою особливою прикметою. Татуювання було видалене за допомогою лазера, і, проводячи пальцем по шиї, Лісбет відчувала маленький шрам. Засмага на цьому місці була трохи світліша, проте

якщо не придивлятися, то й не помітиш. Загалом перебування в генуезькій клініці обійшлося їй у сто дев'яносто тисяч крон.

І вона могла дозволити собі таку витрату.

Помріявши, вона відірвалася від дзеркала і наділа трусики та бюстгальтер. Через три дні після того, як виписалася з генуезької клініки, вона вперше за своє двадцятип'ятилітнє життя пішла до магазину дамської білизни і накупила собі тих речей, якими раніше їй ніколи не доводилося користуватися. Тепер вона носила бюстгальтер і дуже тим тішилася.

Вона наділа джинси і чорну майку з написом «Consider this as a fair warnings»¹, потім взулася в сандалі, прихопила солом'яний капелюшок і повісила через плече чорну нейлонову сумку.

Біля стійки адміністратора зібралася купка пожильців, які про щось жваво розмовляли. Наближаючись до виходу з готелю, Лісбет прислухалася, потім уповільнила крок і нашорошила вуха.

— Just how dangerous is she?² — питала чорношкіра жінка з гучним голосом і європейським акцентом.

Лісбет упізнала в ній пасажирку з групи, що прилетіла чартерним рейсом з Лондона десять днів тому.

Адміністратор із сивими скронями на ім'я Фреді Мак-Бейн, що завжди зустрічав Лісбет привітною усмішкою, зараз мав стурбований вигляд. Він пояснив, що в сіх пожильців проінструктують і їм нема про що хвилюватися, головне — точ-

¹ Вважайте, що вас чесно попередили (англ.).

² А чи дуже ж вона небезпечна? (англ.)

но додержувати інструкцій, які вони отримають. У відповідь він почув зливу вигуків.

Лісбет Саландер спохмурніла і попрямувала до стійки бару, за якою була Елла Кармайкл.

— Про що це вони? — спитала Лісбет, показуючи великим пальцем через плече на похильців, що стовпилися перед адміністратором.

— Є загроза, що нас навідає «Матильда».

— Хто така Матильда?

— Це ураган, що утворився тижнів два тому біля берегів Бразилії. Вчора вранці він налетів на Парамарібо — столицю Суринаму. Поки що не ясно, в якому напрямі він рушить далі. Ймовірно, він піде на північ у бік США, але якщо він не змінить напрямку і продовжить свій шлях на захід, то Тринідад і Гренада опиняться якраз на його шляху. Отже, буде, мабуть, вітряно.

— Я думала, що сезон ураганів уже минув.

— Сезон-то минув. Зазвичай штормові попередження у нас бувають у вересні та жовтні. Але тепер пішла така плутанина через зміну клімату і парниковий ефект, що ніколи не знаєш, що може трапитися.

— Ясно. І коли ж очікується прибуття «Матильди»?

— Скоро.

— Я повинна щось зробити?

— З ураганом жарту кепські, Лісбет. У сімдесяти роки у нас тут пройшов ураган, який спричинив у Гренаді великі руйнування. Мені було тоді одинадцять років, і я жила в селі в горах Гранд-Етану неподалік від Гренвілла. Я ніколи не забуду цієї ночі.

— Он як.

— Але ти можеш не хвилюватися. Просто в суботу не відходь далеко від готелю. Склади в сумку цінні речі, наприклад цей комп'ютер, з яким ти весь час возишся, і будь готова сховатися в підвалі, коли надійде розпорядження. Ото й усе.

— Добре.

— Налити тобі чого-небудь?

— Ні, не треба.

Лісбет Саландер обернулася й пішла не прощаючись. Елла Кармайкл провела її втомленою посмішкою. Їй знадобилося кілька тижнів, щоб звикнути до дивної поведінки приїжджої дивачки і зрозуміти, що Лісбет Саландер поводиться так не від зарозумілості, а просто тому, що вона не така, як усі. Втім, вона без сперечань платила за випивку, дуже не напивалася, ніколи не влаштовувала скандалів і лише трималася осібно.

Транспортні засоби на дорогах Гренади були в основному представлені винахідливо прикрашеними міні-автобусами, які курсували своїми маршрутами, не надто дотримуючись таких формальностей, як, наприклад, зазначений на таблиці розклад. Вони снували сюди-туди впродовж усього світлого часу доби, а після настання сутінків ті, в кого не було власного автомобіля, залишалися без будь-яких засобів пересування.

Лісбет зупинилася край дороги, що вела до центру Сент-Джорджеса, і вже за кілька хвилин перед нею загальмував один з автобусів. Шофер належав до растаманів, і з

кабіни гриміли звуки включеного на всю потужність магнітофона, що виконував «No Woman No Cry». Постаравшись відключитися й цього не чути, Лісбет заплатила належний долар і втиснулася між могутньою жінкою із сивим волоссям і двома хлопчачками в шкільній формі.

Сент-Джорджес розташовувався по берегах підковоподібної бухти, де була внутрішня гавань під назвою Каренаж. Навколо гавані по уступах крутогорих схилів були розкидані житлові будинки, старовинні колоніальні споруди, і на самому краю обривистої кручі височіла фортеця.

Містечко було дуже щільно забудоване, будинки тулилися один до одного, між ними простяглися вузькі вулички з безліччю тісних провулків. Будинки немов дерлися під гору, і в усьому місті, мабуть, ніде не можна було знайти ділянки з горизонтальною поверхнею. Єдиний виняток становив розміщений на північній околиці майданчик для крикету, сполучений з біговими доріжками.

Лісбет проминула гавань і пішки попрямувала до магазину «Мак-Інтайрс електронікс», що стояв поблизу на вершечку невеликого крутого пагорба. Майже всі товари, які продавалися в Гренаді, були імпортними, привезеними із США або з Англії, і відповідно коштували удвічі дорожче, ніж будь-де іще. Зате, на радість відвідувачам, у магазині були встановлені кондиціонери.

У Маямі вона купила собі портативний палмтоп зі складеною клавіатурою, щоб возити його з собою в нейлоновій сумці і читати електронну пошту, але це була вбога заміна її комп'ютеру Apple PowerBook G-4 titanium із сімнадцятидюймовим монітором. Проте старі батарейки вже дихали на

ладан, і після півгодини роботи їх доводилося перезаряджати, а це дуже заважало, коли їй хотілося посидіти на терасі біля басейну. Крім того, електропостачання на Гренаді залишало бажати кращого, і за той час, що Лісбет тут прожила, електрику відключали вже двічі, і на досить тривалий час. І ось замовлені Лісбет запасні батарейки нарешті прибули. Вона розплатилася кредиткою, виписаною на фірму «Уосп ентерпрайзис»¹, склала батарейки в нейлонову сумку і знову вийшла на розпечену полуденною спекою вулицю. Заглянувши по дорозі до банку «Барклайз», вона зняла триста доларів і пішла на ринок, де купила пучечок моркви, півдюжини плодів манго і півторалітрову пляшку мінеральної води. Нейлонова сумка помітно поважчала, і, спустившись у гавань, Лісбет відчула, що дуже зголодніла і хоче пити. Спершу вона мала намір піти у «Натмег», але там ніде було і яблуку впасти. Тоді вона подалася далі в гавань до тихого «Черепашачого панцира», влаштувалася там на веранді і замовила порцію кальмарів із смаженою картоплею та пляшку місцевого пива «Кариб». Підібравши залишене кимось число місцевої газети «Гренадіян войс», вона переглянула його за дві хвилини. Нічого цікавого там не знайшлося, окрім застереження про загрозливе наближення «Матильди». Ілюструвалося воно фотографією зруйнованого будинку і супроводжувалося спогадами про значні урагани минулого.

Лісбет згорнула газету, ковтнула пива прямо з горлечка, відкинулася на спинку стільця і тут раптом побачила знайо-

¹ «Підприємство Оси» (англ.).

мого їй пожилця з тридцять другого номера, що виходив на веранду з бару. В одній руці він тримав незмінний брунатний портфель, у другій — великий келих з кока-колою. Ковзнувши по дівчині байдужим поглядом і не впізнавши, він сів в іншому кінці веранди обличчям до моря і хвилини сім просидів нерухомо з відсутнім виглядом. Потім він раптом узяв келих, зробив три великі ковтки, поставив його знову на стіл і знову поринув поглядом у простір. Через деякий час Лісбет відкрила сумку і дістала з неї «Виміри в математиці».

Скільки Лісбет себе пам'ятала, вона завжди любила ребуси і загадки. Коли їй було дев'ять років, мама подарувала їй кубик Рубіка. Це було випробуванням для її логічних здібностей, і їй знадобилося майже сорок хвилин, щоб зрозуміти, як він влаштований. Зате надалі їй уже не важко було зібрати його. Газетні тести на рівень інтелекту не становили для неї труднощів; побачивши п'ять химерних фігур, вона завжди легко здогадувалася, яка має бути шоста.

Ще в дошкільному віці вона сама збагнула, що таке плюс і мінус, а поняття про множення, ділення і геометрію прийшли як природне продовження цього. Вона могла перевірити суму рахунку в ресторані, скласти накладну і розрахувати траєкторію артилерійського снаряда, випущеного із заданою швидкістю під тим або іншим кутом. Усе це було для неї чимось самоочевидним. До того як їй потрапила на очі стаття в «Поп'юлар сайенс», вона не тільки ніколи не захоплювалася математикою, але навіть не замислювалася над тим, що таблиця множення — це частина математики. Таблицю

множення вона колись запам'ятала на уроці з одного разу і не розуміла, чому вчитель возиться з нею цілий рік.

І ось одного разу її осяяла здогадка, що за доказами і формулами, що їх навчають у школі, стоїть якась непохитна логіка. Ця здогадка привела її до стелажу з посібниками з математики в університетській книжковій крамниці. Але лише коли вона дісталася до «Вимірів у математиці», перед нею відкрився новий світ. Виявилось, що математика — це логічна головоломка з незліченними варіантами рішень, безліч загадок, які можна розгадати. Арифметичні приклади тут далеко не головне. П'ять разів по п'ять завжди буде двадцять п'ять. Уся сіль у тім, щоб зрозуміти, як побудовані різні правила, що дозволяють розв'язати будь-яку математичну задачу.

Книга «Виміри в математиці» не була власне підручником математики. Ця груба, на тисячу двісті сторінок завтовшки, цеглина оповідала про історію даної галузі знання, починаючи від стародавніх греків і кінчаючи сучасними спробами освоїти сферичну астрономію. Ця праця була свого роду математичною біблією, що за значенням для серйозних математиків дорівнювала «Арифметиці» Діофанта¹. Вперше розгорнувши на терасі готелю з видом на Гранд Анс Біч «Виміри в математиці», Лісбет поринула в чарівний світ чисел, опи-

¹ Діофант Александрійський — давньогрецький математик, який жив приблизно в III ст. нашої ери. Основний твір Діофанта — «Арифметика» в 13 книгах. Більша частина праці — це збірник задач з розв'язаннями, уміло підібраних для ілюстрації загальних методів. Головна проблематика «Арифметики» — знаходження додатних раціональних розв'язань невизначених рівнянь. Дослідження Діофанта мали великий вплив на розвиток математики арабського Сходу і Європи.

саний чудовим педагогом, який умів зацікавити читача то смішним анекдотом, то несподіваною проблемою. За цією книгою Лісбет могла простежити розвиток математики від праць Архімеда до досягнень сучасної каліфорнійської лабораторії ракетних двигунів «Джет пропалшн». Вона зрозуміла методи, якими вони вирішували свої проблеми.

Теорема Піфагора ($x^2 + y^2 = z^2$), сформульована приблизно за п'ятсот років до початку нашої ери, стала для неї цілим відкриттям. Лісбет раптом зрозуміла суть того, що колись просто запам'ятала в старших класах на одному з небагатьох занять, на яких була присутня. У прямокутному трикутнику квадрат гіпотенузи дорівнює сумі квадратів катетів. Її захопило відкрите Евклідом приблизно в трьохсотому році до нашої ери правило, що досконале число завжди є добутком двох чисел, з яких одне є яким-небудь ступенем числа 2, а інше — різницею між наступним ступенем числа 2 і одиницею. Це було уточненням формули Піфагора, і вона зрозуміла, що тут можлива величезна кількість комбінацій.

$$\begin{aligned}6 &= 2^1 \times (22 - 1) \\28 &= 2^2 \times (23 - 1) \\496 &= 2^4 \times (25 - 1) \\8128 &= 2^6 \times (27 - 1)\end{aligned}$$

Даний ряд Лісбет могла продовжувати до безкінечності, не зустрівши жодного числа, яке не відповідало б наведеному правилу. Ця логіка відповідала її принципам розуміння світу. Вона енергійно пропрацювала Архімеда, Ньютона, Мартіна Гарднера і ще дюжину математичних класиків.

Потім вона дісталася до розділу про П'єра Ферма. Над його загадкою, теоремою Ферма, вона сушила голову цілий тиждень, що, можна сказати, було не так уже й довго, зважаючи на те, що теорема Ферма доводила математиків до божевілля упродовж майже чотирьохсот років, поки нарешті в 1993 році англієць Ендрю Уайлс примудрився її розв'язати.

Теорема Ферма справляла оманливе враження простої задачки.

П'єр де Ферма народився в 1601 році в південно-західній частині Франції в Бомон-де-Ломань. Дивно, що він був навіть не математиком, а державним чиновником, математику ж вивчав у вільний час, задля власного задоволення. Правда, він вважається одним з найталановитіших математиків-самоуків усіх часів. Так само, як і Лісбет Саландер, він обожнював розв'язувати ребуси і загадки. Особливо йому подобалося жартувати над іншими математиками, пропонуючи їм задачки і натякаючи, нібито в них уже приховано розв'язання. Філософ Рене Декарт наділив його досить зневажливим епітетом, англійський же колега Джон Волліс називав його «цей клятий француз».

У 1630 році вийшов переклад «Арифметики» Діофанта, де давалося повне зведення всіх теорій чисел, сформульованих Піфагором, Евклідом та іншими античними математиками. Вивчаючи теорему Піфагора, Ферма придумав свою безсмертну, абсолютно геніальну задачу. Він створив особливий варіант теореми Піфагора — у формулі $(x^2 + y^2 = z^2)$ він замінив квадрат кубом: $(x^3 + y^3 = z^3)$.

Суть у тім, що це рівняння, очевидно, не мало розв'язання у вигляді цілих чисел. Таким чином, Ферма, внісши невелику

зміню академічного характеру, перетворив формулу, що мала нескінченну кількість розв'язань, на безвихідну задачу, що не мала ніякого розв'язання. Тим самим Ферма стверджував, що в нескінченному світі чисел не можна знайти жодного цілого числа, куб якого дорівнював би сумі двох кубів, і що це правило справедливе для чисел усіх ступенів, окрім другого, тобто для всіх, за винятком теореми Піфагора.

Дуже скоро всі математики погодилися з тим, що справа стоїть саме так. Шляхом проб і помилок вони переконалися в тому, що неможливо знайти жодного числа, що спростувало б твердження Ферма. Проблема полягала в тому, що вони не змогли б перевірити всі існуючі числа (адже їх кількість нескінченна), навіть якби вони рахували хоч до кінця світу, а отже, не можна із стовідсотковою впевненістю стверджувати, що вже наступне число не спростує теорему Ферма. Потрібно було знайти спосіб точно довести це положення і виразити його загальнозначущою і математично коректною формулою. Математикам потрібно було відшукати розв'язання, з яким можна вийти на трибуну і сказати: «Справа стоїть ось так, тому що...».

Своїм звичаєм, Ферма дав колегам невеличку підказку. На берегах свого екземпляра «Арифметики» цей геній надряпав умови задачі й дописав у кінці кілька рядків, що зажили в математиці безсмертя: «*Cuius rei demonstrationem mirabilem sane detexi hanc marginis exiquitas non caperet*»¹.

Якщо він хотів розлютити своїх колег, то не знайшов би жодного способу зробити це успішніше. Починаючи з 1637 ро-

¹ «У мене є воістину чудове доведення цього положення, але береги книги надто вузькі для того, щоб воно на них помістилося» (лат.).

ку кожен сповнений до себе поваги математик присвячував якусь, іноді досить значну, частину свого часу спробі відшукати доведення теореми Ферма. Кілька поколінь мислителів зазнали невдачі, доки нарешті Ендрю Уайлс таки досяг успіху, подавши в 1993 році доведення. Він думав над цією загадкою двадцять п'ять років, з яких останні десять присвячував їй майже весь свій час.

Лісбет Саландер була страшенно здивована.

Відповідь як така її, по суті, не цікавила. Головним для неї був пошук розв'язання. Якщо їй задали головоломну загадку, вона її розв'яже. У неї пішло багато часу на те, щоб зрозуміти логічний принцип і розгадати таємницю чисел, проте вона завжди знаходила правильну відповідь, не підглядаючи її в кінці підручника.

Тому, прочитавши теорему Ферма, вона взяла аркуш паперу і заходилась мережити його рядами цифр. Проте знайти доведення їй не вдавалося.

Вона не бажала бачити готового розв'язку і тому перегорнула ту частину книги, де наводилося доведення Ендрю Уайлса. Замість цього вона дочитала «Виміри» до кінця і переконалася, що ніякі інші проблеми, описані в цій книзі, не становлять для неї непереборних труднощів. Тоді вона день за днем, усе більше набиваючи собі оскому, присвячувала теоремі Ферма, роздумуючи над тим, яке «чудове доведення» хитрий француз мав на увазі. І раз по раз заходила у глухий кут.

Пожилець з тридцять другого номера несподівано підвівся і попрямував до виходу. Лісбет підвела погляд, потім глянула на годинник на руці і побачила, що просиділа тут уже цілих дві години і десять хвилин.

Елла Кармайкл поставила перед Лісбет Саландер келишок. Вона вже знала, що та не визнає різних дурниць на кшталт підфарбованих рожевих напоїв або декоративних паперових парасольок у келиху. Лісбет Саландер замовляла завжди одне й те саме — ром з колою, за винятком єдиного вечора, коли прийшла в якомусь дивному настрої і до того напилася, що Еллі довелося гукати на допомогу когось із персоналу, щоб її віднесли нагору в номер. Зазвичай вона пила каву з молоком, який-небудь простенький коктейль або місцеве пиво «Каріб». Як завжди, вона влаштувалася справа в кінці стійки і розгорнула книгу з незрозумілими математичними формулами, що, на думку Елли Кармайкл, було дуже дивно для дівчини її віку.

Вона також помітила, що Лісбет Саландер не виявляє аніякої цікавості до кавалерів, які заграють з нею. Нечисленні самотні чоловіки, що намагалися до неї під'їхати, наштовхувались на чемну, але рішучу відсіч, а з одним вона обійшлася і зовсім неввічливо. З другого боку, Кріс Мак-Ален, якого вона відшила, був місцевий лобур і давно напрошувався на добрячий прочухан. Цілий вечір він чіплявся до Лісбет з різними дурницями, тому Елла не надто захвилювалася, коли він раптом дивно захитався і впав у басейн. До честі Мак-Алена, він виявився незлопам'ятним і наступного вечора знову прийшов у бар уже в тверезому стані, щоб запросити Лісбет Саландер випити з ним по пляшці пива. Трохи повагавшись, дівчина прийняла запрошення, і відтоді вони, зустрічаючись у барі, ввічливо віталися.

— Все гаразд? — спитала Елла.

Лісбет Саландер кивнула і взяла келишок.

— Як «Матильда»? Є новини?

— Рухається й далі в нашому напрямку. У вихідні, можливо, дасть нам перцю з маком.

— Коли ми точно дізнаємося?

— Взагалі-то тільки тоді, коли вона залишить нас позаду. Вона може рухатися прямо на Іренаду, а потім передумати і звернути в найостанніший момент.

— І часто у вас бувають урагани?

— Час від часу. Найчастіше проходять повз, інакше від острова давно б уже нічого не лишилося. Але тобі нема про що турбуватися.

— Я й не турбуюся.

Несподівано поблизу пролунав дуже гучний вибух сміху. Обернувшись, вони побачили, що це регоче жінка з тридцять другого номера. Напевне, чоловік розповів їй щось забавне.

— Хто вони такі?

— Доктор Форбс із дружиною? Вони американці, з Остіна, що в штаті Техас.

Слово «американці» Елла вимовила з деяким несхваленням.

— Я знаю, що американці. Що вони тут роблять? Він хто — лікар?

— Ні, не лікар. Він приїхав сюди у справах фонду Діви Марії.

— Що це за фонд?

— Вони оплачують навчання здібних дітей. Він порядна людина. Веде перемови з департаментом народної освіти

про спорудження нового навчального закладу в Сент-Джорджесі.

— Порядна людина, яка лупцює свою дружину, — пробурмотіла Лісбет Саландер.

Елла Кармайкл нічого не відповіла, а лише кинула на Лісбет виразний погляд і пішла до іншого кінця стійки — подавати «Кариб» клієнтам з місцевих жителів, які щойно підійшли.

Після того Лісбет посиділа в барі хвилин десять, уткнувши ніс у «Виміри». Ще в дитинстві вона зрозуміла, що має фотографічну пам'ять і тим самим дуже відрізняється від однокласників, але ніколи нікому не розповідала про цю свою особливість, за винятком Мікаеля Блумквіста, якому у хвилину слабкості дозволила проникнути в її таємницю. «Виміри» вона знала вже напам'ять і тягала з собою книжку як нагадування про загадку, що мучила її, мовби це було чимось на кшталт талісмана.

Але цього вечора вона ніяк не могла зосередитися на Ферма та його теоремі. Їй заважав бовваніючий перед очима образ доктора Форбса, який сидів нерухомо, втупивши невидючий погляд кудись у бік затоки.

Вона сама не могла пояснити, звідки в неї виникло це відчуття, але тут було щось не так.

Урешті-решт вона згорнула книжку, повернулася до себе в номер і увімкнула свій ноутбук. Про те, щоб зайнятися пошуками в Інтернеті, не могло бути й мови — в готелі не було широкосмугового Інтернету, але у Лісбет був вбудований модем, який підключався до мобільного телефону, і таким чином вона могла відправляти і приймати кореспонденцію

по електронній пошті. Вона швидко набрала повідомлення на адресу <plague_xyz_666@hotmail.com>¹:

Сиджу без широкосмугового Інтернету. Потрібна інформація про такого собі доктора Форбса з фонду Діви Марії та його дружину, що проживають в Остіні, штат Техас. Заплачу 500 доларів тому, хто виконає розслідування. Wasp.

Лісбет додала свій PGP-ключ², зашифрувала послання PGP-ключем Чуми і натиснула на кнопку «відправити». Потім поглянула на годинник — виявилось, що вже майже пів на восьму вечора.

Вимкнувши комп'ютер, Лісбет замкнула за собою двері, вийшла на берег і, пройшовши чотириста метрів, перетнула дорогу на Сент-Джорджес і постукала в двері сарайчика на задвірках «Кокосового горіха». Там мешкав шістнадцятилітній Джордж Бленд, студент. Він збирався стати лікарем, або адвокатом, або, можливо, астронавтом, а поки вирізнявся такою ж, як сама Лісбет Саландер, щуплою статурою і невисоким зростом.

Лісбет зустріла Джорджа Бленда на пляжі в перший тиждень перебування на Гренаді, наступного дня після свого переїзду в район Гранд Анс. Прогулявшись берегом, вона сіла під пальмами. Перед нею біля моря група дітлахів грала у футбол. Вона розгорнула «Виміри» і поринула в читання. У цей час він прийшов і розташувався за кілька метрів по-

¹ Plague (англ.) — чума.

² PGP (Pretty Good Privacy) (англ.) — назва комп'ютерної програми, що дає змогу шифрувати текст.

переду — худенький чорношкірий хлопчина в сандалях, чорних штанях і білій майці. Здавалося, він не звертав на неї уваги, а вона мовчки спостерігала за ним.

Як і Лісбет, він розгорнув книжку і став читати, і це теж був посібник з математики — «Основний курс». Він читав дуже зосереджено, потім почав щось писати в задачнику. Постеживши за ним хвилин п'ять, Лісбет кашлянула. Тут хлопчик її помітив і, в паніці схопившись, почав вибачатися, що завадив, і зібрався вже йти, але вона встигла запитати його, чи дуже важкі у нього приклади.

Це виявилась алгебра, і за дві хвилини Лісбет знайшла головну помилку в його обчисленнях. Через тридцять хвилин спільними зусиллями домашнє завдання було виконане. А ще через годину вони вже розібрали весь наступний розділ задачника, і Лісбет, як справжній педагог, пояснила Джорджу, як потрібно підходити до розв'язання таких прикладів. Він подивився на неї з повагою, і через дві години вона вже знала, що його мама живе в Канаді в Торонто, тато на іншому кінці острова в Гренвіллі, а сам він мешкає неподалік звідси в сараї. У сім'ї він наймолодший, і в нього є три сестри.

На своє здивування, Лісбет Саландер відчула, що товариство цього хлопчика діє на неї заспокійливо. Вона майже ніколи не вступала в розмови з іншими людьми просто для того, щоб поговорити, але не тому, що була сором'язливою. У розумінні Лісбет, розмова завжди мала конкретну мету: з'ясувати, наприклад, як пройти до аптеки або скільки коштує зняти номер у готелі. Розмови також допомагали вирішувати службові завдання: коли вона проводила розсліду-

вання для Драгана Арманського в «Мілтон сек'юриті», то їй не важко було вести довгі розмови задля отримання інформації.

Зате вона терпіти не могла приватних розмов, які завжди зводилися до питань про те, що вона вважала особистою справою кожної людини. Зате відповіді вона примудрялася давати найнепевніші, і спроби залучити Лісбет Саландер до подібних розмов зводилися приблизно до такого:

- Скільки тобі років?
- А як тобі здається?
- Як тобі подобається Брітні Спірс?
- А хто це?
- Як ти ставишся до картин Карла Ларссона?
- Ніколи над цим не замислювалася.
- Ти лесбіянка?
- Не твоє діло.

Джордж Бленд був незграбний і сором'язливий, але він тримався ввічливо і намагався підтримувати розмову про серйозні речі, не пробуючи змагатися з Лісбет і не вторгаючись у її приватне життя. Подібно до неї самої, він справляв враження самотньої людини, і вона з подивом зрозуміла, що її, Лісбет, хлопець сприймає як якусь богиню математики, що спустилася з небес на Гранд Анс Біч, щоб ошчасливити його своїм товариством. Вони провели на пляжі кілька годин, а потім, коли сонце почало схилитися до обрію, встали і попрямували геть. Разом вони дійшли до її готелю, Джордж показав їй халупу, яка правила йому за студентську келію, і ніяково запитав, чи не погодиться вона

зайти до нього на чашку чаю. Вона погодилася, і він, здається, здивувався.

Його житло було звичайним сарайчиком і відзначалося надзвичайною простотою: вся обстановка складалася з обшарпаного столу, двох стільців, ліжка і шафи для білизни та одягу. Єдиним світильником була маленька настільна лампа, дріт від якої тягнувся до «Кокосового горіха», а для приготування їжі слугувала похідна гасничка. Джордж пригостив Лісбет обідом з рису і зелені, поданим на пластикових тарілках, навіть насмівся запропонувати їй місцевого забороненого курива, і вона погодилася це спробувати.

Лісбет легко помітила, що справила враження на нового знайомця, і він ніяковіє, не знаючи, як йому з нею поводитись. Вона відразу вирішила, що дозволить йому себе спокусити, але процес розвивався болісно і важко. Він, безперечно, зрозумів її натяки, але не мав ані найменшого уявлення, як йому слід діяти в цих обставинах. Він ходив околясами, ніяк не наважуючись до неї підступитися, поки в неї не урвався терпець. Вона посадила його на ліжку, а сама стала роздягатися.

Вперше після повернення з генуезької клініки Лісбет зважилася показатися комусь на очі голою. Відразу, як тільки виписалася, вона почувалася не цілком упевнено, і минуло досить багато часу, перш ніж вона переконалася, що ніхто на неї не витріщається. Раніше Лісбет Саландер нітрохи не хвилювало, як до неї ставляться люди навколо, тому вона ніяк не могла зрозуміти, чому ж тепер розхвилювалася.

В особі Джорджа Бленда вона знайшла чудовий об'єкт, на якому могла перевірити дію свого нового «я». Впоравшись нарешті — не без деякої допомоги з її боку — із застібкою її ліфчика, він, перш ніж самому почати роздягатися, спочатку погасив світло. Лісбет зрозуміла, що він соромиться, знов увімкнула лампу й уважно стежила за його реакцією, коли він незграбно почав до неї доторкатися. І лише через деякий час вона розслабилася, переконавшись, що її груди зовсім не здаються йому ненатуральними. Втім, Джорджу, судячи з усього, було особливо ні з чим порівнювати.

Заздалегідь Лісбет не гадала обзавестися на Гренаді коханцем-тинейджером. Вона просто піддалася пориванню і, йдучи від Джорджа пізно увечері, зовсім не думала про повернення сюди. Але вже наступного дня вона знову зустріла його на пляжі і призналася собі, що їй приємно проводити час із цим незграбним хлопчиком. За сім тижнів, що вона прожила на Гренаді, Джордж Бленд міцно посів місце в її житті. Вдень вони не зустрічалися, але вечірні години перед заходом сонця він проводив на пляжі, перш ніж піти в свою хижку.

Лісбет знала, що, прогулюючись разом по пляжу, вони скидалися на парочку підлітків.

Очевидно, його життя стало набагато цікавішим. У нього з'явилася жінка, яка навчала його математики і сексу.

Коли вона відчинила двері, Джордж радісно всміхнувся до неї.

— Тобі не завадить гостя? — спитала вона.

Лісбет Саландер вийшла від Джорджа Бленда на самому початку третьої години ночі. Відчуваючи внутрішнє тепло,

вона вирішила не повертатися відразу в готель, а спочатку пройтися понад морем. Йдучи в темряві безлюдним пляжем, вона знала, що Джордж Бленд проводить її, тримаючись позаду метрів за сто.

Він робив так щоразу. Вона ніколи не залишалася в нього до ранку, а він гаряче сперечався з нею, доводячи, що жінка не повинна повертатися в готель абсолютно одна пізно вночі, і наполягав на тому, що просто зобов'язаний провести її. Лісбет Саландер звичайно давала йому висловити свої докази, але потім припиняла дискусію рішучим «ні»:

— Я ходитиму, коли хочу і куди хочу. Все! Суперечку закінчено! І не треба мені ніяких проводжальців.

Уперше вона страшенно розсердилася, коли побачила, що він її проводить. Але потім їй навіть сподобалося те, що він прагне її оберігати, і тому вона вдавала, ніби не помічає, як він чимчикує за нею назирці й повертається до себе не раніше, ніж вона в нього на очах увійде до готелю.

Вона запитувала себе, що він учинить, якщо на неї хтось раптом нападе.

Сама вона на цей випадок купила в магазині Мак-Інтайра молоток і носила в сумці, що висіла в неї через плече. Як вважала Лісбет Саландер, в реальному світі не багато знайдеться страховиськ, з якими не можна справитися за допомогою важкого молотка.

Цього вечора небо було усіяне мерехтливими зірками, світив повний місяць. Лісбет підвела погляд і побачила, що Регул у сузір'ї Лева стоїть низько над небосхилом. Вона вже майже дійшла до готелю, аж раптом завмерла на місці — попереду на пляжі, коло самої води, вона помітила неясні кон-

тури людської постаті. Це був перший випадок, раніше вона не зустрічала тут у темряві ані душі. Між ними залишалося метрів сто, але завдяки місячному сяйву Лісбет легко впізнала нічного гуляку.

Це був поважний доктор Форбс з тридцять другого номера.

Вона звернула вбік, декількома сягнистими кроками швидко перетнула пляж і зачайлася в тіні дерев. Вона озирнулася, але Джорджа Бленда ніде не побачила. Чоловік біля крайки води поволі походжав уперед і назад, покурюючи сигарету, а через кожні кілька кроків зупинявся і нахилився, ніби шукав щось у себе під ногами. Ця пантоміма тривала двадцять хвилин, потім він несподівано розвернувся, швидкою ходою попрямував до під'їзду готелю, що виходив на пляж, і зник.

Трохи почекавши, Лісбет підійшла до того місця, де ходив доктор Форбс, і повільно описала півколо, уважно дивлячись собі під ноги, але нічого, крім піску, кількох камінців і мушель, не побачила. Згаявши на це дві хвилини, вона припинила оглядати пляж і повернулася в готель.

У себе в номері вона вийшла на балкон, перегнулася через поручні й обережно перелізла на сусідній. Усе було тихо і спокійно. Вечірні відвідувачі бару давно відгуляли. Почекавши трохи, вона сходила по сумку, взяла аркуш паперу і скрутила собі косяк із запасу, яким забезпечив її Джордж Бленд. Влаштувавшись на балконі в шезлонгу і кинувши погляд на темні води Карибського моря, Лісбет задумливо закурила.

У її голові запрацював чутливий прилад, готовий, ніби радар, уловити найменший сигнал тривоги.

Розділ 02

П'ятниця, 19 грудня

Нільс Ерік Б'юрман, адвокат п'ят-

десяти п'яти років, відставив філіжанку і став дивитися на людський потік, що плинув за вікном кафе «Хедон» на Стуреплан. Він бачив усіх, хто рухався повз у цьому нескінченному потоці, але ні на кому не зупиняв погляду.

Він думав про Лісбет Саландер. Про Лісбет Саландер він думав часто.

Ці думки доводили його до чортиків.

Лісбет Саландер знищила його. Він ніколи не забуде тих хвилин. Вона захопила над ним владу і принизила його. Це приниження в буквальному розумінні залишило невитравний слід на його тілі, а якщо точніше, на ділянці завбільшки в два квадратні дециметри внизу живота якраз над його статевим членом. Вона прикувала його до його власного ліжка, учинила над ним фізичну розправу і витатуввала абсолютно недвозначний напис, який не можна було вивести ніякими способами: Я — САДИСТСЬКА СВИНЯ, ПОКИДЬОК І ГВАЛТІВНИК.

Колись стокгольмський суд визнав Лісбет Саландер юридично недієздатною. Б'юрман був призначений її опікуном і керівником її справами, що ставило її в пряму залежність від нього. З першої ж зустрічі Лісбет Саландер навіяла йому еротичні фантазії, якимось чином вона його спровокувала, хоча він сам не розумів, як це сталося.

Якщо подумати, адвокат Нільс Б'юрман розумів, що зробив щось недозволене і що громадськість ніяк не схвалила б його дій. Він також усвідомлював, що з юридичної точки зору його вчинку не було виправдань.

Але для його почуттів голос розуму не відіграв ніякої ролі. Лісбет Саландер немов приворожила його з тієї хвилини, як він у грудні позаминулого року вперше її зустрів. Тут уже ніякі закони і правила, ніяка мораль і відповідальність не мали значення.

Вона була незвичайна дівчина — цілком доросла по суті, але цілковитий підліток з вигляду. Її життя опинилося в його руках, він міг розпоряджатися нею на свій розсуд. Проти такої спокуси неможливо було встояти.

Офіційно Лісбет Саландер вважалася недієздатною, а з її біографією ніхто не став би її слухати, якби вона надумала скаржитися. Це навіть не можна було назвати згвалтуванням невинної дитини: з її справи виявлялося, що вона жила безладним статевим життям і мала чималий сексуальний досвід. В одному із звітів соціальних працівників було навіть сказано, що у віці сімнадцяти років Лісбет Саландер, можливо, займалася якоюсь формою проституції. Це донесення ґрунтувалося на тому, що поліцейський патруль одного разу застав молоду дівчину на лавці в парку Тантолунд у товаристві невідомого п'яного старигана. Поліцейські припаркувалися і спробували з'ясувати особу парочки; дівчина відмовилася відповідати на питання, а чоловік був надто п'яний, щоб сказати щось більш-менш зрозуміле.

Адвокат Б'юрман робив з цього абсолютно ясний висновок: Лісбет Саландер була шльондрою найнижчого ґатунку і була в його руках, так що він нічим не ризикував. Навіть якщо вона прийде із протестами до управління Опікунської ради, він завдяки своїй незаплямленій репутації і заслугам зможе виставити її брехухою.

Лісбет Саландер мала вигляд ідеальної іграшки — доросла, нерозбірлива у зв'язках, юридично недієздатна і цілком віддана в його владу.

У його практиці це був перший випадок, коли він використав одного із своїх клієнтів. До цього він навіть подумки не намагався знайти відповідну жертву серед тих, з ким мав справу як юрист. Щоб задовольняти свої потреби в нетрадиційних сексуальних іграх, він зазвичай звертався до повій. Він робив це потай, дотримувався обережності і добре платив, і лише одне його не влаштувало — з повіями все було не серйозно, а навмисно. Це була куплена послуга, жінка стогнала й охала, грала перед ним роль, але все це було такою ж фальшивкою, як підроблена мазанина в порівнянні із справжнім живописом.

Поки тривав його шлюб, він пробував домінувати над дружиною, і вона погоджувалася підкорятися, але й тут була тільки гра.

Лісбет Саландер стала ідеальним об'єктом. Вона була беззахисна, не мала ані рідних, ані друзів — справжня жертва, абсолютно безмовна. Одне слово, йому трапилася добра нагода, і спокуса виявилась дуже велика.

І раптом неждано-негадано вона захопила над ним владу.

Він ніколи не думав, що вона здатна завдати такого потужного і рішучого удару у відповідь. Вона принизила його і заподіяла біль. Вона мало його не занапастила.

За два роки, що минули з того часу, життя Нільса Б'юрмана абсолютно змінилося. Після нічного вторгнення Лісбет Саландер до його квартири він якийсь час був ніби паралізований, не міг ні думати, ні діяти. Він замкнувся

вдома, не відповідав на телефонні дзвінки і навіть не підтримував контакт зі своїми постійними клієнтами. Лише за два тижні він узяв лікарняний листок. Поточне листування в конторі вела за нього секретарка, скасовуючи призначені зустрічі і намагаючись відповідати на питання роздратованих клієнтів.

Щодня він, мовби його примушували силою, роздивлявся своє відображення в дзеркалі у ванній. Кінчилося тим, що дзеркало він прибрав.

Тільки на початку літа Нільс Б'юрман повернувся в контору. Розсортуювши клієнтів, він більшість передав колегам, собі ж залишив лише ті справи, які можна було вести шляхом листування, без особистих зустрічей. Єдиною клієнткою, що залишилась у нього, була Лісбет Саландер. Щороку він подавав за неї річний баланс і кожен місяць посилав звіт до Опікунської ради. Він робив усе так, як вона наказала: із змісту його цілком вигаданих звітів випливало, що вона абсолютно не потребує ніякої опіки.

Кожен звіт, нагадуючи про її існування, був для нього немов гострий ніж, проте в нього не залишалося вибору.

Осінь і початок зими Б'юрман провів у безсилі сумуванні, обдумуючи те, що сталося. У грудні він нарешті спромігся і, взявши відпустку, поїхав до Франції. Він заздалегідь замовив собі місце в клініці косметичної хірургії під Марселем, де проконсультувався про те, яким чином краще видалити татуювання.

Лікар здивовано оглянув його спотворений живіт і врешті-решт запропонував план лікування. Найдійовішим за-

собом була багатократна обробка за допомогою лазера, але розмір татуювання був такий великий, а голка так глибоко проникала під шкіру, що він запропонував замість цього серію пересадок шкіри — спосіб дорогий і довготривалий.

За два роки Б'юрман бачився з Лісбет Саландер тільки раз.

Тієї ночі, коли вона заскочила його зненацька і перевернула його життя, вона, йдучи, прихопила з собою запасні ключі від його контори і квартири. При цьому вона пообіцяла стежити за ним і навідувати його, коли він менше за все цього чекатиме. Після десяти місяців очікування він уже почав думати, що то була просто загроза, але все не наважувався поміняти замки. Адже вона недвозначно попередила: якщо вона коли-небудь застане його в ліжку з жінкою, то зробить надбанням громадськості дев'яностохвилинну плівку, на якій було знято, як він її гвалтував.

І от одного разу, майже через рік, він раптом прокинувся о третій годині ночі, не розуміючи, що його розбудило. Він засвітив лампочку на нічному столику і трохи не закричав від жаху, побачивши в ногах у себе Лісбет Саландер. Вона стояла там, як примара, що раптом з'явилась у нього в спальні. Бліде обличчя дивилося на нього без жодного виразу, а в руці вона тримала цей чортів електрошокер.

— Доброго ранку, адвокате Б'юрман, — мовила вона на решті. — Даруй, що цього разу я тебе розбудила.

«Боже мій! Невже вона й раніше вже приходила, поки я спав?» — у паніці подумав Б'юрман.

Він так і не зміг збагнути, блефує вона чи говорить правду. Нільс Б'юрман відкашлявся і відкрив рота, щоб відповісти, але вона жестом зупинила його.

— Я розбудила тебе, тільки щоб сказати одну річ. Скоро я від'їжджаю, і мене досить довго не буде. Ти як і раніше писатимеш кожного місяця звіти про те, що в мене все гаразд, але замість посилати один примірник на мою адресу, ти відправлятимеш його на адресу в хот-мейлі.

Вона дістала з кишені куртки складений удвічі аркуш і кинула його на ліжко.

— Якщо Опікунська рада захоче зв'язатися зі мною або моя присутність буде потрібна ще з якоїсь причини, ти надішлеш повідомлення за цією адресою. Зрозуміло?

Він кивнув:

— Зрозуміло...

— Мовчи. Я не бажаю чути твого голосу.

Він стиснув зуби. Він жодного разу не посмів зв'язатися з нею, бо вона забороняла йому шукати зустрічей і погрожувала в разі невиконання цього відправити фільм куди слід. Зате він уже кілька місяців обдумував, що скаже їй, коли вона сама з ним зв'яжеться. Він розумів, що йому взагалі-то нічого сказати на своє виправдання, і міг лише молити її про великодушність. Аби лиш вона дала йому шанс — тоді він постарається переконати її, що зробив свій вчинок у стані тимчасового потьмарення розуму, що він розкаюється в скоєному і хоче спокутати свою провину. Він ладний був плазувати перед нею, тільки б розчулити її серце і тим самим відвести від себе небезпеку, що таїла в собі Лісбет Саландер.

— Мені потрібно сказати тобі, — почав він жалібним голосом. — Я хочу перед тобою вибачитись.

Вона насторожено вислухала його несподіване благання, а коли він закінчив, нахилилася над спинкою ліжка і вп'ялася в нього повним ненависті поглядом:

— Слухай-но мене! Ти — скотина. Я ніколи не відстану від тебе. Але якщо ти будеш поводитися добре, я відпущу тебе того ж дня, як буде скасовано рішення про мою недієздатність.

Вона дочекалася, поки він опустить очі, усвідомлюючи, що вона примушує його плазувати перед нею.

— Усе, що я сказала рік тому, залишається чинним. Якщо ти не зумієш виконати умови, я оприлюдню цей фільм. Якщо ти спробуєш зв'язатися зі мною якимось іншим способом, окрім вибраного мною, я оприлюдню фільм. Якщо я загину внаслідок нещасного випадку, трапиться те ж саме. Якщо ти мене зачепиш, я тебе уб'ю.

Він повірив їй. Тут не було місця для сумнівів чи перемовин.

— І ще одне. Коли я надумаю тебе відпустити, можеш робити все, що хочеш. Але до цього дня щоб ноги твоєї не було в тій марсельській клініці! Якщо поїдеш туди і почнеш лікування, я зроблю тобі нове татуювання. Але наступного разу воно з'явиться у тебе на лобі.

«Дідько! — промайнуло у нього в думках. — І звідки вона тільки дізналася, що...»

Наступної миті вона зникла. Він почув лише тихе клацання, коли вона повернула ключ у замку вхідних дверей. Це було справді ніби зустріч з примарою.

З цієї миті він так люто зненавидів Лісбет Саландер, що відчував цю ненависть, мов розжарену голку, яка впирається в його мозок. Усе його існування звелось до жагучого бажання знищити її. Подумки він малював собі картини її смерті, мріяв, як змусить її плазувати і благати про пощаду, але він буде безпощадний. Він мріяв, як стисне руками її горло і душитиме, доки вона задихнеться, як видавить їй очі з очниць і вирве серце з грудей, він зітре її на порох.

І дивно — тієї ж самої миті він відчув, що знову здатний діяти і що до нього повернулася чудова душевна рівновага. Він як і раніше був одержимий цією Лісбет Саландер, і всі його помисли ненастанно були зосереджені на ній, проте він виявив, що знову здатний розсудливо мислити. Щоб покінчити з нею, він мусить опанувати себе. У його житті з'явилася нова мета.

І цього дня він перестав малювати собі уявні картини її смерті, а почав планувати, як домогтися цієї мети.

Протискуючись із двома склянками гарячої, як окріп, кави з молоком до столика Еріки Бергер, Мікаель Блумквіст пройшов за якихось два метри поза спиною адвоката Нільса Б'юрмана. Ані він, ані Еріка ніколи навіть не чули його імені і тут, у кафе «Хедон», не звернули на нього ніякої уваги.

Наморщивши ніс, Еріка відсунула від себе попільничку, щоб звільнити місце для склянки. Мікаель зняв піджак і повісив його на спинку стільця, підсунув попільничку до себе і закурив сигарету, ввічливо випустивши дим набік.

— Я думала, що ти кинув, — зауважила Еріка.

— Це я так, ненароком.

— Я скоро відмовлюся від сексу з чоловіками, що пропах-
ли тютюном, — усміхнулась вона.

— No problem! — усміхнувся й Мікаель. — Завжди знай-
дуться жінки, які не такі примхливі.

Еріка Бергер звела очі до стелі.

— То що ти хотів? За двадцять хвилин я зустрічаюся з
Чарлі. Ми з нею йдемо до театру.

Чарлі — це була Шарлота Росенберг, шкільна подружка
Еріки.

— Мене турбує наша практикантка, донька однієї з твоїх
подруг. Вона працює у нас уже два тижні і працюватиме ще
вісім. Я так довго не витримаю.

— Я вже помітила, що вона у твій бік бісики пускає.
Я, звичайно, певна, що ти будеш поводитися по-джентль-
менськи.

— Еріко, дівчиську сімнадцять років, а розуму в неї не
більше, ніж у десятилітньої, та й то з натяжкою.

— Просто вона вдоволена можливістю працювати поряд
з тобою і почуває щось на кшталт захопленого обожнювання.

— Вчора вона подзвонила мені в домофон о пів на оди-
надцяту вчора і хотіла зайти до мене з пляшкою вина.

— Ого! — вигукнула Еріка Бергер.

— Ось тобі й «ого»! Коли б я був на двадцять років мо-
лодший, я, мабуть, не роздумував би ні секунди. Але ти зга-
дай — адже їй сімнадцять, а мені скоро сорок п'ять.

— І згадувати немає чого. Ми ж з тобою ровесники.

Мікаель Блумквіст відкинувся на спинку стільця і стру-
сив попіл із сигарети.

Мікаель Блумквіст, звичайно, розумів, що справа Венерстрьома перетворила його на зірку. Весь минулий рік він отримував запрошення на всілякі урочисті заходи від найнесподіваніших людей.

Він розумів, що його запрошували задля можливості потім хвалитися цим знайомством: люди, які раніше рідко потискали йому руки, тепер мало не лізли з поцілунками і прагнули виступати в ролі його щирих друзів. В основному це були навіть не колеги журналісти — з ними він і без того був знайомий, і в цьому середовищі в нього давно налагодилися або гарні, або погані стосунки, — а головним чином так звані діячі культури: актори, завсідники різних ток-шоу та інші напівзнаменитості. Заручитися присутністю Мікаеля на презентації або на приватному обіді стало престижно, тому торік на нього так і сипалися запрошення. Для нього вже стало звичним відповідати на ці пропозиції: «Я би з великою радістю, але, на жаль, уже пообіцяв бути в цей час в іншому місці».

Зворотним боком слави було і те, що тепер про нього з неймовірною швидкістю поширювались усілякі чутки. Якось Мікаелеві зателефонував один із знайомих, стривожений новиною, буцімто Мікаель лежить у клініці, де лікують від наркотичної залежності. Насправді все знайомство Мікаеля з наркотиками зводилося до того, що він підлітком викурив кілька сигарет з марихуаною і років з п'ятнадцять тому якось спробував кокаїн у товаристві молодій голландською рок-співачки. Вживанням алкогольних напоїв він грішив дещо більше, але упивався рідко, в основному на званих обідах і з інших урочистих нагод. А відві-

дуючи бар або ресторан, він зазвичай обмежувався однією порцією чогось міцного, а часто взагалі пив звичайне пиво. У домашньому барі в нього стояла горілка та кілька сувенірних пляшок односолодового віскі, але відкорковував їх він до смішного рідко.

У колі Мікаелевих знайомих і за його межами було добре відомо, що він живе холостяцьким життям, маючи безліч випадкових зв'язків, і це породило про нього чутки іншого ґатунку. Його багатолітні взаємини з Ерікою Бергер уже давно стали джерелом різних домислів. В останній же рік склалася думка, буцімто він страшений бабій, який безсоромно користується своєю популярністю для того, щоб переспати з усіма відвідувачками стокгольмських ресторанів. Якийсь маловідомий журналіст навіть було порушив питання, чи не пора Мікаелю звернутися по медичну допомогу з приводу своєї статевої розбещеності. На цю думку його навів приклад одного популярного американського актора, який лікувався в клініці від відповідної недуги.

За Мікаелем справді водилося багато швидкоплинних зв'язків, й іноді траплялося, що вони збігалися за часом. Він і сам гаразд не знав, чому так виходило. Він гадав, що в нього непогана зовнішність, але ніколи не уявляв себе таким уже надзвичайним. Проте йому часто доводилося чути, що в ньому є щось привабливе для жінок. Еріка Бергер пояснила йому, що він справляє враження впевненості й водночас надійності і в нього особливий дар викликати у жінок почуття спокою, що змушує їх забувати про самолюбство. Лягти з ним у ліжко було саме такою справою, не важкою, не

ризикованою і не складною, а, навпаки, легкою і приємною в еротичному відношенні, як, на думку Мікаеля, тій і слід було бути.

На противагу тому, що думали про Мікаеля більшість його знайомих, він ніколи не був ловеласом. У крайньому разі він давав зрозуміти, що він зовсім навіть не проти, але завжди надавав жінці право проявити ініціативу. В результаті справа часто само собою кінчалася сексом. Жінки, які побували в його ліжку, рідко належали до анонімних *one night stands*¹. Такі, звичайно, теж траплялися на його шляху, але з ними все кінчалося механічними вправами, що не давали ніякої втіхи. Найкращі враження залишали у Мікаеля зв'язки з добре знайомими жінками, які йому справді подобались. Тому не дивно, що його стосунки з Ерікою Бергер тривали двадцять років: їх зв'язували дружба і водночас взаємний потяг.

Відколи він прославився, жінки стали виявляти до нього підвищену цікавість, яка йому самому здавалася дивною і непоясненою. Особливо його дивували молоденькі дівчата, які ні з того ні з сього раптом заходились робити йому аванси.

Мікаелеві чари зазвичай діяли зовсім на інших жінок, не схожих на цих захоплених струнких дівчат в коротеньких спідничках, що не досягли ще двадцятилітнього віку. Коли він був молодший, то часто спілкувався з дамами, старшими за нього, а іноді навіть набагато старшими і досвідченішими. Але в міру того, як він сам дорослішав, різниця у віці посту-

¹ Подружок на одну ніч (англ.).

пово скорочувалася. Поява в його житті двадцятип'ятилітньої Лісбет Саландер знаменувала собою в цьому сенсі помітний перелом.

Ось через це він так терміново призначив зустріч з Ерікою.

На прохання однієї з подруг Еріки в «Міленіум» недавно взяли практиканткою дівчину з гімназії, що спеціалізується в галузі засобів масової інформації. Щороку в редакції проходили практику кілька людей, так що в цьому не було нічого незвичайного. Знайомлячись із сімнадцятилітньою практиканткою, Мікаель увічливо з нею привітався, потім якимось у розмові відзначив, що в ній начебто проглядає живий інтерес до журналістики, а не просто мрія виступати по телевізору. Втім, як підозрював Мікаель, робота в «Міленіумі» стала тепер престижною сама по собі.

Незабаром він зауважив, що дівчина не пропускає нагоди поспілкуватися з ним тісніше. Він вдавав, ніби не розуміє її досить-таки недвозначних натяків, проте в результаті вона лише подвоїла свої старання, і він почувався трохи ніяково.

Еріка Бергер несподівано розреготалася:

— Любий мій, схоже, ти став жертвою сексуальних домагань на роботі.

— Ріккі! Це дразлива річ! Я в жодному разі не хочу образити її або поставити в дурне становище. Але вона поводиться так само відверто, як кобилиця під час тічки. Я нервую, бо ніхто не знає, що ще вона викине наступної хвилини.

— Вона закохана в тебе, Мікаелю, і через молоді літа ще не вміє виявити своїх почуттів.

— Пробач, але ти помиляєшся! Вона дуже добре вміє їх виявляти. Вона весь час щось таке зображає і сердиться, що я ніяк не клюю на приманку. А мені тільки того й бракувало, щоб про мене пустили поголос, буцімто я старіючий ловелас, такий собі Мік Джаггер, що ганяється за молоденькими.

— Добре, твоя проблема зрозуміла. Значить, учора увечері вона заявила до тебе під двері.

— З пляшкою вина. Сказала, що була по сусідству на вечірці у знайомих, і зобразила справу так, ніби завершила до мене випадково.

— І що ж ти їй сказав?

— Я її не впустив. Збрехав, що вона прийшла невчасно, я, мовляв, не сам, у мене панянка.

— І як вона це сприйняла?

— Вона страшенно розлютилася і відвалила.

— І що, по-твоєму, я повинна зробити?

— Get her off my back¹. У понеділок я збираюся з нею серйозно поговорити. Або вона від мене відчепиться, або я викину її з редакції.

Еріка Бергер трохи подумала.

— Ні, — сказала вона нарешті. — Не кажи нічого. Я сама з нею поговорю.

— У мене немає вибору.

— Вона шукає друга, а не коханця.

— Не знаю я, чого вона шукає, але...

— Мікаелю, я пройшла через те ж саме, через що проходить вона. Я з нею поговорю.

¹ Зроби так, щоб вона від мене відчепилась (англ.).

Як і всі, хто дивиться телевизор і читає вечірні газети, Нільс Б'юрман за останній рік заочно познайомився з Мікаелем Блумквістом. В обличчя він його не знав, але навіть якби й знав, то не звернув би уваги на його появу, позаяк йому не було відомо про існування будь-якого зв'язку між редакцією «Міленіуму» та Лісбет Саландер.

Крім того, він був дуже заклопотаний власними думками, щоб помічати, що відбувається навколо.

Після того як його відпустив інтелектуальний параліч, він потроху почав аналізувати своє становище і роздумувати над тим, як він може переграти Лісбет.

Усе впиралося в одну обставину. В розпорядженні Лісбет Саландер був дев'яностохвилинний фільм, знятий нею за допомогою прихованої камери, в якому було детально показано, як він її згвалтував. Б'юрман бачив цей фільм. Його неможливо було витлумачити в якомусь схвальному сенсі. Якщо плівка потрапить до прокуратури або (ще гірше!) у розпорядження засобів масової інформації, його життя буде скінчене: це буде кінець його кар'єри і волі. Знаючи кримінальний кодекс, він сам підрахував, що за насильство в особливо жорсткій формі, використання особи, що перебуває в залежному становищі, заподіяння тілесних ушкоджень він загалом має дістати років шість позбавлення волі. Один з епізодів фільму досвідчений захисник може навіть подати як спробу вбивства.

Тієї ночі він ледь не придушив її від збудження, коли притиснув до її обличчя подушку. Зараз він шкодував, що не задушив її до кінця.

Вони ж ні за що не зрозуміють, що вона весь час грала зрежисовану виставу і заздалегідь усе спланувала. Вона його

спровокувала, стріляла в нього дитячими оченятами і спокушала своїм тілом дванадцятилітнього дівчиська. Вона навмисне дала йому згвалтувати себе. Це сталося з її вини...

Проте хоч як би він надумався діяти, він мусив спочатку дістати цей фільм і переконатися, що в неї не залишилося копій. Тоді проблему буде вирішено.

Можна не сумніватися, що така відьма, як Лісбет Саландер, упродовж років нажила собі чимало ворогів. Б'юрман мав одну велику перевагу. На відміну від усіх інших, хто з тієї або іншої причини міг затаїти зло на Саландер, у нього був необмежений доступ до її медичної картки, звітів до Опікунської ради і психіатричних висновків. Він був одним з небагатьох у Швеції, кому відомі її найсокровенніші таємниці.

Її особова справа, передана йому Опікунською радою, коли він був призначений її опікуном, була стислою і змістовною — всього п'ятнадцять сторінок, що змальовували картину всього її дорослого життя. Вона включала коротку виписку з висновку психіатричної експертизи, де викладено її діагноз, рішення стокгольмського суду про визнання її недієздатною та фінансовий звіт за минулий рік.

Він знову і знову вчитувався в її особову справу. Потім почав систематичне збирання відомостей про минуле Лісбет Саландер.

Як адвокату, йому було чудово відомо, яким чином шукати інформацію в державних установах. Будучи її офіційним представником, він легко міг дістати доступ до засекречених папок, де зберігались медичні дані. Нільс Б'юрман належав до тих небагатьох людей, які мали право на

отримання будь-якої довідки, що стосувалася Лісбет Саландер.

Та все ж йому знадобилося кілька місяців на те, щоб крихта за крихтою, через звіти соціальних служб, поліцейські розслідування і судові рішення відновити всю історію її життя, починаючи з найдавніших записів шкільних років. Він особисто зустрівся і обговорив стан її психічного здоров'я з доктором Єснером Х. Льодерманом, психіатром, який у зв'язку з настанням її вісімнадцятиліття рекомендував для неї утримання в закритому лікувальному закладі. Він ретельно вивчив усі міркування, на яких ґрунтувалось ухвалене рішення. Всі надавали йому в цьому допомогу. Одна жінка із соціальної служби навіть похвалила його за незвичайну увагу, яку він проявив, не полінувавшись ознайомитися з усіма аспектами життя своєї підопічної Лісбет Саландер.

Але справжнім джерелом інформації виявилися два записники в твердих палітурках, що зберігались у картотечі в одного із службовців соціального відомства. У цих записниках були записи, зроблені попередником Б'юрмана, адвокатом Хольгером Пальмґреном, який, судячи з усього, пізнав Лісбет краще, ніж будь-хто інший. Пальмґрен сумлінно щороку подавав до соціальної служби належний короткий звіт, але, крім того, він ретельно записував свої власні міркування у формі щоденника, і про це, як гадав Б'юрман, Лісбет Саландер нічого не знала. Очевидно, це були особисті робочі записи Пальмґрена, які, після того як його уразив інсульт, потрапили до соціального управління і залишилися там лежати, ніким не прочитані.

Це були оригінали. Копій не існувало.

Чудово!

Із записів Пальмгрена поставав зовсім інший образ Лісбет Саландер, геть не схожий на той, що його малювали звіти соціального відомства. Він зміг простежити нелегкий шлях, який пройшла Лісбет Саландер, перетворюючись з некерованого підлітка в молоду жінку, що влаштувалася на роботу до приватної охоронної агенції «Мілтон сек'юриті», — туди її взяли завдяки особистим зв'язкам Пальмгрена. З дедалі більшим здивуванням Б'юрман переконувався в тому, що Лісбет Саландер зовсім не була розумово відсталою помічницею в офісі, яка сторожувала копіювальний апарат і заварювала каву: навпаки, вона виконувала висококваліфіковану роботу, що полягала в проведенні розслідувань для «Мілтон сек'юриті» за завданнями віце-директора Драгана Арманського. Б'юрман також переконався в тому, що Арманський і Пальмгрен були знайомі й обмінювались між собою інформацією про свою спільну підопічну.

Драган Арманський — це ім'я Нільс Б'юрман узяв собі на замітку. З усіх людей, згадуваних в біографії Лісбет Саландер, тільки ці двоє могли вважатися її друзями, і обоє, судячи з усього, дивились на неї як на свою підопічну. Пальмгрен зник зі сцени. З тих, хто міг бути потенційно небезпечним, залишався тільки Арманський. Б'юрман вирішив триматися подалі від Арманського і не шукати з ним зустрічей.

Записники багато що йому пояснили. Б'юрман тепер зрозумів, чому Лісбет так багато про нього знає. Він як і раніше не міг збагнути, як їй вдалося дізнатися про його перебуван-

ня в марсельській клініці пластичної хірургії, яке він тримав у секреті. Проте багато з її таємниць він уже розгадав. Її роботою було розкопування подробиць чужого особистого життя, і він одразу ж подвоїв обережність, з якою вів власне розслідування. З огляду на те, як легко Лісбет Саландер проникла в його квартиру, тут було найбільш непідхоже місце для зберігання документів, що містили відомості про її життя, і він, зібравши всю документацію, перевіз її в картонній коробці на дачу в районі Сталлархольма, де все частіше збував час у самотніх роздумах.

Що більше він читав про Лісбет Саландер, то більше доходив думки, що вона патологічно ненормальна, психічно хвора, асоціальна особа. Його кидало у дрож на саму згадку, як він лежав, цілком перебуваючи в її владі, прикутий кайданками до власного ліжка. Б'юрман не сумнівався, що вона виконає свою погрозу і вб'є його, якщо він дасть їй для цього хоч найменший привід.

У неї не було ніяких стримуючих понять про поведінку в суспільстві, ніяких гальм. Вона — паскуда, хвора і небезпечна для оточуючих божевільна. Граната із зірваною чекою. Шльондра.

Щоденник Хольгера Пальмгрена дав йому ключ і до останньої загадки. Пальмгрен неодноразово робив у своєму щоденнику записи дуже особистого характеру про свої розмови з Лісбет Саландер. Чокнутий перестарок! У двох таких записах він наводив її вислів: «Коли стався Весь Цей Кошмар» — було очевидно, що так говорила сама Лісбет Саландер, проте Б'юрман так і не з'ясував, що ж це означає.

Спантеличений Б'юрман відзначив для себе вислів «Весь Цей Кошмар». Що то було? Рік, проведений у прийомній сім'ї? Якась одна недозволенна дія? Десять у тій величезній кількості інформації, що він уже зібрав, мало бути пояснення.

Він розгорнув звіт про психіатричну експертизу, проведеному, коли Лісбет Саландер сповнилося вісімнадцять років, і уважно перечитав його впрямте чи вшосте. І тут він зрозумів, що у відомостях, які вже є в нього, про Лісбет Саландер є одна прогалина.

У нього були виписки із шкільної характеристики із записом про те, що її мати була не в змозі її виховувати, були звіти з кількох прийомних сімей, що належали до років перед її повноліттям, і дані психіатричного огляду, проведеного у зв'язку з її вісімнадцятиліттям.

Коли їй було дванадцять років, сталася якась подія, що дала поштовх до її божевілля.

У біографії Лісбет Саландер виявилися й інші прогалини.

Вперше він, на свій подив, дізнався, що у Лісбет була сестра-близнючка, про яку жодним словом не згадувалося в матеріалах, що були в нього. Боже! Виявляється, їх таких дві! Проте він так і не зміг відшукати ніяких відомостей про те, що сталося з цією сестрою.

Її батько був невідомий, відсутні були також бодай якісь пояснення, чому мати була не в змозі її виховувати. Досі Б'юрман припускав, що Лісбет захворіла й у зв'язку з цим була направлена до дитячої психіатричної клініки і так далі. Тепер же в нього виникло переконання, що у віці дванадцяти-тринадцяти років з Лісбет Саландер щось сталося, вона пережила якесь потрясіння, інакше кажучи, *Весь Цей Кош-*

мар. Але ніде не було вказівки на те, в чому саме цей кошмар полягав.

У звіті судово-психіатричної експертизи він нарешті виявив посилання на доданий документ, якого в справі не виявилось: це був номер запису чергового в поліцейському журналі від 3 лютого 1991 року. Номер запису був проставлений від руки на берегах копії, знайденої ним у сховищі Управління із соціального забезпечення. Але, зробивши запит на цей документ, він зіткнувся з перешкодою — за королівським указом документ був засекречений. Йому відповіли, що він може звернутися до уряду й оскаржити цю постанову.

Нільс Б'юрман розгубився. У тому, що матеріали поліцейського розслідування у справі, в якій фігурувала дванадцятилітня дівчинка, виявилися засекречені, не було нічого дивного — цього вимагала турбота про недоторканність особи. Але він як офіційний опікун Лісбет Саландер мав право зажадати будь-який документ, що стосувався його підопічної. Чому звітові про розслідування було надано такий рівень таємності, що дозвіл на доступ потрібно було запрошувати в уряді?

Він автоматично подав заявку. На її розгляд пішли два місяці, і, на своє велике здивування, Б'юрман дістав відмову. Він ніяк не міг зрозуміти, що ж такого драматичного мало в собі поліцейське розслідування п'ятнадцятилітньої давнини у справі дванадцятилітньої дівчинки, щоб його треба було охороняти з такою ж ретельністю, як ключі від Росенбада¹.

¹ Урядовий будинок у центрі Стокгольма.

Він знову повернувся до щоденників Пальмгрена і перечитав їх, не пропускаючи жодного рядка, намагаючись розгадати, що ж ховається за словами «Весь Цей Кошмар». Але текст не давав ніякої підказки. Очевидно, що Пальмгрен і Лісбет Саландер обговорювали між собою цю тему, але це ніяк не відбивалося в записах. До речі, згадки про «Весь Цей Кошмар» з'явилися аж у кінці довгого щоденника. Можливо, Пальмгрен просто не встиг зробити відповідний запис, перш ніж умерти від крововиливу в мозок.

Усе це навело Б'юрмана на нові роздуми. Хольгер Пальмгрен був наставником Лісбет Саландер починаючи з тринадцятилітнього віку і став її опікуном, коли їй сповнилося вісімнадцять років. Інакше кажучи, Пальмгрен виявився з нею поряд невдовзі після того, як стався «Весь Цей Кошмар» і коли Саландер опинилася в дитячій психіатричній лікарні. Тому, цілком імовірно, він знав, що з нею сталося.

Б'юрман знову пішов до Головного архіву соціального відомства. Цього разу він не став запитувати документи із справи Лісбет Саландер, а замовив тільки виховательський звіт, який складала соціальна служба, і дістав на руки матеріал, що на перший погляд видався суцільним розчаруванням. Усього дві сторіночки короткої інформації: мати Лісбет Саландер не в змозі виховувати своїх доньок, через особливі обставини дівчаток довелось розділити, Камілла Саландер була направлена до прийомної сім'ї, Лісбет Саландер поміщена до дитячої психіатричної клініки Святого Стефана. Можливість альтернативних рішень не обговорювалась.

Чому? Нічого, крім загадкового формулювання: «Через події, що сталися 3.12.91, Управління із соціального забезпечення прийняло рішення...». Далі знову згадувався номер чергового запису засекреченого поліцейського розслідування. Проте цього разу наводилася ще одна деталь — ім'я поліцейського, що складав звіт.

Побачивши це ім'я, адвокат Б'юрман довго не міг заспокоїтися від несподіванки. Воно було йому знайоме. Добре знайоме.

Тепер усе постало перед ним у цілком новому світлі.

Ще два місяці пішло в нього на те, щоб уже іншими шляхами дістати в свої руки потрібний документ. Це був короткий і чіткий поліцейський звіт, що налічував сорок сім сторінок формату А4, плюс шістдесят сторінок додатків і доповнень, долучених до справи за наступні шість років.

Спершу він не зрозумів, що до чого.

Потім узяв знімки судово-медичного дослідження і ще раз перевірів ім'я.

Господи! Не може бути!

Тут він раптом зрозумів, чому справу було засекречено. Адвокатові Нільсу Б'юрману випав джек-пот!

Ще раз уважно перечитавши документи рядок за рядком, він усвідомив, що на світі є ще одна людина, яка має підстави ненавидіти Лісбет Саландер так само пристрасно, як він.

Б'юрман був не самотній.

У нього знайшовся союзник. Найнесподіваніший союзник, якого тільки можна собі уявити!

І він почав без поспіху складати свій план.

На столик у кафе «Хедон» лягла чиясь тінь, і Нільс Б'юрман отямився від задумливості. Підвівши голову, він побачив світловолоного... здорованя. На цьому слові він врешті-решт зупинився. Від несподіванки він аж відсахнувся на частку секунди, перш ніж оговтатися.

Чолов'яга, що дивився на нього згори, був на зріст вище двох метрів і дуже могутньої статури. Безперечно культурист. Б'юрман помітив, що в ньому немає ані жиринки, ані найменшої ознаки слабкості. Навпаки, від нього йшло відчуття страшної сили.

У пришельця була по-військовому коротка стрижка й овальне обличчя з несподівано м'якими, майже дитячими рисами, зате очі крижаної голубіні дивилися жорстко. На ньому була коротка чорна шкіряна куртка, блакитна сорочка, чорна краватка і чорні штани. В останню чергу адвокат Б'юрман звернув увагу на його руки — попри високий зріст, величезні ручища цього чоловіка навіть для нього здавалися дуже великі.

— Адвокат Б'юрман?

Він говорив з виразним акцентом, але голос виявився несподівано тонким, і адвокат Б'юрман ледве стримався від мимовільної усмішки.

— Ми отримали вашого листа, — вів далі незнайомець.

— Хто ви такий? Я хотів побачитися з...

Чоловік з величезними ручищами не став слухати, про що його хоче запитати Б'юрман. Усівшись навпроти, він обірвав співрозмовника на півслові.

— Побачитеся замість нього зі мною. Кажіть, якого дідька треба!

Адвокат Нільс Ерік Б'юрман трохи повагався. Йому була страшенно неприємна думка про те, щоб видати себе з головою абсолютно незнайомій людині. Проте цього вимагала необхідність. Він ще раз нагадав собі, що він не єдиний, кому ненависна Лісбет Саландер. Йому потрібні союзники. Стишивши голос, він почав пояснювати, у якій справі прийшов.

Розділ 03

*П'ятниця, 17 грудня — субота,
18 грудня*

Лісбет Саландер прокинулася о сьомій ранку, прийняла душ, спустилася в хол до Фреді Мак-Бейна і запитала, чи знайдеться для неї вільний багі¹, вона хоче взяти його на весь день. Через десять хвилин заставу було заплачено, сидіння і дзеркало заднього виду підігнані, зроблено пробну поїздку і перевірено наявність бензину в баку. Вона пішла в бар, узяла на сніданок каву з молоком і бутерброд із сиром, а також пляшку мінеральної води про запас. Час за їдою вона присвятила тому, щоб списати цифрами паперову серветку і подумати над задачкою П'єра Ферма: $(x^3 + y^3 = z^3)$.

Щойно пробило вісім, як у барі з'явився доктор Форбс — свіжопоголений, одягнений у темний костюм і білу сорочку з блакитною краваткою. Він замовив яйце, тост, апельсино-

¹ Багі (*англ.* buggy — легкий двомісний візок). Спочатку — спортивний екіпаж, фаєтон у кінному спорті. Тепер уживається для назви позашляховика для їзди по піску.

вий сік і чорну каву. О пів на дев'яту він піднявся і вийшов до таксі, що чекало на нього.

Лісбет пішла за ним, тримаючись на деякій відстані. Доктор Форбс вийшов з таксі навпроти Морської панорами на початку бухти Каренаж і неквапною ходою подався понад берегом. Вона проїхала повз нього, припаркувалася на приморському бульварі і стала терпляче чекати, коли він пройде, щоб рушити услід.

До першої години дня Лісбет уже вся спітніла і ноги в неї опухли. Цілих чотири години вона провела, походжаючи вулицями Сент-Джорджеса. Темп прогулянки був повільний, але за весь час вони жодного разу не зупинилися, і нескінченні круті підйоми і спуски вже далися взнаки її м'язам. Допиваючи останній ковток мінеральної води, вона тільки дивувалася енергії Форбса. Лісбет уже почала подумувати про те, чи не кинути цю затію, аж раптом дорога звернула у бік «Черепашачого панцира». Почекавши десять хвилин, вона зайшла до ресторану і влаштувалася на веранді. Вони опинилися точнісінько на тих самих місцях, що й минулого разу, і він так само пив кока-колу і дивився удалину на воду.

Форбс був одним з дуже небагатьох людей на Гренаді, що носив піджак і краватку. Лісбет відзначила, що він ніби й не помічає жару.

О третій годині він розплатився і вийшов з ресторану, і Лісбет довелося перервати свої роздуми. Доктор Форбс поволі плентався уздовж бухти Каренаж, потім ускочив в один з міні-автобусів, що йдуть у бік Гранд Анс. Лісбет підїхала до готелю «Кейс» за п'ять хвилин до того, як він вийшов з

автобуса. У своєму номері вона налила ванну і занурилася в холодну воду. Ноги нили, а на лобі у неї пролягли глибокі зморшки.

Але цю довгу прогулянку Лісбет відбула даремно і дещо дізналася. Щоранку доктор Форбс виходив з готелю свіжоголений, з портфелем під пахвою, ніби на службу, — і ось він провів цілий день, не роблячи зовсім нічого, а тільки гайнуючи час! Які б причини не привели його на Гренаду, це явно були не перемови про спорудження нової школи, але чомусь він прикидався, ніби приїхав сюди з діловими намірами.

Для чого весь цей театр?

Єдиною людиною, від якої він з якихось міркувань хотів приховати щось пов'язане з цією поїздкою, могла бути тільки його дружина. Він хотів створити у неї враження, ніби цілоденно заклопотаний важливими справами. Але чому? Можливо, справа провалилась, а він через власну гординю не хотів у цьому зізнатися? Чи то він приїхав на Гренаду з якоюсь іншою метою? Не чекає часом він тут на когось або на щось?

Перевіряючи електронну пошту, Лісбет Саландер виявила чотири послання. Перше надійшло від Чуми і було відправлене вже за годину після того, як вона йому написала. У зашифрованому повідомленні було одне питання з двох слів: «Ти жива?» Чума ніколи не мав схильності до довгих і зворушливих послань. Утім, як і сама Лісбет.

Два наступні були відправлені о другій годині ночі. В одному той-таки Чума написав, не полінувавшись його зашиф-

рувати, що один знайомий по Інтернету, відомий там під ім'ям Більбо, мешканець Техасу, к्लюнув на її запит. Чума додав адресу Більбо і PGP-ключ. За кілька хвилин після листа Чуми прибуло послання від самого Більбо. Коротке повідомлення містило тільки обіцянку протягом наступної доби надіслати їй відомості про доктора Форбса.

Четверте послання, також від Більбо, було відправлене вже увечері. У ньому була зашифрована адреса банківського рахунка і ftp-адреса з додатком у вигляді zip-файлу¹ на 390 кВ. У ньому Лісбет виявила папку, що мала чотири jpg-зображення низької роздільності і п'ять текстових документів.

Дві фотографії являли собою портрети доктора Форбса, на одній він був знятий з дружиною на прем'єрі в театрі, ще на одній — сам-один на церковній кафедрі.

Перший документ становив звіт Більбо на одинадцяти сторінках, другий складався з вісімдесяти чотирьох сторінок, викачаних з Інтернету. Інші два документи містили відскановані й оброблені за допомогою програми OCR² газетні вирізки з місцевої газети «Остін американ стейтсмен», а останній був нарисом, присвяченим релігійній громаді доктора Форбса під назвою Пресвітеріанська церква Остіна.

Хоча Лісбет Саландер напам'ять знала Третю Книгу Мойсеєву (торік у неї були причини вивчити біблійний звід кримінальних законів), з історії релігії в цілому вона мала досить скромні знання. Вона неясно уявляла собі різницю між іудей-

¹ Zip — популярний формат стиснення даних та архівації файлів.

² OCR (Optical Character Recognition) — комп'ютерна програма для конвертації символів та літер у текст, редагований на комп'ютері.

ською, пресвітеріанською і католицькою церквами — вона знала тільки те, що єврейська церква називається синагогою. Спершу вона злякалася, що доведеться детально вникати в теологічні питання, але відразу ж подумала, що їй абсолютно однаково, до якої там церкви належить доктор Форбс.

Доктору Річарду Форбсу, іноді називаного преподобним Річардом Форбсом, було сорок два роки. На домашній сторіночці церкви Остін Саут повідомлялося, що в неї є сім постійних служителів. Першим у списку йшов преподобний Дункан Клегг, котрий був, треба гадати, провідним богословом цієї церкви. На фотографії можна було бачити міцного чоловіка з сивою шевелюрою і пещеною сивою бородою.

Річард Форбс йшов у списку третім, він опікувався питаннями освіти. Після його ймення стояла в лапках назва «Фонд Холі Вотер».

Лісбет прочитала вступну частину послання цієї церкви. Воно говорило:

«Своїми подячними молитвами ми будемо сприяти настанню Остін Саут, пропонуючи йому ту стабільність, богослов'я та ідеологію надії, яку проповідує пресвітеріанська церква Америки. Будучи служителями Христовими, ми пропонуємо прихисток стражденним і надію на прощення через молитву і благодатне баптистське вчення. Порадіймо ж любові Господній! Наш обов'язок — усувати перешкоди між людьми і прибирати перепони, що стоять на шляху розуміння заповіданого Богом Євангелія любові».

Відразу ж після вступної частини йшов номер банківського церковного рахунка і заклик втілити свою любов у діяння.

Більбо надіслав Лісбет чудову коротку біографію Річарда Форбса. Звідси вона дізналася, що Форбс народився в Неваді, в містечку Седарс-Блафф. Він був аграрієм, жив з комерції, працював кореспондентом у газеті, що виходила в Нью-Мексико, і менеджером християнського рок-бенду і потім у віці тридцяти одного року прилучився до церкви Остін Саут. Він здобув спеціальність ревізора і, крім того, вивчав археологію. Проте Лісбет так і не знайшла ніде згадки про те, коли він дістав офіційне звання доктора.

На релігійних зібраннях Форбс познайомився із Джеральдіною Найт, дочкою власника ранчо Вільяма Е. Найта, як і він — одного з провідних діячів церкви Остін Саут. Річард і Джеральдіна одружилися в 1997 році, після чого церковна кар'єра Річарда Форбса швидко пішла вгору. Він став керівником фонду Діви Марії, завданням якого було «вкладати Божі гроші в освітні проекти для зацікавлених».

Форбса двічі заарештовували. У 1997 році, коли йому було двадцять п'ять років, він був звинувачений у заподіянні тяжких тілесних ушкоджень у зв'язку з автомобільною аварією. Суд його виправдав. Наскільки Лісбет могла робити висновок з газетних вирізок, він тоді справді був не винний. У 1995 році він обвинувачувався в розкраданні грошей християнського рок-бенду, в якому працював менеджером, але й цього разу його виправдали.

В Остіні він став помітною фігурою і членом уряду штату в департаменті освіти. Він був членом демократичної партії, старанно брав участь у добродійних заходах і збирав кошти для оплати шкільного навчання дітей з незаможних родин.

Церква Остін Саут у своїй діяльності приділяла велику увагу іспаномовним родинам.

У 2001 році на Форбса упали підозри в економічних порушеннях, пов'язаних з діяльністю фонду Діви Марії. Так, в одній з газетних статей висловлювалася думка, що Форбс уклав у прибуткові підприємства більшу частину надходжень, ніж це дозволяв робити статут. Церква виступила із спростуванням цих звинувачень, і в дебатах, що розгорілися потім, пастор Клеґґ відкрито став на бік Форбса. Проти нього не було висунуто офіційного обвинувачення, і проведена ревізія не виявила ніяких порушень.

З особливою увагою Лісбет вивчила звіт про грошові справи Форбса. Він отримував непогану платню — шістдесят тисяч доларів на рік, якихось додаткових доходів не мав. Фінансове благополуччя родини забезпечувала Джеральдіна Форбс — у 2002 році помер її батько, і дочка стала єдиною спадкоємицею приблизно сорокамільйонного статку. Дітей подружжя пара не мала.

Отже, Річард Форбс цілком залежав від своєї дружини. Лісбет нахмурила брови. Обставини мало сприяли тому, щоб чоловік мав право лупцювати Джеральдіну.

Увійшовши в Інтернет, Лісбет відправила на адресу Більбо коротке зашифроване повідомлення з подякою за надіслані ним матеріали, а разом переказала п'ятсот доларів на зазначений ним банківський рахунок.

Потім вона вийшла на балкон і притулилася до поручнів. Сонце сідало. Вітер, набираючи силу, шумів у кронах пальм, що оточували кам'яну огорожу, яка відокремлювала готель від пляжу. Лісбет пригадала пораду Елли Кармайкл і, по-

клавши комп'ютер, «Виміри в математиці» і зміну одягу в нейлонову сумку, поставила її на підлозі біля ліжка. Потім вона спустилася в бар і замовила собі на обід рибу і пляшку «Карибу».

У барі Лісбет не зауважила нічого цікавого, крім того, що біля барної стійки Форбс, одягнений цього разу в тенісну сорочку, шорти і спортивні черевики, захоплено розпитував Еллу Кармайл про «Матильду». Судячи з виразу його обличчя, він ні про що не хвилювався. На шиї у нього висів золотий ланцюжок, і він мав веселий і привабливий вигляд.

Ціла днина вимушених походеньок по Сент-Джорджесу вимотала Лісбет. Після обіду вона вийшла трохи прогулятися, але було вітряно і температура помітно знизилася, тому вона пішла до себе в кімнату і лягла в ліжко вже о дев'ятій годині вечора. За вікном шумів вітер. Вона хотіла трохи почитати, але майже відразу ж заснула.

Розбудив її якийсь несподіваний гуркіт. Лісбет кинула погляд на годинник на руці — чверть на одинадцяту вечора. Похитуючись, вона звелася на ноги і відчинила балконні двері — порив вітру штовхнув її з такою силою, що вона мимоволі відступила на крок. Притримуючись за одвірок, вона обережно висунула голову на балкон і роззирнулася.

Розвішені над басейном лампи розгойдувалися на вітрі, і садом метушилися неспокійні тіні. В отворі воріт стовпилася купка розбуджених пожилців — усі дивилися в бік пляжу. Дехто тулився ближче до бару. На півночі виднілися вогні Сент-Джорджеса. Небо було затягнуте хмарами, але

дощ не йшов. У темряві Лісбет не могла розгледіти море, але хвилі шуміли набагато гучніше, ніж завше. Ще дужче похолодало, і вперше за весь час перебування на Карибах вона відчула, що змерзла до дрижаків.

Стоячи на балконі, Лісбет почула гучний стукіт у свої двері; загорнувшись у ковдру, вона відчинила і побачила стривоженого Фреді Мак-Бейна.

— Вибач, що потривожив, але, схоже, насувається шторм.

— «Матильда».

— «Матильда», — кивнув Мак-Бейн. — Увечері вона налетіла на Тобаго, і надійшли повідомлення, що там були великі руйнування.

Лісбет порилася в пам'яті, пригадуючи свої знання з географії і метеорології. Тринідад і Тобаго знаходилися приблизно за двісті кілометрів на південний схід від Гренади. Тропічний ураган міг запросто захопити площу радіусом сто кілометрів, а його центр здатний переміщатися зі швидкістю тридцять-сорок кілометрів на годину. А це означало, що «Матильда» могла заявитися в гості до Гренади і от-от уже бути на порозі. Все залежало від того, в який бік вона попрямувала.

— Зараз безпосередньої небезпеки немає, — говорив далі Мак-Бейн. — Але ми вирішили про всяк випадок вжити заходів. Я хочу, щоб ти збрала найцінніші речі і спустилася в хол. Ми пригощаємо бутербродами і кавою за рахунок готелю.

Лісбет пішла за його порадою. Вона хлюпнула водою собі в обличчя, щоб прогнати сон, надягнула джинси, чевевики і фланелеву сорочку й повісила через плече нейло-

нову сумку. Перш ніж вийти з номера, вона повернулася, відчинила двері ванної кімнати і засвітила світло. Зеленої ящірки ніде не було: мабуть, сховалася в якій-небудь шпалеринці. Розумниця!

У барі вона попрямувала до свого звичайного місця і звідтіль почала спостерігати, як Елла Кармайкл роздає вказівки своєму персоналу. Зараз усі наповнювали термоси гарячим питвом. Незабаром Елла долучилася до Лісбет у її куточку.

— Привіт. Ти, схоже, щойно прокинулася.

— Я спала. І що тепер?

— Поки подивимося, що буде далі. На морі зараз шторм, і ми вже отримали з Тринідаду попередження про ураган, що насувається. Якщо стане гірше і «Матильда» попрямує в наш бік, ми спустимося в підвал. Ти не могла б допомогти?

— Що потрібно робити?

— У нас тут у вестибюлі лежить сто шістдесят ковдр, їх треба віднести в підвал. І крім того, потрібно прибрати багато всяких речей.

Наступну годину Лісбет допомагала носити до підвалу ковдри і збирати розставлені навколо басейну квіткові горщики, столики, шезлонги та інші речі. Коли Елла сказала, що досить, і відпустила її, вона пройшлася по доріжці, що вела на пляж, і навіть виглянула за ворота. У п'яті розлючено гуркотів прибіїв, і гнівні пориви вітру загрожували звалити з ніг, так що доводилося напружувати сили, щоб устояти. Пальми біля огорожі тривожно розгойдувались.

Вона повернулася в бар, замовила каву з молоком і сіла біля стійки. Вже перевалило за північ. Пожилеців і службов-

ців готелю сповнювало тривожне очікування. Сидячи за столиками, вони перемовлялися притишеними голосами, час від часу поглядаючи на небо. Всього в залі зібралися тридцять два пожилці і чоловік десять обслуговуючого персоналу. Лісбет несподівано звернула увагу на Джеральдіну Форбс — та сиділа за найвіддаленішим столиком у кутку з келихом у руці і напруженим виразом на обличчі. Її чоловіка ніде не було видно.

Попиваючи каву, Лісбет уже заглибилася була в теорему Ферма, як раптом Фреді Мак-Бейн вийшов з-за конторки на середину зали.

— Прошу уваги! Я щойно отримав повідомлення, що шторм ураганної сили досяг Пті-Мартиніки. Попрошу всіх присутніх негайно спуститися в підвал.

Пті-Мартинікою називався маленький острівець, що належав до Гренади і був розташований за кілька морських миль на північ від головного острова. Не заводячи ніяких розмов, припиняючи всі намагання розпитувати, Фреді Мак-Бейн рішуче спровадив своїх гостей до сходів у підвал, розташованих за стійкою адміністратора. Лісбет покосилася на Еллу Кармайкл і наставила вуха, побачивши, що та підійшла до Фреді.

— Як справи? Дуже кепські? — спитала Елла.

— Не знаю. Телефонний зв'язок обірвався, — відповів Фреді, стишивши голос.

Лісбет спустилася в підвал і поставила свою сумку на розстелену в кутку ковдру. Трохи подумавши, вона знову встала і пішла нагору, назустріч тим, що спускалися сходами.

Піднявшись у вестибюль, вона підійшла до Елли Кармайкл і запитала, чи не треба ще що-небудь допомогти. Елла подивилася заклопотано і заперечно похитала головою:

— Подивимося, що буде далі. Ця «Матильда» — ще та стерва.

Лісбет побачила, як з вулиці квапливо увійшли п'ятеро дорослих з десятком дітлахів. Їх зустрів Фреді Мак-Бейн і направив у бік підвалу.

Раптом Лісбет здригнулася від тривожної думки.

— Я правильно думаю, що зараз усі на Іренаді ховаються до якого-небудь підвалу? — спитала вона приглушеним голосом.

Елла Кармайкл провела поглядом родину, що спускалася сходами.

— На жаль, у нас тут один з небагатьох підвалів, які є на Гранд Анс. Прийдуть ще люди, щоб сховатися тут.

Лісбет тривожно заглянула Еллі в очі:

— А як же решта?

— Ті, у кого немає підвалу? — Елла гірко посміхнулася. — Засядуть у себе вдома або в якій-небудь іншій схованці. Більшість сподівається тільки на Бога.

Джордж Бленд!

Лісбет стрімко повернула до виходу і бігцем кинулася на вулицю.

Вона чула, як Елла її кликала, але навіть не обернулася.

Він живе в жалюгідній халупі, яка розвалиться від першого ж пориву урагану!

Вискочивши на дорогу, що вела до Сент-Джорджеса, вона відразу ж захиталася від рвучкого вітру, але вперто просува-

лася й далі вперед. Пориви зустрічного вітру ледве не збивали її з ніг. Їй знадобилося майже десять хвилин, щоб подолати чотириста метрів до житла Джорджа Бленда. На всьому шляху вона не зустріла ні душі.

Звернувши у бік халупи Джорджа Бленда, вона побачила крізь відтулину у вікні світло його гасової лампочки. І тієї ж миті ринув дощ, немов холодний душ зі шланга. За кілька секунд вона промокла до нитки, а видимість стала якись кілька метрів. Лісбет затарабанила в двері, і Джордж Бленд, ставши на порозі, витріщив на неї очі.

— Що ти тут робиш? — гукнув він, намагаючись перекричати шум вітру.

— Ходім! Треба йти в готель. Там є підвал.

Джордж Бленд здивовано дивився на неї. Раптом буря різко зачинила двері, і йому довелося кілька секунд боротися з вітром, перш ніж знову вдалося їх відчинити. Лісбет утерла воду з обличчя, схопила його за руку і притьмом побігла назад.

Вони вибрали шлях через пляж, так було метрів на сто ближче, ніж дорогою, яка робила в цьому місці крутий закрут убік від води. На півдорозі Лісбет зрозуміла, що зробила помилку — на пляжі ніде було сховатися від негоди. Дощ і вітер так різко били їм назустріч, що кілька разів довелося зупинитись. У повітрі носилися пісок і обламани гілки, гуркотів прибіїв. Здавалося, ціла вічність минула, коли Лісбет нарешті побачила кам'яну огорожу, що забовваніла в мороці, і наддала ходи. Коли вони добігли до дверей, вона озирнулася у бік пляжу. І залякла на порозі.

Крізь дощову завісу вона раптом розгледіла на пляжі, метрів за п'ятдесят звідси, дві людські постаті. Джордж Бленд тягнув її за руку, щоб скоріше заштовхнути у вестибюль, але вона вивільнила свою руку і, притиснувшись до стіни, стала вдивлятися в далечінь. На якусь мить пара зникла з очей, потім усе небо яскраво розпанахала блискавка.

Вона вже зрозуміла, що це були Річард і Джеральдіна Форбс. Вони стояли приблизно на тому ж місці, де вона вчора ввечері бачила Річарда Форбса, що походжав уперед і назад.

Коли блискавка спалахнула знову, їй здалося, що Річард силою тягне за собою дружину, що опиралася.

І тут окремі шматочки головоломки раптом склалися в цілісну картину. Фінансова залежність. Обвинувачення в шахрайстві в Остіні. Його неспокійне ходіння містом і непорушне сидіння в ресторані «Черепашачий панцир», коли він, здавалося, був заглиблений у тяжкі роздуми.

Він задумав убивство, щоб запопасти сорок мільйонів. Ураган для нього прикриття. Зараз він дочекався свого шансу.

Лісбет Саландер заштовхнула Джорджа Бленда у вестибюль і роззирнулася на всі боки. На очі їй потрапив забутий під дощем розхитаний стілець нічного сторожа. Вона схопила його, з розмаху вдарила об стіну будинку і озброїлася відламанною ніжкою. Джордж Бленд, нічого не розуміючи, кричав їй услід, щоб вона повернулася, але вона вже щодоуху мчалася до пляжу.

Шквалистий вітер так і штурляв з ніг, але Лісбет, зціпивши зуби, пробивалася крок за кроком усе далі. Вона вже майже порівнялася з Форбсами, коли наступна блискавка осві-

тила пляж і вона побачила Джеральдіну Форбс, що стояла навколішках біля самої крайки води. Схилившись над нею, Річард Форбс уже замахнувся, щоб завдати удару, в руках у нього було щось схоже на залізну трубу. Лісбет побачила, як його рука, описавши дугу, опустилася над головою дружини. Жінка перестала битися.

Річард Форбс не помітив Лісбет Саландер.

Лісбет ударила його по потилиці, ніжка стільця розкололася навпіл, а він лицем униз упав на пісок.

Нагнувшись, Лісбет узяла Джеральдіну Форбс за плечі і під різкими струменями дощу перевернула горілиць. Руки її раптом стали червоні від крові. На скроні у Джеральдіни Форбс темніла відкрита рана. Тіло жінки здалося важким, немов налите свинцем, і Лісбет у відчаї стала оглядатися, гадаючи, як дотягнути це бездиханне тіло до огорожі готелю. Але наступної миті на підмогу підоспів Джордж Бленд. Він гукнув їй щось, чого Лісбет не могла розібрати крізь завивання вітру.

Лісбет кинула погляд на Річарда Форбса. Той уже став накарачки, але вона бачила тільки його спину. Обвивши ліву руку Джеральдіни навколо своєї шиї, вона зробила знак Джорджу Бленду, щоб той підхопив жінку з іншого боку, і вони заледве потягли тіло по пляжу.

Не пройшовши і половини шляху, що залишався до огорожі, Лісбет почула, що геть вибилася із сили. І тут вона раптом відчула на своєму плечі чийось руку. Відпустивши Джеральдіну, вона штурхонула Річарда Форбса в пах, і він упав на коліна. Розбігшись, вона вдарила його ногою в обличчя і тут зловила переляканий погляд Джорджа Бленда. Але часу

приділяти йому увагу в неї не було, і Лісбет, знов підхопивши Джеральдіну, потягла її далі.

Через кілька секунд вона оглянулася через плече. Річард Форбс, спотикаючись, плентався позаду, відставши на десять кроків, хитаючись під поривами вітру, як п'яний.

Ще одна блискавка розпанахала небо, і в Лісбет очі полізли на лоба.

Вперше вона залякла від страху.

За спиною Річарда Форбса, у відкритому морі, на відстані ста метрів од берега, вона побачила Божий перст.

Наче моментальний знімок, у сьйві блискавки перед нею промайнув гігантський вугільно-чорний стовп і тут же зник з її поля зору, розтанувши у просторі.

«Матильда»!

Цього не може бути!

Ураган — так.

Але не торнадо!

У Іренаді ніколи не бувало торнадо.

Химера урагану на острові, де не буває торнадо.

Торнадо не утворюються над водою.

Це проти всіх законів природи.

Це щось небувале.

«Він прийшов по мою душу», — промайнуло в думках.

Джордж Бленд теж побачив вихор. В один голос вони закричали одне одному: «Швидше, швидше!» — але обоє не почули, що кричить інший.

До огорожі ще двадцять метрів. Десять. Лісбет спіткнулася, і в неї підігнулись коліна. П'ять. Уже в воротах вона востаннє подивилася через плече. На мить перед нею промайнула фігура

Річарда Форбса, і тої ж миті він, мовби схоплений невидимою рукою, зник, затягнутий під воду. На пару з Джорджем Блендом вони сяк-так затягнули свою ношу у ворота. Поки вони, похитуючись, брели через двір, Лісбет чула дзвін розбитих шибок і жалісливе скрипіння виламуваних віконниць. Одна відірвана дошка пролетіла у неї перед самісіньким носом. Наступної миті вона відчула болісний удар — щось хряснуло їй по спині. Біля будинку натиск вітру зробився слабкішим.

Лісбет зупинила Джорджа Бленда і схопила його за комір. Притягнувши до себе його голову, вона крикнула йому в саме вухо:

— Ми знайшли її на пляжі. Чоловіка ми не бачили. Ти зрозумів?

Він кивнув у відповідь.

Вони підтягли Джеральдіну Форбс до сходів, і Лісбет ногою затарабанила в двері. На порозі показався Мак-Бейн. Від несподіванки він витріщив очі, потім підхопив непритомну жінку, впустив їх у підвал і зачинив за ними двері.

У ту ж мить нестерпний гуркітливий шум урагану стих, перетворившись на далеке буркотіння і постукування. Лісбет перевела подих.

Елла Кармайкл налила каву в кухлик і простягнула Лісбет. Від утоми та почувала себе такою знесиленою, що, здавалося, не могла навіть поворухнути рукою. Вона як сіла, притулившись до стіни, так і сиділа на підлозі не рухаючись. Хтось загорнув її і Джорджа Бленда в ковдри. Вона промокла як хлющ, і під коліном у неї була рана, з якої цебеніла кров. Одна штанина на джинсах була порвана, але вона не могла

пригадати, звідки взялася ця десятисантиметрова дірка. Фреді Мак-Бейн та кілька пожилців клопоталися над Джеральдіною Форбс, перев'язували їй голову, і Лісбет байдуже спостерігала за цим. Якись уривки фраз дійшли до її свідомості, і вона зрозуміла, що серед присутніх знайшовся лікар. У підвалі народу було напхом; крім пожилців готелю тут рятувалися і сторонні люди.

Нарешті до Лісбет підійшов Фреді Мак-Бейн і сів перед нею навпочіпки.

— Вона жива.

Лісбет нічого не відповіла.

— Що там сталося?

— Ми знайшли її на пляжі за огорожею.

— Впускаючи в підвал гостей, я недорахувався трьох. Не було тебе і подружжя Форбс. Елла сказала, що ти вибігла на вулицю як божевільна якраз тоді, коли починався шторм.

— Я побігла по мого друга Джорджа, — сказала Лісбет, киваючи у бік хлопця. — Він жив неподалік у халупі, яку, напевно, вже віднесло вітром.

— Дурний, але дуже сміливий вчинок, — сказав Фреді Мак-Бейн, поглянувши на Джорджа Бленда. — Ви не бачили там її чоловіка, Річарда Форбса?

— Ні, — байдуже відповіла Лісбет.

Джордж Бленд покосився на неї і теж похитав головою.

Елла Кармайл подивилася на Лісбет із сумнівом і пильно зазирнула їй в очі. Лісбет холодно витримала її погляд.

Джеральдіна Форбс прийшла до тями о третій годині ночі. Лісбет у цей час уже спала, прихилившись до плеча Джорджа Бленда.

Якимсь дивом Гренада пережила цю ніч. До світанку ураган ущух і змінився найогиднішим дощем із мрячкою, який будь-коли бачила Лісбет. Фреді Мак-Бейн випустив пожилців з підвалу.

Готель «Кейс» потребував серйозного ремонту — як і все узбережжя, він зазнав страшних руйнувань. Від бару Елли Кармайкл, що стояв біля відкритого басейну, не залишилося взагалі нічого, одна веранда була геть зруйнована. Віконні отвори по всьому фасаді зияли порожнечою, і дах над виступаючою вперед частиною будинку був до половини здертий. У вестибюлі панували розгром і хаос.

Лісбет забрала Джорджа Бленда і пошкандибала з ним до своєї кімнати. Тимчасово для захисту від дощу вона завісила відкритий віконний отвір ковдрою. Джордж Бленд зловив її погляд.

Не чекаючи його питання, вона пояснила:

— Якщо ми скажемо, що не бачили її чоловіка, то доведеться давати менше пояснень.

Він кивнув. Вона стягнула з себе одяг, залишила його купою на підлозі і поплескала по ліжку, запрошуючи його до себе. Він знову кивнув, роздягся і теж забрався під ковдру. Вони заснули майже миттєво.

Коли вона прокинулася, був уже день і в проріхи хмар світило сонце. Усі м'язи в неї боліли, а коліно так розпухло, що ледве згиналося. Вона вилізла з ліжка, стала під душ і на стіні побачила ту саму ящірку.

Елла Кармайкл усе ще була на ногах. Вона мала втомлений вигляд, але бар уже запрацював, переїхавши у вестибюль. Лісбет сіла за столик поряд із стійкою, замовила

пива і попросила до нього бутерброд. Непомітно поглянувши у бік розбитих вікон біля вхідних дверей, вона побачила поліцейський автомобіль, що стояв коло під'їзду. Їй видали замовлене, і в цей час із службового приміщення, розташованого за стійкою адміністратора, вийшов Фреді Мак-Бейн, а слідом за ним поліцейський. Помітивши її, Мак-Бейн щось мовив поліцейському, і вони обидва попрямували до Лісбет.

— Це констебль Фергюсон. Він хоче поставити кілька запитань.

Лісбет ввічливо кивнула. У констебля Фергюсона був натомлений вигляд. Діставши блокнот і ручку, він записав прізвище Лісбет.

— Міс Саландер, мені сказали, що ви і ваш знайомий знайшли місіс Форбс під час нічного урагану.

Лісбет кивнула.

— Де ви її знайшли?

— На пляжі навпроти воріт. Ми, можна сказати, наткнулися на неї по дорозі.

Фергюсон записав відповідь.

— Вона що-небудь сказала?

Лісбет заперечливо похитала головою.

— Вона була непритомна?

Лісбет покивала на знак згоди.

— На голові у неї була свіжа рана?

Лісбет знову кивнула.

— Ви не знаєте, як вона дістала це поранення?

Лісбет помотала головою. Фергюсон, здавалося, був незадоволений її мовчанням.

— У повітрі літало хтозна-скільки всяких уламків, — підказала вона люб'язно. — Я сама ледь не дістала по голові пролітаючою дошкою.

Фергюсон розуміюче кивнув.

— У вас поранена нога? — Він показав на її пов'язку. — Як це сталося?

— Не пам'ятаю. Я помітила рану, тільки коли спустилася в підвал.

— Ви були з хлопцем?

— З Джорджем Блендом.

— Де він мешкає?

— У халупі позаду «Кокосового горіха». Це недалеко, по дорозі у бік аеропорту. Якщо, звичайно, халупу не віднесло вітром.

Лісбет не стала уточнювати, що зараз Джордж Бленд спить на другому поверсі в її ліжку.

— Чи бачили ви її чоловіка, Річарда Форбса?

Лісбет помотала головою.

Очевидно, констебль Фергюсон більше не міг придумати, про що ще запитати. Він закрити блокнот.

— Дякую вам, міс Саландер! Мені доведеться писати рапорт про смертельний випадок.

— Хіба вона померла?

— Місіс Форбс? Ні, місіс Форбс у лікарні в Сент-Джорджесі. Очевидно, вам і вашому другові вона зобов'язана тим, що залишилася жива. Загинув її чоловік. Його знайшли на автопарковці біля аеропорту дві години тому.

Приблизно за шістсот метрів звідси на південь від готелю.

— Судячи з його вигляду, йому добряче дісталось, — додав Фергюсон.

— Дуже сумно, — сказала Лісбет без найменших ознак душевного хвилювання.

Коли Мак-Бейн і констебль Фергюсон відійшли, Елла Кармайкл вийшла з-за стійки і підсіла до Лісбет. Вона поставила на стіл два келишки з ромом, і Лісбет поглянула на неї запитливо.

— Після такої ночі необхідно чимось підкріпитися. Я пригощаю. Весь сніданок — за мій рахунок.

Жінки переглянулися. Потім підняли келишки і цокнулися.

Згодом урагану під назвою «Матильда» призначено було надовго стати предметом вивчення і вчених дискусій метеорологів країн Карибського моря і США. Таких потужних торнадо в цьому регіоні раніше ніколи не помічалось. Утворення торнадо над водною поверхнею раніше вважалося чимось теоретично неможливим. Кінець кінцем експерти прийшли до єдиної думки, що причиною виникнення подібного «псевдоторнадо» стало особливе поєднання погодних фронтів, тобто тут спостерігався не справжній торнадо, а лише щось зовні на нього схоже. Інакодумці виступали з теоріями, що звинувачували в усьому парниковий ефект і порушення природного балансу.

Лісбет Саландер не цікавилася теоретичною дискусією. З неї було досить того, що вона бачила, і вона вирішила надалі по можливості не траплятися на шляху «Матильдиних» братиків або сестричок.

Тієї ночі постраждали кілька людей. І можна було вважати дивом, що загинула тільки одна.

Ніхто не розумів, що змусило Річарда Форбса піти кудись у самому розпалі урагану. Швидше за все, вирішили люди, це було проявом нетямущості, притаманної всім американським туристам. Джеральдіна Форбс теж не могла сказати нічого, що пояснило б трагедію. Вона перенесла тяжкий струс мозку, і в неї збереглися тільки окремі незв'язні спогади про події тієї ночі.

Зате вона невтішно оплакувала загибель свого чоловіка.

ЧАСТИНА 2
FROM RUSSIA WITH LOVE

10 січня — 23 березня

Звичайно рівняння має одне або кілька так званих невідомих, що позначаються, як правило, літерами x , y , z і так далі. Про такі величини, за яких обидві частини рівняння дійсно дорівнюють одна одній, говорять, що вони задовольняють умови рівняння або являють собою розв'язання рівняння.

Приклад:

$$3x + 4 = 6x - 2 \quad (x = 2)$$

Розділ 04

*Понеділок, 10 січня — вівторок,
11 січня*

Літак Лісбет Саландер приземлився в аеропорту Арланда о пів на сьому ранку. Подорож забрала двадцять шість годин, дев'ять з яких вона провела в барбадоському аеропорту Грантлі Адамс. «Бритіш еруейз» не давали дозволу на виліт, поки не буде знешкоджено гаданого терориста, і один пасажир з арабською зовнішністю був перепроваджений для допиту. Після прибуття до Лондона вона запізнилася на останній рейс до Швеції, що вилітав з Гетвіка, і прочекала кілька годин, перш ніж їй поміняли квиток на завтрашній день.

Лісбет почувалася як мішок бананів, що дуже довго пролежав на сонці. При ній не було нічого, крім ручного багажу

з ноутбуком, «Вимірами» і щільно утрамбованого змінного одягу. Через «зелений коридор» вона безперешкодно пройшла до ескалатора, а на площі, де зупинялися автобуси, її зустріла нульова температура і снігова каша під ногами.

Вона трохи нерішуче повагалася. Все життя їй мимоволі доводилося вибирати дешевшу альтернативу, і вона через силу зивкала до думки, що відтепер є власницею трьох мільярдів крон, які вона власноруч викрала шляхом хакерської інтернет-комбінації, а просто кажучи, тим способом, який здавна називається шахрайством. За кілька хвилин вона махнула рукою на свої звичні правила і підізвала таксі поблизу. Назвавши таксистові адресу на Лундаґатан, вона майже відразу ж і заснула на задньому сидінні.

Тільки коли таксі зупинилося на Лундаґатан і шофер її розштовхав, вона зрозуміла, що сказала йому не ту адресу. Вона виправила свою помилку і звеліла шоферові їхати далі до Гьотгатсбаккен. Видавши йому гарні чайові в американських доларах, вона, чортихнувшись, висадилася прямо в глибоку калюжу біля хідника. Лісбет приїхала одягнена в джинси, майку і тонку вітровку, з сандалями і тонкими гольфами на ногах. Дошкандибавши через дорогу до магазину, вона купила шампунь, зубну пасту, мило, кефір, сиру, яєць, хліба, заморожені фрикадельки, каву, чай у пакетиках, консервовані огірки, яблука, велику упаковку піци і пачку сигарет «Мальборо лайт», розплатившись за покупки карткою «Віза».

Вийшовши знову на вулицю, вона не відразу вирішила, куди звернути. Можна було піти по Свартенсґатан в один бік або по Хьокенсґатан в інший, у напрямку Шлюзу. Якби вона вибрала Хьокенсґатан, їй довелося б пройти повз редакцію

«Міленіуму», де був ризик зустрітися ніс у ніс з Мікаелем Блумквістом. Урешті-решт Лісбет вирішила не накидати гак тільки для того, щоб уникнути з ним зустрічі. Тому вона попрямувала у бік Шлюзу, хоча цей шлях був трохи довший, і потім звернула на площу Мосебакке. Вона пройшла навскоси мимо статуї Сестер біля «Сьодра театерн» і піднялася сходами, що вели до Фіскарґатан. Нагорі Лісбет зупинилася і задумливо подивилася на дім. Тут вона не почувала себе «вдома».

Вона роззирнулася навкруги. Провулок був розташований ізольовано в центрі Сьодермальма¹, тут не було транзитних магістралей, і це їй якраз подобалося. Тут зручно було спостерігати за тим, що діється на вулиці. Влітку ця вулиця, можливо, і ставала популярним місцем прогулянок, але взимку по ній ходили тільки ті, у кого були справи по сусідству. Ніде не видно було ні душі і, найголовніше, не було нікого, кого б вона знала і хто, відповідно, міг би впізнати її. Лісбет поставила покупки прямо на снігову кашу і стала шукати ключ. Піднявшись на горішній поверх, вона відімкнула двері з табличкою, на якій було написано «В. Кюлла».

Ставши власницею великої суми грошей і тим самим забезпечивши собі фінансову незалежність поки й віку її (або ж поки кінчатся майже три мільярди крон), Лісбет насамперед зайнялася пошуками нового житла. Клопоти, пов'язані з придбанням квартири, були для неї чимось абсолютно новим. Ніколи в житті їй ще не доводилося витратити гроші на щось більше, ніж звичайні споживчі товари, які можна купити за

¹ Сьодермальм (скор. розм. Сьодер) — найбільший із стокгольмських островів, розташований у південній частині міста.

готівку або на виплат під невеликі відсотки. Найбільші її витрати були пов'язані з покупкою комп'ютерів і легкого мотоцикла «Кавасакі». Його вона придбала за сім тисяч крон — величезну суму, як на її мірку. Приблизно на таку ж суму вона накупила до нього запчастин і потім кілька місяців присвятила тому, щоб власноручно перебрати мотоцикл по деталях і довести його до ладу. Вона мріяла про автомобіль, але не зважилася його купити, не знаючи, як зібрати такі гроші.

Покупка житла була, як вона здогадувалася, справою значно складнішою. Вона почала з того, що стала читати оголошення про продаж квартир у вечірніх випусках газети «Дагенс нюхетер», і незабаром виявила, що це само по собі ціла наука.

Нічого не втямивши в таємничих аббревіатурах, якими були наповнені оголошення, вона, почувавши потилицю, для проби зателефонувала за кількома телефонами, не знаючи заздалегідь, про що потрібно запитувати. Скоро вона відчула себе такою дурепою, що припинила ці спроби, а замість цього вирішила піти і на місці подивитися на все своїми очима. Першої ж неділі Лісбет побувала за двома адресами, де продавалися квартири. Перша була на Віндрагарвеген на острові Реймерсхольм — це виявилася світла чотирикімнатна квартира в будинку з видом на Лонгхольмен і Ессинген, і тут їй би сподобалося жити. Друга, розташована на Хеленеборгсгатан у районі Хорстюлла, була вбогою корою з видом будинку навпроти.

Складність полягала в тому, що Лісбет, по суті, сама не знала, де вона хоче жити, яким має бути її житло і які вона зобов'язана висувати вимоги, купуючи його. Досі вона ще ніколи не замислювалася над тим, яка повинна бути альтернатива тим сорока семи квадратним метрам, на яких вона

провела своє дитинство і які стараннями Хольгера Пальм-грена перейшли в її власність, коли їй сповнилося вісімнадцять років. Усівшись на продавлений диван у кімнаті, що правила одночасно за вітальню і кабінет, Лісбет задумалася. Квартира на Лундагатан виходила вікнами у вузький двір і була тісна і незатишна. Вікно спальні дивилося на брандмауер шпилястої стіни. З кухні виднілися стіна будинку, що виходив фасадом на вулицю, і двері до підвалу, де містився якийсь склад. З вікна вітальні можна було бачити вуличний ліхтар та кілька гілочок берези.

Отже, першою вимогою буде, щоб з її нової квартири відкривався гарний краєвид.

Вона завжди мріяла про балкон і заздрила удачливішим сусідам з горішнього поверху, які могли у спеку літньої днини посидіти з пляшкою пива під маркізою на своєму балконі. Тому другою вимогою буде, щоб у квартирі був балкон.

Яким має бути її житло? Вона пригадала квартиру Мікаеля Блумквіста на вулиці Белльмансгатан. Це була мансарда, переобладнана з горищного приміщення, вся квартира була єдиним простором у шістдесят п'ять квадратних метрів без перегородок. З вікон відкривалася панорама на ратушу і Шлюз. Лісбет там дуже подобалося. Їй хотілося жити в затишній, не заставленій меблями квартирі, в якій не потрібно довго морочитися з прибиранням. Це буде її третьою вимогою.

Упродовж багатьох років вона весь час жила в тіснєві. Площа її кухні становила близько десяти квадратних метрів, у ній поміщалися невеликий кухонний столик і два стільці. Вітальня була завбільшки двадцять метрів, спальня — двадцять. Четвертою вимогою буде, щоб квартира була про-

стора, з кількома гардеробами. Їй хотілося мати справжній кабінет і велику спальню, щоб було де розвернутися.

Її нинішня ванна кімната була тісною коміркою без вікон, з чотирикутними цементними кахлями на підлозі, з незручною сидячою ванною і шпалерами, що миються, на стінах, які ніякими зусиллями не вдавалося по-справжньому відчистити. Вона хоче, щоб сама ванна була велика, а у ванній кімнаті була кахляна плитка на стінах, щоб там пахло свіжістю і щоб її можна було провітрювати. І пральна машина має бути прямо в квартирі, а не десь там у затхлому підвалі.

Обдумавши все гарненько, Лісбет вийшла в Інтернет і ознайомилася із списком посередницьких контор. Наступного дня вона встала раніше і подалася до агенції «Нобель», яка здалася їй найкращою в Стокгольмі. Вона прийшла одягнена в поношені чорні джинси, свою стару чорну шкіряну куртку і в простих черевиках. Зупинившись біля одного з віконець, вона неуважливо глянула, як за ним блондинка років тридцяти п'яти, відкривши домашню сторіночку агенції «Нобель», почала розміщувати на ній знімки будинків. Нарешті до Лісбет підійшов сорокалітній товстунчик з поріділою рудою чуприною. Вона запитала в нього, які тут пропонуються квартири. Спочатку він здивовано на неї витріщився, потім заговорив тоном доброго дядечка:

— А скажіть-но, мила панянку, ваші батьки знають, що ви збираєтеся переїздити до окремої квартири?

Лісбет Саландер мовчки подивилася на нього пильним поглядом і, почекавши, поки він перестане сміятися, висловила ясніше:

— Мені потрібна квартира.

Він кашлянув і переглянувся зі своєю товаришкою по службі.

— Зрозуміло. І яку ж квартиру ви шукаєте?

— Мені потрібна квартира в районі Сьодера. Квартира має бути з балконом і з видом на воду. У ній повинно бути не менше чотирьох кімнат і ванна з вікном, така, щоб у ній було місце для пральної машини. Необхідне також приміщення, яке б замикалося, де можна тримати мотоцикл.

Жінка, що сиділа за комп'ютером, відірвалася від роботи і з цікавістю уставилася на Лісбет.

— Мотоцикл? — повторив товстунчик.

Лісбет Саландер кивнула.

— Пробачте... як вас звати?

Лісбет Саландер назвалася і у свою чергу запитала, як звуть його. Він назвався Йоакимом Перссоном.

— Тут, розумієш, така річ: купити квартиру в Стокгольмі коштує деякої суми грошей...

Лісбет не стала відповідати на цю репліку. Вона вже запитала, які квартири пропонуються *на продаж*, так що зауваження про необхідність платити гроші було зайвим.

— Ким ти працюєш?

Лісбет трохи подумала. Формально вона вважалася індивідуальним підприємцем, насправді ж працювала тільки на Драгана Арманського і «Мілтон сек'юриті», проте весь останній рік вона виконувала завдання лише час від часу, а ось уже три місяці взагалі не брала ніяких доручень.

— Зараз я не виконую ніякої певної роботи, — відповіла Лісбет щирю правду.

— Так-так... Я гадаю, ти вчишся в школі.

— Ні, я не вчуся в школі.

Йоаким Перссон вийшов із-за перегородки, дружелюбно обійняв Лісбет за худі плечі і повів до виходу.

— Ось що я вам скажу, юна леді. Через кілька років ми з радістю поговоримо з тобою, але для цього потрібно, щоб ти мала при собі *трішечки* більше грошей, ніж поміщається у свинці-скарбничці. Розумієш, у кишенькові гроші тут не вклядешся. — Товстунчик добродушно поплескав її по щічці. — Так що ласкаво просимо, панянку, через кілька років, тоді ми і для вас якось підшукаємо невеличку квартируку.

Лісбет Саландер зупинилася на вулиці перед агенцією «Нобель», міркуючи над тим, як сподобається Йоакиму Перссону, якщо запустити йому у вітрину пляшку з коктейлем Молотова. Постоявши трохи, вона повернулася додому й увімкнула комп'ютер.

Їй вистачило двадцяти хвилин, щоб увійти до внутрішньої мережі агенції «Нобель» за допомогою паролів, які вона ненароком підгледіла, неухважно спостерігаючи за тим, як їх набирала жінка за перегородкою. Ще через три хвилини Лісбет зрозуміла, що комп'ютер, на якому працювала дама, одночасно слугував сервером усього підприємства. Це ж треба бути такими тупими! А ще через три хвилини вона дістала доступ до всіх чотирнадцяти комп'ютерів, що входили до локальної мережі. Години за дві Лісбет переглянула бухгалтерію Йоакима Перссона і зробила висновок, що за останні два роки він приховав від податкової служби близько семи-сот п'ятдесяти тисяч крон чорного налу.

Вона викачала всі потрібні файли і переслала їх до податкової служби через анонімну електронну адресу на сервері,

що знаходився в США. Зробивши це, вона викинула з голови всі думки про Йоакима Перссона.

Решту дня вона присвятила тому, щоб вивчити перелік найбільш дорогих об'єктів, пропонованих до продажу агенцією «Нобель». Найдорожчим виявився невеликий замок поблизу Марієфреда, але в неї не було бажання там поселитися. Тоді вона на зло ворогам вибрала із списку пропозицій другий за вартістю об'єкт — це була квартира біля площі Мосебаккеторг.

Неквапливо роздивившись фотографії і вивчивши плани, вона нарешті вирішила, що квартира в районі Мосебакке¹ більш ніж відповідає всім її вимогам. Раніше ця квартира належала одному з директорів компанії АВВ, який пішов у тінь, устигнувши забезпечити собі «золотий парашут»² на суму в мільярд, що привернуло велику увагу преси і викликало різку критику.

Увечері вона зняла слухавку і зателефонувала Джеремі Мак-Міллану, співвласникові адвокатського бюро «Мак-Міллан & Маркс» у Гібралтарі. Йй уже доводилося мати справу з цією конторою. Колись він за щедру винагороду погодився відкрити кілька фіктивних юридичних адрес, на які потім були зареєстровані рахунки, що обслуговували статок, який вона викрала у фінансового ділка Ханса Еріка Веннерстрьома.

І ось вона знову звернулася до послуг Мак-Міллана. Цього разу вона дала йому доручення вести від імені її підприємства «Уосп ентерпрайзис» перемови з агенцією «Нобель»

¹ Мосебакке — пагорб у Стокгольмі.

² Договір наймання з керівниками компанії, що передбачає виплату їм великої компенсації в разі зміни контролю над компанією і/або звільнення.

і купити у них вподобану нею квартиру на вулиці Фіскарґатан поблизу площі Мосебакке. На перемови пішло чотири дні, і коли договір було укладено, проставлена в ньому сума змусила її звести брови. Плюс п'ять відсотків як винагорода Мак-Міллану. Не минуло й тижня, як вона, прихопивши з собою дві картонні коробки з одягом, постільною білизною, матрацом і кухонним начинням, уже в'їхала до нового житла. Три тижні вона так і спала на матраці, присвячуючи весь час вивченню клінік пластичної хірургії, завершенню роботи над низкою рутинних справ (включаючи нічну розмову з якимсь адвокатом Нільсом Б'юрманом) і рахункам за житло, за електрику і таке інше, за що вона заплатила авансом.

Покінчивши з усім цим, вона замовила квиток і відправилася до італійської клініки. Завершивши лікування і виписавшись, Лісбет, залишившись сама в номері в римському готелі, задумалася про те, що ж їй робити далі. Слід було б повернутися до Швеції і почати влаштовувати своє життя, але з ряду причин їй навіть думати не хотілося про Стокгольм.

У неї не було справжньої професії. Робота в «Мілтон сек'юриті» не обіцяла їй у майбутньому нічого цікавого. Драґан Арманський у цьому не винен: він хотів, щоб вона влаштувалася до нього на постійній основі і стала ефективним гвинтиком робочого механізму, але вона, доживши до двадцяти п'яти років, не мала ніякої освіти, і їй не хотілося до п'ятдесяти років розкопувати персональні відомості про різних шахраїв. Це було для неї забавним хобі, але не годилося для того, щоб стати головною справою її життя.

Другою причиною, чому їй не подобалась думка про повернення до Стокгольма, був Мікаель Блумквіст, інакше «цей бісів Калле Блумквіст». У Стокгольмі вона напевно ризикує стрітися з ним, а в даний момент їй цього абсолютно не хотілося. Він образив її. Якщо чесно, то вона визнавала, що він зробив це без лихого наміру. Він був людина що треба. Вона сама винна, що закохалася в нього. Саме слово це здавалося якоюсь дикою безглуздістю, коли йшлося про нетямущу курку Лісбет Саландер.

Мікаель Блумквіст славився як дамський догідник. Вона виявилася для нього в кращому разі тимчасовою забавкою, одного разу він зглянувся на неї з жалю, коли вона була йому потрібна і коли під рукою не знайшлося нічого кращого, але швидко забув про неї, щойно повернувся до цікавішого товариства. Вона проклінала себе за те, що ослабила захист і впустила його в своє життя.

Коли мана минула, вона обірвала з ним будь-які контакти. Це далось їй не дуже легко, але вона трималася твердо. Востаннє вона бачила його з платформи метро на станції «Гамла стан», коли він проїхав повз неї у напрямку до центру. Вона дивилася на нього цілу хвилину і вирішила для себе, що не хоче більше сохнути за ним. Іди ти під три чорти! Він помітив її, якраз коли зачинялися двері, і дивився пильним поглядом, поки поїзд рушив, а вона повернулася до нього спиною і пішла геть.

Лісбет не могла зрозуміти, чому він як і раніше намагається поновити стосунки з таким завзятым, ніби з його боку йшлося про якийсь соціальний проект. Вона сердилася на його недогадливність і щоразу, як він писав їй по електронній пошті, вона, зціпивши зуби, видаляла його послання, не читаючи.

Коротше, до Стокгольма її зовсім не тягнуло. Крім роботи за завданнями «Мілтон сек'юриті», кількох колишніх сексуальних партнерів та дівчат з колишньої групи «Персти диявола», ніщо не пов'язувало її з рідним містом.

Єдина людина, до котрої вона почувала певну повагу, був Драган Арманський, хоча вона заледве могла б визначити свої почуття до нього. Вона сама трохи дивувалася, усвідомлюючи, що відчуває деякий потяг до свого начальника. Якби він не був одруженим, сімейним чоловіком і на додачу таким консерватором, вона, мабуть, могла б зробити крок йому назустріч.

Урешті-решт вона дістала свій календар і відкрила розділ, у якому були географічні карти. Вона ніколи ще не бувала в Австралії або в Африці. Вона читала про піраміди і Ангкор-Ват¹, але ніколи їх не бачила. Вона ніколи не каталася поромом «Стар феррі», який ходить між Коулуном² і Вікторією³ в Гонконзі, ніколи не займалася підводним плаванням на Карибах і не загоряла на пляжах Таїланду. Якщо не рахувати кількох коротких відряджень по роботі, під час яких їй довелося побувати в Прибалтиці і сусідніх скандинавських країнах, та ще, розуміється, в Цюриху і Лондоні, вона за все своє життя майже нікуди не виїздила за межі Швеції. А якщо подумати, то майже ніде не бувала за межами Стокгольма.

Раніше це було їй не по кишені.

Лісбет підійшла до вікна свого готельного номера і почала дивитися на простерту внизу вулицю віа Гарібальді. Рим був схожий на купу руїн. Зважившись, вона надягнула куртку,

¹ Ангкор-Ват — знаменитий стародавній храм у Камбоджі.

² Коулунон — півострівна частина Гонконгу.

³ Вікторія — морська бухта в Гонконзі.

спустилася у вестибюль і запитала, чи є поблизу яке-небудь туристичне бюро. Вона замовила один квиток до Тель-Авіва і провела кілька днів, гуляючи в Єрусалимі Старим містом, оглядаючи мечеть Аль-Акса¹ і Стіну Плачу. На озброєних солдатів на розі вулиць вона поглядала з побоюванням. Після цієї поїздки вона полетіла до Бангкока і потім усю решту року подорожувала й далі.

У неї була тільки одна невідкладна справа, у якій вона двічі з'їздила на Гібралтар. Уперше для того, щоб поглиблено вивчити людину, якій вона збиралася доручити управління своїми грошима, а вдруге на пострах, щоб додати йому старанності.

Дивне почуття переживаєш, уперше за такий довгий час повертаючи ключ у замок власної квартири!

Увійшовши до передпокою, Лісбет поставила сумку і пакет з продуктами, а потім набрала чотиризначний код, що відключав електронну сигналізацію. Потім зняла з себе весь одяг і, кинувши його на підлогу в холі, роздягнена пішла на кухню, увімкнула холодильник, прибрала в нього всі продукти і відразу ж попрямувала у ванну, щоб наступні десять хвилин провести під душем. Підживившись яблучними дольками і розігрітою в мікрохвильовці піцою, вона відкрила коробку з речами, дістала подушку, простирadlo і ковдру — після цілого року зберігання від них відгонило цвіллю. У кімнаті, суміжній з кухнею, вона розстелила на підлозі матрац.

Через десять секунд, ледве поклавши голову на подушку, вона заснула і проспала майже дванадцять годин, майже до

¹ Мечеть Аль-Акса — одна з головних мусульманських святинь, розташована на Храмовій горі в Єрусалимі.

півночі. Піднявшись, Лісбет увімкнула кавоварку, загорнулася в ковдру і, підклавши подушку, зручно влаштувалася з сигаретою біля вікна, з якого відкривався краєвид на Юргорден¹ і на море. Мов зачарована, вона дивилася вдалину, роздумуючи в темряві над своїм життям.

Весь наступний день після повернення до Стокгольма у Лісбет Саландер був розписаний по хвилинах. О сьомій ранку вона вже зачинила за собою двері квартири. На майданчику вона трохи затрималася і, відчинивши сходове вікно, прикріпила між стіною і водостічною трубою підвішений на мідному дротику запасний ключ. Навчена досвідом, вона оцінила користь запасного ключа, що зберігається в потаємному місці.

На вулиці її зустрів пронизливий холод. Лісбет була одягнена в старі поношені джинси, продерті нижче сідниці, крізь дірку просвічувало блакитне трико. Для тепла вона натягнула поверх майки джемпер-поло, комір якого розтягнувся і не хотів прилягати до шиї, і дістала із запасів стару хутрянку куртку із заклепками на плечах. Надягаючи куртку, вона подумала, що треба б віднести її у майстерню, щоб замінити подерту на клапті підкладку всередині кишень. На ногах у неї були теплі панчохи і черевики — загалом, одягнулася вона досить-таки відповідно для Стокгольма.

По Санкт-Паульсгатан вона дійшла пішки до Цинкенсдамма, а звідти до свого колишнього будинку на Лундагатан. Там вона почала з того, що зайшла в підвал і перевірила в комір-

¹ Ю р г о р д е н — острів у Стокгольмі, на якому в давнину був королівський мисливський заказник, зараз — зона відпочинку і розваг, де розташовані музей просто неба «Скансен» і парк атракціонів «Грьона лунд».

чині свій старенький «Кавасаки». Поплескавши його по сідлу, вона піднялася сходами і, переступивши через величезну купу рекламних листівок, увійшла до старої квартири.

Перед тим як поїхати із Швеції, вона, не придумавши ще, як вчинити із старою квартирою, залишила розпорядження щодо перерахування грошей на комунальні платежі. У квартирі як і раніше залишалася вся обстановка, старанно зібрана по сміттєвих контейнерах: надбиті чашки, два старі комп'ютери і купа різних паперів — нічого цінного.

На кухні вона знайшла чорний сміттєвий мішок і витратила п'ять хвилин на те, щоб вибрати рекламні буклети і покидати їх у нього. Пошти як такої виявилось не багато: головним чином банківські виписки, бланки податкових квитанцій від «Мілтон сек'юриті» та різного роду замаскована реклама. Однією з переваг офіційної недіездатності було те, що Лісбет ніколи не доводилося займатися податковими розрахунками: подібні офіційні папери вражали своєю відсутністю. Що ж до решти, то за рік особисто їй надійшли тільки три листи.

Перший лист надіслала адвокат Грета Моландер, яка була офіційним куратором матері Лісбет. У короткому посланні Грета Моландер інформувала Лісбет про те, що був проведений опис майна, яке залишилося після її матері, й обом дочкам, Лісбет і Камілі Саландер, належить отримати в спадщину по дев'ять тисяч триста дванадцять крон кожній. Відповідна сума переказана пані Лісбет Саландер на її банківський рахунок. Прохання підтвердити отримання. Лісбет засунула цього листа у внутрішню кишеню хутряної куртки.

Другий лист надійшов від дами на прізвище Мікаельсон, завідувачки еппельвікенського притулку для людей по-

хилого віку, і містив люб'язне нагадування про те, що в притулку для Лісбет лежить коробка з речами, які залишилися після її матусі. «Просимо вас по можливості зв'язатися з еппельвікенським притулком і повідомити, як ви збираєтеся вчинити із спадщиною», — йшлося там. Наприкінці листа завідувачка повідомляла, що, коли протягом року від Лісбет або її сестри (адреси котрої вона не має в своєму розпорядженні) не надійде ніяких звісток, особисті речі покійної будуть викинуті. Лісбет глянула на дату вгорі листа, побачила, що його було написано в червні, і взяла мобільний телефон. Через дві хвилини вона дізналася, що коробка досі ціла і нікуди не ділася. Попросивши вибачення за те, що довго не давала про себе знати, Лісбет пообіцяла завтра ж приїхати по речі.

Останній лист був від Мікаеля Блумквіста. Подумавши трохи, вона вирішила кинути його в мішок, не відкриваючи.

Набравши цілий ящик потрібних і непотрібних речей, які вона хотіла зберегти, Лісбет на таксі повернулася на Мосебакке. Там вона зробила макіяж, наділа окуляри і світлий парик з волоссям до плечей і поклала в сумочку норвезький паспорт на ім'я Ірене Нессер. Поглянувши на себе у дзеркало, Лісбет відзначила, що Ірене Нессер дуже схожа на Лісбет Саландер, але в той же час це зовсім інша людина.

Нашвидку закусивши багетом із сиром брі та філіжанкою кави з молоком у кафе «Едем» на Гьотгатан, вона пішла на Рінгвеген до агенції з оренди автомобілів. Там Ірене Нессер орендувала машину марки «Ніссан мікра». Вона поїхала до торговельного комплексу «ІКЕА» біля готелю «Кунгенскурв» і провела там три години, знайомлячись з асортиментом і

занотовуючи номери потрібних товарів. Без довгих роздумувань вона навибирала багато всякої всячини.

Вона купила два дивани з оббивкою пісочного кольору, п'ять м'яких крісел, два круглі кавові столи натуральної лакованої берези, диванний столик та кілька непарних столиків. У відділі книжкових полиць і шаф вона замовила два гарнітури різних шаф і дві книжкові полиці, тумбочку для телевізора і закриті полиці. Насамкінець вона вибрала тристулковий гардероб і два маленькі комоди.

Вибору ліжка вона приділила багато часу і врешті-решт зупинилася на ліжку «Хемнес» із матрацом та іншим приладдям. Про всяк випадок вона купила ще одне ліжко для гостьової кімнати. Лісбет не розраховувала, що їй коли-небудь доведеться приймати в домі гостей, але якщо вже в квартирі була гостьова кімната, то чому б не обставити і її разом.

Її ванна була вже повністю обладнана, в ній була підвісна шафка, шафка для зберігання рушників і пральна машина, що залишилася від колишнього власника, тому для ванної вона прикупила тільки корзину для білизни.

Зате кухня ще потребувала вкладень. Трохи повагавшись, Лісбет вибрала кухонний стіл з масивного буку із стільницею з особливо міцного скла і чотири стільці веселеньких кольорів.

Їй потрібні були меблі для кабінету, і вона дивувалася, роздивляючись різні «робочі куточки» з хитромудрими підставками для комп'ютерів і бічними столиками. Надивившись, вона похитала головою і замовила звичайний письмовий стіл, облицьований буком, із закругленими краями і великою шафою для паперів, що входила до комплекту. Стілець до нього вона вибирала довго і ретельно: адже на цьому

стілці їй, швидше за все, доведеться просиджувати годинами, і вибрала одну з найдорожчих моделей.

Напоследок вона пройшлася по різних відділах і набрала солідний запас простирадл, наволочок, рушників, покривал, ковдр, подушок, столових наборів, кухонного посуду і каструльок, а ще обробні дошки, три великі килими, декілька настільних ламп і велику кількість канцелярського приладдя — папок, кошиків для паперів, різних скриньок тощо.

Закінчивши обхід, вона попрямувала із списком до каси, де розплатилася картою, виданою компанією «Уосп ентерпрайзис», і показала паспорт на ім'я Ірене Нессер. Загальна сума чека — лише за покупки, доставку і складання меблів — склала дев'яносто з гаком тисяч крон.

До себе в Сьодер Лісбет повернулася на п'яту годину вечора і встигла дорогою заскочити до «Електроніки» Аксельссона, де придбала вісімнадцятидюймовий телевізор і радіоприймач. Уже майже перед закриттям вона потрапила до крамниці госптоварів на Хорнсгatan і роздобула там пилосос. У «Маріахаллі» вона обзавелася ганчіркою для підлоги, милом, відром, мийними засобами, рідким милом, зубними щітками і великим рулоном туалетного паперу.

Після цієї шопінг-оргії вона втомилася до знемоги, але залишилася дуже задоволена. Запхнувши всі покупки в орендований «Ніссан мікра», Лісбет знесилено впала на стілець у кафе «Ява» на Хорнсгatan. З узятої на сусідньому столику вечірньої газети вона дізналася, що соціал-демократи все ще залишаються правлячою партією і що за час її відсутності в країні начебто не відбулося ніяких значних змін.

Додому вона прийшла увечері, близько восьмої, під покровом пітьми вивантажила з машини всі свої придбання і перетягла їх до квартири з табличкою «В. Кюлла». Зваливши усе в одну високу купу в передпокої, Лісбет півгодини витратила на пошуки місця для паркування в сусідніх провулках, а потім пустила воду в джакузі, в якій могли вільно поміститися принаймні троє людей. Спершу вона стала думати про Мікаеля Блумквіста. До того як їй сьогодні вранці потрапив на очі його лист, вона не згадувала про нього кілька місяців. Вона подумала, що зараз він, мабуть, удома, а з ним, можливо, Еріка Бергер.

Нарешті вона набрала більше повітря, перекинулася лицем униз і занурилася з головою в воду. Вона поклала руки собі на груди, міцно затисла пальцями соски і затримала дихання на три хвилини, доти, доки їй здалося, що легені от-от розірвуться.

Редактор Еріка Бергер мигцем поглянула на годинник: Мікаель Блумквіст запізнився на редакційну нараду, присвячену плануванню наступного номера, майже на п'ятнадцять хвилин. Редакційна нарада незмінно збиралася о десятій годині ранку в другий вівторок кожного місяця. На ній приймався у загальних рисах план наступного номера і заздалегідь намічалось, що потрапить на сторінки журналу «Міленіум» у найближчі кілька місяців.

Мікаель Блумквіст вибачився за своє спізнення, яке було нечуваним порушенням свято дотримуваного розпорядку, буркнув щось невиразне на своє виправдання, але цих слів ніхто не розчув і не звернув на них уваги. У засіданні наради крім Еріки брали участь секретар редакції Малін Ерікссон,

співвласник і художній редактор Крістер Малъм, репортер Моніка Нільссон і працюючі неповний день Лотта Карім і Хенрі Кортес. Мікаель Блумквіст відразу помітив, що сімнадцятилітньої практика їтки немає, зате за столом для нарад у кабінеті Еріки з'явився зовсім незнайомий чоловік. Це було дуже незвичайно; як правило, Еріка не пускала сторонніх на засідання, де вирішувалися питання, що стосувалися складу майбутніх номерів «Міленіуму».

— Це Даг Свенссон, — відрекомендувала незнайомця Еріка. — Незалежний журналіст. Ми збираємося купити один його матеріал.

Мікаель Блумквіст кивнув і потис простягнуту руку. У Дага Свенссона були блакитні очі, коротко підстрижена білява чуприна і триденна щетина на щоках. Виглядав він років на тридцять, і його чудова фізична форма могла викликати заздрість.

— Зазвичай ми випускаємо на рік один або два тематичних номери, — вела далі Еріка. — Цей матеріал я хочу поставити в травневий номер. У друкарні у нас заброньовано час до двадцять сьомого квітня. Це дає нам три місяці на підготовку матеріалів.

— Яка там тема? — спитав Мікаель, наливаючи собі каву з термоса на столі.

— Даг Свенссон приніс мені минулого тижня свою тематичну заявку. Я запросила його на наше засідання. Розкажеш сам про свою тему?

— Трафік¹ секс-послуг, — сказав Даг Свенссон. — Тобто торгівля секс-рабіннями. У даному разі головним чином дів-

¹ Трафік — у кримінології так називається постійний канал постачання нелегальних товарів.

чатами з Прибалтики та Східної Європи. Якщо розповісти все по порядку, то я пишу книжку на цю тему і тому звернувся до Еріки. Адже ви відкрили власне невелике видавництво.

На всіх обличчях з'явився задоволений вираз. На рахунок видавництва «Міленіум» була поки що тільки одна випущена книга, а саме — торішня «цеглина» Мікаеля Блумквіста про фінансову імперію мільярдера Веннерстрьома. У Швеції наклад додруковувався п'ять разів, а крім того, книга вийшла норвезькою, німецькою та англійською мовами, зараз готувався французький переклад. Зростання продажів здавалося непояснимим, позаяк розказана в книжці історія була вже відома з численних газетних публікацій.

— У галузі книговидання наші досягнення, мабуть, не такі вже й великі, — обережно зауважив Мікаель.

Даг Свенссон усміхнувся:

— Я знаю. Але у вас усе ж таки є видавництво.

— Є інші видавництва, більші за наше, — вів далі Мікаель.

— Безперечно! — втрутилася Еріка Бергер. — Але ми вже цілий рік обговорювали питання про те, щоб разом з основною діяльністю почати видавати книжки, зайнявши певну нішу. Ми говорили про це на двох засіданнях, і всі цю думку схвалили. Ми уявляємо це собі як дуже обмежену за обсягом діяльність — три-чотири книжки на рік, у яких в основному будуть подані нариси на різні теми. Іншими словами, типово журналістська продукція. А це стане чудовим початком.

— Трафік секс-послуг, — задумливо повторив Мікаель і кивнув, звертаючись до Дага: — Розповідай!

— Темою торгівлі секс-рабіннями я займався чотири роки. Я натрапив на неї завдяки моїй подрузі Міа Бергман. Її спеціальність — кримінологія і гендерні¹ дослідження. Раніше вона працювала в Раді з профілактики злочинності і розробляла закон про заборону сексуальної експлуатації.

— Я її знаю, — зраділа Еріка. — Я брала в неї інтерв'ю два роки тому з приводу її доповіді про ставлення судових інстанцій до чоловіків та жінок.

Даг Свенссон з посмішкою кивнув.

— Це викликало багато обурених відгуків, — сказав він. — Але вже п'ять чи шість років вона займається темою трафіку секс-послуг. Це і звело нас. Я писав нарис про торгівлю сексуальними послугами через Інтернет, і мені хтось підказав, що вона про це дещо знає. Вона справді знала! Коротше кажучи, ми почали працювати спільно, я — як журналіст, вона — як дослідник, потроху ми зближувалися, а через рік з'їхалися і стали жити разом. Вона працює над докторською дисертацією, навесні у неї захист.

— То значить, вона пише докторську, а ти?

— А я популярну версію плюс мої власні розслідування. А також короткий варіант у вигляді статті, яку я передав Еріці.

— Гарзд. Отже, ви працюєте однією командою. І про що ж ви пишете?

— Наш уряд запровадив суворий закон проти торгівлі сексуальними послугами, у нас є поліція, яка стежить за тим,

¹ Гендер, або ще — соціальна стать, тобто соціально детерміновані ролі, ідентичності і сфери діяльності чоловіків та жінок, що залежать не від біологічних статевих відмінностей, а від соціальної організації суспільства.

щоб цей закон втілювався в життя, і суди, які повинні судити злочинців. Ми оголошуємо злочинцями клієнтів, що купують секс-послуги, і у нас є засоби масової інформації, які пишуть на цю тему та всіляко висловлюють обурення із цього приводу і так далі. У той же час Швеція входить до числа країн, у яких купується найбільша кількість повій на душу населення з Росії і Прибалтики.

— І ти можеш довести це фактами?

— Це аж ніяк не таємниця. Це навіть не новина для газети. Нове тут те, що ми зустрілися і поговорили з десятком дівчат типу «Лілея назавжди»¹. Більшості з них від п'ятнадцяти до двадцяти років, і походять вони з неблагополучних соціальних верств східних країн. Їх заманили до Швеції, пообіцявши їм тут ту або іншу роботу, але тут вони потрапили в лапи секс-мафії, яка ні перед чим не зупиняється. У порівнянні з деякими речами, які довелося пережити цим дівчатам, «Лілея назавжди» може видатися невинним фільмом для сімейного перегляду. Тобто я хочу сказати, що ці дівчата пережили таке, що неможливо зобразити навіть у кіно.

— Добре.

— Це є головною темою дисертації Міа. Але моя книга не про це.

Всі подивилися на нього з новим інтересом.

— Міа брала інтерв'ю у дівчат. Я ж вивчав постачальників товару і клієнтуру, яку вони обслуговують.

На обличчі Мікаеля з'явилася посмішка. Він ніколи раніше не зустрічався з Дагом Свенссоном, але раптом зрозумів, що Даг такий журналіст, які йому подобаються: жур-

¹ «Лілея назавжди» — назва фільму режисера Мудіссона.

наліст, який дивиться в самий корінь проблеми. Для Мікаеля головне правило репортера говорило, що в будь-якій справі є той, на кому лежить за це відповідальність. The bad guys¹.

— І ти розкопав цікаві факти?

— Я можу, наприклад, документально підтвердити, що один чиновник департаменту юстиції, котрий має відношення до розробки закону про секс-торгівлю, сам використовував принаймні двох дівчат, які потрапили сюди через канали секс-мафії. Одній з них було п'ятнадцять років.

— Ого!

— Я працював над цією темою загалом три роки. У книзі є кілька прикладів конкретних доль окремих дівчат. У ній фігурують троє поліцейських, один з яких працює в службі безпеки, а другий у поліції моралі. П'ять адвокатів, один прокурор і один суддя. Є також троє журналістів, один з яких — автор кількох публікацій про секс-торгівлю. У приватному житті він втілює в реальність свої фантазії гвалтівника з неповнолітньою повією з Таллінна... І в цьому випадку йдеться зовсім не про сексуальні ігри за взаємною згодою. Я маю намір розголосити їхні імена. Все цілком підтверджено документальними свідченнями.

Мікаель Блумквіст аж свиснув.

— Позаяк я знову став відповідальним редактором, я ще раз перегляну весь документальний матеріал під збільшувальним склом, — сказав він. — Одного разу я допустив недбалість, не перевібив з усією ретельністю джерело інформації і заробив три місяці в'язниці.

¹ Погані хлопці (англ.).

— Якщо ви візьметесь надрукувати нарис, ти отримаєш усю документацію, яку тільки забажаєш. Але в мене теж є своя умова, на якій я погоджуся продати матеріал «Міленіуму».

— Даг вимагає, щоб ми надрукували і його книгу, — пояснила Еріка Бергер.

— Саме так. Я хочу, щоб її публікація справила враження бомби, що розірвалася, а в даний момент «Міленіум» — це найчесніший і найсміливіший журнал у Швеції. Не думаю, щоб у нас знайшлося багато видавництв, які наважилися б зараз випустити подібну книжку.

— Отже, не буде книги — не буде і статті, — підбив підсумок Мікаель.

— По-моєму, те, що ми чули, звучить дуже здорово, — сказала Малін Ерікссон.

Хенрі Кортес підтримав її схвальним буркотінням.

— Стаття і книга — це дві різні речі, — зауважила Еріка Бергер. — У першому випадку відповідальність за публікацію лягає на Мікаеля, у другому — на автора книги.

— Знаю. — Даг Свенссон кивнув. — Мене це не турбує. Як тільки вийде книга, Міа негайно ж подасть до поліції заяву на всіх осіб, яких я там називаю.

— Це все одно що розворушити осине гніздо, — сказав Хенрі Кортес.

— Це ще не все, — підхопив Даг Свенссон. — Крім того, я розкопав частину тієї мережі, яка заробляє гроші на секс-торгівлі. Таким чином, йдеться про організовану злочинність.

— І кого ж ти там виявив?

— У тому-то й трагедія! Секс-мафія — це жалюгідне збіговисько шісток. Сам не знаю, що я сподівався побачити, по-

чинаючи розслідування, але в якомусь сенсі ми всі — або, принаймні, я — чомусь уявляли собі, що мафія — це така гламурна компанія, що обертається у вершках суспільства і хвацько роз'їжджає у шикарних лімузінах. Мабуть, такому уявленню посприяли американські фільми. Твоя історія про Веннерстрьома, — Даг Свенссон кинув погляд на Мікаеля, — доводить, що іноді це справді так. Але Веннерстрьом у деякому розумінні був винятком. Я ж виявив зграю грубих негідників із садистськими схильностями, які не вміють до ладу читати й писати, круглих ідіотів тому, що стосується організаційних і стратегічних питань. Почасти вони якось пов'язані з байкерами та іншими, більш організованими гуртками, але загалом і в цілому секс-торгівлею займається всякий брудний набрід.

— Це дуже добре видно з твоєї статті, — погодилася Еріка Бергер. — У нас є законодавчі органи, поліцейський корпус і органи правосуддя, які ми з року в рік фінансуємо мільйонними відрахуваннями з наших податків задля того, щоб вони поклали край цій секс-торгівлі, а вони не можуть дати ради навіть з купкою якихось ідіотів.

— Відбувається кричуще порушення прав людини, але дівчата, яких це стосується, посідають у суспільстві таке низьке становище, що перебувають ніби поза правовою системою. Вони не голосують, вони майже не говорять шведською, їх словникового запасу ледь-ледь вистачає на те, щоб домовлятися про ціну. Дев'яносто дев'ять цілих і дев'яносто дев'ять сотих відсотка всіх злочинів, пов'язаних із секс-торгівлею, не стають предметом розгляду, бо про них не надходять заяви до поліції, за ними не висуваються обвинувачення. У кримінальному світі Швеції це, напевне, найбільший айсберг. Якби

йшлося про пограбування банку, то такого байдужого ставлення до справи неможливо навіть уявити собі. На жаль, я дійшов висновку, що такого стану справ ніхто не потерпів би ані дня, якби у наших правоохоронних органів справді було бажання з ним покінчити. Злочини проти неповнолітніх дівчат з Таллінна або Риги нікого не цікавлять. Шльондра є шльондра — це частина системи.

— І ні для кого це не секрет, — додала Моніка Нільссон.

— Ну і що ж ви скажете? — спитала Еріка Бергер.

— Мені подобається ця ідея, — відгукнувся Мікаель Блумквіст. — Цією публікацією ми потривожимо тихе болото, а заради цього ми й затіяли колись видавати «Міленіум».

— А я заради цього і досі працюю в цьому журналі. Відповідальний редактор повинен іноді викидати несподіваний кулбїт, — заявила Моніка Нільссон.

Усі, крім Мікаеля, засміялися.

— Він був єдиний, у кого вистачило дурної голови стати відповідальним редактором, — сказала Еріка Бергер. — Ми пустимо це в травневе число. Одночасно вийде і твоя книжка.

— А книга готова? — поцікавився Мікаель.

— Ні, — сказав Даг Свенссон. — У мене є готовий синопсис, проте книжка написана тільки наполовину. Якщо ви дасте згоду випустити її і заплатите мені аванс, я зможу цілком присвятити себе цій роботі. Розслідування загалом уже закінчене. Залишилися лише окремі дрібниці, щоб доповнити картину. По суті, весь матеріал вже у мене в руках. І ще потрібно провести зустрічі з клієнтами цього бізнесу, імена яких я збираюся розкрити.

— Ми зробимо все точнісінько так само, як з книжкою про Веннерстрьома, — кивнув Крістер Мальм. — Макет можна зробити за тиждень, і два тижні знадобиться, щоб надрукувати наклад. Зустрічі ми проведемо в березні і квітні, це дасть нам останні п'ятнадцять сторінок тексту. Таким чином, рукопис буде готовий в остаточному вигляді п'ятнадцятого квітня, і тоді ми встигнемо пройти за всіма джерелами.

— Як щодо договору і всього решти?

— Я ще ніколи не складала контракту на книгу, так що мені доведеться спершу переговорити з адвокатом. — Еріка заклопотано наморщила лоб. — Але я пропоную оформити його як договір на роботу за цим проектом на чотири місяці, з лютого по травень. Ми не платимо завищених ставок.

— Я згоден. Мені потрібна фінансова база, щоб я міг, не відволікаючись на щось інше, зосередитися на роботі над книгою.

— У решті наше звичайне правило — це прибуток навпіл, після вирахування витрат на видання книги. Як ти на це дивишся?

— Про мене, це дуже гарна пропозиція, — схвалив Даг Свенссон.

— Тепер конкретні робочі доручення, — сказала Еріка Бергер. — Тебе, Малін, я хочу призначити редактором з планування тематичного числа. Це буде твоїм головним завданням починаючи з першого числа наступного місяця; ти працюватимеш безпосередньо з Дагом Свенссоном і редагуватимеш статтю. І це означає, Лотто, що тимчасово, на період з березня і по травень включно, тобі дістануться обов'язки секретаря редакції. Ти отримуєш повну ставку, Малін або Мікаель у разі потреби тобі допоможуть.

Малін Ерікссон кивнула.

— Тебе, Мікаелю, я хочу бачити редактором книжки. — Тут Еріка поглянула на Даґа Свенссона. — Мікаель цього не афішує, а тим часом він редактор, яких пошукати, а крім того, зуби з'їв на роботі з документами. Він перегляне твій текст і під мікроскопом перевірить кожен склад. Він як шуліка схопить кожну деталь. Я дуже вдоволена тим, що ти вирішив видавати книжку у нас, але у «Міленіуму» є свої проблеми. У нас немало ворогів, які тільки й мріють зжити нас зі світу. Якщо вже ми потривожимо тихе болото, то наша публікація повинна бути такою, щоб у ній ні до чого не можна було прискіпатися. Все повинно бути вивіреном на сто відсотків, іншого ми не можемо собі дозволити.

— Я і сам не хочу нічого іншого.

— Чудово. Але чи витримаєш ти, якщо всю весну хтось стовбичитиме у тебе над душею і критикуватиме все підряд?

Даґ Свенссон усміхнувся і переглянувся з Мікаелем:

— Валяй критикуй!

Мікаель кивнув.

— Якщо ми випускаємо тематичне число, то нам потрібні ще статті. Мікаелю, я доручаю тобі написати про економічний бік секс-торгівлі. Який її річний грошовий обіг? Хто заробляє на торгівлі сексуальними послугами і куди йдуть гроші? Чи можна знайти докази, що частина доходу йде в державну казну? Від тебе, Моніко, я сподіваюся отримати статтю, в якій ти зробиш огляд щодо злочинів, пов'язаних із сексом загалом. Поговори з черговими жіночих кризових центрів, з ученими, лікарями і представниками влади. Ви обидві і Даґ пишете головні тексти. Хенрі потрібно буде взя-

ти інтерв'ю у подруги Дага Міа Бергман, сам Даг цього не може зробити. Нам потрібний її портрет: хто вона така, чим займається як дослідник і які її висновки. Потім тобі треба буде ознайомитися і дати приклади окремих випадків поліцейських розслідувань. Крістере, з тебе фотографії. Я не знаю, які тут повинні бути ілюстрації. Подумай над цим сам.

— Мабуть, це єдина тема, де ілюстрації сприймаються як художні роботи. Так що жодних проблем.

— Дозвольте мені зробити одне зауваження, — втрутився Даг Свенссон. — Серед поліцейських зустрічаються такі, які справді сумлінно виконують свою роботу. Можливо, варто було б узяти інтерв'ю у когось із них.

— Ти можеш дати їхні прізвища? — спитав Хенрі Кортес.

— І номери телефонів, — кивнув Даг Свенссон.

— Чудово. Отже, тема травневого номера — торгівля сексуальними послугами. Головна ідея, яку повинні передати всі матеріали: трафік секс-послуг — це злочин проти прав людини, винуватців злочину потрібно назвати на ім'я і поводитися з ними як з військовими злочинцями, або ескадронами смерті, або з тими, хто застосовував тортури. А тепер до діла!

Розділ 05

Середа, 12 січня — п'ятниця,

14 січня

Коли вперше за вісімнадцять місяців Лісбет під'їжджала орендованою машиною «Ніссан мікра» до Еппельвікена, усе навколо здалося їй чужим і незнайомим. З п'ятнадцяти років вона регулярно, кілька разів

на рік, навідувала притулок, у якому жила її мати відтоді, як стався «Весь Цей Кошмар». Незважаючи на те що вона була там вряди-годи, відвідини Еппельвікена стали невід'ємною частиною її існування. Тут її мати провела останні десять років свого життя і ось нарешті померла від крововиливу в мозок у віці всього лише сорока трьох років.

Її матір звали Агнета Софія Саландер. Останні чотирнадцять років її життя були позначені постійними невеликими мозковими крововиливами, які зробили її нездатною самій піклуватися про себе і справлятися із звичайними повсякденними справами. Часом хвора випадала з реальності і не завжди впізнавала доньку.

На згадку про матір у Лісбет завжди виникало почуття безпорадності і непроглядного мороку. Дівчам вона часто мріяла, як мама раптом видужає і між ними виникне взаємна довіра. Але розум завжди підказував їй, що цього ніколи не станеться.

Мама була маленька і худенька, але далеко не такий дистрофік з вигляду, як Лісбет Саландер. Навпаки, вона могла вважатися по-справжньому гарною і ставною жінкою. Достоту як сестра Камілла.

Камілла...

Про сестру Лісбет згадувати не любила.

Їх розюча відмінність між собою самій Лісбет завжди здавалася якоюсь іронією долі. Вони народилися двійнятками, з різницею всього двадцять хвилин.

Лісбет була старша. Камілла була красуня.

Вони були зовсім не схожі одна на одну, і заледве вірилося, що вони вийшли з однієї матки. Коли б не якийсь невідо-

мий збір в генетичному коді, Лісбет могла б стати такою ж писаною красунею, як її сестра.

І напевно, такою ж дурепою.

Змалечку Камілла була товариська, мала популярність і добре встигала в школі. Лісбет була мовчазна, замкнута і рідко відповідала на питання вчителів, що найприкрішим чином відбивалося на її оцінках. Ще в початковій школі Камілла почала віддалятися від Лісбет. Спочатку це ви являлося лише незначною мірою — дівчатка стали ходити до школи різними маршрутами. Вчителі й однокласники помічали, що сестри ніколи не спілкуються одна з одною і ніколи не сідають поряд. Починаючи з третього року навчання вони розійшлися по паралельних класах. З дванадцяти років, коли стався «Весь Цей Кошмар», вони росли нарізно, в різних прийомних сім'ях. До сімнадцяти років вони не зустрічалися, і перше ж побачення кінчилося тим, що Лісбет заробила синець під оком, а Камілла залишилася з розквашеною губою. Лісбет не знала, де зараз Камілла, і навіть не намагалася що-небудь про неї дізнатися.

Сестри Саландер не любили одна одну.

В очах Лісбет Камілла була брехливим, зіпсутим дівчишком, яке прагнуло маніпулювати людьми. Проте судові рішення про розумову неповноцінність було ухвалене щодо Лісбет.

Залишивши машину на парковці для відвідувачів і наглухо застібнувши шкіряну куртку, Лісбет під дощем попрямувала до парадного входу. Біля садової лавки вона зупинилася і роззирилась. Якраз на цьому місці вісімнадцять місяців тому вона востаннє бачила свою матір живсю. Тоді вона під впливом якогось інтуїтивного відчуття навідалася до еп-

пельвікенського притулку по дорозі на північ, куди прямувала, щоб допомогти Мікаелю Блумквісту в полюванні на передбачливого, але божевільного серійного вбивцю. Матіґ вона застала у тривожному настрої. Агнета Софія, здавалося, не впізнавала доньку, але все одно не хотіла її відпускати, вона тримала її за руку і розгублено заглядала їй в обличчя. Лісбет відчула, що з неї досить. Вона вирвала руку, поцілувала матусю і помчала на своєму мотоциклі.

Як здалося Лісбет, директриса Агнес Мікаельссон була щиро рада її приходу. Вона привітно зустріла її, провела до камери схову і дістала там велику картонну коробку. Лісбет прийняла з її рук свій спадок. Коробка важила два-три кілограми, і якщо врахувати, що тут були всі придбання людини за ціле життя, то підсумок виходив досить мізерний.

— Я не знала, що мені робити з речами твоєї мами, — сказала пані Мікаельссон. — Але я завжди відчувала, що ти коли-небудь повернешся по них.

— Я виїздила, мене не було у Швеції, — відповіла Лісбет.

Вона подякувала, що цю картонну коробку зберегли до її приїзду, віднесла її в машину і назавжди поїхала з Еппельвікена.

На Мосебакке Лісбет повернулася на початку першої і віднесла коробку з маминими речами до себе в квартиру. Вона залишила її в холі, не розкриваючи, і знову вийшла на вулицю.

Коли вона виходила з парадного, мимо повільно проїхала поліцейська машина. Лісбет зупинилася і настороженим поглядом провела представників влади, що виявилися по

сусідству з будинком, у якому тепер жила вона. Проте поліцейські не проявляли нічого схожого на ворожість, і вона вирішила: нехай собі їдуть куди хочуть.

Протягом дня Лісбет пройшлася по магазинах і одягнулася з голови до ніг, придбавши повний набір щоденного одягу — брюк, джинсів, кофтин і панчіх. Вона не прагнула купувати речі дорогих марок, але почувала деяке задоволення від того, що могла не змигнувши оком купити відразу шість пар джинсів. Найекстравагантнішу покупку вона зробила в «Твільфіт», де набрала безліч комплектів нижньої білизни. В основному вона і тут віддала перевагу щоденним моделям, але потім, після півгодинних пошуків, зніяковіло вибрала один комплект, який можна було назвати словом «сексі». Можливо, він навіть належав до категорії еротичної білизни, коротше, таку річ вона раніше ні за що не зважилася б купити. Примірявши увечері цей комплект, Лісбет відчула себе в ньому страшенно по-дурному. У дзеркалі вона побачила загорілу дівчину з татуюваннями, що вбралася в якийсь ідіотський костюм. Вона стягнула з себе білизну і кинула її у відро для сміття.

У магазині «Дін ско»¹ вона купила гарненькі зимові чобітки і дві пари туфель, щоб носити в приміщенні. Потім під впливом раптового поривання вона придбала вихідні чобітки на високому каблучці, які додавали їй кілька сантиметрів зросту. Крім того, вона наглянула ще непогану зимову куртку з коричневої замші.

Привізіши покупки додому, Лісбет зварила собі каву і приготувала бутерброди й тільки потім поїхала здавати орендо-

¹ «Твій черевик» (швед.).

вану машину до агенції на Рінгвеген. Додому вона прийшла пішки і всю решту вечора просиділа біля вікна, милуючись морем.

Міа Бергман, докторантка, що пише дисертацію з кримінології, нарізала сирний торт і прикрасила його зверху малиновим морозивом. Спочатку вона подала тарілочки з десертом Еріці Бергер і Мікаелю Блумквісту, а вже потому поставила пригощання Дагу Свенссону і собі. Малін Еріксон навідріз відмовилася від солодкого, обмежившись чорною кавою, яку було подано в незвичайних старомодних філіжаночках з квіточками.

— Це сервіз моєї бабусі, — пояснила Міа Бергман, помітивши, як Малін роздивляється філіжанку.

— Вона страшенно боїться за ці філіжанки, — додав Даг Свенссон. — Їх ставлять на стіл тільки у виняткових випадках для особливо важливих гостей.

Міа Бергман усміхнулася:

— Кілька років я виховувалась у бабусі, а цей сервіз узагалі-то єдина річ, яка в мене збереглася після неї.

— Просто краса, — сказала Малін. — Моя кухня на сто відсотків уся з магазинів «ІКЕА».

Мікаелю Блумквісту кавові філіжанки з квіточками були ніскілечки нецікаві, його значно більше привертав торт. Він уже подумував, чи не розсупонити ширше пасок. Еріка Бергер, судячи з усього, поділяла його почуття.

— Ой, Боже! Треба б і мені утриматися від солодкого! — сказала вона і, кинувши винуватий погляд на Малін, озброїлася ложечкою.

Спочатку ця зустріч задумувалася як звичайний робочий обід, що мав за мету відзначити початок співпраці і продовжити обговорення тематичного числа журналу «Міленіум». Даг Свенссон запропонував влаштувати скромне застілля у нього вдома, і курча в кисло-солодкому соусі, приготовлене Міа Бергман, виявилось смачнішим за все, що Мікаель коли-небудь куштував. За обідом вони випили дві пляшки іспанського міцного червоного вина, а на десерт Даг Свенссон запропонував гостям «Тулламор Д'ю» і дістав з буфета келихи. Тільки Еріка Бергер, як дурненька, відмовилася.

Даг Свенссон і Міа Бергман жили в квартирі-двійці у стокгольмському передмісті Енскед. Вони були разом уже кілька років і от нарешті рік тому вирішили з'їхатися.

Застілля почалося о шостій годині вечора, але до пів дев'ятої, коли було подано десерт, про головний привід до зустрічі ніхто ще не сказав ані слова. Зате Мікаель зрозумів, що Даг Свенссон і Міа Бергман йому симпатичні і їх товариство йому приємне.

Врешті-решт Еріка Бергер узяла ініціативу на себе і завела мову про те, що вони збиралися обговорити. Міа Бергман дістала віддруковану копію своєї праці і поклала її на стіл перед Ерікою. У цієї наукової праці виявилася несподівано іронічна назва — «From Russia with love»¹, — яка, звичайно ж, виникла за асоціацією з класичною серією Яна Флемінга про агента 007. Підзаголовок говорив: «Нелегальні канали постачання секс-послуг, організована злочинність і відповідні дії суспільства».

— Вам потрібно враховувати, що моя дисертація і книжка Дага — це різні речі, — сказала вона. — Дагова книжка —

¹ «З Росії з любов'ю» (англ.).

швидше пропаганда, спрямована проти тих, хто дістає вигоду з трафіку секс-послуг. Моя праця включає статистику, польові дослідження, цитати з тексту законів і аналіз того, як суспільство й суди поводяться щодо жертв.

— Тобто щодо дівчат.

— Молоденьких дівчат, як правило, від п'ятнадцяти до двадцяти років, малоосвічених, які за своїм походженням належать до нижчих класів. Часто ці дівчата вийшли з неблагополучних родин і зазнавали тієї або іншої форми насильства ще в дитинстві. До Швеції вони кинулися, тому що хтось їх сюди заманив, набрехав повний мішок і наплів усяких небилиць.

— Очевидно, це й були торговці секс-послугами.

— У проблемі наявний свого роду гендерний аспект, і моя праця це враховує. Рідко буває, щоб ролі учасників так точно розподілялися відповідно до їхньої статі. Дівчата — жертви, чоловіки — злочинці. За винятком окремих жінок, що мають вигоду із секс-торгівлі, неможливо знайти більше жодної форми кримінальної діяльності, де статева належність слугувала б передумовою злочину. Не можна також назвати більше жодної форми кримінальної діяльності, до якої суспільство виявляло б таку терпимість і так мало робило б для того, щоб покінчити з нею.

— Якщо я не помиляюся, то в Швеції все ж таки існують досить суворі закони, спрямовані проти торгівлі секс-послугами, — сказала Еріка.

— Не смішіть мене! Щороку до Швеції привозять кілька сотень дівчат (тут відсутні точні статистичні дані) для того, щоб вони займалися проституцією, і в даному разі це означає, що вони за плату віддають своє тіло для згвалтування.

З часу запровадження закону він усього кілька разів давав підстави для судового процесу. Вперше це сталося в травні дві тисячі третього року, коли розглядалася справа щодо звинувачення однієї божевільної бандерші, яка зробила собі операцію із зміни статі. І звичайно ж, її було виправдано.

— Стривай, мені здавалося, що її визнали винною?

— Засудили за утримання борделю. Але виправдали за звинуваченням у постачанні секс-рабинь. Річ у тім, що дівчата, які стали її жертвами, одночасно були свідками обвинувачення. А вони зникли, повернувшись до себе у Прибалтику. Власті намагалися повернути їх для виступу в суді, їх навіть розшукували через Інтерпол. Розшуки тривали кілька місяців, але результатів не дали.

— Що ж з ними сталося?

— Нічого. Телевізійна програма «Інсайдер» провела власне розслідування, пославши своїх представників до Таллінна. Їм знадобилося всього кілька годин для того, щоб з'ясувати, що двоє з цих дівчат живуть на батьківщині в своїх сім'ях, а третя виїхала до Італії.

— Іншими словами, талліннська поліція діяла не дуже ефективно.

— Відтоді у нас було ухвалено ще кілька обвинувальних вироків, але в усіх випадках йшлося про осіб, затриманих за інші злочини, або виключно безголових злочинців, які не зуміли уникнути затримання. Цей закон — чиста формальність. На ділі він не застосовується.

— Ясно.

— Проблема в тому, що злочин у даному разі являє собою грубе насильство, часто у поєднанні із заподіянням тілесних

ушкоджень, тяжких тілесних ушкоджень, з убивством за допомогою вогнепальної зброї, у деяких випадках у поєднанні з різного роду позбавленням волі, — докинув Даґ Свенсон. — Для таких дівчат це звичайна річ, коли їх, нафарбованих і одягнених у короткі спіднички, відвозять на яку-небудь віллу в передмісті. У дівчат немає вибору, їхати їм чи не їхати: або вони їдуть і трахаються з п'яним мужиком, або сутенер їх жорстоко б'є і катує. Втекти вони не можуть — не знаючи мови, не маючи поняття про закони і порядки, вони навіть не уявляють, куди потрібно звертатися. Вони не можуть поїхати додому — тут у них щонайперше відбирають паспорти, а в справі бандерші їх додатково тримали під замком у квартирі.

— Схоже на невольничий табір. А дівчата що-небудь отримують за свої послуги?

— Дещо отримують, — сказала Міа Бергман, — на утіху за страждання їм перепадає деяка винагорода. Як правило, їм доводиться відпрацювати декілька місяців, перш ніж їх відпускають на батьківщину. Іноді вони везуть із собою пристойну пачку грошей: дві, а то й три тисячі крон, що в перерахунку на російську валюту є цілим скарбом. Але на додачу вони часто встигають нажити тяжку алкогольну або наркотичну залежність і звичку до такого способу життя, за якого гроші дуже швидко закінчуються. Завдяки цьому система стає самовідтворюваною: через деякий час вони повертаються сюди на заробітки, так би мовити добровільно віддаючись у руки своїх мучителів.

— Скільки грошей обертається в цій сфері за рік? — спитав Мікаель.

Міа Бергман подивилася на Даґа Свенссона і трохи подумала, перш ніж відповісти:

— Важко сказати напевно. Ми багато разів намагалися робити розрахунки, але в більшості випадків наші цифри досить приблизні.

— Ну хоч би приблизно!

— Добре. Ми знаємо, наприклад, що у бандерші, яку засудили за звідництво, але виправдали за звинуваченням у постачаннях секс-рабінь, за два роки було використано тридцять п'ять жінок із Східної Європи. Їх термін перебування становив од кількох тижнів до кількох місяців. У ході судового розгляду з'ясувалося, що за ці два роки вони заробили в цілому близько двох мільйонів крон. Виходячи з цього, я обчислила, що одна дівчина дає приблизно п'ятдесят тисяч крон на місяць. З цієї суми слід відняти приблизно п'ятнадцять тисяч крон на витрати — поїздки, одяг, житло і таке інше. Умови, в яких вони живуть, далекі від розкоші, часто банда тримає їх по кутках у якійсь квартирі. З решти тридцяти п'яти тисяч крон бандити беруть собі від двадцяти до тридцяти тисяч. Половину — тисяч п'ятнадцять — ватажок банди забирає собі, решту роздає своїм підручним: шофераві, бійцям та іншим. Дівчині залишається десять-дванадцять тисяч крон.

— Тоді на місяць...

— Якщо, скажімо, у однієї банди є двоє або троє дівчат, які на неї працюють, то за місяць вони заробляють близько п'ятдесяти тисяч. У середньому кожна банда складається з двох-трьох осіб, які за рахунок цього годуються. Ось такий приблизно вигляд має економіка секс-бізнесу.

— І скільки ж приблизно людей цим охоплено, якщо взяти в цілому?

— Можна виходити з того, що в кожному конкретному випадку так чи інакше жертвами сексуального рабства стає близько сотні дівчат. Звідси витікає, що загальний обіг, якщо взяти всю Швецію в цілому, становить приблизно півтора мільйона крон, тобто на рік близько ста мільйонів крон. Йдеться тільки про дівчат, втягнутих в постачання секс-послуг.

— Суцця дрібниця!

— Справді дрібниця. Але для того, щоб отримати цей порівняно скромний прибуток, над сотнею дівчат чинять наругу. Мене це просто розлючує.

— Щось ти не схожа на неупередженого дослідника. Але якщо на одну дівчину припадає три бандити, це означає, що на ці гроші живуть п'ятсот чоловік.

— Насправді їх, очевидно, менше. Я б сказала, що їх чоловік триста.

— Не така вже, здавалося б, нерозв'язна проблема, — зауважила Еріка.

— Ми приймаємо закони, б'ємо на сполох у засобах масової інформації, але майже ніхто жодного разу не поговорив з повією з країн Східного блоку і не має уявлення про те, як вона живе.

— І як же все відбувається? Я маю на увазі — на практиці. Адже, напевно, дуже важко вивезти з Таллінна шістнадцятилітню дівчину так, щоб ніхто цього не помітив. І що відбувається, коли вона приїжджає сюди? — спитав Мікаель.

— Коли я починала дослідження, я думала, що йдеться про якусь строго організовану діяльність, що цим зайнята

якось мафіозна структура, яка більш-менш продуманим способом провозить дівчину через кордон.

— А насправді це не так?

— Процес у цілому й справді відбувається організовано, але поступово я розібралася, що беруть участь у ньому в основному багато дрібних, ніяк не організованих банд. Забудьте про костюми від Армані і спортивні автомобілі! Середня банда складається з двох-трьох людей, половина з них росіяни або прибалти, половина — шведи. Портрет ватажка: йому сорок років, він сидить у майці, п'є пиво і колупає пупок. Він не здобув ніякої освіти і деякою мірою може вважатися соціально неповноцінною особою, все життя у нього були якісь проблеми.

— Вельми романтично!

— На жінку він дивиться з позицій кам'яного віку. Він часто б'ється і напивається і дасть у морду тому, хто скаже йому всупереч хоч слово. Порядок у банді тримається на кулаках, і підлеглі часто його бояться.

Через десять днів до квартири Лісбет привезли куплені нею меблі. Два дужих хлопці з фірми «ІКЕА» потисли руку білявій Ірене Нессер, та, нітрохи не бентежачись, шпарила норвезькою. Приїтавшись, вони по частинах переправили меблі нагору за допомогою маломісткого ліфта і цілий день складали столи, шафи та ліжка. Вони працювали дуже вправно і, судячи з усього, проробляли все це не вперше. Ірене Нессер сходила до супермаркету «Сьодерхалларна», купила там грецької готової їжі і покликала робітників до столу.

Хлопці з «ІКЕА» спр'явилися до п'ятої години. Зачинивши за ними двері, Лісбет Саландер зняла парик і стала повільно

походжати квартирою, гадаючи, чи приживеться вона в новій обстановці. Кухонний стіл мав такий елегантний вигляд, що здавався ніби чужим. Кімната поряд з кухнею, з двома входами — одним з холу й іншим з кухні, — тепер стала її новою вітальнею з сучасним диваном і м'якими кріслами навколо кавового столу, який стояв ближчим до вікна. Спальня їй сподобалася: вона обережно сіла на краєчок ліжка і спробувала рукою матрац.

Заглянувши до кабінету з видом на море, вона сказала собі: «Є! Це чудово. Тут мені добре працюватиметься».

Над чим вона працюватиме, Лісбет ще напевно не знала. Критично оглянувши меблі, вона відчула деякий сумнів, але врешті-решт вирішила: «Гаразд, поживемо — побачимо, що з цього вийде».

Решту вечора Лісбет провела, розпаковуюючи і розбираючи своє майно. Вона розклала в шифоньєрі рушники, простирадла, скатертини і серветки, вийняла з мішків і розвісила в одяжній шафі новий одяг. Хоча покупок була ціла гора, шафа не заповнилась і наполовину. Лампи і кухонне начиння — каструльки, сервізи і столові набори — Лісбет теж розставила по місцях.

Окинувши критичним поглядом голі стіни, вона подумала, що треба було купити постери, або картини, або ще щось подібне. У нормальних людей заведено, щоб на стінах висіли такі штучки. Не завадив би й горщик з квітами.

Потім вона відкрила картонні коробки зі своїми речами, привезеними із старої квартири на Лундагатан, і розмістила в шафах книжки, журнали, кліпи і записи старих розслідувань, які, мабуть, краще було викинути. За одним заходом

вона широким жестом викинула зношені майки і продірявлені панчохи. Раптом їй потрапив під руку фалоімітатор, визивний подарунок на день народження від Міммі, що так і лежав нерозпакованим у магазинній коробці, і вона скривила губи в посмішці. Лісбет геть забула про його існування і жодного разу так і не випробувала. Вирішивши, що виправить цю помилку, вона поставила фалоімітатор на комод біля ліжка.

Потім вона знову посерйознішала. Від думки про Міммі Лісбет відчула докори сумління. Цілий рік вони були нерозлийвода, а потім вона геть закинула Міммі заради Мікаеля Блумквіста, навіть нічого їй не пояснивши. Вона не попросилася, не попередила, що їде з Швеції. З Драганом Арманським і дівчатами з «Перстів диявола» вона теж не попросилася і не повідомила про свій від'їзд. Мабуть, вони думають, що вона померла, а можливо, забули про неї: вона ніколи не відігравала помітної ролі в цій компанії. Вона немовби відвернулася від усіх. Раптом Лісбет пригадала, що і з Джорджем Блендом не попросилася, їдучи з Гренади, і подумала — раптом він там шукає її на пляжі? Їй навернулися на пам'ять слова Мікаеля Блумквіста: дружба ґрунтується на пошані й довірі. «Я розкидаюся друзями», — подумала Лісбет. Цікаво, де зараз Міммі і чи дасть вона про себе знати?

Вона засиділася за північ, розбираючи папери в кабінеті, налагоджуючи комп'ютер, а потім блукаючи по Інтернеті. Перевіривши, в якому стані її вклади, вона побачила, що за рік її багатства ще зросли.

Провівши рутинну перевірку комп'ютера, що належав адвокатуві Б'юрману, вона не виявила нічого цікавого в його

кореспонденції і вирішила, що він поводить себе сумирно і не висовується.

Їй не потрапило на очі ніяких ознак того, що він поновив зв'язок з марсельською клінікою. Судячи з усього, Б'юрман звів свою професійну і приватну діяльність майже до нуля. Він рідко користувався електронною поштою, а виходячи в Інтернет, в основному відвідував порносайти.

Тільки о другій годині ночі вона вимкнула комп'ютер. Спочатку Лісбет пройшла в спальню, роздяглася і повісила одяг на стілець, потім попрямувала митися в ванну. У кутку біля передпокою були два великі дзеркала від підлоги до стелі, розташовані під кутом один до одного. Вона зупинилася і довго себе роздивлялася, уважно вивчила своє з різкими рисами іронічне обличчя, свої нові груди і татуювання на спині. Це був красивий малюнок — довгий дракон, зроблений червоною, зеленою і чорною тушшю, що починався від плеча і протягнувся через усю спину. Його вузький хвіст, спустившись по сидниці, закінчувався на правому стегні. За рік подорожей вона відпустила волосся до плечей, але наприкінці одної гарної днини перед від'їздом з Гренади взяла ножиці й обстригла їх. Короткі пасма знову стирчали їжаком у різні боки.

Раптом Лісбет усвідомила, що в її житті відбулась або почала відбуватись якась дуже важлива зміна. Можливо, виною тут було несподіване придбання мільярдного статку, завдяки якому вона перестала лічити кожна копійку. Можливо, вона нарешті здобула собі місце в світі дорослих, а може, смерть матері підвела остаточну риску під її дитинством.

За рік, проведений за кордоном, вона позбулася багатьох татуювань. У генуезькій клініці з медичних міркувань у зв'язку

з операцією довелося ліквідувати чорне кільце навколо соска на грудях. Потім вона прибрала пірсинг з нижньої губи, а на Гренаді — і пірсинг на лівій частині статевих губ — він їй заважав, і вона сама не розуміла, навіщо колись його вставила.

Широко відкривши рота, вона вигвинтила клинець, який проносила там сім років, і поклала в мильницю на полиці над умивальником. У роті стало якось порожньо. Тепер, якщо не брати до уваги кількох сережок у вухах, у неї залишилося тільки два пірсинги: одне колечко на правій брові і друге в пупку.

Нарешті вона пішла до спальні і вляглася під новеньку, щойно куплену ковдру. Придбане нею ліжко здавалося величезним, Лісбет займала в ньому лише маленьку частину простору — ніби лежиш на краю футбольного поля. Лісбет щільніше загорнулася в ковдру і довго ще не спала, поринувши в думки.

Розділ 06

*Неділя, 23 січня — субота,
29 січня*

Агенція «Мілтон сек'юриті» займала три поверхи офісного будинку недалеко від Шлюзу. За допомогою ліфта Лісбет Саландер піднялася з гаража відразу на п'ятий — останній з них. Для цього вона скористалася піратською копією універсального ключа, якою передбачливо обзавелася про всяк випадок ще кілька років тому. Виходячи в темний коридор, вона автоматично глянула на годинник на руці. Було 03.10 ночі, неділя. Нічний черговий сидів коло пульта охоронної сигналізації на третьому поверсі, і

вона знала, що, скоріше за все, крім неї, на всьому поверсі немає більше нікого.

Вона, як завжди, здивувалася про себе, що професійна охоронна агенція допускає такі прорахунки в захисті власної безпеки.

У коридорі п'ятого поверху за минулий рік мало що змінилося. Вона почала з відвідин власного кабінету — маленького закутка, відокремленого від коридору скляною стіною, який відвів у її користування Драган. Двері були не замкнені. Лісбет вистачило кількох секунд, щоб переконатися, що в її кабінеті нічого не змінилося, тільки біля дверей з'явилася картонна коробка з різним паперовим сміттям. У кімнатці стояли стіл, канцелярський стілець, кошик для паперів і відкритий книжковий стелаж. Технічне оснащення складалося з простенького комп'ютера «Тошиба» 1997 року з манюсінським жорстким диском.

Лісбет не помітила ніяких ознак того, що Драган віддав це приміщення іншому службовцю. Вона сприйняла це як добрий знак, усвідомлюючи, проте, що він не багато значить сам по собі. Для комірки площею близько шести квадратних метрів, що правила їй за кабінет, важкувато було придумати інше застосування.

Зачинивши двері, Лісбет нечутними кроками пройшла по всьому коридору, щоб переконатися, що ні в одній з кімнат ніхто не засидівся за роботою. Вона й справді була тут сама. Перш ніж пройти далі, вона зупинилася перед кавовим автоматом, натиснула на кнопку і запаслася стаканчиком капучино. Потім вона подалась до кабінету Драгана Арманського і ввійшла туди, відімкнувши двері піратським ключем.

У кабінеті Арманського, як завжди, панував драгуюче ідеальний порядок. Вона швидко обійшла всю кімнату, дорогою заглянула на полицю, потім сіла за його письмовий стіл і увімкнула комп'ютер.

Діставши з внутрішньої кишені нової замшевої куртки CD-диск, вона вставила його в дисковод і почала вводити програму, яка називалася «Асфіксія І.3». Програму вона створила сама, і її єдиним призначенням було зробити апгрейд Інтернет-Експлорера жорсткого диска в комп'ютері Арманського, щоб той набув сучаснішого вигляду. Вся процедура забрала близько п'яти хвилин.

Закінчивши, Лісбет вийняла диск і почала працювати з новою версією Інтернет-Експлорера. Зовнішній вигляд програми залишився той самий, і вона поводитися абсолютно так само, як це було за старої версії, але трішечки збільшилася і працювала тепер на одну мікросекунду повільніше. Всі настановні дані були ідентичні оригінальним, включаючи дату інсталяції. З нового файлу не помітно було ніяких змін.

Вона вписала ftp-адресу сервера, що був у Голландії, і отримала kommandorute. Відкрила вікно із словом «копіювати», вписала ім'я Armanskij/MiltSec і клікнула ОК. Комп'ютер відразу ж почав робити копію жорсткого диска Арманського на сервер у Голландії. Годинник на екрані показував, що процес займе тридцять сім хвилин.

Поки йшло копіювання, Лісбет дістала запасний ключ від письмового столу свого начальника, що зберігався в декоративній вазі на книжковій полиці. Наступні півгодини вона присвятила вивченню папок, що лежали у верхній правій шухляді письмового столу, в яких шеф тримав поточні і тер-

мінові справи. Коли комп'ютер пискнув на знак закінчення копіювання, вона поклала папки на місце в тому ж порядку, в якому вони лежали раніше.

Потім вона вимкнула комп'ютер, погасила настільну лампу і, забравши з собою порожній стаканчик з-під капучино, покинула офіс «Мілтон сек'юриті» тим же шляхом, яким і прийшла сюди. Коли вона входила в ліфт, годинник показував 04.12.

Пішки повернувшись на Мосебакке, Лісбет увімкнула свій комп'ютер і, з'єднавшись із сервером, що був у Голландії, ввела туди копію програми «Асфіксія I.3». Коли програму було запущено, відкрилося вікно з пропозицією вибрати жорсткий диск. Були чотири десятки варіантів на вибір, і Лісбет почала переглядати список. Серед них їй потрапив на очі жорсткий диск «Нільс Б'юрман», який вона перевіряла приблизно раз на два місяці. Секунду вона зачекала, дійшовши до «МікБлум/лептоп» і «МікБлум/офіс». Вона не відкривала цих іконок уже більше року і навіть подумувала про те, щоб їх стерти. Проте з принципових міркувань вирішила все-таки залишити: позаяк вона брала з них інформацію, то було б нерозумно цю інформацію стирати, а потім, якщо знадобиться, наново повторювати всю процедуру. Те ж саме стосувалося й іконки під назвою «Веннерстрьом», яку вона також давно вже не відкривала, бо носій цього імені вмер. Іконка «Арманський/Мілт-Сек» з'явилася останньою за часом і була аж у кінці списку.

Вона давно вже могла б клонувати його жорсткий диск, але так і не зробила цього, бо сама працювала в «Мілтоні» і будь-якої миті мала доступ до інформації, яку Арманський спробував би приховати від решти світу. Її наліт на його

комп'ютер не мав ніяких ворожих намірів: вона просто хотіла знати, над чим працює підприємство і як справи зараз. Лісбет клацнула мишкою, і відразу ж відкрилася нова папка з новою іконкою, на якій було написано «Armanskij HD». Вона перевірила, чи відкривається жорсткий диск, і переконалася, що всі файли в ньому на місці.

Читаючи доповідні Арманського, його фінансові звіти та електронну пошту, вона просиділа за комп'ютером до сьомої ранку. Нарешті Лісбет задумливо хитнула головою і вимкнула комп'ютер. Вона пішла у ванну, почистила зуби, а потім попрямувала до спальні, роздяглася, кинувши одяг просто додолу, лягла в ліжку і проспала до пів на першу.

Останньої п'ятниці січня правління «Міленіуму» проводило свої щорічні звітні збори. Були присутні касир підприємства, зовнішній ревізор, а також четверо співвласників — Еріка Бергер (тридцять відсотків), Мікаель Блумквіст (двадцять відсотків), Крістер Мальм (двадцять відсотків) і Харіет Вангер (тридцять відсотків). На збори була запрошена також секретар редакції Малін Ерікссон як представник співробітників і голова профспілки видавництва. Членами профспілки були, крім неї, Лотта Карім, Хенрі Кортес, Моніка Нільссон і начальник відділу маркетингу Сонні Магнуссон. Раніше Малін ще ніколи не доводилося брати участь у подібних заходах.

Збори правління відкрилися о 16.00 і завершилися за годину з чимось. Значна частина часу пішла на доповіді, присвячені економічним питанням, і на ревізійний звіт. Збори ухвалили, що економічна база «Міленіуму» зміцнилася в порівнянні з періодом кризи, яку підприємство пережило два

роки тому. Ревізійний звіт показав, що підприємство отримало прибуток у розмірі 2,1 мільйона крон, з яких приблизно мільйон дала книга Мікаеля Блумквіста про Веннерстрьома.

За пропозицією Еріки Бергер було вирішено один мільйон відкласти до спеціального фонду на випадок майбутніх криз, двісті п'ятдесят тисяч крон виділити на необхідні витрати для ремонту редакційного приміщення, придбання нових комп'ютерів та іншого технічного устаткування, а триста тисяч крон використати для збільшення фонду зарплат і на те, щоб прийняти співробітника редакції Хенрі Кортеса до штату на повний робочий день. З решти суми пропонувалося перерахувати по п'ятдесят тисяч крон кожному із співвласників «Міленіуму», а також розподілити сто тисяч крон порівну у вигляді бонусу між чотирма постійними службовцями редакції, незалежно від того, працюють вони на повній чи на половинній ставці. Начальник відділу маркетингу бонусу не отримував. Він працював за контрактом, за яким йому належали відсотки доходів від реклами, завдяки чому він час від часу ставав найбільш високооплачуваним співробітником «Міленіуму». Пропозицію було одноголосно прийнято.

Коротку дискусію викликала запропонована Мікаелем Блумквістом ідея скоротити оплату матеріалів від незалежних журналістів, з тим щоб надалі можна було взяти ще одного репортера на півставки. Мікаель мав на увазі Дага Свенссона, який міг знайти в «Міленіумі» базу для своєї журналістської діяльності, а згодом і стати повноправним співробітником журналу. Еріка Бергер заперечувала, позаяк вважала, що журналу потрібно багато матеріалів, що надходять від позаштатних репортерів. Еріку підтримала Харіет Вангер,

а Крістер Мальм відмовився брати участь у голосуванні. Кінчилося тим, що вирішили не чіпати гроші, відведені на оплату незалежних журналістів, але подивитися, чи не можна вийти із становища за рахунок інших витрат. Усім дуже хотілося прийняти Даґа Свенссона хоча б на півставки.

Після короткого обговорення майбутньої стратегії і планів розвитку журналу Еріку Берґер було переобрано головою правління на наступний рік. Після цього збори були закриті.

Малін Ерікссон за весь час не сказала ні слова. Провівши подумки розрахунки, вона зрозуміла, що співробітники отримують від прибутку бонус у розмірі двадцяти п'яти тисяч крон, тобто суму, що перевищує місячну зарплату, і не бачила причин заперечувати проти цього рішення.

Відразу після звітних зборів правління Еріка оголосила позачергову нараду співвласників журналу. Тому Еріка, Міккель, Крістер і Харіет затрималися в конференц-залі після того, як решта співробітників розійшлися. Щойно зачинилися двері, Еріка почала нараду:

— На порядку денному стоїть тільки одне питання. Згідно з угсдою, укладеною з Хенріком Ванґером, Харіет ставала співвласницею журналу на дворічний термін. Зараз термін нашого коґ тракту закінчується. Тому ми повинні вирішити, чи залишиться за тобою, а точніше, за Хенріком право на статус співвласника.

Харіет кивнула:

— Ми всі знаємо, що рішення Хенріка стати співвласником журналу було прийняте імпульсивно під впливом цілком особливої ситуації. Нині цієї ситуації більше не існує. Що ви пропонуєте?

Крістер Мальм роздратовано мотнув головою. Він єдиний у цій кімнаті не знав, у чому саме полягала ця особлива ситуація. Він розумів, що Мікаель і Еріка щось від нього приховують, але Еріка пояснила йому, що йдеться про дуже особисту справу, що стосується Мікаеля, яку вона ні за яких обставин не погодиться обговорювати. Крістер був не дурень і здогадувався, що Мікаелеве мовчання якось пов'язане з Хедстадом і Харіет Вангер. Він знав також, що для ухвалення принципових рішень йому немає потреби знати правду, і надто поважав Мікаеля, щоб знімати через це галас.

— Ми утрюх обговорили це питання і прийшли до спільної думки, — сказала Еріка. Вона зробила паузу і подивилася в очі Харіет. — Перш ніж повідомити наші міркування, ми хочемо знати, що ти думаєш з цього приводу.

Харіет Вангер по черзі перевела погляд з Еріки на Мікаеля і Крістера. Потім її погляд зупинився на Мікаелі, але вона так нічого і не прочитала з виразу їхніх облич.

— Якщо ви хочете викупити мою частку, то це коштуватиме вам близько трюх мільйонів крон плюс відсотки, бо стільки родина Вангер вклала в «Міленіум». Вистачить у вас коштів на це? — привітно спитала Харіет.

— Вистачить, — відповів Мікаель з усмішкою.

За роботу, виконану за дорученням Хенріка Вангера, старий промисловий магнат заплатив йому п'ять мільйонів. За іронією долі частина цієї роботи полягала в розшуках Харіет Вангер.

— У такому разі остаточне рішення за вами, — сказала Харіет. — У контракті сказано, що з цього дня ви маєте право викупити частку Вангерів, якщо забажаєте. Я б на місці

Хенріка ніколи не склала контракт з такими непродуманими формулюваннями.

— Якщо потрібно, ми могли б викупити свою частку, — сказала Еріка. — Так що питання в тому, що ти збираєшся робити. Ти керуєш індустріальним концерном, по суті справи, двома концернами. Який інтерес для тебе зв'язуватися з таким маргінальним підприємством, як «Міленіум»? Ми проводимо наради правління щокварталу, і ти чесно відсиджувала їх і кожного разу приходила вчасно з того дня, як замінила на цій посаді Хенріка.

Харіет Вангер доброзичливо подивилася на голову ради. Вона мовчала досить довго. Нарешті поглянула на Мікаеля і відповіла:

— Від самого свого народження я завжди була власницею чогось. І я провожу свої дні, керуючи концерном, у якому закручено стільки інтриг, скільки не зустрінеш в любовному романі на чотириста сторінок. Коли я почала брати участь у зборах, я робила це з обов'язку, від якого не могла відмовитися. Але за минулі вісімнадцять місяців я зрозуміла, що мені цікаво бути в цьому правлінні, ніж у решті всіх правлінь, разом узятих!

Мікаель задумливо кивнув. Харіет перевела погляд на Крістера:

— «Міленіум» — немов іграшкове підприємство. Всі проблеми тут маленькі, зрозумілі і легкодоступні для огляду. Воно, звичайно ж, хоче отримувати прибуток і давати гроші — це обов'язкова умова. Але мета вашої діяльності полягає не в цьому — ви хочете щось створити.

Вона ковтнула мінеральної води і перевела погляд на Еріку.

— Що саме є вашою метою, якраз не зовсім ясно. Постановка завдання розпливчата до неохайності. Ви не політична партія і не організація, об'єднана на основі спільних інтересів. У вас немає ні перед ким зобов'язань, на які потрібно було б орієнтуватися в першу чергу. Але ви критикуєте недоліки суспільства і любите сперечатися з визначними діячами, які вам не подобаються. Ви часто прагнете щось змінити або на щось впливати. Хоча всі ви прикидаєтеся циніками й нігілістами, у вашого журналу є правила, і я не раз уже на конкретних прикладах переконувалася, що мораль у вас своя власна. Не знаю, як це назвати, але у «Міленіуму» є душа. І це єдине правління, роботою в якому я горджуся.

Вона замовкла і мовчала так довго, що Еріка раптом розсміялася.

— Те, що ти сказала, було приємно чути. Але ти так і не відповіла на наше питання.

— Мені добре у вашій компанії і страшенно сподобалося бути членом вашого правління. Ця пригода помітно прикрасила моє життя. І якщо ви згодні залишити мене тут, я з радістю залишуся.

— Гаразд, — сказав Крістер. — Ми довго міркували і прийшли до єдиної думки. Ми розриваємо з тобою контракт і викупляємо твою частку.

Очі Харіет ледь помітно розширилися.

— Ви хочете розстатися зі мною?

— Коли ми підписували контракт, ми лежали головою на пласі і чекали удару сокири. У нас не було іншого вибору. Ми від самого початку лічили дні, коли настане час, щоб викупити частку Хенріка Вангера.

Еріка розгорнула папку перед собою, дістала з неї документ і передала Харіет Вангер разом з чеком, на якому була проставлена точнісінько та сума, яку назвала Харіет як викуп її частки. Харіет перебігла папір очима, потім, не кажучи ані слова, взяла зі столу ручку і поставила свій підпис.

— Ну ось, — сказала Еріка. — Усе пройшло безболісно. Я хочу подякувати Хенрікові Вангеру за той час, коли діяв цей контракт, і за ту допомогу, яку він надав «Міленіуму». Сподіваюся, що ти йому це перекажеш.

— Обов'язково перекажу, — відповіла Харіет Вангер спокійно.

Вона нічим не виказала своїх відчуттів, але в душі переживала гірку образу і розчарування. Адже вони змусили її сказати, що вона хотіла б залишитися у них у правлінні, а потім так легко вигнали її геть. Могли б, чорт забирай, і обійтися без цього!

— І одночасно я хочу запропонувати тобі цілком інший контракт, який, можливо, буде тобі цікавий, — сказала Еріка Бергер.

Вона дістала новий стос паперів і підсунула їх через стіл до Харіет.

— Ми хочемо запитати тебе, чи не бажаєш ти особисто стати членом правління «Міленіуму». Сума за контрактом така ж, яку ти зараз отримала. Різниця полягає в тому, що в цьому договорі не прописано ніяких тимчасових обмежень і додаткових умов. Ти входиш до підприємства як рівноправний співвласник з такою ж відповідальністю і обов'язками, як і всі решта.

Харіет скинула бровами:

— Навіщо було обставляти це такими складнощами?

— Бо рано чи пізно це потрібно було зробити, — сказав Крістер Мальм. — Ми могли б поновити старий контракт, продовживши його на рік до наступного засідання ради або до першого випадку великих непорозумінь у раді, і тоді вигнати тебе геть. Проте у нас був підписаний контракт, і потрібно було спочатку виконати його умови.

Харіет відкинулася на спинку крісла і спрямувала на Крістера вивчаючий погляд. Потім вона подивилася по черзі на Мікаеля й Еріку.

— Річ у тім, що контракт із Хенріком ми підписали під тиском економічних труднощів, — сказала Еріка. — Контракт з тобою ми підписуємо тому, що ми цього хочемо. І на відміну від старого контракту, тепер тебе буде не так-то легко вигнати з правління.

— Для нас це дуже велика різниця, — тихо додав Мікаель.

Це були єдині слова, вимовлені ним за всю дискусію.

— Бачиш, ми просто вважаємо, що ти даєш «Міленіуму» щось більше, ніж економічні гарантії, які надає прізвище Вангер, — пояснила Еріка Бергер. — Ти людина розумна і розсудлива і часто підказуєш конструктивні рішення. Досі ти трималася весь час у тіні, як сторонній спостерігач. Але з тобою це правління здобуло небувалу раніше міцність і стійкий курс. Ти розумієшся в ділових питаннях. Ти якось запитала, чи довіряю я тобі, про те саме і я хочу тебе запитати. Тепер ми обоє знаємо відповідь. Я ставлюся до тебе з симпатією і довірою: і я, і всі решта. Ми не хочемо, щоб ти була присутня на особливо обумовлених умовах, у рамках без-

глузких штучних правил. Ми хочемо, щоб ти була нашим партнером і повноправним членом правління.

Харіет підсунула до себе контракт і на п'ять хвилин заглибилася в читання. Уважно прочитавши його, вона підвела голову.

— То це ваше одностайне спільне рішення? — спитала вона.

Усі троє дружно кивнули. Харіет узяла ручку і поставила свій підпис. Потім передала чек через стіл Мікаелю, і той його розірвав.

Потім співвласники «Міленіуму» пішли обідати у «Горщик Саміра» на Тавастгантан. Утворення правління в новому складі вони відсвяткували тихим застіллям з гарним вином і кускусом з ягнятиною за мирною розмовою. Харіет здавалася схвильованою, і все це нагадувало перше побачення, збентежені учасники якого знають, що має щось статися, але що саме, ще не розуміють.

Уже о пів на восьму Харіет Вангер зібралася йти. Вона перепросилася, сказавши, що хоче повернутися в готель і лягти спати. Еріці Бергер потрібно було повертатися додому до чоловіка, і вона сказала, що піде з Харіет, бо їм по дорозі. Вони розлучилися коло Шлюзу. Мікаель і Крістер залишилися самі і посиділи ще трохи, потім Крістер теж сказав, що йому час додому.

На таксі доїхавши до «Шератона», Харіет Вангер піднялася в свій номер на сьомому поверсі. Вона роздяглася, прийняла ванну і, накинувши готельний халат, сіла біля вікна, за яким виднів Ріддаржольм. Відкривши пачку «Данхілла», Ха-

рієт закурила. За день вона викурювала всього три-чотири сигарети і вважала себе практично некурящою, так що могла потихеньку потішити себе кількома затяжками, не відчуваючи докорів сумління.

О дев'ятій годині в двері постукали. Вона відчинила і впустила Мікаеля Блумквіста.

— Ах ти пройдисвіт! — сказала вона.

Мікаель усміхнувся і поцілував її в щічку.

— На секунду я і справді повірила, що ти хочеш мене вигнати.

— Ми ніколи не зробили б цього в такій формі. Ти розумієш, чому ми вирішили переписати контракт?

— Так. Це неважко зрозуміти.

Мікаель просунув руку під її халат, поклав долоню на груди Харієт і обережно стиснув.

— Ах ти пройдисвіт! — повторила Харієт.

Лісбет Саландер зупинилася перед дверима, на яких було написано прізвище Ву. З вулиці вона бачила, що у вікні горить світло, а зараз до неї з-за дверей долинали звуки музики. Прізвище залишилось колишнє. Тому Лісбет Саландер зробила висновок, що Міріам Ву як і раніше живе в тій же однокімнатній квартирі на Томтебутатан біля площі Санкт-Еріксплан. Діло було увечері в п'ятницю, і Лісбет з надією думала, що Міммі, напевно, не виявиться дома, що вона подалася куди-небудь шукати розваг і, коли вона прийде, у квартирі буде темно і порожньо. Тепер залишалось з'ясувати, чи не образилася Міммі на неї остаточно, чи сама вона зараз і чи захоче взагалі розмовляти.

Лісбет подзвонила в двері.

Міммі відчинила і здивовано скинула бровами. Потім вона притулилася до одвірка і взялася руками в боки.

— Ти, Саландер! А я вже думала, що ти, може, скопитилася чи як там ще!

— Чи як там ще, — відповіла Лісбет.

— Чого прийшла?

— На це питання одним словом не відповісти.

Міріам Ву обвела поглядом сходовий майданчик і знову подивилася на Лісбет:

— Спробуй на перший раз сказати хоч слово.

— Ну, наприклад, щоб дізнатися, чи сама ти живеш як і раніше і чи не потрібна тобі компанія на ніч.

Міммі здивовано втупилася в неї і за кілька секунд вибухнула гучним реготом.

— Ну, ти справді єдина людина серед тих, кого я знаю, хто може спочатку пропадати півтора року, а потім раптом подзвонити в мої двері і запитати, чи не хочу я потрахатися!

— Ти хочеш, щоб я пішла?

Міммі перестала реготати. Кілька секунд тривала мовчанка.

— Лісбет! Боже мій, та ти, здається, це серйозно!

Лісбет чекала.

Нарешті Міммі зітхнула і розчинила перед нею двері.

— Заходь! Філіжанку кави, принаймні, я можу тобі запропонувати!

Лісбет увійшла за нею до квартири і сіла на один із стільців біля обіднього столу, який Міммі поставила в передпокої, майже впритул до вхідних дверей. Квартирка була площею

двадцять чотири квадратних метри і складалася з тісної кімнатки та абияк обставленого передпокою. За кухню правив закуток у кутку передпокою, куди Міммі провела воду, протягнувши туди шланг із туалету.

Поки Міммі наливала воду в кавник, Лісбет роздивлялася її. Мати Міммі була родом з Гонконгу, батько — з Будена¹. Лісбет знала, що батьки Міммі досі одружені і живуть у Парижі. Міммі вивчала соціологію в Стокгольмі, і в неї була старша сестра, яка вивчала антропологію в США. Материнські гени наділили Міммі чорним як вороняче крило прямим волоссям, яке вона коротко стригла, і дещо східними рисами обличчя, а батьківські — блакитними очима, завдяки чому зовнішність Міммі була вельми своєрідною. Великий рот і ямки на щоках дісталися їй не від мами і не від тата.

Міммі був тридцять один рік. Вона любила, вирядившись у лаковий одяг, тусуватися по клубах, у яких давалися перформанси, вона й сама іноді виступала в таких шоу. Лісбет перестала ходити в клуби, відколи їй сповнилося шістнадцять років.

Разом із заняттями в університеті Міммі один день на тиждень працювала продавчиною в «Доміно фешн» на одній з бічних вулиць у районі Свеавеген. У «Доміно фешн» придумували і шили вбрання для оригінальної публіки, що жадала одягатися у форму санітарки, виконану з гуми, або в наряд відьми з чорної шкіри. Разом з кількома подружками Міммі була співвласницею цього магазину, що давало їй скромну щомісячну добавку у вигляді кількох тисяч крон. Лісбет Са-

¹ Б у д е н — місто в гірничопромисловому районі Швеції в Норрботтені.

ландер вперше побачила Міммі кілька років тому на фестивалі геїв і лесбіянок, де та виступала в незвичайному шоу, після чого вони вже пізно ввечері зустрілися в пивній ятці. Міммі прийшла в яскравому лимонно-жовтому костюмі з пластику, в якому вона здавалася швидше роздягнутою, ніж одягнутою. У Лісбет були деякі проблеми із сприйняттям еротичних нюансів цього вбрання, але вона була досить п'яна, щоб раптово відчувати бажання помацати дівчину, що вирядилася фруктом з роду цитрусових. На невимовний подив Лісбет, цитрус стрельнув у неї очима, засміявся, без найменшої сором'язливості розцілував її і заявив: «Хочу тебе!» Вони пішли до Лісбет додому і всю ніч займалися сексом.

— Я така, яка є, — сказала Лісбет. — Я поїхала, щоб утекти від усього і від усіх. Але треба було спершу попрощатися.

— Я думала, з тобою щось сталося. Але останнім часом ми з тобою нечасто бачились і тоді, поки ти ще не поїхала.

— У мене було багато справ.

— Ти така таємнича. Ти ніколи не розповідаєш про себе, і я навіть не знаю, де ти працюєш і кому мені телефонувати, якщо твій мобільник не відповідає.

— У даний момент я ніде не працюю, а крім того, ти така самісінька. Ти хотіла шістьох, хоча була зовсім не зацікавлена в постійному зв'язку. Правда ж?

Міммі скоса подивилася на Лісбет.

— Так, правда, — відповіла вона нарешті.

— Ось те ж саме було й зі мною. Я тобі ніколи нічого не обіцяла.

— Ти змінилася, — сказала Міммі.

— Не дуже.

— Ти стала старша. Доросліша. Ти інакше вдягаєшся. І ти щось напхала у свій бюстгальтер.

Лісбет не відповіла, але посовалася на стільці. Міммі зачепила болючу для неї тему, і вона не знала, як пояснити їй, у чому річ. Міммі вже бачила її голою і тепер неодмінно помітить різницю. Врешті-решт Лісбет опустила очі і буркнула:

— Я зробила собі груди.

— Як ти сказала?

Лісбет підвела очі і заговорила голосніше, не усвідомлюючи, що в її тоні з'явилася вперта нотка:

— Я з'їздила до італійської клініки і зробила там операцію, щоб у мене були справжні груди. Ось чому я пропала. А потім я стала подорожувати. І ось я повернулася.

— Ти жартуєш?

Лісбет подивилася на Міммі без жодного виразу.

— Яка ж я дурепа! Адже ти ніколи не жартуєш!

— Я не збираюся ні перед ким вибачитися. І я кажу правду. Якщо ти хочеш, щоб я пішла, так і скажи.

— Ти справді зробила собі нові груди?

Лісбет кивнула. Міммі Ву раптом голосно розреготалася, і Лісбет спохмурніла.

— В усякому разі, я не хочу відпускати тебе, не подивившись, як це виглядає. Ну будь ласка! Please!

— Міммі! Я завжди була рада зайнятися сексом з тобою. І тобі не було ніякого діла до того, як я живу, а якщо в мене не було часу, ти знаходила когось іншого. І тобі абсолютно наплювати, що про тебе подумують люди.

Міммі кивнула. Ще в старших класах школи вона зрозуміла, що народилася лесбійкою, і після довгих боязких по-

шуків у сімнадцять літ нарешті була посвячена в таємниці еротики, коли випадково пішла з однією приятелькою на свято, що його проводила в Гетеборзі РСФЛ¹. З того часу вона ніколи не думала про те, щоб якось змінити свій стиль життя. Тільки одного разу, коли їй було двадцять три роки, вона спробувала зайнятися сексом з чоловіком. Вона механічно проробила все, що було потрібно і чого від неї чекав її партнер, але не дістала ніякого задоволення. Крім того, вона на додачу належала до тієї меншини серед меншини, яка нітрохи не прагнула до міцних стосунків, взаємної вірності і затишного домашнього сюсюкання вечорами.

— Я повернулася до Швеції кілька тижнів тому. Я хотіла дізнатися, треба мені вирушати на пошуки когось іншого чи ти ще мене не забула.

— Сьогодні я збиралася гризти граніт науки.

Міммі розстебнула на Лісбет верхній гудзик блузки.

— Тоді якого біса...

Вона поцілувала Лісбет і розстебнула ще один гудзик.

— Це я неодмінно повинна побачити.

Міммі знов поцілувала її.

— Ласкаво просимо додому!

Харіет Вангер заснула близько другої години ночі. Мікаель Блумквіст не спав і лежав поруч, прислухаючись до її дихання. Врешті-решт він підвівся, витягнув з її сумочки пачку «Данхілла» і взяв сигарету. Не одягаючись, він сів на стілець поряд з ліжком і дивився на сонну.

¹ Шведська федерація із захисту прав геїв, лесбіянок, бісексуалів і трансгендерів.

Мікаель не збирався ставати коханцем Харіет. Навпаки, після всього пережитого в Хедестаді він відчував бажання триматися від родини Вангер подалі. Минулої весни він кілька разів зустрічався з Харіет на засіданнях правління і старанно дотримував дистанції; обоє знали таємниці одне одного і могли б тримати одне одного на гачку, але, за винятком зобов'язань Харіет щодо «Міленіуму», їх, здавалося, нічого тепер не зв'язувало.

Торік на Трійцю Мікаель уперше за багато місяців поїхав на вихідні на свою дачу в Сандхамні, де ніхто до нього не чіплятиметься і він спокійно зможе посидіти на самоті на причалі з яким-небудь детективчиком. У другій половині дня в п'ятницю, через дві години після приїзду, він пішов у кіоск по сигарети і несподівано носом до носа зіткнувся з Харіет. Їй теж захотілося відпочити від Хедестада, і вона замовила собі на уїк-енд номер в готелі Сандхамна, де вона жодного разу не була ще з дитинства. Із Швеції вона втекла в шістнадцять років, а повернулася в п'ятдесят три. Знайшов її Мікаель.

Вони привіталися, і після кількох нічого не вартих фраз Харіет зняковіло замовкла. Мікаель знав її історію, а вона знала, що, погодившись не розголошувати страшні таємниці родини Вангер, він змушений був поступитися своїми принципами. Почасті він зробив це ради неї.

Через деякий час Мікаель запросив її подивитися його будинок. Він зварив каву, і вони кілька годин пробалакали, сидячи на помості. Це була їх перша серйозна розмова після її повернення до Швеції. Мікаель не витримав і спитав:

— Що ви зробили з тим, що знайшли в підвалі Мартіна Вангера?

— Ти справді хочеш це знати?

Він кивнув.

— Я сама прибрала все, що там було. Спалила все, що можна було спалити. Потім я потурбувалася про те, щоб дім знесли. Жити в ньому я б не могла і не могла його продати, я не мала сил дивитися, як там хтось живе. Для мене з цим будинком було пов'язано тільки зло. Я збираюся побудувати на цьому місці щось інше, який-небудь літній будиночок.

— І ніхто не здивувався тому, що ти зносиш будинок? Адже це була гарна сучасна вілла.

Вона всміхнулася:

— Дірк Фруде пустив поголос, ніби будинок весь уражений грибком, так що дати йому лад обійдеться дорожче, ніж побудувати новий.

Дірк Фруде був сімейний адвокат Вангерів.

— Як поживає Фруде?

— Йому скоро буде сімдесят. Я стежу за тим, щоб він не нудьгував без діла.

Вони пообідали разом, і якимось непомітно для Мікаеля вийшло так, що Харіет почала ділитися з ним найінтимнішими подробицями свого життя. Коли він перервав її розповідь і запитав, чому вона це робить, вона, подумавши трохи, сказала, що в її житті він, здається, єдина людина, від якої їй немає сенсу щось приховувати. До того ж як не розтанути перед хлопчиком, якого вона няньчила сорок років тому.

У її житті було троє чоловіків, з якими вона займалася сексом. Першим був її татусик, другим — братик. Татуса вона вбила, а від брата втекла. Їй якимось вдалося все це пережити, зустріти свого майбутнього чоловіка і почати життя заново.

— Він був ніжний, кохав мене, був надійним і чесним. Я була з ним щаслива. Ми прожили з ним двадцять років, потім він захворів.

— І ти більше так і не вийшла заміж? Чому?

Вона знизала плечима:

— Я залишилася сама з трьома дітьми і величезним фермерським господарством на руках. Мені просто ніколи було пускатися на пошуки романтичних пригод. І відсутність сексу ніколи мене не хвилювала.

Вони помовчали.

— Уже пізно. Мені час повертатися в готель.

Мікаель кивнув.

— Ти хочеш мене спокусити?

— Так, — відповів він.

Мікаель устав і за руку повів її в будинок і нагору сходами до спальні. Раптом вона його зупинила.

— Я навіть не знаю, як поводитися, — сказала вона. — Я вже відвикла від цього.

Вихідні вони провели разом і відтоді зустрічалися раз на три місяці, після зборів правління «Міленіуму». Міцних стосунків у них не склалося: Харіет Вангер була цілодобово поглинута роботою і часто виїздила із Швеції, позаяк кожний другий місяць проводила в Австралії. Але, судячи з усього, своїми нерегулярними і необов'язковими зустрічами з Мікаелем вона дорожила.

Через дві години Міммі вже варила каву, а Лісбет, гола і спітніла, лежала поверх простирадла на ліжку. Вона курила сигарету, роздивляючись Міммі через прочинені двері, і

заздрила її тілу. Міммі мала чималі м'язи, тому що три рази на тиждень вечорами тренувалася в спортзалі. Один вечір вона присвячувала заняттям чи то тайським боксом, чи то чимось на зразок карате, завдяки чому була в чудовій фізичній формі.

На вигляд вона була просто як цукерочка. Це була не краса фотомоделі, а справжня привабливість. Вона любила провокувати і дражнити оточуючих, а у святковому вбранні могла зацікавити будь-кого. Лісбет не розуміла, чому Міммі звертає увагу на таку мокру курку, як вона.

Але вона була рада цій увазі. Секс із Міммі давав їй почуття цілковитої свободи, Лісбет забувала про все і лише тишилася тим, що давала їй Міммі.

Міммі повернулася до ліжка з двома кухлями і поставила їх на підставку, потім лягла і поторкала сосок Лісбет.

— Вони в тебе ого, — сказала Міммі, — дуже навіть непогані.

Лісбет нічого не відповіла, роздивляючись груди Міммі, які опинилися в неї перед очима. У Міммі теж були зовсім маленькі груди, але вони чудово підходили до пропорцій її тіла.

— Якщо чесно, Лісбет, ти маєш шикарний вигляд.

— Усе це дурниці. Подумаєш, груди! Такі чи такі — хіба не все одно? Хоча я рада, що в мене вони тепер, принаймні, є.

— Ти дуже багато думаєш про своє тіло.

— Хто б казав! Сама он тренуєшся як навіжена!

— Я тренуюся як навіжена, тому що мені подобається тренуватися. Я від цього дістаю кайф, майже такий самий, як від сексу. Спробувала б теж!

— Я займаюся боксом, — сказала Лісбет.

— Який там у тебе бокс! Ти іноді цілий місяць не займаєшся, а коли приходиш, то тільки тому, що тобі подобається завдати чосу цим сопливим хлопчикам. Це зовсім не те, що тренуватися заради гарного самопочуття.

Лісбет знизала плечима. Міммі всілася на неї і тепер дивилася згори:

— Лісбет! Ти вічно гризеш сама себе і дуже комплексуєш через своє тіло, але зрозумій, у ліжку ти мені подобаєшся не через зовнішність, а за те, як ти поводишся. По-моєму, ти страшенно сексапільна.

— А по-моєму — ти. Тому я до тебе і повернулася.

— Через це? А не через кохання? — спитала Міммі підкреслено скривдженим тоном.

Лісбет похитала головою:

— У тебе зараз є хто-небудь?

Міммі подумала і кивнула:

— Можливо. Щось начебто. Мабуть. Словом, тут усе не просто.

— Я не лізу в твої справи.

— Я знаю. Але я не проти розповіді. Це жінка з університету, трохи старша за мене. Вона замужем вже двадцять років, і ми зустрічаємося потай від її чоловіка. Там приміська вілла і все таке інше. Вона прихована лесбійка.

Лісбет кивнула.

— Її чоловік часто буває в роз'їздах, так що час від часу у нас бувають побачення. Це тягнеться з нинішньої осені і потроху починає мені набридати. Але вона справді чарівна. Крім того, я, звичайно, спілкуюся з колишніми знайомими.

— Взагалі-то я якраз хотіла тебе спитати, чи будемо ми з тобою зустрічатися ще?

Міммі кивнула:

— Я буду дуже рада, якщо ти про себе нагадуватимеш.

— Навіть якщо я знову зникну на півроку?

— А ти давай про себе знати! Мені ж не однаково, жива ти там ще чи ні. Я, принаймні, не забуваю твого дня народження!

— І ніяких претензій?

Міммі посміхнулася і зітхнула:

— Знаєш, ти якраз така дівчина, з якою я б погодилася разом жити. Ти б не чіплялась до мене, коли мені не хочеться, щоб до мене чіплялись.

Лісбет промовчала.

— Усе б добре, але річ у тім, що насправді ти ніяка не лесбіянка. Можливо, бісексуалка. Але головне, що ти дуже сексуальна: ти любиш секс, а на статі партнера тобі взагалі-то начхати. Ти — чинник ентропії і хаосу.

— Я сама не знаю, хто я така, — сказала Лісбет. — Але я повернулася до Стокгольма, і в мене тут зовсім немає знайомих. По правді кажучи, я взагалі нікого тут не знаю. Ти перша людина, з ким я поговорила після приїзду.

Міммі пильно подивилась на неї:

— Тобі справді потрібні тут знайомі? Адже ти найзамкнутіша і найнепрístupніша особа з усіх, кого я знаю!

Вони трохи помовчали.

— Але твої нові груди — це справді красаота!

Вона доторкнулася до соска Лісбет і відтягнула трохи шкіру.

— Вони тобі саме враз. Не малі і не великі.

Лісбет полегшено зітхнула, почувши схвальну оцінку.

— І на дотик вони зовсім як справжні.

Вона так сильно стиснула їй груди, що у Лісбет сперло дух і вона навіть відкрила рот. Вони поглянули одна на одну. Потім Міммі нахилилася і поцілувала Лісбет. Лісбет відповіла на її поцілунок і обняла Міммі. Кава в кухлях так і охолола невипита.

Розділ 07

Субота, 29 січня — неділя,

13 лютого

Білявий гігант в'їхав у містечко Свавельшьо, розташоване між Ерна і Вагнхерадом, у суботу об одинадцятій годині ранку. Містечко складалося приблизно з п'ятнадцяти будинків. Прибулець зупинився біля останнього будинку, що стояв на відлюдді, метрів за сто п'ятдесят від решти. Це була стара і занедбана споруда промислового типу, в якій раніше містилася друкарня, а тепер на ній красувалася вивіска про те, що тут розташовується «Свавельшьо МК». На вулиці не було ні душі, але все-таки гігант уважно огледівся, перш ніж відчинити дверцята і вийти з машини. Холоднішало. Він надягнув коричневі шкіряні рукавички і вийняв з багажника чорну спортивну сумку.

Приїжджий не надто турбувався, що його можуть побачити. Будь-який автомобіль, поставлений поблизу старої друкарні, відразу впадав в очі, і якби якась державна служба вирішила встановити спостереження за цим будинком, їй довелося б одягнути своїх співробітників у камуфляж, дати

їм підзорну трубу і влаштувати спостережний пункт у якій-небудь стічній канаві по той бік поля. А це було б дуже швидко помічено кимось із місцевих жителів, і новина миттю розлетілася б всеньким містом. А що до того ж три будинки в місті належали членам «Свавельшьо МК», то про це відразу стало б відомо і в клубі.

Проте входить до будинку він не хотів. Поліція з різних приводів уже кілька разів робила обшук у приміщенні клубу, і не можна було знати напевно, чи не встановлено там підслухачку. З цієї причини в клубі зазвичай велися розмови тільки про машини, жінок і випивку, іноді обговорювалось питання про те, в які акції варто вкладати гроші, але дуже рідко там говорили про важливі речі, не призначені для чужих вух.

Тому білявий здоровань терпляче чекав, коли Карл Магнус Лундін вийде у двір. Тридцятишестилітній Магге Лундін був головою клубу. Взагалі він був миршавий з виду, але з роками набрав вагу і тепер міг похвастатися солідним пивним черевцем. Біляве волосся він носив зав'язаним на потилиці у хвостик, одягнений він був у чорні джинси, добрячу зимову куртку і важкі черевики. На його рахунку було п'ять судимостей: дві за незначні порушення законів про наркотики, одна за приховування краденого з обтяжувальними обставинами й одна за крадіжку автомобіля та керування машиною в нетверезому стані. П'ята судимість, найсерйозніша, кілька років тому дала йому рік ув'язнення за заподіяння тілесних ушкоджень, коли він п'яний почав хуліганити в одній із стокгольмських пивничок.

Магге Лундін і здоровань поручкалися вітаючись і стали прогулюватися попід огорожею, що оточувала двір.

— Від останнього разу минуло вже кілька місяців, — сказав Магге.

Білявий гігант кивнув.

— Є гарненьке дільце. Три тисячі шістдесят грамів амфетаміну.

— Умови як минулого разу.

— Навпіл.

Магге Лундін витягнув з нагрудної кишені пачку сигарет і кивнув. Він любив вести справи з білявим гігантом. Амфетамін в роздрібному продажі йшов по сто шістдесят — двісті тридцять крон за грам, залежно від попиту. Відповідно, три тисячі шістдесят грамів мали дати близько шестисот тисяч крон. «Свавельшьо МК» міг розпродати три кілограми, розділивши їх на порції по двісті п'ятдесят грамів і роздавши дрібним розповсюджувачам з числа своїх постійних членів. У цьому разі ціна знижувалася до ста двадцяти — ста тридцяти крон за грам, і дохід дещо зменшувався.

Ці операції були надзвичайно вигідні для «Свавельшьо МК». На відміну від усіх інших постачальників, білявий гігант ніколи не вимагав передоплати і не домовлявся заздалегідь про тверду ціну. Він привозив товар і брав собі п'ятдесят відсотків від прибутку, тобто цілком прийнятну частку. Вони приблизно прикидали, скільки дасть кілограм амфетаміну, але точна сума доходу залежала від того, як вигідно Магге Лундін зуміє продати товар. Різниця в порівнянні з очікуваною виручкою могла скласти декілька тисяч, але після закінчення операції білявий гігант повинен буде отримати приблизно сто дев'яносто тисяч крон і стільки ж дістанеться на частку «Свавельшьо».

За роки знайомства вони обкрутили чимало таких обору- док, увесь час дотримуючись однієї і тієї ж системи. Магге Лундін знав, що його постачальник міг би подвоїти свій дохід, якби сам займався розповсюдженням товару. Знав він також і те, чому білявий гігант до цього не прагнув: він волів залишатися в тіні, тоді як весь ризик брав на себе «Свавельшьо». Партнер Магге Лундіна отримував менший, але порівняно надійний до- хід, і їхні стосунки ґрунтувалися на діловій основі, на кредиті й довірі. Ніяких чвар, причіпок чи погроз.

Одного разу білявий гігант навіть зазнав збитку майже в сто тисяч крон у зв'язку з постачанням зброї, що зірвалося. Магге Лундін не знав у цій сфері нікого іншого, хто міг би спокійно пережити таку невдачу. Сам він не тямився від стра- ху, змушений пояснювати, як воно так вийшло. Він виклав йому в подробицях усі причини зриву постачання і яким чи- ном один поліцейський з Центру профілактики злочинів зу- мів знайти велику партію товару в одного члена «Арійського братства» у Вермланді. Але гігант навіть бровою не ворухнув. Більш того, він мало не висловив співчуття. Всяке, мовляв, трапляється. Магге Лундін тоді не дістав ніякого прибутку, а п'ятдесят відсотків від нуля рівні нулю. Їх залишалося тіль- ки списати.

Але Магге Лундін і сам був не дурень. Він розумів, що це дуже приваблива ідея — будувати свій бізнес на принципах отримання хай не найбільшого, зате не пов'язаного з ризи- ком прибутку.

Надути партнера йому навіть не спадало на думку. Це був би дохлий номер. Білявий гігант і його компаньйони пого- джувалися на помірний прибуток, поки розрахунки велися

чесно. Якби Лундін надумав хитрувати, то після чергової зустрічі зі здорованем навряд чи залишився б живий. Отже, про це не варто було й думати.

— Коли ти привезеш товар?

Білявий гігант опустил на землю спортивну сумку.

— Вже привіз.

Магге Лундін і не подумав відкривати сумку та перевіряти її вміст. Він тільки простягнув руку на знак того, що договір відбувся і що він готовий прийняти умови, не торгуючись.

— Є ще одна справа, — сказав гігант.

— Яка?

— Ми хотіли домовитися з тобою про особливе доручення.

— Розповідай.

Білявий гігант дістав з внутрішньої кишені куртки конверт. Відкривши його, Магге Лундін знайшов там паспортну фотографію і папірець з даними особи, про яку йшлося. Він запитливо звів брови.

— Її звать Лісбет Саландер. Вона живе в Стокгольмі на вулиці Лундагатан у районі Сьодермальм.

— Добре.

— Можливо, зараз вона за кордоном, але рано чи пізно вона там знову з'явиться.

— Добре.

— Мій замовник хоче поговорити з нею спокійно і без свідків. Отже її потрібно доставити живою. Пропонується зробити це через приміщення складу поблизу Інгерна. Потім потрібна буде людина, яка прибере там після розмови. Вона повинна зникнути безслідно.

— Це ми можемо виконати. Як ми дізнаємося, коли вона повернеться?

— Коли прийде час, я приїду і повідомлю.

— Ціна?

— Ну, скажімо, десять кусків за все? Робота нескладна. З'їздити до Стокгольма, забрати її, доправити до мене.

Вони знову потисли одне одному руки.

У свій другий прихід на квартиру на Лундагатан Лісбет розташувалася на продавленому дивані і стала міркувати. Їй потрібно було прийняти кілька стратегічних рішень, одне з яких стосувалося того, залишати за собою цю квартиру чи ні.

Вона закурила, пускаючи дим під стелю і струшуючи попіл у порожню бляшанку з-під кока-коли.

В неї не було причин любити цю квартиру. Вони в'їхали сюди з мамою і сестрою, коли їй було чотири роки. Мама жила у великій кімнаті, а вони з сестрою в маленькій спальні. Коли їй було дванадцять років і стався «Весь Цей Кошмар», її відправили до дитячої клініки, а потім, після того як їй сповнилося п'ятнадцять, вона кілька разів переходила з однієї прийомної сім'ї до іншої. Її опікун Хольгер Пальмгрен здавав квартиру і потурбувався про те, щоб у вісімнадцять років, коли їй знову знадобився дах над головою, вона отримала своє житло назад.

Ці кімнати завжди залишалися в її житті чимось незмінним. І хоча тепер вони їй були вже не потрібні, Лісбет не хотілося просто так їх віддати. Адже це означало, що якісь чужі люди хазяйнуватимуть в її житті.

Залишалася також і логістична задача, тому що її пошта (якщо така з'явиться) приходитиме за її старою адресою на

Лундаґатан. Якщо розстатися з цією квартирою, то доведеться заводити нову поштову адресу. А Лісбет Саландер хотіла якомога менше світитися і мелькати в якихось там базах даних. Публічності вона уникала з маніакальною затятістю, тим паче що в неї не було підстав особливо довіряти офіційним установам, та й узагалі хоч би кому.

Вона поглянула у вікно і побачила той же брандмауер заднього двору, який стирчав у неї перед очима все життя. І тут вона відчула полегшення від самої лише думки, що їй більше не доведеться жити в цій квартирі. Вона ніколи не почувала себе тут у безпеці. Щоразу, повертаючи на Лундаґатан до свого під'їзду, вона і в тверезому, й навіть у нетверезому стані уважно придивлялася до навколишнього оточення — до припаркованих машин і перехожих на вулиці. Вона неабияк підозрювала, що є деякі люди, що прагнуть заподіяти їй зло, і найзручніше їм здійснити свої наміри в околицях її будинку, коли вона повертається до себе або виходить на вулицю.

Досі, хоч як дивно, на неї жодного разу не напали. Але це не означало, що вона могла розслабитися. Її адреса на Лундаґатан значилася в будь-якій базі даних, а за всі минулі роки в неї не було змоги забезпечити свою безпеку ніякими іншими засобами, окрім власної пильності. Свою нову адресу на Мосебакке вона воліла по можливості приховати, позаяк інстинктивно відчувала, що їй слід триматися подалі від усіх, хто захоче її відшукати.

Проте ці міркування не допомагали розв'язати питання про те, що робити з цією квартирою далі. Подумавши ще трохи, вона взяла мобільник і зателефонувала Міммі.

— Привіт, це я.

— Привіт, Лісбет. Невже ти вирішила зателефонувати мені всього через тиждень після нашої зустрічі?

— Я зараз на Лундаґатан.

— Ну.

— Я подумала, чи не хочеш ти переїхати до цієї квартири?

— Переїхати?

— Адже в твоїй коробочці нема де повернутися.

— Мені тут подобається. А ти що — переїздиш до іншої?

— Я вже переїхала. Ця квартира порожня.

На іншому кінці дроту помовчали.

— І ти ще питаєш, чи хочу я до неї переїхати! Але, Лісбет, у мене немає таких грошей.

— Права на цю квартиру викуплені. Плата до кондомініуму¹ становить трохи менше за півтори тисячі крон на місяць, тобто, очевидно, це навіть дешевше, ніж ти платиш за свою коробочку. Гроші заплачені за рік наперед.

— І що ж, ти хочеш її продати? Я думаю, вона повинна коштувати щонайменше мільйон, а то й більше.

— Півтора мільйона, якщо вірити газетним оголошенням.

— У мене немає таких грошей.

— Я не збираюся її продавати. Можеш переїздити сюди хоч сьогодні ввечері, живи скільки захочеш, і цілий рік тобі не треба буде платити за квартиру. Я не збираюся віддавати її в найми, але можу вписати тебе до свого контракту як дру-

¹ Кондомініум (*лат.* *cop* — разом і *dominium* — володіння) — спільне володіння, володіння одним об'єктом, найчастіше будинком, але також й іншим нерухомим майном. Інакше — товариство власників житла, юридична особа для забезпечення експлуатації багатоквартирного будинку, що перебуває в спільному володінні власників приміщень цього будинку.

гого мешканця, тоді у тебе не буде зайвого клопоту з товариством.

— Лісбет, ти жартуєш?

Лісбет залишилася незворушно-серйозною:

— Мені ця квартира не потрібна, і я не хочу її продавати.

— Тобто ти хочеш сказати, що я можу жити в ній безкоштовно. Ти це серйозно?

— Так.

— Як довго?

— Скільки захочеш. Ти згодна?

— Звичайно, згодна. Не щодня мені пропонують безкоштовну квартиру в районі Сьодер.

— Є одна умова.

— Я так і думала.

— Мені як і раніше буде надходити пошта на цю адресу, і я буду тут її забирати. Все, що від тебе вимагається, це переглядати пошту і зателефонувати мені, якщо там виявиться щось важливе.

— Лісбет, ти найприкольніша дівчина з усіх, кого я знаю. Що ти взагалі зараз робиш? Де ти сама житимеш?

— Про це краще іншим разом, — уникла відповіді Лісбет.

Вони домовилися зустрітися трохи пізніше, щоб Міммі могла як слід подивитися квартиру. Закінчивши розмову, Лісбет відчула, що настрої у неї набагато покращився. Вона поглянула на годинник і зрозуміла, що до приходу Міммі залишається ще досить багато часу. Вийшовши з будинку, вона дійшла до Торгового банку на Хорнсгатан, отримала талончик з номером і стала терпляче чекати своєї черги.

Показавши документ, вона пояснила, що жила якийсь час за кордоном і тепер хоче ознайомитися із станом свого ощадного рахунку. Капітал, який вона декларувала, складав вісімдесят дві тисячі шістсот сімдесят крон. З рахунком не проводилося ніяких дій, за винятком одного надходження у розмірі дев'яти тисяч трьохсот дванадцяти крон — це була спадщина від матері, що надійшла восени.

Лісбет зняла з рахунку суму спадщини і задумалася. Їй хотілося витратити ці гроші на щось таке, що сподобалося б матері. Роздумуючи і намагаючись підібрати що-небудь підходяще, вона дійшла до пошти на Росенлундсгатан і відіслала гроші анонімним переказом на рахунок одного з жіночих кризових центрів Стокгольма, сама не знаючи чому.

О восьмій годині вечора в п'ятницю Еріка вимкнула комп'ютер і потягнулася. Майже весь день вона працювала над остаточним варіантом березневого числа «Міленіуму», а що Малін Ерікссон була дуже заклопотана редагуванням тематичного числа Даґа Свенссона, то більшу частину редактури їй довелося зробити самій. Їй допомагали Хенрі Кортес і Лотта Карім, але вони в основному звикли самі добувати матеріал і писати статті, а редактура була для них справа не дуже знайома.

Після такого дня Еріка Берґер дуже втомилася, у неї боліла спина, але в основному вона залишилася задоволена і цим днем, і життям взагалі. З фінансами все йшло гаразд, усі криві йшли вгору, матеріали надходили у призначений час, у крайньому випадку з невеликим запізненням, серед співробітників панували бадьорість і дух задоволеності, який не покидав їх після справи Веннерстрьома.

Спробувавши сама помасажувати зацімлену шию, Еріка незабаром зрозуміла, що краще б прийняти душ. Вона могла б скористатися душовою кабіною за буфетною, але йти було лінки, і вона просто поклала ноги на письмовий стіл. Через три місяці їй мало сповнитися вже сорок п'ять років, і так зване майбутнє значною мірою для неї вже позаду. Незважаючи на тонку сіточку зморщок і глибокі лінії навколо очей і рота, вона як і раніше мала непоганий вигляд. Двічі на тиждень вона незмінно відвідувала гімнастичний зал, але стала помічати, що їй усе важче стає підійматися на щоглу, коли вони з чоловіком ходять у плавання під вітрилом. А дертися на щоглу було її обов'язком: Ірегер страждав від страшних нападів запаморочення.

Еріка сказала собі, що їй сорок п'ять років, незважаючи на чорні і білі смуги, в основному минули щасливо. У неї були гроші, гарне становище в суспільстві, чудовий будинок і улюблена робота. У неї був чоловік, що ніжно кохав її і після п'ятнадцяти років шлюбу, а понад те ще й невтомний коханець, який хоч і не зіграв їй душу, зате цілком задовольняв її фізичні потреби.

Пригадавши Мікаеля Блумквіста, вона всміхнулася. Цікаво, коли він нарешті зважиться утаємничити її у свої стосунки з Харіет Вангер. Ані Мікаель, ані Харіет жодним словом нікому не обмовилися про свій зв'язок, але Еріка не була сліпа. Те, що між ними щось відбувається, вона помітила на одному засіданні правління в серпні, перехопивши погляд, яким обмінялися Мікаель і Харіет. Спересердя вона спробувала увечері зателефонувати на мобільники їм обом і не надто здивувалася, переконавшись, що вони вимкнуті. Зрозуміло, це не можна

було вважати переконливим доказом, проте і після наступного засідання правління Мікаель знову виявився недоступний. Еріці було навіть забавно спостерігати, як покvapливо Харіет покинула обід після зборів, присвячених підбиттю підсумків за рік, пояснивши, що їй треба повернутися в готель і лягти спати. Еріка не була ревнива і не стала шпигувати, але вирішила про себе, що при нагоді треба буде їх подражнити.

Вона ніколи не втручалася у стосунки Мікаеля з іншими жінками і сподівалася, що роман з Харіет не викличе надалі ускладнень у правлінні. Проте вона не дуже хвилювалася з цього приводу. Мікаель, як правило, зберігав дружні взаємини з колишніми коханками, і лише дуже рідко справа кінчалася неприємностями.

Сама Еріка Бергер була дуже рада мати такого друга і надійного товариша, як Мікаель. У чомусь він був абсолютним простаком, зате в інших випадках виявляв проникливість оракула. Наприклад, Мікаель ніколи не розумів, за що вона кохає чоловіка. Він просто не міг зрозуміти, що вона цінує Грегера як чудову людину, теплу, привабливу, великодушну, а головне — вільну від тих недоліків, які так дратували її в багатьох інших. Грегер був для неї тим чоловіком, поряд з яким вона хотіла зустріти старість. Колись вона мала намір народити від нього дитину, але тоді не було можливості, а потім виявилось запізно. Але в ролі супутника життя вона не уявляла собі нікого кращого і надійнішого, на нього вона могла покластися без будь-яких застережень, і він завжди був поруч, коли вона його потребувала.

Мікаель був зовсім іншим. Маючи дуже мінливий характер, він справляв враження людини, в якій уживаються кіль-

ка особистостей. У роботі він часом проявляв маніакальну впертість: узявшись до якої-небудь справи, він працював над нею, доки досягав досконалості, зібравши в один вузол усі розрізнені нитки. У кращих випадках він давав блискучі результати, в гірших — принаймні, вище середнього рівня. У нього був талант угадувати, в якій історії таїться щось цікаве, а які належать до звичайного, другосортного товару. Еріка Бергер жодного разу не пошкодувала про те, що колись вирішила співпрацювати з Мікаелем.

Вона також жодного разу не пошкодувала про те, що стала його коханкою.

Свої потреби вона обговорювала з чоловіком, і він з розумінням ставився до її сексуальної захопленості Мікаелем Блумквістом. Йшлося тут не про зраду, а про бажання. Секс із Мікаелем Блумквістом давав їй таку втіху, якої не міг дати ніхто інший, навіть Ірегер.

Секс відіграв важливу роль у житті Еріки Бергер. Вона втратила невинність у чотирнадцять років і більшу частину своєї юності провела в пошуках задоволення. Дівчиськом вона спробувала все — від примітивного флірту з однокласниками і таємного зв'язку з немолодим учителем до «сексу по телефону» й «оксамитового сексу» з невротиком. В еротичі вона перепробувала все, що тільки могло її зацікавити. Вона не визнавала ніяких забобонів і побувала членом клубу «Екстрим», що влаштовував такі свята, які широка громадськість навряд чи схвалила б. У сексуальні зв'язки з жінками вона вступала не раз, але мала від того лише розчарування, переконавшись, що це не для неї: жінки не викликали у неї і десятої частки того збудження, яке вона відчувала з чолові-

ком. Або з двома. Разом з Грегером вона спробувала секс із двома чоловіками — другим був славетний власник художньої галереї. Тоді їм відкрилося, що в її чоловіка була сильна схильність до бісексуальності, а сама вона мало не впадала в нестяму від блаженства, коли відразу двоє чоловіків насолоджувались нею і задовольняли її. В той же час вона відчувала задоволення, яке важко передати словами, коли бачила, як інший чоловік насолоджується її чоловіком. Для повторення цього експерименту вони з Грегером потім обзавелися двома постійними прихожими партнерами.

Так що їхнє з Грегером сексуальне життя аж ніяк не було нудним чи безрадісним. Просто Мікаель Блумквіст давав щось особливе.

Він був талановитий. Він давав їй справжній СКС — Страшенно Класний Секс.

Ці двоє — Грегер як чоловік і Мікаель як коханець — робили її сексуальне життя повним і гармонійним. Вона не могла жити без них обох і не збиралася робити між ними остаточний вибір.

Її чоловік зумів зрозуміти головне: у неї є й інші потреби, крім тих, які він може задовольнити, пропонуючи їй найвищадливіші акробатичні комбінації в джакузі.

У Мікаелі Еріка над усе цінувала те, що він майже не намагався її контролювати. Він не був ревнивий, і хоча в неї самої двадцять років тому, коли їхні стосунки тільки починалися, кілька разів траплялися напади ревності, вона скоро зрозуміла, що це ні до чого. Їхні взаємини ґрунтувались на дружбі, і як друг він виявився винятково вірним. Такі стосунки могли пережити найтяжчі випробування.

Еріка Бергер усвідомлювала те, що її спосіб життя навряд чи міг бути схвалений християнською організацією домогосподарок із Шьовде, але це її не хвилювало. Ще в далекій юності вона вирішила: все, що вона робить у ліжку, і те, як вона живе, нікого, крім неї, не стосується. Але її все ж таки дратувало, що багато хто з її знайомих перешіптувалися і розпускали плітки за її спиною про її стосунки з Мікаелем.

Мікаель — чоловік. Він міг скільки завгодно переходити з одного ліжка в інше, ніхто навіть бровою не поведе! А вона — жінка, і тому, маючи одного коханця за згодою свого чоловіка і зберігаючи вірність йому протягом ось уже двадцяти років, вона стає улюбленим предметом застільних світських балачок.

Та ну вас усіх до дідька!

Подумавши трохи, вона зняла слухавку і зателефонувала чоловікові.

— Привіт, любий! Що ти робиш?

— Пишу.

Ірегер Бекман був не тільки художником; найперше він викладав, читав лекції з історії мистецтва, а також написав декілька книжок на цю тему. Він часто брав участь у публічних дебатах, і по його допомогу зверталися відомі архітектурні бюро. Весь нинішній рік він працював над книгою про значення художнього декору будівель і про причини того, що люди добре себе почувають в одних будинках, а в інших ні. Книга поступово перетворювалася на пристрасний памфлет проти функціоналізму і, як гадала Еріка, повинна була викликати деякий галас серед естетів.

— Як тобі пишеться?

— Чудово. Без затримок. А як твої справи?

— Щойно закінчила наступне число. В четвер ми здаємо його до друкарні.

— Вітаю.

— Я зовсім видихалася.

— Здається мені, ти щось задумала.

— У тебе вже були які-небудь плани на сьогоднішній вечір чи ти будеш дуже незадоволений, якщо я не прийду сьогодні ночувати?

— Передай Блумквісту, що він дражнить долю, — сказав Грегер.

— Думаю, його це не налякає.

— Гаразд. Тоді передай, що ти чаклунка і тебе неможливо задовольнити, отож він постаріє передчасно.

— Це він і без того вже знає.

— У такому разі мені залишається тільки накласти на себе руки. Писатиму, доки мене зморить сон. Бажаю весело провести час.

Вони попрощалися, і Еріка зателефонувала Мікаелеві. Він був у гостях у Даґа Свенссона і Міа Бергман в Енскеді і цієї хвилини якраз підсумовував обговорення деяких складних деталей у книзі Даґа. Вона запитала, чи зайнятий він сьогодні вночі, чи в нього знайдеться час, щоб помасажувати чийось натомлену спинку.

— Ключі в тебе є, — відповів Мікаель. — Так що будь як дома.

— Гаразд, тоді через дві години побачимося.

Пішки до Белльмансгатан було всього десять хвилин. Вона прийняла душ і приготувала каву еспресо, а потім, роздягнена, вляглася в Мікаєлеве ліжко і стала нетерпляче чекати, коли він прийде.

Оптимальне задоволення вона, мабуть, дістала б від сексу утрюх — з чоловіком і Мікаелем відразу, але можна було із стовідсотковою впевненістю сказати, що цього ніколи не буде. Для цього Мікаель був дуже правильний. Вона навіть сердилася на нього і звинувачувала в гомофобії, але чоловіками він абсолютно не цікавився. Проте не можна ж мати все.

Білявий гігант сердито насуплював брови. Він обережно вів автомобіль зі швидкістю п'ятдесят кілометрів на годину такою огидною лісовою дорогою, що на мить навіть подумав, чи не збився зі шляху. Якраз коли почало сутеніти, дорога раптом зробилася ширшою і попереду показався будинок. За п'ятдесят метрів він зупинив машину, вимкнув мотор і огледівся.

Він був поблизу Сталлархольма, неподалік від Марієфреда. Перед ним стояв самотній будиночок, збудований у п'ятдесятих роках посеред лісу. Крізь дерева виднілася світла смужка вкритого кригою озера Меларен.

Йому було важко збагнути, як можна мати втіху від життя в безлюдній лісовій глушині. Коли він зачинив за собою дверцята автомобіля, йому раптом стало чомусь моторошно. З усіх боків його обступив ворожий ліс, і здавалося, ніби хтось за ним спостерігає. Він поволі попрямував до садиби, але раптом почув якийсь тріск і завмер.

Приїжджий пильно вдивлявся в лісову гущавину. Вечоріло. Навколо було тихо, ні вітерцю. Хвилини дві він простояв у напрузі, як раптом помітив краєм ока якусь істоту, що прокрадалася між дерев. Коли він поглянув туди, істота завмерла метрів за тридцять, не зводячи очей з прибульця.

Білявий гігант запанікував у душі. Він намагався краще розгледіти істоту і побачив карлика приблизно метрового

зросту з темним, похмури́м обличчям. Одягом йому слугував маскувальний костюм, що нагадував собою наряд з ялинового гілля і моху. Хто це — баварський лісовий карлик? Ірландський лепрекон?¹ Можливо, він небезпечний?

Відчуваючи, як у нього сторч стає волосся на потилиці, гість лісового будиночка затамував подих.

Потім він енергійно поморгав і потряс головою. Коли він знову подивився в тому ж напрямку, мара встигла переміститися приблизно на десять метрів правіше. Нічого там немає, подумалося йому. Це всього лише гра уяви. Проте істота цілком виразно виднілася серед дерев. Раптом вона зрушила з місця і стала наближатися. Здавалося, вона пересувається швидкими ривками і описує півколо, готуючись напасти.

Прийжджий бігцем подолав решту шляху до будинку. У двері він постукав трохи сильніше і трохи настійніше, ніж належало, але, як тільки зсередини почулися звуки, що говорили про присутність людей, панічний страх відступив. Він знизав плечима. Нічого там не було!

Та лише коли двері відчинилися, він зміг перевести дух. Адвокат Нільс Б'юрман увічливо зустрів гостя і впустив його в дім.

Перетягнувши до комірчини для великого мотлоху останні мішки з речами Лісбет, вони нарешті піднялися з підвалу, і Міріам Ву зітхнула з полегкістю. У кімнатах панувала лікарняна чистота, линули запахи мила, фарби і свіжозвареної кави. Останнє було справою рук Лісбет. Сидячи на стіль-

¹ Лепрекон — ельф (ірл.).

ці, вона задумливо оглядала спустошену квартиру, з якої, наче по щучому велінню, зникли гардини, килимки, купони на знижку на придбання холодильника і звичний безлад у передпокої. Вона сама здивувалася, якою великою після цього стала квартира.

У Міріам Ву і Лісбет Саландер були різні смаки щодо одягу, обстановки квартири та інтелектуальних уподобань. Причому в Міріам Ву був добрий смак і своя думка про те, який вигляд повинно мати її житло, які меблі потрібно купити і які слід вибирати сукні, а у Лісбет Саландер, як вважала Міммі, смаку не було взагалі.

Побувавши на Лундагатан і прискіпливо оглянувши квартиру, вони все обговорили, і Міммі заявила, що майже всю обстановку потрібно викинути на смітник. Найперше жалюгідний темно-коричневий диван, який стоїть у вітальні.

— Ти, Лісбет, збираєшся щось зберегти?

— Ні.

Після цього Міммі кілька робочих днів, а потім ще протягом двох тижнів і всі буденні вечори присвятила оновленню житла, викинула старі меблі, зібрані колись по сміттєвих контейнерах, перемила зсередини шафи і шухляди, відскребла ванну і пофарбувала стіни в кухні, вітальні, спальні та передпокої, а також полакувала паркет у вітальні.

Лісбет такі вправи ніскільки не цікавили. Лише іноді вона заглядала, проходячи повз, і з подивом спостерігала за діями подруги. Коли все було зроблено, квартира спорожніла: у ній не залишилось нічого, крім старенького кухонного столика із суцільного дерева, який Міммі вирішила відшліфувати шкуркою і наново полакувати, двох міцних стільців, якими

Лісбет розжилася принагідно, коли з горища викидали зайвий мотлох, і солідного книжкового стелажу у вітальні, який Міммі хотіла в майбутньому якось використати.

— На вихідних я сюди переїду. Ти точно не шкодуєш про своє рішення?

— Мені ця квартира не потрібна.

— Але ж це розкішна квартира! Тобто, звичайно, бувають більші і кращі, та зате вона в самому центрі Сьодера, а плата — суцці дрібниці. Лісбет, якщо ти її не продаси, ти втратиш величезні гроші!

— Гроші в мене є, мені вистачає.

Міммі замовкла, не знаючи, що приховується за лаконічними відповідями Лісбет.

— Де ти житимеш?

Лісбет не відповіла.

— Можна як-небудь тебе навідати?

— Не зараз.

Відкривши сумку, яку носила через плече, Лісбет дістала з неї якийсь папірець і простягнула Міммі.

— Я залагодила з кондомініумом усе, що стосується контракту. Найпростіше було вписати тебе як пайового власника, я написала, що продаю тобі півквартири за ціною в одну крону. Тобі залишилося підписати.

Міммі взяла простягнуту їй ручку, поставила свій підпис і додала дату народження.

— Це все?

— Все.

— Лісбет, взагалі-то я завжди вважала, що ти трохи дивакувата, але ти хоч розумієш, що віддаєш мені задарма

півквартири? Я рада отримати це житло, але боюся, що коли-небудь ти раптом пошкодуєш про вчинене і між нами почнуться чвари.

— Не буде ніяких чвар. Я хочу, щоб ти тут жила. Я всім задоволена.

— Але так, щоб задарма? Безкоштовно? Ти божевільна!

— Ти стежитимеш за моєю поштою. Це була моя умова.

— На це в мене йтиме чотири секунди на тиждень. А ти іноді приходитимеш заради сексу?

Лісбет пильно подивилася на Міммі і через деякий час сказала:

— Так, буду, з радістю. Але це не входить до контракту. Можеш жити, як сама хочеш.

Міммі зітхнула:

— А я вже була зраділа, що дізнаюся, як живеться утриманці: коли хтось тебе утримує, платить за твою квартиру і час від часу навідується до тебе потай, щоб потрахатися в ліжку!

Вони трохи помовчали. Потім Міммі рішуче встала, пішла у вітальню і вимкнула лампочку без абажура, що горіла під стелею.

— Йди сюди.

Лісбет пішла за нею.

— Я ніколи ще не займалася сексом на підлозі в тільки що відремонтованій квартирі, де пахне фарбою і немає ніяких меблів. Таке я бачила у фільмі з Марлоном Брандо про одну парочку, там діло було в Парижі.

Лісбет покосилася на підлогу.

— Мені охота погратися. Ти хочеш?

— Я майже завжди хочу.

— Мабуть, я буду домінуючою стервою. Сьогодні я команду. Роздягайся!

Лісбет усміхнулася і роздяглася — це забрало десять секунд.

— Лягай на підлогу. На живіт.

Лісбет виконала наказ. Паркет був прохолодний, і шкіра в неї відразу ж взялася сиротами. Міммі зв'язала Лісбет руки її ж власною майкою з написом «You have a right to remain silent»¹.

Лісбет подумала, що це було дуже схоже на те, що два роки тому робив з нею адвокат Нільс Бісів Шкарбан Б'юрман.

На цьому схожість кінчалася. З Міммі Лісбет переживала приємне почуття очікування. Вона слухняно дала перевернути себе на спину і розсунути ноги. Стягнувши з себе майку, Міммі, як зачарована, роздивлялася її в темряві, захоплюючись її ніжними персами, а потім своєю майкою зав'язала Лісбет очі. Лісбет чула шурхіт одягу, а за кілька секунд відчула дотик її язика до свого живота і пальців до внутрішнього боку стегон. Такого сильного збудження вона не відчувала вже давно; міцно замружившись під пов'язкою, вона дозволила Міммі робити із собою все, що завгодно.

Розділ 08

*Понеділок, 14 лютого — субота,
19 лютого*

В одвірок легенько постукали.

Драган Арманський підвів голову і побачив у відчинених дверях Лісбет Саландер, що тримала в руках дві філіжанки

¹ Ви маєте право зберігати мовчання (англ.).

кави з автомата. Він повільно відклав ручку і відсунув від себе аркуш з донесенням.

— Привіт, — мовила Лісбет.

— Привіт, — відгукнувся Арманський.

— Ось прийшла вас навідати, — сказала Лісбет. — Можна увійти?

Драган Арманський на мить заплющив очі, потім показав їй на крісло для відвідувачів. Вона поглянула на годинник — пів на сьому вечора. Лісбет Саландер подала йому філіжанку і сіла в крісло. Вони мовчки дивилися одне на одного.

— Більше року минуло, — заговорив Драган.

Лісбет кивнула:

— Ти сердишся?

— А мені є за що сердитися?

— Я не попросалася.

Драган Арманський поворушив губами. Він ще не оговтався від несподіванки, але в той же час почув полегкість, дізнавшись, що Лісбет Саландер, принаймні, жива. Несподівано він відчув напад сильного роздратування й одночасно втоми.

— Не знаю, що й сказати, — відповів він. — Ти не зобов'язана доповідати мені, що ти робиш. Навіщо ти прийшла? Голос його пролунав холодніше, ніж він хотів.

— Сама гаразд не знаю. Головне, хотіла просто побачитися.

— Тобі потрібна робота? Я не збираюся більше давати тобі завдання.

Вона заперечливо похитала головою.

— Ти працюєш в іншому місці?

Вона знову похитала головою. Очевидно, вона збиралася на думці. Драган чекав.

— Я подорожувала, — сказала вона нарешті. — До Швеції я повернулася зовсім недавно.

Арманський задумливо покивав і подивився на неї уважно. Лісбет Саландер змінилася. Вона якось незвично... подорослішала, чи що, це позначалося і в її одязі, і в манері поведінки. І вона щось напхала в свій ліфчик.

— Ти змінилася. Де ж ти була?

— У різних місцях, — відповіла вона ухильно, але, помітивши його сердитий погляд, повела далі: — Я з'їздила до Італії, потім на Середній Схід, а звідти до Гонконгу і Бангкока. Побувала в Австралії і Новій Зеландії, відвідала різні острови Тихого океану. Місяць жила на Таїті. Потім проїхалася по США, а останні місяці провела на Карибах.

Він кивнув.

— Сама не знаю, чому я не попрощалася.

— Тому що, по правді кажучи, тобі ні до кого немає діла, — спокійно констатував Арманський.

Лісбет Саландер закусил губу. Його слова змусили її задуматися. Він сказав правду, але в той же час його докір здався їй несправедливим.

— Насправді нікому немає діла до мене.

— Дурниця! — заперечив Арманський. — У тебе неправильний підхід до людей. Люди, які до тебе добре ставляться, для тебе просто сміття під ногами. От і все.

Запала мовчанка.

— Ти хочеш, щоб я пішла?

— Роби, як знаєш. Ти завжди так і робила. Але якщо ти зараз підеш, то можеш більше не повертатися.

Лісбет Саландер раптом злякалася. Той, кого вона справді поважала, збирався від неї відмовитися. Вона не знала, що йому відповісти.

— Два роки минуло відтоді, як у Хольгера Пальмгрена стався удар. І за весь час ти жодного разу його не відвідала, — безжально вів далі Арманський.

— То Пальмгрен живий?

— Ти навіть не знаєш, живий він чи мертвий!

— Лікарі говорили, що він...

— Лікарі багато чого говорили, — перебив її Арманський. — Він був тоді дуже поганий і не міг спілкуватися, але за останній рік йому стало набагато краще. Говорити йому поки важко, так що зрозуміти його нелегко. Він багато чого не може робити сам, але все-таки здатний без сторонньої допомоги дійти до збиральні. Люди, для яких він щось означає, відвідують його.

Лісбет оніміла від несподіванки. Два роки тому, коли з ним стався удар, вона перша знайшла його і викликала «швидку допомогу». Лікарі тоді хитали головами і не обіцяли нічого доброго. Цілий тиждень вона не виходила з лікарні, поки хтось із медиків не повідомив їй, що хворий лежить у комі і, судячи з усього, навряд чи коли-небудь прийде до тями. З цієї миті вона перестала хвилюватися і викреслила його зі свого життя. Вона встала й пішла з лікарні, жодного разу не озирнувшись. Але, як це видно тепер, спочатку слід було перевірити факти.

Згадуючи той час, Лісбет насупилася. Тоді на її голову звалилися нові клопоти через адвоката Нільса Б'юрмана і поглинули всю її увагу. Але ж ніхто, включаючи навіть Арманського, не повідомив їй тоді, що Пальмгрен живий, і вже

тим більше вона не знала, що він почав одужувати! Їй же така можливість узагалі не спадала на думку.

Раптом вона відчула, що на очі навертаються сльози. Ніколи в житті вона не почувала себе такою підлою егоїсткою! І ніколи в житті ніхто так жорстко не вичитував їй таким тихим і стриманим голосом. Вона опустила голову. Запала мовчанка. Першим її порушив Арманський:

— Як твої справи?

Лісбет знизала плечима.

— На що ти живеш? У тебе є робота?

— Ні, роботи в мене немає, і я не знаю, ким би я хотіла працювати. Але гроші в мене є, так що на життя вистачає.

Арманський дивився на неї вивчаючим поглядом.

— Я тільки зайшла на хвильку, щоб побачитися. Роботу я не шукаю. Не знаю... для тебе я б у будь-якому разі погодилася попрацювати, якби тобі це знадобилося, але тільки якщо це буде щось цікаве...

— Гадаю, ти не збираєшся мені розповідати, що там сталося в Хедестаді торік.

Лісбет не відповіла.

— Адже щось-таки сталося. Мартін Вангер мало з глузду не з'їхав після того, як ти прийшла сюди і взяла прилади для спостереження. Хтось же намагався вас убити. І сестра його раптом воскресла з мертвих. М'яко кажучи, це була сенсація.

— Я пообіцяла нічого не розповідати.

Арманський кивнув.

— І гадаю, ти нічого не розкажеш мечі й про те, яку роль ти зіграла в справі Веннерстрьома.

— Я допомогла Калле Блумквісту в проведенні розслідування, — сказала Лісбет досить холодно. — От і все. Я не хочу бути в це замішаною.

— Мікаель Блумквіст так і нишпорив, намагаючись знайти тебе. До мене він навідувався щонайменше раз на місяць і запитував, чи не чув я чого-небудь новенького про тебе. Він теж про тебе турбується.

Лісбет нічого на це не сказала, але Арманський помітив, як вона стиснула губи.

— Не певен, що він мені подобається, — вів далі Драган, — але йому ти теж небайдужа. Я зустрів його якось восени, і він теж не захотів говорити про Хедестад.

Лісбет Саландер, у свою чергу, не хотіла говорити про Мікаеля Блумквіста.

— Я тільки зайшла побачитися з тобою і сказати, що я повернулася до Стокгольма. Не знаю, чи надовго я тут затримаюся. Ось номер мого мобільника і моя нова поштова адреса про всяк випадок, якщо тобі знадобиться.

Вона простягнула Арманському папірець і встала з крісла. Він узяв аркуш. Коли вона була вже в дверях, він її окликнув:

— Зачекай! Що ти збираєшся робити?

— Поїду навідати Хольгера Пальмгрена.

— Добре. Я мав на увазі, де ти будеш працювати?

Вона подивилась на нього задумливо:

— Не знаю.

— Тобі ж треба заробляти на життя.

— Я ж сказала, з цим у мене все гаразд, на життя вистачає.

Арманський відкинувся в кріслі і задумався. Маючи справу з Лісбет Саландер, він ніколи не міг бути впевнений, що правильно її розуміє.

— Я був такий сердитий на тебе за твоє зникнення, що майже вирішив ніколи більше до тебе не звертатися. — Обличчя його незадоволено скривилося. — На тебе не можна покластися. Але ти чудово збираєш відомості. Мабуть, у мене якраз знайшлася б підходяща для тебе робота.

Вона похитала головою, але повернулася й підійшла до його письмового столу:

— Я не хочу брати у тебе роботу. У сенсі, що мені не потрібні гроші. Я серйозно кажу: щодо фінансів я цілком забезпечена.

Драган Арманський насупив брови, на його обличчі був сумнів. Нарешті він кивнув:

— Гаразд! Фінансово ти забезпечена, що б це не означало. Я готовий повірити тобі на слово. Але якщо тобі знадобиться заробіток...

— Драгане, ти друга людина, яку я відвідала після того, як повернулася. Гроші твої мені не потрібні. Але ти кілька років був одним з небагатьох, кого я поважаю.

— Гаразд. Але ж усім людям потрібно якось заробляти.

— Мені дуже шкода, але я більше не зацікавлена в розслідуваннях заради заробітку. Зателефонуй мені, коли в тебе справді будуть проблеми.

— Які такі проблеми?

— Такі, в яких тобі буде не розібратися. Коли ти зайдеш у глухий кут і не знагнеш, що робити далі. Якщо хочеш, щоб я на тебе попрацювала, треба, щоб це було щось по-справжньому цікаве. Можливо, з оперативної роботи.

— З оперативної роботи? Для тебе? Ти ж можеш зникнути, коли тобі здумається.

— Не кажи дурниць! Хіба я коли-небудь підводила тебе, якщо вже бралася до роботи?

Драган Арманський дивився на неї в цілковитій розгубленості. Вислів «оперативна робота» на їх жаргоні означав що завгодно, починаючи від обов'язків охоронця до охорони виставок, на яких демонструвалися твори мистецтва. Його оперативники були людьми позитивними, надійними ветеранами, часто колишніми поліцейськими. На додачу дев'яносто відсотків з них належали до чоловічої статі. Лісбет Саландер з усякого погляду була цілковитою протилежністю тому, яким має бути оперативний склад агенції «Мілтон сек'юриті».

— Мгу... — почав він із сумнівом.

— Не мучся даремно! Я візьмуся тільки до такої роботи, яка буде мені цікава, так що дуже великий шанс, що я відмовлюся. Дай мені знати, коли з'явиться по-справжньому складна проблема. Я вмю розгадувати загадки.

Вона рішуче повернулася до нього спиною і вийшла. Драган Арманський похитав головою. Дивна вона людина! Справді дуже дивна!

За мить вона знову постала в дверях:

— До речі! У тебе двоє людей цілий місяць були зайняті тим, що захищали цю актрису Крістіну Ратерфорд від тих дурнів, які надсилають анонімні листи з погрозами. Ви вважаєте, що це хтось із близького до неї оточення, бо тому, хто писав, відомо багато подробиць її життя...

Драган Арманський здивовано витріщився на Лісбет Саландер. Його ніби струмом ударило. Вона знову взялася за

старе. Її репліка стосувалася справи, про яку вона абсолютно нічого не могла знати, їй просто нізвідки було це знати.

— Що?

— Забудь про це. Це фальшивка. Ці листи писала вона сама на пару зі своїм дружком, щоб привернути до себе увагу. Найближчими днями вона отримає ще один лист, а на тому тижні вони зіллють частину інформації в пресу. Викресли її з числа своїх клієнтів.

Не давши Драганові оговтатись, Лісбет зникла, перш ніж він устиг відкрити рот. А він так і залишився сидіти, втупившись у порожній дверний отвір. Вона жодним чином не могла нічого знати про цю справу. Мабуть, у «Мілтон сек'юриті» є людина, яка ділиться з нею інформацією. Але тут про погрози актрисі знали лише четверо чи п'ятеро людей: сам Арманський, начальник оперативного відділу та кілька працівників, безпосередньо зайнятих цією справою, а це були перевірені і надійні професіонали. Арманський тільки потер підборіддя.

Він перевів погляд на письмовий стіл. Папка із справою Ратерфорд лежала в замкнутій на ключ шухляді, весь офіс був поставлений на сигналізацію. Поглянувши на годинник, Арманський зрозумів, що начальник технічного відділу Харрі Франссон уже пішов додому. Тоді він увімкнув поштову програму і відправив Франссону повідомлення з проханням прийти завтра до контори і встановити приховану камеру спостереження.

Лісбет Саландер пішки попрямувала додому на Мосебакке. Сходами вона збігла стрімко — у неї було таке відчуття, що слід поспішати.

Вона зателефонувала до лікарні Сьодэра і після кількох перемикань з одного комутатора на інший дізналася зрештою, де Хольгер Пальмгрен. Ось уже чотирнадцять місяців він лежав в Ерставікенському реабілітаційному центрі в Ельті. Перед очима в неї відразу ж постав Еппельвікен. Вона зателефонувала, і їй відповіли, що зараз хворий уже спить, але завтра його можна відвідати.

Весь вечір Лісбет з важкою душею міряла кроками свою квартиру. У ліжко вона лягла рано і майже відразу ж заснула. Прокинувшись о сьомій, вона прийняла душ і поснідала в супермаркеті, а близько восьмої вже була в агенції з оренди автомобілів на Рінгвеген і взяла той самий «Ніссан мікра», що й минулого разу. «Треба буде обзавестися своєю машиною», — подумала вона. Підїхавши до реабілітаційного центру, Лісбет занервувала, але, набравшись сміливості, увійшла до вестибюлю і сказала, що хотіла б побачити Хольгера Пальмгрена.

Жінка, що сиділа за столиком адміністратора, з бейджи-ком на грудях, на якому значилося ім'я Маргіт, заглянула в свої папери і повідомила, що зараз пацієнт на занятті з лікувальної фізкультури і його можна буде бачити не раніше одинадцятій. Відвідувачці вона запропонувала посидіти в кімнаті чекання або зайти ще раз пізніше. Лісбет повернулася на парковку і, поки чекала, викурила в машині три сигарети. Об одинадцятій вона знов увійшла до вестибюлю. Її направили до їдальні — по коридору праворуч, потім ліворуч.

Вона зупинилася на порозі і в напівпорожній залі відразу побачила Хольгера. Він сидів обличчям до дверей, але вся його увага була звернута на тарілку. Виделку він незграбно стискав у кулаці і зосереджено трудився над тим, щоб донес-

ти її до рота. Приблизно третина цих спроб закінчувалася невдало, і їжа падала на стіл.

Вигляд у нього був безнадійно пониклий, обличчя якесь нерухоме — він здавався столітнім стариком. І лише зараз, бачачи його в кріслі-гойдалці, Лісбет по-справжньому усвідомила, що він справді живий і Арманський її не обдури.

Хольгер Пальмгрен вилаявся про себе, утретє безуспішно спробувавши підібрати на виделку чергову порцію макаронів. Він змирився з тим, що не може як слід ходити, що дуже багато чого він не в змозі робити сам. Але те, що він не може навіть нормально їсти і що іноді в нього, як у малюка, тече слина, було для нього нестерпно.

Розумом він чудово розумів, як це робиться. Потрібно нахилити виделку під прямим кутом, підчепити їжу, підняти її і піднести до рота. Проте щось розладналося в координації рухів. Рука жила мовби своїм окремим життям. Коли він наказував їй підніматися вгору, вона поволі пливла кудись убік. Коли він підносив виделку до рота, рука останньої миті змінювала напрям і він потрапляв собі в щоку або в підборіддя.

Проте він знав, що реабілітація вже принесла деякі успіхи. Всього лише шість місяців тому руки в нього так трусилися, що він узагалі не міг донести їжу до рота. Тепер же, хоча прийняття їжі забирає багато часу, все ж таки він справляється без сторонньої допомоги. І він не збирався здаватися, поки знов не навчиться володіти своїм тілом.

Він тільки-но опустив виделку, щоб узяти наступну порцію макаронів, як раптом з-за плеча до нього простягнулася чиясь рука і м'яко забрала виделку. Він побачив, як ця рука

підчепила і підняла з тарілки шматок макаронної запіканки, і відразу ж упізнав цю тонку лялькову ручку. Обернувшись, він зустрівся очима з Лісбет Саландер, що стояла до нього впритул. Вона дивилася на нього вичікувально, з виразом боязкості на обличчі.

Пальмгрен довго, не рухаючись, дивився на неї. Серце, незрозуміло чому, відчайдушно закалатало. Нарешті він відкрив рот і прийняв запропоновану їжу.

Шматочок за шматочком, вона його погодувала. Взагалі-то Пальмгрен терпіти не міг, щоб його годували за столом, але він зрозумів, що у Лісбет це був порух душі. Вона робила це не тому, що він став незграбний, як тюхтій. Своїм вчинком вона виявляла співчуття, яке взагалі було їй не властиве. Вона подавала їжу досить великими шматочками і терпляче чекала, поки він прожує. Коли він показав їй на склянку з молоком і соломинкою, що стриміла в ній, вона спокійно піднесла її до рота хворого і тримала так, щоб йому було зручно пити.

За весь час сніданку вони не перекинулися й словом. Коли він проковтнув останній шматок, вона поклала виделку і запитливо подивилась на нього. Він похитав головою: ні, досить, добавки не потрібно.

Хольгер Пальмгрен відкинувся на спинку крісла-гойдалки і глибоко зітхнув. Лісбет узяла серветку й обтерла йому рота. Він раптом відчув себе кимось на кшталт глави мафіозного клану з американського фільму, таким собі *capo di tutti capi*¹, котрому якийсь підручний надає дрібні послуги на знак

¹ Бос усіх босів (*im.*).

пошани. У думках він уже бачив, як вона цілує йому руку, і мимоволі посміхнувся такій грі фантазії.

— Як ти думаєш, чи можна тут де-небудь розжитися філіжанкою кави? — спитала Лісбет.

Він пробурмотів щось невиразне. Язик і губи не слухалися його, звуки не склалися в слова.

— Биффт зиргом. — «Буфет за рогом», — як вона зрозуміла.

— Тобі принести? З молоком і без цукру, як раніше?

Він кивнув. Вона забрала піднос і за кілька хвилин повернулася з двома філіжанками кави. Він відзначив, що вона п'є чорну каву, що було для неї незвично, а потім усміхнувся — вона зберегла соломинку, крізь яку він пив молоко, і поставила її в кавову філіжанку. Вони мовчали. Хольгер Пальмгрен хотів поставити їй тисячу питань, але не міг вимовити жодного складу. Зате вони раз у раз зустрічались очима. У Лісбет був страшенно винуватий вигляд. Нарешті вона перервала мовчанку.

— Я думала, що ти вмер, — сказала вона. — Я не знала, що ти живий. Якби знала, я б ні за що... Я б давно вже навідала тебе.

Він кивнув.

— Пробач мені!

Він знову кивнув і посміхнувся. Усмішка вийшла кособока, неначе він скривив губи.

— Ти перебував у комі, і лікарі сказали, що ти помреш. Вони думали, що ти помреш найближчими днями, а я взяла й пішла. Мені дуже соромно. Пробач!

Він трохи підвів руку і поклав на її стиснутий кулачок. Вона міцно потисла її і з полегкістю зітхнула.

— Тее диго неуо. — «Тебе довго не було».

— Ти говорив з Драганом Арманським?

Він кивнув.

— Я подорожувала. Я мусила поїхати. Поїхала, ні з ким не попрощавшись. Ти хвилювався?

Він похитав головою.

— Ніколи не треба через мене хвилюватися.

— Я нію за тее неилюася. Ти зави спавляеся. Ааськи иу-асся. — «Я ніколи за тебе не хвилювався. Ти завжди справляєшся. Арманський хвилювався».

Тут вона вперше посміхнулася. У Хольгера Пальмгрена відлягло від серця — це була звичайна її кривувата посмішка. Він пильно розглядав її, порівнюючи образ, що зберігався в його пам'яті, з дівчиною, яка зараз стояла перед ним. Вона змінилася. Вона була жива і здорова, добре і акуратно вдягнена. Зникло кільце з губи і... гм... татуювання у вигляді оси, яке раніше було в неї на шиї, тепер теж зникло. Лісбет подорослішала. Вперше за багато тижнів він засміявся, і його сміх був схожий на кашель.

Лісбет ще більше скривила рот в усмішці і раптом відчула, як серце її переповнилося давно забутим теплом.

— Ти добе спавилася. — «Ти добре справилася», — сказав він, показуючи на її одяг.

Вона кивнула:

— Я чудово справляюся!

— Як тої нови пікун? — «Як тобі новий опікун?»

Хольгер Пальмгрен помітив, як спохмурніла Лісбет. Губи її трохи стиснулися, але вона відповіла з незворушним виглядом:

— Він нічого... Я знаю, як з ним поводитися.

Брови Пальмгрена запитливо звелися. Лісбет обвела поглядом їдальню і змінила тему:

— Як давно ти тут?

Пальмгрен не був дурнем. Він переніс удар, він заледве говорив і втратив координацію рухів, але інтелект його не постраждав, і внутрішнім чуттям він одразу ж уловив у тоні Лісбет Саландер фальш. За ті роки, що вони були знайомі, він зрозумів, що вона ніколи не бреше йому прямо, але в той же час не завжди буває цілком відверта. Її спосіб приховування правди полягав у тому, щоб відвернути його увагу. З новим опікуном безумовно щось було не так, і Хольгера Пальмгрена це зовсім не здивувало.

Раптом він відчув напад розкаяння. Скільки разів він говорив собі, що треба б якось зв'язатися з колегою Нільсом Б'юрманом і поцікавитися, як справи Лісбет Саландер, але щоразу відкладав! І чому він не зайнявся питанням про її недієдатність, поки ще був її опікуном? Та тому, що егоїстично хотів зберегти з нею контакт. Він полюбив це чортове проблемне дівчисько, як рідну доньку, якої в нього ніколи не було, і хотів зберегти ці стосунки. Крім того, йому, старому шкарбуну з притулку для інвалідів, який заледве справляється з тим, щоб розстебнути в туалеті штани, було дуже складно і важко почати таку справу. А зараз він почував себе так, ніби підвів Лісбет Саландер. «Але вона виживе в будь-яких умовах, — подумав колишній адвокат. — Вона найнепотопельніша особа з усіх, кого я коли-небудь зустрічав».

— Сст.

— Не зрозуміла.

— Суд.

— Суд? Про що це ти?

— Теа відмнити рішшєня по твою неїєдатніі...

Хольгер Пальмґрен весь почервонів, обличчя його пере-
косилося від марного зусилля вимовити потрібне слово. Ліс-
бет поклала долоню на його руку й обережно її потиснула:

— Не... турбуйся за мене, Хольгере! У мене вже є план, як
найближчим часом позбутися статусу недієдатної. Це зараз
не твій клопіт. Але цілком може бути, що мені ще знадобить-
ся твоя допомога. Добре? Ти погодишся бути моїм адвокатом,
якщо мені це знадобиться?

Він заперечливо похитав головою:

— Натто стаий! — Він постукав кісточками пальців по
столу. — Стаий дуєнь.

— Звичайно, ти бісів старий дурєнь, якщо так говориш!
Мені потрібний адвокат. І я хочу, щоб це був ти. Хоч ти і не
зможеш виступати в суді як захисник і виголошувати довгі
промови, але ти завжди зумієш дати мені розумну пораду.
Добре?

Він знову похитав головою. Потім кивнув.

— П'ацюєш?

— Не зрозуміла.

— Де ти п'ацюєш? Не в Ааськи. — «Де ти працюєш? Не в
Арманського?»

Лісбет хвильку помовчала, не знаючи, як сказати і як пояс-
нити йому своє нинішнє становище. Питання було складне.

— Я більше не працюю в Арманського, Хольгере. Мені не
потрібно в нього працювати, щоб заробляти собі на життя.
У мене є гроші, і в мене все добре.

Пальмґрен знову звів брови.

— Тепер я буду часто тебе навідувати. Я все тобі розкажу, тільки не треба поки хвилюватися. Зараз я хочу зайнятися іншим.

Вона нагнулася, підняла з підлоги сумку і, поставивши її на стіл, вийняла звідти шахівницю.

— Ми з тобою вже два роки не різалися в шахи!

Він змирився з неминучістю. Очевидно, вона затіяла якісь інтриги і не хоче про це розповідати. Напевно він би їх не схвалив, але Хольгер достатньо вірив у неї і знав: якщо вона щось затіяла, значить, це можливо. Сумнівно з юридичної точки зору, але не суперечить божим законам. На відміну від більшості Хольгер Пальмгрен був переконаний, що Лісбет Саландер — людина від природи порядна. Проблема була лише в тому, що її особиста мораль не завжди збігалася з настановами закону.

Лісбет розставила перед ним шахові фігури, і приголомшений Пальмгрен упізнав свою власну дошку. Либонь, вона поцупила її з квартири, коли його поклали до лікарні. Лісбет дозволила йому грати білими, і він раптом зрадив цьому, як дитина.

Лісбет Саландер провела у Хольгера Пальмгрена дві години. Тричі вона його обіграла, але тут у самому розпалі чергової партії увійшла доглядальниця і сказала, що йому час на післяобіднє заняття лікувальною фізкультурою. Лісбет зібрала фігури і сховала дошку в сумку.

— Чи не могли б ви розповісти мені, як справи з лікувальною фізкультурою? — спитала вона доглядальницю.

— Ми робимо вправи для розвитку сили і координації і вже досягли успіхів, правда ж?

Питання було звернене до Хольгера Пальмгрена. Той кивнув.

— Ти вже можеш пройти кілька метрів, а до літа почнеш самостійно гуляти в парку. Вона твоя дочка?

Лісбет і Хольгер Пальмгрен презирнулися.

— Прмм доча. — «Прийомна дочка».

— Як добре, що ти прийшла його навідати!

Іншими словами: «Де ти, чорт забирай, до сього часу пропадала?» Лісбет зробила вигляд, що не помітила приховано докору. Вона нагнулася до старого і поцілувала в щоку:

— В п'ятницю я знову прийду тебе навідати.

Хольгер Пальмгрен заледве підвівся з інвалідного крісла, вона провела його до ліфта, і там вони розсталися. Як тільки двері ліфта зачинились, Лісбет попрямувала до адміністратора і запитала, чи можна побачити лікаря Пальмгрена.

Її направили до доктора А. Сиварнандана, якого вона знайшла в кабінеті в кінці коридору. Лісбет назвалася і сказала, що вона прийомна дочка Пальмгрена.

Доктор А. Сиварнандан, власник рябого обличчя і тоненьких вусиків, розгорнув карточку Хольгера Пальмгрена і став читати перші сторінки. Лісбет чекала, все більше драгуючись. Нарешті він підвів голову і заговорив, на її подив, з помітним фінським акцентом:

— У паперах нічого не сказано про дочку або прийомну дочку. Згідно із записами, з найближчих родичів у нього є тільки вісімдесятишестилітня двоюрідна сестра, що проживає в Емтланді¹.

¹ Е м т л а н д — лен у Швеції.

— Він піклувався про мене з того часу, як мені сповнилося тринадцять років, і до того дня, як у нього стався удар. Тоді мені було двадцять чотири.

Вона попорпалася у внутрішній кишені куртки і кинула на письмовий стіл доктора А. Сиварнандана ручку.

— Мене звать Лісбет Саландер. Запишіть моє ім'я в його карточку. Я його найближча родичка на всім білим світі.

— Можливо, — строго відповів А. Сиварнандан. — Але якщо ви його найближча родичка, то щось надто довго ви збиралися його навідати. Досі його лише зрідка навідувала одна людина, що не є його родичем, але записана як та особа, з якою слід зв'язатися у разі погіршення стану хворого або його смерті.

— Мабуть, це Драган Арманський.

Доктор А. Сиварнандан здивовано звів брови і задумливо покивав:

— Правильно. Бачу, ви знаєте його.

— Ви можете зателефонувати йому і переконатися, що він теж мене знає.

— У цьому немає потреби. Я вірю вам. Мене повідомили, що ви дві години просиділи з Хольгером Пальмгреном за шахами. Проте я не можу обговорювати з вами його здоров'я без його дозволу.

— А такого дозволу цей упертий чорт ні за що не дасть, бо він убив собі в голову дурницю, ніби не повинен обтяжувати оточуючих своїми нещастями, а ще ніби як і раніше він відповідальний за мене, а не я за нього. От як було діло: два роки я була певна, що Пальмгрен помер. Тільки вчора я дізналася, що він живий. Якби я знала, що він... Це важко

пояснити, але я хочу знати, який прогноз і чи може він видужати.

Доктор А. Сиварнандан узяв ручку й акуратно вписав ім'я Лісбет Саландер у карточку Хольгера Пальмгрена, з'ясувавши до того ж її ідентифікаційний номер і телефон.

— Гарзд. Тепер ви офіційно його прийомна дочка. Можливо, я роблю не зовсім за правилами, але, беручи до уваги, що ви перша людина, яка навідала його після Різдва; коли до нього приїздив пан Арманський... Ви бачили його сьогодні і самі спостерігали, що в нього проблеми з координацією рухів і негарзд з мовою. Він переніс удар.

— Я знаю. Це я його тоді знайшла і викликала «швидку».

— Он як! У такому разі ви знаєте, що він три місяці пролежав у лікарні і довгий час був непритомний. Часто пацієнти в таких випадках не виходять з коми, але іноді все-таки приходять до тями. Очевидно, його час ще не настав. Спочатку його перевели до відділення для хронічних хворих з порушеною розумовою діяльністю, абсолютно не здатних обходитися без сторонньої допомоги. Всупереч очікуванню у нього раптом почали з'являтися ознаки поліпшення, і тоді його дев'ять місяців тому перевели до реабілітаційного центру.

— Що чекає його в майбутньому?

Доктор А. Сиварнандан розвів руками:

— Можливо, у вас є магічний кристал, сильніший за мій? Я справді не маю про це ніякого уявлення. Він може вмерти від крововиливу в мозок хоч сьогодні вночі. А може прожити ще двадцять років у порівняно добромому стані. Не знаю. Тут, можна сказати, все від Бога залежить.

— А якщо він проживе ще двадцять років?

— Реабілітація проходила в нього важко, і лише в найостанніші місяці ми справді змогли відзначити помітні поліпшення. Шість місяців тому він ще не міг їсти без сторонньої допомоги. Всього лише місяць тому він заледве міг устати з інвалідного крісла — почасти через те, що його м'язи атрофувались від довгого лежання. Але тепер він, у всякому разі, трохи може ходити.

— Йому стане краще?

— Так. Причому навіть набагато краще. Важко було спочатку, а зараз ми щодня відзначаємо нові успіхи. З його життя випало два роки. Я сподіваюся, за кілька місяців, на початку літа, він зможе гуляти в нашому парку.

— А мова?

— Його проблема полягає в тому, що в нього були уражені мовний і рухові центри. Довгий час він був мішок мішком. Відтоді ми добилися, що він знову навчився управляти своїм тілом і розмовляти. Йому буває важко пригадати потрібне слово, і довелося заново вчитися говорити. Але в той же час він вчився не як дитина — він розуміє значення слів і лише не може їх вимовити. Почекайте кілька місяців, і ви побачите, що його мова в порівнянні з сьогоdnішньою стала кращою. Те саме стосується і здатності орієнтуватись. Дев'ять місяців тому він плував, де права рука, де ліва, де верх і де низ.

Лісбет задумливо кивнула і дві хвилини роздумувала. На її подив, їй сподобався доктор А. Сиварнандан з його індійською зовнішністю і фінською вимовою.

— Що означає «А.»? — спитала вона несподівано.

Він подивився на неї з підозрою, але відповів:

— Андерс.

— Андерс?

— Я народився у Шрі-Ланці, але мене всиновили і вивезли в Турку, коли мені не було ще й року.

— Добре, Андерсе! Чим я можу вам допомогти?

— Навідуйте його. Йому потрібні інтелектуальні стимули.

— Я можу приходити щодня.

— Мені не потрібно, щоб ви приходили щодня. Якщо він вас любить, то я хочу, щоб він чекав ваших відвідин і заздалегідь радів. Мені не треба, щоб вони йому набридли.

— Чи потрібна йому допомога яких-небудь фахівців, щоб він скоріше видужав? Я оплачу їх, якщо це знадобиться.

Він швидко посміхнувся, але відразу ж знову став серйозним:

— Боюся, що ми і є ці фахівці. Звичайно, мені хотілося б мати більше коштів у своєму розпорядженні і щоб нам не урізали забезпечення, але можу вас запевнити, що він отримує найкраще лікування.

— А якби ви не боялися скорочення коштів, що б ви тоді могли йому запропонувати?

— Ідеальним варіантом для таких пацієнтів, як Хольгер Пальмгрен, був би, звичайно, особистий тренер на повний робочий день. Проте такі можливості в Швеції давно вже нікому не надаються.

— Найміть йому тренера.

— Що ви сказали?

— Найміть персонального тренера для Хольгера Пальмгрена. І виберіть найкращого з усіх. Завтра ж! І простежте за тим, щоб у нього було все необхідне устаткування і решта, що там потрібно. Я влаштую так, щоб уже на кінець ниніш-

нього тижня були виділені гроші на оплату тренера і покупку устаткування.

— Ви жартуєте?

Лісбет прямо і жорстко подивилася в очі докторові Сиварнандану.

Міа Бергман натиснула на педаль гальма і спрямувала свій «Фіат» до хідника перед станцією метро «Гамла стан». Даг Свенссон відчинив дверці і на ходу сів у машину. Нахилившись, він поцілував Міа в щоку — вона в цей час міцно тримала кермо, об'їжджаючи автобус.

— Привіт! — сказала вона, не зводячи очей з транспорту, що рухався попереду. — У тебе був такий серйозний вигляд. Щось сталося?

Даг Свенссон зітхнув і застібнув ремінь безпеки.

— Ні, нічого серйозного. Невелика затримка з текстом.

— А що таке?

— Залишився місяць до здачі. Я провів дев'ять з двадцяти двох запланованих нами розмов. І тут раптом проблеми з Бйорком із Служби безпеки! Як на зло, він узяв лікарняний, засів удома і не підходить до телефону.

— Може, він у лікарні?

— Не знаю. Ти пробувала коли-небудь отримати якусь інформацію у Службі безпеки? Вони навіть не кажуть, чи працює він у них.

— Ти не пробував телефонувати його батькам?

— Вони обоє померли. І дружини в нього нема. Є брат, але той живе в Іспанії. Просто не знаю, як мені до нього добратися.

Міа Бергман покосилася на свого друга. Вона вела машину по Шлюзу, намагаючись дістатися тунелю, що вів до Нью-несвегена.

— У крайньому разі доведеться викинути шматок про Бйорка. Блумквіст вимагає, щоб усі, кого ми в чомусь звинувачуємо, дістали шанс висловити свою точку зору, перш ніж ми опублікуємо їхні імена.

— Було б шкода пропустити представника таємної поліції, який тягається з повіями. Як ти вчиниш?

— Постараюся його розшукати, звичайно. Ти сама як? Не нервуєш?

— Загалом, ні. За місяць у мене захист докторської, а я спокійна, як прокисле молоко.

— Ти знаєш свою тему. Чого ж тобі нервувати?

— Поглянь на задне сидіння!

Даг Свенссон обернувся і побачив там коробку.

— Міа! Вона надрукована! — вигукнув він.

У його руках опинилася надрукована дисертація під заголовком:

FROM RUSSIA WITH LOVE

*Нелегальні канали постачання секс-рабинь,
організована злочинність
і відповідні дії суспільства*

Міа Бергман

— Я думав, вона буде готова не раніше наступного тижня. Ой чорт! Треба буде вдома відкоркувати пляшку вина. Вітаю вас, докторе!

Він потягнувся до неї і знову поцілував у щічку.

— Тихше! Доктором я буду ще тільки за три тижні. І будь ласка, прибери руки, поки я веду машину.

Даґ Свенссон засміявся, але тут же знову став серйозним:

— До речі, щодо ложки дьогтю в бочці меду і так далі... Кілька років тому ти ж брала інтерв'ю у дівчини, яку звали Ірина П.

— Ірина П., двадцять два роки, із Санкт-Петербурга. Вперше приїздила сюди в дев'яносто дев'ятому році, потім побувала ще кілька разів. А що?

— Я сьогодні зустрів Гюльбрансена. Поліцейського, який ліквідував бордель у Сьодертельє¹. Ти читала минулого тижня, що в каналі Сьодертельє виловили утоплону? Про це писали у вечірніх газетах. Вона виявилася Іриною П.

— Боже, який жах!

Обоє помовчали. В цей час вони проїздили Сканстулль.

— Вона згадується в моїй праці, — сказала нарешті Міа Бергман. — Під псевдонімом Тамара.

Даґ Свенссон розгорнув «From Russia with love» на тій частині, в якій були різні інтерв'ю, відшукав там Тамару і заглибився в читання. Машина тим часом проїхала площу Гюллмарсплан і Глобен².

— Її привезла до Швеції людина, яку ти називаєш Антоном.

— Я не можу називати справжніх імен. Мене вже попередили, що на захисті це може викликати критичні зауваження,

¹ Сьодертельє — передмістя Стокгольма.

² Глобен — розташований на Сьодермальмі знаменитий спорткомплекс з найбільшою у світі кулястою спорудою — спортивно-концертною залом «Глобен».

але я не можу видавати дівчат. Їх можуть за це вбити. І тому я не можу називати імен клієнтів, що користувалися їхніми послугами, інакше можна буде вирахувати, з ким з дівчат я розмовляла. Тому в усіх конкретних прикладах я наводжу псевдоніми і прибираю всі деталі, на підставі яких можна було б ідентифікувати окремих персонажів.

— Хто такий Антон?

— Імовірно, його звать Зала. Мені так і не вдалося з'ясувати його особу, але думаю, що він поляк або югослав і насправді його звать якось інакше. Я розмовляла з Іриною П. чотири чи п'ять разів, і лише при нашій останній зустрічі вона його назвала. Вона збиралася змінити життя і кинути своє заняття, але страшенно його боялася.

— Гмм, — відгукнувся Даг Свенссон.

— Що ти хочеш сказати?

— Та так... Недавно мені доводилося чути це ім'я.

— Яким чином?

— У мене була зустріч із Сандстрьомом, одним з тих самих клієнтів. Він журналіст. Рідкісна паскуда, мушу сказати!

— Чому?

— Взагалі-то він і не журналіст навіть. Він робить рекламні брошури для різних підприємств. Але він поведений на фантазіях про насильство і здійснював їх із цією дівчиною...

— Знаю. Я ж сама брала в неї інтерв'ю.

— А ти відзначила, що він зробив для Інституту охорони здоров'я макет інформаційного буклету про заразні хвороби, що передаються статевим шляхом?

— Цього я не знала.

— Я зустрічався з ним минулого тижня. Коли я виклав перед ним усю документацію і запитав, чому він користується неповнолітніми повіями з країн Східного блоку для здійснення своїх сексуальних фантазій про насильство, він спочатку був абсолютно розчавлений.

— І що ж виявилось?

— Сандстрьом потрапив у таку ситуацію, коли йому довелося бути не тільки клієнтом, а й виконувати доручення мафії сексуальних послуг. Він назвав мені імена, які були йому відомі, зокрема Зала. Ніяких подробиць про нього він мені не розповідав, але ім'я досить незвичне.

Міа покосилася на Даґа.

— І ти більше нічого про нього не знаєш? — спитав Даґ.

— Ні, мені так і не вдалося з'ясувати нічого конкретного. Але його ім'я часом спливає то тут, то там. Дівчата, схоже, жахливо його бояться, і жодна не погодилася бодай щось про нього розповісти.

Розділ 09

Неділя, 6 березня — п'ятниця,

11 березня

Увійшовши до їдальні, доктор А. Сиварнандан з порога побачив Хольгера Пальмґрена і Лісбет Саландер — ті сиділи, схилившись над шахівницею. Лісбет узяла собі за правило відвідувати хворого раз на тиждень, найчастіше в неділю. Вона приїздила на третю годину і проводила з ним кілька годин за шахами, а йшла близько восьмої вечора, коли йому потрібно було лягати спати.

Доктор А. Сиварнандан помітив, що в спілкуванні з Пальмгреном вона не виявляє турботливості, звичайної щодо тяжкого хворого, та й узагалі ніби як не вважає Хольгера за хворого. Навпаки, вони, здавалося, постійно підштрикували одне одного, а вона ще й дозволяла йому догоджати їй, наприклад приносити їй каву.

Доктор А. Сиварнандан насупив брови. Він ніяк не міг розібратися в цій дивній дівчині, яка називала себе прийомною дочкою Хольгера Пальмгрена. У неї була дуже незвичайна зовнішність, а на всіх навколо вона дивилася з неприхованою підозріливістю і не розуміла жартів. Вести з нею звичайну розмову було неможливо: якимось він запитав її, ким вона працює, але вона ухилилася од відповіді.

Через кілька днів після своїх перших відвідин вона повернулася з пачкою паперів з приводу створення спеціального фонду сприяння центру в реабілітації Хольгера Пальмгрена. Головою фонду був якийсь адвокат з Гібралтара, правління складалося з голови, теж адвоката з Гібралтара, і ревізора Хуго Свенссона із Стокгольма. Фонд мав у своєму розпорядженні два з половиною мільйони крон, до яких доктор А. Сиварнандан діставав доступ з метою надання Хольгерові Пальмгрену якнайкращих можливостей для лікування. У разі потреби доктор А. Сиварнандан повинен був звернутися до ревізора, який і провадив виплати.

Умови були незвичайними, якщо не сказати унікальними.

Сиварнандан кілька днів роздумував про те, наскільки етично з його боку піти на таку угоду. Не знайшовши якихось конкретних заперечень, він вирішив приставити до Хольгера Пальмгрена в ролі персонального асистента і тренера

тридцятидев'ятилітню Юханну Кароліну Оскарссон — дипломовану спеціалістку з лікувальної гімнастики, що мала потрібну підготовку в галузі психології, а також великий досвід роботи в реабілітаційному центрі. Вона була офіційно прийнята на посаду новоутвореним фондом, і, на велике здивування Сиварнандана, відразу ж після підписання контракту їй було виплачено авансом місячну платню. До цього моменту його мучила неясна підозра, чи не виявиться все це яким-небудь шахрайством.

Судячи з усього, вжиті заходи дали добрий результат. За місяць занять з особистим тренером координація рухів і загальний стан Хольгера Пальмгрена помітно поліпшились, що підтверджувалось щотижневими обстеженнями. Сиварнандан не міг з певністю сказати, наскільки це поліпшення було пов'язане з тренуваннями, а якою мірою було заслугою Лісбет Саландер. Хольгер Пальмгрен, безперечно, старався на всю силу і з дитячим нетерпінням чекав її відвідин. Здавалося, його страшенно радували його регулярні програші в шахи.

Раз доктор Сиварнандан склав їм компанію під час гри і мав нагоду спостерігати надзвичайно цікаву партію. Хольгер Пальмгрен грав білими, він почав з сициліанського захисту і все робив абсолютно правильно.

Він довго і ретельно обдумував кожен хід. Незважаючи на фізичну шкоду, заподіяну ударом, його інтелект ніскільки не постраждав.

Лісбет Саландер у цей час читала книжку, присвячену такій рідкісній темі, як частотне калібрування радіотелескопів в умовах невагомості. На дуже низький для неї стілець їй довелося підкласти подушку. Після того як Пальм-

грєн робив свій хїд, вона пїдводила голову вїд книги і не замислюючись пересувала яку-небудь фігуру, пїсля чоґо знову поринала в читання. Пїсля двадцять сьомого ходу Пальмгрєн оголосив, що здається. Саландер пїдвела очі і, зсунувши брови, кїлька секунд дивилась на дошку.

— Ні, — сказала вона. — У тебе є шанс звести до нїчїєї.

Пальмгрєн зїтхнув і п'ять хвилин роздивлявся дошку. Нарештї вїн уп'явся очима в Лїсбет Саландер і зажадав:

— Ну ж бо доведи!

Вона перевернула дошку і стала грати його фігурами, в результатї чоґо добилась нїчїєї на тридцять дев'ятому ходу.

— Боже! — вигукнув Сиварнандан.

— Така вже вона є! — сказав Пальмгрєн. — Нїколи не грай з нею на гроші.

Сиварнандан і сам змалку любив шахи, пїдлїтком вїн брав участь у шкільному чемпіонатї в Турку і навїть посїв у ньому друге мїсце. Для аматора вїн був, як йому здавалося, непоганим шахїстом. За його спостереженнями, Саландер була шахїстом-самоучкою — вона вочевидь нїколи не грала в клубних командах, а коли з приводу однїєї з партїй вїн зауважив, що це варїант класичної партїї Ласкера, з виразу обличчя Лїсбет було видно, що їй це нїчоґо не говорить. Напевно, вона нїколи не чула про Еммануїла Ласкера. У душі доктор мимоволї запитував себе, чи природжений це талант, а якщо природжений, то якї ще прихованї в нїй здїбностї, цїкаві для психолоґа.

Але вїн нї про що не запитав. Вїн тїльки бачив, що вїд часу надходження до реабїлітацїйного центру Пальмгрєн нїколи ще не почував себе так добре.

Адвокат Нільс Б'юрман повернувся додому пізно ввечері, після того як чотири тижні безвиїзно прожив на дачі поблизу Сталлархольма. Він почував себе пригнічено: ще не було зроблено нічого конкретного для зміни того жахливого становища, в якому він опинився, і єдиним зрушенням стала отримана через білявого гіганта відповідь, що його пропозицією зацікавилися потрібні люди і виконання обійдеться в сто тисяч крон.

На підлозі під поштовим отвором дверей назбиралася ціла купа кореспонденції; Б'юрман підняв її і поклав на кухонний стіл. Від якогось часу він став байдужий до всього, що стосувалося роботи і навколишнього світу, і лише перегодом звернув увагу на гору паперів і заходився неухважно їх перебирати.

Один конверт був від Торгового банку. Розкривши його, Б'юрман відчув щось близьке до потрясіння: це була копія документа про зняття дев'яти тисяч трьохсот дванадцяти крон з рахунка Лісбет Саландер.

Вона повернулася!

Він пішов у кабінет, поклав документ на письмовий стіл і з хвилину простояв, збираючи до купи думки і не зводячи з папірця ненависного погляду. Номер телефону довелося довго шукати, але потім він зняв слухавку і зателефонував на мобільний. Білявий гігант відповів після невеликої паузи:

— Алло!

— Говорить Нільс Б'юрман.

— Якого біса ви телефонуєте?

— Вона повернулася до Швеції.

На іншому кінці помовчали.

— Добре. Більше не телефонуйте за цим номером.

— Але...

— З вами скоро зв'яжуться.

На велике незадоволення Нільса Б'юрмана, розмова на цьому закінчилася. Подумки вилаявшись, він підійшов до бару, налив собі сто грамів бурбона «Кентуккі» і двома ковтками спорожнив склянку. «Треба трохи менше пити», — подумав він і тут же налив собі ще двісті грамів. Із склянкою в руці він повернувся в кабінет до письмового столу і прикипів очима до квитанції Торгового банку.

Міріам Ву масажувала спину і шию Лісбет Саландер. Двадцять хвилин вона трудилася, з силою розминаючи м'язи, тоді як Лісбет головним чином задовольнялася тим, що час від часу стогнала від блаженства. Масаж у виконанні Міммі був надзвичайно приємний, і вона почувала себе немов кошеня, яке тільки муркотить і махає лапками.

Коли Міммі нарешті ляснула її по сідниці, так що та затряслася, Лісбет стримала мимовільне зітхання розчарування. Вона ще трохи полежала, сподіваючись, що Міммі продовжить масаж, але та потягнулася до келиха вина, і Лісбет, зрозумівши, що її сподівання марні, перекинулася і лягла на спину.

— Дякую, — сказала Лісбет.

— Напевно, ти цілими днями нерухомо просиджуєш за комп'ютером. От у тебе спина і болить.

— Я просто потягнула м'яз.

Обидві лежали голі на ліжку Міммі в квартирі на Лундаґатан, пили червоне вино і багато сміялися. Відколи Лісбет поновила знайомство з Міммі, вона ніби не могла насититися спілкуванням з нею. У неї з'явилася погана звичка телефонувати мало не щодня, безумовно дуже часто. Дивлячись

на Міммі, вона подумки нагадала собі, що вирішила ніколи більше ні до кого надто сильно не приростати серцем, інакше для когось це може кінчитися великою образою.

Міріам Ву раптом перегнулася через край ліжка і відкрила шухляду нічного столика. Вийнявши звідти маленький плаский згорток, завернутий у подарунковий папір з квіточками і перев'язаний золотим шнурком з розеткою нагорі, вона кинула його Лісбет.

— Що це?

— Подарунок тобі до дня народження.

— Він буде ще тільки за місяць.

— Це тобі за минулий рік. Тоді мені було тебе не знайти. Він попався мені під руку, коли я пакувала речі до переїзду.

Лісбет трохи помовчала.

— Можна розгорнути?

— Будь ласка, якщо хочеш.

Вона поставила келих на столик, потрясла згорток і обережно розгорнула. Під обгорткою виявився гарненький портсигар, прикрашений червоно-синьою емаллю і китайськими ієрогліфами на кришці.

— Краще б ти кинула курити, — сказала Міріам Ву. — Але якщо вже ти куриш, то, принаймні, триматимеш сигарети в естетичній упаковці.

— Спасибі, — сказала Лісбет. — Ти єдина людина, яка дарує мені подарунки на день народження. А що означають ієрогліфи?

— Почім мені знати? Я не знаю китайської. Це просто дрібничка, я знайшла його на блошиному ринку.

— Дуже вишуканий портсигар.

— Дешева дрібничка. Але мені здалося, він просто створений для тебе. До речі, у нас закінчилося вино. Сходити, чи що, на вулицю принести пива?

— Це означає, що треба вставати з ліжка й одягатися?

— Боюся, що так. Але яка радість жити в Сьодері, якщо ніколи не ходити по барах?

Лісбет зітхнула.

— Годі тобі! — сказала Міріам Ву, доторкнувшись до краси в пупку Лісбет. — Потім можна знову повернутися сюди.

Лісбет ще раз зітхнула, спустила на підлогу одну ногу і потягнулася до джинсів.

Даг Свенссон сидів за письмовим столом, тимчасово відведеним йому в куточку редакції «Міленіуму», коли почув, як раптом скрипнув ключ, повертаючись у замку вхідних дверей. Поглянувши на годинник, він побачив, що вже дев'ята вечора. Мікаель Блумквіст, здавалося, здивувався не менше за нього, заставши когось у редакції.

— Полум'я старанності і все там таке!

— Здоров, Мікке! Переглядав книжку і засидівся. А ти що тут робиш?

— Забув одну книжку і от зайшов. Ну як, усе гаразд?

— Так, тобто як сказати, не зовсім. Я витратив три тижні на розшуки цього клятого Бйорка із Служби безпеки. Таке враження, що його викрала іноземна розвідка — він мов крізь землю провалився.

Даг розповів Мікаелю про свої невдалі пошуки. Мікаель підсунув до себе стілець, сів і задумався.

— А ти не пробував застосувати трюк з лотереєю?

— Це як?

— Вибираєш собі навмання яке-небудь прізвище, пишеш листа, в якому повідомляєш, що він виграв мобільний телефон з GPS-навігатором або ще щось подібне. Роздруковуєш лист так, щоб він мав пристойний і переконливий вигляд, і надсилаєш на його адресу, в даному разі на його поштову скриньку. Ніби він уже виграв мобільний телефон, а крім того, увійшов до числа двох десятків гравців, серед яких розігрується приз у сто тисяч крон. Усе, що від нього вимагається, це взяти участь в маркетинговому дослідженні кількох продуктів. Дослідження забере одну годину, опитування проводитиме професійно підготовлений фахівець. Ну і от...

Даґ Свенссон тільки рота відкрив від здивування:

— Ти це серйозно?

— А що? Ти ж спробував решту всіх способів, а тут навіть спец із Служби безпеки зміркує, що обіцяний виграш у сто тисяч не такий уже певняк, якщо там беруть участь двадцять чоловік.

Даґ Свенссон розреготався:

— Ти з'їхав з глузду! А це взагалі-то законно?

— Не бачу нічого незаконного в тому, щоб подарувати людині мобільник.

— Ні, ти просто божевільний!

Даґ Свенссон усе реготав і ніяк не міг зупинитися. Мікаель трохи подумав. Узагалі-то він збирався додому і рідко ходив до пивної, але товариство Даґа йому подобалося.

— Хочеш, підемо і вип'ємо пива? — запропонував він, скоряючись несподіваному пориванню.

Даґ Свенссон поглянув на годинник.

— Гаразд, — сказав він. — Я із задоволенням. Пропустимо по кухню. Тільки спочатку я зателефоную Міа. Вона пішла поговорити з дівчатами і по дорозі назад має заїхати по мене.

Вони вибрали «Вітряк» — головним чином тому, що він був найближче. Даг Свенссон сміявся, подумки вже складаючи листа до Бйорка. Мікаель із сумнівом поглядав на товариша, якого так легко зумів утішити. Їм пощастило знайти вільний столик біля самого входу, обоє замовили по кухню міцного і, схилившись один до одного, почали обмивати тему, якою зараз був заклопотаний Даг Свенссон.

Мікаель не помітив, що в барі була також Лісбет Саландер на пару з Міріам Ву. Відступивши назад і ховаючись за спиною Міммі, Лісбет з-за плеча подруги стежила за ним.

Уперше після свого повернення вона зайшла до пивної і, звичайно, відразу наткнулася на нього, на цього чортового Калле Блумквіста.

Відколи вона бачила його востаннє, минуло вже більше року.

— Що сталося? — спитала Міммі.

— Нічого, — відповіла Лісбет Саландер.

Вони продовжили розмову. Вірніше, Міммі продовжила розповідь про те, як кілька років тому в Лондоні зустріла одну лесбіянку і в якому дурнуватою становищі опинилася, намагаючись клеїтися до тої дівчини. Лісбет час від часу кивала і, як завжди, пропустила найголовніше.

Мікаель Блумквіст майже не змінився і, як відзначила про себе Лісбет, мав просто безсовісно гарний вигляд: безтурботний, невимушений, але обличчя серйозне. Слухаючи, що

говорить йому співрозмовник, він весь час кивав: схоже, розмова йшла про важливі речі.

Лісбет перевела погляд на його товариша. Світловолосий, коротко стрижений хлопець, на кілька років молодший за Мікаеля; він говорив із зосередженим виглядом, неначе пояснюючи щось співрозмовникові. Лісбет ніколи раніше його не бачила і не мала ніякого уявлення, хто це може бути.

Несподівано до столика Мікаеля підійшла ціла компанія, всі почали вітатися з ним за руку. Одна жінка сказала щось таке, від чого всі розсміялися, а вона жартівливо поплескала його по щоці. Мікаель явно зніяковів, але реготав разом з усіма.

Лісбет Саландер спохмурніла.

— Ти мене зовсім не слухаєш, — сказала Міммі.

— Та ні, я слухаю.

— Ходити з тобою в бар ніякого задоволення. Все, з мене досить! Може, підемо краще додому і покайфуємо?

— Стривай хвилинку, — відповіла Лісбет.

Вона присунулася до Міммі трохи ближче і злегка обняла її за талію. Міммі згори кинула погляд на свою супутницю:

— Так би й поцілувала тебе.

— Не треба.

— Ти боїшся, що люди сприймуть тебе за лесбіянку?

— Зараз я не хочу привертати до себе увагу.

— Ну то ходім додому!

— Не зараз. Трохи згодом.

Їм не довелося довго чекати. Вже за двадцять хвилин товаришеві Мікаеля зателефонували по мобільнику; вони допили пиво й одночасно встали з-за столу.

— Слухай, — раптом зміркувала Міммі. — Та це ж Мікаель Блумквіст! Після справи Веннерстрьома він став знаменитістю, кращою за будь-яку рок-зірку.

— Треба ж! — сказала Лісбет.

— Ти що, нічого про це не знала? Це було якраз тоді, коли ти подалася в мандри.

— Здається, я щось про це чула.

Почекавши ще п'ять хвилин, Лісбет поглянула на Міммі:

— Ти хотіла мене поцілувати.

Міммі витріщилася на неї з подивом:

— Та я ж пожартувала!

Лісбет підвелася навшпиньки, притягла до себе голову Міммі і поцілувала її взасос. Коли вони відірвалися одна від одної, навколо пролунали оплески.

— Ну ти даєш!

Лісбет Саландер повернулася до своєї квартири тільки о сьомій годині ранку. Відтягнувши комір майки, вона приюхалася і подумала, що треба б прийняти душ, але махнула рукою на це, роздяглася і, кинувши одяг додолу, лягла спати. Спала вона до четвертої години пополудні, після чого встала, пішла до «Сьодерхалларна»¹ і там поснідала.

Тим часом вона обдумувала свє є враження від зустрічі з Мікаелем Блумквістом у півній. Його присутність її розтрижила, але, як вона відзначила, вже не завдала їй душевного болю. Він перетворився для неї на маленьку цятку на видноколі, трохи дразливу деталь навколишнього світу.

У житті були й інші речі, які хвилювали її набагато більше.

¹ Торговельний комплекс з магазинами й ресторанами.

Але вона враз подумала, як добре було б підійти до нього і заговорити.

А можливо, переламати йому кістки. Чого їй хотілося більше, вона й сама не знала.

Хай там як, їй раптом стало цікаво, що він тепер поробляє.

Решту дня вона ходила у справах, але, повернувшись близько сьомої вечора додому, увімкнула комп'ютер і запустила програму «Асфіксія І.3». Іконка «МікБлум/лептоп» як і раніше була на голландському сервері. Двічі клацнувши мишею, вона відкрила копію жорсткого диска Мікаеля Блумквіста. Вперше за рік, від часу свого від'їзду із Швеції, вона знову зайшла в його комп'ютер. Собі на втіху, вона виявила, що Мікаель досі не зробив апгрейдингу свого комп'ютера на найновіший варіант MACOS. Якби він це зробив, «Асфіксію» було б видалено і вона втратила б свого жучка. Подумки Лісбет взяла собі на замітку, що потрібно буде переписати програмне забезпечення, щоб можливий апгрейдинг не зашкодив їй.

Обсяг жорсткого диска збільшився приблизно на 6.9 гігабайт у порівнянні з тим, що вона застала під час останніх відвідин. Значна частина збільшення відбулася за рахунок pdf-файлів і документа під назвою «Quark». Документ виявився невеликим за розміром, зате багато місця зайняли папки з фотографіями, незважаючи на те що фотографії зберігалися в стислому вигляді. Повернувшись на посаду відповідального редактора, Мікаель, очевидно, почав зберігати в архіві копії всіх чисел «Міленіуму».

Вона впорядкувала жорсткий диск за датами, починаючи з найдавніших документів, і помітила, що в останні місяці Мікаель приділяв багато уваги папці під назвою «Даг Свенссон», яка,

очевидно, містила проект книги. Потім вона відкрила Мікаелеву пошту і ретельно вивчила список його кореспондентів.

Одна адреса змусила її здригнутися. Двадцять шостого січня Мікаель отримав повідомлення від Харіет Вангер, чорт би її забрав! Лісбет відкрила повідомлення і прочитала кілька лаконічних рядків щодо майбутніх щорічних звітних зборів у редакції «Міленіуму». В кінці стояла фраза, що Харіет зупиниться в тому ж номері, що й минулого разу.

Якийсь час Лісбет перетравлювала цю інформацію. Потім низила плечима і скачала пошту Мікаеля Блумквіста, рукопис книги Даґа Свенссона під робочою назвою «П'явки» з підзаголовком «Стовпи суспільства та індустрія проституції». Потрапила їй на очі також копія вченого дослідження під заголовком «From Russia with love», написаного жінкою на ім'я Міа Бергман.

Вона від'єдналася, пішла на кухню і поставила кавник. Потім влаштувалася зі своїм ноутбуком на новому дивані у вітальні, закурила сигарету з портсигара, подарованого Мімі, і провела решту вечора за читанням.

О дев'ятій годині працю Міа Бергман було прочитано. Лісбет задумливо закусила нижню губу.

О пів на одинадцятую вона дочитала книгу Даґа Свенссона і зрозуміла, що незабаром «Міленіум» знову викличе велику сенсацію.

О пів на дванадцятую, закінчуючи читання електронної пошти Мікаеля, Лісбет раптом здригнулася і широко розплющила очі.

По спині побігли мурашки.

Перед нею був лист Дага Свенссона до Мікаеля Блумквіста. Побіжно Свенссон згадував, що в нього є особливі міркування щодо одного гангстера із Східної Європи на ім'я Зала, який має посісти визначне місце в його розслідуванні. Проте Даг скаржився, що не певен, чи вистачить йому часу, щоб устигнути розібратися з цим до визначеного терміну. На це повідомлення Мікаель не відповів.

Зала!

Лісбет Саландер поринула в думки і сиділа не ворухаючись, аж поки згас екран.

Даг Свенссон відклав записник і почухав потилицю. Угорі тієї сторінки, на якій записник було розкрито, самотньо красувалося слово з чотирьох літер.

Зала.

Протягом трьох хвилин він робив те, що неухважно обводив це ім'я кружечками, поки лінії переплелися між собою, утворивши лабіринт. Потім він підвівся і приніс собі з буфетної кухоль кави. Судячи із стрілок наручного годинника, час було йти додому і лягати спати, але він полюбив засиджуватися до пізньої ночі в редакції «Міленіуму» — тут у тиші і спокої йому дуже добре працювалося. Остаточний термін здачі рукопису невблаганно наближався. Книжка була готова, але зараз він уперше з початку проекту відчув у душі сумнів. Чи не пропустив він дуже важливу деталь?

Зала.

Досі йому не терпеливлося скоріше закінчити роботу й опублікувати книгу, але зараз він раптом почав шкодувати, що залишається дуже мало часу і він щось не встигне.

Йому згадався протокол розтину, який дав йому почитати інспектор поліції Гюльбрансен. Тіло Ірини П. знайшли в каналі Сьодертельє із слідами жорстоких побоїв, у ділянці обличчя і грудної клітки були численні переломи. Причиною смерті став перелом шиї, але, крім того, ще дві травми розцінювались як несумісні з життям. У неї було зламано шість ребер і проколено ліву легеню. Також у результаті побоїв стався розрив селезінки. Патологоанатом висунув гіпотезу, що для побиття застосовувався кийок, загорнутий у матерію. Навіщо вбивці знадобилося загортати знаряддя вбивства, залишилося нез'ясованим, але переломи не були схожі на ті, які зазвичай утворюються від таких ударів.

Убивство залишалося нерозкритим, і, за словами Гюльбрансена, шанс на його розкриття був дуже мізерний.

У матеріалах, зібраних Міа Бергман за останні роки, ім'я Зала згадувалося в чотирьох випадках, але щоразу побіжно, десь на задньому плані. Ніхто не знав, хто ця людина і чи існує вона взагалі. Деякі дівчата згадували про нього як про невиразну загрозу, про якусь силу, яка може покарати у разі неслухняності. Даґ присвятив цілий тиждень пошукам відомостей про Залу, розпитував поліцейських, журналістів, звертався до кількох джерел, пов'язаних із секс-мафією, які йому вдалося виявити.

Він ще раз зустрівся з журналістом Пером-Оке Сандстрьомом, причетність якого до справи збирався розкрити в своїй книзі. У цей час Сандстрьом устиг усвідомити всю серйозність навіслої над ним загрози і слізно благав Даґа Свенссона зглянутися над ним, навіть пропонував гроші. Даґ зовсім не збирався відмовлятися від свого наміру викрити

Сандстрьома, але скористався своєю владою над ним, щоб витрясти інформацію про Залу.

Результат виявився гнітючим. Сандстрьом, продажний негідник на побігеньках у секс-мафії, ніколи особисто не зустрічався із Залю, але говорив з ним по телефону і знав, що ця людина дійсно існує. Ні, номер телефону йому невідомий. Ні, він не може сказати, через кого було налагоджено контакт.

Даг Свенссон навіть трохи розгубився, зрозумівши, що Пер-Оке Сандстрьом дуже наляканий. І це був не просто страх перед викриттям, що йому загрозувало. Це був страх за своє життя.

Розділ 10

*Понеділок, 14 березня — неділя,
20 березня*

Поїздки до Хольгера Пальмгре-на в реабілітаційний центр під Ерставікеном громадським транспортом забирали багато часу, а кожного разу брати автомобіль напрокат було майже так само клопітно. В середині березня Лісбет Саландер вирішила купити машину, але спершу потрібно було добути місце для паркування.

Їй належало місце в гаражі під будинком на Мосебакке, але їй не хотілося, щоб машину можна було пов'язати з квартирою на Фіскаргатан. Тим часом кілька років тому вона записалася в чергу для отримання місця в гаражі при своєму старому житловому товаристві на Лундагатан. Зателефонувавши і запитавши, до якого номера в черзі вона просунулася за цей час, Лісбет з'ясувала, що вже стоїть у списку першою

і, більш того, одне вільне місце має з'явитися вже в наступному місяці! Оце пощастило! Вона зателефонувала Міммі і попросила її підписати з товариством відповідний контракт, а наступного дня пішла підшукувати собі автомобіль.

У неї вистачило б грошей навіть для того, щоб купити хоч найексклюзивніший «Ролс-ройс» або «Ферарі» кольору мандарина, але Лісбет зовсім не бажала обзаводитися предметом, що привертає до себе увагу. Тому вона відвідала двох автомобільних дилерів у Наккі і зупинила свій вибір на чотирилітній винно-червоній «Хонді» з автоматичною коробкою передач. Ціла година пішла на те, щоб переконати доведеного до відчаю завідувача магазину перевірити разом з нею всі деталі мотора. З принципу збивши ціну на кілька тисяч, Лісбет розплатилася готівкою.

Потім вона відігнула «Хонду» на Лундагатан, заглянула до Міммі і залишила в неї запасні ключі. Вона дозволила Міммі, коли знадобиться, користуватися машиною, але тільки заздалегідь про це попереджати. Позаяк місце в гаражі мало звільнитися лише на початку наступного місяця, вони тимчасово залишили машину на вулиці.

Міммі саме збиралася на побачення з подругою, з якою вони домовилися піти в кіно. Лісбет ніколи раніше не чула про неї, але, дивлячись на яскравий макіяж Міммі та її специфічне вбрання з коміром, схожим на собачий ошийник, вирішила, що йдеться, мабуть, про чергове захоплення Міммі. Тому на питання, чи не хоче вона долучитися, Лісбет відповіла «ні» — у неї не було ані найменшого бажання опинитися в ролі третьої зайвої поряд з однією з довгоногих подружок Міммі, напевно дуже сексуальною, але в порівнянні з якою вона почуватиме

себе безнадійною дурепою. Пославшись на невідкладні справи **в місті**, вона дійшла разом з Міммі до станції метро «Хьоторгет» і там з нею розсталася.

Лісбет попрямувала по Свеавеґен до «Он-офф» і встигла проскочити в двері магазину за дві хвилини до закриття. Там вона купила тонер для свого лазерного принтера і попросила видати їй покупку без картонної упаковки, щоб касета помістилась у неї в наплічнику.

Вийшовши з магазину, вона відчула, що зголодніла. Дійшовши до Стуреплана, Лісбет навздогад вибрала кафе «Хедон», у якому ще ніколи не була і навіть не чула про нього. Ще з порога вона відразу ж упізнала із спини адвоката Нільса Б'юрмана і повернула назад. Влаштувавшись коло вітрини на хіднику, вона витягла шию і почала спостерігати.

Б'юрманів вигляд не збудив у Лісбет Саландер якихось бурхливих емоцій: вона не почувала ані злості, ані страху. На її погляд, світ без нього був би кращий, але вона дозволила йому залишитися живим, тверезо розсудивши, що живий він їй корисніший. Навпроти Б'юрмана сидів чоловік; Лісбет поглянула на нього. В цей час він підвівся, і Лісбет широко розплющила очі. У голові щось клацнуло.

Він впадав в очі своїм високим зростом — не менше двох метрів — і при цьому був дуже гарної статури. У нього було невиразне обличчя, коротко стрижене біляве волосся, і загалом він мав дуже мужній вигляд.

Лісбет побачила, як білявий гігант нахилився до Б'юрмана і сказав йому кілька слів. Б'юрман кивнув, вони попрощалися за руку, і Лісбет помітила, як швидко Б'юрман сховав простягнуту руку.

«Що ти за птаха і які в тебе справи з Б'юрманом?» — подумки спитала вона незнайомця.

Швидкими кроками відійшовши од вітрини, Лісбет зупинилася перед дверима тютюнової ятки. Коли блондин вийшов з кафе «Хедон», вона уважно читала першу сторінку якоїсь газети. Опинившись на вулиці, він, не оглядаючись, повернув ліворуч і пройшов повз неї майже впритул. Вона дозволила йому відійти метрів на п'ятнадцять і лише тоді рушила слідом.

Йти довелося недалеко. Білявий гігант спустився в метро на Біргер-Ярлсгатан і купив квиток, а потім спустився до платформи, біля якої зупинялися потяги південного напрямку (куди, до річі, треба було і їй) і сів у потяг, що йшов до Норсборга. Біля Шлюзу він вийшов і пересів на зелену лінію у напрямку Фарста, але доїхав тільки до зупинки «Сканстуль», звідки пішки подався в кафе «Блумберг» на Гьотгатан.

Лісбет Саландер залишилася чекати на вулиці. Вона уважно роздивилася людину, до якої підсів білявий гігант. Клац! Лісбет відразу здогадалася, що тут затівається якась темна справа. Цей чоловік мав худе обличчя, зате широке пивне черево. Волосся його було зібране в кінський хвіст, під носом красувалися світлі вуса. На ньому були чорні джинси і джинсова куртка, на ногах черевики з високими каблуками. На кисті правої руки виднілося татуювання, але Лісбет не вдалося його розгледіти. На зап'ясті він носив золотий ланцюжок і курив «Лакі страйк». Погляд його здавався засклілим, як у людини, що часто буває під кайфом. Лісбет також помітила в нього під курткою жилет і зробила висновок, що, швидше за все, він байкер.

Білявий гігант нічого не замовляв. Здавалося, він щось пояснює. Чоловік у джинсовій куртці старанно кивав, але сам нічого не говорив. Лісбет нагадала собі, що час нарешті екіпіруватися як слід і купити дистанційну підслухачку.

Не минуло й п'яти хвилин, як білявий гігант уже встав і вийшов з кафе. Лісбет заздалегідь відсунулася від входу, але він навіть не поглянув у її бік. Метрів за сорок він звернув на сходи, які вели до Алльхельгансгатан, там він підійшов до білого «Вольво» і відчинив дверці. Завівши машину, він обережно виїхав на вулицю, але Лісбет усе-таки встигла розгледіти номер, перш ніж автомобіль сховався за рогом.

Потім вона повернула назад у кафе «Блумберг». Її не було менше трьох хвилин, але столик уже спорожнів. Лісбет огледілася, але чоловіка з кінським хвостом ніде не було видно. Потім вона поглянула на той бік і встигла помітити, як він промайнув, сховавшись за дверима ресторану «Макдональдс».

Їй довелось увійти слідом за ним. Він сидів у дальньому кутку в товаристві іншого чоловіка, одягненого в тому ж стилі, — у цього жилет був надітий поверх джинсової куртки, і Лісбет прочитала на нім слова «Свавельшьо МК». На малюнку було зображено стилізоване мотоциклетне колесо, що нагадувало виглядом кельтський хрест із сокирою.

Вийшовши з ресторану, Лісбет з хвилинку постояла нерішуче на Гьотгатан, а потім рушила в північному напрямку. Всередині неї немовби запрацювала тривожна сирена — її інтуїція сигналізувала про крайню небезпеку.

Лісбет Саландер зупинилася біля супермаркету і купила продуктів на тиждень: велику упаковку ліци, три порції за-

мороженої рибної запіканки, три сандвічі з беконом, кілограм яблук, дві білі хлібини, півкіло сиру, молока, каву, блок сигарет «Мальборо лайт» і вечірні газети. По Свартенсґатан вона дійшла до Мосебакке і, перш ніж набирати код квартири на Фіскарґатан, роззирнулася на всі боки.

Один сандвіч з беконом вона сунула в мікрохвильовку і прямо з упаковки випила молока. Увімкнувши кавоварку, вона сіла за комп'ютер, активізувала програму «Асфіксія І.3» і скачала дзеркальну копію жорсткого диска адвоката Б'юрмана. Наступні півгодини вона провела, уважно вивчаючи зміст його комп'ютера.

Нічого цікавого вона там не знайшла. Судячи з усього, Б'юрман рідко користувався електронною поштою, так що вона виявила лише десяток повідомлень від знайомих та його відповіді. Жоден лист не мав відношення до Лісбет Саландер.

Зате знайшлася нова папка з фотографіями в стилі жорсткого порно, яка говорила про те, що він, як і раніше, цікавиться темою садистського приниження жінок. Але формально він не порушив її заборону на сексуальні контакти.

Відкривши папку з документами, що стосувалися його опіки над Лісбет Саландер, вона прочитала кілька щомісячних звітів. Вони відповідали тим копіям, які він на її вимогу і далі надсилав їй на різні електронні адреси.

Все, здавалося б, було в нормі.

Окрім, мабуть, одного невеликого відхилення... Зазвичай він створював документ із щомісячним звітом у перших числах кожного місяця, в середньому чотири години витрачав на редагування і надсилав до Опікунської ради точно в призначений термін — двадцятого числа кожного місяця. Зараз

уже йшла середина березня, але складати звіт за поточний місяць він ще не починав. Що це — халатність? Адвокат пустився в загул? Був заклопотаний іншими справами? Чи затіяв якусь гру? На лобі Лісбет пролягла зморшка.

Вона вимкнула комп'ютер, сіла в крісло біля вікна і відкрила подарований портсигар Міммі. Закуривши сигарету, вона сиділа і дивилася в темряву. Вона ослабила контроль над Б'юрманом, а він же слизький, як вугор.

Лісбет захвилювалася. Спершу бісів Калле Блумквіст, потім ім'я Зала, а зараз ще бісів гівнюк Нільс Б'юрман, а на додачу до нього ще й напханий анаболіками альфа-самець з контактами в клубі маргіналів. Буквально за лічені дні спокій того впорядкованого світу, який намагалася створити навколо себе Лісбет, був порушений відразу кількома сигналами тривоги.

Тієї ж ночі, о пів на третю, Лісбет оставила ключ у двері будинку на Уппландсгатан поблизу Уденплана, де мешкав адвокат Нільс Б'юрман. Обережно відхиливши поштовий отвір, вона просунула всередину надзвичайно чутливий мікрофон, куплений у лондонському магазині шпигунської техніки. Вона ніколи не чула про Еббе Карлссона¹ і не знала, що в цьому ж магазині він купив техніку для прослуховування, використання якої в кінці 1980-х років стало причиною поспішної відставки міністра юстиції. Лісбет вставила у вухо навушник і відрегулювала гучність.

¹ Книговидавець Еббе Карлссон опинився в центрі великого політичного скандалу, коли за його ініціативою розслідувався курдський слід в убивстві Улофа Пальме.

Вона почула глухе гурчання холодильника і дзвінке цокання принаймні двох годинників, один з яких висів на стіні у вітальні зліва від входних дверей. Вона ще раз відрегулювала звук і, затамувавши подих, стала слухати. З квартири доносилося різне потрiскування і скрипіння, але нічого, що свiдчило б про людську діяльність. Збігла хвилина, перш ніж вона вловила слабкий звук важкого рiвномирного дихання. Нiльс Б'юрман спав.

Вона витягла з отвору мiкрофон і сховала його у внутрiшню кишеню шкiряної куртки. На Лiсбет були темнi джинси, на ногах — спортивнi черевики на гумовiй пiдошви. Вона безшумно вставила в замок ключ і обережно трохи вiдхилила дверi. Перш нiж вiдчинити дверi ширше, вона дiстала iз зовнiшньої кишенi куртки електрошокер. Іншої зброї вона з собою не брала, вважаючи, що цього їй вистачить, щоб упоратися з Б'юрманом.

У передпокої вона зачинила за собою вхiднi дверi і, безшумно ступаючи, пройшла в коридор, з якого вели дверi до його спальнi. Побачивши слабке свiтло, вона завмерла, але тут же почула хрiпіння. Вона пройшла далi й опинилася в його спальнi. Увiмкнута лампа стояла на вiкнi. Що це ти, Б'юмане? Чи побоюєшся темряви?

Зупинившись перед лiжкаом, Лiсбет кiлька хвилин спостерiгала за сплячим. Б'юрман мав постарiлий і занепалий вигляд. Запах у спальнi говорив про те, що вiн перестав стежити за собою.

Це не викликало у Лiсбет ані найменшого жалю. На мить в її очах спалахнула iскра нещадної ненавистi. На нiчному столику стояла склянка — нахилившись і понюхавши, вона вловила запах алкоголю.

Нарешті вона вийшла із спальні. Швидко обійшовши кухню і не виявивши там нічого вартого уваги, Лісбет зайшла у вітальню і зупинилася на порозі кабінету. З кишені вона дістала щіпку крихт хрусткого хлібця і, не запалюючи світла, розсипала їх на підлозі. Якщо хто-небудь крадькома піде через вітальню, вона почує, як захрустять крихти.

Розташувавшись за письмовим столом адвоката Нільса Б'юрмана і поклавши перед собою електрошокер, щоб весь час був під рукою, вона почала методично переглядати шухляди і кореспонденцію, пов'язану з банківськими кредитами і фінансовою документацією. Вона відзначила, що він став неохайнішим і менш педантичним у веденні своїх справ, але нічого цікавого не знайшла.

Нижню шухляду столу було замкнено на ключ. Лісбет Саландер спохмурніла. Рік тому, під час її попередніх відвідин, шухляди стояли відчинені. Нерухомо втупившись у порожнечу незрячим поглядом, вона подумки уявила собі вміст цієї шухляди. Там лежали тоді фотоапарат, телеоб'єктив, маленький касетний плеєр, альбом фотографій у шкіряній оправі, коробочка з намистом, коштовними прикрасами і золотим перснем з написом «Тільда і Якоб Б'юрман. 23 квітня 1951 р.». Лісбет знала, що так звали адвокатових батьків, уже покійних. Вона вирішила, що перстень, мабуть, шлюбний і зберігається як пам'ять.

Значить, він тримає під замком речі, які вважає цінними.

Вона перейшла до переглядання шафки позаду письмового столу і дістала звідти дві папки з документами щодо її власних справ, якими він відав як опікун. За п'ятнадцять хвилин вона уважно переглянула там кожен папірець. Звіти були без-

доганні і говорили про те, що Лісбет Саландер — добродієсна і працелюбна дівчина. Чотири місяці тому він подав висновок про те, що, на його думку, вона є розумним і корисним членом суспільства і це дає підставу наступного року переглянути питання про необхідність подальшого опікування. Висновок був елегантно сформульований і мав стати першим кроком на шляху до скасування судового рішення про її недієздатність.

У папці була написана від руки пам'ятка про зустріч Б'юрмана з якоюсь Ульрікою фон Лібенсталь з управління опіки для попередньої розмови про загальний стан Лісбет. Слова «потрібний висновок психіатра» були підкреслені.

Лісбет стисла губи, прибрала папки на місце і роззирнулася.

На перший погляд вона не побачила нічого вартого уваги. Б'юрман, здавалося, поведився відповідно до її інструкцій. Вона покусала нижню губу. Чомусь у неї було таке відчуття, що назрівають якісь події.

Вона вже встала із стільця і збиралася погасити лампу, як раптом передумала і знову дістала папки. Щось не давало їй спокою.

У папках чогось бракувало. Рік тому там лежав короткий опис її розвитку, починаючи з дитячих літ і до призначення опіки. Тепер цього папірця не було на місці. Чому Б'юрман прибрав документ з поточної справи? Лісбет насупила брови, не в змозі підшукати цьому пояснення — якщо тільки він не тримає ще якісь документи в іншому місці. Вона обвела поглядом шафку і нижню шухляду столу.

Позаяк у неї не було з собою відмички, вона обережно зайшла до його спальні і витягнула з піджака, що висів на вішаку,

в'язку ключів. У шухляді виявилися ті ж речі, які були в ній минулого року. Але тепер до них додалася пласка коробка із зображенням на кришці револьвером «Кольт-45 Магнум».

Подумки вона перебрала дані про Б'юрмана, які збрала про нього два роки тому. Він займався стрільбою і був членом стрілецького клубу. Згідно з опублікованим списком власників зброї, у нього була ліцензія на володіння револьвером «Кольт-45 Магнум».

Вона знехотя визнала, що замкнути цей ящик було цілком природно.

Їй не сподобалося те, що вона знайшла, проте вона так і не придумала ніякого приводу розбудити Б'юрмана і поговорити з ним по-свійськи.

Міа Бергман прокинулася о пів на сьому. З вітальні доносилося неголосне бурмотіння телевізора — йшла ранкова передача — і долинав запах свіжозвареної кави. Чутно було також поклацування клавіатури ноутбука: Даг Свенссон уже сидів за роботою. Вона усміхнулася.

Ще над жодним із своїх нарисів Даг не працював так старанно. Пощастило їм з «Міленіумом». Узагалі Даг відзначався надмірною впертістю і незговірливістю, але спілкування з Мікаелем Блумквістом та Ерікою Бергер, здається, пішло йому на користь. Блумквіст указував йому на слабкі місця рукопису, і після розмови з ним Даг часто приходив додому засмучений. Та зате, переконавшись у його правоті, він брався до роботи з подвійною енергією.

Міа подумала, що зараз, напевно, непідходящий момент, щоб відривати його від роботи. Її місячні затримувались на

три тижні. Але в неї ще не було цілковитої впевненості, і тест на вагітність вона теж ще не проводила.

Вона питала себе, чи не час це зробити.

Скоро їй сповниться тридцять років. До захисту залишилося менше місяця. Доктор Бергман! Вона знов усміхнулася і вирішила нічого не говорити Дагові, поки сама не знатиме напевно, а можливо, варто почекати, поки він закінчить книгу, і відкласти розмову до бенкету з приводу захисту докторської.

Вона полежала ще десять хвилин, потім встала і, загорнувшись у простирадло, вийшла у вітальню. Він підвів голову.

→ Ще немає й сьомої, — сказала вона.

— Блумквіст знову прискіпувався!

— Лаяв тебе? Так тобі й треба! Тобі він симпатичний, так?

Даг Свенссон розвалився на дивані і подивився їй в очі. Помовчавши трохи, він кивнув:

— Працювати в «Міленіумі» добре. Вчора у «Вітряку» я поговорив з Мікаелем, перш ніж ти по мене заїхала. Він запитав мене, що я збираюся робити далі, коли закінчиться робота над цим проектом.

— Ага! І що ж ти сказав?

— Що не знаю. Я вже стільки років вештаюся в незалежних журналістах! Хотілося б знайти постійне місце.

— І цим місцем може стати «Міленіум».

Він кивнув:

— Мікке промацував ґрунт. Він запитав, чи не хочу я влаштуватися на половинний робочий день, на тих же умовах, що Хенрі Кортес і Лотта Карім. Я отримаю робочий стіл в

редакції і базову зарплату, а до цього можу приробляти, як зумію сам.

— Тебе це влаштує?

— Якщо вони прийдуть з конкретною пропозицією, я скажу «так».

— Добре. А поки ще немає сьомої години, і сьогодні субота.

— Та ну! Я хотів ще трішки покопирсатися в тексті.

— А мені здається, тобі краще повернутися в ліжко і зайнятися дечим іншим!

Вона усміхнулась йому і відкинула край простирадла. Він перемкнув комп'ютер у режим очікування.

Значну частину наступної доби Лісбет Саландер не відходила від ноутбука, присвятивши весь час збиранню матеріалу. Вона вела пошуки фактів у різних галузях, іноді сама не знаючи, що, по суті, вона шукає.

Частина роботи була не важка. По архівах засобів масової інформації вона збрала відомості про історію клубу «Свавельшьо МК». Уперше цей клуб, що тоді називався «Тельє Хог Райдерс», згадувався в газетних замітках в 1991 році у зв'язку з поліцейським рейдом. У той час він займав покинуту шкільну будівлю в околицях Сьодертельє, і приводом до рейду стали скарги сусідів, які були стривожені звуками пострілів у районі старої школи. Поліція задіяла великі сили і своєю появою перервала збіговисько, що починалося як пивна гулянка, проте незабаром перейшло в змагання із стрільби. При цьому використовувався автомат АК-4, викрадений, як з'ясувалося потім, на початку вісімдесятих років з

арсеналу розпущеного стрілецького полку, що дислокувався у Вестерботтені.

Згідно з даними однієї вечірньої газети, в клубі «Свавельшьо МК» значилося шість чи сім постійних членів і десятків прихильників. Усі постійні члени мали в минулому судимості за різні незначні злочини, у деяких випадках пов'язані із застосуванням насильства. Із загальної маси особливо виділялися двоє. Очолював клуб «Свавельшьо МК» такий собі Карл Магнус, інакше Магге Лундін, портрет якого був видрукуваний у вечірньому випуску газети «Афтон-бладет» у зв'язку з поліцейською перевіркою клубу в 2001 році. Наприкінці 1980-х — на початку 1990-х років Лундін уже мав п'ять судимостей. У трьох випадках йшлося про крадіжки, приховування краденого майна і злочини, пов'язані з наркотиками. Одну з судимостей він заробив за тяжкі злочини, серед іншого — заподіяння тяжких тілесних ушкоджень, за що він дістав вісімнадцять місяців в'язниці. Лундін вийшов на волю в 1995 році і з того часу став головою клубу «Тельє Хог Райдерс», тоді ж перейменованого в «Свавельшьо МК».

Другою особою в клубі був, за даними поліції, якийсь Сонні Ніемінен, тридцяти семи років, ім'я якого аж двадцять три рази зустрічалось в реєстрі кримінальних покарань. Свою кар'єру він почав у шістнадцять років, коли суд за заподіяння тілесних ушкоджень і крадіжку, згідно із законом, вирішив установити за ним нагляд. Протягом наступних десяти років Сонні Ніемінен п'ять разів потрапляв під суд за крадіжку, раз за крадіжку у великому розмірі, двічі за погрози, двічі за злочини, пов'язані з наркотиками, і здирство, раз за засто-

сування насильства щодо поліцейських, двічі за незаконне володіння зброєю і раз за незаконне володіння зброєю за обтяжувальних обставин, за керування автомобілем у п'яному стані та аж шість разів за заподіяння тілесних ушкоджень. З якихось незрозумілих для Лісбет міркувань покарання обмежувалося передачею його під нагляд, штрафами або двома-трьома місяцями в'язниці, поки нарешті в 1989 році його таки посадили на десять місяців за заподіяння тяжких тілесних ушкоджень і пограбування. Через кілька місяців він уже знову був на волі і якось протримався до жовтня 1990 року, коли під час відвідин пивної в Тельє став учасником бійки, що закінчилася вбивством, після чого його було засуджено до шести років ув'язнення. На волю Ніемінен вийшов у 1993 році, вже як кращий друг Магге Лундіна.

У 1996 році його було заарештовано за причетність до озброєного пограбування з нападом на транспорт, що перевозив коштовності. Сам він у нападі не брав участі, але забезпечив трьох молодиків зброєю, необхідною для цієї мети. Це був другий великий злочин в його житті, і його засудили до чотирьох років ув'язнення. Вийшовши з в'язниці в 1999 році, Ніемінен відтоді дивом уникав арешту. А тим часом його підозрювали в співучасті щонайменше в одному вбивстві, жертвою якого став один із членів конкуруючого маргінального клубу — Лісбет прочитала про це в газетній статті 2001 року. Ім'я Ніемінена не згадувалося, але всі обставини були описані так детально, що можна було легко здогадатися, про кого йдеться.

Лісбет знайшла також паспортні фотографії Ніемінена і Лундіна. Ніемінен був писаний красунчик з чорними

кучерями і вогненними очима, Магге Лундін виглядав як кінчений ідіот. У Лундіні вона відразу ж упізнала чоловіка, який зустрічався з білявим гігантом у кондитерській «Блумберг», а в Ніемінені того, хто чекав його в «Макдональдсі».

За базою зареєстрованих автомобілів вона виявила власника білого «Вольво», яким поїхав білявий гігант. Виявилося, що машина належить фірмі «Автоексперт» в Ескільстуні, що здавала авто в оренду. Вона зняла слухавку і поговорила з якимсь Рефіком Альбою, що працював на цьому підприємстві.

— Моє ім'я — Гунілла Ханссон. Вчора мого собаку задала машина, водій зник з місця пригоди. Цей мерзотник їхав машиною, яка, судячи з номерів, була орендована у вас. Це був білий «Вольво».

Вона продиктувала номер машини.

— Дуже шкодую.

— Цього мені мало. Я хочу знати ім'я мерзотника, щоб зажадати від нього відшкодування.

— Ви заявили про те, що сталося, до поліції?

— Ні, я хочу домовитися по-доброму.

— Дуже шкодую, але без заяви до поліції я не можу повідомляти імена наших клієнтів.

Голос Лісбет Саландер став жорсткішим. Вона поцікавилася, чи справді з погляду ділової репутації для них буде краще, якщо вони змусять її заявити на свого клієнта до поліції, замість залагодити справу мирно. Рефік Альба знову висловив свій жаль, але повторив, що нічим не може допомогти.

Вона витратила на вмовляння ще кілька хвилин, але так і не домоглася, щоб він назвав їй ім'я білявого гіганта.

З ім'ям Зала вона також зайшла в глухий кут. У товаристві півторалітрової пляшки кока-коли, зробивши дві перерви на поїдання піци, Лісбет Саландер провела за комп'ютером майже цілу добу.

Вона знайшла сотні людей на ім'я Зала. Кого там тільки не виявилось, починаючи з італійського спортсмена вищого класу і кінчаючи аргентинським композитором! Але нічого схожого на те, що вона шукала, знайти так і не вдалося.

Вона спробувала пошукати на прізвище Залаченко, але не знайшла нічого вартого уваги.

Розчарована, Лісбет, хитаючись, допленталась до спальні і проспала дванадцять годин. Прокинулася вона об одинадцятій ранку, увімкнула кавоварку і наповнила джакузі. Додавши у воду піну для ванни, вона взяла з собою каву та бутерброди і поснідала, лежачи у ванні. Їй раптом страшенно захотілося, щоб поруч була Міммі, але ж та навіть не знала, де Лісбет тепер живе.

Близько дванадцятої вона вилізла з ванни, розтерлася волохатим рушником і одягла купальний халат. І знов увімкнула комп'ютер.

Пошуки на імена Дага Свенссона та Міа Бергман дали кращі результати. Через пошукову систему «Google» вона легко змогла зібрати відомості про їхню діяльність у попередні роки. Вона скачала копії кількох статей Дага, відшукала його фотографії і не дуже здивувалась, упізнавши в ньому людину, яку недавно бачила в товаристві Мікаеля

Блумквіста у «Вітряку». Ім'я набуло обличчя, а обличчя дістало ім'я.

Відшукала вона й кілька текстів, у яких йшлося про Міа Бергман, а також текстів, написаних нею самою. Кілька років тому загальну увагу привернуло її дослідження про різне ставлення до чоловіків і жінок у суді. У зв'язку з цим з'явилося чимало дошкульних висловів у передовицях газет і дискусійних відгуків з боку різних жіночих організацій. Сама Міа теж опублікувала кілька статей на цю тему, і Лісбет Саландер уважно все прочитала. Феміністки вважали, що висновки, зроблені Міа Бергман, мають дуже важливе значення; інші критикували її за «поширення буржуазних ілюзій». Проте в чому саме полягали ці буржуазні ілюзії, годі було зрозуміти.

О другій годині пополудні Лісбет увімкнула програму «Асфіксія І.3», але замість адреси «МікБлум/лептоп» вибрала «МікБлум/офіс» — настільний комп'ютер Мікаеля, який стояв у його кабінеті в редакції «Міленіуму». Вона з досвіду знала, що все важливе Мікаель зберігає майже виключно в ноутбуці, а редакційним комп'ютером користується хіба що для пошуку в Інтернеті, та зате там було зосереджено все, що стосувалося адміністративного управління редакції. Вона швидко відшукала необхідну інформацію, включаючи пароль внутрішньої комп'ютерної мережі «Міленіуму».

Для того щоб забратися в інші комп'ютери редакції, самого лише дзеркального жорсткого диска, розміщеного на сервері в Голландії, було недостатньо, для цього потрібно, щоб був увімкнтий і приєднаний до внутрішньої мережі

офісний комп'ютер Мікаеля. Але їй пощастило. Очевидно, Блумквіст був на своєму робочому місці і його комп'ютер був увімкнутий. Почекавши десять хвилин, вона не виявила там ніяких слідів активності і вирішила, що Мікаель, мабуть, увімкнув комп'ютер, прийшовши на роботу, пошукав щось в Інтернеті, а потім зайнявся чимось іншим, але комп'ютер залишив увімкнутим.

Тут потрібно було діяти обережно. Протягом години Лісбет Саландер побувала по черзі в усіх комп'ютерах і скачала електронну пошту Еріки Берґер, Крістера Мальма і незнайомої їй співробітниці Малін Ерікссон. Нарешті вона дісталася до настільного комп'ютера Даґа Свенссона — згідно із системною інформацією, це був досить старий «Макінтош Пауер ПК» з жорстким диском усього на 750 мегабайт, який співробітники журналу, очевидно, використовували час від часу тільки для роботи з текстами. Комп'ютер був увімкнутий, а це означало, що зараз Даґ Свенссон у редакції. Вона скачала його електронну пошту і переглянула жорсткий диск, на якому знайшла папку під назвою «Зала».

Білявий гігант був у поганому настрої. Йому було неприємно. Він щойно отримав рівно двісті три тисячі крон готівкою, що було несподівано багато за три кілограми амфетаміну, які він передав Маґге Лундіну в кінці січня. Гарний заробіток за кілька годин реальної роботи: забрати амфетамін у кур'єра, потримати його в себе якийсь час і переправити до Маґге Лундіна, а потім отримати в нього п'ятдесят відсотків прибутку. У білявого не залишалось сумнівів у тому, що «Свавельшьо МК» у змозі робити оборот на таку

суму щомісяця. А банда ж Магге Лундіна була лише однією з трьох, що залучалися до таких операцій: у районі Гетеборга і Мальме були ще дві. Таким чином, згряя могла розраховувати більш ніж на півмільйона чистого прибутку кожного місяця.

А проте в нього було так кепсько на душі, що край поля неподалік від Ерни він з'їхав на узбіччя, зупинив машину і вимкнув мотор. Він не спав уже тридцять годин поспіль, і в голові макітрилося. Відчинивши дверці, він вийшов, щоб розім'яти ноги, і помочився в канаву. Ніч випала зоряна і прохолодна.

Конфлікт мав майже ідеологічний характер. Менш ніж за сорок миль від Стокгольма було джерело амфетаміну, який на шведському ринку мав великий попит. Останнє було питанням логістики: як можна доправляти ходовий продукт з пункту А до пункту Б, а точніше кажучи, з талліннського підвального складу до стокгольмського Фріхамна¹.

Налагодити регулярні перевезення з Естонії до Швеції було дуже складно, і, незважаючи на багаторічні зусилля, цю задачу щоразу доводилося заново розв'язувати шляхом усе нових імпровізацій, знаходячи несподіваний вихід.

Проблема полягала в тому, що останнім часом усе частіше виникали якісь нестиківки. Білявий гігант пишався своїм організаторським талантом. За кілька років він створив добре налагоджений механізм контактів, які підтримувалися за допомогою зваженого використання батоба і пряника. Це коштувало йому неабиякого клопоту: він особисто під-

¹ Ф р і х а м н — портовий термінал для поромів.

бирав партнерів, проводив переговори про умови операції і стежив за тим, щоб постачання вчасно доходили до місця призначення.

Пряником були умови, пропоновані середній ланці розповсюджувачів, таким людям, як Магге Лундін: вони отримували пристойний прибуток з порівняно невеликим ризиком. Система діяла бездоганно. Магге Лундіну не треба було робити ніяких зусиль для того, щоб отримати необхідний товар: на його пайку не припадали ні клопітки роз'їзди, ні вимушені переговори з поліцейськими з відділу по боротьбі з наркотиками або представниками російської мафії, кожен з яких міг роздути ціну, як йому забагнеться. Лундін знав тільки, що білявий гігант поставить йому товар, а потім візьме свої п'ятдесят відсотків.

Батіг застосовувався у разі різних ускладнень, і останнім часом це відбувалося все частіше. Один язикатий вуличний розповсюджувач, що забагато дізнався про задіяний ланцюжок, мало не видав «Свавельшьо МК». Білявому довелося втрутитися і покарати винного.

Білявий гігант був майстер карати.

Він зітхнув.

Підприємство дуже розрослося, так що вже важко було за всім устежити. Дуже різносторонньою стала його діяльність.

Він закурив сигарету і пройшовся узбіччям, щоб розім'ятися.

Амфетамін був чудовим, непомітним товаром, що легко продавався, — з невеликим ризиком він давав великий прибуток. Торгівля зброєю в якомусь сенсі теж виправдувала

себе за умови, якщо дотримуватися обережності і не хатися за нерозумні випадкові справи. Враховуючи ризик, продаж двох одиниць ручної вогнепальної зброї двом безможним шмаркачам, що задумали пограбування сусідньої крамниці, з прибутком у якісь дві тисячі був ділом абсолютно не вигідним.

Окремі випадки промислового шпигунства або контрабанди продукції високих технологій на Схід також здавалися до певної міри економічно виправданими, хоча цей ринок останнім часом значно зменшився.

А от завезення повій з Прибалтики в економічному відношенні спричинювало абсолютно невиправданий ризик. Прибуток вони давали нікчемний, зате непотрібних ускладнень на цьому ділі можна було дістати цілу купу. Будь-якої хвилини це могло дати поштовх до появи лицемірних статей у засобах масової інформації і викликати дебати в дивній політичній установі, що зветься шведський риксдаг; з точки зору білявого гіганта, правила гри в ньому в кращому разі можна було назвати нечіткими. Повій люблять усі: прокурори і судді, поліцейські нишпорки і дехто з депутатів риксдагу. Так що краще б уже їм не докопуватися, а то, чого доброго, самі й покладуть край цьому.

Навіть мертва повія не обов'язково повинна викликати політичні ускладнення. Якщо поліція зловить очевидного підозрюваного через кілька годин і з плямами крові на одязі, це, звичайно, не може не стати причиною обвинувального вироку та кількох років ув'язнення в якій-небудь відповідній установі. Але якщо підозрюваного не вдасться затримати протягом сорока годин, то, як пересвідчився бі-

лявий, поліція незабаром займеться іншими, важливішими справами.

Проте білявий гігант не любив наживатися на проституції, його дратували повії з їх наквацьованими мармизами і дурнуватим п'яним реготом. Вони були нечисті. Прибуток з цього капіталу ледве покривав витрати. А до того ж цей капітал мав дар мови, і завжди залишався ризик, що якийсь дівасі раптом спаде ідіотська думка кинути цю справу чи розбовкати все поліції, або журналістам, або ще кому-небудь з непосвячених. А в такому разі він буде змушений втрутитись і покарати винну. Якщо викривальні відомості виявляться досить переконливими, це змусить до дії прокурорську і поліцейську братію, адже інакше в чортовому риксдагу зчиниться такий шарварок, що всім перехочеться сміятися. Отож у діловому відношенні повії були чимось на кшталт баласту.

Типовим прикладом такого баласту також були брати Атхо і Харрі Ранта. Так вийшло, що ці двоє непотрібних нікому паразитів дуже багато знають про справу. Він би радо зв'язав їх одним ланцюгом і втопив у порту, але замість цього довелося відвезти їх на естонський пором і терпляче дочекатися, поки вони опиняться на борту. Тобто відправити їх у відпустку, бо якийсь негідник журналіст почав пхати свого носа в їхні дільця, і тоді було вирішено, що вони на якийсь час повинні зникнути, поки вгамується буря.

Він знову зітхнув.

Найбільше білявому гігантові не подобалась принагідна справа, пов'язана з Лісбет Саландер. Зі свого боку він був у ній абсолютно не зацікавлений — йому вона не дасть ніякого зиску.

Йому не подобався адвокат Нільс Б'юрман, і він не міг зрозуміти, чому було вирішено виконати його доручення. Але жалкувати пізно, м'яч уже покотився. Розпорядження віддане, і доручення прийняте до виконання підрядчиком, у ролі якого виступає «Свавельшьо МК».

Але йому все це абсолютно не подобалось. Його мучили погані передчуття.

Він підвів погляд, подивився вдалину на поле, що розкинулося перед ним, і викинув сигарету в канаву. Раптом він краєм ока помітив якийсь рух, і в нього по шкірі пробіг холодок. Він напружив зір. Тут не було ліхтарів, але в слабкому світлі місяця він метрів за тридцять від себе виразно побачив контури якоїсь чорної істоти, яка повзла в його бік. Істота рухалася поволі, з короткими зупинками.

У білявого гіганта ураз виступив на лобі холодний піт. Він ненавидів істоту, що плазувала полем.

Більше хвилини він простояв і як паралізований зачаровано спостерігав за повільним, але цілеспрямованим просуванням невідомої істоти. Коли вона наблизилася так, що вже став помітний блиск її очей у темряві, білявий повернувся і кинувся до машини. Він ривком відчинив дверці і тремтячими руками намацав ключі. Паніка не покидала його, поки нарешті йому вдалося завести мотор і увімкнути фари. Істота вже вибралася на дорогу, і в світлі фар білявий гігант зміг її розгледіти. Вона була схожа на величезного ската, що поповзом пересувався по землі, і в нього було жало, як у скорпіона.

Одне було ясно: це чудовисько, що виповзло з-під землі, з'явилося сюди з іншого світу.

Він увімкнув передачу і ривком рушив з місця. Проїжджаючи повз, він побачив, як пекельне створіння стрибнуло, але не дістало машину. Лише коли він проїхав кілька кілометрів, його перестало проїмати рясним потом.

Лісбет провела всю ніч, вивчаючи матеріали щодо трафіку секс-послуг, зібрані Дагом Свенссоном і «Міленіумом». Поступово з тих фрагментів, які вона знайшла в електронній пошті, у неї склалася досить повна картина.

Еріка Бергер запитувала Мікаеля Блумквіста, як проходять зустрічі, він коротко відповідав, що виникли труднощі з пошуками людини з «Чека». Вона розшифрувала це в тому сенсі, що один з майбутніх героїв репортажу працює в Службі безпеки. Малін Ерікссон переправила Дагові Свенссону короткий звіт про проведене нею додаткове дослідження, одночасно направивши копії Мікаелю Блумквісту та Еріці Бергер. У посланнях у відповідь Свенссон і Блумквіст висловили свої коментарі й запропонували від себе деякі доповнення. Мікаель і Даг обмінювались електронними посланнями по кілька разів на день. Даг Свенссон надіслав звіт про свою зустріч з якимсь журналістом на ім'я Пер-Оке Сандстрьом.

З електронної пошти Дага Свенссона вона також дізналася, що той листувався з людиною на прізвище Гюльбрансен через поштову скриньку на Yahoo. Лише через якийсь час вона зрозуміла, що Гюльбрансен, очевидно, служить у поліції і цей обмін інформацією відбувається неофіційно, так би мовити *off the record*¹, для чого замість службової поліцей-

¹ Не для запису (англ.).

ської адреси Гюльбрансен використовує особисту поштову скриньку.

Папка під назвою «Зала» виявилася до прикрого худою і мала тільки три документи. Найбільший з них, обсягом 128 кілобайт, називався «Ірина П.» і містив фрагментарну біографію повії. Із записів випливало, що вона померла. Лісбет уважно прочитала короткі висновки, зроблені Дагом Свенссоном після вивчення протоколу розтину.

Наскільки могла зрозуміти Лісбет, Ірина П. стала жертвою побиття такого жорстокого, що серед отриманих нею травм аж три були смертельними.

У тексті Лісбет помітила одне формулювання, яке дослівно збігалось з цитатою з праці Міа Бергман. Там йшлося про жінку на ім'я Тамара, і Лісбет вирішила, що Ірина П. і Тамара — це одна і та ж особа, через що прочитала уривок з інтерв'ю з особливою увагою.

Другий документ мав назву «Сандстрьом» і був значно коротший. Як і в стислому звіті, який Даг Свенссон надіслав Мікаелю Блумквісту, в ньому йшлося про те, що якийсь журналіст на ім'я Пер-Оке Сандстрьом був одним з двох клієнтів, які користувалися послугами дівчини з Прибалтики, але, крім того, виконував доручення секс-мафії, отримуючи за це винагороду у вигляді наркотиків або сексуальних послуг. Лісбет особливо вразило, що Сандстрьом, виступаючи як незалежний журналіст, написав кілька статей для однієї з газет, у яких з обуренням відзивався про торгівлю секс-послугами і з викривальним пафосом повідомляв про те, що один шведський підприємець, чие ім'я він не називає, будучи в Таллінні, відвідував бордель.

Ім'я Зали ні в тому, ні в тому документі не згадувалось, але, позаяк обидва були в папці під назвою «Зала», Лісбет зробила висновок, що тут має бути якийсь зв'язок з ним. Третій, і останній, документ цієї папки називався безпосередньо «Зала». Він був дуже короткий, і його зміст був розписаний за пунктами.

Згідно з відомостями Даґа Свенссона, починаючи з 1990 року ім'я Зали дев'ять разів згадувалось у зв'язку з наркотиками, зброєю або проституцією. Судячи з усього, ніхто не знав напевне, хто такий цей Зала, і різні джерела зазначали, що він югослав, поляк або, можливо, чех. Усі дані були отримані з других рук; ніхто з тих, з ким доводилося розмовляти Даґові Свенссону, особисто нібито ніколи не зустрічався із Залюю.

Даґ Свенссон мав докладну розмову про Залу із джерелом Г. (Гюльбрансен?), в основному про те, чи міг Зала бути вбивцею Ірини П. У записі нічого не говорилося про те, якої думки дотримується, щодо цього Р., зате там згадувалося, що питання про Залу стояло на порядку денному «спеціальної групи з розслідування діяльності організованої злочинності». Це ім'я стільки разів виникало з різних приводів, що поліція зацікавилась ним і чамагалася з'ясувати, існує взагалі цей Зала чи ні.

Наскільки вдалося дізнатися Даґові, ім'я Зали вперше вигулькнуло у зв'язку із скоєним у 1996 році пограбуванням транспорту, що перезозив коштовності до Еркельюнге. Грабіжники заволоділи сумою в три і три десятих мільйона крон, але так жорстко між собою пересварилися, що вже наступної доби поліції вдалося виявити і захопити учас-

ників зграї. За добу було заарештовано ще одну людину — злочинця-рецидивіста Сонні Ніємінена, члена клубу «Сва-вельшьо МК», який, згідно з показаннями свідків, спорядив злочинців зброєю для пограбування, за що був засуджений до чотирьох років тюремного ув'язнення.

Через тиждень після пограбування транспорту ще троє людей були заарештовані за співучасть. Таким чином, усього було притягнуто до відповідальності вісім чоловік, семеро з яких вперто відмовлялися відповідати на питання поліції. Восьмий, дев'ятнадцятилітній хлопчисько на ім'я Біргер Нордман, зламався і заговорив на допиті. Завдяки цьому обвинувачення завиграшки провело процес, а через два роки Біргера Нордмана, що не повернувся у визначений час з відпустки, було знайдено мертвим під шаром піску в піщаному кар'єрі у Вермланді.

Як повідомляло джерело Г., поліція підозрювала, що ватажком зграї був Сонні Ніємінен, за наказом якого Нордмана було вбито, але довести це не вдалося. Ніємінена вважали особливо небезпечним і безжалісним злочинцем. У роки ув'язнення його ім'я згадувалося також у зв'язку з «Арійським братством» — організацією в'язнів нацистського напрямку, яка, в свою чергу, була пов'язана з «Братством Вовчої Зграї», а звідти нитки вели вже до антигромадських об'єднань байкерів і таких нацистських організацій, що проповідують насильство, як, наприклад, «Рух опору» і таке інше.

Проте Лісбет Саландер цікавило зовсім інше. На одному з допитів покійний учасник пограбування Біргер Нордман показав, що застосовувану під час нападу зброю вони отри-

мали від Ніемінена, а тому, в свою чергу, передав її югослав на ім'я Зала, з яким Нордман не був знайомий.

Даг Свенссон прийшов до висновку, що це було прізвищем, яке зустрічалося в кримінальних колах. Позаяк у реєстрі населення не можна було знайти осіб на ім'я Зала, Даг вирішив, що це кличка, проте могло бути й так, що під ним переховується особливо хитрий шахрай, який свідомо прибрвав фальшиве ім'я.

В останньому пункті були відомості про Залу, отримані від журналіста Сандстрьома. Їх було не багато. За словами Дага Свенссона, Сандстрьом якось говорив по телефону з людиною, що має це ім'я. У записах не повідомлялося, про що йшлося.

Близько четвертої години ранку Лісбет Саландер вимкнула ноутбук, сіла перед вікном і стала дивитися на море. Вона просиділа так дві години, задумливо скурюючи одну сигарету за другою. Їй потрібно було прийняти кілька стратегічних рішень, проаналізувати факти і зробити відповідні висновки.

Вона вирішила, що їй слід відшукати Залу, щоб раз і назавжди покінчити з усіма непорозуміннями.

У суботу ввечері, за тиждень до Великодня, Мікаель Блумквіст був у гостях в однієї давньої приятельки на вулиці Сліпгатан поблизу Хорістулла. Цього разу він проти звички прийняв запрошення на вечірку. Приятелька давно вже вийшла заміж і не виявляла ніякого бажання поновити з ним інтимне знайомство, але вона теж працювала в засобах масової інформації, і, випадково зустрічаючись, вони завжди

віталися. Вона щойно закінчила писати книгу, над якою працювала десять років і яка була присвячена такому цікавому питанню, як жіночий погляд у журналістиці. Мікаель почасти допоміг їй у збиранні матеріалу, що й стало причиною нинішнього запрошення.

Мікаелева роль обмежилася підбором даних з одного конкретного питання. Він витягнув на білий світ ті плани щодо розвитку рівноправ'я, якими так хвалилися «ТТ», «Дагенс нюхетер», «Заппорт» і деякі інші видання, а потім відзначив галочками, скільки чоловіків і жінок налічується на посадах вище за секретаря редакції. Результат виявився гнітючим. Віце-директор — чоловік, голова правління — чоловік, головний редактор — чоловік, закордонна редакція — чоловік, шеф редакції — чоловік і так далі, і лише в кінці довгого ланцюжка нарешті як виняток виникла якась жінка.

Вечірка була влаштована для вузького кола, і зібралися на ній в основному люди, які так чи інакше допомогли господині в написанні книги.

Настрій панував веселий, частування вийшло на славу, за столом велися невимушені балачки. Мікаель збирався піти додому раніше, але більшість гостей були його давніми знайомими, з якими він рідко зустрічався. Крім того, в цьому товаристві ніхто не чіплявся з розмовами про справу Веннерстрьома. Вечірка затяглася допізна, і лише о другій годині попівночі більшість гостей почали збиратись додому. Всі разом вони дійшли до Лонгхольмсгатан і лише там розійшлися кожен у свій бік.

Нічний автобус від'їхав у Мікаеля з-під носа, проте ніч була тепла, і він вирішив, не чекаючи наступного автобуса,

дійти додому пішки. По Хьогалідсгатан він дістався до церкви і повернув на Лундагатан, і відразу ж у ньому прокинулися спогади.

Мікаель дотримав даної в грудні обіцянки не ходити більше на Лундагатан, гріючи в серці надію, що Лісбет Саландер сама знову з'явиться на його обрії. Цього разу він зупинився на іншому боці вулиці навпроти її будинку. Його так і поривало перейти через дорогу і подзвонити до неї в двері, але він розумів, що навряд чи застане її, і ще менш ймовірно, щоб вона погодилася з ним розмовляти.

Врешті-решт він знизав плечима і продовжив свій шлях у напрямі Цинкенсдамма. Пройшовши близько шістдесяти метрів, він обернувся на якийсь звук, і серце так і завмерло у нього в грудях. Важко було не впізнати цієї маленької фігурки. Лісбет Саландер щойно вийшла на вулицю і прямувала у протилежний бік. Біля припаркованої машини вона зупинилася.

Мікаель уже відкрив був рота, щоб погукати її, але крик застряг у нього в горлі. Він раптом побачив, як від однієї з машин, що стояли коло хідника, відокремилась якась тінь. Це був чоловік високого зросту з помітно випнутим уперед животом і з волоссям, зав'язаним у кінський хвіст. Він безшумно наближався до Лісбет Саландер іззаду.

Збираючись відімкнути дверці винно-червоної «Хонди», Лісбет Саландер почула якийсь звук і краєм ока вловила рух. Він підкрався до неї збоку, з-поза спини, і вона обернулася за мить до того, як він устиг підійти впритул. Вона відразу ж упізнала в напасникові Карла Магнуса, інакше Марге Лундіна,

тридцяти шести років, з клубу «Свавельшьо МК», який за кілька днів до цього зустрівся з білявим гігантом у кафе «Блумберг».

Вона подумки визначила, що вага Магге Лундіна становить приблизно сто двадцять кілограмів і що настроений він агресивно. Використовуючи в'язку ключів на кшталт кастета, вона не роздумуючи, із зміною швидкістю зробила випад і завдала йому глибокої різаної рани від перенісся до вуха. Поки він хапав ротом повітря, Лісбет Саландер немов провалилася крізь землю.

Мікаель Блумквіст бачив, як Лісбет Саландер розмахнулася для удару. Влучивши у кривдника, вона миттю впала додолу і закотилась під днище автомобіля.

Ще за мить Лісбет уже стояла на ногах з другого боку автомобіля, готова битися або тікати. Зустрівшись над капотом поглядом зі своїм супротивником, вона вибрала друге. По обличчю в нього текла кров. Не чекаючи, поки він зосередиться, вона рвонула по Лундагатан у напрямку Хьогалідської церкви.

Мікаель, як паралізований, залишився стояти з розкритим ротом. Він навіть не встиг схаменутись, як напасник уже прожогом кинувся за Лісбет Саландер — мовби танк, що женеться за іграшковою машинкою.

Лісбет мчала сходами нагору, перестрибуючи через сходи. Опинившись нагорі, вона оглянулася через плече і побачила, що її переслідувач досяг підніжжя сходів. Швидко бігає! Вона трохи спіткнулась, але в останню секунду поба-

чила виставлені на дорозі триноги і купи піску на місці, де велися дорожні роботи і бруківка була розкопана.

Матге Лундін уже майже дістався гори, коли в його полі зору знов з'явилася Лісбет Саландер. Він устиг помітити, як вона щось кинула, але не встиг зреагувати на кидок, і чотирикутний буліжник, вилетівши збоку, зачепив його по лобі. Кидок виявився не дуже влучним, але камінь був важкий і залишив на його обличчі ще одну рану. Ноги в нього підігнулися, все пішло обертом, і він задом наперед полетів униз по сходах. Ухопившись за залізні поручні, він зумів утриматися, проте кілька секунд були на цьому втрачені.

Коли невідомий чоловік зник біля сходів, Мікаель нарешті отямився і загорлав йому вслід, щоб той, чорт забирай, припинив дуріти.

Перебігаючи майданчик, Лісбет на півдорозі почула Мікаелів голос. Це ще звідки? Вона повернулась і виглянула крізь поручні. Стоячи на висоті трьох метрів над вулицею, вона побачила на деякій відстані від сходів Мікаеля. Зачекавши частку секунди, вона знову кинулася бігти.

Рвонувши до сходів, Мікаель на бігу помітив, як навпроти під'їзду, де була квартира Лісбет Саландер, рушив з місця «Додж»-фургон — до того він стояв поряд з машиною, яку вона намагалася відчинити. Відїхавши від хідника, фургон обігнав Мікаеля і попрямував у бік Цинкенсдамма. Коли «Додж» проїздив мимо, перед Мікаелем промайнуло обличчя водія. Номера машини Мікаель у темряві не розгледів.

Нерішуче покосившись на фургон, Мікаель, проте, не зупинився, переслідуючи чоловіка, який нападав на Лісбет, і наздогнав його нагорі сходів. Незнайомець стояв до Мікаеля спиною, роззираючись на всі боки.

Щойно Мікаель з ним порівнявся, він обернувся і завдав йому удару зліва по обличчю. Мікаель був до цього не готовий і полетів зі сходів сторч головою.

Лісбет почула приглушений Мікаелів крик і сповільнила крок. Що там ще відбувається? Обернувшись через плече, вона побачила метрів за сорок від себе Марге Лундіна і відзначила: *Він бігає швидше, мені від нього не втекти.*

Кинувши роздумувати, вона звернула ліворуч і щодуху помчала вгору сходами до розташованого терасою дворика між будинками. Вона опинилася посеред двору, на якому не було ніяких закутків, де можна було б сховатися, і добігла до наступного рогу, показавши такий час, якому позаздрила б сама Кароліна Клюфт¹. Звернувши праворуч, вона зрозуміла, що її занесло в глухий кут, і знову повернула на сто вісімдесят градусів. Ледве добігши до наступного будинку, вона побачила нагорі сходів, що виходили у двір, Марге Лундіна. Вона помчала далі, пробігла, не оглядаючись, кілька метрів і припала до землі, сховавшись за живоплотом з рододендронів, що простягнувся уздовж фронтона.

Вона чула важкі кроки Марге Лундіна, але не могла його бачити. Притиснувшись до стіни, Лісбет завмерла за кущем.

¹ Кароліна Клюфт — відома шведська спортсменка, олімпійська чемпіонка 2004 року в семиборстві.

Лундін пробіг повз її схованку і зупинився за якихось п'ять метрів од неї. Почекавши секунд десять, він підтюпцем оббіг увесь двір. За кілька хвилин він повернувся і зупинився на тому ж самому місці. Цього разу він простояв на ньому тридцять секунд. Лісбет уся напружилась, готова миттєво тікати, якщо він її помітить. Нарешті він рушив з місця і пройшов повз неї за якісь два метри. Вона слухала, як його кроки поступово затихали в іншому кінці двору.

Коли Мікаель, похитуючись від запаморочення, заледве звівся на ноги, в нього боліла потилиця і нила щелепа. В роті відчувався присмак крові, яка сочилася з розбитої губи. Він спробував ступити кілька кроків, але відразу ж спіткнувся.

Через силу піднявшись аж нагору сходів, він огледівся. Метрів за сто по вулиці тюпцем віддалявся напасник. Ось чоловік з кінським хвостом зупинився, вдивляючись у проходи між будинками, потім знову побіг далі. Мікаель підійшов до краю тераси і звідти провів його поглядом. Незнайомець перебіг через Лундагатан на той бік і сів у «Додж», який раніше стояв перед будинком, де жила Лісбет. Машина відразу ж зникла за рогом, прямуючи в бік Цинкенсдамма.

Мікаель поволі рушив верхньою частиною Лундагатан, видивляючись Лісбет Саландер. Її ніде не було видно. Навколо взагалі не було ні душі, і Мікаель здивувався, якою безлюдною, виявляється, може бути стокгольмська вулиця о третій годині недільної ночі в березні. Трохи згодом він спустився вниз, до під'їзду Лісбет. Порівнявшись із машиною, біля якої стався напад, він наступив на якусь річ. То

були її ключі. Нахилившись до них, він побачив під машиною її сумку.

Не знаючи, що робити далі, Мікаель надовго зупинився, вичікуючи. Нарешті він підійшов до вхідних дверей і спробував ключі. Жоден не підійшов.

Лісбет Саландер, не рухаючись і лише зрідка поглядаючи на годинник, перечекала за кущами п'ятнадцять хвилин. О третій годині з чимось вона почула, як відчинилися і знов зачинилися вхідні двері і хтось пройшов до стоянки велосипедів.

Коли кроки стихли, вона поволі підвелася на коліна і висунула голову з-за кущів. Вона уважно огледіла кожен куточок двору, але ніде не побачила Марге Лундіна. Ступаючи якомога тихіше, вона пішла до вулиці, щохвилини готова повернути назад і кинутися навітки. Дійшовши до рогу будинку, вона зупинилася, щоб обдивитися вулицю. Там вона угледіла Мікаеля Блумквіста, що стояв перед її під'їздом з її власною сумкою в руках. Побачивши, що Мікаель обводить поглядом вулицю, вона завмерла не рухаючись, сховавшись за ліхтарем. Мікаель її не помітив.

Він простояв перед її під'їздом хвилин тридцять. Вона уважно спостерігала за ним, намагаючись не ворухнутися, аж поки він, утративши надію, пішов у бік Цинкенсдамма. Коли він зник з її очей, вона почекала ще трохи і тільки потім стала міркувати, як стався такий збіг.

Мікаель Блумквіст.

Вона ніяк не могла зрозуміти, яким чином він раптом опинився тут. Сам напад здавався нітрохи не яснішим.

Бісів Карл Магнус Лундін!

Магге Лундін зустрічався з білявим гігантом, якого вона бачила одного разу в товаристві адвоката Нільса Б'юрмана.

Бісів гівнюк Нільс Б'юрман!

Цей покидьок найняв якогось клятого альфа-самця, аби той розправився з нею. А вона ж йому зрозуміло пояснила, що з ним буде у разі чогось подібного.

Лісбет Саландер раптом розлютилася. Вона так розізлилася, що навіть відчула в роті присмак крові. Тепер вона мусить його покарати.

ЧАСТИНА 3
АБСУРДНІ РІВНЯННЯ

23 березня — 2 квітня

*Рівняння, позбавлені смислу і невірні для будь-яких величин,
називаються абсурдними.*

$$(a + b)(a - b) = a^2 - b^2 + 1$$

Розділ 11

*Середа, 23 березня — четвер,
24 березня*

Мікаель Блумквіст поставив червоною ручкою знак оклику на берегах рукопису Даґа Свенссона, обвів його кружечком і дописав слово «виноска». Це твердження вимагає посилання на джерело.

Діло було в середу ввечері, напередодні Великого четверга, і в «Міленіумі» майже весь тиждень були вихідні. Моніка Нільссон поїхала за кордон, Лотта Карім вирушила з чоловіком відпочивати в гори, Хенрі Кортес чергував у видавництві на телефоні, щоб відповідати на дзвінки, але Мікаель відпустив його додому, бо ніхто не телефонував, а сам він так і так збирався затриматися. Сяючи з радощів, Хенрі втік до своєї нинішньої подружки.

Даґ Свенссон кудись запропав і не показувався. Мікаель на самоті морочився з його рукописом, вилловлюючи «бліх». Як з'ясувалося останнім часом, книга за обсягом мала двісті

дев'яносто сторінок і ділилася на дванадцять розділів, з яких Даг здав в остаточному варіанті дев'ять. Мікаель Блумквіст перевіряв у них кожне слово і повернув текст авторові зі своїми зауваженнями там, де потрібно було внести уточнення або якимось інакше сформулювати думку.

На погляд Мікаеля, Даг Свенссон дуже добре володів пером, так що в своїй редакторській роботі він в основному обмежувався зауваженнями на берегах. Мікаелю доводилося потрудитися, щоб знайти щось, що потребувало правки. За ті тижні, упродовж яких на Мікаелевому столі з'являлися нові частини рукопису, вони не змогли дійти згоди тільки в єдиному випадку. Йшлося про одну сторінку, яку Мікаель хотів викреслити, а Даг запекло боровся за те, щоб залишити її як є. Але це була суцзя дрібниця.

Коротше кажучи, «Міленіум» отримав чудову книгу, яка скоро мала піти в друкарню. Мікаель не сумнівався, що ця книжка викличе в газетах зливу схвильованих відгуків. Даг Свенссон так нещадно викривав людей, що користувалися послугами повій, і так переконливо вибудовував докази, що кожен мусив би ясно зрозуміти: тут щось не так у самій системі. Тут зіграла роль і його письменницька майстерність, і подані факти, на яких будувалася вся книга, отримані в результаті видатного журналістського розслідування.

За минулі місяці Мікаель дізнався про Дага три речі. Даг був досвідчений журналіст, який не залишав ніяких прогалин у своєму розслідуванні. У нього була відсутня глибокодумна риторика на межі із словоблудством, на яку так часто грішать репортажі на теми суспільного життя. Це був не просто репортаж, а оголошення війни. Мікаель задоволено усміхнувся.

Даґ Свенссон був молодший за нього років на п'ятнадцять, але Мікаель пізнавав у ньому ту пристрасть, яка колись надихала його самого, коли він кинув виклик нікчемним журналістам, що відали питаннями економіки, і випустив скандальну книгу, якої йому досі не пробачили в деяких редакціях.

Але книжка Даґа Свенссона має бути такою, щоб у ній ні до чого не можна було прискіпатись. Якщо репортер пише на таку пекучу тему, у нього все повинно бути на сто відсотків підкріплено фактами, інакше до подібного завдання взагалі краще не братися. У Даґа Свенссона міцність доказів досягала дев'яноста восьми відсотків, але залишалися слабкі місця, що потребували ретельного доопрацювання, і траплялися деякі твердження, які, на думку Мікаеля, були недостатньо підкріплені документами.

О пів на шосту він відкрив шухляду свого письмового столу і вийняв сигарету. Еріка Берґер заборонила куріння в редакції, але зараз він був тут сам, і всі свята ніхто сюди не прийде. Попрацювавши ще сорок хвилин, він зібрав усі аркуші і поклав переглянутий розділ на стіл до Еріки для прочитання. Даґ Свенссон обіцяв надіслати завтра електронною поштою остаточний варіант трьох останніх розділів, щоб Мікаель устиг пропрацювати цей матеріал за вихідні. На перший вівторок після великодніх свят було заплановано нараду, на якій Даґ, Еріка, Мікаель і секретар редакції Малін Ерікссон збиралися затвердити остаточний варіант тексту книги і статей, призначених для «Міленіуму». Після цього залишалася тільки розробка макета, що в основному було завданням Крістера Мальма, і після цього можна буде віддавати рукопис у друк. Мікаель вирішив знову покластися на

те підприємство, де була надрукована його книжка про справу Веннерстрьома і з яким відносно як ціни, так і якості не могла змагатися ніяка інша друкарня.

Поглянувши на годинник, Мікаель дозволив собі викурити потай ще одну сигарету, а потім сів біля вікна і став дивитися на Гьотгатан. У задумі він поторкав язиком болоче місце на губі. Воно потроху заживало. Всоте він запитував себе, що ж сталося тоді на Лундагатан біля дверей будинку, де мешкала Лісбет.

Єдине, що він тепер знав напевно, це те, що Лісбет Саландер жива і повернулася до Стокгольма.

Після цієї пригоди він щодня пробував зв'язатися з нею: надсилав електронні листи на адресу, якою вона користувалася рік тому, але не отримав ніякої відповіді, кілька разів ходив на Лундагатан. Мікаель уже почав утрачати надію.

Напис на дверній табличці змінився, тепер там значилося «Саландер — Ву». У реєстрі народонаселення виявилось двісті п'ятдесят людей з прізвищем Ву, і приблизно сто сорок з них проживали в Стокгольмі, проте ні в кого не була зазначена адреса на Лундагатан. Мікаель не мав ані найменшого уявлення, хто з цих Ву міг поселитися у Лісбет Саландер — завела вона бойфренда чи здала комусь свою квартиру. На його світані ніхто не відчинив.

Урешті-решт він сів і написав їй звичайного старомодного листа:

Привіт, Саллі!

Не знаю, що сталося рік тому, але тепер уже і до такого тугодума, як я, дійшло нарешті, що ти порвала зі мною всі стосунки. Ти маєш цілковите і незаперечне право сама вирі-

шувати, з ким ти хочеш спілкуватися, і я не збираюся тобі нав'язуватись. Я тільки хочу сказати, що як і раніше вважаю тебе своїм другом, що я скучив за тобою і хотів би зустрітись з тобою за філіжанкою кави, якби ти погодилася.

Не знаю, у яку біду ти там влізла, але переполох на Лундаґатан викликає в мене стурбованість. Якщо тобі знадобиться допомога, ти можеш зателефонувати мені у будь-який час. Як відомо, я перед тобою у великому боргу.

Крім того, у мене залишилася твоя сумка. Якщо вона тобі потрібна, ти тільки дай знати. Якщо ти не хочеш зі мною зустрічатися, то тобі досить повідомити мені адресу, за якою я міг би її тобі переслати. Я сам не прийду до тебе, після того як ти так ясно дала мені зрозуміти, що не бажаєш мати зі мною ніякої справи.

Мікаель

Зрозуміло, у відповідь не надійшло ані слова.

Повернувшись додому на ранок після пригоди на Лундаґатан, він відкрив її сумку і виклав вміст на кухонний стіл. Там були гаманець, у якому лежала поштова квитанція за грошовий переказ, приблизно шістсот шведських крон готівкою і двісті американських доларів, а також місячний квиток Транспортних ліній Великого Стокгольма. Ще там лежала почата пачка «Мальборо лайт», три запальнички «Віс», коробочка пігулок від горла, почата пачка одноразових носових хустинок, зубна щітка, зубна паста і в окремій кишеньці три тампони, початий пакет презервативів з етикеткою, з якої було видно, що його куплено в лондонському аеропорту Гетвік, блокнот у чорній твердій палітурці формату А5, чотири кулькові ручки,

балончик із сльозоточивим газом, невелика сумочка з губною помадою і косметикою, радіо-FM з навушником, але без батарейок і вчорашній номер газети «Афтонбладет».

Найбільш інтригуючим предметом у сумці виявився молоток, який лежав у легкодоступному зовнішньому відділенні. Проте напад стався так несподівано, що Лісбет не встигла дістати ані молоток, ані балончик із сльозоточивим газом. Очевидно, вона скористалася тільки в'язкою ключів, яка придалася їй замість кастета: на ній залишилися сліди крові і здертої шкіри.

На її в'язці висіло шість ключів. Три з них були типовими ключами від помешкання — від парадних дверей, від квартири і від французького замка. Проте до замків на Лундаґатан вони не підійшли.

Блокнот Мікаель розгорнув і переглянув сторінку за сторінкою. Він відразу впізнав її гарний акуратний почерк і з першого погляду зрозумів, що це зовсім не схоже на звичайний дівочий щоденник. Приблизно на три чверті блокнот був заповнений математичними значками. У лівому верхньому кутку першої сторінки було написано рівняння, знайоме навіть Мікаелю:

$$x^3 + y^3 = z^3$$

Мікаель ніколи не мав проблем з математикою. Гімназію він закінчив з відмінними оцінками; добрим математиком він не був, але спромігся засвоїти шкільну програму. Проте на сторінках записника Лісбет Саландер траплялися значки, яких Мікаель не розумів і навіть не намагався зрозуміти. Одне довге рівняння зайняло цілий розворот, у ньому було

багато закреслень і виправлень. Мікаель не міг навіть визначити, чи були це серйозні математичні формули і розрахунки, але, добре знаючи Лісбет, він вирішив, що рівняння це справжні і в них приховано якусь езотеричну суть.

Він довго гортав цей блокнот. Рівняння були зрозумілишими не більше, ніж вервечки китайських ієрогліфів. Але він здогадувався, задля чого вона записала рівняння ($x^3 + y^3 = z^3$). Вона захопилася загадкою Ферма, про таку класику Мікаель Блумквіст усе-таки чув. Він глибоко зітхнув.

На останній сторінці блокнота виявилось кілька зовсім коротких і загадкових записів, що не мали ніякого відношення до математики і абсолютно не схожих на формули:

$$(\text{Блондин} + \text{Магге}) = \text{НЕБ}$$

Це було підкреслено і обведено кружечком, що нітрохи не прояснювало суті. Десь аж унизу сторінки був записаний телефон фірми «Автоексперт», розташованої в Ескільстуні, що здавала в оренду автомобілі.

Мікаель навіть не став намагатися розшифрувати ці записи. Він вирішив, що це просто карлючки, які вона написала, задумавшись про щось інше.

Еріка Бергер почала святкові вихідні з невеселої і дуже напруженої трикілометрової пробіжки, що закінчилася біля пароплавного причалу в Сальтшьобадені. В останні місяці вона запустила заняття в гімнастичному залі і відчувала, що тіло її стало м'явим і неслухняним. Поверталася вона повільною ходою. Грегер читав лекції на виставці в Музеї сучасного мистецтва і мав повернутися не раніше восьмої вечора;

Еріка збиралася відкоркувати пляшку гарного вина, приготувати ванну і спокусити свого чоловіка. Це, принаймні, допоможе їй забути на якийсь час проблеми, що не давали їй спокою.

Чотири дні тому віце-директор одного з найбільших шведських медіа-підприємств запросив її на ланч. За салатом він цілком серйозно повідомив, що хоче запропонувати їй посаду головного редактора їх найбільшої щоденної газети. «На правлінні обговорювалося кілька імен, і ми дійшли висновку, що ви дасте газеті велику користь. Ми хочемо залучити вас до роботи», — сказав він. У порівнянні з платнею на запропонованій їй посаді її дохід у «Міленіумі» виглядав до смішного жалюгідним.

Нова пропозиція виявилася несподіваною, як грім серед ясного неба, і вона розгубилася. «Чому саме я?» — запитувала вона.

Він довго опирався, уникав відповіді, але врешті-решт усе-таки сказав, що вона відома, поважана людина і добре зарекомендувала себе на керівній посаді. Те, як вона зуміла витягнути «Міленіум» з болота, в якому він був протягом двох років, викликає повагу. Крім того, Великий Дракон потребував припливу свіжої крові. Благородний наліт старосвітщини, який прикрашав газету, відвернув передплатників з числа молоді, кількість яких стала постійно знижуватись. Еріка відома як сміливий і зубастий журналіст. Поставити на чолі найконсервативнішого органу преси Мужньої Швеції жінку і феміністку буде визивним і зухвалим жестом. Її вибрали одногolosно. Тобто майже одногolosно. В усякому разі, за неї одногolosно висловились усі, від кого залежить рішення.

— Але я не поділяю основних політичних поглядів газети!

— Яке це має значення! Але ж ви й не затята противниця. Ви будете головним редактором, ухвалення політичних рішень — не ваше діло, а передовиця вже як-небудь сама про себе потурбується.

Вирішальне значення для вибору мало також, хоч цього він і не сказав уголос, походження Еріки з вищих верств суспільства, що дало їй відповідне виховання і зв'язки.

Вона відповіла, що пропозиція здалася їй привабливою, але вона не може негайно дати відповідь, спочатку їй потрібно гарненько все обміркувати. Вони домовилися, що найближчим часом вона повідомить про своє рішення. Віце-директор додав, що коли її сумніви викликані розміром оплати, то можна продовжити обговорення цього питання. Крім усього іншого, тут передбачається надзвичайно могутній «золотий парашут» — а їй же пора вже потурбуватися про свою майбутню пенсію.

Скоро їй сорок п'ять. До цього віку вона завдяки власним заслугам поставила на ноги «Міленіум» і стала головним редактором, і ось тепер їй пропонують почати все спочатку на новому місці і зробитися заступником у когось іншого. Момент, коли вона муситиме зняти слухавку і сказати «так» чи «ні», невблаганно наближався, а вона все ще не знала, що їй відповісти. Весь минулий тиждень вона кілька разів збиралася обговорити це питання з Мікаелем Блумквістом, але так і не збиралася. І от зараз вона відчувала, що темнила у стосунках з ним, і через це її мучила совість.

Безперечно, ця пропозиція мала не самі тільки світлі сторони. Позитивна відповідь означала, що доведеться припинити співпрацю з Мікаелем. Він ніколи не піде слідом за нею

до Великого Дракона, хоч як би вона його спокушала. Гроші йому не були потрібні, йому і без них було добре — тільки б ніхто не заважав спокійно працювати над своїми текстами.

Еріка чудово почувала себе в ролі головного редактора «Міленіуму». Завдяки цій роботі вона завоювала в журналістиці певний статус, який у душі сприймала швидше як успіх, що дістався їй не по заслугі. Вона була редактором, а не автором новин. Це була не її сфера, свій рівень як журналістки, здатної писати, вона вважала середнім. Зате в неї добре виходило вести розмови на радіо або на телебаченні, але в першу чергу вона була блискучим редактором. Крім того, їй взагалі подобалася поточна редакторська робота, яка входила до її обов'язків на посаді головного редактора «Міленіуму».

Проте пропозиція все ж таки спокушала Еріку не стільки високою оплатою, скільки тим, що ця посада зробить її однією з найсильніших фігур на медійному полі в цій країні. «Таку пропозицію можна отримати тільки раз у житті», — сказав їй віце-директор.

Десь біля «Гранд-готелю» в Сальтшьобадені вона, на свій жаль, зрозуміла, що не зможе сказати «ні», і заздалегідь затремтіла від думки про те, як повідомить цю новину Мікаелю Блумквісту.

Як завжди, обід у родині Джанніні проходив в обстановці деякого хаосу. У Анніки, Мікаелевої сестри, було двоє дітей: тринадцятилітня Моніка і десятилітня Єнні. На піклуванні її чоловіка, Енріко Джанніні, начальника скандинавського відділення компанії, що розробляла біотехнології, був шістнадцятилітній Антоніо, його син від попереднього шлюбу. До

решти гостей належали його мама Антонія і брат П'єтро, братова Ева-Лотта та їхні діти Петер і Нікола. Крім того, в тому ж кварталі жила Енрікова сестра, Марчелла. На обід була також запрошена Енрікова тіточка, Анджеліна, яку рідня вважала абсолютно божевільною чи, в усякому разі, неабиякою дивачкою, разом з її новим бойфрендом.

Тому рівень хаосу, що панував за чималеньким обіднім столом, був досить високий. Діалог вівся на гримучій суміші шведської та італійської мов, інколи всіма одночасно. Ситуація аж ніяк не легшала тому, що Анджеліна присвятила цей вечір обговоренню питання про те, чому Мікаель досі ще холостяк, супроводжуючи дискусію пропозицією відповідних кандидатур з числа дочок своїх численних знайомих. Кінець кінцем Мікаель заявив, що він би і радий одружитися, але, на жаль, його коханка вже заміжня. Від таких слів навіть Анджеліна на деякий час замовкла.

О пів на восьму вечора запищав Мікаелів мобільник. Він думав, що вимкнув телефон, і, покинувши співрозмовників, надовго застряг у передпокої, відкопуючи апарат у внутрішній кишені куртки, яку хтось закинув на полицю для капелюхів. Телефонував Даг Свенссон.

— Я, здається, невчасно?

— Та ні, нічого. Я обідаю у сестри, і її родичі намагаються мене приперти до стінки. А що трапилось?

— Трапилися дві речі. Я намагався додзвонитися до Крістера Мальма, але він не відповідає.

— Сьогодні він у театрі зі своїм бойфрендом.

— От чорт! Ми з ним домовлялися зустрітися завтра вранці в редакції, щоб подивитися фотографії та ілюстрації для кни-

ги. Крістер обіцяв зайнятися ними на святах. Але Міа раптом вирішила з'їздити на Великдень до батьків у Даларну, щоб показати їм свою роботу. Тому завтра ми рано-вранці виїжджаємо.

— То їдьте.

— Мої фотографії всі на папері, і я не можу надіслати їх електронною поштою. Чи не можна сьогодні ввечері передати ці фотографії тобі?

— Гарзд... Але тільки слухай, я зараз у Леннерсті. Я побуду тут ще якийсь час, а потім повернуся в місто. Щоб потрапити в Енскед, мені треба буде зробити зовсім невеликий гак. Мені неважко заїхати до тебе по фотографії. Нічого, якщо я буду годині об одинадцятій?

Даг Свенссон відповів, що це підійде.

— Є ще одна річ, яку я хотів сказати. Боюся, це тобі не сподобається.

— Валяй розповідай!

— У мене тут з'явилась одна заковика, яку я хотів би перевірити, перш ніж книжка піде у друк.

— Гарзд. І про що йдеться?

— Це — Зала. Пишеться через «зет».

— І що це за Зала?

— Це гангстер, напевне із Східної Європи, можливо, з Польщі. Я згадував про нього в нашому листуванні кілька тижнів тому.

— Вибач, не пам'ятаю.

— У матеріалах це ім'я виникає то тут, то там. Схоже, що всі його страшенно бояться і ніхто не хоче про нього нічого говорити.

— Он воно що...

— Кілька днів тому я знову наткнувся на нього. Мені здається, він зараз у Швеції, і його слід буде включити в список клієнтів у п'ятому розділі.

— Слухай, Дагу! Не можна ж додавати новий матеріал за три тижні до того, як відправляти книгу до друкарні.

— Розумію! Але це особливий випадок. Я тут розмовляв з одним поліцейським, який теж чув про Залу, і... Я думаю, варто присвятити кілька днів наступного тижня тому, щоб до нього докопатися.

— Навіщо? У тебе й так, здається, достатньо в тексті мерзотників.

— Але цей, схоже, особливо видатний мерзотник. Ніхто до пуття не знає, хто він такий. Чуття підказує мені, що в цьому варто було б розібратися.

— До чуття завжди треба прислухатися, — сказав Мікаель. — Але, чесно кажучи, ми вже не можемо відсовувати час задачі. З друкарнею укладено договір, і книжка має вийти одночасно з числом «Міленіуму».

— Розумію, — слабким голосом відповів Даг Свенссон.

Міа Бергман щойно зварила свіжої кави і налила її в термос, коли в двері подзвонили. Була без кількох хвилин дев'ята. Даг Свенссон стояв саме біля дверей і, гадаючи, що це Мікаель прийшов раніше обіцяного часу, відчинив, навіть не глянувши у вічко. Але замість Мікаеля він побачив перед собою мініатюрну дівчину, яка на перший погляд здалася йому зовсім дівчам.

— Мені потрібно бачити Дага Свенссона і Міа Бергман, — сказала дівчина.

— Я — Даґ Свенссон.

— Мені потрібно з вами поговорити.

Даґ автоматично поглянув на годинник. Міа Берґман теж вийшла в передпокій і з цікавістю дивилася на гостю з-за плеча Даґа.

— Чи не запізно для візиту? — спитав Даґ.

Дівчина терпляче дивилася на нього і мовчала.

— Про що ти хотіла поговорити?

— Я хочу поговорити про книжку, яку ти збираєшся видати в «Міленіумі».

Даґ і Міа презирнулися.

— Хто ти така?

— Мене теж цікавить ваша тема. Ви мене впустите чи ми будемо розмовляти просто на майданчику?

Даґ Свенссон секунду повагався. Звичайно, дівчина була йому зовсім незнайома, і час для відвідин вона вибрала дивний, але вона здалася йому досить невинною істотою, яку можна впустити до квартири. Тому він запросив її у вітальню і посадив за стіл.

— Хочеш кави? — спитала Міа.

Даґ незадоволено подивився на свою подругу.

— Як щодо того, щоб пояснити, хто ти така? — звернувся він до дівчини.

— Дякую, так. Це щодо кави. Звуть мене Лісбет Саландер.

Міа знизала плечима і відкрила термос. Чекаючи на Мікаеля Блумквіста, вона заздалегідь розставила на столі філіжанки.

— А звідки ти знаєш, що я збираюся публікувати книжку у видавництві «Міленіум»? — спитав Даґ Свенссон.

Його раптом почали брати сумніви, але дівчина мовби не чула його. Вона дивилася на Міа Бергман, і на обличчі її з'явилася гримаса, яку можна було витлумачити як криву усмішку.

— Цікава праця, — сказала вона.

Міа Бергман страшенно здивувалася:

— Звідки тобі відомо про мою працю?

— Трапився якимось примірничок, — загадково відповіла дівчина.

Даг Свенссон дратувався все більше.

— А зараз усе ж таки поясни, навіщо ти прийшла! — зажадав він.

Дівчина подивилась йому в очі. Він раптом помітив, яка темна у неї райдужна оболонка: на світлі її очі здавалися чорними, як вуглини. Він подумав, що, мабуть, помилився щодо її віку і вона старша, ніж йому видалося спочатку.

— Я хочу знати, чому ти всюди розпитуєш людей про Залу, про Олександра Залу, — сказала Лісбет Саландер. — І щонайперше я хочу знати, що саме тобі про нього відомо.

«Олександр Зала», — розгублено відзначив Даг Свенссон. Він ніколи ще не чув, що Зала — це прізвище і що його власника звать Олександром.

Даг пильно подивився на дівчину, що сиділа навпроти нього. Вона взяла філіжанку і відпила ковток, не зводячи з нього погляду, в якому не було й крихти людського тепла. Раптом йому стало моторошно.

На відміну від Мікаеля і решти дорослих гостей — попри те що святковий обід був влаштований з нагоди її дня народження — Анніка Джанніні пила тільки легке пиво, не тор-

жаючись до вина і добре закушуючи випивку. Тому до пів на одинадцять вона залишалася цілком тверезою, а що старшого брата вона мала де в чому за бовдура, про якого слід піклуватися, то шляхетно запропонувала відвезти його до Енскеда. Спочатку вона збиралася підкинути його тільки до зупинки автобуса на Вермдовеген, на це пішло б значно менше часу, ніж на поїздку до міста.

— Ну чому ти не обзаведешся власним автомобілем? — жалісно запитала вона, коли він застібав ремінь безпеки.

— Тому що на відміну від тебе я живу поряд з роботою і ходжу туди пішки, а машина мені буває потрібна приблизно раз на рік. Крім того, я все одно не міг би вести машину, бо твій чоловіченько пригощав мене сконською горілкою.

— Значить, потроху він стає шведом. Десять років тому він пригощав би італійською.

Ця поїздка дала їм можливість поговорити по-родинному, як брат із сестрою. Якщо не брати до уваги ревну тіточку з батькового боку і двох менш ревних тіточок з материного, та кількох кузин і кузенів, і якихось ще троюрідних братів і сестер, у них зовсім не залишилося близьких родичів. Поки вони росли, через трилітню різницю у віці в них було мало спільного, зате, ставши дорослими, вони дуже зблизилися.

Анніка закінчила юридичний факультет, і Мікаель вважав, що з них двох вона, безперечно, найталановитіша. Закінчивши університет, вона кілька років пропрацювала в цивільному суді, потім була в помічниках у одного з найбільш знаменитих адвокатів Швеції і вже після цього відкрила власну адвокатську контору. Анніка спеціалізувалася на сімейному праві, а з часом зайнялася новим проектом щодо захисту рівноправ'я.

Вона відстоювала права жінок, що зазнали насильства, написала книгу на цю тему і стала дуже відомою. До всього вона ще активно займалась політикою на боці соціал-демократів, за що Мікаель дражнив її, давши їй прізвисько Політрук. Для себе Мікаель ще на початку своєї діяльності вирішив, що неможливо поєднувати партійність із журналістською чесністю. Тому він намагався не брати участі у виборах, а в тих випадках, коли все ж таки голосував, то навіть Еріці Бергер відмовлявся говорити, за кого віддав свій голос.

— Як твої справи? — спитала Анніка, коли вони переїздили через міст Скурубро.

— Дякую, все гаразд.

— То що ж тоді не так?

— Не так?

— Я ж знаю тебе, Мікке. Ти весь вечір був якийсь задумливий.

Мікаель помовчав.

— Це складна історія. В даний момент у мене дві проблеми. Одна пов'язана з дівчиною, з якою я познайомився два роки тому, вона допомагала мені у зв'язку із справою Веннерстрьома, а потім раптом взяла і зникла з мого життя без будь-яких пояснень. Вона як здиміла, і до минулого тижня я її жодного разу навіть не бачив.

Мікаель розповів сестрі про напад на вулиці Лундагатан.

— Ти подав заяву до поліції? — поцікавилася Анніка.

— Ні.

— Чому?

— Ця дівчина живе дуже потайно. Нападу зазнала вона. Отже, їй і писати заяву.

Останнє, як вважав Мікаель, було вкрай мало ймовірно і навряд чи входило до найближчих планів Лісбет Саландер.

— Уперта твоя голова! — сказала Анніка і погладила Мікаеля по щоці. — Завжди хочеш сам упоратися з усіма справами. А в чому друга проблема?

— Ми готуємося надрукувати в «Міленіумі» один сюжет, який викличе бурхливий відгук. Я сьогодні весь вечір думав, чи не порадитися з тобою. У сенсі, попросити про консультацію як адвоката.

Анніка із здивуванням покосилася на брата.

— Ти хочеш проконсультуватися зі мною! — вигукнула вона. — Це щось новеньке!

— Наш сюжет буде на тему каналу постачання секс-рабинь і застосування насильства до жінок. Ти працюєш над цією темою і ти — адвокат. Звичайно, ти не займаєшся питанням свободи преси, але мені б дуже хотілося, щоб ти прочитала тексти до того, як ми їх випустимо. Там і журнальні статті, і книга, так що читати доведеться багато.

Анніка мовчки звернула на Хаммарбю-фабриксвег і, минаючи Сикла-слюсс, добиралась до повороту на Енскедевеген вузькими вуличками, що простяглися паралельно Нюнесвеген.

— Знаєш, Мікаелю, я тільки раз у житті була на тебе справді сердита.

— Не знав.

— Це було, коли проти тебе подав позов Веннерстрьом і тебе засудили до трьох місяців ув'язнення за наклеп. Я так злилася на тебе, що трохи не луснула від злості.

— Чому ж? Я ж сам справився.

— Ти і раніше не раз справлявся сам. Але цього разу тобі потрібний був адвокат, а ти ні щоб звернутися до мене! Ти визнав за краще відсидіти у в'язниці, і всі тебе поливали брудом у пресі і в суді. Ти навіть не захищався! Я трохи з глузду не з'їхала.

— Тут були особливі обставини. Ти б нічого не могла вдіяти.

— Правильно. Але ж я це зрозуміла тільки рік по тому, коли «Міленіум» знову звівся на ноги і розмазав Веннерстрьома по стінці! А доти я була на тебе страшенно ображена.

— Ти все одно не могла б виграти в суді цю справу.

— Не в цьому суть, мій розумний старший братику! Я теж розумію, що це була безнадійна справа. Я читала вирок. Суть у тому, що ти не звернувся до мене по допомогу. Слухай, мовляв, сестричко, мені потрібний адвокат. Тому я навіть на суд не прийшла.

Мікаель задумався над почутим:

— Пробач! Напевно, мені треба було це зробити.

— Звичайно, треба!

— Я той рік прожив як у відключці. Взагалі ні з ким не хотів розмовляти. Єдине, що мені хотілося, це лягти і тихо вмерти.

— Але ж не вмер!

— Пробач мені!

Анніка Джанніні раптом розсміялася:

— Здорово! Вибачення через два роки! Добре. Я охоче прочитаю тексти. Це терміново?

— Так. Ми скоро здаємо їх у друк. Тут поверни ліворуч.

Анніка Джанніні припаркувала машину на вулиці Бйорнеборгсвеген через дорогу від парадного, в якому була квартира Даґа Свенссона і Міа Бергман.

— Я лише на хвилинку, — сказав Мікаель і, перебігши через дорогу, натиснув кнопки кодового замка.

Ледь увійшовши до під'їзду, він відразу ж зрозумів, що діється щось недобре. Сходовою кліткою гучно розносилися гучні голоси. Пішки піднявшись на третій поверх, де була квартира Даґа Свенссона і Міа Бергман, він зрозумів, що головна колотнеча відбувається тут. Двері до помешкання Даґа й Міа стояли відчинені, перед ними метушилося чоловік п'ять мешканців сусідніх квартир.

— Що сталося? — спитав Мікаель швидше здивовано, ніж стурбовано.

Голоси замовкли. П'ять пар очей уп'ялися в нього: троє жінок і двоє чоловіків, усі пенсійного віку. Одна з жінок була в нічній сорочці.

— Тут, здається, стріляли, — відповів чоловік років сімдесяти, одягнений у коричневий халат.

— Стріляли? — перепитав Мікаель, дивлячись на старичка з дурнуватим виразом.

— Щойно. Стріляли в квартирі хвилину тому. Двері були відчинені.

Мікаель протиснувся наперед, натиснув на гудзик дзвінка й одночасно переступив поріг.

— Даґу? Міа? — погукав він.

Ніхто не відповів.

Раптом у нього мороз пробіг по шкірі. Він відчув запах сірки. Ступивши крок у вітальню, він одразу побачив — не

приведя Боже! — тіло Даґа Свенссона. Той лежав обличчям у метровій калюжі крові біля столу, за яким вони з Ерікою кілька місяців тому обідали.

Мікаель кинувся до Даґа, одночасно вихоплюючи мобільник і набираючи номер 112, щоб викликати на допомогу рятувальників. Там відразу взяли слухавку.

— Мене звать Мікаель Блумквіст, потрібна «швидка допомога» і поліція.

Він назвав адресу.

— Що сталося?

— Тут чоловік. Очевидно, йому вистрелили в голову, і він не подає ознак життя.

Мікаель нагнувся і спробував намацати пульс на шиї. Тут він побачив величезну дірку в потилиці Даґа і побачив, що сам стоїть ногами в чомусь, що, очевидно, було мозковою речовиною. Він поволі прибрав руку.

Ніяка «швидка допомога» на світі не зможе вже врятувати Даґа.

Раптом він побачив череп'я однієї з філіжанок, які Міа Бергман отримала у спадок від бабусі і які так берегла. Він квапливо встав і оглянувся на всі боки.

— Міа! — покликав він голосно.

Сусід у коричневому халаті увійшов слідом за ним у передпокій. Мікаель обернувся до нього з порога вітальні і владно тицьнув пальцем у його бік.

— Не заходьте! — крикнув він. — Повертайтеся на сходи!

Сусід спочатку подивився на нього з таким виразом, начебто хотів щось заперечити, але послухався. Постоявши п'ятнадцять секунд, Мікаель обійшов калюжу крові й,

обережно пробравшись повз Дагове тіло, попрямував у спальню.

Міа Бергман лежала на спині на підлозі коло ліжка в ногах. Ні, ні, ні, ні! Боже, і Міа теж! Їй куля влучила в обличчя, увійшла знизу під щелепу біля лівого вуха. Вихідний отвір на скроні був завбільшки з апельсин, очниця зяяла порожнечою. Крові витекло, здається, ще більше, ніж у її співмешканця. Куля вилетіла з такою силою, що стіна над узголів'ям ліжка, за кілька метрів від простертого тіла, була забризкана кров'ю.

Тут Мікаель помітив, що все ще гарячково стискає в руці увімкнений мобільник, не перервавши з'єднання з рятувальним центром, і що в нього сперло дихання. Він видихнув і підніс до вуха телефон:

— Нам потрібна поліція. Тут двоє застрелених. Схоже, вони мертві. Покваптеся!

Він чув, що йому із служби порятунку щось говорять, але не міг розібрати слів. Йому здалося, що в нього щось сталося із слухом. Навколо стояла мертва тиша. Спробувавши щось сказати, він не почув звуку власного голосу. Опустивши мобільник, Мікаель позадкував з квартири. Опинившись за порогом, він відчув, що його трясє як в ознобі, а серце колотиться як ненормальне. Не кажучи ані слова, він протиснувся повз заціпенілих сусідів і сів на сходинку. Немовби звідкись іздалеку до нього доносились голоси сусідів. Вони щось запитували. Що сталося? Як вони? Що це було? Йому здавалося, що голоси лунають з якогось довгого тунелю.

Мікаель був немов оглушений. Він зрозумів, що в нього шоківий стан. Він нагнув голову якомога нижче. Потім почав думати. *Боже! Їх же вбили. Їх щойно застрелили. Вбивця,*

можливо, ще ховається в квартирі... Ні... Я б його побачив. У квартирі всього лише п'ятдесят п'ять квадратних метрів. Він ніяк не міг справитися з тремтінням. Даг лежав обличчям униз, так що він не бачив його виразу. Зате спотворене обличчя Міа так і стояло у нього перед очима.

Несподівано слух повернувся до нього, ніби хтось раптом повернув вимикач. Він квапливо звівся на ноги і побачив перед собою сусіда в коричневому халаті.

— Ви стійте тут, — сказав Мікаель. — Стійте і нікого не впускайте до квартири. Поліція і «швидка допомога» вже їдуть. Я спущуся і відчиню їм вхідні двері.

Мікаель збіг униз, стрибаючи через дві сходинки. Опинившись на першому поверсі, він кинув побіжний погляд на сходи, що вели в підвал, і завмер на місці. Потім зробив крок у бік підвалу. На середині прольоту просто перед очима лежав револьвер. Мікаель розгледів, що це, здається, «Кольт-45 Маґнум» — така самісінька зброя, з якої був убитий Улоф Пальме¹.

Він уже нахилився, щоб підняти револьвер, але вчасно схаменувся. Повернувшись до виходу, він відчинив двері і став чекати на свіжому повітрі. Тільки тут він почув короткий сигнал клаксона і пригадав, що в машині його чекає сестра. Він перейшов до неї через дорогу.

Анніка Джанніні вже відкрила рота, щоб сказати щось в'їдливе з приводу його довгої відсутності, але тут побачила його обличчя.

— Ти кого-небудь помітила, поки чекала мене тут? — спитав Мікаель.

¹ Пальме Улоф (1927—1986), прем'єр-міністр Швеції з 1969-го по 1986 р., був убитий у 1986 році.

Голос його звучав хрипко і неприродно.

— Ні. Про кого ти питаєш? Що сталося?

Мікаель кілька секунд помовчав, оглядаючи місцевість довкола. На вулиці все було спокійно і тихо. Він попорпався в кишені куртки і витягнув пом'яту пачку, в якій залишилась остання сигарета. Закурюючи, він почув здалеку звук сирен, що наближались, і поглянув на годинник. Стрілки показували 23.15.

— Анніко, схоже, ми затримаємося тут надовго, — сказав він, не дивлячись на неї.

Тієї ж миті з-за повороту показалася поліцейська машина.

Першими на місці опинилися поліцейські Магнуссон і Ольссон — перед цим вони були на Нюнесвеген, куди їздили за помилковим викликом. За цими двома приїхало керівництво — комісар зовнішньої служби Освальд Мортенссон, який у той час, коли надійшов виклик з центральної диспетчерської, був у районі Сканстулля. Вони прибули з різних боків майже одночасно і побачили посеред вулиці чоловіка в джинсах і темній куртці, який жестом закликав їх зупинитися. В той же час із припаркованого за кілька метрів від чоловіка автомобіля вийшла жінка.

Усі троє поліцейських застигли на кілька секунд. Диспетчерський центр передав повідомлення про двох убитих, а чоловік у куртці тримав у лівій руці якийсь темний предмет. Але незабаром вони переконалися, що це всього лише мобільний телефон, одночасно вийшли з машин, поправили ремені і придивилися до чоловіка ближче. Мортенссон відразу ж перебрав командування на себе:

— Це ви повідомили до служби порятунку про постріли? Чоловік кивнув. Видно було, що він пережив велике потрясіння. Він курив, і рука з сигаретою тремтіла, коли він підносив її до рота.

— Як ваше ім'я?

— Мене звать Мікаель Блумквіст. Тут в одній квартирі щойно хтось застрелив двох. Їх звать Даґ Свенссон і Міа Бергман. Вони на третьому поверсі. Біля дверей зібралися кілька мешканців із сусідніх квартир.

— Боже! — вихопилось у жінки.

— А ви хто? — спитав Мортенссон.

— Мене звать Анніка Джанніні.

— Ви живете тут?

— Ні, — відповів Мікаель Блумквіст. — Я домовився з убитими, що заїду до них. Це моя сестра, я обідав у неї в гостях, і вона хотіла відвезти мене додому.

— То ви стверджуєте, що двох застрелили. Ви бачили, як це трапилось?

— Ні, я знайшов їх убитими.

— Треба піднятись нагору і поглянути, — сказав Мортенссон.

— Стривайте, — зупинив його Мікаель. — За словами сусідів, вони почули постріли буквально перед моїм приходом. Я зателефонував до служби порятунку за хвилину після того, як увійшов. З того часу минуло менше п'яти хвилин. Це означає, що вбивця ще десь поблизу.

— Але ви не знаєте його прикмет?

— Ми нікого не бачили. Можливо, що хто-небудь із сусідів когось помітив.

Мортенссон зробив знак Магнуссону, той узяв свій переговорний пристрій і почав неголосно доповідати в центральну службу. Комісар обернувся до Мікаеля:

— Відведіть нас куди потрібно.

Увійшовши до парадного, Мікаель зупинився і мовчки показав на підвальні сходи. Мортенссон нахилився і побачив там револьвер. Спустившись аж до нижнього майданчика, він перевіряв підвальні двері і переконався, що вони замкнені.

— Ольссоне, зостанься і приглянь тут, — звелів Мортенссон.

Купка сусідів перед квартирою Дага й Міа порідшала. Двоє пішли до себе додому, але старий у коричневому халаті все ще був на своєму посту. Побачивши поліцейських, він очевидячки відчув полегкість.

— Я туди нікого не впускав, — відзвітував він.

— Це дуже добре, — в один голос похвалили його Мікаель і Мортенссон.

— На сходах, здається, є криваві сліди, — зауважив поліцейський Магнуссон.

Усі подивилися на відбитки черевиків. Мікаель поглянув на свої італійські мокасини.

— Очевидно, це мої сліди, — сказав він. — Я заходив до квартири. Там було дуже багато крові.

Мортенссон запитливо подивився на Мікаеля. Прочинивши двері за допомогою авторучки, він відзначив, що в передпокої також залишилися сліди.

— Праворуч! Даг Свенссон у вітальні, а Міа Бергман у спальні.

Мортенссон швидко оглянув квартиру і вже за кілька хвилин вийшов. За допомогою переговорного пристрою він попросив прислати йому на допомогу криміналістів; тим часом прибула «швидка допомога». Закінчивши розмову, Мортенссон звернувся до медиків:

— Там двоє людей. Наскільки можу судити, їм уже не допоможеш. Хай хто-небудь з вас туди загляне, але по можливості постарається не затоптати слідів.

Щоб переконатися в тому, що медикам тут нема чого робити, не знадобилося багато часу. Черговий лікар «швидкої допомоги» зробив висновок, що тіла не потрібно доставляти до лікарні для реанімаційних заходів, позаяк тут навіть чудо не допомогло б. Мікаель раптом відчув жахливий напад нудоти і звернувся до Мортенссона:

— Я вийду. Мені потрібно на повітря.

— На жаль, я поки не можу вас відпустити.

— Не турбуйся, — сказав Мікаель. — Я тільки посиджу на вулиці.

— Покажіть, будь ласка, ваші документи.

Мікаель дістав гаманець і віддав його Мортенссону, а потім, не кажучи ні слова, повернувся, спустився вниз і сів на хіднику перед будинком, де його все ще чекала Анніка в товаристві поліцейського Ольссона. Анніка сіла перед ним навпочіпки:

— Мікке, що сталося?

— Двох людей, які мені дуже подобались, убито. Даґа Свенсона і Міа Бергман. Це його рукопис я хотів тобі показати.

Анніка Джанніні зрозуміла, що зараз не час чіплятися до Мікаеля з розпитами. Вона обняла його за плечі і залишила-

ся сидіти з ним, дивлячись, як прибувають нові поліцейські машини. На протилежному боці вулиці вже зібралася купка цікавих до всього нічних перехожих. Мікаель мовчки дивився на них, а поліція тим часом встановлювала огорожу. Почалося розслідування вбивства.

Лише під ранок, на початку четвертої, Мікаель і Анніка нарешті покинули кримінальний розшук. Годину вони просиділи в машині Анніки перед будинком в Енскеді, чекаючи на чергового прокурора, який повинен був почати попереднє слідство. Потім обох, позаяк Мікаель був другом убитих і саме він виявив трупи і викликав поліцію, попросили проїхати з поліцейськими до Кунгсхольма¹, щоб, як вони висловилися, допомогти слідству.

Там вони довго прождали, перш ніж їх нарешті допитала інспектор Аніта Ньюберг — особа з волоссям кольору стиглого жита, років двадцяти з вигляду.

«Схоже, я починаю старіти!» — подумав Мікаель.

До третьої години попівночі він устиг випити стільки філіжанок чорної кави, що почував себе вже абсолютно тверезим і хворим. Йому навіть довелося раптово перервати допит і бігти до вбиральні, де його вирвало. Перед очима в нього весь час так і стояло спотворене обличчя Міа Бергман. Перш ніж повернутися до кабінету, він випив кілька кухлів води і довго вмивався, намагаючись зібрати до купи думки, щоб детально відповісти на питання, які задавала йому Аніта Ньюберг.

¹ Кунгсхольм — острів і район Стокгольма, в якому розташоване поліцейське управління.

— Чи були у Даґа Свенссона і Міа Бергман вороги?

— Наскільки мені відомо, ні.

— Чи надходили їм які-небудь погрози?

— Ні, наскільки я знаю.

— Які у них були стосунки?

— Очевидно, вони кохали одне одного. Якось Даґ обмовився про те, що вони збираються завести дитину, коли Міа захистить докторську.

— Чи вживали вони наркотики?

— Не маю ніякого уявлення, проте не думаю. Хіба що як виняток могли викурити косяк з якого-небудь особливого випадку.

— Чому ви так пізно приїхали до них додому?

Мікаель детально пояснив.

— Чи не здається вам це дуже незвичайним — заявитися в гості такої пізньої години?

— Так, звісно. Це був перший такий випадок.

— Як ви з ними познайомилися?

— По роботі, — сказав Мікаель і знову пустився в довжелезні пояснення.

Знову і знову йому доводилося відповідати на питання, пов'язані з тим, що він вибрав такий невідповідний час для своїх відвідин.

Постріли чув увесь будинок. Вони пролунали один за одним з інтервалом менше п'яти секунд. Сімдесятилітній сусід в коричневому халаті жив ближче за всіх до цієї квартири. Зараз він був на пенсії, а раніше служив у береговій артилерії в чині майора. Він підвівся з дивана, на якому дивився телевізор, відразу після другого пострілу і негайно ж вийшов на

сходовий майданчик. Якщо врахувати, що в нього погано працювали тазостегнові суглоби і, щоб підвестися з дивана, йому знадобилися деякі зусилля, виходило, що дійти до дверей і вибратися з квартири старий зумів секунд за тридцять. Ані він, ані хто інший із сусідів не бачили злочинця.

Згідно з приблизною оцінкою всіх свідків, Мікаель з'явився перед дверима квартири через дві хвилини після пострілів чи навіть трохи раніше.

Мікаель і Анніка могли бачити все, що робиться на вулиці, приблизно протягом тридцяти секунд — поки Анніка шукала потрібний під'їзд, припарковувала машину і Мікаель, перекинувшись з нею кількома словами, переходив через дорогу і піднімався сходами. Це означало, що перед зупинкою машини Анніки навпроти під'їзду у злочинця було тридцять чи сорок секунд для того, щоб вийти з квартири, спуститися вниз, кинути зброю на сходи в підвал, покинути будинок і сховатися. І все це йому вдалося зробити, залишившись непоміченим.

Усе говорило про те, що Мікаель і Анніка розминулися з убивцею за лічені секунди.

У якусь мить Мікаель зрозумів, що кримінальний інспектор Аніта Ньюберґ схиляється до думки, що вбивцею цілком міг бути він сам: що він просто спустився на наступний майданчик, а потім, коли зібралися сусіди, зробив вигляд, ніби щойно увійшов у будинок. Але у Мікаеля було алібі — свідчення його сестри і переконливий розрахунок часу подій. Усі його дії, включаючи телефонну розмову з Дагом Свенссоном, могли підтвердити численні члени родини Джанніні.

Нарешті Анніка не витримала і втрутилася. Вона сказала, що Мікаель надав усю можливу допомогу і сприяння, але

тепер він втомився і погано почувається. Час закінчувати допит і відпустити його додому. Вона нагадала про те, що виступає як адвокат свого брата і що в нього, як у кожної людини, є права, встановлені якщо не Богом, то, принаймні, риксдагом.

Вийшовши на вулицю, вони постояли біля машини.

— Йди додому і поспи, — порадила Анніка.

Мікаель похитав головою:

— Мені треба з'їздити до Еріки. Вона їх теж знала. Не можу я просто повідомити їй це телефоном і не хочу, щоб уранці вона почула про це в програмі новин.

Анніка хоч і не відразу, але погодилася, що він має слухність.

— Ну що ж, коли треба, значить, поїхали до Сальтшьоба-дена, — сказала вона.

— А ти зможеш?

— А інакше навіщо потрібні молодші сестри!

— Якщо ти підвезеш мене до Накка-центру, я можу зловити там таксі або дочекаюсь автобуса.

— Не говори дурниць! Сідай-но, я тебе відвезу.

Розділ 12

Великий четвер, 24 березня

З вигляду Анніки було помітно, що вона теж втомилася, і Мікаелю вдалось умовити її не їхати задля нього навколо Леннерстасунда, на що знадобилася б зайва година, а просто висадити його в Накка-центрі. Цмок-

нувши сестру в щічку, він подякував за все, що вона зробила для нього цієї ночі; коли вона розвернулася і зникла з очей, він викликав телефоном таксі.

У районі Сальтшьобаден Мікаель бував усього кілька разів, коли навідував Еріку та її чоловіка, та й то вже більше двох років тому. Мікаель не знав подробиць того, як проходить їхнє сімейне життя. З Ерікою він познайомився на початку вісімдесятих років і збирався продовжувати цей зв'язок, поки не постаріє так, що вже не зможе навіть забратися в крісло-гойдалку. Їхні стосунки уривалися тільки одного разу в кінці вісімдесятих, коли він одружився, а Еріка вийшла заміж. Перерва тривала понад рік, але потім обоє зрадили своє подружжя.

Після цього Мікаель розлучився. Чоловік Еріки, Грегер Бекман, зробив висновок, що коли вже їхня взаємна пристрасть така сильна і здатна протриматися довгі роки всупереч усім умовностям і загальноприйнятим моральним нормам, то вже ніщо не в змозі відірвати їх одне від одного. Він заявив також, що не хоче втратити Еріку подібно до того, як Мікаель утратив свою дружину.

Коли Еріка призналася чоловікові, що зрадила його, Грегер Бекман вирішив зустрітися з Мікаелем Блумквістом. Той уже чекав його приходу і задалегідь побоювався: він почував себе негідником. Але замість набити Мікаелю морду, Грегер Бекман запросив його пройти разом по барах. Після третьої пивниці в Сьодермальмі вони нарешті відчули, що достатньо набралися для того, щоб перейти до серйозної розмови, яка відбулася вже на світанку на парковій лавці поблизу від площі Маріаторгет.

Мікаель спочатку не повірив своїм вухам. Грегер Бекман навпростець заявив йому, що, коли Мікаель спробує зруй-

нувати його шлюб з Ерікою, він прийде до нього на тверезу голову і з дрючком. Якщо ж ідеться всього лише про потяг плоті і нездатність духу впокорити її бажання, тоді, мовляв, він готовий поставитись до цього поблажливо.

Відтоді Мікаель і Еріка більше не намагалися приховувати своїх стосунків від Грегера Бекмана, і їхній зв'язок тривав уже з його відома. Наскільки Мікаелю було відомо, Грегер і Еріка як і раніше були щасливі в шлюбі. Грегер змирився з їхнім зв'язком так, що Еріка могла коли завгодно зателефонувати йому і сказати, що вирішила провести цю ніч з Мікаелем, причому таке траплялося нерідко.

Грегер Бекман ні разу не сказав про Мікаеля жодного поганого слова. Навпаки, він, здається, навіть вважав, що зв'язок того з Ерікою має свій плюс: ця обставина підтримує їхній шлюб у тонусі, не дає йому перетворитися на рутину, а йому самому занудьгувати поряд з дружиною, яка нібито нікуди від нього не подінеться.

На відміну від Грегера Мікаель завжди почував себе в його товаристві ніяково і вважав це неминучою платою за вільні від забобонів погляди на життя. Ось тому він рідко бував у Сальтшьобадені, відвідуючи лише великі звані вечори, на яких його відсутність була б дуже помітна і справила б неприємне враження.

І от він стоїть перед їх просторою віллою площею двісті п'ятдесят квадратних метрів. Йому дуже не хотілося приходити сюди з поганими новинами, але він рішуче натиснув гудзик дзвінка і не відпускав близько сорока секунд, аж поки почув кроки. На порозі показався сонний і злий Бекман Грегер з обмотаним навколо пояса рушником, але, побачивши

перед дверима коханця своєї дружини, він тут же постарався відігнати сон.

— Здорові були, Грегере, — сказав Мікаель.

— Доброго ранку, Блумквісте. Котра, чорт забирай, година?

Грегер Бекман був білявий і худий, з густим заростом на грудях і майже лисою головою. На щоках у нього красувалася тижнева щетина, а над правою бровою проліг помітний шрам — слід серйозної аварії під час подорожі на парусній яхті, що сталася кілька років тому.

— Початок шостої, — відповів Мікаель. — Ти не міг би розбудити Еріку? Мені потрібно з нею поговорити.

Грегер Бекман вирішив, що коли вже Мікаель, переборовши себе, прийшов проти звички до Сальтшьобадена, отже, сталося щось екстраординарне. До того ж весь вигляд Мікаеля говорив про те, що йому терміново потрібний кухоль грогу або, принаймні, ліжко, в якому він міг би виспатися. Тому Грегер відчинив двері і впустив нежданого гостя.

— Що сталося? — спитав він.

Перш ніж Мікаель устиг відповісти, на сходах з'явилася Еріка, на ходу зав'язуючи пояс білого махрового халата. Побачивши, що внизу стоїть Мікаель, вона зупинилася на півдорозі.

— Що таке?

— Даг Свенссон і Міа Бергман, — сказав Мікаель.

На його обличчі було ясно написано, з якою він прийшов новиною.

— Ні! — вигукнула вона і зразу ж закрила долонею рот.

— Я до вас прямо з поліції. Дага й Міа сьогодні вночі вбито.

— Вбито! — одночасно вигукнули Еріка і Грегер.

Еріка недовірливо поглянула на Мікаеля:

— Ти серйозно?

Мікаель засмучено кивнув:

— Хтось увійшов до них до квартири і застрелив обох.
Я натрапив на тіла.

Еріка сіла на сходинку.

— Я не хотів, щоб тобі довелося дізнатися про це з ранкових новин, — сказав Мікаель.

Уранці Великого четверга Мікаель і Еріка увійшли до приміщення редакції «Міленіуму», коли на годиннику була без хвилини сьома. Еріка вже встигла зателефонувати Крістерові Мальму і секретареві редакції Малін Ерікссон і, піднявши їх з ліжка, повідомити про те, що Даґа й Міа було цієї ночі вбито. Крістер і Малін жили набагато ближче до редакції, тому вони прибули туди першими і приготували каву.

— Що, чорт забирай, сталося? — спитав Крістер Мальм.

Малін Ерікссон цитьнула на нього і ввімкнула семигодинний випуск новин.

Двох людей, чоловіка й жінку, застрелено вчора в квартирі одного з будинків у районі Енскеда. Поліція повідомляє, що сталося подвійне вбивство. Жоден із загиблих досі не був відомий поліції. Нікому не відомо, що таїться за цим убивством. Наш репортер Хана Улофссен повідомляє з місця події:

«Незадовго до півночі до поліції зателефонували і повідомили, що в одному з будинків на Бйорневеген у районі Енскеда з квартири чулися постріли. За словами сусідів,

у квартирі було зроблено кілька пострілів. Про мотиви нічого не відомо, і поки що злочинця не заарештовано. Поліція нікого не впускає до квартири, і там працюють криміналісти».

— Дуже коротке повідомлення, — сказала Малін і зменшила звук. Потім вона розплакалась.

Еріка підійшла до неї і обійняла за плечі.

— От чорт! — вилаявся Крістер Мальм у простір.

— Сідайте! — твердо розпорядилася Еріка Бергер. — Мікаелю...

Мікаель ще раз розповів про події цієї ночі, монотонно, сухою мовою газетної статті описав, як він знайшов Даґа й Міа.

— От чорт! — повторив Крістер Мальм. — Це ж якесь божевілля!

Малін знову не справилася з хвилюванням, але вона й не намагалася стримати сліз.

— Пробачте мені! — тільки і сказала вона.

— Я почуваю те ж саме, — сказав Крістер.

Мікаель здивувався, що сам не може плакати. Він тільки відчував у душі величезну порожнечу і був немов оглушений.

— Отже, на цю годину нам відомо дуже небагато, — почала Еріка Бергер. — Потрібно обговорити дві речі. Перше: залишилися три тижні до здачі матеріалів Даґа Свенссона. Чи збираємося ми як і раніше робити цю публікацію? Друге ми з Мікаелем обговорювали по дорозі сюди.

— Ми не знаємо, чому сталося вбивство, — сказав Мікаель. — Можливо, причиною стало щось із приватного

життя Дага й Міа, або це міг бути якийсь божевільний. Проте не можна виключати, що це якось пов'язано з їх роботою.

За столом запала мовчанка. Нарешті Мікаель відкашлявся:

— Як уже сказано, ми готуємося опублікувати дуже непростий сюжет, де будуть названі імена людей, які менше за все хочуть подібної слави. Два тижні тому Даг почав зустрічі із згадуваними особами. Тому я подумав, чи не міг хтось із них...

— Зажди, — сказала Малін Ерікссон. — Ми готуємо викриття трьох поліцейських, двоє з яких працюють в таємній поліції і один у відділі моралі, кількох адвокатів, одного прокурора й одного судді, а також парочку неохайних щодо порнографії журналістів. Невже ж хтось із них скоїв подвійне вбивство задля того, щоб не допустити публікації?

— Мгу, не знаю, що й сказати, — задумливо протягнув Мікаель. — Звичайно, їм є що втрачати. Але, сказати правду, на мій погляд, з їхнього боку було б великою дурницею думати, ніби можна відвернути викриття, просто вбивши журналіста. Але крім них в матеріалі фігурує ціла низка сутенерів та їх клієнтів, і навіть якщо ми будемо описувати їх під вигаданими іменами, неважко вичислити, про кого йдеться насправді. Декотрі з них уже мають судимості за злочини, пов'язані з насильством.

— Гаразд, — втрутився Крістер. — Судячи з твоїх слів, це вбивство більше за все схоже на розправу. І якщо я правильно зрозумів, то герої нарису Дага Свенссона якраз не відзначаються високим інтелектуальним рівнем. То чи здатні вони скоїти подвійне вбивство і при цьому не попастися?

— Чи багато треба розуму, щоб зробити два постріли? — спитала Малін.

— Зараз ми з вами міркуємо про такі речі, про які нам нічого не відомо, — зауважила Еріка Бергер. — А ми повинні розглянути інше питання: якщо Дагові статті чи, можливо, дослідження Міа стали причиною вбивства, то нам потрібно посилити заходи безпеки нашої редакції.

— І ще третє питання, — додала Малін. — Чи йти нам до поліції з цими іменами? Що ти сьогодні вночі сказав поліцейським?

— Я відповів на всі їхні питання. Я розповів, над яким сюжетом працював Даг. Але мене не розпитували про деталі, і я не називав ніяких імен.

— Очевидно, нам слід було б це зробити, — сказала Еріка Бергер.

— Не так уже це й очевидно, — заперечив Мікаель. — Припустімо, ми дамо їм список імен. Але що ми будемо робити, якщо поліція почне розпитувати про наші джерела? Адже ми не можемо видавати їх, якщо вже вони захотіли залишитись анонімними. А це стосується багатьох дівчат, з якими розмовляла Міа.

— Ну й каша у нас заварилася! — вигукнула Еріка. — Це повертає нас до першого питання: будемо ми це публікувати?

— Стривай! Ми можемо поставити це на голосування, але я як-не-як відповідальний редактор і збираюся вперше за всю свою практику прийняти рішення цілком самостійно. Моя відповідь буде «ні». Ми не можемо опублікувати цей матеріал в наступному числі. Було б зовсім нерезонно робити все по-старому, ніби нічого не сталося.

Над столом повисла мовчанка.

— Я дуже хочу опублікувати цей матеріал, але нам, очевидно, потрібно буде багато що в ньому змінити. Вся документація була у Дага й Міа, і Міа збиралася подати до поліції заяву осіб, чії імена будуть названі в публікації. Вона спиралася на свої професійні знання. А у нас вони є?

У цей момент грюкнули входні двері і на порозі з'явився Хенрі Кортес.

— Це були Даг і Міа? — мовив він, ледве переводячи дух. Усі кивнули.

— От чорт! З глузду можна з'їхати!

— Звідки ти про це почув? — поцікавився Мікаель.

— Ми з моєю дівчиною поверталися додому після свят і в таксі почули розмову по радіозв'язку. Поліцейські розпитували про рейси на цю вулицю. Я взяв знайому адресу і не міг не прийти.

У Хенрі Кортеса був такий приголомшений вигляд, що Еріка підійшла й обняла його, перш ніж запросити за стіл. Після цього вона знову повернулася до обговорення.

— Мені здається, Даг хотів би, щоб ми опублікували цей матеріал.

— Я теж так вважаю, і ми це зробимо. Книгу — обов'язково. Проте з публікацією статей за нинішньої ситуації нам поспішати не слід.

— То що ж ми будемо робити? — спитала Малін. — Адже проблема не в тому, щоб замінити одну статтю. Це тематичне число, і тоді доведеться міняти весь зміст журналу.

Еріка трохи помовчала і раптом слабо усміхнулася — це була перша людська усмішка за весь час.

— Ти сподівалася, що на Великдень будеш вільна від справ, Малін? — спитала вона. — Забудь про це! От як ми вчинимо: ти, Малін, разом зі мною і Крістером засядеш за складання абсолютно нового числа без матеріалу Дага Свенсона. Подивимось, чи не можна буде підготувати для нього кілька текстів з тих, які повинні були увійти до червневого числа. Скажи, Мікаелю, скільки матеріалу ти встиг отримати від Дага?

— В остаточному варіанті у мене лежить дев'ять розділів з дванадцяти; крім того, Даг збирався надіслати мені десятий і одинадцятий — треба подивитись мою електронну пошту. Але від дванадцятого, завершального, розділу я отримав тільки частину. Там він збирався підсумувати розслідування і зробити висновки.

— Але ж ви з Дагом обговорювали разом усі розділи?

— Якщо ти маєш на увазі, чи знаю я, що він збирався там написати, то так, я це знаю.

— Гаразд, ти засядеш за тексти. Візьмеш і книжку, і статті. Я хочу знати, скільки залишилося недопрацьованого і чи зможемо ми відтворити те, чого не встиг доробити Даг. Чи можеш ти дати приблизний висновок ще сьогодні?

Мікаель кивнув.

— Я хочу також, щоб ти продумав, як нам поводитися з поліцією. Що можна сказати, а чого не можна, не порушивши прав тих, хто повідомив нам відповідну інформацію. Ніхто із співробітників журналу не буде нічого говорити, не порадившись з тобою.

— По-моєму, це буде правильно, — схвалив її рішення Мікаель.

— Ти серйозно думаєш, що Даґова праця могла стати приводом до його вбивства?

— Вона або дослідження Міа... Не знаю. Проте таку можливість не можна виключати.

Еріка Берґер трохи подумала.

— Ні, цього ми не можемо зробити. Доведеться тобі взяти це на себе.

— Що взяти на себе?

— Розслідування.

— Яке розслідування?

— Наше розслідування, чорт забирай! — Тут Еріка раптом підвищила голос. — Даґ Свенссон був журналістом і працював на «Міленіум». Якщо його вбили через роботу, то я хочу це знати. Доведеться нам самим докопуватися до того, як було діло. Ця частина роботи лягає на тебе. Почни з перевірки всього матеріалу, який Даґ подав у видавництво, і подумай, чи міг він стати приводом до вбивства.

Потім вона звернулася до Малін Ерікссон:

— Малін, якщо ти допоможеш мені сьогодні скласти приблизний план абсолютно нового числа, то ми з Крістером візьмемо на себе чорну роботу. Але ти дуже багато працювала з матеріалом Даґа Свенссона і рештою текстів для поточного числа. Тому я хочу, щоб ти разом з Мікаелем простежила за ходом розслідування.

Малін кивнула.

— Хенрі, ти можеш сьогодні попрацювати?

— Звичайно, можу.

— Обдзвони решту співробітників «Міленіуму» і повідом про те, що сталося. Потім зателефонуєш до кого треба в по-

лліці і дізнаєшся, що зроблено за цей час. Довідайся, чи не намічається якої-небудь прес-конференції або чогось подібного. Нам потрібно бути в курсі подій.

— Добре. Спершу я обдзвочу співробітників, а потім заскочу ненадовго додому, щоб прийняти душ і поспідати. Повернуся за сорок п'ять хвилин, якщо тільки не подамся прямо з дому до Кунгсхольма.

— Підтримуй з нами постійний контакт!

У кімнаті запала мовчанка.

— Гаразд, — сказав нарешті Мікаель. — Обговорення закінчено?

— По-моєму, так, — відповіла Еріка. — Ти кудись поспішаєш?

— Авжеж. Треба зателефонувати одній людині.

Харіет Вангер сиділа на скляній веранді в будинку Хенріка Вангера в Хедебю за сніданком, що складався з кави і тостів із сиром і апельсиновим джемом. Раптом задзвонив мобільний телефон. Вона відповіла, не глянувши на дисплей, і почула голос Мікаеля Блумквіста:

— Доброго ранку, Харіет.

— Спасибі на добрім слові! А я думала, що ти ніколи не встаєш раніше восьмої.

— Так і є, крім тих випадків, коли я до ранку не лягав. Сьогодні була якраз така ніч.

— Щось сталося?

— Ти слухала новини?

Мікаель коротко розповів їй про пригоду.

— Який жах! — сказала Харіет Вангер. — Як ти почувався?

— Дякую, нічого. Хоча бувало й краще. А зателефонував я тобі тому, що ти член правління «Міленіуму» і тобі потрібно бути в курсі. Думаю, що скоро який-небудь журналіст довідається, що це я виявив Дага й Міа, а це викличе всілякі припущення. А коли стане відомо, що Даг працював за наш кошт над розслідуванням, пов'язаним з великими викриттями, то неминуче виникнуть питання.

— І ти вважаєш, що я маю бути до цього підготовлена. Гарзд. Що ж мені слід відповідати?

— Скажи все як є. Ти знаєш про те, що сталося. Ти, зрозуміло, приголомшена жахливим убивством, але ти не знайома із змістом його праці і тому не можеш давати коментарів. Розслідування вбивства — це справа поліції, а не «Міленіуму».

— Дякую, що ти мене попередив. Я можу щось зробити?

— Зараз нічого. Але якщо я дізнаюся щось нове, то дам знати.

— Добре. І будь ласка, Мікаелю, тримай мене в курсі!

Розділ 13

Великий четвер, 24 березня

О сьомій годині ранку Великого четверга прокурор Ріхард Екстрьом отримав офіційне розпорядження, згідно з яким йому доручалося ведення попереднього слідства у справі про подвійне вбивство в Енскеді. Його колега, що чергував цієї ночі, досить молодий і недосвідчений юрист, усе ж таки зрозумів, що вбивство в Енскеді є чимось незвичайним, і зателефонував помічникові прокурора свого лена, а той, у свою чергу, нічним дзвінком підняв з ліжка на-

чальника поліції лена. Порадившись, вони вирішили доручити цю роботу добросовісному і досвідченому прокуророві. Їхній вибір припав на Ріхарда Екстрьома, сорока двох років.

Екстрьом був худорлявою і щуплою людиною, зростом сто шістдесят сім сантиметрів, з рідким світлим волоссям і невеликою борідкою. Завжди бездоганно одягнений, через малий зріст він носив черевики на високих підборах. Свою кар'єру він починав помічником прокурора Уппсали; звідти його перевели на посаду ревізора до департаменту юстиції, де він працював над узгодженням шведського законодавства і законодавства ЄС і так добре справився зі своїм завданням, що якийсь час служив начальником відділу. На цій посаді він звернув на себе увагу розслідуванням організаційних недоліків у сфері правозабезпечення і висловився за посилення ефективності, замість того щоб за прикладом колег зажадати збільшення ресурсів. Пропрацювавши чотири роки в департаменті юстиції, він перейшов до прокуратури Стокгольма, де займався різними справами, пов'язаними з гучними пограбуваннями та іншими кримінальними злочинами насильницького характеру.

У державній адміністрації його вважали соціал-демократом, насправді ж Екстрьом був абсолютно байдужий до партійної політики. Він уже був до певної міри відомим у ЗМІ, а в коридорах влади його поважали як особу, на яку зважає вище начальство. Він, безумовно, був кандидатом на високі посади, і завдяки приписуваним йому політичним переконанням у нього утворилися широкі зв'язки в політичних колах і силових структурах. Серед поліцейських ходили різні думки про його здібності. Його робота в департаменті

юстиції викликала до нього неприхильне ставлення в середовищі тих, які вважали збільшення чисельності особового складу найкращим способом зміцнення правопорядку. Але з другого боку, Екстрьом показав себе людиною, яка не звикла церемонитися, коли потрібно було довести справу до суду.

Отримавши від чергових криміналістів короткий звіт про події цієї ночі в Енскеді, Екстрьом відразу зрозумів, що справа ця не проста і напевно викличе бурю в ЗМІ. Це не було звичайним убивством. Убитими виявилися вчений-кримінолог і журналіст — останніх він часом ненавидів, часом любив, залежно від ситуації.

На самому початку восьмої Екстрьом поспіхом поспілкувався по телефону з начальником кримінальної поліції лена. О чверть на восьму він знову зняв слухавку і підняв з ліжка інспектора кримінального розшуку Яна Бубланьски, відомішого серед товаришів по службі під прізвиськом Констебль Бубла, тобто Булька. Взагалі-то у Бубланьски був вихідний, його відпустили на всі свята за рахунок перепрацьованих годин, що назбиралися за рік, але тепер його попросили перервати свій відпочинок і негайно з'явитися до поліцейського управління, щоб очолити групу з розслідування вбивства в Енскеді.

Інспекторові Бубланьски було п'ятдесят два роки, і більше половини свого життя, з двадцятитрилітнього віку, він працював у поліції. Шість років він від'їздив патрульним, працював з торговцями зброєю і злодіями і лише після цього, пройшовши перепідготовку, був з підвищенням переведений до відділу боротьби з насильницькими злочинами кримінальної поліції лена. За останні десять років він брав участь у розслідуванні тридцяти трьох убивств. По сімнадцяти з них він

сам очолював слідство, в результаті чотирнадцять справ були розкриті, а ще по двох поліція з'ясувала, хто був убивцею, проте для передачі справи до суду забракло доказів. І лише в одному-єдиному випадку шестирічної давнини Бубланськи і його співробітники зазнали невдачі. Йшлося про вбивство затятого алкоголіка і скандаліста, зарізаного у себе вдома в Бергсхамрі. На місці злочину було знайдено незліченну кількість відбитків і слідів ДНК, залишеної там десятком осіб, які протягом року перебували в цьому будинку і брали участь там у різних п'янках та бійках. Бубланськи і його співробітники не сумнівалися, що винуватця треба шукати серед п'яниць і хуліганів, які склали широке коло знайомств убитого, проте, незважаючи на всі зусилля, злочинцю вдалося залишитися невідомим.

Загалом і в цілому в інспектора Бубланськи були дуже гарні показники розкриваності, і серед товаришів по службі він мав репутацію заслуженого працівника.

Але в той же час колеги сміялися з його дивацтв — почасти вони пояснювалися тим, що він був євреєм і у великі свята свого народу з'являвся в коридорах поліцейського управління в ярмулці. Колись один з тодішніх великих поліцейських начальників висловився в тому сенсі, що, мовляв, на його думку, поліцейському так само не личить з'являтися на службі в ярмулці, як, наприклад, у тюрбані. Проте обговорення цього питання на тому й закінчилося. Один із журналістів причепився до цього вислову і почав ставити питання, після чого начальник швидко ретирувався до службового приміщення.

Бубланськи належав до сьодерської громади і, коли не знаходилося кошерної їжі, замовляв вегетаріанські страви, проте не був аж так ортодоксальний, щоб не працювати по

суботах. Бубланськи теж швидко зрозумів, що подвійне вбивство в Енскеді не обіцяє простого розслідування. Щойно він на початку дев'ятої прийшов на службу, Ріхард Екстрьом відразу ж відвів його вбік.

— Схоже, що це кепська історія, — сказав замість вітання Екстрьом. — Убита пара — це журналіст і жінка-кримінолог. І мало того: виявив їх теж журналіст.

Бубланськи кивнув. Сказане означало, що розслідування проходитиме під пильним наглядом ЗМІ, які не залишать без уваги жодної дрібниці.

— І ось тобі ще сіль на рану: той журналіст, що першим їх знайшов, — це Мікаель Блумквіст з «Міленіуму».

— Ого! — відгукнувся Бубланськи.

— Той, який прославився галасом навколо справи Веннерстрьома.

— Нам що-небудь відомо про мотив злочину?

— На цю хвилину абсолютно нічого. Особи обох убитих нам не знайомі. Дівчина за два тижні мала захищати докторську. Розслідування у цій справі буде для нас завданням першочергової ваги.

Бубланськи знову кивнув. Для нього будь-яке вбивство становило завдання першочергової ваги.

— Ми сформуємо групу. Ти повинен розпочати роботу якнайшвидше, а я простежу за тим, щоб ти був забезпечений усіма необхідними ресурсами. На допомогу тобі будуть додані Ханс Фасте і Курт Свенссон, а також до тебе буде прикомандирований Єркер Хольмберг, блискучий фахівець з обстеження місця злочину. Він працює над убивством в Рінкебю, але там злочинець, схоже, утік за кордон. Можеш за-

лучати на допомогу слідчих з Головного управління кримінальної поліції.

— Мені потрібна Соня Мудіг.

— Чи не надто молода?

Бубланськи звів брови і кинув на Екстрьома здивований погляд:

— Їй тридцять дев'ять років, так що вона не набагато молодша за тебе. До того ж вона дуже прониклива.

— Гаразд. Тобі вирішувати, кого ти хочеш включити до групи, а там як вийде. Керівництво вже цікавилось нашими справами.

Останню заяву Бубланськи сприйняв як деяке перебільшення. Керівництво о цій ранній годині, мабуть, ще тільки сідало снідати.

Справжнє поліцейське розслідування стартувало на початку дев'ятої, коли інспектор Бубланськи зібрав свою групу в конференц-залі кримінальної поліції лена. Огледівши зібрання, він залишився не зовсім задоволений складом групи.

З присутніх у приміщенні найбільше він сподівався на Сою Мудіг. Вона працювала в поліції вже дванадцять років, з них чотири роки у відділі насильницьких злочинів і вже не раз брала участь у розслідуваннях під керівництвом інспектора Бубланськи. Вона працювала ретельно і методично й до того ж мала певні якості, які Бубланськи вважав найважливішими в розслідуванні заплутаних справ, — розвинену уяву й асоціативне мислення. Принаймні в ході двох складних розслідувань Соні Мудіг вдалося знайти зв'язок віддалених один від одного фактів, якого інші не помітили, і в результаті

цього вивести розслідування на правильний шлях. Крім того, вона вирізнялася холоднуватим інтелектуальним гумором, який Бубланськи умів гідно оцінити.

Радувало керівника також те, що він дістав у свою групу п'ятдесятип'ятилітнього Єркера Хольмберґа родом з Онґерманланда. Незграбний і педантичний, він був геть позбавлений тієї уяви, яка становила неоцінене достоїнство Соні, зате був, можливо, кращим в усій шведській поліції, як вважав Бубланськи, фахівцем з дослідження місця злочину. За минулі роки їм не раз доводилося працювати в одній слідчій групі, і Бубланськи не сумнівався, що коли на місці злочину залишилися якісь сліди, то Хольмберґ неодмінно їх знайде, тому його головним завданням стало керівництво всією роботою в квартирі жертв.

Курта Свенссона недавно перевели з поліції Хюддінґе, де він багато років займався бандами, і його Бубланськи ще не знав як співробітника. Це був мовчазний, міцної статури тридцятивосьмилітній блондин з таким коротким їжачком на голові, що здавалося, ніби він лисий, який за чутками був запальний і важкий на руку. Алегорично це могло означати, що він, очевидно, застосовував щодо підслідних методи, які не цілком відповідають поліцейському статуту. Одного разу, десять років тому, надійшла заява, в якій Курт Свенссон обвинувачувався в застосуванні фізичних методів дії, але в результаті проведеного розслідування Свенссон був визнаний невинним за всіма пунктами.

Проте репутацію йому створив інший випадок. У жовтні 1999 року Курт Свенссон з одним товаришем по службі їздив по хулігана, якого потрібно було доправити на допит. Поліції

цей хуліган був уже знайомий, кілька років він тримав у страху своїх сусідів, які скаржились на його грубу і визивну поведінку. Цього разу поліція отримала інформацію про те, що він підозрюється в пограбуванні відеомагазину в Норсборзі. Цей на перший погляд абсолютно рутинний поліцейський захід викликав великі неприємності, бо хуліган, замість того щоб покійно дати себе відвести, пустив у хід ножа. Зав'язалася боротьба, напарник Курта Свенссона дістав численні рани на долонях і втратив великий палець на лівій руці, а потім злочинець узявся до Курта Свенссона, і вперше за всю свою поліцейську практику той мусив пустити в хід службову зброю. Курт Свенссон випустив три кулі. Спочатку він зробив попереджувальний постріл, потім вистрелив на ураження, але, хоч як це дивно, примудрився не влучити в злочинця, хоча відстань між ними становила менше трьох метрів. Третя куля потрапила нещасному в корпус і розірвала велику артерію, через що той за кілька хвилин сплив кров'ю. Подальше розслідування зняло провину з Курта Свенссона, що викликало в ЗМІ гучні дебати, в ході яких обговорювалося монопольне право держави на застосування насильства, а ім'я Курта Свенссона згадувалося в одному ряду з двома поліцейськими, що забили до смерті Осмо Валло¹.

В інспектора Бубланьски спочатку були щодо Курта Свенссона деякі сумніви, проте за півроку він так і не знайшов прямих причин для докорів. Навпаки, з часом Бубланьски навіть почав відчувати деяку повагу до цього мовчазного і досвідченого співробітника.

Останнім членом слідчої групи під керівництвом інспектора Бубланьски став сорокасемилітній Ханс Фасте — ветеран

¹ Осмо Валло загинув під час арешту в 1995 році.

відділу боротьби з насильницькими злочинами, який пропрацював у ньому п'ятнадцять років. Проте саме він став головною причиною, через яку Бубланські був незадоволений її складом. У Фасте були свої позитивні і негативні сторони. До перших належали його досвідченість і навички, набуті в ході складних розслідувань, а до других, на погляд інспектора, його егоцентризм і дурнувятий гумор, здатний вивести із себе будь-яку розсудливу людину, — принаймні, самого Бубланські він неабияк драгував. Деякі рисочки та особливості цього Фасте Бубланські просто терпіти не міг. Але втім, якщо не давати йому розпускатися, він показував себе цілком компетентним слідчим. Крім того, для Курта Свенссона, що зовсім не відзначався дурнуватою смішливістю, Фасте став чимось на кшталт ментора. У ході розслідувань вони часто працювали як напарники.

На збори групи була запрошена кримінальний інспектор чергової частини Аніта Ньюберг — вона проінформувала присутніх про проведений уночі допит Мікаеля Блумквіста, а також комісар Освальд Мортенссон із звітом про те, що вони застали на місці злочину, коли прибули туди за викликом. Обоє мали вимотаний вигляд і мріяли скоріше потрапити додому і поспати, але Аніта Ньюберг уже вийняла фотографії з місця пригоди і пустила їх по колу серед присутніх.

Після півгодинної розмови всі дістали ясне уявлення про хід подій. Бубланські підбив підсумок:

— Беручи до уваги, що технічне обстеження місця злочину ще не закінчене, діло, очевидно, відбувалося так: невідома особа, не помічена сусідами чи іншими свідками, проникла до квартири в Енскеді і вбила обох співмешканців, Свенссона і Бергман.

— Ми ще не знаємо, чи є знайдений там револьвер **ряд**дам убивства, але його вже відправлено до криміналістичної лабораторії, — втрутилася в розмову Аніта Ньюберг. — **Це** першочергова справа. Ми також знайшли кулю — ту, що потрапила в Дага Свенссона, — у стіні між вітальною і спальнею в порівняно цілому стані. А от від кулі, яка вразила Міа Бергман, залишилися самі фрагменти, так що я сумніваюся, що ця знахідка нам що-небудь дасть.

— Спасибі й на тому. Взагалі цей бісів ковбойський револьвер «Кольт Магнум» слід було б зовсім заборонити. Серійний номер у нас є?

— Поки що немає, — сказав Освальд Мортенссон. — Я відправив револьвер і фрагмент кулі з посильним до криміналістичної лабораторії прямо з місця злочину, не чіпаючи його. Я вирішив, що так буде краще.

— Це добре. Я ще не зміг з'їздити туди і сам оглянути місце пригоди, але ви двоє там були. Які ваші висновки?

Аніта Ньюберг і Освальд Мортенссон презирнулися, і Ньюберг дозволила старшому товаришеві відповідати на задане їм обом питання.

— По-перше, ми вважаємо, що це був убивця-одинак. Це мало вигляд жорстокої розправи. У мене склалося враження, що це вчинила людина, у якої були вагомі причини вбити Свенссона і Бергман, і вона виконала намічене дуже рішуче.

— І на чому ґрунтується твоє враження? — поцікавився Ханс Фасте.

— У квартирі був порядок, усі речі на своїх місцях, немає ознак пограбування, побиття або чогось подібного. По-перше, стріляли тільки двічі й обидві кулі були пущені точ-

но в голову. Отже, йдеться про людину, яка добре володіє зброєю.

— Добре.

— Погляньмо на схему... Згідно з нашою реконструкцією подій, Даг Свенссон був застрелений з дуже близької відстані, можливо, ствол револьвера торкнувся його лоба. Навколо вхідного отвору помітний опік. Ймовірно, він загинув першим. Постріл відкинув Свенссона до меблів, що стояли в кімнаті. Очевидно, вбивця був на порозі холу або в дверях вітальні.

— Добре.

— За словами сусідів, постріли пролунали один за одним з інтервалом у кілька секунд. У Міа Бергман вистрелили з

холу. Ймовірно, вона стояла на порозі спальні й намагалася втекти. Куля увійшла нижче лівого вуха і вийшла над правим оком. Сила пострілу відкинула її в спальню, де її і було знайдено. Вона вдарилася об спинку ліжка і впала на підлогу.

— Це був досвідчений стрілець, — підтвердив Фасте.

— Більше того. Після нього не залишилося слідів, що ведуть у спальню, він не пішов перевіряти, чи мертва вона. Він знав, що вбив її, і відразу повернув назад і пішов з квартири. Отже, два постріли, двоє вбитих і зникнення з квартири. Крім того...

— Що?

— Не хочу випереджати висновок технічної експертизи, але підозрюю, що вбивця користувався мисливськими боеприпасами. Смерть, очевидно, настала миттєво. В обох жертв наявні жахливі ушкодження.

За столом ненадовго запала мовчанка. Нікому не хотілося заглиблюватися в дискусію із цього приводу. Звичайні мисливські кулі складаються із свинцевого осердя, поміщеного в оболонку з твердішого матеріалу, — вони проходять крізь тіло наскрізь, заподіюючи порівняно невеликі ушкодження. Але існують так звані експансивні, інакше розгорнуті кулі, які, потрапляючи в ціль, розкриваються, дуже швидко віддаючи енергію жертві, при цьому завдають важких ушкоджень, розриваючи м'язи і руйнуючи кістки. Є дуже велика різниця між ураженням від кулі діаметром дев'ять міліметрів і ураженням від кулі, яка розгортається до двох і навіть трьох сантиметрів. Боеприпаси останнього типу мають завдання викликати широку внутрішню кровотечу — для лосиного полквачня це вважається гуманним, позаяк убиває здобич досить швидко і без-

болісно. Використання мисливських боєприпасів у військових діях заборонено міжнародними угодами, бо людина, поранена експансивною кулею, майже завжди гине, незалежно від того, куди її поранено.

Проте шведська поліція два роки тому прийняла мудре рішення ввести ці кулі до свого арсеналу. Навіщо це було зроблено, так і залишилося неясним, зате було цілком очевидно, що якби знаменитий учасник демонстрації в Гетеборзі Ханнес Вестберг був поранений у живіт кулею такого типу, вижити йому не вдалося б.

— Таким чином, постріли були зроблені з метою вбити обох, — сказав Курт Свенссон.

Його слова стоїсувалися пригоди в Енскеді, але в той же час висловлювали його думку в тій дискусії, яка безмовно велася за столом.

Аніта Ньюберг і Освальд Мортенссон дружно кивнули.

— Звідси і ця неймовірна часова схема, — додав Бубланськи.

— Саме так. Зробивши постріли, вбивця негайно покинув квартиру, спустився сходами, кинув зброю і зник у пільмі. Відразу після цього — очевидно, йдеться про кілька секунд — машиною прибули Мікаель Блумквіст і його сестра.

— Гмм... — промимрив Бубланськи.

— Можливий такий варіант, що вбивця утік через підвал. Там є бічні двері, якими він міг скористатися; вийшов на задній двір, а звідти через лужок на паралельну вулицю. Але в цьому разі він повинен був мати ключі від підвалу.

— Чи є ознаки того, що вбивця зник цим шляхом?

— Немає.

— Таким чином, у нас немає навіть приблизної схеми, на яку можна було б спертися, — сказала Соня Мудіг. — Але **навіщо** йому було кидати тут зброю? Якби він забрав її з собою або викинув десь подалі від будинку, знадобилося б **більше** часу, щоб її відшукати.

Всі знизали плечима — на це питання ні в кого не було відповіді.

— Як ставитися до Блумквіста? — спитав Ханс Фасте.

— Він був вочевидь приголомшений тим, що сталося, — сказав Мортенссон. — Але діяв правильно й адекватно і справив враження чесною людиною. Його сестра підтвердила факт телефонної розмови і поїздки машиною. Не думаю, що він тут замішаний.

— Він — знаменитість серед журналістів, — зауважила Соня Мудіг.

— ЗМІ ще влаштують нам цирк, — погодився з нею Бубланськи. — Тим більше причин для нас розібратися з цією справою якнайшвидше. Гарзд... Ти, Єркере, займешся, звичайно, дослідженням місця злочину і сусідами. Ти, Фасте, разом з Куртом збереш інформацію про вбитих: хто вони такі, що робили, яке в них коло знайомих, у кого міг бути мотив для вбивства? Ми з тобою, Соню, переглянемо отримані вночі показання. Потім ти складеш почасовий графік того, що робили Даг Свенссон і Міа Бергман останньої доби перед смертю. Наступну нашу зустріч призначимо на чотирнадцяту тридцять.

Беручись до роботи, Мікаель щонайперше всівся за стіл, який редакція надала цієї весни в розпорядження Дага Свенс-

сона. Якийсь час він просто сидів, збираючись з думками, потім нарешті увімкнув комп'ютер.

У Даґа Свенссона був власний лептоп, і здебільшого він працював у себе вдома, але іноді він бував і в редакції: як правило, двічі на тиждень, а останнім часом і частіше. У «Міленіумі» він користувався стареньким комп'ютером PowerMac G3, який стояв на столі і призначався для тимчасових співробітників. Мікаель увімкнув його. У комп'ютері залишилась усяка всячина, з якою працював Даґ Свенссон, в основному дані, зібрані в Інтернеті, але знайшлося і кілька розрізнених папок, куди він скопіював зміст свого лептопа. Окрім цього у Даґа Свенссона був повний архів у вигляді двох зір-дисків, що зберігалися в замкнутій шухляді письмового столу. Він щодня робив копію нового та оновленого матеріалу, проте, позаяк останніми днями він не заходив до редакції, останню запасну копію було зроблено в неділю увечері. Бракувало матеріалів за три дні.

Мікаель скопіював зір-диск і замкнув його в сейф у своєму кабінеті. Після цього він за наступні сорок п'ять хвилин швидко переглянув зміст оригінального диска, на якому було тридцять папок і сила-силенна підпапок. Це було повне зібрання даних, накопичених за чотири роки вивчення каналів постачання секс-рабінь. Мікаель став читати назви документів, намагаючись відшукати ті, в яких були засекречені Даґом матеріали з іменами джерел інформації. До джерел, як відзначив Мікаель, Даґ підходив дуже акуратно: всі подібні матеріали містилися в папці під назвою «Джерела/таємно». Сто тридцять чотири документи різного обсягу, що були в цій папці, часто дуже короткі, Мікаель відзначив і зітер, причому не відправив до кошика, а перетягнув на іконку програми «спалити», яка

ретельно знищувала дані, байт за байтом. Потім він узявся до електронної пошти. У Даґа була власна поштова адреса в millenium.se, якою він користувався як в редакції, так і на своєму лептопі, з власним паролем, але з цим у Мікаеля не виникло труднощів, позаяк на правах адміністратора він мав доступ до всього поштового сервера. Він скачав копію електронної пошти Даґа Свенссона і зітер CD-диск.

Насамкінець він заходився з тим стосом паперів, у якому лежали цитати для посилань, різні записи, газетні вирізки, судові рішення і кореспонденція, коротше, все, що назбиралось у Даґа Свенссона за час його роботи. Вирішивши діяти напевно, Мікаель пішов до копіювального апарата і скопіював усе, що здавалося йому важливим, загальною кількістю близько двох тисяч сторінок, на що пішло три години.

Він відібрав усі матеріали, які могли мати якесь відношення до джерела. Набралася пачка сторінок сорок, в основному там були записи з блокнота формату А4, який Даґ зберігав у замкнутій шухляді письмового столу. Все це Мікаель склав у конверт і відніс до свого кабінету, а решту матеріалів, що стосувалися проекту Даґа Свенссона, повернув на колишнє місце на його письмовому столі.

Лише покінчивши з цими справами, він перевів дух і спустився до супермаркету навпроти, щоб випити філіжанку кави і закутити піцою. Він керувався хибним припущенням, що поліція може прийти у будь-яку мить, щоб ознайомитися з вмістом робочого столу Даґа Свенссона.

Перший успіх у ході слідства з'явився вже на початку одинадцятої ранку, коли зателефонував доцент Леннарт Гран-

лунд з Державної кримінально-технічної лабораторії в Лінч'юпінгу.

— Я щодо подвійного вбивства в Енскеді.

— Уже?

— Револьвер надійшов до нас сьогодні рано-вранці, і хоча я ще не закінчив аналіз, але вже можу повідомити дещо для вас цікаве.

— Чудово. Розкажи, що ти з'ясував, — терпляче попросив констебль Бубла.

— Револьвер марки «Кольт-45 Магнум», виготовлений у США у вісімдесят першому році.

— Далі.

— Ми знайшли відбитки пальців і, можливо, зразок ДНК, проте цей аналіз потребує часу. Ми обстежили також кулі, якими були застрелені жертви. Постріли справді робилися з цього револьвера, як це зазвичай і буває, якщо зброю знайдено поряд з місцем убивства. Кулі розірвалися на дрібні шматочки, але є фрагмент, придатний для порівняння.

— Я гадаю, револьвер нелегальний. Серійний номер є?

— Револьвер абсолютно легальний. Він належить адвокату Нільсу Еріку Б'юрману, куплений у вісімдесят третьому році. Б'юрман — член поліцейського стрілецького клубу і мешкає на вулиці Уппландсгатан поблизу Уденплана.

— Слухай, це ж чортзна-що!

— На револьвері ми також знайшли кілька відбитків пальців. Відбитки залишені принаймні двома різними особами.

— І що ще?

— Можна припустити, що частина з них належить Б'юрманові, якщо тільки револьвер не було вкрадено або продано, але такої інформації у мене, в усякому разі, немає.

— Ага! Таким чином, у нас з'явилася, що називається, ниточка.

— Інша особа знайшлася в поліцейському реєстрі за відбитком великого і вказівного пальців.

— Хто це?

— Жінка, дата народження тридцять квітня сімдесят восьмого. Її було затримано з приводу бійки в Старому місті в дев'яносто п'ятому році, тоді ж у неї були зняті відбитки пальців.

— А ім'я у неї є?

— Звичайно! Лісбет Саландер.

Констебль Бубла скинув бровами і записав ім'я та ідентифікаційний номер у блокнот, що лежав перед ним на столі.

Повернувшись до редакції після пізнього ланчу, Мікаель Блумквіст пішов у свій кабінет і замкнувся там на ключ на знак того, що йому не можна заважати. Він ще не встиг розібратися з усією інформацією, яка знайшлася в електронній пошті і записах Дага Свенссона. Тепер він читав книгу і статті Дага зовсім іншими очима, пам'ятаючи, що автор уже мертвий і нічого не відповість на питання, що можуть виникнути.

Ще треба було вирішити, чи можливо взагалі коли-небудь видати цю книгу, а крім того, з'ясувати, чи є в книзі матеріал, який міг стати приводом для вбивства. Увімкнувши свій комп'ютер, Мікаель почав працювати.

Ян Бубланські швидко переговорив з начальником слідчого відділу і поділився з ним даними, отриманими криміналістичною лабораторією. Було вирішено, що Бубланські і Соня Мудіг навідаються до адвоката Б'юрмана для розмови, яка може обернутися допитом або, якщо того вимагатимуть обставини, арештом, тоді як співробітники Ханс Фасте і Курт Свенссон звернуться до Лісбет Саландер за поясненням, яким чином її відбитки пальців опинилися на знарядді вбивства.

Знайти адвоката Б'юрмана на перший погляд здавалося справою неважкою. Його адресу можна було знайти в реєстрах платників податків, власників зброї і автовласників; крім того, він просто значився в телефонній книзі. Бубланські і Мудіг під'їхали до Уденплана, і їм пощастило проскочити в під'їзд будинку на Уппландсгатан слідом за якимсь хлопцем.

Далі пішло гірше. Вони подзвонили в двері, але ніхто не відчинив. Вони поїхали в контору Б'юрмана на площі Святого Еріка і тут зазнали такої самої невдачі.

— Можливо, він у суді, — припустила інспектор Соня Мудіг.

— А може, він пристрелив цих двох і полетів до Бразилії, — відгукнувся Бубланські.

Соня Мудіг кивнула і покосилася на свого колегу. Їй подобалося його товариство, і вона була б не проти навіть пофліртувати з ним, якби обоє вони не жили щасливим сімейним життям, причому вона сама була матір'ю двох дітей. Прочитавши таблички на сусідніх дверях цього майданчика, вона з'ясувала, що Б'юрмановими сусідами були зубний лікар Нурман, контора під назвою «Н-Консалтинг» та адвокат Руні Хоканссон.

Вони постукали в двері Руні Хоканссона.

— Доброго дня, моє прізвище Мудіг, а це інспектор кримінального розшуку Бубланськи. Ми з поліції і прийшли у справі до адвоката Б'юрмана. Чи не знаєте ви, де його можна бачити?

Хоканссон похитав головою:

— Він тепер рідко показується. Два роки тому він серйозно захворів і майже зовсім припинив свою професійну діяльність. Табличка все ще висить на дверях, але він з'являється тут не частіше ніж раз на місяць.

— А на що він хворий? — спитав Бубланськи.

— Я напевне не знаю. Завжди крутився як заведений, а тут раптом зник. Мабуть, рак або щось подібне. У мене з ним тільки далеке знайомство.

— Ви лише думаєте чи точно знаєте, що рак? — спитала Соня Мудіг.

— Ну... не знаю. У нього була секретарка, Брітт Карлссон чи Нільссон, загалом, щось таке. Немолода жінка. Він її звільнив. Вона й розповіла, що він захворів, але на що саме, я не знаю. Це було навесні дві тисячі третього року. Я зустрів його потім уже наприкінці року, за цей час він постарів на десять літ, весь був такий виснажений і враз посивілий... Ну от я і подумав. А що? Він що-небудь накоїв?

— Ні, нічого такого, — відповів Бубланськи. — Проте ми розшукуємо його у терміновій справі.

Вони ще раз з'їздили на Уденплан і знову подзвонили в Б'юрманову квартиру, і знову їм ніхто не відповів. Наостанок Бубланськи зі свого мобільника спробував зателефонувати на мобільник Б'юрмана і почув у відповідь: «Абонент,

якого ви шукаєте, зараз недоступний, будь ласка, передзвоніть пізніше».

Він набрав номер домашнього телефону. За дверима було чути слабкі дзвінки, потім увімкнувся автовідповідач, пропонуючи залишити повідомлення. Бубланські і Соня Мудіг переглянулись і знизали плечима.

Була вже година пополуночі.

— Кави?

— Краще вже гамбургер.

Вони пройшлися пішки до «Бургер Кінга» на Уденплані, де Соня Мудіг замовила «хонер», а Бубланські — вегетаріанський бургер; закусивши, вони повернулись до управління.

Прокурор Екстрьом призначив нараду в своєму кабінеті на другу годину дня. Бубланські і Мудіг сіли поряд під стіною біля вікна. Курт Свенссон з'явився на дві хвилини пізніше і розташувався навпроти. Єркер Хольмберг увійшов з підносом, уставленим паперовими стаканчиками з кавою. Він побував в Енскеді і збирався ще раз повернутися туди ближче надвечір, коли техніка закінчить там свою роботу.

— Де Фасте? — спитав Екстрьом.

— Він в соціальному відомстві. П'ять хвилин тому він телефонував і сказав, що трохи затримається, — відповів Курт Свенссон.

— Гаразд. Хай там як, ми починаємо. Що у нас є? — без зайвих слів узявся до діла Екстрьом і спочатку кивнув інспекторові Бубланські.

— Ми намагалися розшукати адвоката Нільса Б'юрмана. Його немає ні вдома, ні на роботі. За словами його колеги-

адвоката, він захворів два роки тому і з того часу майже припинив будь-яку діяльність.

Соня Мудіг продовжила:

— Б'юрманові п'ятдесят шість років, він не значиться в списках кримінальної поліції. За фахом в основному займається економічними питаннями. Більше мені нічого не вдалося про нього дізнатися.

— Але він — власник револьвера, з якого було скоєно вбивство в Енскеді.

— Тут усе чисто. У нього є ліцензія на зброю, і він член поліцейського стрілецького клубу, — відповів Бубланський. — Я поговорив з Гуннарссоном із збройового відділу, адже він голова клубу і дуже добре знає Б'юрмана. Він вступив до клубу в тисяча дев'ятсот сімдесят восьмому році і був у правлінні на посаді скарбника в період з вісімдесят четвертого по дев'яносто другий рік. Гуннарссон характеризує Б'юрмана як чудового стрільця, спокійну і розсудливу людину, без якихось відхилень.

— Цікавиться зброєю?

— Гуннарссон сказав, що, на його думку, Б'юрмана цікавила не стільки стрільба як така, скільки спілкування. Йому подобалося стріляти по мішені, але він не робив із зброї культу. У вісімдесят третьому році він брав участь у стрілецькому чемпіонаті і посів тринадцяте місце. Останні десять років він зовсім закинув стрільбу і з'являвся тільки на щорічних зборах і тому подібних заходах.

— У нього кілька одиниць вогнепальної зброї?

— Відколи він вступив до стрілецького клубу, у нього було чотири ліцензії. Окрім «Кольта» це була «Берета», «Сміт-

і-вессон» і спортивний пістолет марки «Рапід». Усі три інших пістолети десять років тому були продані в клубі, і ліцензії перейшли до інших його членів. Ніяких неясностей.

— Але ж нам невідомо, де він зараз.

— Це так. Але ми почали пошуки тільки сьогодні о десятій годині ранку, так що він, можливо, просто вийшов погуляти в Юргорден, або потрапив до лікарні, або щось подібне.

У цей момент увійшов засапаний Ханс Фасте.

— Вибачте за спізнення! Дозвольте увійти?

Екстрьом зробив запрошувальний жест.

— Виявляється, з ім'ям Лісбет Саландер пов'язано багато цікавого. Я провів день в Соціальному відомстві і в Опікунській раді.

Ханс Фасте зняв шкіряну куртку і повісив її на спинку стільця, потім сів і розгорнув блокнот.

— В Опікунській раді? — спохмурнів Екстрьом.

— Ця діваха хвора на всю голову, — сказав Ханс Фасте. — Вона оголошена недієздатною, і над нею встановлено опікунство. Вгадайте, хто її опікун? — Він зробив театральну паузу. — Адвокат Нільс Б'юрман, власник зброї, яку було використано в Енскеді.

У всіх присутніх брови полізли вгору. Протягом п'ятнадцяти хвилин Ханс Фасте викладав відомості, що їх він зібрав про Лісбет Саландер.

— Отже, якщо коротко, — підсумував Екстрьом, — на знярардді вбивства ми маємо відбитки пальців жінки, яка до повноліття неодноразово була під наглядом у психіатричній лікарні, яка, за наявними відомостями, заробляє на життя

проституцією, судом визнана недієздатною і схильна до застосування насильства, чому є документальні підтвердження. Так якого біса вона досі вільно ходить вулицями?

— Схильність до насильства була помічена в неї ще в початковій школі, — сказав Фасте. — Схоже, що тут ми маємо справу із справжньою психіатричною хворою.

— Але поки що у нас немає нічого, що пов'язувало б її з убитою парою. — Екстрьом постукав по столу пальцями. — Гаразд, можливо, це вбивство виявиться не таким уже важким у розкритті. У нас є адреса Саландер?

— Вона зареєстрована на Лундагатан у Сьодермальмі. Податкове відомство повідомляє, що періодично вона підробляла в «Мілтон сек'юриті». Це охоронна агенція.

— І яку ж вона для них виконувала роботу?

— Не знаю. Проте протягом кількох років вона мала від них скромненький річний дохід. Можливо, працювала прибиральницею або ще кимось.

— Гм, — буркнув Екстрьом. — Це потрібно з'ясувати. Але зараз у мене таке відчуття, що треба негайно розшукати цю Саландер.

— Згоден, — сказав Бубланський. — Деталями займемося потім. Тепер ми вже маємо підозрюваного. Фасте, ви з Куртом поїдете на Лундагатан і спробуєте затримати Саландер. Будьте обережні! Адже ми не знаємо, раптом у неї є ще й інша зброя, і невідомо, наскільки вона осудна.

— Добре.

— Бубла, — втрутився Екстрьом. — «Мілтон сек'юриті» очолює Драган Арманський. Я познайомився з ним кілька років тому у зв'язку з іншим розслідуванням. На нього можна по-

кластися. З'їзди до нього й особисто поговори з ним про Саландер. Ти ще встигнеш застати його до кінця робочого дня.

В інспектора Бубланськи зробилося незадоволеним обличчя — почасти тому, що Екстрьом, звертаючись до нього, ужив його прізвисько, почасти тому, що його пропозиція прозвучала як наказ.

— Мудіг, ти продовжиш пошуки адвоката Б'юрмана. Заглянь до його сусідів. Мені здається, що його теж потрібно швидше знайти.

— Добре.

— Треба пошукати, чи є якийсь зв'язок між Саландер і парою з Енскеда. Також потрібно знайти сліди Саландер в Енскеді в той час, коли сталося вбивство. Ти, Єркере, візьмеш її фотографії і розпитаєш сусідів. Зайди до них увечері. Прихопи з собою хлопців у формі.

Бубланськи замовк і почухав потилицю.

— Чорт забирай! Ще б трішки везіння, і, дивись, ми впо-раємося з цією справою за сьогоднішній вечір. Адже я думав, що вона затягнеться надовго.

— І ще одне! — додав Екстрьом. — Передбачається зустріч з представниками ЗМІ. Я призначив прес-конференцію на третю годину. Я проведу її як слід, якщо дістану на допомогу когось із представників прес-служби. Думаю, хтось із журналістів зателефонує і вам. Так-от: щодо Саландер і Б'юрмана постарайтеся якомога довше нічого не говорити!

Всі закивали на знак згоди.

Драган Арманський збирався піти з роботи раніше. Сьогодні був уже Великий четвер, а вони з дружиною хотіли на

всі свята поїхати до заміського будинку на Бліді. Він саме застібнув портфель і надягнув пальто, як раптом йому зателефонували знизу з вестибюлю і сказали, що до нього прийшов інспектор кримінального розшуку Ян Бубланський. Арманський не був знайомий з інспектором Бубланський, проте вже того, що до нього завітав представник поліції, було досить, щоб, зітхнувши, повернути пальто на вішак. Йому не хотілось нікого приймати, але фірма «Мілтон сек'юриті» не могла дозволити собі бути невічливою з поліцією. Гостя він зустрів у коридорі біля ліфта.

— Дякую, що погодилися приділити мені час, — почав Бубланський. — Мій шеф, прокурор Річард Екстрьом, переказував вам свої вітання.

Вони потисли одне одному руки.

— Екстрьом... Так, мені доводилося мати з ним справу кілька років тому. Хочете кави?

Взявши в кавовому автоматі два стаканчики, Арманський відчинив двері свого кабінету і посадив Бубланський за столик перед вікном, біля якого стояли зручні крісла для відвідувачів.

— Арманський — це російське прізвище? — поцікавився Бубланський. — У мене теж прізвище на -ський.

— Мої предки родом з Вірменії. А ваші?

— З Польщі.

— Чим я можу стати у пригоді?

Бубланський дістав блокнот і розгорнув на потрібній сторінці.

— Я працюю над розслідуванням убивства в Енскеді. Думаю, ви чули про це в ранкових новинах.

Арманський кивнув.

— Екстрьом говорив, що ви здатні тримати язика за зубами.

— З моєю роботою сваритися з поліцією ні до чого. Можу вас запевнити, що я вмю мовчати.

— Добре. Зараз ми розшукуємо людину, яка раніше у вас працювала. Це жінка, її звать Лісбет Саландер. Ви знаєте її?

Арманський відчув, як у животі в нього немов заворушився важкий камінь, але він і бровою не повів.

— З якої причини ви розшукуєте фрекен Саландер?

— Скажімо так: у нас є причини вважати її причетною до цієї справи.

Камінь у животі Арманського виріс розміром і завдавав майже фізичного болю, але вираз його обличчя залишався непроникним. З першого дня знайомства з Лісбет його не покидало тривожне відчуття, що деякі особливості її вдачі неминуче приведуть цю дівчину до якої-небудь катастрофи, але він завжди подумки бачив її в ролі жертви, а не злочиниці.

— Тобто ви підозрюєте Лісбет Саландер у скоєнні подвійного вбивства в Енскеді. Я правильно зрозумів?

Зачекавши секунду, Бубланськи ствердно кивнув.

— Що ви можете розповісти про Саландер?

— А що ви хотіли б знати?

— По-перше, як нам її знайти?

— Вона живе на Лундагатан. Щоб сказати точну адресу, мені потрібно подивитися записи. У мене є номер її мобільного телефону.

— Адресу ми знаємо. Номер мобільника — це цікаво.

Арманський відійшов до письмового столу, знайшов номер і продиктував його. Бубланськи записав.

— Вона у вас працює?

— Вона працює як індивідуальний підприємець. Іноді я доручав їй деякі справи, починаючи з дев'яносто восьмого року, востаннє це було років півтора тому.

— Яку саме роботу вона виконувала?

— Збирання відомостей.

Бубланськи підвів голову від блокнота і від несподіванки здійняв брови.

— Збирання відомостей, — повторив він здивовано.

— Якщо бути точнішим — вивчення особистих обставин.

— Хвилиночку... Про кого ми говоримо? — вів далі здивований Бубланськи. — Та Лісбет Саландер, яку ми розшукуємо, не змогла навіть отримати свідоцтва про закінчення школи і була визнана недієздатною.

— Тепер це вже не називається визнанням недієздатною, — терпляче поправив співрозмовника Арманський.

— Та начхати на те, як це називається! Дівчина, яку ми розшукуємо, згідно з документами, хвора на важкий психічний розлад і схильна до насильства. Крім того, у нас є документ від соціального відомства, в якому сказано, що наприкінці дев'яностих років вона займалася проституцією. В її паперах ніщо не вказує на те, що вона здатна виконувати кваліфіковану роботу.

— Одна річ папери, інша — людина.

— Ви хочете сказати, що вона здатна виконувати збирання відомостей про особисті обставини для агенції «Мілтон сек'юриті»?

— Не тільки здатна. Вона в цій галузі кого завгодно за пояс заткне.

Бубланськи поволи опутив ручку і насупив брови.

— З ваших слів можна подумати, що ви її поважаєте.

Арманський опутив очі, відчуваючи, що опинився на роздоріжжі. Він завжди знав, що коли-небудь Лісбет Саландер неодмінно у щось уклепається. Він абсолютно не міг уявити собі, яким чином вона могла виявитися замішаною в подвійному вбивстві в Енскеді (чи то як основний винуватець, чи то в якійсь іншій ролі), проте він не міг не визнати, що досить мало знає про її приватне життя. З чим же вона зв'язалася? Арманський пригадав її несподіваний візит і загадкову заяву, що в неї є гроші на життя і робота їй не потрібна.

Єдиним розумним рішенням у цей момент було відмежуватися від Лісбет Саландер, а головне, показати, що вона не має ніякого відношення до «Мілтон сек'юриті». Арманський мимоволі подумав, що не знає самотнішої людини, ніж Лісбет Саландер.

— Я поважаю її професійні здібності. Про них нічого не сказано в характеристиках і показаннях.

— Отже, вам відоме її минуле.

— Я знаю, що в неї є опікун і що в неї було важке дитинство.

— І ви все одно взяли її на роботу.

— Саме тому і взяв.

— Поясніть!

— Колишній її опікун, Хольгер Пальмгрен, був адвокатом старого Ю. Ф. Мілтона. Він піклувався про неї ще відтоді, коли вона була підлітком, і умовив мене взяти її на службу.

Спочатку я доручив їй сортування пошти, обслуговування копіювального апарата і таке інше. Потім з'ясувалося, що в ній, виявляється, приховані незвичайні таланти. А записи в звітах соціального відомства, що вона буцімто займалася проституцією, можете просто забути. Це цілковита нісенітниця. У підлітковий період у Лісбет Саландер були важкі роки, і вона справді була дещо шибайголовою, але ж це ще не злочин. А вже в повії вона зовсім не годиться.

— Її нового опікуна звать Нільс Б'юрман.

— З ним я жодного разу не зустрівся. У Пальмгрена років два тому стався крововилив у мозок. Незабаром після цього Лісбет Саландер припинила на мене працювати. Останнього разу вона виконувала моє завдання півтора року тому.

— Чому ви перестали давати їй роботу?

— Це було не моє рішення. Вона сама перервала зі мною стосунки і, ні слова не сказавши, виїхала за кордон.

— Виїхала за кордон?

— Так, на цілий рік.

— Цього не може бути. Адвокат Б'юрман весь минулий рік регулярно надсилав звіти про зустрічі з нею. У нас в Кунгсхольмі лежать звіти.

Арманський знизав плечима і неголосно хихикнув.

— Коли ви бачили її востаннє?

— Приблизно два місяці тому, на початку лютого. Вона раптом прийшла, де не взялася, з візитом ввічливості. На той час я вже рік нічого про неї не чув. Увесь минулий рік вона провела за кордоном, подорожуючи по Азії і на Кариби.

— Даруйте, але я щось не розумію! Йдучи сюди, я вважав, що Лісбет Саландер психічно хвора дівчина, яка не закінчила навіть середньої школи і визнана недієздатною. І раптом чую від вас, що ви наймали її як висококваліфікованого фахівця з вивчення особистих обставин, що вона працює як індивідуальний підприємець і заробила стільки грошей, що змогла цілий рік нічого не робити, а подорожувати навколо світу, і попри все це її опікун навіть не вдарив на сполох. Щось тут не сходиться!

— Багато чого не сходиться, коли йдеться про Лісбет Саландер.

— Дозвольте запитати: а що думаєте про неї ви самі?
Арманський трохи помовчав.

— Вона одна з найбільш незалежних людей, яких я будь-коли зустрів у своєму житті, — мовив він нарешті.

— Незалежних?

— Вона ніколи не робить нічого такого, чого їй не хочеться робити. Їй абсолютно байдуже, що про неї подумують інші. Вона має високорозвинений інтелект і абсолютно ні на кого не схожа.

— Ця божевільна?

— Що ви розумієте під словом «божевільна»?

— Чи здатна вона із спокійною душею вбити двох людей?
Арманський довго мовчав і нарешті сказав:

— Мені дуже шкода, але я не можу відповісти на це питання. Я — цинік. Я вважаю, що в кожній людині ховаються сили, здатні спонукати її на вбивство іншої людини. З розпачу, з ненависті або хоча б заради самозахисту.

— Тобто ви не вважаєте, що це можна повністю виключити.

— Лісбет Саландер нічого не робить без причини. Якщо вона вбила когось, це означає, що, на її думку, у неї були для цього серйозні підстави. Дозвольте запитати: чому ви думаете, що вона замішана в убивстві в Енскеді?

Бубланські помовчав вагаючись, потім подивився в очі Арманському:

— Цілком конфіденційно.

— Цілком.

— Знаряддя вбивства належало її опікунові. На ньому знайшли відбитки її пальців.

Арманський зціпив зуби. Це було дуже тяжким доказом.

— Я тільки чув про вбивство в програмі новин. Через що воно сталося? Наркотики?

— Вона якось пов'язана з наркотиками?

— Я нічого такого не знаю. Але, як я вже говорив, у неї був складний підлітковий період і її кілька разів бачили дуже п'яною. Я думаю, що в її медичній карті зазначено, чи балувалася вона наркотиками.

— Труднощі в тому, що нам невідомий мотив убивства. Ці двоє були працюючими людьми. Вона — кримінолог, от от мала захистити докторську. Він — журналіст. Їх звали Даг Свенссон і Міа Бергман. Вам ці імена нічого не говорять?

Арманський похитав головою.

— Ми намагаємося зрозуміти, який зв'язок існував між ними і Лісбет Саландер.

— Я ніколи нічого про них не чув.

Бубланський підвівся з крісла:

— Дякую, що приділили мені стільки часу, було дуже цікаво з вами поговорити. Не знаю, чи багато корисного я по-

черпнув з цієї розмови, але сподіваюся, що все сказане залишиться між нами.

— Можете не турбуватися.

— Я ще зайду до вас, якщо знадобиться. І якщо раптом Лісбет Саландер дасть про себе знати, то...

— Само собою, — відповів Драган Арманський.

Вони потисли одне одному руки. У дверях Бубланськи зупинився і знов обернувся:

— Можливо, ви знаєте когось, з ким спілкується Лісбет Саландер? Друзі, знайомі...

Арманський похитав головою:

— Я абсолютно нічого не знаю про її приватне життя. Один з небагатьох, хто має для неї значення, — Хольгер Пальмгрен. Напевно, вони бачаться. Він у реабілітаційному центрі для інвалідів в Ерставікені.

— До неї ніхто не ходив у гості, коли вона тут працювала?

— Ні. Вона працювала за власним графіком, а сюди приходила тільки доповісти про результати. З клієнтами вона, за небагатьма винятками, теж не зустрічалася. Можливо...

Арманському раптом спала на думку несподівана річ.

— Що?

— Можливо, є ще одна людина, що підтримує з нею стосунки. Це журналіст, з яким вона спілкувалася два роки тому і який запитував про неї, коли вона була за кордоном.

— Журналіст?

— Його звать Мікаель Блумквіст. Пам'ятаєте справу Веннерстрьома?

Бубланськи зняв руку з дверної ручки і поволі попрямував назад до Драгана Арманського:

— Убитих в Енскеді виявив Мікаель Блумквіст. Ви щойно підтвердили зв'язок між Саландер і жертвами злочину.

І Арманський знову відчув, як у животі заворушився важенний камінь.

Розділ 14

Великий четвер, 24 березня

Упродовж півгодини Соня Му-діг тричі намагалася додзвонитися до Нільса Б'юрмана і щоразу чула у відповідь, що абонент зараз недоступний.

О пів на четверту вона сіла в машину, поїхала на Уденплан і подзвонила у вже знайомі двері. Результат був той самий, що й уранці. Наступні двадцять хвилин вона присвятила тому, що обійшла інші квартири цього будинку, розпитуючи сусідів, чи не відомо їм що-небудь про нинішнє місцеперебування Б'юрмана.

В одинадцяти з дев'ятнадцяти квартир, які вона обійшла, нікого не виявилось дома. Поглянувши на годинник, вона зрозуміла, що вибрала невдалий час, та й узагалі у великодні свята розраховувати нема на що. У восьми квартирах мешканці відгукнулися на її дзвінок і зголосились надати допомогу. Мешканці п'яти квартир знали, хто такий Б'юрман — це люб'язний і ввічливий добродій з четвертого поверху, але ніхто не міг сказати, де він зараз. Після довгих розпитувань з'ясувалося, що Б'юрман, здається, спілкувався зі своїм сусідом, бізнесменом на прізвище Шьоман. Проте на її дзвінок і там ніхто не відчинив двері.

Засмучена Соня Мудіг нарешті ще раз зателефонувала Б'юрманові, дочекалась, поки увімкнувся автовідповідач, а потім назвала себе, залишила номер свого мобільника і попросила при першій змозі з нею зв'язатися.

Повернувшись до його квартири, вона написала на аркуші з блокнота записку з проханням зателефонувати, додала до записки свою візитку й опустила в його поштову скриньку. В ту мить, коли вона збиралася закрити отвір поштової скриньки, у квартирі пролунав телефонний дзвінок. Вона нахилилась і прислухалася: сигнал пролунав чотири рази, потім увімкнувся автовідповідач, але повідомлення не надійшло.

Закривши скриньку, вона постояла, дивлячись на двері. Вона й сама не могла б сказати, що змусило її натиснути на ручку, і тут вона, на свій подив, виявила, що замок не замкнуто. Відчинивши двері, Соня заглянула в хол.

— Є хто-небудь? — обережно спитала вона і прислухалася.

У відповідь не пролунало ані звуку.

Вона ступила крок у хол і зупинилась, вагаючись. Її вчинок можна було витлумачити як порушення права на недоторканність житла — без ордера на обшук їй не слід було входити до Б'юрманової квартири, навіть якщо двері незамокнено. Глянувши ліворуч, з холу вона побачила частину вітальні. Соня вже вирішила була піти, аж раптом її погляд упав на тумбочку, що стояла в холі, на якій красувалась картонна коробка від револьвера марки «Кольт Магnum».

Несподівано Соні Мудіг стало моторошно. Розстебнувши куртку, вона дістала свою службову зброю, чого раніше майже ніколи не робила.

Знявши револьвер із запобіжника і тримаючи його дулом униз, вона пройшла до вітальні і заглянула в двері. У кімнаті вона не помітила нічого особливого, але неприємне відчуття, яке її охопило, тільки посилювалось. Повернувшись у хол, вона заглянула до кухні. Порожньо. Вона пройшла в коридор і відшукала двері до спальні.

Адвокат Нільс Б'юрман, голий, стояв навколішки перед ліжком, опустивши на нього голову, ніби збирався прочитати на ніч молитву.

Соня побачила його збоку і вже з порога зрозуміла, що він мертвий. Постріл в потилицю зніс йому півлоба.

Соня Мудіґ позадкувала до виходу з квартири. Опинившись на майданчику, вона, не випускаючи з руки револьвера, вийняла мобільник і зателефонувала кримінальному інспекторові Бубланські. Він не відповідав. Тоді вона зателефонувала прокуророві Екстрьому і запам'ятала час. Було вісімнадцять хвилин на п'яту.

Ханс Фасте розглядав під'їзд будинку, де, згідно з переписом населення, була зареєстрована, а тому, можливо, й жила Лісбет Саландер. Він подивився на Курта Свенссона, потім перевів погляд на годинник. Десять хвилин на п'яту.

Дізнавшись від консьержки код під'їзду, вони вже побували в будинку і послухали під дверима, що діється в квартирі з табличкою «Саландер — Ву». Зсередини не доносилося ані звуку, і на дзвінок ніхто не вийшов. Тоді вони повернулися в машину і стали спостерігати за під'їздом.

З машини вони зателефонували у довідковий відділ і дізналися, що недавно в контракт на володіння квартирою на

Лундагатан була включена якась Міріам Ву, тисяча дев'ятсот сімдесят четвертого року народження, яка раніше проживала на площі Святого Еріка.

Над радіоприймачем у них була прикріплена паспортна фотографія Лісбет Саландер. Фасте висловився на кшталт того, що вона схожа на сороку.

— Чорт забирай! Щось повії стають усе страховиднішими. Таку без особливої потреби навряд чи хто захоче зняти.

Курт Свенссон нічого не відповів.

О четвертій двадцять їм зателефонував Бубланськи і повідомив, що він вийшов від Арманського і прямує до «Міленіуму». Фасте і Свенссона він просив почекати його на Лундагатан. Лісбет Саландер треба буде відвести на допит, але прокурор ще не вважає, що її можна пов'язувати з убивством в Енскеді.

— Ага, — сказав Фасте. — Бубла говорить, що прокурор не любить заарештовувати підозрюваних, поки вони не зізналися.

Курт Свенссон мовчав. Вони ліниво поглядали на перехожих на вулиці.

У двадцять хвилин на п'яту на мобільник Ханса Фасте зателефонував прокурор Екстрьом.

— Події розгортаються. Адвоката Б'юрмана знайдено, він лежить у своїй квартирі застрелений. З моменту смерті минуло не менше доби.

Ханс Фасте так і підскочив на сидінні:

— Зрозумів вас. Що ми повинні робити?

— Я вирішив оголосити Лісбет Саландер у розшук. Її відсутність дає вагому підставу запідозрити її в потрібному вбив-

стві. Ми оголошуємо негайний розшук по всьому лену. Її потрібно затримати. Вона небезпечна і, можливо, озброєна.

— Зрозумів.

— Я висилаю на Лундаґатан пікет. У них буде дозвіл увійти й оглянути квартиру.

— Зрозумів.

— Бубланськи з вами зв'язувався?

— Він у «Міленіумі».

— І, очевидно, вимкнув свій мобільний. Спробуйте додзвонитися до нього і проінформувати про перебіг подій.

Фасте і Свенссон переглянулися.

— Питання, що нам робити, коли вона з'явиться, — сказав Курт Свенссон.

— Якщо вона буде сама і обставини це дозволять, ми самі її візьмемо. Якщо вона встигне повернутися до квартири, діятиме пікет. Ця дівчина — божевільна і лише дивиться, кого б убити. У квартирі в неї може бути прихована інша зброя.

Поклавши чималий стос рукописів на стіл Еріки Бергер, Мікаель Блумквіст раптом відчув смертельну втому і важко опустився в крісло для відвідувачів біля вікна, що виходило на Ґьотґатан. Усю другу половину дня він намагався вирішити, як бути з незавершеною книгою Даґа Свенссона.

Це була дразлива тема. Минуло лише кілька годин після загибелі Даґа, а його працедавець уже з усієї сили роздумував, як розпорядитися його журналістською спадщиною. Мікаель усвідомлював, що на сторонній погляд його поведінка могла видатися цинічною і бездушною. Сам він сприймав це інакше. Він почував себе немов підвішеним у порожнечі —

кожному працюючому журналісту відомий цей «синдром невагомості», що додає сили в кризовій ситуації.

Коли інші люди вдаються в горе, журналісти, що працюють з новинами, трудяться особливо ретельно. І незважаючи на приголомшуючий удар, якого зазнали всі нинішні члени редакції «Міленіуму» ранком Великого четверга, професіоналізм переміг особисті почуття і вони з головою поринули в роботу.

Мікаелю це здавалося чимось само собою зрозумілим. Даг Свенссон був зліплений з того ж тіста і на його місці вчинив би так само. Даг Свенссон залишив у спадок рукописи, в яких висловлювався вибухонебезпечний сюжет. Він витратив кілька років на збирання матеріалу, сортування фактів; у цю роботу він уклав усю душу, але йому не вдалося довести її до кінця.

Головне, що він працював у «Міленіумі».

Вбивство Дага Свенссона і Міа Бергман не було подією особливого масштабу, як, наприклад, убивство Улофа Пальме, що шокувало всю країну, за ними не буде оголошено національний траур. Але для співробітників «Міленіуму» цей удар був, мабуть, навіть сильнішим, позаяк торкнувся їх особисто. У Дага Свенссона були широкі зв'язки в журналістських колах, і ці люди ставитимуть незручні питання.

Тепер перед Мікаелем і Ерікою постало завдання закінчити роботу над книгою Дага Свенссона і з'ясувати, хто скоїв це вбивство і чому.

— Я можу відновити текст, — сказав Мікаель. — Нам з Малін потрібно буде пройти по книжці, не пропускаючи ані рядка, і заповнити посилання, що їх бракувало, щоб ніщо не залишилося недомовленим. Головним чином потрібно просто

йти шляхом, наміченим у записах Даґа, але в розділах п'ятому і шостому, які побудовані здебільшого на інтерв'ю, взятих Міа, у нас залишаються нерозв'язані проблеми, бо тут ми іноді просто не знаємо, з яких це взято джерел. Але я вважаю, що як першоджерелом ми можемо користуватись її дисертацією.

— У нас немає останнього розділу.

— Вірно. Але в мене є Даґові начерки, і ми з ним стільки разів їх обговорювали, що я точно знаю хід його думок. Я пропоную просто зробити загальне резюме і поставити його як післямову, в якій я опишу його погляди.

— Гарзд. Але чи не вийде так, що ми припишемо йому власні думки?

— Цього не станеться. Я напишу розділ від свого імені і поставлю під ним підпис. Буде цілком зрозуміло, що це пишу я, а не він. Я розповім, чому він почав роботу над цією книгою і що він був за людина, а наостанку наведу те, що він говорив під час наших розмов — за останні місяці їх було не менше десяти. Багато що я можу процитувати з його власних начерків. По-моєму, це буде непоганий матеріал.

— Чорт забирай! Зараз мені більше, ніж коли-небудь раніше, хочеться опублікувати цю книгу, — сказала Еріка.

Мікаель кивнув. Він чудово розумів, про що вона думає.

Еріка Бергер поклала на стіл окуляри для читання і похитала головою. Вона встала, налила дві філіжанки кави з термоса і сіла навпроти Мікаеля.

— У нас з Крістером є приблизний план наступного числа. Ми візьмемо дві статті, призначені для подальших чисел, і додамо тексти наших незалежних журналістів. Але це все одно буде безглузде число без певної теми.

Вони помовчали.

— Ти слухав новини?

Мікаель заперечливо похитав головою.

— Ні. Я і так наперед знаю, що вони скажуть.

— В усіх новинах це вбивство — головна тема. На другому місці — добірка з центру.

— Тобто більше нічого в країні не відбувалося.

— Поліція ще не назвала імен Даґа й Міа. Їх називають працюючою парою. І поки не кажуть, що це ти їх знайшов.

— Думаю, поліція зробить усе, щоб приховати цей факт.

В усякому разі, для нас це вигідно.

— Навіщо поліції це приховувати?

— Для того, що поліція взагалі не любить зв'язуватися із ЗМІ. Для неї це цирк. Я досить відома людина, і тому поліція тільки рада, що ніхто не знає, що це я їх знайшов. Думаю, що скоро — сьогодні вночі або завтра вранці — про це стане відомо.

— У такі молоді роки і стільки цинізму!

— Не такі вже ми з тобою молоді, Ріккі. Я це відчув, коли мене допитувала та жінка з поліції. Вона здалася мені схожою на студентку.

Еріка невесело засміялася. Їй вдалося поспати вночі кілька годин, але зараз вона вже відчувала втому. А скоро їй доведеться постати перед публікою в ролі головного редактора однієї з найбільших в країні газет. Ні, досить відкладати, час уже поділитися цією новиною з Мікаелем.

— Недавно телефонував Хенрі Кортес. Він повідомив, що слідчий на прізвище Екстрьом збирав о третій годині щось на кшталт прес-конференції.

— Ріхард Екстрьом?

— Так. Ти його знаєш?

— Він учинив цілком політично. ЗМІ гарантовано влаштують цирк. Адже вбиті не якісь там ринкові торговці з глушини. Ця справа не може не викликати великого галасу.

— За його словами, поліція вже напала на слід і сподівається незабаром розкрити справу. Але загалом і в цілому він не сказав нічого. Зате журналістів на прес-конференції зібралася повнісінька зала.

Мікаель тільки знизав плечима і провів рукою по очах.

— Я ніяк не можу забути образ мертвої Міа, він так і стоїть у мене перед очима. Чортзна-що! Я ж тільки недавно з ними познайомився.

Еріка похмуро кивнула:

— Поживемо — побачимо. Я впевнена, це який-небудь бісів псих...

— Не знаю, не знаю. Я тут думав про це весь день.

— Що ти маєш на увазі?

— У Міа стріляли збоку. Я бачив у неї вхідний отвір кулі збоку на шиї і вихідний у лобі. Дагові вистрілили прямо в лоб, і куля вийшла через потилицю. Наскільки я зрозумів, було зроблено всього два постріли. Не схоже на роботу божевільного.

Еріка задумливо подивилась на Мікаеля:

— Що ти цим хочеш сказати?

— А якщо це був не божевільний, значить, має бути якийсь мотив. І чим більше я над цим думаю, тим більше мені здається, що цей манускрипт дуже добре підходить як мотив.

Мікаель показав на пачку паперів, що лежала на столі перед Ерікою. Еріка перевела погляд туди, потім вони подивились одне на одного.

— Це не обов'язково повинно мати відношення до самої книги. Можливо, вони дуже далеко зайшли в своїх розслідуваннях і їм вдалося... Не знаю... Але хтось міг відчути, що йому загрожує небезпека.

— І найняти кілера. В американських фільмах так і буває, Мікке. У книзі йдеться про тих, хто користується послугами повій, перелічуються імена поліцейських, політиків, журналістів... Що ж, це означає, хтось із них убив Даґа й Міа?

— Не знаю, Ріккі. Але ми планували за три тижні надрукувати найбільш убивчий матеріал про постачання секс-рабинь, який будь-коли публікувався в Швеції.

Тут у двері заглянула Малін Ерікссон і повідомила, що прийшов кримінальний інспектор Ян Бубланський і хоче поговорити з Мікаелем Блумквістом.

Привітавшись за руку з Ерікою Берґер і Мікаелем Блумквістом, Бубланський всівся в третє крісло біля столу, розташованого перед вікном. Уважно подивившись на Мікаеля Блумквіста, він відзначив його запалі очі і відрослу за добу щетину.

— З'явилось щось нове? — спитав Мікаель Блумквіст.

— Можливо. Наскільки мені відомо, це ви знайшли в Енскеді вбитих і викликали поліцію.

Мікаель утомлено кивнув.

— Я знаю, що ви ще вночі відповідали на питання чергового слідчого, але хотілося б уточнити деякі деталі.

— Що вас цікавить?

— Чому ви такої пізньої пори приїхали до Свенссона і Бергман?

— Це вже не деталь, а цілий роман, — утомлено посміхнувся Мікаель. — Я був у гостях у сестри на званому обіді, вона живе в районі новобудов. Даг Свенссон зателефонував мені на мобільник і сказав, що не зможе, як ми з ним домовлялися, зайти до редакції у Великий четвер, тобто сьогодні. Він збирався занести туди фотографії для Крістера Мальма. Річ у тім, що вони з Міа вирішили з'їздити на великодні вихідні до батьків Міа, для цього їм потрібно було виїхати дуже рано. Він запитав, чи не можна йому замість редакції заглянути завтра вранці до мене додому. Я відповів, що перебуваю зараз не так далеко і, повертаючись назад від сестри, можу сам заїхати до нього.

— Значить, ви поїхали до Енскеда по фотографії?

Мікаель кивнув.

— Ви не уявляєте собі, який міг бути мотив убивства Свенссона і Бергман?

Мікаель і Еріка презирнулися, але промовчали.

— Ну то як?

— Ми, звичайно, обговорювали сьогодні це питання, але не прийшли до єдиної думки. Точніше, у нас немає впевненості. Тому нам не хотілося б говорити про припущення.

— Розповідайте!

Мікаель пояснив, про що йдеться в майбутній книзі Дага Свенссона і що вони з Ерікою підозрюють можливий зв'язок убивства з її змістом. Бубланськи помовчав, перетравлюючи отриману інформацію.

— Значить, Свенссон збирався викрити поліцейських. Розмова набувала дуже неприємного характеру. Бубланськи виразно уявив собі, в якому контексті по засобах масової інформації піде гуляти інформація про «поліцейський слід».

— Ні, — заперечив Мікаель. — Він збирався викрити злочинців, серед яких, можливо, є поліцейські. До речі, він також збирався згадати про кількох представників тієї професійної групи, до якої належу я, тобто про журналістів.

— І ви маєте намір зараз розголосити цю інформацію? Мікаель поглянув на Еріку.

— Ні, — відповіла вона. — Сьогодні ми якраз займалися весь день тим, щоб замінити зміст чергового числа. Найпевніше, ми опублікуємо книгу Дага Свенссона, але тільки якщо дізнаємося, що сталося. І за нинішніх обставин книгу доведеться значно переробити. Можу вас заспокоїти: ми не маємо наміру ускладнювати роботу слідства у справі про вбивство двох наших друзів.

— Мені потрібно подивитись робоче місце Дага Свенссона, а позаяк це редакція журналу, то, можливо, знадобиться також провести обшук у приміщенні.

— Весь матеріал у настільному комп'ютері Дага Свенссона.

— Зрозуміло, — кивнув Бубланськи.

— Я вже розбирав його письмовий стіл, — сказав Мікаель. — Я прибрав з його матеріалів деякі записи, в яких були вказані імена джерел, що побажали залишитися анонімними. Все решта у вашому розпорядженні. Я поклав на стіл записку, щоб там нічого не чіпали і не перекладали. Але проблема в тому, що до виходу з друку зміст книги Дага Свенссона по-

винен зберігатися в таємниці. Тому нам би дуже не хотілося, щоб рукопис ходив по руках у поліції, тим паче що ми збираємося викрити кількох поліцейських.

«От чорт! — подумав Бубланьски. — І як же я раніше не здогадався послати сюди кого-небудь ще вранці». Проте він тільки кивнув і не став розвивати цієї теми.

— Гаразд. Є одна особа, яку ми хочемо допитати у зв'язку з убивством. У мене є підстави вважати, що ця особа вам знайома. Я хочу знати, що вам відомо про жінку на ім'я Лісбет Саландер.

Першої миті Мікаель Блумквіст від несподіванки став схожий на живий знак питання. Бубланьски відзначив, що Еріка Бергер кинула на нього пронизливий погляд.

— Я щось не розумію!

— Ви знайомі з Лісбет Саландер?

— Так, я знайомий з Лісбет Саландер.

— Що це за знайомство?

— А чому ви питаєте?

Бубланьски досадливо махнув рукою:

— Я вже сказав, що ми хочемо поставити їй деякі питання у зв'язку з убивством. То якого роду ваше знайомство?

— Але ж це... це цілковита бридня! Лісбет Саландер ніяк не пов'язана з Дагом Свенссоном і Міа Бергман.

— От ми й займемося тим, щоб спокійно і без поспіху з'ясувати цей факт, — терпляче відповів Бубланьски. — Але моє питання не скасовується: як ви познайомилися з Лісбет Саландер?

Мікаель почухав щетину на підборідді, протер очі, намагаючись зібратися з думками, і нарешті зустрівся поглядом з Бубланьски.

— Два роки тому я наймав Лісбет Саландер для збирання матеріалу щодо зовсім іншої справи.

— Що це за справа?

— Дуже шкодую, але це питання порушує конституційні гарантії, захист приватного життя і таке інше. Повірте мені на слово, це не мало ані найменшого стосунку до Дага Свенсона і Міа Бергман. Це було зовсім інше розслідування, яке давно закінчене.

Бубланськи зважив почуте. Йому не подобалося, коли йому заявляли, що є таємниці, які не можна розкривати навіть у зв'язку з розслідуванням убивства, проте вирішив до певного часу не наполягати.

— Коли ви востаннє бачили Лісбет Саландер?

Мікаель помовчав, обдумуючи відповідь:

— Так от: востаннє я спілкувався з Лісбет Саландер восени позаминулого року. Того року до Різдва всі наші справи були закінчені, і після цього вона зникла з міста. Понад рік я її ніде не бачив, і так було до минулого тижня.

Еріка Бергер звела брови, і Бубланськи зробив висновок, що для неї це новина.

— Розкажіть, як ви зустрілися.

Набравши в груди побільше повітря, Мікаель коротко описав те, що відбулося біля її будинку на Лундагатан. Бубланськи слухав його з усе зростаючим здивуванням, намагаючись зрозуміти, правда це чи Мікаель усе вигadaв.

— То ви з нею не розмовляли?

— Ні, вона сховалася за будинками у верхньому кінці Лундагатан. Я почекав досить довго, але вона більше не з'являлася. Я написав їй листа і попросив, щоб вона дала про себе знати.

— І вам нічого не відомо ні про які зв'язки між нею і парою з Енскеда?

— Ні.

— Гарзд. Ви можете описати чоловіка, який, за вашими словами, напав на неї?

— Навряд чи. Він відразу накинувся на неї, вона захищалася, потім утекла. Я бачив його приблизно на відстані сорока або сорока п'яти метрів. Діло було вночі, на вулиці було темно.

— Ви були п'яні?

— Я був трохи напідпитку, але не п'яний як чіп. Це був блондин з волоссям, зібраним у кінський хвіст, з товстим пивним животом, одягнений у коротку, до пояса, куртку. Піднімаючись сходами на Лундагатан, я бачив його тільки зі спини, але потім він обернувся, щоб ударити мене. Мені здається, у нього було худе обличчя і світлі, близько посажені очі.

— Чому ти не розповідав про це раніше? — втруtilась Еріка Берґер.

Мікаель Блумквіст знизав плечима:

— Спочатку завадили свята, і ти поїхала до Гетеборґа брати участь у цих клятих дебатах. У понеділок тебе не було, а у вівторок ми тільки мигцем бачились. І ця подія якось відійшла на задній план.

— Але після того, що сталося в Енскеді... Ви нічого не сказали про це в поліції, — уточнив Бубланські.

— А з якої речі мені було говорити про це в поліції? З таким же успіхом я міг би розповісти про те, що зловив на місці злочину злодюжку, який місяць тому спробував обікрасти мене в

метро на станції «Т-Сентрален». Між пригодою на Лундаґатан і тим, що сталося в Енскеді, немає ніякого зв'язку.

— Але ви не заявили до поліції про напад?

— Ні.

Мікаель трохи помовчав, не знаючи, на що зважитися:

— Лісбет Саландер дуже дорожить недоторканністю свого приватного життя. У мене була думка піти до поліції, але потім я подумав, що вона має право сама вирішувати, чи подавати їй заяву. У будь-якому разі я хотів спершу поговорити з нею.

— Але ви цього так і не зробили?

— Я не розмовляв з Лісбет Саландер від другого дня Різдва минулого року.

— Чому ваші, якщо можна так сказати, стосунки були перервані?

Мікаель спохмурнів і відповів, ретельно добираючи слова:

— Я цього не знаю. Вона несподівано перервала зі мною всі контакти.

— Що-небудь сталося?

— Ні. Тобто ніяких сварок або скандалів, якщо ви це маєте на увазі. Тільки-но у нас були дружні взаємини, як раптом вона перестала відповідати на телефонні дзвінки. Так вона зникла з мого життя.

Зваживши Мікаелеву відповідь, Бубланськи вирішив, що, мабуть, він говорить правду, тим паче що це підкріплювала і майже ідентична розповідь Драґана Арманського про те, як вона раптом перестала з'являтися в «Мілтон сек'юриті». Очевидно, минулої зими у Лісбет Саландер щось сталося. Бубланськи звернувся до Еріки Берґер:

— Ви теж знайомі з Лісбет Саландер?

— Я бачила її тільки одного разу. Ви не могли б пояснити, чому у зв'язку з тим, що трапилось в Енскеді, ви ставите питання про Лісбет Саландер?

Бубланськи заперечливо похитав головою.

— Вона має деяке відношення до справи. Ось усе, що я можу сказати. Але мушу признатися, що чим більше я чую про Лісбет Саландер, тим більше вона мене дивує. Що вона за людина?

— Тобто? — не зрозумів Мікаель.

— Ну, як би ви, наприклад, її описали?

— У професійному плані вона один з кращих пошуковців, яких я будь-коли зустрічав.

Еріка Бергер покосилась на Мікаеля Блумквіста і закусила губу. Бубланськи був переконаний, що для цілісної картини не вистачає якоїсь деталі і що їм, здається, відомо щось таке, чого вони не хочуть йому говорити.

— Ну а в особистому плані?

Мікаель мовчав досить довго, перш ніж відповів:

— Вона дуже самотня і незвичайна людина. Вона дуже нетовариська і не любить розповідати про себе. В той же час у неї дуже сильна воля і тверді моральні принципи.

— Моральні принципи?

— Так. Свої власні переконання. Неможливо змусити її вчинити наперекір своїм переконанням. У її світі всі речі діляться, так би мовити, на правильні і неправильні.

Бубланськи подумки відзначив, що, описуючи Лісбет Саландер, Мікаель Блумквіст знову вжив ті ж самі слова, що й Драган Арманський. Двоє людей, що знали її, висловили про неї абсолютно однакову думку.

— Ви знаєте Драґана Арманського? — спитав Бубланьски.

— Ми кілька разів зустрічалися. Торік, коли я намагався з'ясувати, куди поділась Лісбет, ми з ним посиділи разом у пивниці.

— І ви кажете, що вона чудовий пошуковець, — нагадав Бубланьски.

— Кращої за неї я нікого не зустрічав, — повторив Мікаель.

Якийсь час Бубланьски тарабанив пальцями по столу, повернувшись до вікна, з якого виднів безперервний людський потік, що рухався по Гьоттатан. Його враження були дуже суперечливі. З документів психіатричної експертизи, здобутих Хансом Фасте в Опікунській раді, впливало, що Лісбет Саландер хвора на глибокі порушення психіки, що вона схильна до насильства і мало не розумово відстала. З відгуків же Арманського і Блумквіста поставав цілком інший портрет, який різко відрізнявся від висновку психіатрів, що ґрунтувався на багаторічних спостереженнях. І Блумквіст, і Арманський описували її як дуже незвичайну людину, але в голосі обох при цьому чулось захоплення.

Блумквіст на додачу сказав, що у них із Саландер «були стосунки», що, мабуть, указувало на зв'язок сексуального характеру. Бубланьски подумав, що цікаво було б дізнатися, які правила діють відносно осіб, оголошених недієздатними. Можливо, Блумквіст винен у якихось порушеннях, наприклад безвідповідально скористався довірою недієздатної особи, що перебуває в залежному становищі.

— А як ви ставились до її обмежених соціальних можливостей? — спитав Бубланьски.

— Обмежені можливості? Що це означає?

— До того, що вона перебуває під опікою, і до її психіатричних проблем?

— Під опікою? — здивовано повторив Мікаель.

— Психіатричні проблеми? — спитала Еріка Бергер.

Бубланськи здивовано переводив погляд з Мікаеля Блумквіста на Еріку Бергер і назад. Вони нічого не знали. Вони справді нічого не знали! Раптом Бубланськи відчув велику досаду на Блумквіста й Арманського, а найбільше на Еріку Бергер з її елегантним убранням і розкішним кабінетом з видом на Гьотгатан. Ач! Сидить тут і повчає людей, що вони мусять думати про те чи про інше! Проте своє роздратування він спрямував проти Мікаеля.

— Не знаю, що сталося з вами і з Арманським! — заговорив він.

— Даруйте?

— Лісбет Саландер майже не виходила з психлікарні, коли була підлітком. Спираючись на результати психіатричного обстеження, цивільний суд ухвалив рішення, що вона не може сама вести свої справи. Її було оголошено недієздатною. Документально підтверджено, що вона страждає на схильність до насильства і в неї все життя були непорозуміння з властями. І зараз вона підозрюється в... причетності до подвійного вбивства. А ви з Арманським говорите про неї так, мовби вона якась принцеса!

Мікаель Блумквіст сидів не ворухнувшись і не зводив очей з Бубланськи..

— З вашого дозволу, я б висловив це так, — вів далі інспектор. — Ми шукали зв'язок між Лісбет Саландер і вбитою в Ен-

скеді парою. Сполучною ланкою виявилися ви — людина, яка знайшла обидві жертви. Ви хочете це якось прокоментувати?

Мікаель відкинувся на спинку крісла. Заплющивши очі, він намагався розібратися в ситуації. Лісбет Саландер підозрюється у вбивстві Даґа й Міа. Це неправильно. Цього не може бути. Хіба вона здатна на вбивство? Зненацька перед внутрішнім поглядом Мікаеля постало її обличчя і той вираз, з яким вона кинулася на Мартіна Ванґера з ключкою для гольфа. Вона, безперечно, убила б його. Вона не зробила цього тільки тому, що їй треба було поспішати рятувати його, Мікаелеве, життя. Він машинально поторкав шию в тому місці, де її стискав зашморґ Мартіна Ванґера. Але Даґ і Міа? Ні, в цьому немає ніякого сенсу.

Мікаель усвідомлював, що Бубланські пильно спостерігає за ним. Так само як Драґанові Арманському, йому довелось вибирати. Рано чи пізно йому все одно треба вирішити, на чий бік йому стати, якщо Лісбет Саландер буде притягнута до суду за обвинуваченням у вбивстві. То винна вона чи не винна?

Перш ніж він устиг відкрити рот, щоб відповісти, на столі Еріки задзвонив телефон. Вона зняла слухавку, потім простягнула її інспекторові Бубланські.

— Вас питає людина, яка назвалася як Ханс Фасте.

Бубланські взяв слухавку й уважно вислухав, що йому говорили. Мікаель і Еріка помітили, як поступово мінявся вираз його обличчя.

Вони мовчки чекали.

— Так яку ти говорив адресу? Лундаґатан... Ғаразд. Я тут поблизу і зараз під'їду.

Бубланські квапливо підвівся з крісла:

— Вибачте, я мушу перервати нашу розмову. Нинішнього опікуна Лісбет Саландер щойно знайдено застреленим. Тепер її оголошено в розшук як підозрювану в трьох убивствах.

Взяття квартири на Лундаґатан в тактичному відношенні великих труднощів не становило. Ханс Фасте і Курт Свенссон залишилися чекати, сховавшись за капотом автомобіля, тоді як озброєний до зубів поліцейський пікет зайняв сходову клітку й увірвався до дворового флігеля.

Через дві хвилини озброєні поліцейські переконалися в тому, що Фасте і Свенссон і без того вже знали. У квартирі ніхто не відгукувався на дзвінки.

Від Цинкенсдамма до Хьогалідської церкви було встановлено загородження, на прикрість пасажирів автобуса номер 66. Ханс Фасте оглянув вулицю: один автобус застряг за лінією загородження на схилі і не міг рушити ні назад, ні вперед. Урешті-решт Фасте сам підійшов і наказав поліцейському, що там стояв, відійти вбік і пропустити автобус. Безліч цікавих зібралися на пагорбі у верхній частині Лундаґатан і спостерігали звідти за метушнею, що панувала внизу.

— Напевно, можна було зробити це якимось простіше, — сказав Фасте.

— Простіше, аніж що? — спитав Свенссон.

— Простіше, аніж посилати штурмовий загін, коли тільки й треба, що заарештувати якесь дівчисько.

Курт Свенссон утримався від коментарів.

— В усякому разі, наскільки мені відомо, йдеться про дівчисько зростом півтора метра і вагою сорок кілограмів, — додав Фасте.

Вирішено було, що молотом вибивати двері в квартиру немає потреби. Бубланський підоспів на місце, коли слюсар висвердлював замок, щоб запустити у квартиру штурмовий загін. Знадобилося всього лише вісім секунд, щоб неозброєним оком оглянути сорок п'ять метрів житлової площі і переконатися, що Лісбет Саландер не ховається ні під ліжком, ні у ванній кімнаті, ні в одній із шаф. Після цього Бубланський дав знак своїм помічникам, що можна увійти.

Троє поліцейських з цікавістю роззиралися в ідеально прибраній і зі смаком обставленій квартирці. Всі меблі прості, кухонні стільці пофарбовані в різні світлі пастельні кольори. На стінах кімнати висіли вставлені в рамки чорно-білі художні фотографії. У кутку передпокою розташовувалася полиця із CD-програвачем і великою колекцією дисків. Бубланський переконався, що серед них було все, починаючи від хард-року і кінчаючи оперою. Все мало досить вишуканий вигляд, стильний і зі смаком.

Курт Свенссон обшукав кухню і не знайшов там нічого вартого уваги. Він перегорнув складені в стос газети і перевіряв вміст посудної шафи, духовки і морозильної камери холодильника.

Фасте оглядав шафи і шухляди письмового столу в спальні. Наткнувшись на кайданки і різні іграшки із секс-шопу, він тихенько свиснув. В одній із шаф він знайшов набір одягу з латексу, сам вигляд якого вже неабияк стурбував би його матусю.

— Тут весело проводили час, — мовив він, виставивши перед собою лаковий наряд, створений, якщо вірити етикетці, дизайнерами якогось невідомого йому «Доміно фешн».

Бубланськи поглянув на столик у передпокої, де лежала ціла купка нерозпечатаних листів, адресованих не кому іншому, як Лісбет Саландер. Переглянувши всю пачку, він зрозумів, що вона складається з рахунків і банківських виписок, серед яких стався тільки один особистий лист, — від Мікаеля Блумквіста. Поки виходило, що останній говорив правду. Потім інспектор нагнувся і підняв з підлоги свіжу пошту, на якій відбилися сліди поліцейських чобіт. Кореспонденція складалася з журналу «Тай-про-боксинг», безкоштовного журналу про новини Сьодермальма та трьох конвертів, на яких адресатом значилася Міріам Ву.

У Бубланськи виникла неприємна підозра. Він зайшов у ванну і відчинив шафку. У ній він знайшов картонну коробку з альведоном і напівпорожнім тюбиком з цитодоном. При цитодоні був відповідний рецепт. Ліки були виписані на ім'я Міріам Ву. У шафці була тільки одна зубна щітка.

— Фасте, чому на дверях написано «Саландер — Ву»? — спитав Бубланськи.

— Не маю уявлення, — відповів Фасте.

— Добре. Ще я хотів би запитати, чому на підлозі лежить пошта, адресована якійсь Міріам Ву, а у ванній у шафці лежить тюбик цитодона з рецептом на ім'я Міріам Ву? І чому там тільки одна зубна щітка? І ще чому, якщо, згідно з нашими даними, зріст Лісбет Саландер — від землі не видно, ті шкіряні брюки, які ти якраз тримаєш у руках, підходять персоні, зріст якої має бути не менше ста сімдесяти п'яти сантиметрів?

Ненадовго в квартирі запала ніякова мовчанка.

Першим її перервав Курт Свенссон.

— Тьху ти! — тільки й мовив він.

Розділ 15

Великий четвер, 24 березня

Повернувшись нарешті додому після цілого дня наднормової роботи, Крістер Мальм відчув, що страшенно втомився і замучився. З кухні линули пряні запахи. Він увійшов туди й обійняв свого бойфренда.

— Ну, як ти себе відчуваєш? — спитав Арнольд Магнуссон.

— Як мішок лайна, — відповів Крістер.

— У новинах про це вбивство говорили весь день. Імені вони не назвали. Але враження кошмарне.

— Це справді кошмар. Даг працював у нас. Це була гарна людина, і мені він дуже подобався. Я не знав його подругу Міа, але Мікке й Еріка були знайомі і з нею.

Крістер огледів кухню. Квартиру на Алльхельгансгатам було куплено недавно, і вони переїхали сюди всього кілька місяців тому. Зараз раптом вона здалася йому якоюсь чужою і незнайомою.

Задзвонив телефон. Крістер і Арнольд поглянули один на одного і вирішили не брати слухавку. Увімкнувся автовідповідач, і пролунав добре знайомий голос:

— Крістере, ти тут? Зніми слухавку!

Це була Еріка Бергер. Вона зателефонувала, щоб повідомити новину: за підозрою у вбивстві Дага й Міа поліція тепер розшукує колишню помічницю Мікаеля Блумквіста.

Ця звістка лише додала Крістеру відчуття нереальності всього того, що відбувається.

Хенрі Кортес пропустив бурхливі події на Лундагатам тільки тому, що весь цей час провів у поліцейському прес-цент-

рі на Кунгсхольмені, так що практично був у зоні інформаційного вакууму. Після того як у першій половині дня пройшла покvapлива прес-конференція, ніяких новин більше не повідомлялося. Він втопився, зголоднів і дуже злився, бо ті люди, до яких він звертався з питаннями, весь час його відфутболювали. Тільки близько шостої години вечора, коли рейд у квартиру Лісбет Саландер закінчився, до нього дійшли чутки про те, що в поліції з'явився підозрюваний, якого оголошено в розшук. Найприкрішим було те, що цю інформацію він отримав від колеги з однієї вечірньої газети, який підтримував зі своєю редакцією тісний зв'язок. Незабаром після цього Хенрі пощастило роздобути номер особистого мобільного телефону прокурора Ріхарда Екстрьома. Хенрі назвався і поставив йому головні питання: хто, як і чому?

— Як, ви сказали, називається ваш журнал? — перепитав Ріхард Екстрьом.

— Журнал «Міленіум». Я був знайомий з одним з убитих. Як повідомило джерело, поліція розшукує певну особу. Що саме відбувається?

— Зараз я нічого не можу повідомити.

— А коли зможете?

— Сьогодні ввечері ми, можливо, проведемо ще одну прес-конференцію.

У голосі Ріхарда Екстрьома відчувалася невпевненість. Хенрі Кортес посмикав себе за золоту сережку.

— Прес-конференції проводяться для журналістів новинних видань, чії матеріали відразу йдуть у друк. Я ж працюю в щомісячному журналі, і ми чисто по-людськи хочемо знати, що робиться.

— Нічим не можу зарадити. Доведеться вам, як усім решті, набратися терпіння і чекати.

— З моїх джерел мені стало відомо, що розшукується жінка. Хто це?

— Зараз я не можу висловлюватись із цього приводу.

— Ви можете спростувати відомості про те, що це жінка?

— Ні, я говорю, що не можу висловлюватись із цього приводу...

Інспектор кримінальної поліції Єркер Хольмберг стояв на порозі спальні і задумливо дивився на величезну калюжу крові, що залишилася на тому місці, де лежала Міа Бергман. Повернувши голову, він звідти ж міг бачити іншу калюжу крові на тому місці, де знайшли тіло Дага Свенссона. Велика кількість пролитої крові наводила його на роздуми. Її було значно більше, ніж йому звичайно доводилося бачити після кульових поранень, а це свідчило про те, що застосовані в даному разі боеприпаси завдали величезних ушкоджень. Це, у свою чергу, підтверджувало правоту комісара Мортенссона, який припустив, що вбивця користувався мисливськими експансивними кулями. Згустки чорно-бурої крові вкривали майже всю підлогу, так що працівники «швидкої допомоги» і криміналісти з технічного відділу змушені були в неї ступати, розносячи сліди по всій квартирі. Хольмберг був узутий в гімнастичні черевики з блакитними бахілами поверх них.

Справжнє обстеження місця злочину зараз, на його думку, тільки починалося. Тіла вбитих були винесені з квартири, останні два техніки розпрощались і пішли слідом за всіма, Єркер Хольмберг залишився сам. Були зроблені фотографії трупів,

заміряні сліди крові на стінах і проведено обговорення ділянки розповсюдження виплеску і швидкості розльоту. Хольмберг знав, що означають ці слова, але спостерігав за ходом технічного обстеження досить неухважно. В результаті роботи криміналістів з технічної лабораторії буде представлено докладний письмовий звіт, з котрого буде ясно видно, з якого боку від своїх жертв і на якій відстані був убивця, в якому порядку були зроблені постріли і які відбитки пальців можуть становити інтерес. Але для Єркера Хольмберга це було не важливо. У технічному звіті не буде ні слова про те, хто вбивця і якими мотивами він (а позаяк тепер головною підозрюваною була жінка, то вже швидше — вона) керувався, зважившись на це. Дати відповіді на ці питання і було його завданням.

Єркер Хольмберг увійшов до спальні. Поставивши на стілець потертий портфель, він дістав з нього кишеньковий магнітофон, цифрову камеру і блокнот для записів.

Він почав з того, що став відчиняти шухляди комода, який стояв у кутку за дверима. У двох верхніх шухлядах лежала нижня білизна, джемperi і шкатулка з прикрасами, що належали, очевидно, Міа Бергман. Розклавши всі предмети на ліжку, він ретельно оглянув шкатулку, але не виявив там нічого особливо цінного. У нижній шухляді він знайшов два альбоми з фотографіями і дві папки з рахунками щодо витрат на господарство. Він увімкнув магнітофон і продиктував:

— Опис предметів, вилучених на Бйорнеборгсвеген, вісім-бе. Спальня, нижня шухляда комода. Два переплетені фотоальбоми формату А-чотири. Папка з чорним корінцем, названа «Господарські витрати», і папка з синім корінцем, названа «Покупка квартири», що містить відомості про кре-

дит і виплати за утримання квартири. Невелика коробка з рукописними листами, поштівками та особистими речами.

Він одніс усі речі до холу і склав їх в баул. Потім заходився коло шухлядок нічних столиків праворуч і ліворуч від двоспального ліжка, але не знайшов там нічого цікавого. Він розчинив одяжні шафи, перебрав увесь одяг, промацавши всі кишені та оглянувши зсередини взуття, щоб дізнатися, чи немає там захованих або забутих предметів, а після цього перейшов до огляду верхніх полиць гардеробів. Він заглядав у всі коробки, великі й маленькі. Час від часу він знаходив там якісь папірці або предмети, які з тих чи інших міркувань включав до списку вилучених речей.

У спальні стояв засунутий у куток письмовий стіл — тісне робоче місце, оснащене стаціонарним комп'ютером марки «Compaq» із стареньким монітором. Під столом виявилася висувна тумба, а збоку від письмового столу маленький сте-лажик. Єркер Хольмберг знав, що найважливіші знахідки (якщо тільки взагалі йому судилося щось знайти) він зробіть де-небудь в районі робочого місця, і тому залишив обстеження письмового столу наостанок. А спочатку він пішов у вітальню, щоб там продовжити огляд місця злочину. Відчинивши скляну шафу, він вивчив кожну вазу, кожну скриньку і поличку. Потім перевів погляд на місткі книжкові полиці, що займали куток між зовнішньою стіною і стіною ванної кімнати. Взявши стілець, він почав огляд згори, перевіряючи, чи не сховано що-небудь над книжковою полицею. Потім він пройшовся по всіх полицях, виймаючи книжки пачками, проглядаючи кожну з них і ретельно оглядаючи на предмет того, чи не заховано що-небудь ззаду за книгами. Через сорок

п'ять хвилин він повернув на місце останню вийняту пачку. На обідньому столі зібрався після огляду невеликий стосик книжок, які з тієї чи іншої причини привернули його увагу. Він увімкнув магнітофон і надиктував на нього наступний перелік:

— З книжкових полиць у вітальні: книга Мікаеля Блумквіста «Банкір мафії», книга німецькою мовою «Держава і автономність», книга шведською мовою «Революційний тероризм» і книга англійською мовою «Ісламський джихад».

Книга Мікаеля Блумквіста потрапила до цього переліку автоматично, позаяк її автор уже фігурував у матеріалах попереднього слідства. Три інші книжки були вибрані з менш очевидних причин. Єркер Хольмберг не мав ані найменшого уявлення про те, чи могло це вбивство бути якимось пов'язане з тією чи іншою політичною діяльністю, і ніякі дані не свідчили про активні заняття Дага Свенссона і Міа Бергман політикою. Можливо, ці книги просто відображали звичайний інтерес до подій у світі або взагалі потрапили на полицю як побічний продукт журналістської діяльності. Але в той же час Єркер Хольмберг усвідомлював, що коли в квартирі поряд з двома вбитими наявна література з питань політичного тероризму, саме це вже само по собі заслуговує на увагу. Тому ці книги опинилися в баулі разом з іншими вилученими предметами.

Потім він присвятив кілька хвилин огляду шухляд старого обшарпаного комода. Зверху на ньому стояв CD-програвач, а в шухлядах зберігались великі зібрання дисків. Єркер Хольмберг витратив тридцять хвилин на те, щоб перевірити, чи відповідає зміст дисків назві, позначеній на обкладинці. Серед дисків він знайшов десяток ненадписаних, з чого ви-

ходило, що вони були домашнього виготовлення або піратськими копіями. Він по черзі ставив їх на програвач і переконався, що на них немає нічого, окрім музики. Багато часу він приділив розташованій біля дверей до спальні полиці, на якій стояло велике зібрання відеокасет. Перевірка кількох касет показала, що тут були тільки фільми в жанрі екшн і випадкові добірки записаних новинних передач та репортажів з програм «Голі факти», «Інсайдер» і «Завдання: розслідувати». В результаті тридцять шість відеокасет додалося до переліку вилучених речей. Потім він пішов на кухню, де налив собі кави з термоса і зробив невеликий перепочинок, перш ніж продовжити огляд.

З однієї полиці на кухні він зібрав кілька пляшечок і баночок, які, очевидно, являли собою запас ліків, що були в цій квартирі, і склав у пластиковий пакет, який помістив в одне з відділень свого баула. З комірки і холодильника він вийняв продукти, що зберігалися там, причому розкрив і перевірів вміст кожної банки, кожного пакета і кожної з уже відкритих пляшок. У банці на підвіконні він виявив тисячу двісті крон і квитанції. Він вирішив, що це свого роду спільна каса на продукти харчування та інші поточні господарські витрати. Нічого особливо цікавого він не знайшов. У ванній він не вилучив нічого, зате помітив, що кошик для білизни повний з горою, і ретельно розібрав увесь його вміст. У передпокої він вийняв із шафи весь верхній одяг і переглянув усі кишені. У внутрішній кишені однієї з курток він знайшов гаманець Дага Свенссона і додав його до вилучених речей. Там опинилася річна картка «Фріскіс і Светтіс», розрахункова картка Торгового банку та близько чотирьохсот крон готівки. Він від-

шукав сумочку Міа Бергман і присвятив кілька хвилин сортуванню її вмісту. У неї також була річна картка «Фріскіс і Светіс», банкоматна картка, членська картка «Консума» і якоїсь організації під назвою «Клуб “Обрій”» з логотипом у вигляді глобуса. Крім того, в неї виявилось близько двох тисяч п'ятисот крон готівки — порівняно велика, але цілком пояснима сума, зважаючи на те, що вони збиралися поїхати на свята. Позаяк гроші залишилися в гаманцях, ймовірність того, що вбивство було скоєне з метою пограбування, зменшувалася.

— З сумочки Міа Бергман, що лежала на вішаку в холі: кишеньковий календар типу щоденник, окрема від нього адресна книжка і записник у чорній палітурці.

Хольмберг ще раз зробив перерву і за філіжанкою кави подумки відзначив, що проти звички поки що не знайшов у квартирі Свенссона і Бергман нічого суто особистого і стидко інтимного. Не було там ані прихованих де-небудь пристроїв для сексу, ані непристойної нижньої білизни чи чогось подібного. Йому не трапилися ні сигарети з марихуаною, ні які-небудь ознаки незаконної діяльності. Створювалося враження, що це була цілком звичайна подружня пара з передмістя, можливо, якщо говорити про неї з поліцейської точки зору, навіть занудніша, ніж більшість.

Нарешті він повернувся до спальні і всівся за письмовий стіл. Відчинивши верхню шухляду столу, він на годину заглибився в розбирання паперів. В основному тут зберігалися різноманітні матеріали, що стосувалися докторської дисертації Міа Бергман під назвою «From Russia with love». Джерела і спеціальна література були акуратно розкладені по полочках, як у доброму поліцейському звіті, і Хольмберг на

якийсь час поринув у читання деяких уривків текстів. «Міа Бергман добре підійшла б для нашого відділу», — подумав він. Одна секція книжкової полиці була напівпорожньою і слугувала, мабуть, для зберігання матеріалів Дага Свенссона. В основному це були газетні вирізки з його власних статей і вирізки на теми, що його цікавили.

Деякий час забрало вивчення комп'ютера. Пам'ять його становила приблизно п'ять гігабайт, до яких входило все — від програмного забезпечення до листів і скачаних статей у вигляді pdf-файлів. Іншими словами, за один вечір з цим вочевидь неможливо було впоратися. Хольмберг включив до вилучених предметів увесь комп'ютер і розкидані CD-диски, а також тридцять zip-дисків.

Покінчивши з цим, він якийсь час сидів, поринувши в незадоволене мовчання. Наскільки він міг судити, матеріали в комп'ютері належали Міа Бергман. Даг Свенссон був журналістом і не міг обходитися без комп'ютера, який був для нього найважливішим робочим інструментом, але в настільному комп'ютері у нього не було навіть своєї електронної пошти. Отже, десь у Дага Свенссона має бути інший, окремий комп'ютер. Єркер Хольмберг підвівся і задумливо пройшовся по квартирі. У холі лежала спеціальна сумка для ноутбука — порожня, в ній виявилось лише кілька блокнотів, що належали Дагу Свенссону. Самого ноутбука ніде в квартирі не виявилось. Хольмберг дістав ключі і спустився у двір, де обстежив машину Міа Бергман, а потім комірку в підвалі, але того, що шукав, ніде не знайшов.

«Найдивніше в цьому собаці, дорогий Ватсоне, те, що він не гавкав», — згадалось йому.

Хольмберг подумки сказав собі, що в переліку вилучених предметів бракує ноутбука.

Бубланські і Фасте зустрілися з прокурором Екстрьомом в його службовому кабінеті о пів на сьому, відразу ж, як тільки повернулися з Лундаґатан. Курт Свенссон отримав по телефону вказівку відправитися до Стокгольмського університету і переговорити там з науковим керівником Міа Бергман. Єркер Хольмберг залишився в Енскеді, а Соня Мудіґ відповідала за огляд місця злочину на площі Уденплан. Минуло десять годин з тієї миті, як Бубланські був призначений керівником слідства, і сім годин з того часу, як Лісбет Саландер було оголошено в розшук. Бубланські коротко доповів те, що вдалося з'ясувати на Лундаґатан.

— І хто ж така ця Міріам Ву? — спитав Екстрьом.

— Поки що ми знаємо про неї дуже небагато. У поліцейських списках правопорушників вона не значиться. Хансові Фасте доручено почати її пошуки завтра з самого ранку.

— Але Саландер не було на Лундаґатан?

— Наскільки нам вдалося з'ясувати, там ніщо не вказує на її мешкання в цій квартирі. Принаймні, весь одяг у шафі був не її розміру.

— Та ще який одяг! — додав Ханс Фасте.

— І який же? — поцікавився Екстрьом.

— В усякому разі, не такий, який дарували на День матері.

— У цей час ми нічого не знаємо про Міріам Ву, — сказав Бубланські.

— Та що тут ще, чорт забирай, знати! У неї ж повний гардероб нарядів для повії.

— Для повії?

— Еге ж! Шкіра там, лак, корсети і фетишистські дурниці, а в комоді набір іграшок для сексу. До речі, схоже, що все недешево коштує.

— Ти хочеш сказати, що Міріам Ву повія?

— Зараз ми нічого не знаємо про Міріам Ву, — повторив Бубланськи наполегливішим тоном.

— Розслідування, проведене кілька років тому соціальною службою, показало, що Лісбет Саландер займалася проституцією, — сказав Екстрьом.

— Соціальні служби зазвичай нічого не говорять просто так, — уставив Фасте.

— Звіт соціальної служби не ґрунтується ні на затриманні, ні на розслідуванні, — зауважив Бубланськи. — Коли Саландер було шістнадцять-сімнадцять років, її одного разу застали в парку Тантолунден у товаристві чоловіка, який був набагато старший за неї. Того ж року її затримали за появу у п'яному стані. І теж у товаристві чоловіка, який був значно старший за неї.

— Ти хочеш сказати, щоб ми не поспішали з висновками, — зрозумів Екстрьом. — Гаразд. Але я відразу згадую, що дослідницька робота Міа Бергман була присвячена темі трафіку секс-послуг і проституції. Таким чином, існує можливість, що в ході своєї роботи вона контактувала з Саландер і цією Міріам Ву і чимось їх спровокувала, а це могло стати мотивом для вбивства.

— Можливо, Бергман контактувала з опікуном Саландер і це призвело до того, що закрутилася якась карусель, — припустив Фасте.

— Можливо, — погодився Бубланський. — Слідство якраз і має це з'ясувати. Зараз важливо знайти Лісбет Саландер. Цілком очевидно, що на Лундаґатан вона не живе. А це означає, що нам потрібно відшукати Міріам Бу і розпитати її, як вона опинилася в цій квартирі і яке відношення має до Лісбет Саландер.

— І як же ми знайдемо Лісбет Саландер?

— Вона десь тут. Вся трудність у тому, що нам відома тільки одна адреса, за якою вона мешкала, а саме квартира на Лундаґатан. Зміна адреси офіційно ніде не зафіксована.

— Ти забуваєш, що вона лежала в клініці Святого Стефана і якийсь час жила в різних прийомних батьків.

— Я нічого не забув, — сказав Бубланський і звирився з паперами. — На той час, як їй сповнилося п'ятнадцять років, вона вже змінила три прийомні сім'ї. З ними в неї щось не складалося. З шістнадцяти до вісімнадцяти років вона жила в Хегерстені у подружньої пари, їх звали Фредрік і Моніка Гульберг. Сьогодні ввечері до них сходить Курт Свенссон, коли закінчить розмову з науковим керівником в університеті.

— А як буде щодо прес-конференції? — поцікавився Фасте.

О сьомій годині вечора в кабінеті Еріки Бергер панував похмурий настрій. Після того, як інспектор Бубланський пішов, Мікаель Блумквіст застиг у мовчазному заціпенінні. Малін Ерікссон поїхала велосипедом на Лундаґатан і спостерігала там за діями штурмового загону. Потім вона повернулася із звітом, що там, мабуть, нікого не затримали і рух транспорту по вулиці вже відновлено. До редакції зателефонував Хенрі Кортес і схвильовано повідомив, що, за чутками,

поліція зараз розшукує ще одну жінку, ім'я якої не розголошується. Еріка пояснила йому, про яку жінку йдеться.

Еріка і Малін порадилися, але гаразд так нічого і не придумали. Ситуацію ускладнювало те, що Мікаель і Еріка знали про те, яку роль Лісбет Саландер відіграла в справі Веннерстрьома: будучи хакером високого класу, вона добувала для Мікаеля таємну інформацію і тим дуже допомогла в його розслідуванні. Малін Ерікссон нічого про це не знала, до цього дня вона навіть не чула імені Лісбет Саландер. З цієї причини в розмові іноді виникали недомовленості і паузи.

— Я пішов додому, — заявив несподівано Мікаель, підводячись з крісла. — Я так утомився, що голова не працює. Мені треба поспати.

Він поглянув на Малін.

— Попереду у нас багато справ. Завтра Страсна п'ятниця, і я весь день тільки спатиму і розбиратиму папери. Ти можеш попрацювати у вихідні, Малін?

— А хіба в мене є вибір?

— Так, справді. В суботу почнемо о дванадцятій годині. Що, коли я запропоную зустрітися не в редакції, а у мене вдома?

— Добре.

— Я думаю, що потрібно змінити постановку завдання, яке ми сформулювали сьогодні вранці. Тепер уже мова піде не просто про те, щоб розібратися, чи не мають викриття Дага Свенссона відношення до вбивства. Нам треба буде з'ясувати, хто вбив Дага й Міа.

Малін із сумнівом подумала про те, яким чином їм це вдасться зробити, але нічого не сказала. Мікаель кивнув жінкам на прощання і зник, не вдаючись до пояснень.

Прес-конференцію було призначено рівно на сьому годину, але її початок затримався на п'ятнадцять хвилин. О чверть на восьму керівник слідчої групи Бубланський неохоче підвівся услід за начальником попереднього слідства Екстрьомом на підмостки поліцейського прес-центру. На відміну від Екстрьома Бубланський зовсім не прагнув покрасуватися в світлі прожекторів перед десятком телекамер. Опиняючись в центрі уваги, він майже губився від хвилювання, та й бачити самого себе на екрані телевізора він не тільки не любив, але навіть не зміг звикнути до цього.

Тим часом Екстрьом, сповнений серйозності, поправив окуляри і всівся за стіл з відповідним до моменту поважним виглядом. Він почекав трохи, даючи фотокореспондентам поклацати камерами, потім нарешті підвів руки, просячи тиші в залі, і заговорив мов по писаному:

— Радий вітати всіх, хто виявив бажання бути присутнім на нашій дещо поспішно скликаній конференції, присвяченій вчорашньому нічному вбивству в Енскеді, на якій я хочу поділитися з вами інформацією, що є у нас на цю хвилину. Дозвольте відрекомендуватись: я — прокурор Ріхард Екстрьом, поряд зі мною інспектор кримінальної поліції Ян Бубланський з відділу насильницьких злочинів, він очолює слідчу групу. Спочатку я хочу зачитати вам своє повідомлення, а потім у вас буде можливість поставити нам питання.

Екстрьом мовчки оглянув ту частину журналістів, які встигли зібратися на прес-конференцію, оголошену півгодини тому. Вбивство в Енскеді вже зараз було великою сенсацією, а обіцяло стати сенсацією ще більшою. Він із задоволенням відзначив, що були присутні представники програми

«Актуельт» і «Раппорт», а також каналу ТБ-4, знайшов знайомі обличчя репортерів з ТТ, вечірніх і ранкових газет. Крім них, він побачив багато незнайомих журналістів. Усього в залі зібралось не менше двадцяти п'яти представників різних засобів масової інформації.

— Як вам уже відомо, учора ввечері, за кілька хвилин до півночі, в Енскеді були виявлені тіла двох жорстоко вбитих людей. Під час огляду місця злочину було знайдено також зброю — «Кольт-45 Магнум». Державна криміналістична лабораторія сьогодні підтвердила, що це і є знаряддя вбивства. Особу власника револьвера було встановлено, і були вжиті заходи для його відшукання.

Тут Екстрьом зробив виразну паузу.

— О сімнадцятій годині цього дня власник пістолета був знайдений убитим у своїй квартирі в районі площі Уденплан. Він був застрелений і ймовірно вже мертвий на той час, коли сталося вбивство в Енскеді. Поліція, — тут Екстрьом повів рукою в бік Бубланськи, — має підстави вважати, що вбивцею в обох випадках є одна і та ж особа, яка зараз перебуває в розшуку за підозрою у вбивстві трьох людей.

У залі зчинився гул, багато з присутніх репортерів одночасно стали говорити по мобільних телефонах. Екстрьом злегка підвищив голос.

— Чи є підозрюваний? — голосно запитав один репортер з радіо.

— Якщо ви мене не перериватимете, то скоро ми до цього підійдемо. Зараз є одна певна особа, яку поліція хоче допитати у зв'язку з цими трьома вбивствами.

— Як його звать?

— Це не він, а вона. Поліція розшукує двадцятишестилітню жінку, яка була пов'язана з власником револьвера і яка, як уже встановлено нами, була на місці вбивства в Енскеді.

Бубланськи нахмурих брови, і вираз його обличчя зробився напруженим. Вони підійшли до того пункту, за яким у них з Екстрьомом були розбіжності, а саме до питання про те, чи потрібно відкривати публіці ім'я підозрюваного. Бубланськи вважав, що з цим краще б зачекати. Екстрьом вважав, що це потрібно зробити невідкладно.

Аргументи Екстрьома здавалися безперечними. Поліція розшукує психічно хвору жінку, яка обґрунтовано підозрюється в трьох убивствах. Сьогодні її вже було оголошено в розшук спочатку по лену, в якому вона мешкає, потім по всій країні. Екстрьом наголошував, що Лісбет Саландер слід вважати небезпечною, тому для користі суспільства її слід затримати якнайшвидше.

Аргументи Бубланськи були менш переконливі. Він вважав, що потрібно, принаймні, почекати результатів обстеження квартири адвоката Б'юрмана, перш ніж робити такі серйозні заяви.

Екстрьом стверджував, що, згідно з усіма офіційно документованими фактами, Лісбет Саландер — психічно хвора людина, схильна до насильства, яку щось вивело з душевної рівноваги і наділило маніакальним бажанням убивства. Ніхто не може гарантувати, що на цьому вона зупиниться.

— Що ми будемо робити, якщо завтра вона увірветься ще до однієї квартири і повбиває ще кількох людей? — риторично запитав Екстрьом.

На це Бубланські не міг нічого відповісти, а прокурор тут-таки нагадав про те, що вже є прецеденти. Оголосивши по всій Швеції в розшук Юху Вальякалла з Умселе, який забив трьох чоловік, поліція виходила з того, що він становить небезпеку для всього суспільства. Те саме можна сказати і відносно Лісбет Саландер, і тому Екстрьом вирішив публічно оголосити її ім'я.

Екстрьом підвів руку, щоб припинити галас, який зчинився серед журналістів. Звістка про те, що в убивстві трьох людей підозрюється жінка, повинна була справити враження бомби, що розірвалася. Екстрьом кивнув інспекторові Бубланські, надаючи слово йому. Той двічі кашлянув, поправив окуляри і почав читати, не відриваючись від папірця, на якому було написано сформульовану на нараді заяву.

— Поліція розшукує двадцятишестилітню жінку на ім'я Лісбет Саландер. Буде опубліковано фотографічний знімок з паспортного реєстру. Нам невідоме її точне місцезнаходження на цей момент, але ймовірно вона на території Стокгольма. Поліція звертається по допомогу до громадян, щоб якнайшвидше знайти цю жінку. Зріст Лісбет Саландер сто п'ятдесят сантиметрів, статура худорлява.

Бубланські нервово перевів подих. Він спітнів і відчув, що сорочка під пахвами змокрила.

— Раніше Лісбет Саландер проходила лікування в психіатричній клініці, де вважають, що вона може становити небезпеку для самої себе і для оточуючих. Ми хочемо наперед наголосити, що не можемо з упевненістю стверджувати, що вона — вбивця, але у зв'язку з деякими обставинами нам видається необхідним з'ясувати в особистій роз-

мові, що їй відомо про вбивства в Енскеді і в районі Уден-плана.

— Так не годиться! — вигукнув з місця репортер з вечірньої газети. — Або вона у вас підозрювана у справі про вбивство, або ні — одне з двох!

Бубланськи безпорадно поглянув на прокурора Екстрьома.

— Поліція проводить широке розслідування за всіма напрямками, ми, звичайно, опрацьовуємо кілька сценаріїв. Але зараз з'явилися підозри щодо названої жінки, і поліція вважає першочерговим завданням знайти її. Підозри ґрунтуються на технічних даних, отриманих в результаті огляду місця події.

— І які ж ці дані? — відразу ж запитали із залу.

— Зараз ми не можемо вдаватися до подробиць технічного характеру.

У відповідь на це, перебиваючи одне одного, заговорили відразу декілька журналістів. Екстрьом підвів руку і вказав на репортера з «Дагенс еко», з яким йому вже доводилося зустрічатися і якого він вважав досить урівноваженим.

— Інспектор кримінальної поліції Бубланськи сказав, що вона проходила лікування в психіатричній клініці. З якого приводу?

— У цієї жінки було... важке дитинство і досить часто виникали різні проблеми. Вона перебуває під опікою, і власником зброї був її опікун.

— Хто він?

— Це особа, застрелена у власній квартирі в районі Уден-плана. На цей час ми не хочемо повідомляти його ім'я з тієї причини, що його родичі ще не були повідомлені про пригоду.

— Який у неї був мотив для вбивства?

Бубланськи взяв мікрофон.

— Зараз ми не можемо висловлюватися з приводу мотивів.

— Чи привертала вона раніше увагу поліції?

— Так.

Наступне запитання поставив репортер з характерним звучним голосом, який прорізав загальний гул:

— Вона становить небезпеку для суспільства?

Подумавши секунду, Екстрьом ствердно кивнув.

— Ми маємо інформацію, яка характеризує її як людину, схильну в скрутному становищі вдаватися до насильства. Ми вирішили публічно заявити про її розшук, тому що хочемо якнайшвидше мати з нею контакт.

Бубланськи кусав губи.

О дев'ятій годині вечора інспектор кримінальної поліції Соня Мудіг все ще була в квартирі адвоката Б'юрмана. Зате-лефонувавши додому, вона пояснила чоловікові, чому затримується, — після одинадцяти років подружнього життя чоловік змирився з тим, що в неї ніколи не буде нормального робочого дня з дев'ятої до п'ятої. Влаштувавшись за письмовим столом у Б'юрмановому кабінеті, вона розбирала вийняті із шухляд папери, як раптом у відчинені двері постукали і на порозі з'явився констебль Бубла з двома філіжанками кави і синім пакетиком, у якому лежали булочки з корицею, куплені в «Прес-бюро». Вона втомлено махнула рукою, запрошуючи його увійти.

— Чого не можна чіпати? — за звичкою спитав Бубла.

— Тут у кабінеті техніки вже закінчили. Зараз вони працюють у спальні і в кухні. Залишається ще тіло.

Бубланськи посунув собі стілець і сів навпроти Соні. Вона відкрила пакет і дістала булочку:

— Дякую! Я так хочу кави, просто вмираю!

Обоє мовчки взялися до їжі.

— Я чула, що на Лундаґатан усе вийшло не дуже вдало, — сказала Соня, покінчивши з булочкою і облизавши пальці.

— Там нікого не застали. Знайшлася непрочитана пошта на ім'я Саландер, але живе там якась Міріам Ву. Поки що ми її не знайшли.

— Хто вона така?

— Я гаразд не знаю. Фасте збирає про неї відомості. Вона була вписана до контракту приблизно місяць тому, але в квартирі, схоже, живе тільки одна людина. Мені здається, Саландер вибралася, не повідомивши своєї нової адреси.

— Можливо, у неї це було заздалегідь сплановано.

— Що? Потрійне вбивство? — Бубланськи безнадійно похитав головою. — Цю кашу нам ще розхльобувати і розхльобувати. Екстрьом добився свого і провів прес-конференцію, так що найближчим часом засоби масової інформації влаштують нам таке веселе життя, що тільки тримайся. Ти щонебудь знайшла?

— Окрім Б'юрмана в спальні... знайшла порожню коробку з-під «Магнума». Револьвер зараз у лабораторії на предмет відбитків. У Б'юрмана тут лежала ціла папка копій щомісячних звітів про справи Саландер, які він відправляв до Опікунської ради. Якщо вірити звітам, то Саландер — янгол з крильцями.

— Треба ж — і він туди ж! — вигукнув Бубланьски.

— Куди — туди?

— Ще один захоплений поклонник Лісбет Саландер!

Бубланьски коротко повідомив, що він почув про неї від Драґана Арманського і Мікаеля Блумквіста. Соня Мудіґ мовчки вислухала його розповідь. Коли він закінчив, вона скуйовдила собі волосся і протерла очі.

— Дивно якимось! — сказала вона.

Бубланьски задумливо кивнув, кусаючи губи. Соня Мудіґ покосилась на нього і ледве стрималася від посмішки. У нього було грубе, немов сокирою вирубане, обличчя, але коли він був розгублений або відчував невпевненість, воно набувало ображеного виразу. Саме у такі хвилини вона подумки називала його Констеблем Бублою. Вона ніколи не вживала цього прізвиська в розмові з ним і не знала, звідки воно взялося, проте йому це надзвичайно личило.

— Гарзд! — сказала Соня. — Наскільки надійний у нас ґрунт під ногами?

— Прокурор, схоже, певний себе. Сьогодні увечері Саландер оголошено в розшук по всій країні. Останній рік вона провела за кордоном і, можливо, спробує вибратися за межі країни.

— Підстав для арешту досить?

Він низав плечима:

— Нам траплялося заарештовувати людей навіть з меншими підставами.

— Її відбитки знайдені на знарядді вбивства в Енскеді. Її опікун також убитий. Не випереджаючи подій, я все ж таки смію припустити, що тут у нас був використаний той самий

револьвер. Завтра дізнаємося: техніки знайшли під ліжком фрагмент гільзи, що досить добре зберігся.

— Це добре.

— У нижній шухляді письмового столу залишилося кілька револьверних патронів. Кулі з урановим осердям і золотистою нікелевою оболонкою.

— Добре.

— У нас є ціла пачка документів, які підтверджують, що Саландер божевільна. Б'юрман був її опікуном і власником зброї.

— Ммм, — незадоволено промимрив Бубла.

— В особі Мікаеля Блумквіста ми маємо сполучну ланку між Саландер і парою в Енскеді.

— Ммм, — знову промимрив Бубланськи.

— Ти, здається, сумніваєшся.

— Я ніяк не можу уявити собі портрет цієї Саландер. Документи стверджують одне, а Арманський і Блумквіст дружно говорять зовсім інше. Згідно з наявною документацією, вона трохи не відстала в розвитку психопатка. Ці ж двоє стверджують, що вона найздібніший пошуковець. Надто вже велика розбіжність між різними версіями. У нас немає мотиву щодо Б'юрмана і жодного підтвердження, що вона була знайома з парою з Енскеда.

— А чи багато треба мотивів розумово відсталій психопатці?

— Я ще не оглядав спальню в цій квартирі. Що ми тут маємо?

— Я знайшла Б'юрмана, що уткнувся головою в ліжко, перед яким він стояв навколішки, немов збирався прочита-

ти на ніч молитву. Він був голий. Постріл зроблено в потилицю.

— Убитий одним пострілом? Точнісінько як в Енскеді.

— Наскільки я зрозуміла, постріл був один. Проте створюється враження, що Саландер, якщо це зробила вона, змусила його стати на коліна перед ліжком, а потім уже вистрелила. Куля увійшла зверху в потилицю і вийшла через обличчя.

— Постріл у потилицю. Тобто схоже на страту.

— Саме так.

— Знаєш, я подумав, що хтось-таки мав би чути постріл.

— Його спальня виходить на задній двір, а горішні і нижні сусіди поїхали на свята з міста. Вікно було зачинене. До того ж вона використала подушку замість глушника.

— Все продумано.

У цю мить у двері просунулась голова Гуннара Самуельсона з технічного відділу.

— Привіт, Бубла! — привітався він, а потім звернувся до Соні: — Слухай, ми збиралися вивозити тіло і перевернули його. Там є дещо, на що тобі треба б поглянути.

Вони пішли до спальні. Тіло Нільса Б'юрмана вже було на носилках і лежало лицем догори, чекаючи відправлення до патологоанатома. Причина смерті була цілком очевидна. Весь лоб був суцільною кривавою раною сантиметрів десять завширшки, з одного боку звисав шматок черепної кістки, що тримався на клаптику шкіри. Плями крові на ліжку і на стіні склалися у досить виразний малюнок.

Бубланські ображено випнув губи.

— На що ми повинні поглянути? — спитала Соня.

Гуннар Самуельссон підняв покривало і оголив живіт Б'юрмана. Надівши окуляри, Бубланські разом із Соною підійшов ближче, і вони, схилившись, прочитали напис, витатуєваний на животі покійного. Незграбні і нерівні літери, очевидячки, не були наслідком роботи професійного татуєвальника, але склалися в напис, що легко читався: Я — САДИСТСЬКА СВИНЯ, ПОКИДЬОК І ГВАЛТІВНИК.

Соня і Бубланські з подивом втупилися одне в одного.

— Можливо, це і є натяк на якийсь мотив? — нарешті мовила вона.

Дорогою додому Мікаель Блумквіст купив чотиристаграмову упаковку макаронів із соусом і поставив у мікрохвилювку; поки їжа готувалася, він роздягнувся і за три хвилини прийняв душ, а потім, озброївшись виделкою, навстоячки попоїв просто з коробки. Все здавалося несмачним, йому тільки хотілося швиденько вгамувати почуття голоду. Закінчивши з їдою, він відкоркував пляшку пива «Вестфюнське народне» і випив з горлечка.

Не запалюючи світла, він підійшов до вікна, за яким відкривався вид на Старе місто, і простояв так двадцять хвилин, намагаючись ні про що не думати.

Рівно двадцять чотири години тому він був у гостях у сестри і Даг Свенссон щойно зателефонував йому по мобільнику. Тоді Даг і Міа ще були живі.

Він не спав уже тридцять шість годин, а ті роки, коли йому нічого не варто було провести безсонну ніч, уже за-

лишилися позаду. Проте він добре знав, що не зможе заснути, бо його думки весь час повертатимуться до побаченого. У нього було таке відчуття, що картини, які постали перед ним в Енскеді, назавжди відбилися у нього на сітківці очей.

Нарешті він вимкнув мобільник і ліг у ліжку, але до одинадцятої години так і не зміг заснути. Тоді Мікаель підвівся, зварив собі кави, увімкнув CD-програвач і почав слухати, як Деббі Харрі співає про Марію. Загорнувшись у плед, він сидів на дивані у вітальні, пив каву і роздумував про Лісбет Саландер.

Що йому взагалі-то про неї відомо? Майже нічого.

Він знав, що в неї фотографічна пам'ять і що вона надзвичайний хакер. Він знав, що вона — не схожа на інших; замкнута жінка, яка не любить розповідати про себе і не має довіри до влади.

Він знав, що вона здатна застосовувати грубе насильство. Завдяки цьому він залишився живий.

Але він навіть не підозрював про те, що вона визнана недієздатною і перебуває під опікою і що замолоду вона лежала в психлікарні.

Треба було вибирати, на чиєму він боці.

Просидівши за північ, він врешті-решт вирішив, що всупереч думці поліції відмовляється вірити в те, що Лісбет убила Дага й Міа. Принаймні, він зобов'язаний вислухати її, перш ніж судити.

Він і сам не знав, о котрій годині йому нарешті вдалося заснути, але о пів на п'яту ранку прокинувся на дивані. Перевравшись у спальню, він миттю заснув знову.

Розділ 16

*Страсна п'ятниця, 25 березня —
передвеликодня субота, 26 березня*

Малін Ерікссон зручніше відки-

нулася на спинку дивана і поклала ноги на столик, але відразу ж похопилася, що вона не у себе вдома, а у вітальні Мікаеля Блумквіста, і спустила їх додолу. Мікаель добродушно усміхнувся:

— Не соромся. Розслабся і будь як дома.

Вона теж усміхнулась йому і знову поклала ноги на столик.

У п'ятницю Мікаель перевіз усі копії паперів, що залишилися після Дага, з редакції «Міленіуму» до своєї квартири і розіклав матеріали купками на підлозі. В суботу вони з Малін присвятили вісім годин тому, щоб ретельно перевірити всю електронну пошту, всі записи, короткі замітки в блокноті, а головне — весь текст майбутньої книги.

Вранці Мікаеля відвідала його сестра Анніка Джанніні. Вона захопила з собою вечірні газети з останніми зведеннями і великою паспортною фотографією Лісбет Саландер на першій сторінці. Одна газета наголошувала на фактичному боці справи:

РОЗШУКУЄТЬСЯ
ЗА ПІДОЗРОЮ В ТРЬОХ УБИВСТВАХ

Інша ж підсипала перцю:

ПОЛІЦІЯ ЛОВИТЬ
ПСИХІЧНО ХВОРУ ВБИВЦЮ-МАНІЯЧКУ

Вони проговорили годину, за яку Мікаель пояснював, яке відношення він має до Лісбет Саландер і чому не вірить у її

винність. Наостанок він запитав сестру, чи не погодиться вона представляти інтереси Лісбет Саландер, якщо ту зловить поліція.

— Мені вже доводилося захищати жінок у справах про насильство і побиття, але захист підозрюваних у вбивстві — не моя спеціальність, — відповіла Анніка.

— Ти найкмітливіший адвокат з усіх, кого я знаю, а Лісбет дуже потрібний буде захисник, на якого вона могла б покластися. Думаю, що вона погодиться з твоєю кандидатурою.

Анніка Джанніні трохи поміркувала, але погодилася, якщо виникне потреба, обговорити це питання з Лісбет Саландер, хоча і без особливої певності.

О першій годині пополудні в суботу зателефонувала інспектор кримінальної поліції Соня Мудіґ і попросила дозволу зайти по сумку, що належала Лісбет Саландер. Очевидно, поліція відкрила і прочитала його лист до Лісбет, що його він відправив на її адресу на Лундаґатан.

Соня прибула вже за двадцять хвилин, і Мікаель запропонував їй і Малін влаштуватися за обіднім столом у вітальні, а сам пішов на кухню по сумку, яка стояла на полиці біля мікрохвильовки. Трохи подумавши, він відкрив сумку і вийняв з неї молоток і газовий балончик. Звичайно, це називається приховуванням речових доказів, адже балончик зі сльозоточивим газом вважався зброєю, і його незаконне зберігання могло спричинитися до покарання. Молоток же, без сумніву, мав стати підкріпленням тієї думки, що Лісбет схильна до застосування насильства. А це нам ні до чого, вирішив Мікаель.

Він запропонував Соні Мудіґ випити кави.

— Можна мені поставити вам кілька запитань? — спитала вона.

— Будь ласка.

— У листі до Саландер, який ми виявили на Лундагатан, ви пишете, що ви перед нею в боргу. Що ви хотіли цим сказати?

— Лісбет Саландер зробила мені велику послугу.

— Про що йдеться?

— Це була послуга цілком приватного характеру, тож я не збираюся про неї розповідати.

Соня Мудіг уважно подивилась на нього:

— Зараз ми розслідуємо вбивство.

— І я сподіваюся, що ви якнайшвидше зловите того мерзотника, котрий убив Дага і Міа.

— Ви не вірите у винність Саландер?

— Ні.

— Хто, по-вашому, міг убити цих людей?

— Я не знаю. Але Даг Свенссон збирався викрити і назвати поіменно багатьох людей, яким було що втратити. Хтось із них, можливо, і скоїв ці вбивства.

— А навіщо було цій людині вбивати адвоката Нільса Б'юрмана?

— Цього я не знаю. Поки що не знаю.

Він дивився на неї, не відводячи очей. Соня Мудіг усмінулася. Вона знала, що його жартома називали Калле Блумквістом¹, і зараз зрозуміла чому.

¹ Калле Блумквіст — хлопчик-сищик, персонаж творів Астрід Ліндгрен, на честь котрого Мікаель (повне ім'я Карл Мікаель) Блумквіст ще в молоді літа дістав прізвисько за схильність до детективних історій.

— Але ви маєте намір у цьому розібратися?

— Якщо зумію. Можете переказати це Бубланськи.

— Перекажу. А якщо Лісбет Саландер дасть про себе знати, то, сподіваюся, ви нас про це повідомите?

— Я не розраховую, що вона дасть про себе знати і зізнається в убивстві, але якщо це трапиться, то обіцяю, що постараюся зі свого боку вмовити її добровільно прийти до поліції. В цьому разі я допоможу їй усім, чим зможу, адже їй дуже знадобиться друг.

— А якщо вона скаже, що невинна?

— Тоді сподіваюся, що вона зможе пролити світло на те, що сталося.

— Пане Блумквісте, між нами і, будь ласка, не ображайтеся: я сподіваюся, ви розумієте, що Лісбет Саландер буде заарештована, і не накоїте ніяких дурниць, якщо вона зв'яжеться з вами. Якщо ж ви помиляєтеся і вона все-таки винна, до цієї ситуації потрібно поставитися з усією серйозністю, інакше це загрожувє смертельною небезпекою.

Мікаель хитнув головою.

— Маю надію, що нам не доведеться встановлювати за вами стеження. Ви розумієте, що сприяння особі, оголошеній у розшук, є порушенням закону? В цьому разі передбачено покарання за переховування злочинця.

— А я маю надію, що ви знайдете кілька хвилин, щоб поміркувати над тим, чи немає якоїсь іншої кандидатури у винуватці злочину.

— Ми над цим поміркуємо. Наступне запитання: чи не знаєте ви, яким комп'ютером користувався для роботи Даг Свенссон?

— У нього був старий Mac і Book-п'ятсот, білий, з екраном у чотирнадцять дюймів. На вигляд такий же, як мій ноутбук, але з екраном більшого розміру.

— Ви не знаєте, де зберігався його ноутбук?

— Даґ носив його в чорній сумці. Думаю, що він має бути у нього вдома.

— Там його немає. Чи не міг він залишити його на роботі?

— Ні. Я оглядав письмовий стіл Даґа, і там його не було.

Вони помовчали.

— Чи можу я з цього зробити висновок, що комп'ютер Даґа Свенссона зник? — спитав нарешті Мікаель.

До восьмої години вечора Мікаель і Малін склали досить довгенький список осіб, у яких теоретично міг бути мотив для вбивства Даґа Свенссона, — їх набралось тридцять сім. Кожне ім'я вони записали на окремому великому аркуші паперу, а ці аркуші Мікаель розвісив на стіні вітальні. Список складався з чоловіків, котрі були або сутенерами, або клієнтами повій і згадувалися в книжці Даґа Свенссона. Двадцятьох дев'яťох з них можна було ідентифікувати, а восьмеро проходили тільки під псевдонімами. Двадцять відомих по-іменно чоловіків були клієнтами, які коли-небудь користувалися послугами тієї або іншої дівчини.

Мікаель і Малін обговорювали також питання про те, чи можна зараз друкувати книжку Даґа. Складність полягала в тому, що багато доказів своїх тверджень Даґ і Міа забрали з собою в могилу, а менш обізнаній людині доведеться глибше ознайомитися з відповідним матеріалом і ще багато що уточнювати.

Вони дійшли висновку, що приблизно вісімдесят відсотків рукопису не викличуть жодних проблем, але решта двадцять відсотків потребують доопрацювання, перш ніж «Міленіум» зможе їх опублікувати. Вони не сумнівалися у достовірності матеріалу, але самі недостатньо ним володіли, щоб давати відповіді на заперечення і критику з тією ж упевненістю, як сам Даґ, якби він був живий.

Мікаель виглянув у вікно. На вулиці посутеніло і почався дощ. Він запитав Малін, чи не хоче вона ще кави, але вона відмовилася.

— Гарзд, — сказала Малін. — З рукописом усе ясно, але ми так і не знайшли слідів убивці Даґа і Міа.

— Це може бути одне з імен на стіні, — мовив Мікаель.

— Це міг бути хтось, хто не мав ніякого відношення до книжки. Або ж твоя приятелька.

— Лісбет, — підказав Мікаель.

Малін нишком поглянула на нього. Вона пропрацювала в «Міленіумі» вісімнадцять місяців, причому прийшла туди в той момент, коли там панував цілковитий хаос у зв'язку із справою Веннерстрьома. Після кількох років на тимчасових посадах і випадкових заробітків «Міленіум» став для неї першим постійним місцем роботи, і їй там дуже подобалося. Робота в «Міленіумі» зміцнила її позиції, з Ерікою Берґер і рештою службовців у неї склалися дружні стосунки, і лише в товаристві Мікаеля Блумквіста вона завжди почувала деяку скутість. Видимих причин для цього вона і сама не знаходила, але чомусь сприймала Мікаеля як найбільш замкнену і неприступну людину в своєму оточенні.

Весь минулий рік він приходив на роботу пізно і часто просиджував сам у себе в кабінеті або у Еріки Бергер. Нерідко його взагалі не було, і в перші місяці роботи Малін здавалося, що вона частіше бачить його на телеекрані, ніж живцем у приміщенні редакції. Він постійно був у роз'їздах або займався справами десь-інде. Чомусь із ним не можна було поводитися за простою, а з випадково почутих зауважень інших співробітників Малін дізналася, що Мікаель дуже змінився — став мовчазний і важкий у спілкуванні.

— Для того щоб докопатися до причин, чому були вбиті Даг і Міа, мені потрібно б знати більше про Лісбет Саландер. А так я навіть не знаю, з якого кінця підступитися до цієї справи, і якщо...

Вона зупинилася, не доказавши до кінця свою думку. Мікаель скося подивився на неї, потім сів у крісло, що стояло під кутом дев'яносто градусів до дивана, і теж поклав ноги на столик.

— Тобі подобається в «Міленіумі»? — несподівано спитав він. — Я до того, що ти пропрацювала у нас уже півтора року, а я мотався сюди-туди, так що ми досі не встигли з тобою як слід познайомитися.

— Мені все страшенно подобається, — сказала Малін. — А ви мною задоволені?

Мікаель усміхнувся.

— Ми з Ерікою вже не раз відзначали, що у нас ще ніколи не було такого тямущого секретаря редакції. Ми вважаємо, що ти просто знахідка! І пробач мені, що я не сказав цього раніше.

Малін відповіла задоволеною усмішкою. Похвала знаменитого Мікаеля Блумквіста була їй надзвичайно приємна.

— Але я запитувала взагалі-то не про це, — зауважила вона.

— Ти хочеш знати, яке відношення Лісбет Саландер має до «Міленіуму»?

— Ви з Ерікою не дуже охоче говорите на цю тему.

Мікаель хитнув головою і подивився їй в очі. І він, і Еріка цілком довіряли Малін Ерікссон, проте були речі, які він не міг з нею обговорювати.

— Я згоден з тобою, — сказав він. — Якщо вже займатися вбивством Дага і Міа, тобі потрібно знати більше. Я безпосередній учасник тих подій і, крім того, — сполучна ланка між нею і Дагом та Міа. Запитуй мене, і я відповім тобі, наскільки зможу. А коли дійду до того, про що мушу мовчати, я тобі про це скажу.

— Чому така секретність? Хто така Лісбет Саландер і яке відношення вона має до «Міленіуму»?

— Ось послухай. Два роки тому я найняв Лісбет Саландер для збирання матеріалів у зв'язку з дуже складним розслідуванням. У цьому і полягає головна трудність. Я не можу сказати тобі, над чим працювала для мене Лісбет. Еріка знає, в чому там була справа, і зв'язана обіцянкою зберігати це в таємниці.

— Два роки тому... Це було до того, як ти викрив Веннерстрьома. Я можу виходити з того, що вона виконувала роботу у зв'язку з цим розслідуванням?

— Ні, не можеш. Від мене ти не почувеш ані підтвердження, ані заперечення. Я можу тільки сказати, що найняв Ліс-

бет для виконання зовсім іншого доручення і що вона виконала його бездоганно.

— Гарзд. Ти був тоді в Хедестаді і жив там, наскільки я знаю, відлюдником. А Хедестад того літа не був забутий засобами масової інформації. Воскресла з мертвих Харіет Вангер, і все таке інше. Забавно, що у нас в «Міленіумі» про воскресіння Харіет Вангер не написали жодного слова.

— Як уже сказано, я про це ані пари з уст! Можеш гадати, скільки тобі завгодно, і ймовірність того, що ти вгадаєш правильно, я вважаю практично рівною нулю. — Мікаель посміхнувся. — Якщо ми не писали про Харіет, то причина в тому, що вона член нашого правління. Нехай нею займаються інші засоби масової інформації. Що ж до Лісбет, то повір уже мені на слово: те, що вона зробила для мене, не мало ніякого відношення до того, що сталося в Енскеді. Одне з іншим тут ніяк не зв'яжеш.

— Гарзд.

— Дозволь мені дати тобі одну пораду. Не гадай. Не роби припущень. Знай тільки, що вона працювала на мене і що я не можу обговорювати питання про те, в чому полягала ця робота. Скажу тобі також, що вона зробила для мене і ще дещо. Принагідно вона врятувала мені життя, в буквальному розумінні цих слів. Отже я перед нею у великому боргу.

Малін здивовано скинула бровами. Про це вона в «Міленіумі» нічого не чула.

— А це, якщо я не помиляюся, означає, що ти знаєш її дуже добре.

— Гадаю, що так — настільки, наскільки взагалі хтось знає Лісбет Саландер. Вона, мабуть, найпотаємніша людина з усіх, з ким я знайомий.

Раптом він підвівся і відвернувся до посутенілого вікна.

— Не знаю, як ти, а я хочу випити горілки з лаймом, — промовив він нарешті.

Малін усміхнулася.

— Добре! Краще вже горілка, ніж іще одна філіжанка кави.

Драган Арманський провів вихідні в літньому будинку на Бліде і весь цей час роздумував про Лісбет Саландер. Його дорослі діти надумали провести вихідні окремо від батьків. Його дружина Рітва, що прожила з чоловіком двадцять п'ять років, легко зрозуміла, що думки його десь далеко. Він весь час похмуро мовчав і невлад відповідав, коли до нього зверталися. Щодня він сідав у машину, їхав до крамниці і купував там денні газети, а потім, засівши коло вікна на веранді, читав статті про полювання на Лісбет Саландер.

Його думка про себе стала помітно гіршою. Драган Арманський відчував гостру образу через те, що міг так жорстоко помилятися в Лісбет Саландер. Про те, що вона має проблеми з психікою, він знав уже давно. Його не здивувала б думка про те, що вона може вчинити насильство і заподіяти шкоду кому-небудь, хто почав би їй загрожувати. Те, що вона розлютилася на свого опікуна, який, на її думку, без дозволу втручається в її особисті справи, теж можна було якось зрозуміти, якщо поглянути на це її очима. Всі спроби

розпоряджатися нею вона завжди сприймала у штики, можливо сприймаючи їх за прояви ворожості.

Але у нього просто в голові не вкладалося, з якої речі вона раптом надумала податися до Енскеда і застрелити там двох людей, з якими вона, судячи з даних всіх доступних джерел, була зовсім незнайома!

Драган Арманський весь час чекав, чи не виявиться який-небудь зв'язок між Саландер і парою з Енскеда і чи не з'ясується, що хтось із них мав з нею справу або зробив щось, здатне її розлютити. Проте ні про які подібні зв'язки газети не повідомляли, зате було багато роздумувань про те, що у психічно хворої Лісбет Саландер, ймовірно, трапилась якась криза.

Двічі він сам телефонував інспекторові кримінальної поліції Бубланськи, щоб дізнатися, як посуваються справи, але навіть керівник слідства не міг виявити ніякого зв'язку між Саландер і парою з Енскеда, крім того, що всі вони були знайомі з Мікаелем Блумквістом. Але тут слідство теж зайшло у глухий кут. Не знайшлося ніяких підтверджень того, що Лісбет Саландер знала чи бодай чула щось про існування Дага Свенссона та Міа Бергман. Тому слідству було важко встановити справжній хід подій. І коли б не відбитки пальців на знарядді вбивства та безперечний зв'язок Саландер з першою за часом жертвою, адвокатом Б'юрманом, поліція дотепер блукала б у п'їтмі.

У квартирі Мікаеля Малін Ерікссон навідалась у ванну кімнату і знов повернулася на диван.

— Підіб'ємо підсумок, — сказала вона. — Наше завдання з'ясувати, чи справді Дага та Міа вбила Лісбет Саландер, як

гадає поліція. Я не маю ані найменшого уявлення, з чого нам починати.

— Постався до цього як до звичайного журналістського розслідування. Ми не ведемо слідство за поліцію. Замість цього ми будемо стежити за ходом поліцейського розслідування і докопуватися до того, що їм відомо. Все як при звичайному журналістському розслідуванні, з тією різницею, що ми не обов'язково опублікуємо все, що при цьому вийде на поверхню.

— Але якщо вбивцею була Саландер, між нею і Дагом та Міа повинен бути якийсь зв'язок. І цей зв'язок — ти.

— Я в цьому випадку ніякий не зв'язок. Я більше року вже не бачився з Лісбет. Я навіть не знаю, звідки вона могла б дізнатися про їхнє існування.

І тут раптом Мікаель замовк. На відміну від решти людей він знав, що Лісбет Саландер була хакером високого класу. Йому зненацька саянула думка, що його ноутбук напхот листуванням із Дагом Свенссоном та різними варіантами тексту його книжки, а крім того, там ще є і копія наукової праці Міа Бергман. Він не знав, чи відвідувала Саландер його комп'ютер, але таким робом вона могла бути цілком у курсі його стосунків з Дагом Свенссоном.

Але й це не допомагало Мікаелю збагнути, яка причина могла спонукати Лісбет поїхати до Енскеда і вбити Дага й Міа. Адже обое вони працювали над темою насильства щодо жінок, а таке починання Лісбет могла тільки схвалити і всіляко підтримати.

— У тебе таке обличчя, ніби ти зрозумів щось важливе, — сказала Малін.

Мікаель зовсім не збирався розповідати бодай комусь про хакерські таланти Лісбет:

— Ні, я просто так натовмився, що у мене в голові аж гуде, — відповів він.

— Її ж тепер підозрюють не тільки в убивстві Даґа й Міа, а й у убивстві свого опікуна, і в цьому випадку зв'язок видно неозброєним оком. Що ти знаєш про нього?

— Аж нічого. Я ніколи не чув про адвоката Б'юрмана і навіть не знав, що в неї є опікун.

— Проте дуже мала ймовірність, щоб хтось іще міг убити всіх трьох. Навіть якщо з Даґом і Міа хтось розправився через їхнє розслідування, то в нього не може бути ніяких причин убивати опікуна Лісбет Саландер.

— Сам знаю, і я собі просто голову зламав, намагаючись знайти пояснення. Втім, принаймні один сценарій, за яким хтось сторонній міг убити Даґа й Міа та опікуна Лісбет, я можу собі уявити.

— І який же?

— Припустімо, що Даґа й Міа вбили за те, що вони вступалися в діяльність секс-мафії і що Лісбет виявилася третьою людиною, котра якось причетна до цієї справи. Позаяк Б'юрман був адвокатом Лісбет, то, можливо, вона розповіла йому щось таке, що зробило його свідком чи власником зайвої інформації, через що його й було вбито.

Малін трохи подумала.

— Я розумію, що ти маєш на увазі, — мовила вона з сумнівом у голосі. — Але в тебе немає жодних фактів на підтвердження цієї теорії.

— Так, фактів немає жодних.

— А як ти сам гадаєш — винна вона чи ні?

Мікаель задумався і відповів не одразу:

— Припустімо, мене запитують, чи здатна вона на вбивство? Моя відповідь буде — так. У Лісбет Саландер є схильність до насильства. Я сам бачив її у дії, коли...

— Коли вона врятувала твоє життя?

Мікаель хитнув головою.

— Я не можу розповісти тобі, як це було. Але одна людина збиралася вбити мене, і їй це майже вдалося. Вона з'явилася вчасно і безжально віддухопелила його ключкою для гольфа.

— І ти навіть не згадав про це в поліції?

— Ні. Отже це має залишитися між нами.

— Добре.

Він пильно поглянув їй в очі.

— Малін, я сподіваюся, що зможу на тебе в цьому покластися.

— Я нікому не скажу нічого з того, що ми з тобою сьогодні обговорювали. Навіть Антону. Ти не просто мій шеф — я тебе поважаю і не хочу підвести.

Мікаель хитнув головою.

— Пробач, будь ласка!

— Годі вибачатися!

Він розсміявся, але відразу ж став серйозним:

— Я певен, що в разі потреби вона вбила б його, щоб мене захистити.

— Ну...

— Але в той же час я вважаю її психічно нормальною людиною. Нехай незвичайною, але цілком нормальною. Просто

вона керується якимись своїми мотивами. Вона взяла в руки ключку через необхідність, а не задля власного задоволення. Для того щоб убити, їй потрібна серйозна причина — загрозна небезпека, одне слово, щось мусить її спровокувати.

Він знову поринув у задумливість. Малін дивилася на нього і терпляче чекала.

— Я нічого не можу сказати про її опікуна. Я зовсім нічого про нього не знаю. Але я навіть уявити собі не можу, щоб вона вбила Даґа і Міа. Я не йму цьому віри.

Запала довга мовчанка. Поглянувши на годинник, Малін побачила, що вже пів на десяту.

— Пізно, мені час додому, — сказала вона.

Мікаель хитнув головою:

— Ми з тобою витратили цілий день. Завтра з ранку знову почнемо думати. Ні, облиш посуд, я сам його помию.

У ніч на Великодню неділю Арманському не спалося, він лежав і слухав сонне сопіння Рітви. Він теж ніяк не міг звести кінці з кінцями в цій драмі. Кінець кінцем він підвівся, надів капці й халат і вийшов у вітальню. Там було прохолодно, і він поклав кілька полінець у камін, відкоркував пляшку легкого пива і сів перед вікном, за яким відкривався вид на води Фурусунда.

Отже, що ж йому відомо?

Драґан Арманський упевнено міг стверджувати, що Лісбет Саландер — людина дивакувата і непередбачувана. У цьому не було жодних сумнівів.

Він знав, що взимку 2003 року щось сталося — тоді вона раптом покинула роботу в нього і зникла, влаштувавши собі

відпустку на цілий рік. Він тоді думав, що її відсутність має якесь відношення до Мікаеля Блумквіста, проте Мікаель теж не знав, що сталося.

Потім вона повернулася і навідала його. Вона запевняла, що «фінансово цілком забезпечена». Арманський зрозумів ці слова в тому сенсі, що в неї було досить грошей, аби протриматися якийсь час, не працюючи.

Всю весну вона постійно відвідувала Хольгера Пальмгре-на, але з Блумквістом стосунків не відновила.

Вона вбила трьох людей, двоє з яких були, очевидно, зо-всім їй не знайомі.

Тут щось не так. У цьому немає ніякої логіки.

Арманський відсърбнув пива просто з горлечка і заку-рив сигарету. До всього, у нього було нечисте сумління, і це ще більше посилювало кепський настрій, з яким він зустрі-чав нинішні свята.

Коли до нього прийшов Бубланський, він без вагань допоміг йому, давши всю можливу інформацію, яка могла б стати у при-годі для піймання Лісбет Саландер. Зловити її було необхідно, в цьому він нітрохи не сумнівався, причому чим швидше, тим краще. А совість мучила його через те, що він виявився про неї такої невисокої думки й одразу та без найменших сумнівів прий-няв звістку про її винність. Арманський був реалістом. Коли до тебе приходять поліція і заявляє, що така-то людина підозрю-ється у вбивстві, то дуже велика ймовірність того, що ці підоз-ри небезпідставні. Отже, Лісбет Саландер винна.

Проте поліція при цьому не враховувала того, що вона могла вважати, що має право так чинити. У неї могли бути якісь пом'якшувальні обставини чи бодай розумне пояснен-

ня раптового нападу сліпої люті. Справа поліції — зловити її і довести, що вона зробила ці постріли. До завдання поліції зовсім не входить копирсатися в її душі та пояснювати, чому вона це вчинила. Їм досить знайти якийсь більш-менш переконливий мотив злочину, а якщо такого нема, усе спишуть на напад безумства. Лісбет Саландер у ролі Маттіаса Флінка¹. Він похитав головою.

Таке пояснення Драгана Арманського не влаштувало.

Лісбет Саландер ніколи не робила нічого без серйозної причини і не подумавши заздалегідь про наслідки.

Дівчина з дивацтвами — так! Божевільна — ні!

Отже, має бути якесь пояснення, хоч яким би незрозумілим і неприйнятним воно здавалося іншим людям.

Десь перед другою годиною попівночі Драган Арманський нарешті зважився.

Розділ 17

*Великодня неділя, 27 березня —
вівторок, 29 березня*

Після ночі, проведеної в роздумах, у неділю Драган Арманський піднявся рано. Намагаючись не шуміти, щоб не розбудити дружину, він обережно спустився сходами, зварив каву і приготував бутерброди. Потім дістав свій дептоп і почав писати.

Він користувався тими ж бланками, які застосовувалися в «Мілтон сек'юриті» для вивчення особистих обставин. Він

¹ Флінк Маттіас — шведський прапорщик, який у 1994 р. розстріляв у місті Фалуні сімох людей.

включив до звіту всі факти, що належали до базових даних про особу Лісбет Саландер, які були в його розпорядженні.

О дев'ятій годині до нього спустилася Рітва і налила собі кави з кавоварки. Вона поцікавилася, чим це він заклопотаний. Він відповів ухильно і зосереджено писав і далі. Досить добре знаючи свого чоловіка, вона зрозуміла, що сьогодні їй на нього не доведеться розраховувати.

Виявилось, що Мікаель Блумквіст помилився у своїх припущеннях. Очевидно, це пояснювалося тим, що у великодні канікули в приміщенні поліції було порівняно мало народу. Тільки в неділю вранці засоби масової інформації дізналися, що це він виявив Даґа й Міа. Першим дав про себе знати один з репортерів газети «Афтонбладет» — Мікаелів давній знайомий.

— Привіт, Блумквісте! Це Ніклассон.

— Привіт, Ніклассоне! — відповів Мікаель.

— Виявляється, це ти знайшов в Енскеді вбиту парочку. Мікаель підтвердив, що це був саме він.

— Одне джерело стверджує, що вони працювали в «Міленіумі».

— Твоє джерело частково має рацію, а частково помиляється. Даґ Свенссон писав для «Міленіуму» репортаж, але виступав як незалежний журналіст. Міа Бергман безпосередньо з нами не була зв'язана.

— От дідько! Це ж інформаційна бомба!

— Мабуть, так, — втомлено погодився Мікаель.

— Чому ви самі не виступили з якою-небудь публікацією?

— Даґ Свенссон був для нас добрим другом і товаришем по роботі. Ми вирішили, що пристойніше буде зачекати, при-

наймні, поки про те, що сталося, не дізнаються родичі, а потім уже можна думати про публікацію.

Мікаель знав, що ці слова не потраплять до друку.

— Гаразд. А над чим працював Даг Свенссон?

— Писав нарис для «Міленіуму».

— На яку тему?

— А що ви у себе в «Афтонбладет» збираєтеся надрукувати завтра як головну сенсацію?

— Так це все-таки була сенсація?

— Та ну тебе, Ніклассон, відстань від мене!

— Гаразд, Блуммане, не сердься! Як ти гадаєш: убивство якимось пов'язане із сюжетом, над яким працював Даг Свенссон?

— Якщо ти ще раз назвеш мене Блумман¹, я покладу слухавку і до кінця року з тобою не балакатиму.

— Ну пробач! Як ти думаєш: Дага Свенссона вбили через його журналістське розслідування?

— Не маю жодного уявлення, чому вбили Дага.

— А тема, над якою він працював, не мала відношення до Лісбет Саландер?

— Ні, ані найменшого.

— Ти не знаєш, Даг був знайомий з цією божевільною?

— Ні.

— До цього у Дага вийшло багато матеріалів про злочини у сфері інформації. Для «Міленіуму» він теж писав на цю тему?

«Коли ж ти відчепишся!» — подумав Мікаель. Він уже приготувався послати Ніклассона куди подалі, як раптом

¹ Квітка (швед.).

його осяяло, і він аж підскочив на ліжку. Він раптово зіставив дві думки. Ніклассон тим часом говорив щось і далі.

— Зажди хвилиночку, Ніклассоне! Не кидай слухавку! Я зараз повернуся.

Мікаель устав, прикривши мікрофон долонею. Він мовби прокинувся на іншій планеті.

Відколи сталося вбивство, Мікаель весь час сушив собі мізки над тим, як йому зв'язатися з Лісбет Саландер. Найімовірніше, вона прочитає все, що він скаже, хоч би де вона в цей час була. Якщо він заперечуватиме знайомство з нею, вона може подумати, що він її зрадив і запродав. Якщо він її захищатиме, люди вирішать, що Мікаель знає про вбивство значно більше, ніж говорить. Але якщо він поведеться правильно, це може підштовхнути Лісбет до того, щоб вийти з ним на зв'язок. Нагода, що йому випала, була дуже гарна, щоб нею знехтувати. Він повинен щось сказати. Але що?

— Вибач, будь ласка. Я знову тут. То що ти сказав?

— Я запитав, чи не писав Даґ про злочини в інформаційній сфері.

— Якщо хочеш, щоб я виступив із заявою, то я готовий.

— Валяй, кажи!

— Але тільки ти мусиш процитувати мене точно.

— А як ще я міг би тебе процитувати?

— На це питання я б не хотів відповідати.

— То що ж ти збираєшся сказати?

— Текст заяви ти отримаєш від мене електронною поштою через п'ятнадцять хвилин.

— Що-що?

— Перевір пошту через п'ятнадцять хвилин, — сказав Мікаель і від'єднався.

Він попрямував до свого письмового столу, увімкнув ноутбук і після двох хвилин зосередженого обдумування почав писати:

Головний редактор журналу «Міленіум» Еріка Бергер надзвичайно приголомшена вбивством незалежного журналіста і нашого колеги Дага Свенссона. Вона сподівається, що вбивство скоро буде розкрито.

Першим уночі проти Великого четверга виявив тіла обох убитих — свого колегу і його подругу — відповідальний редактор «Міленіуму» Мікаель Блумквіст.

«Даг Свенссон був чудовий журналіст і людина, яку я дуже цінував. У нього були нові задуми. З-поміж іншого він працював над великим репортажем про правопорушення в інформаційній сфері», — повідомив газеті «Афтонбладет» Мікаель Блумквіст.

Ні Мікаель Блумквіст, ні Еріка Бергер не хочуть робити ніяких припущень з приводу того, хто і з яких мотивів скоїв цей злочин.

Кінчивши писати, Мікаель узяв слухавку і зателефонував Еріці.

— Привіт, Ріккі! Ти щойно дала інтерв'ю газеті «Афтонбладет».

— Он як?

Він швидко прочитав їй своє коротке повідомлення.

— І чому?

— Тому що тут кожне слово — правда. Він десять років працював як незалежний журналіст, і однією з його провідних тим якраз була тема інформаційної безпеки. Я неодноразово розмовляв з ним про це, і ми навіть збиралися опублікувати його матеріал на цю тему, після того як закінчимо з історією про трафік секс-послуг.

Він помовчав секунд п'ять.

— Ти знаєш ще кого-небудь, хто працював би над питаннями проникнення в чужі комп'ютери? — спитав він потім.

Еріка Бергер трохи подумала. Нарешті вона зрозуміла, що задумав Мікаель.

— От так Мікке! Молодчина! Добре. З Богом!

Ніклассон перетелефонував через хвилину після того, як отримав Мікаелеве повідомлення електронною поштою.

— Не дуже багато те, що ти мені надіслав.

— Більше все одно не отримаєш, іншим газетам і того не дісталось. Або ти друкуєш усю цитату цілком, або взагалі нічого.

Як тільки Мікаель одіслав електронного листа Ніклассону, він знову сів за стіл і, трохи поміркувавши, швидко написав коротке повідомлення:

Дорога Лісбет!

Я пишу тобі цього листа і залишаю його на своєму жорсткому диску, бо певен, що рано чи пізно ти його прочитаєш. Згадавши, як ти господарювала на жорсткому диску Веннерстрьома два роки тому, я підозрюю, що ти хакнула і мій комп'ютер. Тепер ти, як я розумію, не хочеш мати зі мною

справи. Я ще не знаю, чому ти вирішила порвати наше знайомство саме так, але ні про що не питатиму, і ти не зобов'язана мені відповідати.

На жаль, хочеш ти чи не хочеш, але події останніх днів знову звели нас разом. Поліція стверджує, що ти холодно-кровно вбила двох людей, які були мені дуже дорогі. Мені не доводиться гадати про те, яким жорстоким було вбивство, я і без того це знаю, бо це я знайшов Дага і Міа через кілька хвилин після того, як їх було застрелено. Але річ у тім, що я не вірю, що це ти їх убила. Принаймні, сподіваюся, що це не так. Якщо ти, як це стверджує поліція, психопатка і скоїла це вбивство, то це означає, що я з самого початку мав абсолютно неправильну думку про тебе або що ти цілком змінилася за минулий рік. А якщо вбивця не ти, це означає, що поліція ловить зовсім не того, кого треба.

За цих обставин мені, очевидно, слід було б переконувати тебе добровільно здатися поліції. Але підозрюю, що ти навіть не захочеш цього слухати. Проте насправді нинішня ситуація не може тривати нескінченно, і рано чи пізно тебе заарештують. Коли тебе заарештують, тобі потрібний буде друг. Якщо ти не бажаєш мати справи зі мною, то знай, що у мене є сестра. Її звуть Анніка Джанніні, вона адвокат. Я вже поговорив з нею, і вона готова тебе захищати, якщо ти вийдеш з нею на контакт. На неї ти можеш покластися.

Що ж до «Міленіуму», то ми зі свого боку ведемо власне розслідування, щоб дізнатися, чому були вбиті Даг і Міа. Нині я складаю список людей, у яких були причини змусити Дага Свенссона мовчати. Не знаю, чи на правильному я шляху, але я перевірю за списком усіх, одного за одним.

Мені незрозуміло, яке відношення до всього того, що сталося, має адвокат Б'юрман. У матеріалах Дага його ім'я ніде не зустрічається, і я не бачу ніякого зв'язку між ним і Дагом та Міа.

Допоможи мені! Будь ласка! Який тут існує зв'язок?

Мікаель.

Р. С. Тобі слід замінити фотографію в паспорті. Вона не передає того, яка ти насправді.

Трохи подумавши, він позначив документ як «Для Салі». Потім створив папку під назвою «Лісбет Саландер» і залишив її перед очима, помістивши на робочому столі свого ноутбука.

У вівторок Драган Арманський призначив на ранок нараду за круглим столом конференц-залу в офісі «Мілтон сек'юриті». Він запросив на неї трьох людей.

Юхан Фреклунд, шістдесяти двох років, колишній інспектор кримінальної поліції Сульни¹, мав посаду начальника оперативного відділу «Мілтон сек'юриті». Він відповідав за планування та аналіз. Арманський переманив його до себе з державної служби десять років тому і вважав це своїм найвдалішим кадровим надбанням. Окрім нього Арманський запросив на нараду Сонні Бомана, сорока восьми років, і Нікласа Ерікссона, двадцяти дев'яти років. Боман також служив раніше в поліції, почавши в районному відділенні Нурмальма² в 1980-му, звідти був переведений до кримінального відділу

¹ Сульна — місто у складі Великого Стокгольма.

² Нурмальм — діловий центр Стокгольма.

і там провів десятки яскравих розслідувань. На початку 1990-х років він був одним з ключових гравців, а в 1997-му після довгих домовленостей він, отримавши обіцянку значно вищої платні, перейшов до «Мілтон сек'юриті».

Ніклас Ерікссон вважався новобранцем. Він вчився у Вищій школі поліції, але в останню мить перед випускними іспитами дізнався, що у нього вроджена вада серця, яка не тільки потребувала серйозної операції, а й означала, що його поліцейська кар'єра скінчилася, не почавшись.

Фреклунд, що служив разом з Ерікссоновим батьком, пішов до Арманського і запропонував тому дати хлопцеві шанс. Позаяк в аналітичному відділі якраз було вакантне місце, Арманський погодився прийняти новенького. Йому не довелося в цьому розкаятися. Ерікссон пропрацював у «Мілтон сек'юриті» п'ять років. На відміну від більшості інших співробітників оперативного відділу він не мав відповідного досвіду роботи, зате виділявся інтелектуальним підходом.

— Доброго ранку всім! Сідайте і читайте! — сказав Арманський.

Він роздав присутнім три папки, в яких було зібрано п'ятдесят сторінок газетних вирізок про полювання на Лісбет Саландер і присвячене їй резюме на трьох сторінках. Весь другий день Великодня Арманський у поті чола працював над створенням її персональної справи. Ерікссон перший закінчив читати і відклав папку вбік. Арманський дочекався, доки Боман і Фреклунд теж усе дочитають.

— Гадаю, що в дні Великодня всі присутні не забули прочитати відповідну рубрику у вечірніх газетах, — сказав Драган Арманський.

— Лісбет Саландер, — похмурим тоном промовив Фрек-лунд.

Сонні Боман похитав головою.

Ніклас Ерікссон дивився перед собою з непроникним виразом і лише сумно посміхався.

Драган Арманський допитливо подивився на трійцю, що сиділа перед ним.

— Одна з наших колег, — зауважив він. — Наскільки ви пізнали її за ті роки, що вона тут працювала?

— Якось я спробував з нею пожартувати, — пригадав Ніклас Ерікссон, ледь помітно усміхнувшись. — Не вийшло. Я думав, вона мені голову відірве. Вона дивилася вовком, тож я і десятком слів з нею не перекинувся.

— Дуже дивна вона була людина, — погодився Фреклунд. Боман знизав плечима:

— Та вона була просто божевільна, і мати з нею справу було справжньою карою. Я знав, що у неї не всі дома, але не думав, що до такої міри.

Драган Арманський кивнув.

— Вона завжди була сама по собі, — сказав він. — І домовитися з нею було нелегко. Але я найняв її тому, що ніколи не зустрічав людини, яка б уміла так добре збирати матеріал. Вона завжди показувала результати вище за звичайну норму.

— Ось цього я ніколи не міг збагнути, — відгукнувся Фреклунд. — У мене в голові не вкладалося, як можна бути такою талановитою в роботі і при цьому абсолютно нездатною до нормального спілкування з людьми.

Всі троє хитнули головами, погоджуючись.

— Пояснення, звичайно, потрібно шукати в стані її психіки, — відповів Арманський, поплескавши по папці. — Її було визнано недієздатною.

— А я й не знав, — здивувався Ерікссон. — Я хочу сказати, що у неї ж на лобі не було написано, що її визнано недієздатною, а ти про це не говорив.

— Не говорив, — підтвердив Арманський. — Я не хотів задалегідь ставити її в незручне становище. Кожній людині потрібно дати шанс.

— І результат цього експерименту ми маємо в Енскеді, — зауважив Боман.

— Може, ти й правий, — погодився Арманський.

Арманський трохи помовчав, вагаючись. Перед трьома професіоналами, які зараз дивилися на нього, чекаючи, що він їм скаже, йому не хотілося зізнаватися в тому, що він був не байдужий до Лісбет Саландер. Під час попередньої розмови всі троє не виявляли ніяких емоцій, але Арманський знав, що вони, як і всі інші службовці «Мілтон сек'юриті», не терпіли Лісбет. Він не хотів виглядати перед ними слабким чи розгубленим. Тому потрібно було викласти все так, щоб створити враження професійної зацікавленості та енергійного підходу до справи.

— Вперше за весь час існування «Мілтон сек'юриті» я поклав кинути частину його сил на вирішення суто внутрішнього завдання, — сказав він. — Витрати на нього не повинні стати непропорційно великими, проте я збираюся вивільнити двох, Бомана й Ерікссона, від поточних справ. Завдання в загальних рисах полягає в тому, щоб з'ясувати правду щодо Лісбет Саландер.

Боман і Ерікссон запитливо подивилися на Арманського.

— Я доручаю розслідування тобі, Фреклунде, ти очолюватимеш його. Я хочу знати, що сталося і що змусило Лісбет Саландер убити свого опікуна і сім'ю в Енскеді. Має ж бути якесь розумне пояснення!

— Перепрошую, але це швидше в компетенції поліції, — зауважив Фреклунд.

— Звичайно, — відразу ж погодився Арманський. — Але у нас є одна перевага перед поліцією. Ми знали Лісбет Саландер і уявляємо собі, чого від неї можна чекати.

— Мгу, — із сумнівом відповів Боман. — По-моєму, ніхто в нашій конторі не знав Лісбет Саландер і не мав ані найменшого уявлення про те, що діється в її голівці.

— Це не має значення, — заперечив Арманський. — Саландер працювала на «Мілтон сек'юриті». Я вважаю, що наш обов'язок з'ясувати істину.

— Саландер не працює на нас, дайте подумати, вже майже два роки, — пригадав Фреклунд. — З якої речі ми повинні за неї відповідати! Мало що їй там надумається! І мені здається, нам зовсім ні до чого, щоб поліція вирішила, ніби ми втручаємося в поліцейське розслідування.

— А ось тут ти не правий, — сказав Арманський.

Це був його козир, який треба було як слід розіграти.

— Тобто? — здивувався Боман.

— Вчора я мав довгу розмову з начальником попереднього слідства прокурором Екстрьомом та інспектором карного розшуку Бубланськи, який очолює слідство. Для Екстрьома створюється важка ситуація. Тут мова не про якусь там гангстерську розбірку, в цій справі жертвами розправи стали адвокат, кримінолог і журналіст. Це викликало величезний резонанс у засобах

масової інформації. Я заявив, що оскільки головною підозрюваною є колишня службовка «Мілтон сек'юриті», то ми вирішили долучитися до розслідування цієї справи.

Зробивши паузу, Арманський потім повів далі:

— Ми з Екстрьомом обоє вважаємо, що головне зараз — це якнайшвидше затримати Лісбет Саландер, поки вона не встигла накоїти ще чогось, заподіявши шкоду собі чи іншим людям. Позаяк ми знаємо її краще, ніж поліція, позаяк особисто були знайомі, ми можемо допомогти слідству. Тому ми з Екстрьомом домовилися, що ви двоє, — тут Арманський показав на Бомана й Ерікссона, — вирушаєте до Кунгсхольмена і долучаєтеся до групи, якою керує Бубланські.

Всі троє здивовано витріщилися на Арманського.

— Даруйте за дурне запитання, але ж ми тепер цивільні особи, — сказав Боман. — Невже поліція отак запросто допустить нас до розслідування вбивства?

— Ви будете працювати під керівництвом Бубланські, але звітуватимете також і переді мною. Ви дістанете повний доступ до матеріалів слідства. Всі дані, які у нас є, і все, що вам удасться виявити, ми будемо передавати інспектору Бубланські. Для поліції це означає, що вона просто отримує безкоштовне підкріплення. Та й ви троє не такі вже геть зовсім щтатські люди. Ви, Фреклунде й Бомане, багато років пропрацювали в поліції, перш ніж влаштувалися сюди, а ти, Ерікссоне, вчився в поліцейській школі.

— Але це ж суперечить принципам...

— Ніскільки не суперечить! Поліція часто залучає у своїй роботі консультантів з найрізноманітніших галузей. У злочинах сексуального характеру це можуть бути психологи, під

час розслідування справ, у яких замішані іноземці, використовуються перекладачі. Отже ви просто залучаєтеся як цивільні консультанти, що мають спеціальні знання про особу головної підозрюваної...

Фреклунд задумливо хитнув головою.

— Гарзд. «Мілтон» долучається до поліцейського розслідування і прагне допомогти в справі піймання Саландер. Ще щось?

— Тільки одне: з боку «Мілтон» ваше завдання полягає в тому, щоб з'ясувати істину. Нічого більш. Я хочу знати, чи застрелила Саландер цих трьох, а якщо так, то чому.

— А хіба є якісь сумніви щодо її винності? — спитав Ерікссон.

— Ті непрямі докази, які має в своєму розпорядженні поліція, вказують на неї. Але я хочу знати, чи немає в цій історії якихось інших аспектів: чи немає тут невідомого нам співучасника, який, можливо, і тримав у руках зброю, або ще яких-небудь особливих обставин.

— Думаю, що нелегко буде відшукати пом'якшувальні обставини, коли йдеться про вбивство трьох людей, — зауважив Фреклунд. — У такому разі ми повинні виходити з припущення, що вона, можливо, взагалі невинна. А в це я не вірю.

— І я теж, — погодився Арманський. — Але ваша справа всіма можливими способами допомагати поліції і сприяти тому, щоб вона була затримана якнайшвидше.

— А бюджет? — поцікавився Фреклунд.

— За поточними витратами. Тримайте мене в курсі того, що в скільки обходиться, і якщо витрати виявляться дуже великими, ми цю справу облишимо. Але можете вважати, що

ви працюєте повний робочий день упродовж принаймні одного тижня починаючи від сьогодні.

Трохи повагавшись, Арманський додав:

— Я тут краще за всіх знаю Саландер. Це означає, що ви можете вважати мене причетним до цієї справи і в разі потреби допитати.

Пройшовши коридорами, Соня Мудіг увійшла до кімнати для допитів у той самий момент, коли перестали скрипіти стільці. Вона сіла поряд з Бубланськи, який зібрав на нараду всю слідчу групу, включаючи начальника попереднього слідства. Ханс Фасте, головуєчий на цій нараді, кинув на неї роздратований погляд і почав вступне слово.

Він як і раніше займався тим, що розбирався в багаторічних сутичках соціальних служб із Лісбет Саландер. Цей слід він називав психопатичним, і йому вдалося зібрати справді вражаючий за обсягом матеріал. Ханс Фасте відкашлявся:

— Тут з нами доктор Петер Телебор'ян — головний лікар психіатричної клініки Святого Стефана в Уппсалі. Він люб'язно погодився приїхати до Стокгольма, щоб допомогти розслідуванню своїм знанням особистості Лісбет Саландер.

Соня Мудіг перевела погляд на Петера Телебор'яна. Це був кучерявий невисокий чоловічок з окулярами в сталевій оправі і маленькою борідкою-еспаньїолкою, одягнений у вільному стилі: у бежеву вельветову куртку, джинси і сорочку в смужку із застебнутим комірцем. У нього були виразні риси обличчя, в усій зовнішності вгадувалося щось хлоп'яче. Соня знала Петера Телебор'яна в обличчя, бо вони вже зустрічалися з інших ділових приводів, але жодного разу не розмовляли. На остан-

ньому семестрі у Вищій школі поліції він вів у них курс про психічні порушення, потім вона здобувалася з ним на курсах з підвищення кваліфікації, де він читав лекції про психопатію і психопатичну поведінку у підлітків. Іншим разом вона була присутня як слухачка на судовому процесі одного серійного вбивці, на якому Петер Телебор'ян виступав у ролі експерта. Упродовж кількох років беручи участь в публічних дебатах, він став одним з найвідоміших психіатрів країни. Він уславився тим, що непримиренно боровся з прагненням уряду урізувати кошти на закриті психіатричні установи, внаслідок чого частину з них було ліквідовано і люди, хворі на явні психічні розлади, опинилися на вулиці з перспективою стати бомжами, що створюють проблеми для суспільства. Після вбивства міністра закордонних справ Анни Лінд¹ Телебор'ян став членом державної комісії, що опікувалася підвищенням рівня психіатричної допомоги в країні.

Петер Телебор'ян кивком привітав присутніх і налив собі мінеральної води в пластиковий стаканчик.

— Подивимось, чим я можу бути корисний, — почав він обережно. — Я страшенно не люблю виступати в ролі ясновидця у зв'язку з подібними справами.

— В ролі ясновидця? — перепитав Бубланьски.

— Еге ж! В іронічному сенсі. Того самого вечора, коли сталося вбивство в Енскеді, я якраз виступав на телевізійних дебатах в одній з програм і говорив там про бомбу уповільненої дії, яка зараз десь тихенько цокає в нашому суспільстві. Це жахливо. У той момент я, звичайно, не мав на увазі саме Лісбет Саландер, але навіть кілька прикладів (певна річ, ано-

¹ Лінд Анна (1957—2003) — міністр закордонних справ Швеції.

німних) з числа пацієнтів, які, безперечно, повинні бути б у стінах закритого лікувального закладу, а не ходити на волі вулицями. Я сказав би десь так, що вам, поліцейським, тільки цього року доведеться розслідувати принаймні півдюжини випадків умисних або невмисних убивств, скоєних кандидатами в пацієнти цих установ.

— І ви думаєте, що Лісбет Саландер входить до числа цих божевільних? — спитав Ханс Фасте.

— «Божевільні» — не те слово, яке слід було б у цьому випадку вжити. А загалом — так! Вона належить до тих нещасних, від кого відвернулося суспільство. Вона, без сумніву, належить до індивідів з тими розладами, з якими я, коли б моя воля, не дозволяв би їм змішуватися з рештою суспільства.

— Ви гадаєте, що її треба було посадити за ґрати, перш ніж вона скоїть злочин? — спитала Соня Мудіг. — Це якось не дуже узгоджується з принципами правового суспільства.

Ханс Фасте спохмурнів і кинув на неї невдоволений погляд. Соня Мудіг не розуміла, чому Ханс Фасте завжди проти неї найжачується.

— Ви абсолютно праві, — погодився з нею Телебор'ян. — Це не узгоджується з нормами правового суспільства, принаймні, в тій формі, в якій воно існує зараз. Тут доводиться балансувати між повагою до людської особистості і турботою про тих, хто може стати потенційними жертвами психічно хворої людини. Тут не буває двох однакових випадків, і, приймаючи рішення, потрібно до кожного пацієнта підходити суто індивідуально. Певна річ, психіатри теж іноді можуть помилитися і випустити на волю людину, якій зовсім не місце на вулицях міста.

— Зараз у зв'язку з нашою справою нам, напевно, не варто заглиблюватися в питання соціальної політики, — обережно втрутився Бубланські.

— Справді, — кивнув Телебор'ян. — Зараз ми обговорюємо окремих приватний випадок. Але дозвольте мені відразу сказати: важливо враховувати, що Лісбет Саландер — хвора людина, якій так само необхідна медична допомога, як коли болить зуб чи порок серця. Її можна вилікувати, і вона б вилікувалася, якби отримувала необхідну допомогу, поки її хвороба не увійшла в необоротну фазу.

— Отже, ви були її лікарем, — сказав Ханс Фасте.

— Я тільки один з багатьох, кому доводилося мати справу з Лісбет Саландер. Вона була моєю пацієнткою в ранньому підлітковому віці, і я входив до групи фахівців, які давали про неї медичний висновок, перш ніж у віці вісімнадцяти років її було визнано недієздатною.

— Ви могли б розповісти нам, що вона за людина? — попросив Бубланські. — Що могло спонукати її вирушити до Енскеда і вбити там двох зовсім їй не знайомих людей і що штовхнуло її на вбивство свого опікуна?

Петер Телебор'ян голосно розсміявся:

— Ні, цього я не можу сказати. Я вже кілька років не міг слідкувати за перебігом її хвороби і не знаю, до якої міри розвинувся психоз. Зате я можу сказати інше: я сумніваюся, що пара з Енскеда була їй незнайома.

— Чому ви так думаєте? — поцікавився Ханс Фасте.

— Одне із слабких місць у справі Лісбет Саландер полягає в тому, що її діагноз так і не було остаточно встановлено. А це, у свою чергу, сталося тому, що вона не йшла

назустріч тим, хто її лікував. Вона весь час відмовлялася відповідати на запитання і брати участь у тому чи іншому лікувальному заході.

— Тобто ви навіть не знаєте, хвора вона чи ні? — уточнила Соня Мудіг. — Якщо їй так і не поставили діагнозу.

— Розумієте, діло було так, — почав Петер Телебор'ян. — Я отримав Лісбет Саландер, коли їй от-от мало виповнитися тринадцять років. Вона була схильна до психотичних станів, страждала нав'язливими уявленнями і яскраво вираженою манією переслідування. Вона залишалася моєю пацієнткою впродовж двох років, після того як її примусово помістили до лікарні Святого Стефана. Причиною примусової госпіталізації стали прояви грубого насильства щодо однокласників, ці прояви спостерігалися в неї з самого дитинства. У звітах про неї неодноразово відмічені випадки нанесення побоїв оточуючим. Але це насильство завжди було спрямоване проти осіб з її близького оточення, тобто проти тих, хто, в її уявленні, чимось її скривдив. Притому жодного разу не спостерігалось, щоб вона нападала на зовсім не знайомих людей. Тому я думаю, що між нею і парою з Енскеда має існувати якийсь зв'язок.

— За винятком нападу в підземці, коли їй було сімнадцять років, — уставив Ханс Фасте.

— Щодо цього випадку абсолютно точно встановлено, що напали, навпаки, на неї, а вона тільки захищалася, — сказав Телебор'ян. — Чоловік, про якого йшлося в цьому випадку, був відомий сексуальний злочинець. Але в той же час це може бути показовим прикладом її звичайної поведінки. Вона могла б просто піти або покликати на допомогу інших

пасажирів вагона. Але вона вибрала шлях жорстокого рукоприкладства. У разі небезпеки вона реагує, застосовує силу.

— А в чому, по суті, виявляється її хвороба? — спитав Бубланськи.

— Як я вже сказав, точний діагноз їй так і не було встановлено. Я сказав би, що вона страждає на шизофренію і постійно балансує на межі психозу. У неї відсутня здатність до емпатії, і багато в чому її можна назвати соціопатом. Я взагалі вважаю дивним, що вона більш або менш протрималася так довго. Вона прожила в суспільстві вісім років, правда, у становищі опікуваної, не вчинивши за цей час нічого такого, що могло б спричинити її арешту або викликати скарги з боку оточуючих. Проте її прогноз...

— Її прогноз?

— Увесь цей час вона не мала ніякого лікування. Я припускаю, що хвороба, яку можна було бвилікувати або тримати під контролем десять років тому, тепер стала невіддільною частиною її особистості. Я передбачаю, що після арешту їй не загрожує ув'язнення — її місце в лікарні.

— То як же тоді, чорт забирай, суд міг залишити її на волі? — буркнув Ханс Фасте.

— Очевидно, це пояснюється збігом обставин: мабуть, їй стався адвокат з добре підв'язаним язиком, а з другого боку, винна постійна лібералізація та економія коштів. У всякому разі, що стосується мене, я рішуче заперечував, коли мене залучили в ролі судового експерта. Проте рішення від мене не залежало.

— Але ж той прогноз, про який ви говорили, ґрунтується, очевидно, тільки на припущеннях? — встряла Соня Мудіг. —

Я хочу сказати, що ви ж нічого не знаєте про те, що відбувалося з нею з моменту повноліття?

— Він спирається не тільки на припущення, а на весь мій досвід!

— Вона небезпечна для самої себе? — поцікавилася Соня Мудіг.

— Ви запитуєте, чи може вона вчинити самогубство? Ні, в цьому я сумніваюся. Вона швидше психопатка, що страждає на егманію. Окрім себе самої, вона ні на кого не зважає. Люди навколо для неї нічого не означають.

— Ви сказали, що вона реагує застосуванням сили, — зауважив Ханс Фасте. — Інакше кажучи, це означає, що вона небезпечна?

Петер Телебор'ян подивився на нього довгим поглядом. Потім, перш ніж заговорити, опустив голову і потер лоба:

— Ви не уявляєте собі, як важко точно передбачити поведінку людини. Я не хочу, щоб Лісбет Саландер постраждала, коли ви будете її заарештовувати... Та все ж: так! У її випадку я би постарався, щоб під час арешту були дотримані всі можливі запобіжні засоби. Якщо виявиться, що у неї є зброя, то існує великий ризик того, що вона вдасться до неї.

Розділ 18

*Вівторок, 29 березня — середа,
30 березня*

Всі три паралельні розслідування вбивства в Енскеді і далі собі йшли. Констебль Бубла мав ті переваги, що їх надає державна система. На перший погляд

здавалося, що справа не становить труднощів: у слідства є підозрюваний, зв'язок між підозрюваним і знаряддям убивства встановлено. Також було відстежено безперечний зв'язок з першою за часом жертвою і можливий зв'язок з двома іншими жертвами — через Мікаеля Блумквіста. Для інспектора Бубланськи завдання практично зводилося до того, щоб заарештувати Лісбет Саландер і доправити її до Круноберга, в камеру попереднього ув'язнення.

Розслідування «Мілтон сек'юриті» формально підпорядковувалося слідчій групі поліції, але були в нього і свої власні завдання. Особисто Драган Арманський збирався якось захистити інтереси Лісбет Саландер: знайти істину, причому бажано у вигляді пом'якшувальних обставин.

«Міленіум» у порівнянні з тими двома був у найскрутнішому становищі. Журнал абсолютно не мав у своєму розпорядженні тих ресурсів, якими могли користатися поліція та Арманський. Але, на відміну від поліції, Мікаель Блумквіст не надто замислювався над мотивами, які нібито змусили Лісбет Саландер вирушити до Енскеда і вбити двох його друзів. У великодні вихідні він якоїсь миті остаточно вирішив для себе, що не вірить у її винність. Якщо Лісбет Саландер якось і причетна до цього вбивства, то картина має бути геть не такою, якою вона уявлялася офіційному слідству: або зброєю скористався хтось інший, або там сталося щось незалежно від Лісбет Саландер.

Всю дорогу від Шлюзу до Кунгсхольмена Ніклас Ерікссон їхав мовчки. Він ще не отямився від потрясіння, зрозумівши, що цілком несподівано потрапив до числа учасників справж-

нього поліцейського розслідування. Покосившись на Сонні Бомана, він побачив, що той знову перечитує резюме Арманського. І тут він раптом посміхнувся.

Отримане завдання несподівано дало йому змогу здійснити давню мрію, про яку навіть не здогадувалися ні Сонні Боман, ані Арманський. Раптом у нього з'явилася нагода прикрутити хвоста цій Лісбет Саландер. Він сподівався, що зуміє посприяти її пійманню і що вона дістане довічний термін.

Усі знали, що серед співробітників «Мілтон сек'юриті» Лісбет Саландер не була в пошані. Більшість тих, кому коли-небудь доводилося мати з нею справу, тікали від неї потім як від чуми. Проте ні Боман, ні Арманський навіть не здогадувалися про те, як глибоко зненавидів її Ніклас Ерікссон.

Життя обійшлося з ним несправедливо. Він мав приємну зовнішність і розвинений інтелект, до того ж був у самому розквіті сил, але, попри все це, був назавжди позбавлений можливості добитися того, про що він завжди мріяв, а саме стати поліцейським. Причиною всіх його нещасть стала мікроскопічна дірочка в серцевій сумці, яка посвистувала і ослабляла один із шлуночків серця. Йому зробили операцію і довели серце до ладу, проте через вроджений порок його раз і назавжди було виведено з гри і визнано людиною другого сорту.

Коли йому запропонували роботу в «Мілтон сек'юриті», він зітхнув з полегшенням і погодився, проте без найменшого ентузіазму. Для нього «Мілтон сек'юриті» був чимось на кшталт звалища, куди викидають невдах, зокрема підтопаних поліцейських, уже не здатних справлятися зі своєю роботою. І ось він теж опинився серед цих покидьків, причому не з власної вини.

Його першим дорученням у «Мілтон сек'юриті» стала аналітична розробка необхідних умов для забезпечення безпеки охоронюваної особи. Цією особою була всесвітньо відома немолода співачка, що потерпала від погроз своїх аж надто гарячих шанувальників, серед яких значився і один пацієнт психіатричної клініки. Це доручення було частиною його навчання на новій роботі. Співачка жила сама на віллі в Сьодертьорні, і співробітники «Мілтон сек'юриті» встановили на її віллі систему спостереження, сигнальне устаткування, а свого часу забезпечували також і охоронця. Якимось уночі пристрасний поклонник спробував удертися в будинок. Охоронець швидко скрутив порушника, якого потім було засуджено за неодноразові погрози і вторгнення в житло і направлено до психіатричної лікарні.

Ніклас Ерікссон упродовж двох тижнів неодноразово був на віллі разом з іншими службовцями «Мілтон сек'юриті». Змарніла співачка здалася йому гордовитою і нелюб'язною старенькою бабцею, яка тільки здивовано поглянула на нього, коли він спробував її зачарувати. Раділа б краще, що хтось узагалі звернув на неї увагу!

Йому було огидно дивитися, як запобігає перед нею персонал «Мілтон сек'юриті», але, певна річ, він жодним словом не обмовився про свої почуття.

І от одного разу, напередодні того дня, коли було спіймано поклонника, він робив у будинку знімки вікон і дверей, які потрібно було зміцнити, а двоє інших співробітників працювали в цей час біля невеликого басейну у дворі будинку. Він переходив з кімнати в кімнату і, зайшовши до спальні, не зміг утриматися, щоб не заглянути в комод. Там він поба-

чив десяток альбомів з фотографіями 1970—1980-х років, коли вона була на вершині слави і роз'їжджала зі своїм оркестром по всьому світу. Трапилася йому і коробка з надзвичайно інтимними фотографіями артистки. Фотографії були порівняно невинні, але, пофантазувавши, можна було побачити в них «знімки еротичного характеру». Треба ж бути такою дурною коровою! Він викрав з коробки п'ять найризикованіших знімків, зроблених, очевидно, котримсь із коханців і збережених нею з особистих причин.

Зробивши копії, він повернув оригінали на місце, а потім, виждавши кілька місяців, продав знімки англійському таблоїду. Операція дала йому дев'ять тисяч фунтів, і публікація наробила багато галасу.

Він так і не дізнався, які розслідування тоді провела Лісбет Саландер, але невдовзі після публікації фотографій вона заявила до нього додому. Вона знала, що це він продав знімки, і пригрозила, що викриє його перед Арманським, якщо він ще коли-небудь дозволить собі щось подібне. Вона б, звичайно, виказала його, коли б у неї були докази, та їх, очевидно, не було. Проте від цього дня він відчував, що вона за ним стежить. Досить було йому обернутися, як він ловив на собі погляд її поросячих очок.

Він почувався загнаним у куток і безпорадним, але не мав іншого способу їй помститися, окрім як підривати довіру до неї, розпускаючи плітки в кав'ярні. Проте навіть цей метод виявився не дуже дійовим. Він боявся надто висовуватися, бо Арманський з якихось незрозумілих причин протегував їй. Ніклас Ерікссон сушив собі мізки, яка така зачіпка у неї може бути в «Мілтон сек'юриті» — хіба що старий лис Ар-

манський потихеньку її трахає. Але хоча ніхто в «Мілтон сек'юриті» не мав теплих почуттів до Лісбет Саландер, усі побоювались Арманського і тому терпіли її присутність. Коли вона нарешті зникла з очей, а потім і зовсім перестала працювати у фірмі, він відчув величезне полегшення.

І ось раптом з'явилася нагода відплатити їй за стару образу, причому без найменшого ризику. Хоч які б звинувачення вона проти нього висунула, їй уже ніхто не повірить. Навіть Арманський подумає, що це говорить патологічно хвора вбивця.

Інспектор кримінальної поліції Бубланський побачив Ханса Фасте, коли той виходив з ліфта з Боманом та Ерікссоном, присланими з «Мілтон сек'юриті». Фасте ходив на пропускний пункт, щоб зустріти нових співробітників. Бубланський був не в захваті від того, що йому доведеться допустити сторонніх до розслідування вбивства, але рішення було ухвалене через його голову і... Та нехай! У всякому разі, Боман — справжній поліцейський з великим досвідом, а Ерікссон закінчив Школу поліції і навряд чи міг виявитися цілковитим ідіотом. Бубланський жестом покликав усіх до конференц-залу.

Полювання на Лісбет Саландер йшло вже шосту добу, і час було підбити перші підсумки. Прокурор Екстрьом не брав участі в нараді. Група складалася з інспекторів кримінальної поліції Соні Мудіг, Ханса Фасте, Курта Свенссона та Єркера Хольмберга і була посилена чотирма співробітниками розшукового відділу кримінальної поліції Швеції. Бубланський почав з того, що відрекомендував присутнім пра-

цівників «Мілтон сек'юриті» і запитав, чи не хочуть вони що-небудь сказати. Боман відкашлявся:

— Я давно вже не бував у цьому будинку, але дехто тут знає мене і пам'ятає, що, до того як піти в приватну фірму, я багато років пропрацював поліцейським. Причина, чому ми тут, полягає в тому, що Саландер кілька років працювала у нас і на нас лягає певна відповідальність. В отриманому нами завданні говориться, що ми повинні сприяти швидкому пійманню Саландер. Ми можемо допомогти в цьому завдяки тому, що дещо знаємо про неї як про особистість. Отже ми прийшли не для того, щоб плутатися у вас під ногами і заважати слідству.

— Як склалися її відносини з іншими співробітниками? — спитав Фасте.

— Не можна сказати, щоб вона викликала до себе велику симпатію, — відповів Ніклас Ерікссон і відразу замовк, зупинений піднятою рукою інспектора Бубланськи:

— Нам доведеться ще багато разів детально обговорювати різні питання на наших зустрічах. Але давайте робити це по порядку, щоб усе було ясно і зрозуміло. Після цієї наради ви двоє підете до прокурора Екстрьома і дасте підписку про нерозголошення. А зараз ми почнемо з доповіді Соні.

— Результати поки що вельми невтішні. Початок був дуже успішним: уже через кілька годин після вбивства нам удалося встановити особу Саландер. Ми знайшли адресу квартири, де вона мешкає, принаймні, ми так гадали. Але далі — ніяких слідів. Ми отримали тринадцять повідомлень про те, що її нібито десь бачили, але всі вони виявилися помилковими. Вона як випарувалася.

— Це досить дивно, — зауважив Курт Свенссон. — Зовнішність у неї примітна, є татуювання. Здавалося б, її не так уже й важко знайти.

— Вчора поліція Уппсали отримала сигнал і негайно ж виступила по тривозі. Вони оточили і до смерті перелякали чотирнадцятилітнього хлопчика, схожого на Саландер. Батьки були дуже обурені.

— Думаю, справа ускладнюється тим, що нам доводиться шукати людину, схожу на чотирнадцятилітнього підлітка. Вона може загубитися в натовпі молоді.

— Все-таки, зважаючи на ту увагу, яку привернули до цієї справи засоби масової інформації, хтось напевно ж повинен був щось помітити, — заперечив Свенссон. — Цього тижня її фотографія з'явиться в рубриці «Розшукується», так що дивись і з'явиться щось новеньке.

— Якось не віриться, якщо пригадати, що її портрет і так уже з'являвся на першій сторінці всіх шведських газет, — сказав Ханс Фасте.

— З чого виходить, що нам треба гарненько подумати, — зауважив Бубланьски. — Можливо, їй вдалося виїхати за кордон, але, найімовірніше, вона десь затаїлася і вичікує.

Боман підняв руку. Бубланьски кивнув, запрошуючи його говорити.

— Згідно з нашими відомостями про неї, вона не схильна до саморуйнівних вчинків. У неї стратегічний розум, так що вона планує свої кроки і не робить нічого, не проаналізувавши заздалегідь можливі наслідки. Принаймні, так вважає Драган Арманський.

— Такої ж думки психіатр, який її лікував. Не поспішаймо з характеристикою, — сказав Бубланськи. — Рано чи пізно їй доведеться зробити якісь дії. Скажи, Єркере, які вона має в своєму розпорядженні кошти?

— Тут якраз є для вас дещо цікаве, — відповів Хольмберг. — Ось уже кілька років у неї існує рахунок у Торговому банку. За ці гроші вона звітує в податковій декларації. Вірніше сказати, за них звітував адвокат Б'юрман. Рік тому на цьому рахунку було близько ста тисяч крон. Восени дві тисячі третього року вона зняла всю суму повністю.

— Восени дві тисячі третього року їй знадобилася готівка. Саме тоді вона, за словами Арманського, кинула роботу в «Мілтон сек'юриті», — пояснив Боман.

— Можливо. Рахунок залишався на нулі впродовж двох тижнів. Але через два тижні вона поклала на рахунок ту ж таки суму.

— Вона думала, що їй знадобляться на щось гроші, але не використала їх і повернула зняту з рахунку суму в банк?

— Схоже, що так і було. У грудні дві тисячі третього року вона скористалася цим рахунком для цілої низки платежів. Зокрема, розплатилася за квартиру за рік наперед. Сума на рахунку зменшилася до сімдесяти тисяч крон. Після цього рахунок залишався незайманим цілий рік, за винятком одного надходження у розмірі дев'яти тисяч крон з чимось. Я перевірів — це була спадщина від матері.

— Добре.

— У березні цього року вона зняла суму спадщини, а саме дев'ять тисяч триста дванадцять крон, і більше не чіпала рахунку.

— На що ж вона живе?

— Слухайте далі. У січні цього року вона відкрила новий рахунок, цього разу в Стокгольмському приватному банку¹, і поклала на нього два мільйони крон.

— Що-що?

— Звідки взялися ці гроші? — поцікавилася Мудіг.

— Гроші були переказані на її рахунок з англійського банку, зареєстрованого на одному з островів у Ла-Манші.

У конференц-залі запала мовчанка.

— Нічого не розумію! — мовила нарешті Соня Мудіг.

— Тобто ці гроші вона не декларує? — спитав Бубланський.

— Ні. Але формально вона і не зобов'язана це робити до майбутнього року. Найцікавіше, що ці гроші не зазначені у звіті адвоката Б'юрмана про її фінансове становище. А цей звіт подається щомісячно.

— Значить, він або не знав про них, або вони там щось темнили. А що у нас є щодо технічних даних?

— Вчора я був на доповіді у начальника слідчого управління. Ось що нам відомо: по-перше, ми можемо пов'язати Саландер з обома місцями злочинів. Її відбитки знайдені на знарядді вбивства і на скалках розбитої кавової філіжанки в Енскеді. Зараз ми чекаємо на відповідь щодо аналізу взятих проб ДНК... Проте немає сумніву в тому, що вона побувала в квартирі.

— Добре.

— Друге. У нас є її відбитки пальців на коробці з квартири адвоката Б'юрмана, в якій він зберігав револьвер.

¹ Stockholms Enskilda Bank — Стокгольмський приватний банк, що входить до групи Скандинавський приватний банк.

— О'кей.

— Трете: у нас, нарешті, з'явився свідок, який бачив її на місці злочину в Енскеді. Це власник тютюнової крамниці. Він звернувся до нас і повідомив, що Лісбет Саландер заходила до його крамниці і купила там пачку «Мальборо лайт» того вечора, коли сталося вбивство.

— І він зібрався розповісти про це тільки через кілька днів після того, як ми просили повідомляти нам інформацію!

— У святкові дні він, як і всі, не був удома. Тютюнова крамниця стоїть на розі, за сто дев'яносто метрів од місця злочину, — провадив далі Єркер, показуючи це на карті. — Вона зайшла рівно о двадцять другій годині, коли він закривав крамницю. Він дуже точно її описав.

— Татуювання на шиї згадав? — запитав Курт Свенссон.

— Щодо цього він не міг сказати нічого певного. Йому здалося, що він бачив татуювання. Але дуже впевнено описав пірсинг на брові.

— Що ще?

— Суто технічних доказів не надто багато. Зате дуже вагомі.

— Фасте! Що відомо щодо квартири на Лундагатан?

— Ми знайшли її відбитки, але, по-моєму, вона там не живе. Ми перевернули все, що там було, але, схоже, це речі Міріам Ву. Вона була вписана до контракту зовсім недавно — тільки в лютому цього року.

— Що ми знаємо про неї?

— У неї немає судимостей, але вона лесбійка і виступає в різних шоу на гей-парадах. Ніби вчиться в університеті на

соціолога, є співвласницею порнобутика на Тегнергатан. Називається «Доміно фешн».

— Порнобутик? — перепитала Соня Мудіг, звівши брови.

Якось вона, на подив свого чоловіка, придбала в «Доміно фешн» сексуальне вбрання, але ні за яких обставин не збиралася повідомляти це чоловікам, що зібралися в кімнаті.

— Атож. У них продаються кайданки, секс-одяг та інша подібна всячина. Тобі не потрібний батіжок?

— Так от, це не порнобутик, а модний бутик для людей, яким подобається попсова білизна, — поправила вона.

— Та сама гидота.

— Кажі далі, — роздратовано втрутився Бубланські. — Слідів Міріам Ву ми не знайшли.

— Ані натяку.

— Можливо, вона поїхала кудись на вихідні, — припустила Соня Мудіг.

— А може, Саландер і її вбила, — вставив Фасте. — Може, вона вирішила остаточно розквитатися зі своїми знайомими.

— То значить, Міріам Ву — лесбіянка. Чи можна з цього зробити висновок, що вони з Саландер пара?

— Думаю, ми з упевненістю можемо припустити, що між ними є сексуальні стосунки, — сказав Курт Свенссон. — Про це говорить кілька ознак. По-перше, відбитки Саландер у цій квартирі були виявлені на ліжку і навколо нього. Також ми знайшли її відбитки пальців на кайданках, які, очевидно, використовуються як сексуальна іграшка.

— Дивись, їй навіть сподобаються кайданки, які я приготував для неї, — сказав Ханс Фасте.

Соня Мудіг важко зітхнула.

— Далі, — звелів Бубланський.

— Нас інформували про те, що Міріам Ву відверто фліртувала у «Вітряку» з якоюсь дівчиною, прикметами дуже схожою на Саландер. Це було два тижні тому. Джерело інформації стверджує, що знає, хто така Саландер, і вже зустрічав її у «Вітряку» ще до цього випадку, хоча в останній рік вона там не показувалася. На жаль, я поки не встиг поговорити з персоналом. Займуся цим сьогодні.

— У її картці в соціальній службі не зазначено, що вона лесбійка. Замолоду вона часто тікала від прийомних батьків і чіплялася до чоловіків у завулках. Її кілька разів заставляли в товаристві літніх чоловіків.

— Але це ще зовсім не означає, що вона повія, — сказав Бубланський. — Що ми знаємо про коло її знайомих, Курте?

— Майже нічого. Починаючи з вісімнадцяти років вона жодного разу не потрапляла до поліції. Вона знайома з Драганом Арманським і Мікаелем Блумквістом — ото й усе, що нам відомо. Зрозуміла річ, вона знайома і з Міріам Ву. Те саме джерело, від якого ми отримали інформацію про те, що її та Ву бачили у «Вітряку», говорить, що раніше вона тусувалася з групою, до якої входять самі дівчата. Це група під назвою «Персти диявола».

— «Персти диявола»? І що ж це за група?

— Схоже, щось окультистське. Вони збиралися, щоб разом дуріти і бешкетувати.

— Бракує тільки, щоб Саландер до всього виявилася ще й сатаністкою! — сказав Бубланський. — Всі ЗМІ очманіють від радості.

— Сатаністська секта, що складається з лесбіянок, — підказав Фасте.

— Хансе, у тебе абсолютно середньовічний погляд на жінок, — обурилася Соня Мудіґ. — До речі, я чула про «Персти диявола».

— Та що ти! — здивувався Бубланськи.

— Це була жіноча рок-група кінця дев'яностих років. Не суперзірки, але якась популярність у них тоді була.

— Значить, сатанинська секта лесбіянок, що грають хард-рок, — зробив висновок Ханс Фасте.

— Гаразд, годі верзти казна-що! — обірвав їх Бубланськи. — Хансе, ви з Куртом з'ясуєте, хто був у групі «Персти диявола», і поговорите з ними. Є у Саландер ще інші знайомі?

— Не багато, за винятком її колишнього опікуна Хольгера Пальмґрена. Але він лежить у лікарні для хроніків після удару і справді дуже хворий. Якщо вже бути чесним, то я не можу сказати, що виявив у неї коло знайомих. Загалом, не знайшли ми ні місця, де живе Саландер, ні записника з адресами, але близьких знайомих у неї, очевидно, немає зовсім.

— Не може ж людина вештатися в людському суспільстві як привид, не залишаючи ніяких слідів! Що ми думаємо про Мікаеля Блумквіста?

— Ми не встановлювали за ним справжнього стеження, проте навідувалися до нього у вихідні, — сказав Фасте. — На той випадок, якщо раптом там з'явиться Саландер. Після роботи він пішов додому, а у вихідні, очевидно, не покидав квартиру.

— Мені важко уявити собі, щоб він мав якесь відношення до вбивства, — сказала Соня Мудіґ. — Усе, що він говорив,

дістало підтвердження, і він може довести своє алібі на той вечір.

— Але він знайомий із Саландер. Він сполучна ланка між нею і вбитими в Енскеді. Крім того, ми маємо його свідчення про те, що двоє чоловіків скоїли напад на Саландер за два тижні до вбивства. Що нам про це думати? — спитав Бубланськи.

— Окрім Блумквіста, немає жодного свідка, який бачив би той напад, якщо тільки він справді був, — сказав Фасте.

— Ти вважаєш, що Блумквіст усе вигадав або збрехав?

— Не знаю. Але вся ця історія схожа на вигадку. Щоб здоровий мужик не зміг справитися з дівчиськом, яке важить сорок кілограмів!

— Навіщо Блумквістові брехати?

— Можливо, щоб відвернути увагу від Саландер.

— Але все це не складається в загальну картину. Адже Блумквіст висуває версію, згідно з якою пару в Енскеді було вбито через книжку, написану Дагом Свенссоном.

— Дурниця! — кинув Фасте. — Це вчинила Саландер. Навіщо комусь убивати її опікуна, якщо він хоче змусити мовчати Дага Свенссона? І хто це... поліцейський, чи що?

— Якщо Блумквіст відкрито виступить зі своєю версією, у нас почнеться свистопляска навколо «поліцейського сліду», його почнуть знаходити де завгодно, — сказав Курт Свенссон.

Всі закивали головами.

— Добре, — мовила Соня Мудіг. — То чому ж вона застрелила Б'юрмана?

— І що означає татуювання? — додав Бубланськи, показуючи на фотографію живота Б'юрмана, де ясно виднівся

напис: «Я — САДИСТСЬКА СВИНЯ, ПОКИДЬОК І ГВАЛТИВНИК».

Вся група поринула у мовчанку.

— Що говорять лікарі? — спитав Боман.

— Татуювання зроблено два-три роки тому. Це встановлюють у зв'язку із станом кровопостачання шкіри, — пояснила Соня Мудіг.

— Певно, можна припустити, що Б'юрман не сам собі це наколов.

— Тату-салонів, звичайно, достатньо, але навряд чи любителі татуювань часто роблять собі подібні написи.

Соня Мудіг підняла руку:

— Патологоанатом говорить, що татуювання виконане жахливо, що, до речі, я і сама бачу неозброєним оком. Це означає, що до нього доклав руку цілковитий дилетант. Голка проникала в шкіру на різну глибину, і це дуже велике татуювання на дуже чутливій ділянці тіла. Загалом, це була, очевидно, дуже болісна процедура, яку можна прирівняти до спричинення тяжких тілесних ушкоджень.

— А тим часом Б'юрман не заявляв про це до поліції, — сказав Фасте.

— Я б теж не побіг із заявою до поліції, якби на моєму животі витатуювали таку етикетку, — додав Курт Свенссон.

— У мене є дещо іще в зв'язку з цим, — знову заговорила Соня Мудіг. — Між іншим, це може стати підкріпленням того, що говорить напис, — що Б'юрман був свинею і садистом.

Вона розкрила папку з віддрукованими фотографіями і передала її по колу.

— Я роздрукувала тільки один зразок. А виловила я це у Б'юрмана в одній з папок його жорсткого диска. Це картинки, скачані з Інтернету. У комп'ютері в нього таких шедеврів ще близько двох тисяч.

Фасте присвиснув і показав усім фотографію жінки, жорстоко зв'язаної в дуже незручній позі.

— Це швидше вже щось у стилі «Доміно фешн» або «Перстів диявола», — прокоментував він.

Бубланські роздратовано відмахнувся і буркнув йому, щоб заткнув пельку.

— І як же це треба розуміти? — спитав Боман.

— Вік татуювання приблизно два роки, — сказав Бубланські. — Саме тоді Б'юрман раптово захворів. Ні патологоанатом, ні медична картка Б'юрмана не відзначили у нього ніяких серйозних хвороб, окрім високого тиску. Отже можна припустити, що між цими подіями є певний зв'язок.

— Саландер того року змінилася, — нагадав Боман. — Вона несподівано кинула роботу в «Мілтон сек'юриті» і виїхала за кордон.

— Чи повинні ми і тут припустити якийсь зв'язок? Якщо напис говорить правду, то Б'юрман когось згвалтував. Само собою напрошується думка про Саландер. В усякому разі, це був би відповідний мотив для вбивства.

— Проте можна пояснити це й по-іншому, — заперечив Ханс Фасте. — По-моєму, можливий і такий сценарій: Саландер і китаянка займаються свого роду ескортними послугами із садомазохістським відтінком. Можливо, Б'юрман — один з тих божевільних, які полюбляють, щоб їх лупцювали дів-

чатка. Можливо, він опинився в залежному становищі від Саландер, а потім щось там у них не заладилось.

— Але це не пояснює того, чому вона вирушила до Ен-скеда.

— Якщо Даґ Свенссон і Міа Берґман збиралися розкрити справи, пов'язані із секс-послугами, вони могли ненавмисно наткнутися на Саландер і Ву. Можливо, тут-то у Саландер і з'явився мотив для вбивства.

— Але це всього лише умоглядні міркування, — зауважила Соня Мудіґ.

Нарада тривала ще годину, упродовж якої обговорювалось і питання про зникнення ноутбука Даґа Свенссона. Коли настав час перерватися на ланч, усі почувалися розчарованими. У процесі обговорення виникали все нові й нові питання.

Еріка Берґер зателефонувала Маґнусу Берґшю, голові правління «Свенська морґонпостен», щойно він у вівторок увійшов до редакції.

— Мене зацікавила ваша пропозиція.

— У цьому я не сумнівався.

— Я хотіла повідомити про своє рішення відразу ж після великодніх свят. Але як ви розумієте, тут у редакції вибухнув хаос.

— Убивство Даґа Свенссона. Співчуваю. Неприємна історія.

— У такому разі ви самі розумієте, мені незручно оголосити своїм, що я тікаю з корабля саме цієї хвилини.

Він якийсь час помовчав.

— У нас виникла проблема, — сказав Берґшю.

— Яка?

— Коли ми розмовляли минулого разу, було сказано, що почати роботу потрібно першого серпня. Але річ у тім, що в головного редактора Хокана Морандера, якого ви повинні замінити, дуже слабке здоров'я. У нього проблеми з серцем, і йому потрібно зменшити оберти. Кілька днів тому він поговорив зі своїм лікарем, і у вихідні я дізнався, що він збирається йти першого липня. Спочатку ми гадали, що він залишиться у нас до осені і ви з ним працюватимете паралельно в серпні і вересні. Але зараз складається критичне становище. Еріко, ви потрібні нам уже з першого травня, і ніяк не пізніше п'ятнадцятого.

— Боже! До цього залишилися лічені тижні!

— Ви як і раніше зацікавлені в нашій пропозиції?

— Так, звичайно. Але це означає, що у мене є тільки місяць на те, щоб перед тим, як йти, довести «Міленіум» до остаточного ладу.

— Знаю. Мені дуже шкода, Еріко, але вам доведеться напружити свої сили. Та й одного місяця має вистачити на те, щоб довести до ладу справи редакції, де всього якихось півдюжини службовців.

— Але мені доведеться піти саме у розпалі хаосу!

— Вам довелося б піти так чи так. Ми всього лише пересунули терміни на кілька тижнів уперед.

— У мене є декілька умов.

— Кажіть які.

— Я повинна залишитися в правлінні «Міленіуму».

— Мабуть, це буде не дуже зручно. Звичайно, «Міленіум» значно менший, до того ж він виходить тільки раз на місяць, але з суто технічної точки зору ми з ним — конкуренти.

— Нічого не вдієш! Я не братиму участі в роботі редакції «Міленіуму», але й не продаватиму своєї частки. Таким чином я залишаюся в правлінні.

Вони домовилися зустрітися з правлінням у перший тиждень квітня, з тим щоб обговорити деталі й підписати контракт.

Уважно перечитавши список підозрюваних, який вони з Малін склали у вихідні, Мікаель Блумквіст відчув щось подібне до дежавю. Список складався з тридцяти семи чоловік, яких Даг Свенссон жорстко викривав у своїй книзі, двадцять один з них були поіменно названі клієнтами повій.

Мікаель несподівано пригадав, як два роки тому він починав пошук убивці в Хедестаді і постав перед цілою галереєю підозрюваних, кількість яких наближалася до п'ятдесяти. Зрозуміти, хто ж із них винен, тоді здавалося абсолютно безнадійною справою.

У вівторок він о десятій годині ранку покликав до свого редакційного кабінету Малін Ерікссон. Зачинивши двері, він запропонував їй сісти.

Спочатку вони мовчки пили каву. Потім він передав їй список з тридцяти семи імен, складений ними у вихідні.

— Що будемо робити?

— Спочатку переглянемо список з Ерікою. Потім постараємося перевірити кожного окремо. Можливо, що хтось із цього списку має відношення до вбивств.

— І як ми їх перевірять?

— Я думаю зосередити увагу на двадцяти одному клієн-тові, які виведені в книзі під своїми іменами. Їм є що втрача-

ти, причому більше, ніж усім решті. Я збираюся пройтися слідами Дага і навідати кожного з них.

— Добре.

— Для тебе у мене намічено дві справи. По-перше, тут є три імені, які мені не вдалося ідентифікувати, два клієнти і п'ять торговців. Твоє завдання постаратися найближчими днями визначити, хто вони такі. Деякі з імен зустрічаються у праці Міа; у неї є довідкові матеріали; можливо, серед них знайдуться такі, які дозволять установити їх особи.

— Добре.

— По-друге, ми надзвичайно мало знаємо про Нільса Б'юрмана, опікуна Лісбет. У газетах була надрукована його коротка біографія, але я здогадуюся, що вона і наполовину не відповідає істині.

— Тобто я повинна дізнатися про нього більше.

— Правильно. Все, що вдасться розкопати.

О п'ятій годині вечора Мікаелеві Блумквісту зателефонувала Харіет Вангер.

— Ти можеш говорити?

— Можу, якщо недовго.

— Дівчина, яку оголошено в розшук... Адже це та сама, яка допомогла тобі відшукати мене, чи не так?

Харіет Вангер і Лісбет Саландер жодного разу не зустрічалися.

— Так, — відповів Мікаель. — Пробач, але я не міг вибрати часу, щоб зателефонувати тобі і повідомити новини. Але це справді вона.

— Які можуть бути наслідки?

— Для тебе... ніяких, як я сподіваюся.

— Але вона знає все про мене і про те, що сталося два роки тому.

— Так, вона дійсно знає все.

Харіет Вангер мовчала на іншому кінці дроту.

— Харіет... Я не вірю, що це зробила вона. Я маю виходити з того, що вона ні в чому не винна. Лісбет Саландер мені симпатична.

— Якщо повірити в те, що пишуть газети...

— Не треба вірити в те, що пишуть газети. Все дуже просто. Вона дала слово не видавати тебе. І я вірю, що вона дотримується свого слова до смерті. Я вважаю, що вона людина твердих принципів.

— А якщо ні?

— Не знаю. Харіет, я зроблю все, щоб дізнатися, що сталося насправді.

— Добре.

— Не хвилюйся!

— Я не хвилююся. Але хочу бути готова, якщо станеться найгірше. Як ти себе почуваєш, Мікаелю?

— Погано. У нас не було і хвилини відпочинку з того часу, як сталось убивство.

Харіет Вангер ще трохи помовчала.

— Мікаелю, зараз я в Стокгольмі. Завтра я відлітаю до Австралії на місяць.

— Зрозуміло.

— Я зупинилася в тому ж самому готелі.

— Я не знаю. Не можу второпати, що мені робити. Вночі мені потрібно буде працювати, і я зараз зовсім не здатний бути душею компанії.

— Ніхто не вимагає, щоб ти був душею компанії. Приїзди і дай собі спокій ненадовго.

Мікаель повернувся додому о першій попівночі. Він почувався втомленим і ладний був уже плюнути на все і поспати, але замість цього увімкнув ноутбук і перевірів електронну пошту. Нічого цікавого в ній не з'явилося.

Він відкрив папку «Лісбет Саландер» і виявив там зовсім новий документ. Документ був названий «МікуБлуму» і лежав поряд з документом «Для Салі».

Несподівана поява цього файлу в комп'ютері подіяла на Мікаеля приголомшливо. Вона тут! Лісбет Саландер побувала в його комп'ютері. Можливо, вона навіть зараз перебуває на зв'язку. Він двічі клацнув мишкою.

Він сам не міг би сказати, що очікував побачити — лист, відповідь, запевнення в невинності, пояснення? Повідомлення-відповідь Лісбет Саландер виявилось до прикрого коротким і складалося з одного слова з чотирьох літер:

Зала.

Мікаель як зачарований дивився на це ім'я.

Даг Свенссон згадував його в їх останній телефонній розмові за дві години до вбивства.

Що вона хотіла цим сказати? Що Зала є сполучною ланкою між Б'юрманом і Дагом та Міа? Яким чином? Чому? Хто він такий? І звідки це відомо Лісбет Саландер? Яким чином вона в це вплутана?

Він подивився інформацію про документ і побачив, що текст був створений менше п'ятнадцяти хвилин тому. Потім

він розсміявся. Як автор документа був зазначений Мікаель Блумквіст. Вона створила документ у його комп'ютері за допомогою його власної ліцензійної програми! Це було краще за електронну пошту і не залишало після себе ір-адреси, за якою можна було б вийти на її слід. Утім, Мікаель був цілком певен, що Лісбет Саландер і без того ніхто не міг би вислідити в Мережі. І це, безперечно, доводило, що Лісбет Саландер вчинила з його комп'ютером те, що вона сама називала терміном *hostile takeover*¹.

Він обернувся до вікна, з якого відкривався вид на ратушу. Він не міг позбутися відчуття, що Лісбет Саландер спостерігає за ним у цей момент, начебто вона була в кімнаті і бачила його через екран комп'ютера. Зараз вона могла бути практично в якій завгодно точці світу, але він підозрював, що насправді вона десь зовсім неподалік. Десь у Сьодермальмі. Приблизно в радіусі одного кілометра від того місця, де він сам.

Трохи поміркувавши, він сів за комп'ютер і створив новий документ, який назвав «Для Салі-2», і розмістив на робочому столі. Це було дуже виразне послання:

Лісбет, ти покара на мою голову! Хто, чорт забирай, такий Зала? Сполучна ланка, чи що? Якщо знаєш, хто вбив Дага і Міа, то хоча б розкажи мені, щоб ми могли розплутати цей проклятий клубок і не мучитися. Мікаель.

Вона таки справді була в цей час у ноутбучі Мікаеля Блумквіста. Відповідь надійшла за хвилину — в папці на його ро-

¹ Вороже поглинання (англ.).

бочому столі з'явився новий документ, цього разу під назвою «Калле Блумквіст». У ньому було таке:

Ти журналіст. От і розкопуй.

Мікаель насупив брови. Вона показала йому палець і вжила прізвисько, яке, як вона добре знала, було йому ненависне. І не дала йому ані найменшої підказки. Він швидко відклацав документ «Для Салі-3» і помістив його на робочий стіл:

Лісбет, журналісти розкопують різні речі, ставлячи питання людям, які що-небудь знають. От я і запитую тебе: ти знаєш, чому були вбиті Даґ і Міа і хто їх убив? Якщо так, то розкажи мені. Дай мені хоч якусь зачіпку, з чого мені почати.

Наступної відповіді він безнадійно дочекав кілька годин, але о четвертій годині ранку здався і пішов спати.

Розділ 19

*Середа, 30 березня — п'ятниця,
1 квітня*

У середу нічого особливо цікавого не сталося. Мікаель витратив цей день на те, щоб відшукати в матеріалах Даґа Свенссона всі згадки імені Зала. Там само, як і свого часу Лісбет Саландер, він виявив у комп'ютері Даґа папку під назвою «Зала» і прочитав, відповідно, три документи, що містилися в ній: «Ірина П.», «Сандстрьом» і «Зала» і, так само як Лісбет, виявив, що у Даґа було джерело в поліції на прізвище Гюльбрансен. Мікаелю вда-

лося знайти його слід у кримінальній поліції Сьодертельє, але, зателефонувавши туди, він почув, що Гюльбрансен у службовому відрядженні і повернеться тільки наступного понеділка.

Він переконався, що Даґ Свенссон приділив Ірині П. багато часу. З протоколу розтину він дізнався, що в лютому цю жінку було жорстоко вбито після довгих тортур. Поліція не знайшла вбивці, але, позаяк жертва була повією, передбачалося, що винного слід шукати серед її клієнтів.

Мікаель задумався над тим, чому Даґ Свенссон вклав документ про Ірину П. до папки «Зала». Це вказувало на те, що він пов'язував Залу з Іриною П., але в його текстах із цього приводу нічого не знайшлося. Іншими словами, Даґ Свенссон тримав цей зв'язок у голові.

Документ, названий власне «Зала», був такий лаконічний, що його можна було прийняти за випадкову робочу замітку. Мікаель відзначив, що Зала (якщо він існував насправді) уявляється якоюсь примарою кримінального світу. Вказівок на джерела в тексті також не було, і все разом справляло враження чогось нереального.

Він закрив документ і почухав потилицю. Розслідування вбивства Даґа і Міа виявилось набагато складнішим завданням, ніж він собі уявляв. Крім того, його весь час брали сумніви. У нього не було реальних доказів того, що Лісбет непричетна до вбивства, він міг спиратися тільки на своє внутрішнє почуття, яке говорило йому, що в неї не було причин вирушити до Енскеда і вбити двох його друзів.

Йому було відомо, що браку коштів вона не відчувала; скориставшись своїми хакерськими талантами, вона вкрала

фантастичну суму в кілька мільярдів крон. Навіть сама Лісбет не знала, що йому це відомо. За винятком одного випадку, коли він (з відома Лісбет) розповів про її здібності Еріці Бергер, він не розкривав її таємницю нікому.

Мікаель не хотів вірити, що Лісбет Саландер винна у вбивстві. Він був перед нею в неоплатному боргу: вона не тільки врятувала йому життя, коли його замірявся вбити Мартін Вангер, але врятувала і його професійну кар'єру, а також, мабуть, і журнал «Міленіум», коли принесла йому на таці голову фінансиста Ханса Веннерстрьома.

Таке багато до чого зобов'язує. До Лісбет Саландер він почував велику відданість. Хай навіть вона виявиться винною, він все одно робитиме все від нього залежне, щоб допомогти їй, коли її рано чи пізно спіймає поліція.

Але, з другого боку, він розумів, що не знає про неї нічого. Докладні психіатричні висновки, той факт, що вона примусово госпіталізувалася і лежала в одній з найсолідніших психіатричних клінік Швеції і потім була визнана недієздатною, серйозно свідчив про те, що з нею не все гаразд. Телебачення приділило багато уваги виступу головного лікаря Упсальської психіатричної клініки Петера Телебør'яна — з етичних міркувань він не висловлювався безпосередньо про Лісбет Саландер, та зате багато говорив про кризу в психіатрії. Він мав великий авторитет не тільки в Швеції, а й у міжнародному масштабі і був визнаним експертом в галузі психічних хвороб. Він говорив дуже переконливо і зумів висловити своє співчуття жертвам та їх рідним, але в той же час показав, що не менш стурбований благополуччям Лісбет Саландер.

У Мікаеля виникала думка про те, щоб зв'язатися з Петером Телебор'яном і заручитися його допомогою, але, поміркуювавши, він одмовився від цієї ідеї: відомий психіатр ще встигне допомогти Лісбет, коли її заарештують.

Він пішов до буфетної, налив собі кави у філіжанку з гаслом помірної коаліційної партії і попрямував до кабінету Еріки Бергер.

— У мене набрався довгий список сутенерів і клієнтів, з якими необхідно поговорити, — сказав він.

Вона стурбовано кивнула.

— На те, щоб перебрати їх усіх, піде близько двох тижнів. Вони розпорошені по всій країні від Стренгнеса до Норчопінга. Мені потрібна буде машина.

Вона відкрила сумочку і дістала ключі від свого «BMW».

— Це не завдасть тобі клопоту?

— Можеш не турбуватися. Я постійно їжджу на роботу на метро, а у разі чого можу взяти машину Грегера.

— Дякую тобі.

— Але тільки з однією умовою.

— З якою?

— Деякі з цих типів кінчені недолюдки. Якщо ти збираєшся звинувачувати сутенерів у вбивстві Дага й Міа, то я хочу, щоб ти взяв оце із собою і завжди тримав при собі в кишені куртки.

З цими словами вона поклала на стіл балончик із сльозоточивим газом.

— Звідки це в тебе?

— Купила якось торік у США. Невже я, самотня жінка, повинна вештатися ночами зовсім беззбройна!

— Уявляєш собі, що почнеться, якщо я скористаюся цією штукою і заgrimлю за незаконне володіння зброєю!

— Вже краще так, ніж якщо мені доведеться писати твій некролог. Не знаю, Мікаелю, розумієш ти це чи ні, але іноді я дуже за тебе хвилююся.

— Розумію.

— Ти часто ризикуєш і вже якщо вбив щось у голову, то ні за що не відмовишся від своїх дурниць.

Мікаель усміхнувся і поклав балончик Еріці на стіл.

— Дякую тобі за турботу, але ця річ мені не знадобиться.

— Мікке, я вимагаю!

— Все гаразд. Я вже підготувався.

Він сунув руку в кишеню і витягнув балончик із слезоточивим газом — той самий, який він знайшов у сумці Лісбет Саландер і відтоді носив із собою.

Бубланські постукав у двері службового кабінету Соні Мудіг і сів у крісло для відвідувачів перед її столом.

— Ноутбук Дага Свенссона, — мовив він.

— Я теж про це думала, — відгукнулась вона. — Я ж бо складала розклад занять Свенссона і Бергман в останній день їх життя. У нім як і раніше залишаються прогалини. Даг Свенссон не заходив цього дня до редакції «Міленіуму», але він багато розїжджав містом, а о четвертій годині зустрівся із давнім приятелем по університету. Це була випадкова зустріч у кафе на Дроттнінгсгатан. Його приятель упевнено стверджує, що у Дага Свенссона при собі був ноутбук у сумці. Він сам бачив його і навіть щось сказав із цього приводу.

— А об одинадцятій годині вечора, коли його застрелили, ноутбука в квартирі не виявилось.

— Саме так.

— Які ми з цього маємо зробити висновки?

— Він міг побувати десь іще і з якоїсь причини залишити там комп'ютер.

— Наскільки це ймовірно?

— Дуже мало ймовірно. Але він міг залишити його в сервісі, щоб полагодити. Крім того, існує і така можливість, що в нього було ще якесь місце для роботи, про яке ми не знаємо. Наприклад, раніше він орендував письмовий стіл у бюро незалежних журналістів у районі площі Санкт-Еріксплан.

— Так.

— Ну і потім існує, звичайно, можливість, що ноутбук забрав із собою вбивця.

— За словами Арманського, Саландер чудово володіє комп'ютером.

— Справді, це так, — кивнула Соня Мудіг.

— Гм... Згідно з теорією Блумквіста, Даг Свенссон і Міа Бергман були вбиті через розслідування, над яким працював Свенссон. І значить, матеріали мали бути в комп'ютері.

— Ми трохи відстаємо за часом. Маючи трьох убитих, доводиться простежувати дуже багато ниточок, тому ми не встигаємо все зробити. Адже ми фактично ще не провели справжнього обшуку на робочому місці Дага Свенссона в «Міленіумі».

— Сьогодні вранці я розмовляв з Ерікою Бергер. Вона була здивована, що ми й досі не побували у них і не оглянули папери, що залишилися після нього.

— Ми дуже захопилися тим, щоб скоріше зловити Саландер, але як і раніше нічого гаразд не прояснили відносно мотиву злочину. Ти б не міг...

— Я домовився з Бергер, що з ранку буду в «Міленіумі».

— Дякую!

У четвер, коли Мікаель сидів за своїм письмовим столом і розмовляв з Малін Ерікссон, він раптом почув, що в редакції задзвонив телефон. Побачивши крізь дверний отвір, що там є Хенрі Кортес, він був перестав звертати увагу на дзвінки, проте десь у підсвідомості в нього відклалося, що телефон дзвонить на столі Даґа Свенссона. Обірвавши розмову на півслові, він так і зірвався на ноги.

— Стій! Не чіпай телефон! — закричав він.

Хенрі Кортес уже поклав руку на слухавку. Мікаель щосили рвонувся до нього. «От чорт, яка там була назва?» — гарячково намагався пригадати він.

— Дослідження ринку «Індиґо». Говорить Мікаель. Чим можу зарадити?

— Е-е... Доброго здоров'ячка! Мене звать Гуннар Бйорк. Я отримав листа, де говориться, що я виграв мобільний телефон.

— Вітаю! — відповів Мікаель Блумквіст. — Телефон марки «Соні Ерікссон», остання модель.

— І це мені нічого не коштуватиме?

— Нічого. Але для того, щоб отримати подарунок, ви повинні відповісти на кілька запитань. Ми проводимо дослідження ринку і глибинний аналіз різних підприємств. Участь в опитуванні забере десь одну годину. Якщо ви дасте згоду,

то вийдете на наступний рівень і дістанете змогу виграти сто тисяч крон.

— Розумію. А можна зробити це по телефону?

— На жаль, ні. У процесі дослідження буде показано різну символіку підприємств, яку треба буде впізнати. Ми запитаво також, який тип рекламних зображень здається вам привабливим, і покажемо декілька варіантів. Вам доведеться зустрітися з одним з наших співробітників.

— А-а... А як мене вибрали?

— Подібні дослідження ми проводимо кілька разів на рік. У даному разі нас цікавлять солідні люди вашої вікової групи. Ідентифікаційні номери вибиралися навмання.

Врешті-решт Гуннар Бйорк погодився прийняти у себе співробітника дослідницького бюро «Індиго». Він повідомив, що сидить на лікарняному і перебуває в літньому будиночку в Смодаларьо, і продиктував, як туди добратися. Вони домовилися зустрітися вранці в п'ятницю.

— Є-ес! — радісно вигукнув Мікаель, поклавши слухавку, і переможно труснув стиснутим кулаком.

Малін Ерікссон і Хенрі Кортес спантеличено перезирнулися.

Літак, яким летів Паоло Роберто, приземлився в аеропорту Арланда в четвер о дванадцятій годині дня. Більшу частину шляху з Нью-Йорка він проспав, так що цього разу, як виняток, не відчув зміни часових поясів.

У США він пробув місяць, обговорюючи проблеми боксу, відвідуючи показові матчі та обмірковуючи проект шоу, яке збирався продати до «Стрікс телевіжн». З професійного бок-

су він пішов під впливом ненав'язливих умовлянь сім'ї, а також тому, що починав даватися взнаки вік, але думав про це з прикрістю. Із цим уже нічого не можна було вдіяти, залишалося тільки підтримувати себе в спортивній формі, займаючись інтенсивними тренуваннями бодай раз на тиждень. Його ім'я як і раніше мало великий авторитет у світі боксу, і він збирався, поки ноги носять, виконувати роботу, так чи інакше пов'язану із спортом.

Він зняв з транспортера свою сумку. На митному контролі його зупинили і ледь не відправили на огляд, але один з митників упізнав його.

— Здоров був, Паоло! У тебе, я гадаю, немає з собою нічого, крім боксерських рукавичок.

Паоло Роберто запевнив, що не везе ніякої контрабанди, і його пропустили до Швеції.

Він вийшов у залу для прибуваючих пасажирів і попрямував до спуску, що вів до арландського експреса, але раптом зупинився і приголомшено застиг, побачивши перед собою обличчя Лісбет Саландер, яке красувалося на перших сторінках вечірніх газет. Спершу він нічого не второпав і подумав, що все-таки це дається взнаки різниця часових поясів. Потім прочитав текст:

ПОГОНЯ ЗА ЛІСБЕТ САЛАНДЕР

Він перевів погляд на інший заголовок:

ДОСІ ЩЕ НЕБАЧЕНУ ПСИХОПАТКУ ОГОЛОШЕНО В РОЗШУК ЗА ПОТРІЙНЕ ВБИВСТВО

Геть спантеличений, він попрямував до «Прес-бюро», купив вечірні й ранкові газети і пішов з ними у кафетерій, де почав читати, дивуючись усе більше й більше.

У свою квартиру на Бельмансгатан Мікаель Блумквіст повернувся в четвер об одинадцятій вечора, почуваячись втомленим і пригніченим. Він збирався раніше закінчити роботу і хоч трохи відіспатися за всі ці дні, але не стримався і ввімкнув ноутбук, щоб перевірити електронну пошту.

Нічого дуже цікавого там не виявилось, але про всяк випадок він відкрив папку «Лісбет Саландер» і відчув, що його пульс задріботів: там виявився новий документ під назвою «М62». Він двічі клацнув мишкою і прочитав:

Прокурор Е. постачає ЗМІ інформацію. Запитай у нього, чому він мовчить про давнє поліцейське розслідування.

Ошелешений, Мікаель намагався збагнути суть загадкового послання. Що вона хоче сказати? Яке давнє поліцейське розслідування? Він ніяк не міг зрозуміти, про що йдеться. Що за мука з нею! Ну навіщо вона кожне послання формулює у вигляді ребуса? Трохи згодом він створив новий документ, назвавши його «Криптограма».

Привіт, Салі! Я страшенно втомився, працював без перепочинку з того часу, як сталося вбивство. Мені зовсім не хочеться розгадувати ребуси. Можливо, тебе це не цікавить або ти не сприймаєш нинішню ситуацію всерйоз, але я хочу знати, хто вбив моїх друзів. М.

Він став чекати, не відходячи від екрана. У відповіді «Криптограма 2», що надійшла за дві хвилини, говорилося:

Як ти вчиниш, якщо виявиться, що це я?

У відповідь він послав «Криптограму 3»:

Лісбет, якщо ти зовсім з'їхала з глузду, то зарадити тобі, мабуть, зможе тільки Петер Телебор'ян. Але я не вірю, що ти вбила Дага і Міа. Маю надію і молюся, щоб я виявився правий.

Даг і Міа хотіли викрити мафію секс-послуг. Я припускаю, що саме це якимсь чином стало мотивом до вбивства. Але в мене немає жодних доказів. .

Я не знаю, який кіт між нами пробіг, але ми якось говорили з тобою про дружбу. Я сказав, що дружба ґрунтується на двох речах: повазі і довірі. Навіть якщо ти через щось мною незадоволена, ти все одно можеш на мене покластися і довіряти мені. Я ніколи не видавав твоїх секретів. Навіть того, що сталося з Веннерстрьомовими мільярдами. Отож, вір мені. Я тобі не ворог. М.

Відповіді не було так довго, що Мікаель уже втратив усяку надію. Та коли минуло вже майже п'ятдесят хвилин, на екрані раптом матеріалізувалася «Криптограма 4»:

Мені треба над цим подумати.

Мікаель перевів дух. Несподівано попереду з'явився проблиск надії. Відповідь означала саме те, що в ній було написано. Вона збиралася подумати над його словами: Вперше відтоді, як вона раптово зникла з його життя, Лісбет погодилася з ним спілкуватися. І якщо вона сказала, що подумає, це означало, що вона, в усякому разі, поміркує над тим, чи варто їй з ним говорити. Він написав «Криптограму 5»:

Чудово. Я чекатиму. Але не тягни надто довго.

Інспектор кримінальної поліції Ханс Фасте прийняв дзвінок по мобільному телефону в п'ятницю вранці, коли він, прямуючи на роботу, їхав по Лонгхольмсгатан поблизу мосту Вестербру. Поліція не мала змоги поставити квартиру на Лундагатан під цілодобове спостереження і тому домовилася з одним із сусідів, колишнім поліцейським, що той наглядатиме.

— Китайка щойно увійшла до під'їзду, — доповів сусід.

Важко було підібрати вдаліше місце, ніж те, де був зараз Ханс Фасте. Зробивши заборонений поворот через розділову лінію, він звернув на Хеленеборгсгатан навпроти Вестербру і поїхав по Хьогалідсгатан у бік Лундагатан. Не минуло і двох хвилин після телефонної розмови, як він уже припаркувався перед потрібним будинком і, підтюпцем перебігши через дорогу, увійшов до під'їзду, а звідти проник на задвір'я.

Міріам Бу ще стояла перед своїми дверима, здивовано роздивляючись просвердлений замок і смужки клейкої стрічки, що перетинали одвірок. На сходах почулися кроки. Вона обернулася і побачила спортивного, міцної статури чоловіка з настирним і пильним поглядом. Вирішивши, що він становить загрозу, вона кинула на підлогу сумку і приготувалася, якщо виникне потреба, продемонструвати прийоми тайського боксу.

— Міріам Бу? — спитав незнайомець.

На її подив, він показав їй поліцейське посвідчення.

— Так, — відповіла Міріам. — А в чому річ?

— Де ви були весь тиждень?

— Відїздила. А що сталося? Мене пограбували?

Фасте не зводив з неї пильного погляду.

— Я змушений попросити вас проїхати зі мною до Кунгсхольмена, — сказав він і схопив її за плече.

У кімнату для допитів, де чекали інспектори Бубланські і Мудіг, у супроводі Фасте увійшла досить сердита Міріам Бу.

— Сідайте, будь ласка. Я — інспектор кримінальної поліції Ян Бубланські, а це моя колега Соня Мудіг. Шкодную, що довелося викликати вас у такий спосіб, але у нас виникло кілька запитань, на які ми хотіли б дістати відповідь.

— Он як! І якого ж біса? А то він не надто балакучий, — сказала Міммі, великим пальцем тицяючи у Фасте в себе за спиною.

— Ми шукали вас більше тижня. Ви можете пояснити, де ви були?

— Можу, звичайно! Але не хочу, і, наскільки я розумію, вас це не стосується.

Бубланські здивовано звів брови.

— Я приходжу додому і бачу, що мої двері зламано, вхід заклеєно поліцейською стрічкою, а потім накачаний анаболіками мужик волоче мене сюди. Можу я дістати пояснення?

— Тобі не подобаються мужики? — спитав Ханс Фасте.

Міріам Бу від несподіванки так і витріщилася на нього. Бубланські і Мудіг одночасно суворо на нього подивилися.

— Чи означає це, що весь цей тиждень ви не читали газет? Що ж, ви були за кордоном?

Міріам Ву розгубилась і заговорила вже менш упевнено:
— Ні, газет я не читала. Я на два тижні їздила до Парижа побачитися з батьками. Я щойно з Центрального вокзалу.

— Ви їздили потягом?

— Я не люблю літати літаком.

— І ви не бачили великих заголовків сьогоднішніх шведських газет?

— Я щойно прибула нічним потягом і приїхала додому метро.

Констебль Бубла задумався. Сьогодні на перших сторінках не було згадок про Саландер. Він підвівся, вийшов з кімнати і за хвилину повернувся з недільним випуском «Афтонбладет», у якому на першій сторінці красувалася збільшена на всю полосу паспортна фотографія Лісбет Саландер.

Міріам Ву мало не гепнулася із стільця.

Дотримуючись вказівок Гуннара Бйорка, шістдесяти двох років, Мікаель Блумквіст дістався до літнього будиночка в Смодаларьо. Будиночок являв собою сучасну віллу для цілорічного мешкання з видом на шматочок Юнгфруфйорда. По піщаній доріжці він підійшов до будинку і подзвонив у двері. Гуннар Бйорк виявився досить схожим на паспортну фотографію, знайдену Дагом Свенссоном.

— Добридень! — сказав Мікаель.

— Знайшли дорогу! От і добре.

— Досить легко.

— Заходьте! Влаштуємося на кухні.

— Чудово!

Гуннар Бйорк справляв враження здорової людини, він тільки трохи накульгував.

— Ось, бачте, сиджу на лікарняному, — сказав він.

— Сподіваюся, що нічого серйозного, — відгукнувся Мікаель.

— Мене чекає операція з приводу перелому меніска. Каву питимете?

— Ні, дякую, — відмовився Мікаель, сідаючи на кухонний стілець, і, розстебнувши сумку, дістав з неї папку. Бйорк розташувався навпроти.

— Ваше обличчя здалося мені знайомим. Ми не стрічались раніше?

— Ні.

— Але у вас щось дуже знайоме обличчя.

— Можливо, ви бачили мене в газетах?

— Як, ви сказали, вас кличуть?

— Мікаель Блумквіст. Я — журналіст і працюю в журналі «Міленіум».

На обличчі Гуннара Бйорка з'явився розгублений вираз. Потім його осяяло. Калле Блумквіст. Справа Веннерстрьома. Проте він ще не здогадався, що з цього виходить.

— «Міленіум». Я не знав, що ви працюєте над дослідженням ринку.

— Тільки іноді як виняток. Я хочу, щоб ви поглянули на три знімки і вирішили, яка з трьох моделей вам подобається найбільше.

Мікаель розклав на столі три роздруковані фотографії дівчат. Одна з них була скачана з порносайту в Інтернеті, дві інші були збільшеними кольоровими фотографіями з паспорта.

Гуннар Бйорк раптом зблід:

— Я не розумію...

— Не розумієте? Ось це — Лідія Комарова, шістнадцятилітня дівчина з Мінська. А це М'янг Со Чин, відома як Йо-Йо з Таїланду. Їй двадцять п'ять років. І нарешті, перед вами Олена Барасова дев'ятнадцяти років з Таллінна. Ви купували секс-послуги всіх трьох жінок, і я хочу знати, яка з них вам більше за все сподобалася. Вважайте це дослідженням ринку.

Бубланськи із сумнівом дивився на Міріам Ву, яка відповідала йому сердитим поглядом.

— Отже, підіб'ємо підсумок: ви стверджуєте, що знайомі з Саландер близько трьох років. Цієї весни вона безоплатно переписала на вас свою квартиру, а сама кудись переїхала. Час від часу ви з нею кохаєтесь, коли вона у вас з'являється, але ви не знаєте, де вона живе, що робить і на які засоби існує. І ви хочете, щоб я повірив?

— Плювати мені, вірите ви чи ні! Я не зробила нічого протизаконного, а як я живу і з ким кохаюся, це не ваше діло і взагалі нікого не стосується.

Бубланськи зітхнув. Дізнавшись уранці, що Міріам Ву несподівано з'явилася у себе вдома, він відчув полегшення. Нарешті хоч якийсь крок уперед! Але те, що він од неї почув, нічого не прояснювало. Все це звучало дуже дивно. Проте проблема була в тому, що він вірив Міріам Ву. Вона відповідала на питання ясно і чітко, без вагань, могла назвати місце і час своїх зустрічей із Саландер і так детально розповіла про те, як відбувався її переїзд на Лундагатан, що і Бубланськи, і

Мудіг відразу повірили, що вся ця дивна історія абсолютно правдива.

Ханс Фасте був під час допиту і, слухаючи Міріам Ву, все більше дратувався, заледве стримуючись від того, щоб не втрутитися. На його думку, Бубланськи поведився з китайським дівчиськом як розмазня, вона ж йому грубила і говорила багато зайвого, ухилиючись від прямої відповіді на єдине важливе питання, а саме питання про те, де, чорти б її забрали, переховується ця клята шльондра Лісбет Саландер!

Але Міріам Ву не знала, де перебуває Лісбет Саландер. Вона не знала, де Саландер працює, і ніколи нічого не чула про «Мілтон сек'юриті», про Даґа Свенссона або про Міа Бергман і, отже, не могла відповісти на жодне справді важливе питання. Вона й гадки не мала про те, що Саландер під опікою, що замолоду вона неодноразово була на примусовому лікуванні і що в її характеристиці є довжелезні абзаци розмірковувань на теми психіатрії.

Зате вона підтвердила, що вони з Лісбет Саландер відвідували «Вітрянк» і там цілувалися, звідти повернулися на Лундаґатан і розлучилися рано-вранці наступного дня. Через кілька днів після цього Міріам Ву поїхала потягом до Парижа і пропустила всі події, описані в шведських газетах. Не рахуючи короткої зустрічі, коли та передала їй ключі від автомобіля, вони з Лісбет більше не бачилися.

— Ключі від автомобіля? — здивувався Бубланськи. — У Саландер немає машини.

Міріам Ву пояснила, що Лісбет купила винно-червону «Хонду» і залишила її на вулиці перед будинком. Бубланськи звівся на ноги і презирнувся із Сонєю Мудіг.

— Можеш підмінити мене на допиті? — спитав він і ви-йшов з кімнати.

Йому довелося піти до Єркера Хольмберга і попросити його провести технічний аналіз «Хонди» кольору червоного вина. І взагалі йому потрібно було побути самому, щоб подумати.

Співробітник таємної поліції Гуннар Бйорк, який обіймав посаду заступника начальника відділу у справах іноземців і зараз перебував на лікарняному, сидів на своїй кухні з чудовим видом на Юнгфруфйорд сплотнілий, мов примара. Мікаель дивився на нього терпляче і байдуже. Зараз він був уже цілком переконаний у тому, що Бйорк не має ані найменшого відношення до вбивства в Енскеді. Позаяк Даґ Свенссон не встиг з ним зустрітися, Бйорк ні сном ні духом не здогадувався, що незабаром його ім'я і фотографія мають з'явитися у викривальному репортажі про клієнтів секс-мафії.

Від Бйорка Мікаель дізнався тільки одну нову деталь, що становила інтерес. З'ясувалося, що він був особисто знайомий з адвокатом Нільсом Б'юрманом. Вони зустрічалися в стрілецькому клубі поліції, активним членом якого Бйорк був уже двадцять років. Свого часу він навіть входив до складу правління разом з Б'юрманом. Вони були не надто знайомі, але кілька разів зустрічалися у вільний від роботи час і якось разом обідали.

Ні, останнім часом він не бачив Б'юрмана вже кілька місяців. Наскільки він пам'ятає, востаннє вони зустрічалися минулого літа, коли зайшли випити дива у кафе просто неба.

Йому дуже шкода Б'юрмана, якого вбила ця психопатка, але йти на похорон він не збирається.

Такий збіг змусив Мікаеля задуматися, але його питання скоро вичерпалися. У Б'юрмана могли бути сотні таких знайомств, пов'язаних з його професійною і клубною діяльністю. У тому, що один з його знайомих згадувався в матеріалах Даґа Свенссона, не було нічого такого вже надзвичайного — адже навіть у самого Мікаеля знайшовся один знайомий журналіст, про якого також писав Даґ Свенссон.

Час було закінчувати. Бйорк пройшов через усі очікувані фази: спочатку все заперечував, потім, коли Мікаель показав йому частину документального матеріалу, сердився, погрожував, намагався відкупитися і нарешті перейшов до благань. Усе це Мікаель пропустив повз вуха.

— Ви розумієте, що зруйнуєте все моє життя, якщо опублікуєте це? — спитав його нарешті Бйорк.

— Так, — відказав Мікаель.

— І ви все одно це зробите.

— Неодмінно.

— Чому? Невже не можна пожаліти людину? Я ж хворий.

— Забавно, що ви згадали про жалість.

— Вам же зовсім не важко проявити гуманність!

— У цьому ви маєте слухність. Зараз ви плачете, що я хочу зруйнувати ваше життя, а тим часом самі не побоялися зруйнувати життя кількох молоденьких дівчат, скоюючи проти них злочин. Ми можемо документально підтвердити три таких випадки. А скільки їх було ще, лише Богу відомо. Де ж тоді був ваш гуманізм?

Він підвівся, зібрав свої документи і заховав їх у сумку для ноутбука.

— Можете не проводити, я сам знайду дорогу.

Вже прямуючи до дверей, він раптом зупинився і знов обернувся до Бйорка:

— Скажіть, ви чули коли-небудь про людину на ім'я Зала?

Бйорк подивився на нього. Він все ще не отямився від переляку і не відразу зрозумів Мікаелеві слова. Ім'я Зала йому нічого не говорило. І раптом його очі розширилися.

Зала!

Не може бути!

Б'юрман! Невже це він?

Мікаель помітив, як змінилось його обличчя, і зробив крок у бік кухонного столу.

— Чому ви спитали про Залу? — видушив із себе Бйорк.

У нього був приголомшений вигляд.

— Бо він мене цікавить, — відповів Мікаель.

У кухні зависла глуха мовчанка. Мікаель буквально міг бачити, як крутяться коліщатка в голові Бйорка. Нарешті господар простягнув руку і взяв з підвіконня пачку сигарет. Це була перша сигарета, яку він закурив за час їхньої розмови.

— І якщо я щось знаю про Залу... Яку ціну ви готові за це заплатити?

— Це залежить від того, що саме вам відомо.

Бйорк думав. У ньому боролася безліч думок і відчуттів.

Звідки, чорт забирай, Мікаель Блумквіст міг щось знати про Залаченка?

— Давненько мені не доводилося чути це ім'я, — мовив нарешті Бйорк.

— То, значить, вам відомо, хто він такий? — спитав Мікаель.

— Я цього не говорив. Навіщо вам це потрібно?

Подумавши секунду, Мікаель сказав:

— Це одне з імен з мого списку осіб, яких відкопав Даг Свенссон.

— Яку ціну ви готові заплатити?

— Ціну за що?

— Якщо я виведу вас на Залу... Погодилися б ви тоді за-
бути мене у вашому репортажі?

Мікаель поволі опустився на стілець. Після Хедестада він вирішив, що ніколи в житті більше не заходитиме ні в які торги, і тепер не збирався торгуватися з Бйорком. Хоч як би не повернулася справа, він так чи так вирішив його викрити. Проте Мікаель зрозумів, що не зупиниться перед тим, щоб вести подвійну гру й укласти угоду з Бйорком. Сумління його не мучило. Бйорк був поліцейським, що скоїв злочин. Якщо цей тип знає ім'я можливого вбивці, то він зобов'язаний втрутитися, так що нехай тішить себе надією, що може відкупитися, видавши інформацію про іншого злочинця. Мікаель сунув руку в кишеню куртки і ввімкнув магнітофон, який вимкнув, збираючись іти.

— Розповідайте, — наказав він.

Перший допит, проведений після того, як пішов інспектор Бубланські, пішов наперекосяк. Соня Мудіг страшенно злилася на Ханса Фасте, але нічим не виказувала своїх почуттів, а Фасте, немов навмисне, не помічав її сердитих поглядів.

Соня Мудіг щиро дивувалася. Ханс Фасте з його мачизмом їй ніколи не подобався, але вона вважала його грамотним поліцейським. Сьогодні його поведінка відрізнялася надзвичайним непрофесіоналізмом: його вочевидь виводила з себе присутність гарної розумної жінки, яка нітрохи не приховувала своїх лесбійських нахилів. Також очевидно було, що Міріам Ву відчула його роздратування і весь час намагалася якомога болючіше підчепити розлюченого Фасте.

— То, значить, ти знайшов у моєму комоді штучний член. І які ж у тебе прокинулися фантазії? — спитала вона з цікавістю.

Міріам Ву хихикнула. Фасте сидів з таким виглядом, наче він от-от лусне від злості.

— Стули пельку і відповідай на питання! — сказав він.

— Ти запитував, чи бавилася я з його допомогою з Лісбет Саландер. І я відповідаю тобі: не твоє це діло.

Соня Мудіг підняла руку:

— Допит Міріам Ву перервано об одинадцятій годині дванадцять хвилин.

І вимкнула магнітофон.

— Будь ласка, почекайте нас тут, Міріам! Фасте, можна тебе на кілька слів?

Фасте встав і, кинувши на Міріам Ву лютий погляд, виїшов услід за колегою в коридор. Міріам Ву провела його ніжною усмішкою. В коридорі Соня різко обернулася до Фасте і наблизилася до нього обличчя:

— Бубланськи доручив мені замінити його під час допиту. Від тебе ніякогісінької користі!

— Авжеж! Ця чортова шльондра слизька, як вуж.

— Ти вкладаєш у це порівняння якийсь фрейдистський зміст?

— Що?

— Забудь! Піди розшукай Курта Свенссона і підмов його зіграти з тобою в шахи або спустися вниз і пострілай у клубному приміщенні, взагалі роби, що тобі заманеться. Але тільки не лізь у цей допит!

— Та що це з тобою, Соню, чого ти на мене накинулася?

— Ти псуєш мені весь допит!

— Ти що, так збудилася від неї, що хочеш допитувати її наодинці?

Перш ніж Соня Мудіг устигла подумати, її рука сама злетіла і заліпила Хансові Фасте ляпас. Тієї ж миті вона про це пошкодувала, але було вже пізно. Оглянувшись, вона з полегшенням переконалася, що в коридорі, дякувати Богу, нікого не було і ніхто цього не бачив.

Ханс Фасте спочатку дуже здивувався. Потім недобре посміхнувся їй в обличчя, перекинув через плече куртку і пішов геть. Соня Мудіг уже ладна була погукати його, щоб вибачитися, але передумала і вирішила промовчати. Вона постояла хвилинку, намагаючись заспокоїтися, потім пішла до автомата, взяла два стаканчики кави і повернулася до Міріам Ву.

Якийсь час обидві мовчали. Нарешті Соня поглянула на Міріам Ву:

— Пробачте мені. Це був один з найгірших допитів, що їх проводили за всю історію поліцейського управління.

— Схоже, що з таким бравим хлопцем не просто працювати разом. Я б сказала, що він гетеросексуал, розлучений і має проблеми з жінками.

— Він пережиток темного минулого. Оце все, що я можу сказати.

— А ви — ні?

— В усякому разі, я не гомофобка.

— Добре.

— Міріам, я... і взагалі, всі ми ось уже десять днів працюємо майже цілодобово. Ми втомилися і роздратовані. Ми намагаємося розслідувати подвійне вбивство в Енскеді і таке ж саме жакливе вбивство в районі Уденплана. Ваша подружка якось пов'язана з обома місцями злочину. У нас є технічні докази, і її оголошено в розшук по всій країні. Ви ж розумієте, що ми повинні за будь-яку ціну знайти її, поки вона не заподіяла шкоди іншим людям, а можливо, й собі.

— Я знаю Лісбет Саландер... Не можу повірити, що вона когось убила.

— Не можете чи не хочете повірити? Міріам, ми нікого не оголошуємо в розшук по всій країні, якщо на те немає серйозних підстав. Можу сказати вам, що мій начальник, інспектор кримінальної поліції Бубланський, теж не зовсім переконаний, що вона винна в цих убивствах. У нас обговорюється такий варіант, що, можливо, у неї був співучасник або що вона ще якось була втягнута в цей злочин. Але ми повинні її знайти. Ви, Міріам, думаете, що вона невинна, але раптом ви помиляєтеся? Ви ж бо самі говорите, що мало що знаєте про Лісбет Саландер.

— Не знаю, що й думати.

— Тоді допоможіть нам з'ясувати правду.

— Я за щось заарештована?

— Ні.

— Я можу піти, коли захочу?
— З формальної точки зору — так.
— А не з формальної?
— Для нас ви залишитеся під питанням.
Міріам Ву розмірковувала над почутим:
— Гарзд. Запитуйте. Якщо питання мені не сподобаються, я не буду відповідати.
Соня Мудіг знов увімкнула магнітофон.

Розділ 20

П'ятниця, 1 квітня — неділя,

3 квітня

Міріам Ву годину розмовляла з Сонею Мудіг. Під кінець допиту до кабінету увійшов інспектор Бубланськи, мовчки сів поряд і слухав, не кажучи й слова. Міріам Ву ввічливо з ним привіталася, але говорила й далі, звертаючись до Соні.

Під кінець Мудіг подивилася на інспектора Бубланськи і спитала, чи немає у нього ще питань. Бубланськи заперечливо похитав головою.

— У такому разі я оголошую допит Міріам Ву закінченим. Зараз тринадцята година дев'ять хвилин.

Вона вимкнула магнітофон.

— Я чув, що були якісь непорозуміння з інспектором Фасте, — зазначив Бубланськи.

— Він не міг зосередитися, — спокійно відповіла Соня Мудіг.

— Він дурень, — пояснила Міріам Ву.

— В інспектора Фасте багато достоїнств, але він не дуже підходяща людина для того, щоб вести допит молодій жінки, — визнав Бубланський, дивлячись прямо в очі Міріам Ву. — Мені не слід було доручати йому це. Я прошу мені вибачити.

Міріам Ву подивилась на нього здивовано:

— Вибачення приймається. Я і з вами спочатку поведілася не надто доброзичливо.

Бубланський тільки махнув рукою і, поглянувши на Міріам Ву, сказав:

— Можна, насамкінець я поставлю ще кілька питань? З вимкненим магнітофоном.

— Прошу!

— Що більше я чую про Лісбет Саландер, то більше дивуюся. Враження людей, котрі знають її, абсолютно не поєднуються з тим образом, що його малюють папери соціального відомства і судово-медичні документи.

— Он як?

— Не могли б ви просто відповісти мені не замислюючись?

— Гарзд.

— Психіатрична експертиза, проведена, коли Лісбет Саландер було вісімнадцять років, описує її як розумово відсталу.

— Дурниця! Лісбет, можливо, розумніша за нас обох!

— Вона не закінчила школу і не має навіть свідоцтва про те, що вміє читати і писати.

— Лісбет Саландер читає і пише значно краще, ніж я. Іноді вона займається тим, що як горішки лускає математичні

формули. З галузі алгебри. Я про таку математику взагалі не маю уявлення.

— Математика?

— Це її нове хобі.

Бубланські і Мудіг помовчали.

— Хобі? — запитально повторив Бубланські через кілька хвилин.

— Якись там рівняння. Я навіть значків таких не знаю.

Бубланські зітхнув.

— У сімнадцятилітньому віці її було затримано в Танто-лундені в товаристві літнього чоловіка, і у зв'язку з цим соціальною службою написано в звіті, що вона нібито заробляла на життя проституцією.

— Лісбет — і проституція?! Лайно собаче. Я не знаю, яка в неї робота, але мене нітрохи не здивувало, що вона виконувала якісь завдання для «Мілтон сек'юриті».

— А на що вона живе?

— Не знаю.

— Вона лесбійка?

— Ні. У Лісбет бував секс зі мною, але це зовсім не означає, що вона лесбійка. Думаю, що вона й сама не знає гаразд, яка в неї сексуальна орієнтація. Можна припустити, що вона бісексуалка.

— З приводу ваших там кайданків і такого іншого... Чи немає у Лісбет Саландер садистських нахилів, на ваш погляд?

— Мені здається, що ви чогось не зрозуміли. Використання кайданків — це ролева гра, якою ми іноді бавимось, вона не має нічого спільного із садизмом або насильством чи якимись там збоченнями. Це просто гра.

— Вона коли-небудь дозволяла собі насильство щодо вас?

— Та ну! Це вже швидше я граю домінуючу роль в нашій парі.

Міріам Ву чарівно усміхнулася.

Друга нарада, проведена о третій годині пополудні, спричинила появу перших серйозних розбіжностей серед учасників слідчої групи. Бубланськи підсумував досягнуті результати і потім оголосив, що вважає за необхідне розширити масштаб дій.

— Ми з першого дня зосередили всю енергію на пошуках Лісбет Саландер. Вона у нас головна підозрювана, і тому є об'єктивні причини, але наше уявлення про неї в один голос спростовують усі, хто її знав. Ні Арманський, ні Блумквіст, ні Міріам Ву не сприймають її як психічно хвору вбивцю. Тому я хочу, щоб ми трохи розширили межі свого бачення і подумали про альтернативу Лісбет Саландер як підозрюваній і про те, чи не міг у неї бути якийсь спільник і чи не могла там у момент пострілу хоча б перебувати ще одна людина.

Намічена інспектором Бубланськи лінія розслідування викликала бурхливі дебати, в яких проти нього жорстко виступили Ханс Фасте і Сонні Боман з «Мілтон сек'юриті». Обоє стверджували, що найпростіше пояснення найчастіше виявляється правильним і що сама думка про альтернативного підозрюваного відгонить конспірологією¹.

¹ Конспірологія — частина «теорії змови», тобто спроби пояснити подію чи низку подій як результат змови. Конспірологія інтерпретує будь-які факти на користь існування змови.

— Можливо, Саландер і не сама тут діяла, але у нас немає навіть натяку на докази, які говорили б про наявність співучасника злочину.

— Можна, звичайно, притягнути за вуха «поліцейський слід», про який говорить Блумквіст, — кисло зауважив Ханс Фасте.

У цих дебатах інспектора Бубланськи підтримувала тільки Соня Мудіг. Курт Свенссон та Єркер Хольмберг обмежилися короткими зауваженнями, а Ніклас Ерікссон жодного разу не розкрив рота. Під кінець руку підняв прокурор Екстрьом:

— Бубланськи! Як я розумію, ти зовсім не збираєшся виводити Лісбет Саландер з кола підозрюваних.

— Авжеж ні! У нас є відбитки її пальців. Але досі ми весь час сушили собі голову над мотивом, якого так і не знайшли. Я хочу, щоб ми почали думати і про інші можливості. Чи могли в цій справі бути замішані декілька осіб? Чи може це все-таки мати відношення до книжки про секс-мафію, яку писав Даг Свенссон? Блумквіст має слухність у тому, що чимало осіб, згаданих у книзі, мали мотив для вбивства.

— І що ти збираєшся зробити?

— Я хочу, щоб двоє людей взялися до пошуку інших кандидатур у підозрювані. Це можуть робити разом Соня і Ніклас.

— Я? — здивувався Ніклас Ерікссон.

Бубланськи вибрав його як наймолодшого в групі і тому, швидше за все, найбільш здатного мислити нестандартно.

— Ти працюватимеш із Мудіг. Пройдися по всьому, що ми вже дізналися, і спробуй відшукати те, чого ми не помі-

тили. Фасте, ти, Курт Свенссон і Боман працюєте і далі над пошуками Саландер. Це пріоритетне завдання.

— А я що маю робити? — спитав Єркер Хольмберг.

— Зосередь увагу на адвокатаві Б'юрмані. Ще раз оглянь його квартиру. Пошукай, чи не пропустили ми чого. Є питання?

Питань ні в кого не було.

— От і добре. Ми притримаємо інформацію про те, що знайшли Міріам Ву. Можливо, вона має ще щось розповісти, і я не хочу, щоб на неї відразу накинулися ЗМІ.

Прокурор Екстрьом ухвалив рішення, що група працюватиме за планом, запропонованим інспектором Бубланськи.

— Ну, — сказав Ніклас Ерікссон, дивлячись на Соню Мудіг, — поліція — це ти, так що тобі вирішувати, що ми будемо робити.

Вони зупинилися в коридорі перед конференц-залом.

— Я думаю, що нам потрібно ще раз зустрітися з Мікаелем Блумквістом. Але спершу мені треба про дещо поговорити з інспектором Бубланськи. Сьогодні середа і вже середина дня, в суботу і в неділю я не працюю. Це означає, що ми почнемо не раніше понеділка. Використай вихідні для того, щоб подумати над матеріалом.

Вони розпрощалися, Соня Мудіг увійшла до кабінету інспектора Бубланськи, який саме прощався з прокурором Екстрьомом.

— Я зайду на хвилинку?

— Сідай.

— Я так розсердилася на Фасте, що вже не тямилася себе.

— Він сказав, що ти на нього накинулася. Я зрозумів, що у вас щось сталося. Тому я і прийшов вибачитися.

— Він заявив, що я хочу залишитися наодинці з Міріам Ву, бо вона мене збуджує.

— Гадаю, я цього не чув. Але це кваліфікується як сексуальні домагання. Ти подаватимеш заяву?

— Він уже дістав од мене по носі, цього досить.

— Добре. Я вважаю, що він тебе спровокував.

— Ще й як!

— У Ханса Фасте проблеми з сильними жінками.

— Я це помітила.

— А ти сильна жінка і дуже хороший поліцейський.

— Дякую!

— Але я буду вдячний тобі, якщо ти не битимешся із співробітниками.

— Цього більше не повториться. Сьогодні я не встигла сходити до «Міленіуму» оглянути письмовий стіл Дага Свенсона.

— З цим ми і так уже спізналися. Йди додому і трохи відпочинь, ми займемося цим у понеділок зі свіжими силами.

Ніклас Ерікссон зупинився біля Центрального вокзалу і зайшов у «Джордж» випити кави. На душі в нього було сумно як у домовині. Весь тиждень він сподівався, що цю Саландер от-от упіймають. А якщо вона почне чинити опір під час затримання, то, дивись, пощастить ще більше і який-небудь добросовісний поліцейський її застрелить.

Уявляти собі цю картину було приємно.

Але Саландер усе ще перебувала на волі. А тут ще до всього лиха Бубланські почав подумувати про альтернативного підозрюваного. Такий розвиток подій ніяк не можна було назвати успішним.

Мало того що Нікласові не поталанило потрапити під зверхність Сонні Бомана, найвузьколобішого зануди в усюму «Мілтоні», а тут ще його начальником стала Соня Мудіг!

Вона найбільше сумнівалася у винності Саландер, і, швидше за все, через неї почав сумніватися Бубланські. Ніклас навіть подумав: «Може, Констебль Бубла крутить роман з цією нікчемною шльондрою? Я б не здивувався. Він же в неї просто під каблуком. З усіх поліцейських, що входять до слідчої групи, тільки у Фасте вистачає духу висловлювати власну думку».

Ніклас Ерікссон задумався.

Вранці вони з Боманом їздили до «Мілтона» на коротку нараду з Арманським і Фреклундом. Цілий тиждень пошуків не дав ніяких результатів, і Арманський був дуже засмучений тим, що ніхто, певно, не з'ясував причин, чому сталися ці вбивства. Фреклунд пропонував гарненько подумати над тим, чи потрібно «Мілтону» і далі провадити це розслідування: в агенції вистачає іншої роботи, та й Боману з Ерікссоном є що робити і крім того, аби задарма працювати на поліцію.

Поміркувавши трохи, Арманський вирішив продовжити завдання Бомана й Ерікссона ще на тиждень. Якщо і тоді не з'явиться ніяких результатів, це доручення буде скасовано.

Іншими словами, у Нікласа Ерікссона залишався один тиждень, після чого доступу до розслідування у нього більше не буде. Він не знав, що йому тепер діяти.

Через деякий час він узяв мобільник і зателефонував одному випадковому знайомому — незалежному журналістові Тоні Скале, який писав усяку нісенітницю для якогось чоловічого журналу. Привітавшись, Ерікссон сказав, що в нього є інформація у зв'язку з розслідуванням убивства в Енскеді. Він пояснив Тоні, як мимохіть опинився в самому центрі найбільш сенсаційного розслідування останніх років. Скале відразу ж клюнув на приманку. Ще б пак! Це могло дати йому вибуховий матеріал, котрий можна запропонувати якій-небудь великій газеті, і вони домовилися зустрітися через годину за філіжанкою кави в «Авеню» на Кунгсгатан.

Головною характерною особливістю Тоні Скале була його унікальна опасистість.

— Якщо хочеш отримати від мене інформацію, ти маєш пообіцяти мені дві речі, — сказав йому Ерікссон.

— Валяй кажи!

— По-перше, у тексті не повинен згадуватися «Мілтон сек'юриті». Ми залучені до слідства тільки в ролі консультантів, і якщо «Мілтон» буде згадано, мене можуть запідозрити у зливанні інформації.

— Взагалі те, що Саландер працювала в «Мілтоні», це вже само по собі новина.

— Подумаєш, працювала прибиральницею, — угамував його запал Ерікссон. — Яка ж це новина!

— Гарзд.

— По-друге, подаючи текст, ти повинен створити враження, що інформацію зливає жінка.

— Це ж для чого?

— Щоб відвести підозри від мене.

— Добре. І що ж ти можеш розповісти?

— Знайшлася подружка-лесбіянка нашої Саландер.

— Оце так! Та дівуля, яка була зареєстрована на Лундаґатан і якої там не виявилось?

— Її звать Міріам Ву. Ну як, цінна інформація?

— Ще б пак! І де ж вона пропадала?

— За кордоном. Вона стверджує, що нічого не чула про вбивство.

— Її в чому-небудь підозрюють?

— Зараз — ні. Її викликали сьогодні на допит і випустили три години тому.

— Ага! Як ти гадаєш, їй можна вірити?

— Думаю, що вона бреше на всі заставки. Вона щось знає.

— Так.

— Покопирсайся в її минулому. Ця дівуля займається садомазохістським сексом з тією самою Саландер.

— Ти це напевно знаєш?

— Вона сама призналася на допиті. Під час обшуку ми знайшли в її квартирі кайданки, шкіряну збрую, батіг і все, що в таких справах належить.

Щодо батога він трохи загнув. Гарзд, нехай він збрехав, але ж напевно ця китайська шльондрочка бавилася і батогами теж.

— Ти жартуєш? — вигукнув Тоні Скале.

Паоло Роберто вийшов з бібліотеки разом з останніми відвідувачами. Він просидів там усю другу половину дня, аж до закриття, і прочитав до останнього рядка все, що було написано про полювання на Лісбет Саландер.

Він вийшов на Свеавеген розгублений, на душі в нього було тоскно. Крім того, він зголоднів. Він зайшов у «Макдональдс», узяв гамбургер і сів у куточок.

Лісбет Саландер — убивця трьох людей! У це ніяк не вірилося. Тільки не це маленьке, худеньке, скритне дівчисько! А тепер виникає питання, чи повинен він щось робити щодо цього. А якщо так, то що саме.

Міріам Ву поїхала з поліцейського управління на таксі і тепер оглядала розгром, який учинили поліцейські в її тількино відремонтованій квартирці. З посудних і одяжних шаф, шухляд комода, коробок усі речі були вийняті і розкладені купками. Скрізь у квартирі виднілися плями порошку, використовуваного для зняття відбитків пальців. Її інтимне приладдя для сексуальних розваг купую було складене на ліжку. Наскільки вона могла зробити висновок, нічого не зникло.

Щонайперше вона зателефонувала до чергової слюсарної майстерні, щоб поставити новий дверний замок. Слюсаря пообіцяли прислати упродовж години.

Вона увімкнула кавоварку і похитала головою.

Лісбет, Лісбет, у що ти вплуталась?

Вона дістала мобільник і зателефонувала Лісбет, але у відповідь почула, що абонент недоступний. Усівшись за кухонний стіл, Міріам довго думала, намагаючись розібратися в тому, що відбувається. Та Лісбет Саландер, яку вона знала, не була вбивцею і психопаткою, але, з другого боку, Міріам знала про неї не так уже й багато. Лісбет часто бувала дуже пристрасною в ліжку, але іноді робилася холодна як риба, залежно від настрою.

Міріам вирішила почекати з остаточним висновком до того часу, поки не зустрінеться з Лісбет і не почує її пояснення. Вона раптом відчула, що ладна розплакатись, і на кілька годин дала собі спокій, затіявши прибирання.

О сьомій годині вечора у неї вже був новий замок, і квартира набула більш-менш жилого вигляду. Міріам прийняла душ і тільки-но розташувалася на кухні в чорному із золотом східному халаті, як у двері подзвонили. Відчинивши, вона побачила перед собою дуже огрядного і неголеного чоловіка.

— Доброго вечора, Міріам! Мене звуть Тоні Скале, я журналіст. Можете відповісти мені на кілька питань?

Фотограф, що прийшов разом з ним, миттю клацнув перед її носом спалахом.

Міріам Бу вже була приготувалася дати йому копняка й одночасно зацідити ліктем у перенісся, але вчасно схаменувалася, адже це тільки дасть їм нагоду зробити ще яскравіші знімки.

— Ви були за кордоном разом з Лісбет Саландер? Ви знаєте, де вона зараз?

Міріам Бу зачинила двері і замкнула їх на новий замок. Тоні Скале просунув палець в отвір для пошти і відхилив кришку:

— Міріам! Рано чи пізно вам доведеться поговорити з пресою. Я хочу вам допомогти.

Вона стиснула кулак і стукнула по дверях. Тоні Скале, якому вона прищикнула пальці, завив від болю. Потім вона замкнула внутрішні двері, пішла в спальню, лягла на ліжко і зажмурилася. «Лісбет! Коли я доберуся до тебе, я тебе задую!» — подумала вона.

Після поїздки до Сmodalарьо Мікаель Блумквіст того ж дня відвідав ще одного з тих, кого Даґ Свенссон збирався викрити в своїй книзі. Таким чином він за тиждень переві-рив шістьох з тридцяти семи чоловік у своєму списку. Ос-танній був суддею. Зараз він уже вийшов на пенсію і жив у Тумбе, але свого часу провів кілька процесів, у яких справа торкалася проституції. На відміну від інших цей бісів суддя нічого не заперечував, не намагався погрожувати і не благав зглянутися. Він, навпаки, відверто визнав, що, мовляв, так, трахався з дівчатками із Східної Європи. Ніякого каяття не відчуває. Проституція — це, мовляв, цілком поважна про-фесія, і він тільки надав дівчаткам послугу, ставши їхнім клієнтом.

О десятій годині вечора, коли Мікаель проїздив Лільє-хольм, йому зателефонувала Малін Ерікссон.

— Привіт, — сказала Малін. — Ти бачив ранкові газети?

— Ні. А що там таке?

— Щойно повернулася додому подруга Лісбет Саландер.

— Хто-хто?

— Лесбіянка на ім'я Міріам Ву, яка мешкає в її квартирі на Лундагатан.

«Ву, — пригадав Мікаель. — На дверях було написано “Саландер — Ву”».

— Дякую за дзвінок. Я їду.

Новина про повернення Міріам Ву з'явилася в одному з вечірніх випусків ранкових газет о пів на восьму вечора. Не-забаром до неї звернулися з проханням прокоментувати з

«Афтонбладет», а за три хвилини після цього дзвінка — з «Експресен». «Актуельт» опублікувала цю новину, не називаючи її імені, але до дев'ятої години до неї встигли вже звернутися з подібним проханням не менше шістнадцяти репортерів різних засобів масової інформації. Після цього Міріам Ву висмикнула телефонний шнур з розетки і вимкнула мобільник.

Двоє з них подзвонили їй у двері. Міріам Ву не вийшла на дзвінок і погасила в квартирі всі лампи. Наступному журналістові, який до неї чіплятиметься, вона ладна була розквасити ніс. Урешті-решт вона увімкнула мобільник і зателефонувала приятельці, що жила поблизу в районі Хорнстулла, з проханням пустити її до себе переночувати.

Вона непомітно вийшла з під'їзду свого будинку буквально за п'ять хвилин до того, як до нього під'їхав Мікаель Блумквіст і подзвонив у порожню квартиру.

У суботу Бубланськи зателефонував Соні Мудіг о десятій ранку. Вона проспала цього дня до дев'ятої, потім бавилася з дітьми, аж поки чоловік повіз їх на прогулянку, щоб разом купити чогось смачненького.

— Ти читала сьогоднішні газети?

— Взагалі-то ні. Я прокинулася тільки годину тому і була заклопотана дітьми. Щось сталося?

— Хтось у групі зливає інформацію пресі.

— Це ми давно вже знаємо. Хтось кілька днів тому передав їм дані медичної картки Лісбет Саландер.

— Це зробив прокурор Екстрьом.

— Та ти що?

— Авжеж він. Це ж ясно. Хоча він, певна річ, ніколи в цьому не признається. Він намагається підіграти інтерес, коли йому це вигідно. Але це інша справа. Якийсь журналіст на ім'я Тоні Скале розмовляв з кимось із поліцейських, і той злив йому купу інформації про Міріам Ву. Між іншим, там були деталі, що виявилися вчора на допиті. Якраз це ми збиралися притримати, і тепер Екстрьом розлючений.

— От чорт!

— Журналіст не називає імен. Він описує своє джерело як «людину, що посідає провідне місце у процесі розслідування».

— Кепсько, — сказала Соня Мудіг.

— А раз у статті джерело згадане як «вона».

Соня промовчала двадцять секунд, перетравлюючи почуте. У слідчій групі вона була єдина жінка.

— Бубланськи, я не говорила ні слова жодному журналістові. Я не обговорювала хід слідства з жодною людиною поза групою. Навіть зі своїм чоловіком.

— Я вірю тобі і ні секунди не думав, що інформацію зливаєш ти. Але, на жаль, так думає прокурор Екстрьом. Зараз у вихідні на чергуванні сидить Ханс Фасте і не скупиться на всілякі натяки.

Соня Мудіг відчула раптом, що їй стало зле.

— І що ж тепер?

— Екстрьом вимагає, щоб тебе усунули від слідства, доки це питання не з'ясується.

— Але ж це якесь безглуздя! Як я доведу...

— Ти не повинна нічого доводити. Доводити буде той, кому доручено розслідування.

— Я знаю, але ж... Казна-що! Скільки часу забере розслідування?

— Розслідування вже проведено.

— Що?

— Я спитав. Ти сказала, що не зливала інформацію. Таким чином, справу розслідувано, і мені залишилося тільки написати відповідний рапорт. Зустрінемося в понеділок у кабінеті Екстрьома і запитаємо про дещо.

— Дякую тобі, Бубланськи!

— Нема за що.

— Одначе проблема залишилася.

— Я знаю.

— Якщо я не зливала інформацію, то, значить, це зробив хтось інший з нашої групи.

— У тебе є припущення?

— Спрожогу я б сказала, що це Фасте... Але насправді я так не думаю.

— Тут я схильний з тобою погодитися. Але від нього можна чекати всякої підлості, а вчора він по-справжньому розізлився.

Бубланськи любив прогулятися пішки, коли дозволяли час і погода, — так він підтримував себе у формі. Він жив у Сьодермальмі на вулиці Катаріна-Бангата, неподалік від редакції «Міленіуму», як, утім, і від «Мілтон сек'юриті», де раніше працювала Лісбет Саландер, і її квартири на Лундагтан. Крім того, від його будинку можна було дійти пішки до синагоги на Санкт-Паульсгтан. І в суботу він обійшов усі ці місця.

На початку прогулянки його супроводжувала його дружина фру Агнес. Вони були одружені вже двадцять три роки, і всі ці роки він був їй вірний і жодного разу її не зрадив.

Вони трохи побули в синагозі і поговорили з рабином. Бубланські був з польських євреїв, а сім'я його дружини — вірніше, та її частина, яка пережила Освенцим, — походила з Угорщини.

Після синагоги вони розійшлися в різні боки: Агнес збиралася піти до крамниці, а її чоловік хотів ще прогулятися. Він відчував потребу побути наодинці, щоб гарненько поміркувати над складним розслідуванням. Ретельно обдумавши всі дії, проведені починаючи з Великого четверга, коли справа лягла на його стіл, він ніде не знайшов значних упущень.

Помилкою було, що він не послав кого-небудь відразу по свіжих слідах оглянути робочий стіл Дага Свенссона в редакції «Міленіуму». Хто знає, що встиг забрати звідти Мікаель Блумквіст до того, як у нього дійшли до цього руки і він особисто перевірів стіл.

Другою промашкою було те, що слідство не дізналося про придбання Лісбет Саландер автомобіля. Проте Єркер Хольмберг доповів, що в машині не виявлено нічого цікавого. Крім недогляду з автомобілем, уся робота слідства була проведена якнайретельніше.

На Цинкенсдамме він зупинився перед одним з кіосків і задумався, дивлячись на заголовки на першій сторінці якоїсь газети. Паспортна фотографія Лісбет Саландер була поміщена там у верхньому кутку, основна увага тепер приділялася вже іншим новинам. Заголовок говорив:

ПОЛІЦІЯ ВИЯВИЛА ЛІГУ САТАНІСТІВ, ЩО СКЛАДАЄТЬСЯ З ЛЕСБІЯНОК

Він купив цю газету і перегорнув до тієї сторінки, де була велика фотографія п'яти дівчат вісімнадцяти-дев'ятнадцяти років, одягнених у все чорне, в шкіряних куртках із заклепками, драгих джинсах й обтислих майках. Одна з дівчат махала прапорцем з пентаграмою, друга підняла кулак, виставивши вгору вказівний палець і мізинець. Він прочитав підпис під знімком: «Лісбет Саландер зналася з групою death-metal, що виступала в невеликих клубах. У 1996 році ця група оспівувала Церкву Сатани і випустила хіт на мелодію «Etiquette of Evil»¹.

Назва «Персти диявола» в газеті не згадувалася, а обличчя були закриті. Проте люди, знайомі з членами цієї рок-групи, напевно легко могли впізнати дівчат.

Наступний розворот був присвячений Міріам Ву, і як ілюстрація на ньому була фотографія, зроблена на одному шоу на Бернсі, в якому вона брала участь. На знімку, вигляд низу, вона була показана голою до пояса з російським офіцерським кашкетом на голові. Так само як на фотографії дівчат, її очі були закриті чорним прямокутником. Підпис повідомляв, що їй тридцять один рік.

Подружка Лісбет Саландер писала про лесбійанський БДСМ-секс².

«Ця жінка тридцяти одного року від народження добре відома в стокгольмських барах. Вона не робила таєм-

¹ «Етикет зла» (англ.).

² БДСМ — психосексуальна субкультура, що ґрунтується на еротичному обміні владою та інших формах сексуальних відносин, які зачіпають рольові ігри в панування та підкорення.

ниці з того, що її цікавлять жінки і що вона віддає перевагу домінуючій ролі в парі».

Репортер навіть розшукав дівчину на ім'я Сара, за якою, за її словами, намагалася упадати ця жінка. Дівчина сказала, що її бойфренд був обурений цими домаганнями. У статті стверджувалося, що в цьому випадку йшлося про таємний і елітарний феміністський різновид маргінальної частини гей-руху, яка також проводить свій «bondage workshop»¹ у гей-параді. У всьому іншому зміст статті зводився до обігрування цитати з тексту шестирічної давнини, що належав Міріам Бу і мав, очевидно, провокуючий характер, який репортер відкопав у якомусь феміністському журналі. Бубланськи переглянув текст, після чого викинув газету в урну.

Потім він почав думати про Ханса Фасте і Соню Мудіг. Це двоє компетентних слідчих, але через Фасте весь час виникали проблеми. Він нервував людей. Бубланськи розумів, що з ним потрібно поговорити, але він не йняв віри, що витік інформації відбувся з вини Ханса.

Підвівши погляд, Бубланськи побачив, що стоїть на Лундагатан перед будинком Лісбет Саландер. У нього не було задалегідь обдуманого плану навідатися в це місце. Але він просто ніяк не міг зрозуміти, що вона за одна.

Дійшовши до сходів, що вели на горішню частину Лундагатан, він зупинився і надовго задумався, згадуючи розказану Мікаелем Блумквістом історію про напад на Саландер. Ця розповідь теж нічого не дала для слідства. Після нападу не з'явилося заяви до поліції, імена нападників не були відо-

¹ Семінар із садо-мазо (англ.).

мі. Блумквіст не міг дати навіть бодай приблизного опису того, як вони виглядали, стверджував, що не розгледів номера фургона, який потім зник з місця події.

Це в тому разі, якщо напад справді був!

Іншими словами, ще один глухий кут.

Бубланськи поглянув униз, на вино-червону «Хонду», яка весь цей час спокійно простояла на місці. І раптом, де не взявся, з'явився Мікаель Блумквіст. Він ішов прямісінько до під'їзду.

Міріам Ву прокинулася в чужій кімнаті. Було пізно, вже настав день. Вона виплуталася з простирадла, сіла на ліжку і роззирнулася.

Несподіваною увагою ЗМІ вона скористалася як приводом до того, щоб зателефонувати подрузі і попроситися до неї переночувати. Але вона зізнавалася собі, що цей вчинок у той же час був утечею: вона злякалася, як би до неї несподівано не прийшла Лісбет Саландер.

Допит у поліції і писанина, що з'явилася про неї в газетах, подіяли на неї сильніше, ніж вона думала. Незважаючи на прийняте рішення зачекати з остаточними висновками, поки Лісбет не пояснить їй усе, Міріам починала підозрювати, що її подруга винна.

Вона перевела погляд на ліжку, де лежала Вікторія Вікторссон тридцяти семи років, що мала прізвисько Дубль-Ве, — вона лежала на спині і щось бурмотіла уві сні. Вікторія була стовідсотковою лесбіянкою. Міріам Ву тихенько пройшла у ванну і стала під душ. Потім вийшла на вулицю і купила хліба на сніданок. Тут, у крамничці при кафе «Кориця» на Верк-

стадсґатан, вона мимохіть поглянула на виставлені газети, а після того прожогом кинулася назад у квартиру Дубль-Ве.

Мікаель Блумквіст спокійно пройшов повз винно-червону «Хонду» до під'їзду, в якому жила Лісбет Саландер, набрав код і зник за дверима. Пробувши там дві хвилини, він знову вийшов на вулицю. Нікого не застав? З нерішучим виразом Блумквіст обвів поглядом вулицю. Бубланськи задумливо спостерігав за його діями.

Інспектора Бубланськи турбувала думка про те, що коли Блумквіст збрехав про напад на вулиці Лундаґатан, він, швидше за все, веде якусь гру. А це в гіршому разі могло означати, що він якось був причетний до вбивства. Але якщо він сказав правду — а поки що в інспектора не було підстав у цьому сумніватися, — то в цій драмі є якесь приховане рівняння. З чого виходило, що в ній бере участь більше дійових осіб, ніж це здається на перший погляд, і що тут може ховатися набагато складніший злочин, аніж просте вбивство, скоєне психічно хворою дівчиною в нападі безумства.

Коли Блумквіст почав віддалятися в бік Цинкенсдамма, Бубланськи його погукав. Мікаель зупинився, побачив поліцейського і рушив йому назустріч. Вони зійшлися внизу сходів.

— Привіт, Блумквісте! Ви шукаєте Лісбет Саландер?

— Зовсім ні. Я шукав Міріам Ву.

— Її немає вдома. Хтось злив засобам масової інформації, що вона з'явилася в місті.

— Їй було що розповісти?

Бубланські пильно подивився на Мікаеля Блумквіста і пригадав його прізвисько — Калле Блумквіст!

— Ходімо прогуляємося! — запропонував Бубланські. — Мені хочеться випити філіжанку кави.

Мовчки проминувши Хьогалідську церкву, Бубланські привів Мікаеля в кафе «Лілласюстер» біля моста Лільєхольмс-бру, замовив подвійний еспресо з ложечкою холодного молока, а Мікаель узяв порцію кави з молоком. Вони влаштувалися в залі для курців.

— Давно мені не траплялося такої прикрої справи, — сказав Бубланські. — До якої міри я можу обговорювати її з вами, не боячись завтра прочитати свої слова в «Експресен»?

— Я не працюю на «Експресен».

— Ви розумієте, що я хочу сказати.

— Бубланські, я не вірю, що Лісбет винна.

— І тепер вирішив почати приватне розслідування на власний страх і ризик? Так от за що вас прозвали Калле Блумквістом!

Мікаель несподівано посміхнувся:

— А вас, я чув, називають Констебль Бубла.

Бубланські силувано посміхнувся:

— Чому ж ви думаєте, що Саландер невинна?

— Я зовсім нічого не знаю про її опікуна, але вбивати Дага і Міа їй абсолютно не було сенсу. Особливо Міа. Лісбет терпіти не може чоловіків, які ненавидять жінок, а Міа якраз збиралася дати кабаки багатьом чоловікам, які користувалися послугами повій. Лісбет мала б цілком і сповна схвалити дії Міа. У неї є моральні правила.

— Я ніяк не можу скласти собі про неї чіткого уявлення. Розумово відстала психопатка чи компетентний працівник, здатний вести розслідування?

— Лісбет не така, як усі. Вона страшенно асоціальна, але з розумом у неї все гаразд. І навіть більше, вона, здається, здібніша за нас з вами.

Бубланськи зітхнув. Мікаель Блумквіст висловив ту саму думку, що й Міріам Ву.

— У такому разі її потрібно відшукати. Я не можу вдаватися до подробиць, але у нас є технічні докази того, що вона була на місці злочину, і вона пов'язана із знаряддям убивства.

Мікаель кивнув головою:

— Очевидно, це означає, що ви знайшли на ньому відбитки її пальців. Але це ще не означає, що вона стріляла.

Бубланськи кивнув так само:

— Драган Арманський теж сумнівається. Він дуже обережний, щоб висловити це вголос, але він також шукає докази її невинності.

— Ну а ви? Що ви думаєте?

— Я поліцейський. Я розшукую людей і потім допитую. У даний момент перспективи Лісбет Саландер виглядають похмуро. Нам траплялося засуджувати вбивць, маючи набагато менше доказів.

— Ви не відповіли на моє питання.

— Я не знаю. Якщо вона невинна... Хто тоді, по-вашому, міг бути зацікавлений у тому, щоб убити її опікуна і двох ваших друзів?

Мікаель дістав пачку сигарет і простягнув її інспекторові, той заперечливо похитав головою. Мікаель не хотів брехати

поліції, і він вирішив, що потрібно поділитися деякими міркуваннями про людину на ім'я Зала. Потрібно було розповісти і про комісара Гуннара Бйорка з таємної поліції.

Але Бубланські і його колеги самі мали доступ до матеріалів Даґа Свенссона, в яких була і та сама папка під назвою «Зала». Усе, що від них вимагалось, це прочитати її вміст. Замість цього вони діяли наче паровий коток і передали засобам масової інформації всі інтимні деталі приватного життя Лісбет Саландер.

У нього був план дій, але він не знав ще, куди це його приведе. Він не хотів називати ім'я Бйорка, поки в нього не буде цілковитої певності. А ще Залаченко. Його можна було пов'язати як з Б'юрманом, так і з Даґом та Міа. Погано те, що Бйорк нічого не розповів.

— Почекайте, поки я ще подлубаюся, а потім запропоную альтернативну теорію.

— Сподіваюся, що не «поліцейський слід».

Мікаель усміхнувся:

— Ні. Поки що ні. А що сказала Міріам Ву?

— Майже те саме, що й ви. У них був любовний зв'язок. Бубланські покосився на свого співрозмовника.

— Це не моє діло, — сказав Мікаель.

— Міріам Ву і Саландер були знайомі три роки. Вона не знала нічого про Саландер, навіть про те, де та працює. У це важко повірити. Але я думаю, що вона сказала правду.

— Лісбет дуже потайлива людина.

Вони помовчали.

— У вас є номер телефону Міріам Ву?

— Є.

— Можете мені дати?*

— Ні.

— Чому?

— Мікаелю, це клопіт поліції. Ні для чого нам уплутувати приватних сищиків з божевільними теоріями.

— У мене поки що немає ніяких теорій. Але я думаю, що розгадка схована в матеріалах Даґа Свенссона.

— Мені здається, ви самі можете знайти Міріам Ву, якщо докладете деяких зусиль.

— Можливо. Але найпростіший спосіб — це запитати у того, хто знає номер.

Бубланськи зітхнув. Мікаель раптом відчув страшенне роздратування.

— Що ж, ви гадаєте, що поліцейські мають особливі здібності в порівнянні з тими, кого ви називаєте приватними сищиками? — спитав він.

— Ні, я так не гадаю. Але в поліцейських є професійна виучка, і їхня робота — розслідувати вбивства.

— У приватних осіб теж є виучка, — повільно мовив Мікаель. — І часом приватний сищик набагато краще може розслідувати справу, ніж справжній поліцейський.

— Це ви так думаєте.

— Я це знаю. Справа Джоя Рахмана¹. Ціла купа поліцейських п'ять років проспали, лежачи на боці, поки Рахман, ні в чому не винний, сидів у в'язниці за вбивство старенької. Він так би й лишався у в'язниці дотепер, якби одна вчителька не присвятила кілька років життя проведенню серйозно-

¹ Ра х м а н Д ж о й, виходець з Бангладеш, у 1994-му був засуджений до десятирічного ув'язнення за вбивство; у 2002 р. його було виправдано.

го розслідування. Вона не мала у своєму розпорядженні тих ресурсів, які є у вас, але не тільки довела його невинність, а й указала на того, хто, з великою часткою ймовірності, міг скоїти це вбивство.

— У справі Рахмана йшлося про престиж. Прокурор не бажав чути про факти.

Мікаель Блумквіст пильно подивився на інспектора Бубланськи:

— Бубланськи... Я скажу вам одну річ. У цей самий момент у справі Саландер теж ідеться про престиж. Я стверджую, що вона не вбивала Даґа й Міа. І я це доведу. Я відшукаю вам альтернативного підозрюваного, і коли я це зроблю, я напишу статтю, яку вам і вашим колегам буде дуже прикро читати.

По дорозі додому Бубланськи відчув потребу поговорити про цю справу з Богом, але замість синагоги зайшов до католицької церкви на Фолькунґаґатан. Він сів на лавку в задніх рядах і нерухомо просидів там годину. Як єврею, йому, по суті, нічого було робити в католицькій церкві, але там панував такий супокій, що він регулярно туди заходив, коли йому потрібно було дати лад власним думкам. Ян Бубланськи вважав, що католицька церква — найбільш підходяще місце для роздумів, і вірив, що Бог на нього за це не прогнівається. Крім того, між католицизмом та іудаїзмом є одна важлива різниця. У синагогу він ішов, коли йому хотілося людського спілкування і співчуття. Католики ж ходили в церкву для того, щоб спокійно побути наодинці з Богом. Усе в церкві схиляло до того, щоб поводитись тихо і не заважати іншим відвідувачам.

Він думав про Лісбет Саландер і Міріам Ву. І про те, що ж приховували від нього Еріка Бергер і Мікаель Блумквіст — безперечно, вони знають про Саландер щось таке, чого не сказали йому. Він роздумував над тим, які «дослідження» проводила для Мікаеля Блумквіста Лісбет Саландер. Якоїсь миті йому спало на думку, чи не працювала Саландер на Блумквіста якраз перед тим, як він викрив афериста Веннерстрьома, але незабаром він відкинув це припущення. Лісбет Саландер просто не мала відношення до подібних драматичних подій і навряд чи могла виявити в цій справі щось цінне, хоч яким би майстром з вивчення особистих обставин вона була.

Бубланськи був збентежений. Не подобалась йому затята впевненість Мікаеля Блумквіста в невинності Лісбет Саландер. Одна річ, якщо його самого діймають сумніви, але він — поліцейський, отож сумніватися — це частина його професії. І зовсім інша річ, коли йому кидає виклик сищик-аматор!

Він не любив приватних сищиків — вони частіше за все хапалися за теорії різноманітних змов; газети, звичайно, охоче відгукувалися на це аршинними заголовками, але поліції від них тільки додавалося зайвої роботи.

Нинішня справа загрожувала стати найнеприємнішою з усіх, які йому коли-небудь доводилося розплутувати. У кожному вбивстві має бути своя внутрішня логіка, але тут він ніяк не міг намацати головний вузол.

Якщо на Маріаторгет знайдено зарізаним сімнадцятилітнього пацана, то потрібно шукати групу бритоголових або молодіжну зграю, яка за годину до події вешталася біля стан-

ції Сьодра. Ти розшукуеш друзів, знайомих, свідків і дуже скоро виходиш на підозрюваних.

Якщо йдеться про застреленого в пивниці у Шерхольмі сорокадволітнього чоловіка і з'ясовується, що він був бійцем югославської мафії, то треба вирахувати, хто затіяв переділ сфер впливу в контрабанді сигарет.

Якщо знайдено тіло задушеної у своїй квартирі пристойної двадцятишестилітньої жінки, яка жила добропорядним життям, ти шукаєш її бойфренда або того, з ким вона напередодні ввечері познайомилася в барі.

Бубланські провів уже стільки розслідувань, що тепер, здається, міг з будь-яким упоратися не замислюючись.

А як добре починалося нинішнє розслідування! Минуло всього дві години, а вони вже виявили головного підозрюваного. Лісбет Саландер була просто створена для цієї ролі: беззаперечний психіатричний випадок, схильність до насильства і відсутність стримуючих впливів, що давалися знаки упродовж усього її життя. Практично це означало, що залишається тільки зловити її й отримати зізнання або, залежно від обставин, відправити до психлікарні. Але потім усе пішло шкереберть.

Живе Саландер не там, де значиться. У друзях у неї, виявляється, такі люди, як Драган Арманський і Мікаель Блумквіст. Підтримує зв'язок з якоюсь лесбіянкою, яка займається сексом з використанням кайданків і через яку в засобах масової інформації знялася буча, тоді як ситуація і без того ускладнилася. Виявилось, що в банку в неї лежить два з половиною мільйони крон, хоча невідомо, де вона працює. А тут раптом приходять Блумквіст зі своїми версіями, у

яких ідеться про нелегальні постачання секс-рабинь і теорію змов, а з його журналістською популярністю він, мабуть, і справді має достатнє суспільне значення, щоб за допомогою однієї вчасно надрукованої статті кинути слідство в цілковитий хаос.

І найгірше, що головну підозрювану виявилось неможливим знайти, попри те що й росточок у неї — від землі не видно, і зовнішність в очі впадає, та ще й татуювання на всьому тілі. З дня вбивства минуло вже майже два тижні, а ніхто навіть не здогадується, де вона може бути.

Гуннар Бйорк, заступник начальника відділу у справах іноземців у Службі безпеки, який був на лікарняному у зв'язку з переломом меніска, як пішов Мікаель Блумквіст, пережив скрутну добу. Тупий біль у спині не відпускав його весь день. Він тільки те й робив, що ходив туди-сюди по чужій віллі, не в змозі опанувати себе і зважитися бодай на щось. Він намагався обдумати те, що сталося, але йому ніяк не вдавалося скласти окремі деталі в цілісну картину.

Він ніяк не міг розібратися в тому, як одне пов'язане з іншим.

Уперше почувши новину про вбивство Нільса Б'юрмана наступного дня після того, як було виявлено тіло, він не відчував нічого, крім подиву, проте не здивувався, коли головною підозрюваною була названа Лісбет Саландер і на неї почалося полювання. Він уважно стежив за всім, що говорили по телевізору, купував усі газети, які тільки можна було дістати, і прочитував усе, не пропускаючи жодного рядка.

У нього не було і крихти сумніву в тому, що Лісбет Саландер психічно нездорова і здатна на вбивство. Він не мав підстав сумніватися в її винності чи не довіряти висновкам поліції. Навпаки, усе, що він знав про Лісбет Саландер, підтверджувало, що вона справжня божевільна. Він уже ладний був сам зателефонувати і запропонувати слідству свою допомогу консультанта або ж бодай проконтролювати, чи все вони роблять як потрібно, але потім вирішив, що ця справа його вже не стосується. Нею займався чужий відділ, і там вистачає компетентних фахівців, які самі в усьому розберуться. Крім того, своїм втручанням він міг привернути до себе небажану увагу, а цього слід було поспроможі уникнути. Тому він постарався заспокоїтися і лише час від часу стежив за розвитком подій.

Прихід Мікаеля Блумквіста порушив його спокій. Бйорку ніколи і в поганому сні не снилося, що кривава оргія, влаштована цією Саландер, може якось зачепити його особисто: що однією з її жертв виявиться сволота-журналіст, який збирався знеславити його на всю Швецію. Тим паче він аж ніяк не думав, що в цій історії, немов граната з висмикнутою чекою, спливе ім'я Зали, і вже цілковитою несподіванкою виявилось те, що це ім'я відоме Мікаелю Блумквісту. Все це було таким неймовірним, що суперечило здоровому глузду.

Наступного дня після відвідин Мікаеля Блумквіста Бйорк зателефонував до свого колишнього начальника сімдесяти восьми років, який проживав у Лахольмі. Треба було з'ясувати, що й до чого, не виказуючи, проте, що він зателефонував просто з цікавості та професійного інтересу. Розмова вийшла досить короткою.

— Це Бйорк. Думаю, ти читав газети.

— Читав. Вона знову з'явилася.

— І схоже, мало змінилася.

— Тепер це вже нас не стосується.

— А ти не думаєш, що...

— Ні, не думаю. Все це було давно і вже забуто. Немає ніяких зв'язків.

— Але подумати лишень, що саме Б'юрман! Чи не було помилкою призначити його її опікуном?

Кілька секунд слухавка мовчала.

— Ні, це не було помилкою. Це дуже добре спрацювало три роки тому. А те, що сталося зараз, — хто ж це міг передбачити!

— Як багато було відомо Б'юрману?

Колишній шеф раптом захихикав у слухавку:

— Ти сам чудово знаєш, що за людина був Б'юрман. Зірок він з неба не хапав.

— Я маю на увазі... Знав він, з ким це пов'язано? Чи може опинитися в його архіві яка-небудь ниточка?

— Ні. Звичайно ж, ні. Я розумію, про що ти питаєш, але не турбуйся. Саландер дуже недоречно встряла в цю історію. Ми влаштували так, щоби Б'юрману дісталася це доручення, але тільки для того, щоб зберегти за собою можливість вибрати їй опікуна. Краще вже він, ніж яка-небудь темна конячка. Якби вона почала щось патякати, він би прибіг до нас. А зараз усе закінчилося якнайкраще.

— У якому розумінні?

— А в такому, що після всього, що сталося, Саландер надовго опиниться у психлікарні.

— Добре.

— Так що не турбуйся. Спокійно насолоджуйся своїм лікарняним.

Але цього побажання Гуннар Бйорк якраз і не міг виконати. Про це потурбувався Мікаель Блумквіст. Бйорк увівся за кухонний стіл і, спрямувавши погляд у далечінь Юнгфруфйорда, спробував розібратися в своєму становищі. Небезпека загрожувала йому з двох боків.

Мікаель Блумквіст хотів опублікувати його ім'я у зв'язку із сюжетом про проституцію. Йому загрожував серйозний ризик завершити свою поліцейську кар'єру на лаві підсудних за звинуваченням у кримінальному злочині сексуального характеру.

Але найбільшу небезпеку становило полювання Мікаеля Блумквіста на Залаченка. Якимсь чином той був замішаний у цій історії, а це могло прямо привести до Гуннара Бйорка.

Колишній шеф запевнив його, що в архіві Б'юрмана немає нічого такого, що могло б навести на цей слід. Насправді там дещо було. Розслідування 1991 року. А ці матеріали Б'юрман отримав від Бйорка.

Він спробував детально пригадати зустріч з Б'юрманом, яка відбулася дев'ять місяців тому в Старому місті. Одної чудової днини Б'юрман зателефонував йому на роботу і запропонував випити пива. Вони говорили про пістолетну стрільбу та подібні дурниці, але Б'юрман захотів побачитися з ним задля особливої мети. Він просив про послугу. Він цікавився Залаченком...

Бйорк підвівся і підійшов до кухонного вікна. Він тоді трохи захмелів. Навіть добряче захмелів. Про що там запитував Б'юрман:

— До речі... Я працюю над справою, в якій вигулькнув давній знайомий...

— Справді? І хто ж це?

— Олександр Залаченко. Пам'ятаєш його?

— Ще б пак! Такого не дуже забудеш!

— Куди він з того часу подівся?

Власне кажучи, це не стосувалося Б'юрмана. І взагалі, треба було гарненько розібратися, чому він про це запитує: чи не тому, що він тепер опікун Лісбет Саландер? Він сказав, що йому потрібна та давня слідча справа. І Бйорк її дав.

Бйорк припустився жахливої помилки. Він виходив з того, що Б'юрман у курсі. А що ще йому було думати? А Б'юрман подав справу так, ніби він просто хоче знайти швидкий шлях в обхід бюрократичних рогаток, бо як іти офіційним шляхом, то скрізь секретри й обмеження, так що все тягнеться місяцями. Тим паче в такій справі, яка стосується Залаченка.

«Я дав йому слідчу справу, — думав Бйорк. — Вона усе ще була під грифом «Таємно», але причина виглядала поважною, а Б'юрман був не з тих, хто розпускатиме язика. Він був дурень, але не патякало. Ну подумаєш, кому це могло нашкодити... Адже минуло вже стільки років...»

Б'юрман обдурив його. Він зробив вигляд, ніби вся річ у бюрократичних формальностях. Що більше Бйорк про це думав, то більше переконувався в тому, що Б'юрман дуже ретельно спланував розмову з ним.

Але що саме мав на меті Б'юрман? І чому Саландер його вбила?

У суботу Мікаель Блумквіст ще чотири рази навідувався на Лундагатан, сподіваючись застати вдома Міріам Ву, але марно.

Значну частину дня він провів у кавовому барі на Хорнсгатан, де сидів зі своїм ноутбуком, наново перечитуючи електронну пошту Дага Свенссона, яка надходила йому на адресу «Міленіуму», а також матеріали з папки під назвою «Зала». Останні тижні перед тим, як сталося вбивство, Даг присвячував розшукам, пов'язаним із Залою, дедалі більше свого робочого часу.

Мікаель дуже шкодував, що не може зателефонувати Дагові Свенссону і запитати в нього, чому документ про Ірину П. був у папці «Зала». Єдине розумне пояснення, до якого додумався Мікаель, полягало в тому, що Даг підозрював Залу в її вбивстві.

О п'ятій годині пополудні йому несподівано зателефонував Бубланські і повідомив номер телефону Міріам Ву. Мікаель не зрозумів, що змусило поліцейського змінити своє рішення, але, діставши номер, почав надзвонювати Міріам приблизно щопівгодини. Тільки об одинадцятій вечора Міріам знову ввімкнула свій мобільник і відповіла на його дзвінок. Розмова вийшла короткою.

— Доброго вечора, Міріам. Мене звать Мікаель Блумквіст.

— Хто ти, чорт забирай?

— Я журналіст і працюю в журналі, який називається «Міленіум».

Міріам Ву дуже виразно висловила йому із цього приводу свої почуття.

— Ага! Той самий журналіст. Іди ти к чорту, нещасний журналюго!

На цьому вона обірвала розмову, не чекаючи, поки Мікаель пояснить їй мету свого дзвінка. Подумки вилаявши Тоні Скале, він спробував додзвонитися ще раз. Вона не відповіла. Врешті-решт він надіслав їй повідомлення:

«Будь ласка, зателефонуй мені. Це дуже важливо».

Уже за північ Мікаель вимкнув комп'ютер, роздягся і ліг у ліжко. На душі було тоскно, і він пожалкував, що поряд немає Еріки Бергер.

ЧАСТИНА 4
УСТИЛІ ТЕРМІНАТОРА

24 березня — 8 квітня

Корінь рівняння — це число, підставивши яке ми перетворюємо рівняння на рівність. Говориться, що корінь відповідає рівнянню. Для того щоб розв'язати рівняння, потрібно знайти всі корені. Рівняння, яке справедливе за всіх можливих величин невідомих, називається рівністю.

$$(a + b)^2 = a^2 + 2ab + b^2$$

Розділ 21

*Великий четвер, 24 березня —
понеділок, 4 квітня*

Перший тиждень поліцейського полювання Лісбет Саландер провела далеко від драматичних подій. Вона спокійно сиділа в своїй квартирі на Фіскаргатан у районі Мосебакке. Її мобільник було вимкнено, сім-карту з нього вийнято. Цим мобільником вона більше не збиралася користуватися. Все більше дивуючись, вона за допомогою інтернет-версій слідкувала за газетними заголовками і слухала новини по телевізору. Власна паспортна фотографія, що спочатку з'явилася в Інтернеті, а потім супроводжувала всі заставки телевізійних новин, викликала у неї роздратування. На ній у неї був дурнуватий вигляд.

Незважаючи на багаторічні зусилля уникати уваги суспільства, вона прославилася на всю країну як найодіозніша

особа. З легким здивуванням вона переконувалася, що оголошений по всій країні розшук низькорослої дівчини, підозрюваної в потрійному вбивстві, став сенсацією року, порівнянною з тією, яку викликала справа сектантів з Кнутбю¹. Вона стежила за коментарями і поясненнями в засобах масової інформації, задумливо звівши брови і дивуючись з того, що секретні відомості про її душевне здоров'я виявилися доступні для будь-якої редакції. Один заголовок пробудив у ній давно поховані спогади:

ЗАТРИМАНА В СТАРОМУ МІСТІ ЗА ПОБИТТЯ

Один судовий репортер з ТТ переплюнув своїх конкурентів, роздобувши копію судово-медичного висновку, зробленого, коли Лісбет була затримана за те, що вдарила ногою по фізіономії одного з пасажирів на станції метро «Гамла стан».

Лісбет добре пам'ятала подію в метро. Вона поверталася з Уденплана у свій тимчасовий будинок у прийомних батьків, який був у Хегерстені. На станції «Родмансгатан» у вагон зайшов незнайомий пасажир, на вигляд тверезий, і попрямував до неї. Згодом вона дізналася, що це був Карл Еверт Блумгрен, п'ятдесятидволітній безробітний з Йовле, колишній спортсмен, що грав у хокей з м'ячем. Хоча вагон був напівпорожній, він підсів до неї ближче і став чіплятися — поклав руку їй на коліно і намагався завести розмову на тему «поїдьмо зі мною, не пошкодуєш». Бачачи, що вона не звертає на нього уваги, він розходився і обізвав її шльондрою.

¹ Справа про вбивства в середовищі сектантів маленького шведсько-го містечка Кнутбю під Упсалою (2007 р.).

Його не зупинило ні її мовчання, ні те, що вона на наступній зупинці пересіла від нього подалі.

Коли вони підїздили до Старого міста, він обхопив її ззаду руками, засунув руки їй під джемпер і почав шепотіти їй на вухо, що вона шльондра. Лісбет Саландер не подобалося, коли якась абсолютно незнайома людина обзивала її в метро шльондрою. У відповідь вона заїхала йому ліктем в око, а потім, ухопившись за поручні, повисла на них і вдарила каблуками йому в перенісся, що спричинило деяке пролиття крові.

На наступній станції їй вдалося вискочити з вагона на перон, але позаяк вона була одягнена за останньою панківською модою і волосся у неї було пофарбоване в синій колір, то якийсь поборник порядку накинувся на неї і протримав притиснутою до підлоги, доки надійшла поліція.

Вона проклінала тоді свою стать і свою тендітну статуру. Якби вона була здоровим мужиком, на неї ніхто не посмів би накинутися.

Вона навіть не намагалася пояснити, за що вдарила Карла Еверта Блумгрена по обличчю, бо вважала, що не варто навіть намагатися пояснювати щось одягненим у форму представникам влади. З принципових міркувань вона взагалі відмовилася розмовляти з психологами, які мали визначити її душевний стан. На щастя, за розвитком подій спостерігало кілька пасажирів, серед них була одна настирлива жінка з Херньосандя, яка до того ж виявилася членом парламенту від центристської партії. Ця жінка дала свідчення, згідно з якими Блумгрена перед побиттям чіплявся до дівчини. Після того як з'ясувалося, що Блумгрена був двічі судимий за порушення суспільної моральності, прокурор вирішив відкликати обвинувачення. Проте це

не означало, що соціальні служби повинні припинити своє розслідування. У результаті Лісбет Саландер суд визнав недієздатною, внаслідок чого вона потрапила в підопічні Хольгера Пальмгрена, якого потім змінив Нільс Б'юрман.

І от усі ці секретні і дуже особисті подробиці були викладені в Інтернеті на загальний огляд. Доповнювалася її характеристика яскравими описами того, як вона ще в початковій школі постійно конфліктувала з оточуючими, а потім лежала в дитячій психіатричній клініці.

Діагнози, поставлені Лісбет Саландер в різних журналах і газетах, не завжди збігалися. Десь її називали психопаткою, а десь шизофренічкою з дуже вираженою манією переслідування. У всіх газетах її описували як людину розумово відсталу, адже вона не здолала навіть програму початкової школи, а після дев'ятого класу не отримала атестата. В її неврівноваженості і схильності до насильства громадськість могла не сумніватися.

Після того як засоби масової інформації виявили, що Лісбет Саландер була знайома з відомою лесбійкою Міріам Ву, газети вибухнули цілим потоком інформації. Міріам Ву колись виступала на гей-параді в перформансі Беніти Костас, що мав досить провокаційний характер, одягнена лише в шкіряні брюки на підтяжках і лакові чоботи. Крім того, вона друкувала статті в гей-журналі, які засоби масової інформації тепер старанно цитували, і кілька разів давала інтерв'ю у зв'язку зі своїми виступами в різних шоу. Поєднання серійної вбивці-лесбійки і БДСМ-сексу, дражливе для цікавості читачів, чудово сприяло збільшенню накладів.

Позаяк у перший драматичний тиждень Міріам Ву ніяк не могли знайти, почали висловлюватися припущення про те, що і вона теж стала жертвою Саландер або, можливо, сама була співучасницею злочину. Проте ці міркування висловлювалися в основному в дурнуватої інтернет-чаті «Ексилен» і не поширилися у великих засобах масової інформації. Зате деякі газети висловлювали думку, що раз Міа Бергман писала роботу про секс-мафію, то саме через це Лісбет Саландер, повія, за даними соціальної служби, могла скоїти вбивство.

У кінці тижня стало відомо про зв'язки Лісбет Саландер з групою молодих жінок, які загравали з сатанізмом. Група мала назву «Персти диявола», що дало привід одному немолодому журналістові, котрий опікувався питаннями культури, написати статтю про втрату молоддю традиційних цінностей і про небезпеки, що їх таїть у собі все, починаючи від культури скінхедів до хіп-хопу.

До цього часу публіка вже була сита інформацією про Лісбет Саландер. Якщо скласти все опубліковане різними засобами масової інформації, виходило, що поліція ганяється за психопатичною лесбійкою, яка входила до групи захоплених садомазохізмом сатаністок, зайнятих пропагандою БДСМ-сексу і сповнених ненависті до всього суспільства в цілому, а надто до чоловіків. Оскільки ж Лісбет Саландер весь минулий рік пробула за кордоном, то можливі також якісь міжнародні зв'язки.

Тільки одне повідомлення з цього потоку схвилювало Лісбет Саландер. Її увагу привернув заголовок:

«МИ БОЯЛИСЬ ЇЇ»

«Вона погрожувала вбити нас», — розповідають учителі та однокласники.

Цей вислів належав колишній учительці, а нині художниці по тканині Бірґітті Міоос, котра повідомляла, що Лісбет Саландер погрожувала своїм однокласникам і навіть учителі боялись її.

Лісбет справді зустрічалася з Міоос на своєму життєвому шляху. Проте це була не дуже приємна зустріч.

Кусаючи губи, вона згадувала цей випадок. Тоді їй було одинадцять років. Міоос запам'яталася їй як малосимпатична жінка, що замінювала вчительку математики. Лісбет уже правильно відповіла, але її відповідь не збігалася з тією, що була в підручнику, і Міоос вимагала іншої відповіді, гадаючи, що Лісбет помилилася. Насправді помилявся підручник, і Лісбет здавалося, що це зрозуміло кожному. Але Міоос чіплялася й далі, а Лісбет усе затятіше відмовлялася розмовляти з нею на цю тему. Дійшло до того, що Лісбет уже прикипіла до місця, щільно стиснувши рот і випнувши нижню губу, а доведена до відчаю Міоос, відчуваючи свою безпорадність, схопила її за плече і стала трясти, щоб привернути до себе увагу дівчинки. Лісбет у відповідь шпурнула їй в голову підручник, після чого в класі зчинився рейвах. Однокласники намагалися її скрутити, а Лісбет, відбиваючись, плювалася, шипіла і хвицала ногами.

Стаття займала розворот в одній з вечірніх газет. Поряд, в іншій колонці, наводилося кілька висловлювань її колишніх однокласників, сфотографованих перед входом до їхньої

старої школи. Один з них, Давид Густафссон, який назвався асистентом з економіки, стверджував, що однокласники боялися Лісбет Саландер, бо вона «одного разу погрожувала їх убити». Лісбет пам'ятала Давида Густафссона, у школі він був одним з її головних мучителів — кремезний негідничок з IQ щучого рівня, що ніколи не пропускав нагоди покривдити її або штурхнути в шкільному коридорі. Якось він напав на неї за гімнастичним залом під час обідньої перерви, і вона, як завжди, дала йому здачі. Саме цей випадок визначив її подальшу долю. Суто фізично у неї не було проти нього жодних шансів, але вона трималася, вважаючи за краще померти, але не здатися. Однокласники, стовпившись навколо, дивилися, як Давид Густафссон знову і знову збиває з ніг Лісбет Саландер. Спочатку все у нього виходило чудово, але дурне дівчисько ніяк не бажало поступатися, причому навіть не плакало і не просило пощади.

Незабаром навіть однокласники не витримали цього видовища. Давидова перевага настільки впадала в очі, а Лісбет перед ним була така беззахисна, що Давид почав утрачати очки. Він затіяв діло, яке не знав, як закінчити. Під кінець він двічі так сильно вдарив Лісбет кулаком, що навіть розбив їй губу і трохи не забив її на смерть. Однокласники залишили її, безпорадно скоцюрблену, лежати на підлозі, і зі сміхом подалися за ріг гімнастичного залу.

Лісбет Саландер пішла додому зализувати рани. А через два дні повернулася з бітою для гри в гилку і посеред шкільного двору заїхала своєму мучителеві у вухо. Коли він упав на землю, вона притисла йому горлянку бітою і, нахилившись до вуха, прошепотіла, що, якщо він коли-небудь посміє

встати, вона його уб'є. Коли шкільний персонал дізнався про інцидент, Давида відвели до медсестри, а Лісбет — до директора. Як наслідок цього вчинку, в журналі було зроблено запис, а її саму взяла на замітку соціальна служба.

Раніше Лісбет не замислювалася над тим, що ці п'ятнадцять років робили Міоос і Густафссон, але тепер подумки відзначила: коли знайдеться час, потрібно буде перевірити, що вони поробляють зараз.

Загалом уся ця писанина призвела до того, що погана репутація Лісбет Саландер стала відома всій Швеції. Все її життя було вивчене, досліджене до дрібниць і детально описане в пресі, від її витівок у початковій школі до перебування в дитячій психіатричній клініці Святого Стефана в Уппсалі, де вона провела більше двох років.

Нашорошивши вуха, вона прослухала телевізійне інтерв'ю головного лікаря Петера Телебор'яна. Відтоді як Лісбет бачила його востаннє на судовому засіданні з приводу встановлення її недієздатності, він постарів на вісім років. На чолі в нього з'явилися глибокі зморшки, і він із стурбованим виглядом раз у раз чухав ріденьку борідку, пояснюючи теле-репортеріві, що зобов'язаний берегти лікарську таємницю, а тому не може обговорювати з ним особу конкретного пацієнта. Сказати він може тільки те, що Лісбет дуже складна пацієнтка, якій потрібне кваліфіковане лікування, але цивільний суд всупереч його рекомендаціям ухвалив рішення призначити їй опіку і залишити на волі, замість того щоб помістити до закритого лікувального закладу. На думку Телебор'яна, це було кричуще неподобство. Він висловив жаль

з приводу того, що троє людей заплатилися життям за таке помилкове рішення, і, скориставшись нагодою, виступив проти нав'язаних урядом в останні десятиліття скорочень бюджету на потреби психіатрії.

Лісбет відзначила, що жодна з газет не говорила про те, що найбільш популярною формою лікування в закритій дитячій психіатричній клініці доктора Телебор'яна було поміщення «неспокійних і некерованих» пацієнтів у палату, «вільну від подразників». З обстановки у цій палаті було лише ліжко з ременями для прив'язування. Це виправдовували вченим міркуванням про те, що неспокійні діти повинні бути захищені від «подразників», котрі можуть викликати черговий напад.

Ставши дорослою, вона дізналася, що для позначення цього явища існує й інший термін — «Sensory deprivation» або «позбавлення відчуттів». Позбавлення арештантів почуттєвих відчуттів, згідно з Женевською конвенцією, класифікувалося як негуманне поводження, але диктаторські режими охоче використовували цей метод в експериментах для промивання мізків. Були документальні підтвердження того, що політичні в'язні, які зізнавалися в найнеймовірніших злочинах під час московських процесів 1930-х років, зазнавали такої дії.

Вдивляючись в обличчя Петера Телебор'яна на телеекрані, Лісбет відчувала, як її серце стискається, перетворюючись на зледенілу грудку. Цікаво, він як і раніше користується після гоління тією ж туалетною водою? Вона опинилася в закритому лікувальному закладі після того, як він підвів під особливості її поведінки теоретичну базу. Вона так і не

змогла збагнути, чого від неї чекали ще, крім того, щоб вона полікувалася й усвідомила свої вчинки. Дуже скоро Лісбет зрозуміла, що під «неспокійними і некерованими» пацієнтами малися на увазі ті, які відмовлялися беззастережно визнати правоту і професійну майстерність доктора Телебор'яна.

Тому Лісбет Саландер довелося переконатися на власному досвіді, що в лікарні Святого Стефана в галузі психіатрії на порозі двадцять першого століття практикувалися ті ж методи лікування, які використовувалися в шістнадцятому столітті.

Приблизно половину свого перебування в лікарні Святого Стефана вона провела прив'язана до ліжка у «вільній від подразників» палаті, поставивши таким чином своєрідний рекорд.

З боку Телебор'яна вона жодного разу не зазнала сексуальних домагань. Він навіть ніколи не торкався до неї інакше, як з найневинніших приводів. Одного разу він заспокійливо доторкнувся рукою до її плеча, коли вона лежала прив'язана в ізоляторі.

Цікаво, чи збереглися в нього дотепер сліди її зубів біля мізинця?

Їх відносини перетворилися на щось схоже на дуель, причому у Телебор'яна були в руках усі карти. Її хід у відповідь полягав у тому, щоб абсолютно відгородитися від нього, ігноруючи його присутність у палаті.

Їй було дванадцять років, коли її під конвоєм дві жінки-поліцейських доправили до лікарні Святого Стефана. Це було за кілька тижнів після того, як стався Весь Цей Кошмар.

Вона запам'ятала це у всіх подробицях. Спершу вона думала, що все якось уладнається, намагалася викласти свою версію поліцейським, соціальним працівникам, лікарняному персоналу, доглядальницям, лікарям, психологам і навіть священникові, який хотів, щоб вона з ним разом помолилася. На задньому сидінні поліцейської машини, проїжджаючи Веннер-Грен-Центр по дорозі, що вела на північ, до Уппсали, вона все ще не знала, куди її везуть. Їй ніхто нічого не пояснював. Але тут вона вже почала здогадуватися, що нічого не уладнається.

Вона намагалася пояснити все Петерові Телебор'яну.

В результаті всіх цих зусиль вона в свій тринадцятий день народження провела ніч, прив'язана до ліжка.

Петер Телебор'ян, безперечно, міг вважатися наймерзнішим і найогиднішим садистом з усіх, кого їй доводилося зустрічати в житті. Б'юрмана він обігнав на кілька корпусів. Б'юрман був грубим мерзотником, з яким вона могла справитися. Але Петер Телебор'ян забарикадувався папками, експертними висновками, вченими званнями і психіатричними вивертами. Жодну його дію не можна було оскаржити чи опротестувати.

Зв'язуючи неслухняних дівчаток ременями, він діяв від імені і за дорученням держави.

І щоразу, коли він підтягав ремені, якими була зв'язана розпластана на спині Лісбет, вона, зустрічаючи його погляд, бачила в ньому збудження. Вона це знала. І він знав, що вона знає. Послання досягло мети.

У ніч свого тринадцятиліття вона вирішила, що ніколи більше не обмінюється жодним словом ні з Петером Те-

лебор'яном, ні з кимось іншим з психіатрів та решти мізкоправів. Такий вона зробила собі подарунок на день народження. Вона стримала дане собі слово. І вона знала, що Петера Телебор'яна її мовчання виводить із себе і, можливо, є головною причиною того, що її щоночі прив'язують до ліжка ременями. Але вона готова була заплатити цю ціну.

Вона навчилася володіти собою, більше не лютувала і не кидалася речами в ті дні, коли її випускали з ізолятора.

Але з лікарями вона не розмовляла.

Зате вона охоче вела ввічливі розмови з доглядальницями, персоналом їдальні та прибиральницями. Це не залишилося непоміченим. Одна доброзичлива доглядальниця, яку звали Кароліна і до якої Лісбет навіть трохи прихилилася, якось її спитала, чому вона так поводиться. Лісбет подивилася на неї запитливо.

— Чому ти не розмовляєш з лікарями?

— Бо вони не слухають, що я їм кажу.

Така відповідь не вирвалася в неї зненацька — це було її повідомлення для лікарів. Знаючи, що всі її висловлювання записуються до медичної картки, вона таким чином документально засвідчила своє обдумане рішення.

Останнього року її перебування в лікарні Святого Стефана Лісбет усе рідше стали відправляти до ізолятора і головним чином у тих випадках, коли їй так чи інакше вдавалося вивести із себе Петера Телебор'яна. Він знов і знов намагався зробити пролом в її затятому мовчанні, змусивши її звернути на нього увагу, а вона щоразу навмисне намагалася допекти його до живих печінок.

Свого часу Телебор'ян спробував змусити Лісбет приймати психотропний засіб, від якого їй ставало важко дихати і думати й виникали напади страху. З цієї миті вона почала відмовлятися приймати ліки і їй примусово давали щодня по три пігулки.

Вона так енергійно чинила опір, що персоналу доводилося утримувати її силоміць, силком відкривати їй рота і буквально впихати пігулки в горло. За першим же разом Лісбет відразу засунула собі пальці в рот і виблювала весь обід на санітарку, яка була найближче. Після цього годувати її пігулками почали в той час, коли вона лежала зв'язана. У відповідь Лісбет навчилася викликати у себе блювання без допомоги пальців. Вона чинила опір так уперто, а боротьба з нею забирала у персоналу так багато сил, що врешті-решт їй дали спокій.

Відразу після того, як їй сповнилося п'ятнадцять років, її раптом перевели назад у Стокгольм і передали в прийомну сім'ю. Цей поворот у долі став для неї цілковитою несподіванкою. В цей час Телебор'ян уже не обіймав посаду головного лікаря, і Лісбет вважала, що тільки тому їй так раптово виписали. Якби це залежало від Телебор'яна, вона досі лежала б в ізоляторі прив'язана до ліжка.

І ось вона побачила його по телевізору. Вона не знала, чи мріє він повернути її назад до себе в лікарню, чи тепер вона вже недостатньо молода, щоб викликати у нього фантазії. Але його випад проти рішення цивільного суду, що відмовився її госпіталізувати, справив належне враження. Жінка-репортер, що розмовляла з ним, розділила його обурення, але вона вочевидь не знала, що слід запитувати з цього при-

воду. Там не знайшлося нікого, хто міг би заперечити Телебор'яну: колишнього головного лікаря лікарні Святого Стефана вже не було серед живих, а голова цивільного суду, який виносив ухвалу в справі Саландер, а зараз мимоволі опинився в ролі цапа-відбувайла, з того часу давно вийшов на пенсію і відмовився дати інтерв'ю пресі.

На текст, що вразив її найбільше, Лісбет наткнулася у вечірньому випуску однієї з місцевих газет Центральної Швеції. Вона перечитала його тричі, а потім вимкнула комп'ютер і закурила. Сидячи на подушці в куточку біля вікна, вона дивилася на вулицю і милувалася нічним освітленням.

«ВОНА БІСЕСУАЛКА», — СКАЗАЛА ПРО НЕЇ ПОДРУГА ДИТИНСТВА

Двадцятишестилітню жінку, яку розшукують за підозрою в трьох убивствах, знайомі описують як людину з великими дивацтвами, у якої ще в шкільні роки були труднощі в спілкуванні. Попри численні спроби залучити її в колектив, вона весь час трималася осібно.

«У неї були очевидні проблеми з визначенням своєї сексуальної орієнтації, — згадує Юханна, одна з її небагатьох подружок по школі. — Вже досить рано стало зрозуміло, що вона не така, як усі, і що вона бісексуалка. Ми дуже турбувалися за неї».

Далі в тексті наводилося кілька епізодів із спогадів Юханни. Лісбет насупила брови. Сама вона не пам'ятала ні цих епізодів, ні жінки, яку вона могла б назвати своєю близькою шкільною подругою, що намагалася залучити її в колектив.

З тексту не було ясно, коли саме сталися наведені події, але вона практично перестала ходити до школи з дванадцятилітнього віку. А значить, її стурбована шкільна подруга зуміла виявити її бісексуальність у дуже юні роки. Незважаючи на величезний потік ідіотських текстів, який ринув на неї за минулий тиждень, інтерв'ю Юханни вразило її найбільше — настільки це була очевидна брехня. Або репортер натрапив на закінчену міфоманку, або ж він сам вигадав цю історію; Лісбет запам'ятала прізвище репортера і включила його до списку об'єктів, що підлягають пильнішому вивченню.

Навіть найпоблажливіші репортажі, націлені на критику сучасного суспільства, що виходили під заголовками на кшталт «Суспільство виявилось неспроможним» або «Вона не дістала необхідної допомоги» не могли пом'якшити її образ ворога народу номер один: серійної вбивці, яка в нападі божевілля порішила трьох поважаних співгромадян.

З цікавістю читаючи різні описи свого життя, Лісбет відзначила, що в опублікованій інформації є одна помітна прогалина. Незважаючи на необмежений, очевидно, доступ до всіх найзасекреченіших і найінтимніших деталей її життя, засоби масової інформації нічого не знали про Вєсь Цей Кошмар, що стався з нею незадовго до її тринадцятиліття. Всі їх відомості про її життя належали до двох періодів: від вступу до початкової школи до одинадцятиліття і потім починаючи з випускування з дитячої психіатричної лікарні і переходу до прийомної сім'ї — у віці п'ятнадцяти років.

Створювалося враження, що хтось, маючи доступ до поліцейських архівів, ділився відомостями із засобами масової інформації, але з якоїсь невідомої причини вирішив залишити Весь Цей Кошмар у темряві невідомості. Це дуже здивувало Лісбет. Бо якщо поліція хотіла підкреслити її схильність до застосування грубої сили, то факти того розслідування могли б чудово цьому сприяти: адже саме вони стали безпосередньою підставою для її відправлення в Уппсалу, до лікарні Святого Стефана, і набагато перевершували ті дрібнички, що трапилися на шкільному подвір'ї.

У Великодню неділю Лісбет поринула у вивчення процесу слідства. Засоби масової інформації допомогли їй скласти досить виразне уявлення про учасників слідчої групи. Вона відзначила, що прокурор Екстрьом є начальником попереднього слідства і що саме він, як правило, виступає на пресконференціях, практично ж керує розслідуванням інспектор кримінальної поліції Ян Бубланські — досить огрядний чоловік у мішкуватому костюмі, який під час прес-конференцій іноді влаштовується збоку від Екстрьома.

За кілька днів вона вже знала про Соню Мудіг, єдину жінку в групі поліцейських, яка першою виявила тіло адвоката Б'юрмана. Вона відзначила імена Ханса Фасте і Курта Свенсона, але не дізналася про Єркера Хольмберга, чие ім'я не згадувалося ні в одному з репортажів. Для кожного з них вона завела окремий файл у своєму комп'ютері і почала заповнювати їх інформацією.

Хід поліцейського розслідування, звичайно ж, описувався в матеріалах, які члени слідчої групи зберігали в своїх ком-

п'ютерах, а їх бази даних містилися на поліцейському сервері. Проникнення у внутрішню Мережу поліції було пов'язане з винятковими труднощами, проте не було неможливим, і Лісбет уже траплялося це робити.

У зв'язку з одним завданням, яке вона чотири роки тому виконувала для Драґана Арманського, вона ознайомилася із структурою поліцейської Мережі і придумала, яким чином можна для своїх потреб увійти до поліцейського реєстру. При спробі проникнути в Мережу ззовні вона зазнала цілковитої невдачі: та була дуже добре захищена і забезпечена несподіваними пастками, які могли привернути до зломщика небажану увагу.

Внутрішня поліцейська Мережа була вибудувана за всіма правилами мистецтва: там була окрема система кабелів, захист від зовнішніх підключень та Інтернету. Таким чином, тут було потрібне або сприяння справжнього поліцейського, що має право доступу в Мережу, або спосіб прикинутися «своєю людиною» для внутрішньої поліцейської Мережі. Щодо цього їй пощастило, бо саме тут у системах захисту з'яв величезний пролом. По всій країні було багато поліцейських дільниць, під'єднаних до Мережі. Деякі з них були маленькими відділеннями без нічних чергових, вони не були обладнані сигналізацією і на ніч залишалися без охорони. Найближча поліцейська дільниця в Лонгвіку неподалік Вестероса була якраз одним з таких відділень. Воно займало приміщення приблизно в сто тридцять квадратних метрів в одній будівлі з місцевою бібліотекою і страховою касою, вдень там було троє поліцейських.

Того разу, чотири роки тому, Лісбет Саландер не вдалося проникнути в Мережу, але вона вирішила, що було б непо-

гано витратити трохи часу і зусиль на те, щоб забезпечити собі доступ про всяк випадок на майбутнє. Прикинувши свої можливості, вона найнялася на літо прибиральницею до бібліотеки Лонгвіка. Прибираючи підлогу за допомогою ганчірки і щітки, вона попутно за десять хвилин устигла вивчити в будівельній конторі міста план приміщень. У неї були ключі від будинку, але не було ключів від поліцейської дільниці. Зате вона виявила, що може без особливих труднощів забратися туди через вікно розташованої на другому поверсі ваної кімнати, яке через літню спеку залишали на ніч прочиненим. Поліцейську дільницю охороняв тільки один сторож, який обходив її кілька разів за ніч. Це було просто сміховинно!

Їй знадобилося всього близько п'яти хвилин, щоб знайти на столі у начальника ім'я користувача і пароль. Потім одна ніч пішла на те, щоб шляхом кількох експериментів вияснити структуру Мережі і з'ясувати, який він мав доступ та які ще існували ступені секретності, недоступні для представників місцевої поліції. Як бонус вона знайшла ще й імена двох користувачів з числа службовців місцевої поліції та їхні паролі. У комп'ютері одного з них, тридцятидволітньої жінки-поліцейського Марії Оттоссон, Лісбет знайшла інформацію про те, що ця жінка подала заяву на вакантне місце в стокгольмській поліції і була прийнята туди слідчим у відділ боротьби з шахрайством. Про Оттоссон Лісбет дізналася все, що тільки можна, позаяк та залишила свій лептоп в незачиненій шухляді столу. Отже, співробітниця поліції Марія Оттоссон мала персональний комп'ютер, яким користувалася на роботі. Чудово! Лісбет ввела в нього свій CD-диск з про-

грамою «Асфіксія I.0» — найпершою версією своєї шпигунської програми. Вона розмістила програмне забезпечення в двох місцях: як активну інтегровану частину «Майкрософту Експлорера» і як бекап¹ в адресній книзі Марії Оттоссон. Лісбет розраховувала на те, що коли навіть Оттоссон купить абсолютно новий комп'ютер, вона перенесе на нього свою адресну книгу, причому був дуже великий шанс того, що вона зробить це на своєму новому робочому місці — у стокгольмському відділенні по боротьбі з шахрайством, де вона мала влаштуватися вже за кілька тижнів.

Лісбет розмістила також програмне забезпечення в настільних комп'ютерах поліцейських, яке дозволяло б їй отримувати з них інформацію, а запозичивши їх ідентифікацію, вона могла сама входити до поліцейського реєстру. Проте тут потрібно було дотримуватися найбільшої обережності, щоб її вторгнення залишалося непоміченим. Так, наприклад, відділ безпеки поліції мав особливу тривожну сигналізацію, яка реагувала на вхід у систему в неробочий час або на різке зростання кількості запитів. Ця ж сигналізація спрацювала б при спробі добути інформацію про розслідування, до яких місцева поліція не мала відношення.

Весь наступний рік Лісбет удвох з колегою-хакером Чумою працювала над тим, щоб добитися контролю над поліцейською Мережею. Зіткнувшись з дуже великими труднощами, через деякий час вони закинули цей проект, але в ході роботи встигли зібрати близько ста ідентифікацій, якими тепер могли в разі потреби скористатися.

¹ Запасну копію (англ.).

Нарешті Чума зробив прорив, хакнувши домашній комп'ютер начальника поліцейського відділу із забезпечення інформаційної безпеки. Це був вільнонайманий економіст, що не мав глибоких знань у галузі комп'ютерної техніки, хоча в його лептопі зберігалася величезна кількість інформації. Таким чином Лісбет і Чума позбавлялися необхідності запускати в Мережу шкідливі віруси, які могли повністю порушити роботу поліцейських комп'ютерів, що зовсім не відповідало їх власним інтересам. Вони були хакерами, а не диверсантами і хотіли дістати доступ до функціонуючої Мережі, а ніяк не зруйнувати її.

Тепер Лісбет Саландер перевірила свій список і з'ясувала, що ніхто з тих, чию ідентифікацію вона колись украла, не був причетний до розслідування потрійного вбивства. Втім, на такий успіх вона і не розраховувала. Зате вона мала змогу без особливих зусиль заходити в поліцейську Мережу і знайомитися з подробицями всешведського розшуку, включаючи найновіші дані, добуті слідством про неї саму. Вона дізналася, що її бачили і намагалися шукати в Уппсалі, Норч'юпінгу, Гетеборзі, Мальмьо, Хаслехольмі і Кальмарі і що було розіслане покращене секретне графічне зображення її зовнішності.

В умовах підвищеної уваги засобів масової інформації на руку Лісбет грало те, що її портретів було дуже мало. Окрім паспортної фотографії чотирилітньої давнини, використаної також на її правах водія, та фотографії в поліцейському реєстрі, на якій була зображена вісімнадцятилітня Лісбет (геть не схожа на себе), знайшлося тільки декілька випадкових

знімків із давніх шкільних альбомів, зокрема фотографія, зроблена однією вчителькою під час шкільної екскурсії до заповідника Накка. На цьому знімку можна було розгледіти неясну фігурку дванадцятилітньої Лісбет Саландер, що сиділа осторонь.

Погано було те, що паспортна фотографія — обличчя із застиглим поглядом спідлоба і стиснутими в ниточку губами — підкріплювала уявлення про неї як про розумово відсталу, асоціальну особу і вбивцю, і засоби масової інформації розтиражували цей образ. Зате цей знімок мав одне важливе достоїнство — він мав разючу несхожість із справжньою Лісбет і не давав ніякої можливості впізнати її при зустрічі.

Вона з цікавістю стежила за все новими даними про особи вбитих. У вівторок засоби масової інформації вже почали топтатися на місці і, за відсутністю драматичних новин про полювання на Лісбет Саландер, стали приділяти більше уваги жертвам злочину. В одній з вечірніх газет з'явилася велика стаття, що змальовувала портрети вбитих: Даґа Свенссона, Міа Бергман і Нільса Б'юрмана. Суть її зводилася до того, що троє достойних людей були по-звірячому вбиті з незрозумілої причини.

Нільс Б'юрман поставав як поважаний адвокат, активний учасник суспільного життя, член Ірінпісу та «діяльний захисник прав молоді». Ціла полоса була присвячена близькому другові й колезі Б'юрмана Янові Хоконссону, чия адвокатська контора була в одному будинку з конторою Б'юрмана і який відгукувався про Б'юрмана як про захисника прав простої людини. За словами одного із службовців Опікунської

ради, Б'юрман був щиро відданий інтересам своєї підопічної Лісбет Саландер.

Уперше за цей день Лісбет криво посміхнулася.

Великий інтерес викликала постать Міа Бергман, що також стала жертвою вбивці. Її описували як чарівну жінку з блискучим розумом, яка вже мала за плечима значний список досягнень і на яку попереду чекала чудова кар'єра. Цитувалися висловлювання її приголомшених друзів, однокурсників і наукового керівника. Головним питанням було: «За віщо?» Друкувалися фотографії покладених перед будинком в Енскеді квітів і запалених свічок.

У порівнянні з нею Дагу Свенссону було присвячено зовсім небагато місця. Його описували як проникливого і безстрашного репортера, але головна увага приділялася його співмешканці.

На подив Лісбет, тільки Великодньої неділі з'ясувалося, що Даг Свенссон працював над великим репортажем для журналу «Міленіум». Ще більше вона здивувалася тому, що в публікаціях не було ні слова про тему його роботи.

Їй так і не потрапила на очі заява Мікаеля Блумквіста для газети «Афтонбладет». Тільки у вівторок згадка про це висловлювання з'явилася в телевізійних новинах, і тут вона зрозуміла, що Мікаель Блумквіст дав неправдиву інформацію. Він заявив, що Даг Свенссон працював над репортажем на тему «Безпека інформації і захист комп'ютерів від незаконного проникнення».

Лісбет Саландер зсунула брови. Вона знала, що це твердження не відповідає істині, і задумалася над тим, яку ж

гру веде «Міленіум». Потім вона зрозуміла, що означало це повідомлення, і вдруге за цей день криво посміхнулася. З'єднавшись із сервером у Голландії, вона двічі клацнула мишкою по іконці з написом «МікБлум/лептоп». Папка під назвою «Лісбет Саландер» і документ «Для Салі» лежали на найвиднішому місці посеред робочого столу, і вона стала читати.

Лісбет довго сиділа перед розкритим листом Мікаеля, її роздирали суперечливі почуття. Досі вона була сама проти всієї Швеції, і це рівняння завдяки своїй простоті було дохідливим і красивим. Аж тут раптом у неї з'явився союзник, принаймні — потенційний союзник, який стверджує, що він вірить у її невинність. І зрозуміло, ним виявилася єдина людина в Швеції, з якою вона не хотіла більше зустрічатися ні за яких умов. Вона зітхнула. Мікаель Блумквіст був усе той же, він, як завжди, повівся до чортиків наївно і порядно. Лісбет Саландер утратила наївність уже в десять років.

Не буває цілком невинних. Є тільки різні ступені відповідальності.

Нільс Б'юрман помер, бо не захотів грати за її правилами. Вона дала йому надійний шанс, але він все одно найняв альфа-самця, намагаючись розправитися з нею. Отже тут уже була не її провина.

Проте якщо на арену вийшов Калле Блумквіст, його участь не варто недооцінювати. Він може їй стати у пригоді.

Він був майстер розгадувати загадки і мав феноменальну заповзятливість, це вона знала з досвіду Хедестада. Учепившись у що-небудь, він тримав це мертвою хваткою. Він був

по-справжньому наївний, але міг діяти там, куди вона не могла сунутися, щоб не виказати своєї присутності. Його можна було використати, коли їй самій доведеться тихо і непомітно сховатися за кордоном — а все йшло до того.

Та на жаль, Мікаелем Блумквістом не можна було керувати. Потрібно, щоб він сам хотів щось зробити і мав для цього моральне виправдання.

Інакше кажучи, він був досить передбачуваний. Трохи поміркувавши, вона створила новий документ, назвавши його «МікуБлуму», і написала одне-єдине слово:

Зала .

Це дасть йому поживу для роздумів.

Вона все ще сиділа за комп'ютером, замислена, як раптом помітила, що комп'ютер Мікаеля Блумквіста запрацював. Його відповідь надійшла незабаром після того, як він прочитав її послання.

Лісбет, ти просто якась кара на мою голову! Хто, чорт забирай, такий Зала? Сполучна ланка, чи що? Якщо знаєш, хто вбив Дага й Міа, то розкажи бодай мені, щоб ми могли розплутати цей клятий клубок і не мучитися. Мікаель.

Добре. Пора підчепити його на гачок.

Вона створила ще один документ і назвала його «Калле Блумквісту». Вона знала, що він розсердиться. Потім написала коротке повідомлення:

Ти журналіст. Ось і розкопуй!

Як вона і сподівалася, його відповідь надійшла відразу і містила заклик міркувати розумно, навіть волала до її почуття. Вона посміхнулася і вимкнула його жорсткий диск.

Але свої шпигунські розшуки вона на цьому не закінчила, а перемкнулася на жорсткий диск Арманського. Вона уважно прочитала його звіт про неї, написаний на другий день Великодня. Із змісту звіту не можна було зрозуміти, кому він адресований, але вона вирішила, що Драган співпрацює з поліцією, сприяючи її пошукам.

Перевірка електронної пошти Арманського не дала нічого цікавого. Вже збираючись вимкнути жорсткий диск, вона раптом наткнулася на послання, адресоване начальникові технічного відділу «Мілтон сек'юриті», — Арманський доручав йому встановити камеру прихованого спостереження в своєму кабінеті.

Ого!

Подивившись дату, вона побачила, що доручення було надіслане в кінці січня, через кілька годин після її відвідин.

Це означало, що, перш ніж зробити Арманському наступний візит, їй доведеться підправити дещо в системі автоматичного спостереження.

Розділ 22

*Вівторок, 29 березня — неділя,
3 квітня*

У вівторок вранці Лісбет Саландер зайшла в картотеку Головного управління кримінальної поліції і зробила запит на ім'я Олександра Залаченка. Там він

не значився, що й не дивно: наскільки їй було відомо, він жодного разу не поставав у Швеції перед судом і навіть не числився в переписі населення.

У реєстр кримінальної поліції вона заходила під виглядом комісара Дугласа Шьольда п'ятдесяти п'яти років, що працював у поліцейському окрузі Мальмьо. І тут вона відчула невелике потрясіння: її комп'ютер раптом запищав і в меню заблимає іконка, подаючи сигнал про те, що хтось розшукує її в чаті ICQ.

Першим її спонуканням було вирвати з гнізда вилку і від'єднатися, але вона швидко схаменулася. У комп'ютері Шьольда не було програми ICQ, вона взагалі рідко є в літніх людей, а частіше використовується для спілкування молоддю і досвідченими користувачами.

А це означало, що хтось шукає саме її. Вибір у цьому випадку був неширокий.

Вона увімкнула ICQ і написала:

Що тобі треба, Чума?

Тебе, Оса, нелегко застати. Ти коли-небудь заглядаєш до своєї пошти?

Як ти мене знайшов?

За Шьольдом. У мене той самий список. Я подумав, що ти вибрала користувача з найбільшим доступом.

Що тобі треба?

Хто такий Залаченко, про якого ти запитувала?

Не лізь не в своє діло!

Що таке відбувається?

Чума, йди до біса!

А я думав, що це в мене, як ти висловлюєшся, проблеми щодо соціальної адаптації. Але якщо вірити газетам, то в порівнянні з тобою я абсолютно нормальний.

Т.

Сама собі покажи палець! Тобі потрібна допомога?

Лісбет трохи подумала. Спочатку Блумквіст, тепер — Чума! Народ наввипередки рветься їй допомагати. З Чумою була одна проблема — він був абсолютний відлюдник, важив сто шістдесят кілограмів і спілкувався з навколишнім світом виключно через Інтернет. Якщо порівнювати з ним, то Лісбет Саландер була активним учасником суспільного життя і мало не душею будь-якої компанії. Не дочекавшись відповіді, Чума відклацав наступний рядок:

Ти тут? Тобі потрібно допомогти вибратися за кордон?

Ні.

Чому ти стріляла?

Заткни пельку!

Ти збираєшся застрелити ще кого-небудь, і чи повинен я боятися за себе? Адже я єдина людина, хто може тебе вислідити.

Не лізь у чужі справи, тоді нічого буде боятися.

Я й не боюся. Якщо тобі що-небудь знадобиться, знайдеш мене в хот-мейлі. Може, тобі зброя потрібна? Новий паспорт?

Ти соціопат.

Це в порівнянні з тобою?

Лісбет вимкнула ICQ, сіла на диван і стала думати. Через десять хвилин вона знову відкрила комп'ютер і послала Чумі по хот-мейлу повідомлення такого змісту:

Прокурор Екстрьом, начальник слідчого відділу, живе в Тебю. Одружений, у нього двоє дітей і є швидкісний Інтернет, проведений на віллу. Мені може знадобитися доступ до його лептопу або домашнього комп'ютера. Я хочу читати його в реальному часі. Hostile takeover з дзеркальним жорстким диском.

Вона знала, що Чума рідко виходить із своєї квартири в Сундбюберзі, і тому сподівалася, що в нього знайдеться під рукою який-небудь розторопний підліток для доручень у зовнішньому світі. Листа вона відправила без підпису. Це було зайве. Відповідь надійшла, коли вона через п'ятнадцять хвилин увімкнула програму ICQ.

Скільки заплатиш?

10 000 на твій рахунок + витрати і 5000 твоєму помічникові.

Я дам про себе знати.

Електронна пошта від Чуми надійшла вранці в четвер, і все послання складалося з ftp-адреси. Лісбет здивувалася: на результат вона сподівалася не раніше ніж через два тижні. Провести «вороже поглинання» навіть за допомогою геніальної програми Чуми і спеціально розробленого устаткування було справою складною і копіткою. У ході цього процесу інформація поступово закачувалася до чужого комп'ютера кілобайт за кілобайтом, поки не виникала нова програма. Швидкість процесу залежала від того, як часто Екстрьом користується своїм комп'ютером, а після його завершення потрібно ще кілька днів на те, щоб перекласти всю інформацію на дзеркальний жорсткий диск. Сорок вісім годин — це був не просто рекорд, а щось теоретично неможливе. Лісбет переповнилася захватом і викликала його ICQ:

Як тобі це вдалося?

У чотирьох членів сім'ї є комп'ютери. І уявляєш собі — у них немає брандмауера! Безпека на нулі. Досить було під'єднатися до кабелю і завантажувати. Мої витрати склали 6000 крон. У тебе стільки знайдеться?

Так. Плюс бонус за терміновість.

Трохи подумавши, вона через Інтернет переклала на рахунок Чуми тридцять тисяч крон. Вона не хотіла лякати його надто вже великою сумою. Потім вона зручно влаштувалася на купленому в «ІКЕА» кріслі і відкрила лептоп начальника слідчого відділу Екстрьома.

За годину вона прочитала всі звіти, які надсилав тому Ян Бубланські. Лісбет підозрювала, що, згідно зі статутом, такі рапорти не повинні були виходити за стіни поліцейського управління, але Екстрьом не звертав уваги на вимоги статуту, якщо вже він забрав ці справи з собою і розмістив їх у приватному комп'ютері, не забезпеченому навіть брандмауером.

Це було зайвим доказом того, що жодна система безпеки не встоїть проти тупості власних співробітників. З комп'ютера Екстрьома вона витягла багато корисної інформації.

Спочатку вона дізналася, що Драган Арманський дав двох своїх співробітників як добровільних помічників слідчій групі інспектора Бубланські. Практично це означало, що «Мілтон сек'юриті» спонсорує полювання, яке на неї веде поліція. Їхнім завданням було всіма засобами сприяти пійманню Лісбет Саландер. «Ну, спасибі, Арманський! Це я тобі ще пригадаю», — подумала Лісбет. Дізнавшись, хто ці співробітники, вона спохмурніла. Бомана вона запам'ятала як людину непривітну, але ввічливу. Ніклас Ерікссон же був нечистим на руку нікчемою, який шахраював з клієнтами, використовуючи своє службове становище в «Мілтон сек'юриті».

Лісбет Саландер мала досить гнучку мораль. При нагоді вона й сама не погребувала б обдурити господарських

клієнтів, але тільки якщо вони того заслужили, і ніколи не порушила б зобов'язання щодо нерозголошення відомостей.

Дуже скоро Лісбет виявила, що просочування інформації в пресу відбувається через самого начальника слідчого відділу Екстрьома. За допомогою електронної пошти він відповідав на низку запитань щодо висновку медичної експертизи про Лісбет Саландер і про зв'язки між нею та Міріам Ву.

Третій зроблений нею важливий висновок свідчив, що група інспектора Бубланськи не мала ані найменшого уявлення про те, де їм потрібно шукати Лісбет Саландер. Вона з цікавістю прочитала звіт про вжиті заходи і взяті під спостереження адреси. Список виявився короткий. Зрозуміло, в ньому значився будинок на Лундагатан, а крім нього адреса Мікаеля Блумквіста, стара адреса Міріам Ву на площі Святого Еріка і «Вітряк», у якому вона іноді бувала.

«От дідько! — подумала Лісбет. — І як мені тільки надало засвітитися поряд з Міммі? Треба ж було додуматися до такої дурниці!»

У п'ятницю сищики Екстрьома вийшли навіть на слід групи «Персти диявола». Лісбет дійшла висновку, що тепер вони зроблять візити ще за кількома адресами, і насупилась. Мгу, після цього дівчатка з «Перстів диявола», мабуть, назавжди зникнуть з кола її знайомств, хоча вона навіть жодного разу не зустрічалася з ними після свого повернення до Швеції.

Що довше вона над усім цим думала, то більше дивувалася. Прокурор Екстрьом старанно постачав пресі інформацію, перетрушуючи всяку брудну білизну. Мету його зрозуміти було неважко: він заробляв собі популярність і готував ґрунт на майбутнє, коли йому доведеться висувати проти неї обвинувачення.

Але чому ж він змовчав про поліцейське розслідування 1991 року? Адже це стало безпосередньою причиною її направлення до лікарні Святого Стефана. Чому він тримає в таємниці цю історію?

Лісбет увійшла в комп'ютер Екстрьома і цілу годину проглядала його документи. Закінчивши цю роботу, вона закурила сигарету. Вона не знайшла жодного посилання на події 1991 року і мусила зробити несподіваний висновок: він просто нічого про це не знав!

Спочатку Лісбет розгублено вклякла, та потім погляд її зупинився на ноутбуку. Чим не завдання для старини Калле Блумквіста! Він-бо в нього вчепиться так, що не одірвеш. Вона знов увімкнула комп'ютер, зайшла на його жорсткий диск і створила документ «MB2»:

Прокурор Е. забезпечує ЗМІ інформацією. Запитай у нього, чому він мовчить про давнє поліцейське розслідування.

Цього буде досить, щоб підштовхнути його до дії. Вона терпляче дочекала дві години, перш ніж Мікаель увійшов у Мережу і зайнявся своєю електронною поштою. Через п'ятнадцять хвилин він побачив її документ, а потім ще через п'ять відповів їй своїм документом під назвою

«Криптограма». Він не клюнув на приманку, а натомість завів стару пісню про те, що хоче дізнатися, хто вбив його друзів.

Це прагнення було для Лісбет зрозуміле. Вона трохи злагідніла і відповіла документом під заголовком «Криптограма 2»:

Як ти вчиниш, якщо виявиться, що це я?

По суті, вона ставила йому дуже особисте питання. Він відповів їй документом «Криптограма 3». Його відповідь справила на неї сильне враження:

Лісбет, якщо ти зовсім з'їхала з глузду, то допомогти тобі, напевно, зможе тільки Петер Телебор'ян. Але я не вірю, що ти вбила Даґа й Міа. Сподіваюся і молюся, щоб я був правий.

Даґ і Міа хотіли викрити мафію секс-послуг. Я припускаю, що саме це якимсь чином стало мотивом до вбивства. Але в мене немає жодних доказів.

Я не знаю, який кіт між нами перебіг, але одного разу ми якось говорили з тобою про дружбу. Я сказав, що дружба ґрунтується на двох речах: пошані і довірі. Навіть якщо ти через щось мною незадоволена, ти все одно можеш на мене поклас-тися і довіряти мені. Я ніколи не видавав твоїх секретів. Навіть того, що сталося з мільярдами Веннерстрьома. Вір мені. Я тобі не ворог. М.

Ім'я Телебор'яна спочатку її розлютило. Потім вона зрозуміла, що Мікаель зовсім не збирався її дратувати. Він гад-

ки не мав про те, хто такий Петер Телебор'ян, і, швидше за все, бачив його тільки по телевізору, де той виступав як поважаний фахівець і всесвітньо визнаний експерт у галузі дитячої психіатрії.

Але найбільше її вразила згадка про мільярди Веннер-стрьома. Звідки він про це дізнався? Вона була впевнена, що не зробила ніяких помилок і що жодна жива душа на світі не знає про її тодішні дії.

Вона кілька разів перечитала його лист.

Від нагадування про дружбу їй зробилося недобре. Вона не знала, що на це відповісти.

Нарешті вона створила документ «Криптограма 4»:

Мені треба над цим подумати.

Вона від'єдналася і сіла біля вікна.

Лісбет Саландер вийшла з квартири в районі Мосебакке тільки об одинадцятій годині вечора в п'ятницю. Ось уже кілька днів, як у неї закінчився запас піци та інших продуктів: не залишилося ні крихти хліба, ні шматочка сиру. Останні три дні вона харчувалася вівсяними пластівцями, купленими якось під настрій, коли вона подумала, що пора перейти на здорове харчування. Тепер вона зробила відкриття, що склянка вівсяних пластівців зі зменькою родзинок і двома склянками води в мікрохвильовці за одну хвилину перетворюється на цілком їстівну вівсяну кашу.

Поворотитися змусив її не тільки брак їжі. Їй треба було терміново розшукати одну людину, а це завдання, на жаль, неможливо було виконати, сидячи в квартирі в районі пло-

щі Мосебакке. Вона попрямувала до гардероба, дістала з нього білявий парик і взяла норвезький паспорт на ім'я Ірене Нессер.

Ірене Нессер була реально існуюча жінка. Зовні вона була схожою на Лісбет Саландер і три роки тому загубила свій паспорт, який турботами Чуми потрапив до рук Лісбет і ось уже вісімнадцять місяців у разі потреби допомагав їй виступати в чужому вигляді.

Лісбет вийняла колечка з брів та ніздрів і перед дзеркалом у ванній зробила макіяж. Вона одяглася в темні джинси, просту, але теплу коричневу куртку, розшиту золотом, і вуличні чобітки на високих підборах. У картонній коробці в неї лежав запас балончиків із сльозоточивим газом, вона взяла звідти один. Вона навіть дістала електрошокер, до якого не торкалася вже рік, і поставила його на зарядку. Склавши в нейлонову сумку зміну одягу, пізно ввечері вона вийшла з квартири.

Спершу Лісбет пройшлася до ресторану «Макдональдс» на вулиці Хорнсгатан — там вона менше ризикувала зіткнутися ніс у ніс з ким-небудь з колишніх товаришів по службі з «Мілтон сек'юриті», ніж у «Макдональдсах» в районі Шлюзу чи площі Медборгарплатс. Вона з'їла бігмак і випила велику склянку коли.

Поївши, вона сіла на четвертий номер і доїхала до площі Еріксплан, а звідти пішки дійшла до Уденплана і незабаром після півночі опинилася перед будинком на Уппландсгатан, де була квартира покійного адвоката Б'юрмана. Вона не думала, що за квартирою ведеться спостереження, але відзначила, що на його поверсі світиться вікно сусідньої квартири,

тому вирішала про всяк випадок прогулятися до Ванадісплана. Повернувшись за годину, вона побачила, що світло в сусідній квартирі погасло.

Безшумно, ледве торкаючись ногами сходів, Лісбет піднялася до Б'юрманової квартири. Столовим ножом вона обережно зрізала липку стрічку, якою поліція опечатала квартиру, і нечутно відчинила двері.

Вона засвітила в передпокої, знаючи, що його не видно зовні, і тільки тоді ввімкнула ліхтарик і попрямувала до спальні. Жалюзі були зачинені. Вона провела променем ліхтарика по ліжку, на якому ще темніли плями крові, пригадала, що сама трохи не вмерла на цьому ліжку, і несподівано відчула глибоке задоволення від того, що Б'юрман нарешті пішов з її життя.

Мета її візиту на місце злочину полягала в тому, щоб роздобути відповіді на два питання. По-перше, вона не розуміла, який зв'язок існує між Б'юрманом і Залою. У тому, що він існує, Лісбет була переконана, але, вивчивши вміст Б'юрманового комп'ютера, не змогла вияснити, в чому він полягає.

По-друге, було ще одне питання, над яким вона весь час сушила голову. Під час нічного візиту кілька тижнів тому Лісбет помітила, що Б'юрман вийняв частину пов'язаних з нею документів з папки, в якій у нього лежали всі матеріали про Лісбет Саландер. Сторінки, що їх бракувало, були тією частиною доручення соціального відомства, в якій у найкоротшій формі давався загальний опис психічного стану його підопічної. Б'юрманові ці сторінки були

не потрібні, і цілком можливо, що він просто викинув з папки зайве. Однак проти цього говорило те, що адвокати ніколи не викидають документів, що стосуються справи. Хоч яким би непотрібним був той чи інший папірець, позбавлятися його було зовсім нелогічно. Проте ці сторінки зникли з її папки і не знайшлися ні в якому іншому місці його робочого столу.

Вона переконалася, що поліція забрала з собою папки, що мали відношення до Лісбет Саландер, і дещо з інших документів, а потім витратила дві години на те, щоб ретельно, метр за метром, обшукати квартиру на предмет чогось, що залишилося непоміченим поліцією. В результаті, на свій жаль, вона змушена була визнати, що, судячи з усього, поліція нічого не пропустила.

На кухні вона знайшла шухляду, в якій лежали різні ключі: ключі від машини, від дверного замка і від всячого. Безшумно піднявшись на горище, вона перепробувала кілька всяких замків і нарешті відшукала комірку, в якій Б'юрман зберігав непотрібні речі. Там виявилось дещо із старих меблів, гардероб із зайвим одягом, лижі, автомобільний акумулятор, картонні коробки з книжками і ще всякий мотлох. Не знайшовши нічого цікавого, вона спустилася вниз і за допомогою дверного ключа відшукала його гараж. Там вона побачила «Мерседес» покійного, але в ньому теж не знайшлося нічого цікавого.

Навідуватись до його контори вона не стала: у ній вона була кілька тижнів тому, тоді ж, коли востаннє побувала в квартирі, і знала, що на службі Б'юрман уже два роки не буває і там немає нічого, крім пилу.

Піднявшись знову в квартиру, Лісбет сіла у вітальні на диван і задумалась. Через кілька хвилин вона встала, повернулася на кухню до шухляди з ключами й уважно переглянула їх усі. Одна із в'язок складалася з ключа від англійського замка, ключа від французького замка і вкритого іржею старовинного ключа. Вона насупила брови, потім перевела погляд вище на тумбочку поряд з посудною мийкою, в якій у Б'юрмана були складені десятків зо два пакетиків з насінням. Вийнявши їх, Лісбет переконалася, що це насіння гордньої зелені.

У нього десь є літній будиночок. Або дачка в садовому товаристві. Ось чого вона раніше не помітила!

Їй знадобилося всього три хвилини для того, щоб знайти серед Б'юрманових квитанцій одну шестилітньої давнини, за якою він розплатився з будівельною фірмою за земляні роботи з облаштування під'їзного майданчика перед будинком, а ще за хвилину вона знайшла страхове свідоцтво на житловий будинок в районі Сталлархольма під Марієфредом.

О п'ятій годині ранку Лісбет зайшла до супермаркету, що працює всю ніч, на початку Хантверкаргатан біля Фрідхемсплана, де запаслася достатньою кількістю піци, молока, хліба та інших продуктів. Крім того, вона купила ранкову газету, в якій її увагу привернув заголовок:

ЖІНКА, ЯКУ РОЗШУКУЮТЬ,
ВИЇХАЛА ЗА КОРДОН?

З якоїсь невідомої причини ця газета написала про неї, не називаючи прізвища. Там вона згадувалася як «двадця-

тишестилітня жінка». У тексті говорилося, що, за твердженням одного поліцейського джерела, їй, очевидно, вдалося непомітно виїхати за кордон і зараз вона, можливо, в Берліні. Звідти було отримано повідомлення, ніби її бачили в одному «анархо-феміністському клубі», розташованому в Крейцберзі, а отже, робила висновок газета, вона полетіла до Берліна. Цей клуб описувався в статті як місце зібрань молоді, що захоплюється всім — починаючи від політичного тероризму і кінчаючи антиглобалізмом і сатанізмом.

Вона повернулася в Сьодермальм автобусом номер чотири і, вийшовши на Росенлундсгатан, пішки дійшла до Мосебакке. Вдома вона зварила собі каву, приготувала бутерброди і тільки тоді лягла спати.

Лісбет проспала довго і прокинулася, коли було вже далеко за полудень. Задумливо пригнувшись до простирадла, вона вирішила, що час змінити постільну білизну, і суботній вечір присвятила прибиранню квартири. Вона винесла сміття і, зібравши старі газети в два пластикові мішки, поставила їх у комірку в передпокої. За два прийоми вона перепрала в машині цілу гору спідньої білизни, майок і джинсів, розібрала посуд, увімкнула посудомийну машину, а на закінчення пропилососила меблі і вимила підлогу.

До дев'ятої вечора вона геть упріла. Наливши ванну, Лісбет щедро додала у воду піни, вляглася в неї, заплющила очі і стала думати. Коли вона прокинулася, було вже дванадцята ночі і вода в ванні зовсім остигла. Розсерджена Лісбет вилізла, витерлася досуха, лягла в ліжку і майже відразу знову заснула.

У неділю вранці, увімкнувши ноутбук, Лісбет розлютилася від тих дурниць, що їх там понаписували про Міріам Ву. Їй стало гидко на душі, і її почала мучити совість. Вона й не думала, що бідолашній Міммі так перепаде, адже єдина провина Міммі полягала в тому, що вона була знайомою Лісбет. Знайомою? Чи подругою? Чи коханкою?

Лісбет сама не знала, яке слово краще підходить для позначення їх стосунків, але розуміла, що хоч якими були б ці взаємини раніше, тепер їм напевно настав кінець. Їй доведеться викреслити ім'я Міммі з короткого списку своїх знайомих. Після всього того, що було понаписувано в газетах, Міммі навряд чи захоче ще коли-небудь мати справу з божевільною психопаткою Лісбет Саландер.

Ця думка доводила її до сказу.

Вона відзначила собі на майбутнє ім'я Тоні Скале, журналіста, який розпочав це цькування. Крім того, вона вирішила відшукати того борзописця в смугастому піджаці, який у своїй розгнuzданій статейці постійно вживав вислів «лесбіянка садомазохістського напрямку».

У Лісбет набрався вже чималий список людей, якими вона збиралася при нагоді зайнятися серйозно.

Але спочатку потрібно було розшукати Залу.

Що вона робитиме далі, після того як його знайде, вона ще не знала.

О восьмій годині ранку в неділю Мікаеля розбудив телефонний дзвінок. Ще не зовсім прокинувшись, він простягнув руку і взяв слухавку.

— Доброго ранку, — пролунав звідти голос Еріки Бергер.

— Ммм... — промимрив Мікаель.

— Ти сам?

— Так, на жаль.

— У такому разі пропоную тобі встати, прийняти душ і поставити каву. Через п'ятнадцять хвилин до тебе прийде гість.

— Який гість?

— Паоло Роберто.

— Це боксер? Король рингу?

— Він самий. Він зателефонував мені, і ми проговорили півгодини.

— Це чому ж?

— Чому він мені зателефонував? Ну, ми трохи знайомі. В усякому разі, вітаємося при зустрічі. Якось я брала в нього довге інтерв'ю, коли він знімався у фільмі Хільдебранда, в наступні роки ми ще кілька разів випадково зустрічалися.

— Я не знав. Але питання в тому, навіщо йому приспичило приходити до мене?

— Тому, що... Ну та краще вже хай він сам тобі пояснить.

Мікаель ледве встиг прийняти душ і натягнути штани, як Паоло Роберто вже дзвонив йому в двері. Він впустив гостя, посадив за обідній стіл і попросив зачекати. Діставши собі чисту сорочку, Мікаель приготував дві порції подвійного еспресо і розлив по філіжанках, додавши по ложечці молока. Паоло Роберто з повагою подивився на цей кулінарний витвір.

— Ви хотіли поговорити зі мною?

— Мені порадила Еріка Бергер.

— Добре. Слухаю вас!

— Я знаю Лісбет Саландер.

Мікаель звів брови:

— Он як?

— Я трохи здивувався, почувши від Еріки Бергер, що ви теж з нею знайомі.

— Краще розкажіть усе спочатку.

— Гаразд. Так-от: позавчора я повернувся додому, провівши місяць у Нью-Йорку, і раптом бачу в кожній чортовій газетці на першій сторінці фізіономію Лісбет. У газетах про неї пишуть чортзна-яку мерзоту. І жоден чорт не знайшов для неї жодного доброго слова!

— Ви вже тричі згадали чорта на одному диханні.

— Вибачте! Але надто вже кепсько у мене на душі. Взагалі-то я зателефонував Еріці, бо мені треба було виговоритися, а до кого звертатися, я й сам не знав. А позаяк той журналіст з Енскеда працював на «Міленіум» і, значить, мав знати Еріку, то я їй і зателефонував.

— Гаразд.

— Навіть якщо Саландер звихнулася і зробила все те, що їй приписує поліція, вона все-таки заслуговує, щоб з нею вчинили по справедливості. Як-не-як у нас правова держава, і перш ніж судити людину, треба її спочатку вислухати.

— Я такої самої думки, — сказав Мікаель.

— Я це зрозумів з розмови з Ерікою. Коли я телефонував у «Міленіум», я думав, що ви там теж на неї напосілися, тим паче що цей журналіст Даг Свенссон працював на вас. Але Еріка сказала, що ви вважаєте її невинною.

— Я знаю Лісбет Саландер. І мені важко уявити собі її в ролі божевільної вбивці.

Несподівано Паоло розреготався.

— Скритна вона, звичайно, діваха. Але вона гарна людина. Мені вона сподобалася.

— А звідки ви її знаєте?

— Я боксував із Саландер ще тоді, коли їй було сімнадцять років.

Мікаель Блумквіст міцно зажмурився і лише через десять секунд розплющив очі, щоб знову подивитися на Паоло Роберто. Як завжди, Лісбет Саландер не переставала робити сюрпризи.

— Ну звичайно! Лісбет Саландер боксує з Паоло Роберто! Ви ж з нею спортсмени однієї вагової категорії!

— Я не жартую.

— Вірю, вірю. Якось Лісбет говорила мені, що вона іноді боксує з хлопцями в якомусь клубі.

— Зараз я все розкажу. Десять років тому я вступив до Цинкендамського клубу помічником тренера для роботи з юніорами, які хотіли там займатися. Я тоді вже був професійним боксером, а голова юніорської секції цього клубу вирішив, що я буду гарною приманкою, тож я почав ходити туди вечорами і працювати з хлопцями спаринг-партнером.

— Зрозуміло.

— Вийшло так, що я пропрацював там усе літо і частину осені. Вони якраз затіяли рекламну кампанію і намагалися залучити до боксу більше молоді. Справді, тоді до них при-

йшло досить багато хлопців п'ятнадцяти-шістнадцяти років і старше. Серед них було немало з іммігрантських родин. Вже краще їм було займатися боксом, ніж вештатися містом і хуліганити.

— Добре.

— І ось одного разу в розпалі літа, де не взялася, приходять у клуб ця миршавенька плюгавка. Ти ж знаєш, як вона виглядає? Прийшла і заявила, що хоче вчитися боксу.

— Уявляю собі цю сцену!

— Там зібралося півдюжини мужиків — усі набагато більші за неї і разів у два більші вагою, і тут, треба ж, така потіха! Я теж потішався. Нічого особливо серйозного, так, трохи піддражнювали її. У нас там є і дівоча група, і я ще по-дурному пожартував, що, мовляв, дівчатам дозволяється боксувати тільки по четвергах чи щось подібне.

— Вона, мабуть, не сміялася.

— Ні. Не сміялася. Тільки подивилася на мене чорними очиськами. І відразу взялася до залишених кимось боксерських рукавичок. Вони були не зав'язані і явно для неї великі. Тут ми, мужики, ще голосніше засміялися. Розумієш?

— Не дуже гарно вийшло.

Паоло Роберто знову засміявся.

— Я виступив наперед і ніби як навмисно злегка тицьнув у неї кулаком.

— Ого!

— Так-таки! І тут вона раптом раз! — і заїхала мені по морді!

Він знову засміявся.

— Я ж навмисне дурня клеїв і не чекав нічого такого. Не встиг я схаменутися, як пропустив уже два-три удари, і лише тоді опам'ятався і почав парировати. Одним словом, м'язової сили в неї було нуль, і удар не удар, а наче тебе пір'інкою мазне. Але коли я почав парировати, вона змінила тактику. Вона діяла інстинктивно, і я пропустив ще кілька ударів. Тут уже я почав захищатися всерйоз і виявив, що швидкість у неї просто зміїна. Якби вона була більшою і сильнішою, це був би, якщо ти розумієш, справжній матч.

— Розумію.

— І тут вона знову змінила тактику і вліпила мені звірячий удар в пах. Дуже навіть чутливий.

Мікаель кивнув.

— Ну, я у відповідь теж ударив і влучив їй в обличчя. Тобто не те щоб по-справжньому заїхав, а так, легенько тицьнув. А вона мене у відповідь у коліно ногою. Тобто дала мені прикурити! Я був утричі вищий і міцніший за неї, і в неї взагалі не було жодних шансів, але билася вона зі мною не на життя, а на смерть.

— Ти її роздражнив.

— Потім я зрозумів. І мені було соромно. Я хочу сказати, що ми ж розвісили афіші, намагалися залучити до клубу молодь, і тут приходять вона і проситься цілком серйозно, щоб її навчили боксу, а її зустрічає згряя мужиків і починає з неї знущатися. Я сам би зїхав з глузду, якби хтось отак повівся зі мною.

Мікаель знову кивнув.

— І все це відбулося за кілька хвилин. Під кінець я схопив її на оберемок, поклав на лопатки і тримав на підлозі,

аж поки вона перестала брикатися. У неї, чорт забирай, на очах були сльози, і вона дивилася на мене з такою злістю...
Еге ж!

— І ти почав займатися з нею боксом.

— Коли вона втихомирилася, я дав їй підвестися і спитав: що, мовляв, як ти — серйозно хочеш вчитися боксу? Вона шпурнула в мене рукавички і попрямувала до виходу. Я кинувся за нею і заступив їй дорогу. Я вибачився і сказав, що, якщо вона це вирішила серйозно, я згоден її вчити, так що приходь, мовляв, завтра о п'ятій годині.

Він трохи помовчав, дивлячись перед собою.

— Назавтра у нас займалася дівоча секція, і вона справді прийшла. Я поставив її на ринг з дівчиною, яку звали Єнні Карлссон. Тій було вісімнадцять, і вона вже два роки займалася боксом. Нам було важко знайти для Лісбет партнерку, тому що в її ваговій категорії були хіба що дванадцятилітні пацанки. Тому я велів Єнні діяти обережно і не бити посправжньому, бо Саландер ще зовсім зелена.

— І як же пішла справа?

— Чесно сказати... Вже через десять секунд Єнні виявилася з розбитою губою. Упродовж цілого раунду Саландер била її, а сама ухилялася від усіх ударів Єнні. Хто б сказав, що ця дівчина до того жодного разу не виходила на ринг! У другому раунді Єнні дійшла до того, що стала вже битися всерйоз, але їй жодного разу не вдалося влучити в Лісбет. Я просто зацікавився. Ніколи мені ще не доводилося бачити, щоб справжній боксер рухався з такою швидкістю. Я сам би хотів мати хоча б половину такої швидкості, як у Лісбет Саландер.

Мікаель кивнув.

— Проблема Саландер була в тому, що удар у неї був нікудишній за силою. Я почав її тренувати. Зо два тижні вона ходила в мене до дівочої секції і програла кілька матчів, бо рано чи пізно чийсь удар досягав мети і тоді доводилося припиняти бій і на руках тягнути її до роздягальні — вона починала скаженіти, штовхатися, бити куди попало і кусатися.

— Пізнаю Лісбет!

— Вона ніколи не визнавала своєї поразки. І врешті-решт вона озлобилася проти себе майже всіх дівчат, так що їхній тренер вигнав її з секції.

— Оце так?

— Еге ж. Оце так. З нею було абсолютно неможливо боксувати. У неї був тільки один стиль, який ми називали стилем Термінатора. Вона прагнула знищити супротивника, причому не мало значення, що це: тренувальний бій чи дружній спаринг. І дівчата дуже часто йшли додому із саднами від ударів ногами. І тут мені спало на думку. У мене були проблеми з одним хлопчиною, якого звали Самір. Йому було сімнадцять років, і він був вихідцем із Сирії. Самір був гарний боксер, фізично міцний, і удар що треба. Але він не вмів рухатися. Він весь час стояв як укопаний.

— Так-так.

— Ну от я і попросив одного разу Саландер прийти того вечора, коли в мене було призначено його тренування. Я звелів їй перевдягнутися і виставив її на ринг проти нього, в шоломі, з капою — все як і належить. Спочатку Самір відмовлявся з нею боксувати, бо вона, мовляв, «усього лише

якесь там дівчисько», ну й інші відмовки у душі справжнього мачо. Тоді я голосно і виразно сказав йому при всіх, що це не спаринг, і запропонував парі, що вона його поб'є. Їй я теж сказав, що це не тренування і Самір битиметься з нею цілком серйозно. Вона подивилася на мене з отим своїм недовірливим виразом. Коли пролунав гонг, Самір усе ще стояв роззявивши рот. А Лісбет пішла в атаку за короля і батьківщину й ударила йому по пиці, та так, що він так і сів на зад. На той час у неї було позаду ціле літо тренувань, з'явилися м'язи і удар став трохи важчим.

— Уявляю собі, як зрадів Самір!

— Ну, про це діло згадували потім не один місяць! Саміра вона віддубасила, як пацана. Вона виграла за очками, а коли б вона була фізично сильнішою, то просто б його знівечила. Через деякий час Самір упав у такий відчай, що почав битися по-справжньому. Я страшенно боявся, що він зуміє її дістати, тоді довелося б викликати «швидку». Вона захищалася, підставляючи плече, і летіла на канати, бо удари такої сили її відкидали. Плечі у неї були всі в синцях, але Самір жодного разу не зумів провести справжнього удару.

— От чорт! Шкода, я цього не бачив!

— Після того вечора мужики в клубі стали поважати Саландер, особливо Самір. І я почав ставити її на спаринг з хлопцями, які були набагато більші і важчі за неї. Вона була моєю секретною зброєю, і це були, чорт забирай, гарні тренування! Ми встановили план, за яким завданням Лісбет було провести п'ять ударів з попаданням у різні точки тіла: у щелепу, лоб, живіт і так далі. А її партнери по-

винні були оборонятися і захищати ці точки. Провести бій із Саландер стало питанням престижу. Це було все одно що битись із шершнем. Ми так і звали її — Оса, і вона стала для клубу чимось на кшталт талісмана. По-моєму, їй це подобалося, бо якось вона прийшла до клубу з витатуваною на шиї осою.

— І як довго це все тривало?

— Раз на тиждень протягом трьох років. На умовах повного робочого дня я пропрацював там тільки одне літо, а потім уже бував коли-не-коли. Тренувала Саландер і далі Путте Карлссон — наш тренер юніорської групи. Потім Саландер влаштувалася на роботу, і в неї вже не було часу приходити так часто, як раніше, але аж до минулого року вона з'являлася на тренування що два тижні. Я зустрічався з нею кілька разів на рік, і ми проводили спаринг. Це були гарні тренування, такі, що змушують попідніти. Вона майже ніколи ні з ким не розмовляла. Якщо не було спарингу, вона могла дві години поспіль інтенсивно працювати з грушею і гамселила її так, немов перед нею смертельний ворог.

Розділ 23

*Неділя, 3 квітня — понеділок,
4 квітня*

Мікаель приготував ще два еспресо. Попросивши вибачення, він закурив сигарету. Паоло Роберто тільки знизав плечима. Мікаель задумливо дивився на нього.

Паоло Роберто виглядав як людина відверта, звикла правду казати у вічі. Мікаель відразу зрозумів, що і в приватному житті він такий же непоступливий, але що водночас він розумний і скромний. Ще він пам'ятав, що Паоло Роберто прагне також зробити політичну кар'єру як кандидат до риксдагу від соціал-демократичної партії. Мікаель дедалі більше переконувався, що в цього хлопця є голова на плечах, і зловив себе на мимовільній симпатії до цієї людини.

— І чому ж ти прийшов з цим до мене?

— Саландер ускочила в дуже неприємну історію. Їй потрібний друг, який був би на її боці.

Мікаель кивнув.

— А чому ти думаєш, що вона невинна? — спитав Паоло.

— Це важко пояснити. Лісбет ніколи нічого не прощає, але я просто не можу повірити, коли мені говорять, ніби вона застрелила Даґа й Міа. Особливо Міа. У неї не було ніякого мотиву...

— Відомого нам мотиву...

— Добре. Лісбет не роздумуючи могла б застосувати силу проти когось, хто цього заслужив. Та все ж не знаю... Я розпитував інспектора поліції Бубланськи, який веде це слідство. Мені здається, що для вбивства Даґа й Міа була якась причина, і думаю, що прихована вона в тому репортажі, над яким працював Даґ.

— Якщо ти маєш рацію, то їй потрібний не просто друг, який підтримає її морально, коли її зловить поліція. Їй потрібна зовсім інша підтримка.

— Я знаю.

У Паоло Роберто в очах блиснув злий вогник.

— Якщо вона ні в чому не винна, то, значить, вона опинилася в центрі жахливого юридичного скандалу, рівного якому не було в історії. Поліція і ЗМІ звинувачують її в убивстві, і весь той бруд, який про неї пишуть...

— Я знаю.

— То що ж ми можемо зробити? Можу я бодай чимось допомогти?

Мікаель трохи подумав.

— Найкраща допомога, яку ми могли б їй надати, це знайти іншого підозрюваного. Над цим я зараз і працюю. Не найкраща, але все-таки допомога полягає в тому, щоб знайти її саму, поки її не встигла пристрелити поліція. Адже Лісбет не та людина, яка може добровільно здатися.

Паоло Роберто кивнув.

— І як нам її знайти?

— Не знаю. Є, правда, одна річ, яку ти міг би зробити. Суто практично, якщо в тебе буде таке бажання.

— Моя дівчина поїхала на весь тиждень. У мене є і час і бажання.

— Так от, я подумав, якщо вже ти боксер...

— То?

— У Лісбет є подруга — Міріам Ву, ти напевно про неї читав.

— Вона більш відома як лесбійка і садомазохістка зі схильністю до ігор у дусі БДСМ. Так, я читав про неї.

— У мене є номер її мобільника, і я намагався до неї додзвонитися. Вона дає відбій, як тільки почує, що з нею говорить журналіст.

— Її можна зрозуміти.

— Мені самому ніколи полювати на Міріам Ву. Але я читав, що вона займається кікбоксингом. І я подумав, якщо з нею захоче поговорити відомий боксер...

— Зрозумів. І ти сподіваєшся, що через неї ми вийдемо на Саландер.

— Поліції вона сказала, що уявлення не має, де живе Лісбет Саландер. Але я думаю, варто спробувати.

— Дай мені її номер. Я спробую її знайти.

Мікаель передав йому номер мобільника та адресу на Лундагатан.

Гуннар Бйорк провів вихідні, намагаючись проаналізувати стан своїх справ. Його майбутнє висіло на волосинці, і йому потрібно було добре розіграти ті погані карти, які йому дісталися.

Мікаель Блумквіст — мерзенна скотина. Питання тільки в тому, чи варто спробувати вмовити його мовчати про зв'язки Бйорка з тими клятими дівчиськами. Він скоїв недозволену річ, і він нітрохи не сумнівався, що вилетить з тріском, якщо це викриється. Газети його просто розірвуть. Поліцейський із Служби безпеки, що користується послугами неповнолітньої повії... Хоч би ця нещасна шльондра була трохи старша!

Але сидіти склавши руки означало самому підписати собі вирок. У Бйорка вистачило розуму нічого не говорити Мікаелю Блумквісту. Він усе прочитав по його обличчю і помітив його реакцію: Блумквіст сам мучився, він шукав інформацію, але йому доведеться за неї заплатити. Ціною буде його мовчання. Це був єдиний вихід.

Питання про Залу означало, що в розслідуванні вбивства з'явилося абсолютно нове рівняння.

Даґ Свенссон розшукував Залу.

Б'юрман теж розшукував Залу.

А комісар Бйорк був єдина людина, яка знала, що між Залою і Б'юрманом існував зв'язок, а з цього виходило, що від Зали вела ниточка і до Енскеда, і до площі Уденплан.

А це вже створювало для подальшого благополучного існування Бйорка ще одну драматичну проблему. Адже це він передав Б'юрману інформацію про Залаченка, зробивши це просто по дружбі і не подумавши про те, що ці відомості як і раніше залишалися секретними. Така, здавалося б, дрібниця, проте через неї зроблене стало непростимою помилкою.

До того ж, відколи в п'ятницю у нього побував Мікаель Блумквіст, він скоїв ще один злочин. Як поліцейський, він був зобов'язаний, отримавши інформацію, що має відношення до розслідування вбивства, негайно повідомити про це. Але, передавши цю інформацію інспекторові Бубланськи чи прокуророві Екстрьому, він тим самим автоматично викрив би себе самого. Це стало б надбанням громадськості — не те, що стосувалося шльондр, а історія із Залаченком.

У суботу він поквапився навідатися на своє робоче місце до відділу безпеки в Кунгсхольмі, витягнув усі старі папери, що стосувалися Залаченка, і перечитав зібраний матеріал. Він сам писав ці донесення, але з того часу минуло вже багато років. Останній документ був десятирічної давнини.

Залаченко.

Цей слизький чорт!

Зала.

Гуннар Бйорк сам записав у своєму розслідуванні це прізвисько, але, скільки він пам'ятав, ніколи ним не користувався.

Проте зв'язок був абсолютно очевидний — зв'язок з Енскедом, з Б'юрманом і з Саландер.

Гуннар Бйорк замислився. Йому ще не було ясно, як усі частини головоломки пов'язані між собою, але він, здається, здогадувався, чому Лісбет Саландер вирушила до Енскеда. Він легко міг собі уявити, що Лісбет Саландер у нападі люті вбила Дага Свенссона і Міа Бергман або тому, що вони відмовилися їй допомагати, або тому, що чимось її спровокували. У неї був мотив, про який знав тільки Гуннар Бйорк і, можливо, ще двоє-троє людей.

Вона ж зовсім божевільна. Бог дасть, її під час арешту застрелить який-небудь поліцейський. Вона знає, і якщо вона заговорить, то все може розкритися.

Але тут хоч як міркуй, факт залишався фактом: особисто для нього мовчання Мікаеля Блумквіста було єдиним шансом, а ніщо інше його зараз не хвилювало. Він відчував, як у ньому наростає відчай. Треба добитися від Блумквіста, щоб той погодився визнати його своїм анонімним джерелом і мовчати про його... пікантні пригоди з цими чортовими шльондрами. Ех, якби, чорт забирай, Саландер прострелила довбешку цьому Блумквісту!

Він кинув погляд на телефонний номер Залаченка і зважив усі «за» і «проти» того, щоб йому зателефонувати. Але так ні на що й не зважився.

Мікаель узяв собі за правило регулярно підбивати підсумок своїх розшуків. Після того, як Паоло Роберто пішов, він присвятив годину цьому заняттю. Виходили записки, що формою нагадували щоденник, у якому він висловлював свої думки і в той же час точно фіксував усі розмови, зустрічі та інші частини виконаної роботи. Документи він зберігав у зашифрованому вигляді, а копії пересилав Еріці Бергер і Малін Ерікссон, щоб постійно тримати в курсі своїх колег.

Даг Свенссон пильно займався Залою в останні тижні перед своєю загибеллю. Це ім'я вперше прозвучало в останній їх з Мікаелем телефонній розмові, за дві години до вбивства. Гуннар Бйорк стверджував, що йому про Залу дещо відомо.

Коли Мікаель підсумував те, що йому вдалося дізнатися про Бйорка, відомостей набралось зовсім небагато.

Гуннару Бйорку було шістдесят два роки, народився у Фалуне, не одружений, у поліції працював з двадцяти одного року. Почав як патрульний, але закінчив юридичний факультет і потрапив до таємної поліції вже у двадцять шість чи двадцять сім років. Це сталося в 1969-му або 1970 році, якраз під кінець того періоду, коли начальником служби безпеки був Пер-Гуннар Вінге.

Вінге був звільнений після того, як в одній розмові з губернатором Норрботтена Рагнар Лассинанті він назвав Улофа Пальме російським шпигуном. Після цього один за одним посипалися скандали, зокрема вбивство Пальме. Мікаель не мав ані найменшого уявлення, яку роль відігравав (і чи відігравав узагалі) Гуннар Бйорк у драматичних подіях,

що відбувалися в таємній поліції впродовж останніх тридцяти років.

Розвиток кар'єри Бйорка в період 1970—1985 років залишався невідомим, що й не дивно, позаяк діяльність відділу безпеки завжди була засекреченою. Можливо, він застругував олівці в якому-небудь архіві, а можливо, був у Китаї таємним агентом. Але останнє було все ж таки малоймовірно.

У жовтні 1985 року Бйорк був переведений до Вашингтона, де два роки прослужив у шведському посольстві. З 1988 року він знову повернувся до Стокгольма на службу в таємній поліції. У 1996 році він став публічною фігурою, позаяк був призначений заступником начальника відділу у справах іноземних громадян. Що саме він там робив, Мікаель не міг напевно дізнатися. Після 1996 року Бйорк неодноразово виступав у засобах масової інформації у зв'язку з висиланням того або іншого неблагонадійного араба, в 1998 році він привернув загальну увагу, коли з країни вислали цілу групу іракських дипломатів.

Яке це має відношення до Лісбет Саландер і вбивства Дага й Міа? Мабуть, ніякого.

Але Гуннар Бйорк щось знає про Залу.

Тому тут, очевидно, є якийсь зв'язок.

Еріка Бергер нікому, навіть своєму чоловікові, від якого в неї зазвичай не було таємниць, не розповідала, що збирається переходити під крило Великого Дракона — у «Свенска моргонпостен». У «Міленіумі» їй залишалося працювати ще місяць. Їй було страшно. Вона знала, що ці дні пролетять

дуже швидко і несподівано настане останній день її роботи головним редактором.

До того ж їй не давала спокою тривога за Мікаеля. Прочитавши його останні повідомлення по електронній пошті, вона відчула, що в неї занило серце. Вона бачила всі ознаки. В ньому прокинулася заповзятість, яка два роки тому змусила його вчепитися в Хедестад, та ж настирність, якою він був одержимий, коли воював проти Веннерстрьома. Починаючи з Великого четверга для нього перестало існувати все, крім бажання з'ясувати, хто вбив Дага й Міа, і прагнення так чи інакше зняти підозри з Лісбет Саландер.

Попри те що вона цілком співчувала його меті (Даг і Міа були її друзями теж), одна риса Мікаеля її завжди трохи бентежила: досить було йому напасти на слід здобичі, як усе решта для нього втрачало значення.

З тієї миті, як він зателефонував їй учора і повідомив, що кинув виклик інспекторові Бубланськи і затіяв з ним змагання, мовби якийсь нещасний мачо або ковбой, вона відразу зрозуміла, що тепер з ним неможливо буде мати справу, доки він не доб'ється вирішення поставленого завдання. Тепер він буде поперемінно то захоплюватися собою, то впадати в депресію. І десь у його рівнянні буде присутнім ризик, швидше за все, зовсім невинуватий.

І потім — Лісбет Саландер! Еріка бачила її всього раз і дуже мало знала про цю дивакувату дівчину, щоб цілковито поділяти переконання Мікаеля в її невинності. А раптом правий був Бубланськи? Раптом вона злочинниця? Тільки уявити собі, що Мікаель зуміє її розшукати і опиниться вічна-віч з психопаткою, озброєною вогнепальною зброєю!

Несподівана розмова з Паоло Роберто сьогодні вранці ні в якому разі її не заспокоїла. Звичайно, добре, що Мікаель буде не самотній у своєму прагненні підтримати Саландер, але тільки йому бракувало зв'язуватися з таким мачо, як Паоло Роберто!

А до всього їй потрібно було підшукати собі заміну, когось, хто замість неї стане біля керма «Міленіуму». Причому тепер з цим доводилося вже поспішати. Вона хотіла було зателефонувати Крістерові Мальму та обговорити цю справу, але зрозуміла, що не може поділитися своїм рішенням з ним, не повідомивши спочатку Мікаеля.

Мікаель був блискучий репортер, але для посади головного редактора зовсім не годився. У цьому випадку Крістер був набагато відповіднішою кандидатурою, але вона сумнівалася, що він пристане на подібну пропозицію. Малін ще надто молода і нерішуча, Моніка Нільссон — дуже заклопотана собою. Хенрі Кортес — гарний репортер, але теж дуже молодий і недосвідчений для такої посади. Лотта Карім була дуже м'яка. І в той же час у Еріки не було певності, що Крістер і Мікаель погодяться прийняти замість неї нову сторонню людину.

Вона ускочила в жахливу халепу!

Не так би вона хотіла завершити роки, віддані роботі в «Міленіумі».

У неділю ввечері Лісбет Саландер знову відкрила «Асфіксію І.3» і ввійшла до дзеркального жорсткого диска «Мік-Блум/лептоп». Переконавшись, що він зараз не в Мережі, вона цілу годину читала те, що в нього з'явилося нового за останні два дні.

Читаючи журнал розслідування, який вів Мікаель, вона подумала, чи не задля неї він пише все так детально, а якщо так, то що б це могло означати. Він, звичайно, усвідомлював, що вона заходить у його комп'ютер, а отже, хотів, щоб вона прочитувала все ним написане. Але питання було в тому, чого він не пише. Знаючи, що вона переглядає матеріал, він міг маніпулювати потоком інформації. Мимохідь вона відзначила, що він, очевидно, не просу- нувся надто далеко, а тільки кинув виклик інспекторові Бубланськи, пообіцявши довести, що вона невинна. Це чомусь викликало в неї роздратування. Мікаель Блумквіст робив висновки на підставі не фактів, а емоцій. Наївний дурень!

Проте він усе-таки теж вийшов на Залу. «Правильно мислиш, Калле Блумквісте!» — похвалила його Лісбет. Вона запитувала себе, чи став би він цікавитися Залою, якби вона не підкинула йому це ім'я.

Потім з легким здивуванням вона виявила, що на сцені несподівано з'явився Паоло Роберто. Це була чудова новина, і Лісбет раптом усміхнулася. Їй подобався цей задавака — справжній мачо до кінчиків нігтів. Коли вони зустрічалися на рингу, він добряче давав їй духопелу. Тобто в тих випадках, коли йому вдавалося її дістати.

Зненацька вона так і підскочила на стільці, розшифрувавши і прочитавши останнє повідомлення, послане Мікаелем Блумквістом Еріці Бергер.

Гуннар Бйорк. Поліцейський із Служби безпеки, має інформацію про Залу.

Гуннар Бйорк знайомий з Б'юрманом.

Лісбет дивилася перед собою невидючим поглядом, подумки вибудовуючи трикутник: Зала — Б'юрман — Бйорк. Yes, that makes sense¹. Досі вона ніколи не розглядала цю проблему в такому аспекті. Схоже, що Мікаель Блумквіст не такий уже дурень. Але він, звичайно, не розуміє, який між ними зв'язок. Вона й сама цього не розуміла, хоча знала про ті події значно більше, ніж він. Вона подумки оцінила значення Б'юрмана і зрозуміла, що коли вже він знайомий із Бйорком, це робить його набагато важливішою фігурою, ніж їй здавалося дотепер.

Лісбет подумала, що, мабуть, доведеться самій навідатися в Смодаларьо.

Потім вона ввійшла до жорсткого диска Мікаеля і створила новий документ у папці «Лісбет Саландер», назвавши його «Кут рингу». Треба, щоб він побачив його, коли наступного разу відкриє ноутбук. У ньому вона написала:

1. Тримайся подалі від Телебор'яна. Він лиха людина.

2. Міріам Ву не має до цієї справи ніякого відношення.

3. Ти правильно зробив, звернувши увагу на Залу. Він — ключова фігура. Але ти не знайдеш його ні в яких реєстрах.

4. Між Б'юрманом і Залою є якийсь зв'язок. Я не знаю який, але працюю над цим питанням. Бйорк?

5. Важливо: існує поліцейське розслідування, що стосується мене, від 1991 року. Я не знаю номера, під яким воно числиться, і не можу його

¹ Так, це схоже на правду (англ.).

знайти. Чому Екстрьом не передав його ЗМІ? Відповідь: його немає у нього в комп'ютері. Висновок: він не знає про його існування. Як це могло статися?

Трохи поміркувавши, вона додала до написаного:

PS. Мікаелю, я не зовсім невинна. Але я не стріляла в Даґа і в Міа і не маю ніякого відношення до їх убивства. Я бачилася з ними увечері перед самим убивством, але пішла від них раніше, ніж це сталося. Дякую, що ти віриш в мене! Передай привіт Паоло і скажи йому, що в нього чудовий лівий хук.

Поміркувавши ще трохи, вона зрозуміла, що в такої, як вона, інформаційної наркоманки немає сил терпіти невідомість. І написала ще один рядок:

PS2. Звідки тобі відомо щодо Веннерстрьома?

Мікаель Блумквіст виявив створений Лісбет документ через три години. Він перечитав її послання рядок за рядком не менше п'яти разів. Уперше вона зробила пряму заяву про те, що не вбивала Даґа й Міа. Він вірив їй і відчув величезну полегкість. І нарешті вона погодилася з ним спілкуватися, хоча, як завжди, говорила самими загадками.

Подумки він також відзначив, що, заперечуючи свою причетність до вбивства Даґа й Міа, вона нічого не говорить про Б'юрмана. Мікаель пояснив це собі тим, що в своєму посланні згадував тільки Даґа й Міа. Трохи подумавши, він створив «Кут рингу 2».

Привіт, Саллі!

Дякую, що нарешті сказала, що ти невинна. Я вірив у тебе, але навіть на мене подіяв галас у пресі і змусив сумніватися. Пробач мені! Приємно було почути це прямо з твоєї клавіатури. Залишилося тільки знайти справжнього вбивцю. Нам з тобою вже доводилося це робити. Якби ти не говорила такими загадками, це дуже полегшило б справу. Гадаю, що ти читаєш мій щоденник розслідувань. Отже ти більш-менш в курсі моїх справ і міркувань. Думаю, що Бйорк щось знає, днями я поговорю з ним ще раз. Чи не йду я невірним слідом, розшукуючи клієнтів повій?

Те, що ти сказала про поліцейське розслідування, страшенно мене здивувало. Я доручу зайнятися цим моїй товарищі по службі Малін. Адже тобі тоді було років дванадцять-тринадцять? Про що йшлося в розслідуванні?

Твою думку про Телебор'яна я для себе відзначив. М.

PS. Що стосується Веннерстрьома, ти припустилася однієї помилки. Я знав, що ти зробила, ще в Сандхамні під час різдвяних свят, але не став розпитувати, якщо ти сама про це не говорила. І я не збираюся розповідати тобі, в чому полягала помилка, поки ми не зустрінемося за філіжанкою кави.

Відповідь надійшла за три години.

Забудь про клієнтів. Інтерес становить Зала. І один білявий здоровило. Мабуть, поліцейське розслідування повинно мати велике значення, якщо

хтось хоче його втаїти. Навряд чи це пояснюється випадковою недоробкою.

Призначивши на понеділок ранкову нараду з групою інспектора Бубланськи, прокурор Екстрьом прийшов на неї в поганому настрої. Вже більш як тиждень велися пошуки підозрюваної, але їй досі не дали результатів, попри те що поліції було відоме її ім'я і в неї була примітна зовнішність. Настрій Екстрьома не поліпшився, коли Курт Свенссон, що чергував у вихідні, доповів про останні події.

— Вторгнення в квартиру?

— У неділю ввечері зателефонував сусід, який помітив, що з опечатаної квартири Б'юрмана зірвано стрічку. Я з'їздив туди з перевіркою.

— І що ж виявилось?

— Стрічка була розрізала в трьох місцях. Очевидно, лезом або господарським ножом. Розрізано дуже акуратно, так що не відразу помітиш.

— Пограбування? Деякі хулігани спеціалізуються на небіжчиках...

— Ні, пограбування не було. Я обійшов усю квартиру. Всі цінні речі — відео і таке інше — стоять на місці. Зате ключ від Б'юрманової машини лежав на кухонному столі на видному місці.

— Ключ від машини? — перепитав Екстрьом.

— Єркер Хольмберг у четвер побував у квартирі, переживав, чи не пропустили ми чого-небудь. Серед іншого він перевіряв машину. Він присягається, що не залишав на кухонному столі ніякого ключа, і перед тим як іти, він сам знову опечатав квартиру стрічкою.

— Але, можливо, він усе-таки залишив ключ перед очима? Кожен може іноді припуститися помилки.

— Хольмберг цим ключем узагалі не користувався. Він користувався дублікатом із в'язки Б'юрмана, яку ми вилучили під час обшуку.

Бубланські потер підборіддя:

— То виходить, це було не звичайне пограбування?

— Це означає, що хтось побував там і нишпорив по квартирі. Очевидно, це сталося в проміжку між четвергом і недільним вечором, коли сусід помітив, що стрічку розрізано.

— Інакше кажучи, хтось щось шукав... Єркере?

— Там не залишилося нічого, ми все вже вилучили.

— Принаймні, наскільки нам відомо. Мотив убивства як і раніше залишається абсолютно неясним. Ми виходили з того, що Саландер — психопатка, але навіть психопату потрібний якийсь мотив.

— І що ж ти пропонуєш?

— Не знаю. Хтось витратив час на те, щоб обшукати квартиру Б'юрмана. Тут потрібно відповісти на два питання. Перше: хто? І друге: навіщо? То що ж ми прогавили?

Ненадовго запала мовчанка.

— Єркере...

Єркер Хольмберг безнадійно зітхнув:

— Гаразд. Я вирушаю на квартиру Б'юрмана і ще раз по ній пройдуся. З пінцетом.

У понеділок Лісбет Саландер прокинулася об одинадцятій. Вона ще з півгодинки поніжилася в ліжку, перш ніж під-

нятися, поставити каву і прийняти душ. Покінчивши з ранішнім туалетом, вона приготувала собі два великі бутерброди з сиром і всілася за комп'ютер, щоб перевірити, що новенького з'явилося у прокурора Екстрьома, та почитати інтернет-видання різних денних газет. Уже було помітно, що цікавість до вбивства в Енскеді спадає. Потім вона відкрила папку з розслідуваннями Даґа Свенссона і заходила уважно читати записи його розмов із журналістом Пером-Оке Сандстрьомом, який користувався послугами повій, був на побігеньках у секс-мафії і щось знав про Залу. Скінчивши читати, вона налила собі ще кави, сіла до вікна і стала обдумувати прочитане.

До четвертої години план був готовий.

Їй будуть потрібні гроші. У неї були три кредитні картки. Одна з них була виписана на Лісбет Саландер, і тому користі з неї як з цапа молока, друга — на Ірене Нессер, але Лісбет намагалася нею не користуватись, бо показувати паспорт Ірене Нессер було ризиковано, третя — на фірму «Уосп ентерпрайзис» і обслуговувалася з рахунка, на якому лежало десять мільйонів крон. За цією картою можна було переказувати гроші через Інтернет, і нею міг скористатися будь-хто, але при цьому йому все ж таки довелося б пред'являти особове посвідчення.

Вона пішла на кухню, відкрила бляшанку з-під печива і вийняла з неї пачку папірців. Готівкою в неї виявилось щонайменше 950 крон. Крім того, було ще 1800 американських доларів, що залежалися відтоді, як вона повернулася до Швеції. Долари можна було розмінати в будь-якому магазині «Форекс», не виявляючи себе, і це дещо покращувало справу.

Вона наділа парик Ірене Нессер, одягнулася відповідним чином і поклала в наплічник зміну одягу та коробочку з театральним гримом. Тепер можна було покинути Мосебакке і податися в другу експедицію. Вона дійшла пішки до Фолькунгагантан, звідти до Ерстагатан і за кілька хвилин до закриття зайшла в магазин «Ватски». Там вона купила ізоляційну стрічку, блок, талі і восьмиметровий бавовняний якірний мотузок.

Назад вона поїхала шістдесят шостим автобусом. На площі Медборгарплатс вона побачила на зупинці жінку і спершу її не пізнала, але десь у мозку пролунав тривожний сигнал, і, поглянувши на жінку ще раз пильніше, Лісбет зрозуміла: це була Ірене Флемстрем, касирка з «Мілтон сек'юриті». Зараз вона змінила зачіску на примітнішу. Коли дівчина сідала в автобус, Лісбет тихенько з нього вийшла. Вона нагадала собі, що треба бути обережною, і невпинно видивлялася, чи не покажеться ще десь знайоме обличчя. Дійшовши до станції метро «Сьодра», вона сіла в потяг, що прямував у північному напрямі.

Інспектор кримінальної поліції Соня Мудіг потиснула простягнуту руку Еріки Бергер, яка відразу запропонувала їй філіжанку кави. У буфетній, куди вони попрямували по каву, виявилися тільки рекламні кухлі з символікою різних політичних партій, профспілкових організацій і підприємств.

— Геть увесь посуд, отриманий на різних передвиборних заходах та у зв'язку з узятими інтерв'ю, — прокоментувала Еріка Бергер, подаючи їй кухню з логотипом LUF¹.

¹ LUF — Ліберальна спілка молоді.

Соня Мудіг щойно провела три години за письмовим столом Даґа Свенссона. Секретар редакції Малін Еріксон допомагала їй розібратися в змісті Дагової книги і статей та в порядку розташування матеріалів. Великий обсяг документів її здивував: слідство вважало непоправним лихом пропажу комп'ютера Даґа Свенссона, а тим часом майже всі копії спокійно лежали весь цей час в редакції «Міленіуму».

Мікаеля Блумквіста не було на місці, але Еріка Бергер дала Соні список матеріалів Даґа Свенссона, які той прибрав з його столу. Все це були зведення про особу джерел інформації. Насамкінець Соня Мудіг зателефонувала інспекторові Бубланськи і змалювала йому стан справ. У результаті було вирішено вилучити всі матеріали з робочого місця Даґа Свенссона, включаючи комп'ютер, що належав «Міленіуму», а якщо для користі слідства знадобиться також відібраний Блумквістом матеріал, то перемовинами про його вилучення займеться начальник слідчого відділу. Після розмови з Бубланськи Соня Мудіг склала протокол вилучення, а потім Хенрі Кортес допоміг їй віднести матеріали в машину.

У понеділок увечері Мікаель дійшов до цілковитого розпачу. Починаючи з попереднього тижня він перевіряв усього десятьох людей із списку імен, які Даґ Свенссон збирався назвати в своїй книзі. При черговій зустрічі він бачив перед собою стурбовану, схвильовану і налякану людину; кожна з них мала в середньому річний дохід близько чотирьохсот тисяч крон на рік, а зараз тремтіла, як останній боягуз.

Проте в жодному випадку він не запідозрив, що його співрозмовник приховує щось, що має відношення до вбивства Дага Свенссона і Міа Бергман. Навпаки, кілька чоловік з тих, з ким йому довелося поговорити, просто боялися, що галас зробить ще тяжчим їх власне становище, якщо їхні імена будуть названі у зв'язку з цим убивством.

Мікаель відкрив ноутбук і перевіряв, чи немає там нового повідомлення від Лісбет. Від неї нічого не було. Тим часом у попередній пошті вона стверджувала, що клієнти повій не становлять інтересу і він тільки даремно витрачає на них свій час. Він вилаявся словами, які Еріка Бергер назвала б «інновативним виразом із сексистським відтінком». Мікаель зголоднів, але йому не хотілося займатися приготуванням їжі. До того ж він уже два тижні не поповнював запасів продуктів, обмежуючись хіба що покупкою літра молока в сусідній крамниці. Він надягнув куртку і пішов до грецької таверни на Хорнстаган, де замовив баранину, приготовану на грилі.

Для початку Лісбет зайшла на сходовий майданчик, з обережності зробивши коло повз сусідні будинки. Це були невисокі панельні споруди з дуже поганою звукоізоляцією, що було зовсім не до речі. Журналіст Пер-Оке Сандстрьом займав наріжну квартиру на третьому, й останньому, поверсі. Далі сходи вели на горище, і ось це було дуже вдало.

Проблема полягала в тому, що в усіх вікнах його квартири не горіло світло, тобто, очевидно, господаря не було вдома.

Вона дійшла до піцерії, розташованої за кілька кварталів, замовила собі порцію «Гавайської» і влаштувалася в куточку

з газетою. За кілька хвилин до дев'ятої вона купила в «Пресбюро» каву з молоком і повернулася до панельного будинку. У квартирі як і раніше було темно. Вона увійшла до під'їзду і сіла на горищному майданчику, звідки видно було розташовані одним сходовим прольотом нижче двері, що вели в квартиру Пера-Оке Сандстрьома. Вона взялася до кави, приготувавшись чекати.

Інспектору кримінальної поліції Хансові Фасте нарешті вдалося напасти на слід Сілли Нурен, двадцятивосьмилітньої провідниці сатанистської групи «Персти диявола». Відвідавши її в студії звукозапису «Рісент треш рекордс», що містилася в промисловому будинку в Ельвшьо, він зазнав культурного шоку, який можна було порівняти з тим, що його відчули при першій зустрічі португальці з індіанцями Карибського басейну.

Після кількох невдалих спроб вивідати щось у її батьків інспекторові Фасте пощастило дізнатися від сестри Сілли про студію звукозапису, де вона, за словами сестри, «брала» участь у запису CD-диска бенду «Cold Wax»¹ із Борленге. Фасте нічого не чув про цей бенд і припускав, що той, певно, складається з хлопців двадцятилітнього віку. Тільки-но увійшовши до коридору, який вів у студію, він поринув у такий шквал оглушливих звуків, що в нього навіть перехопило дух. Він помилувався на «Wax» крізь скляне віконце і зачекав, доки в звуковій стіні утворилася щілина.

У Сілли Нурен було довге, чорне як вороняче крило волосся з червоними і зеленими пасемцями і макіяж у тем-

¹ «Холодний віск» (англ.).

них тонах. Вона мала пишні форми і була вдягнена в коротку кофтину, з-під якої виднівся відкритий живіт з пірсингом на пупку. На стегнах у неї був пояс із заклепками, і загалом вона скидалася на персонажа із французького фільму жахів.

Фасте показав своє посвідчення і попросив дозволу поговорити з нею. Вона жувала гумку і дивилася на нього із скептичним виразом, але зрештою махнула рукою в бік якихось дверей і відвела його в подобу гримувальної. Увійшовши сюди, він тут-таки спіткнувся об мішок із сміттям, залишений кимось прямисінько на порозі. Сілла Нурен налила води в порожню пластикову пляшку, випила її до половини, сіла за стіл і, закуривши сигарету, звернула на Ханса Фасте пильний погляд ясних блакитних очей. Фасте раптом розгубився, не знаючи, з чого почати.

— Що таке «Рісент треш рекордс»? — запитав він.

На обличчі в неї з'явився вираз невдоволення:

— Компанія, що випускає диски нових молодих бендів.

— І яку роль в ній відіграєш ти?

— Я — технік звукозапису.

Фасте глянув на неї трохи здивовано:

— Ти здобула відповідну освіту?

— Не-а. Сама навчилася.

— На це можна прожити?

— А чому ти питаєш?

— Просто запитав. Я думаю, ти вже читала, що зараз пишуть про Лісбет Саландер.

Вона кивнула.

— У нас є відомості, що ти з нею знайома. Це так?

- Можливо.
 - Так це чи не так?
 - Це залежить від того, що тобі треба.
 - Я веду пошуки божевільної, що скоїла потрійне вбивство. Мені потрібна інформація про Лісбет Саландер.
 - Я жодного разу не бачила її з минулого року.
 - Коли ти востаннє з нею зустрічалася?
 - Це було восени позаминулого року. У «Вітряку». Вона туди свого часу ходила, а потім раптом перестала з'являтися.
 - Ти пробувала з нею якимось зв'язатися?
 - Кілька разів намагалася зателефонувати їй по мобільнику. Номер не відповідає.
 - І ти не знаєш, як її знайти?
 - Ні.
 - Що таке «Персти диявола»?
- Сілла Нурен подивилась на нього глузливо:
- Ти що ж, газет не читав?
 - Чому — не читав?
 - Так там же написано, що ми — група сатаністів.
 - А це так?
 - Схожа я на сатаністку?
 - А який вигляд має сатаністка?
 - Ну, знаєш, мені навіть важко сказати, хто тут тупіший: поліція чи газети!
 - Послухайте, кралечко, йдеться про серйозні речі!
 - Це щодо того, сатаністки ми чи ні?
 - Перестань дурня клеїти і відповідай на мої питання!
 - І про що ж ти питав?

На секунду Ханс Фасте примружився і пригадав, як він кілька років тому їздив для обміну досвідом до Греції і знайомився з роботою тамтешньої поліції. Незважаючи на купу проблем, грецьким поліцейським жилося легше, ніж шведським. Якби Сілла Нурен повелася в Греції так, як оце зараз, він міг би нагнути її і тричі торохнути кийком. Він знову поглянув на неї:

— Лісбет Саландер була в «Перстах диявола»?

— Навряд.

— Що це означає?

— У Лісбет, по-моєму, було дуже кепсько зі слухом.

— Зі слухом?

— З музичним. Вона ще могла відрізнити труби від барабанів, але це все, на що вона була здатна.

— Я запитав, чи брала вона участь у групі «Персти диявола».

— Це й була відповідь на твоє питання. Чим, по-твоєму, взагалі займалися «Персти диявола»?

— Розкажи чим.

— Ти ведеш поліцейське розслідування за газетними статтями!

— Відповідай на питання!

— «Персти диявола» були рок-групою. У середині дев'яностих років зібралася група дівчат — аматорів хард-року, які грали задля свого задоволення. Знак пентаграми ми використовували для сцени і подавали себе так, як ніби ми трохи симпатизуємо дияволу. Відтоді наша група припинила своє існування, і я єдина з усіх, хто працює й далі в галузі музики.

— А Лісбет Саландер не була членом групи?

— Я тобі вже сказала.

— То чому ж джерела стверджують, що Саландер була членом групи?

— Тому що твої джерела — такі ж дурні, як і газети.

— Поясни!

— У групі нас було п'ятеро дівчат, і ми потім ще продовжували час від часу зустрічатися. Раніше ми збиралися раз на тиждень у «Вітряку», тепер ми це робимо приблизно раз на місяць, але все-таки підтримуємо взаємини між собою.

— І що ж ви робите, коли збираєтеся разом?

— А що, по-твоєму, взагалі роблять у «Вітряку»?

Ханс Фасте зітхнув:

— Отже, ви зустрічаєтеся, щоб випити спиртних напоїв.

— Ми зазвичай п'ємо пиво. І базикаємо про всяку всячину. Ти ж бо що робиш, коли зустрічаєшся з приятелями?

— І до чого ж тут Лісбет Саландер?

— Я познайомилася з нею в школі для дорослих, коли мені було вісімнадцять років. Вона іноді з'являлася у «Вітряку» і складала нам компанію за кухлем пива.

— Отже, «Персти диявола» не можна вважати організацією?

Сілла Нурен подивилася на нього так, ніби він упав з місяця.

— Ви — лесбіянки?

— Хочеш заробити по морді?

— Відповідай на питання!

— Не твоє діло, хто ми такі.

— Збав тон і не провокуй мене!

— Ще чого! Поліція стверджує, що Лісбет Саландер убила трьох людей, а до мене приходять з питаннями про мою сексуальну орієнтацію! Та пішов ти до дідька!

— Слухай! Адже я можу тебе заарештувати!

— Це за що ж? До речі, я забула тебе попередити, що я вже три роки вчуся на юридичному, а мій тато — це Ульф Нурен з адвокатської контори «Нурен і Кнапе». See you in court¹.

— Я думаю, що ти працюєш в галузі музики.

— Це я роблю для власної втіхи. Невже ти думаєш, що на це можна прожити?

— Не маю ніякого уявлення, на що ти живеш.

— Та вже не за рахунок лесбійства і сатанізму, як ти, можливо, думаєш! І якщо поліція на цьому будує своє розслідування, то мене нітрохи не дивує, що ви досі ніяк не зловите Лісбет Саландер.

— Ти знаєш, де вона?

Сілла Нурен почала розгойдуватися перед ним з одного боку в інший і водити в повітрі руками:

— Я відчуваю, що вона десь близько... Почекай трохи, і я включу свої телепатичні здібності.

— Припини зараз же!

— Слухай, я ж тобі вже сказала, що нічого не чула про неї ось уже майже два роки. Я не маю ані найменшого уявлення про те, де вона. Що тобі ще треба?

Соня Мудіг увімкнула Дагів комп'ютер і згаяла вечір на те, щоб скласти каталог інформації, що містилася на жорст-

¹ Зустрінемося в суді (англ.).

кому диску і на доданих до комп'ютера дискетах. За читанням книги Дага вона засиділася до одинадцятої вечора.

Звідси вона дізналася дві речі. По-перше, вона зрозуміла, що Даг Свенссон блискуче володів пером і його об'єктивний опис діяльності секс-мафії читався з неослабною цікавістю. Вона подумала про те, що добре б було прочитати цю книжку слухачам Вищої школи поліції, тому що його знання пішли б їм на користь. Так, наприклад, Хансові Фасте було б дуже корисно дізнатися те, про що розповідав Свенссон.

По-друге, тепер вона знала, чому Мікаель Блумквіст вважає дослідження Дага Свенссона можливим мотивом до його вбивства. Намічене Дагом викриття нашкодило б не тільки окремим особам. Декілька відомих діячів, що засідали в судах на процесах щодо сексуальних злочинів та брали участь у публічних дебатах, були б просто знищені. Мікаель Блумквіст мав слушність: книжка мала в собі мотив для вбивства.

Але якщо навіть хтось з аматорів платного сексу і зважився під загрозою викриття вбити Дага Свенссона, цей мотив не працював відносно адвоката Б'юрмана. У матеріалах Дага адвокат Нільс Б'юрман навіть не згадувався, і цей факт не тільки дуже підривав аргументацію Мікаеля Блумквіста, але значно підкріплював припущення, що єдиною можливою підозрюваною в цих убивствах є Лісбет Саландер.

Незважаючи на відсутність цілковитої ясності в питанні про мотиви вбивства Дага Свенссона і Міа Бергман, зв'язок Лісбет Саландер з місцем злочину і знаряддям убивства був очевидний. Такі чіткі технічні докази важко було пояснити

якось інакше, а вони вказували на те, що саме Саландер зробила фатальні постріли в квартирі в Енскеді.

На додачу знаряддя вбивства безпосередньо пов'язувалося з адвокатом Б'юрманом. Між цими особами існував безперечний зв'язок, крім того, очевидний був і можливий мотив. Судячи з художньої прикраси, знайденої на животі Б'юрмана, могло йтися або про зловживання сексуального характеру, або взагалі про якісь садомазохістські ігри. Навряд чи Б'юрман добровільно дав нанести собі таке незвичайне татуювання. Швидше можна було припускати одне з двох: або він відчував насолоду, зазнаючи приниження, або Саландер (якщо це вона зробила татуювання) спочатку привела його до безпорадного стану. Про те, як саме все відбувалося, Соня не хотіла робити припущень.

Тим часом Петер Телебор'ян засвідчив, що Лісбет Саландер застосовувала насильство тільки проти тих осіб, з боку яких вона з тієї чи іншої причини відчувала загрозу або які завдали їй образу.

Якийсь час Соня Мудіг розмірковувала над тим, що сказав про Лісбет Саландер доктор Телебор'ян. Судячи з усього, він бажав її захистити і не хотів, щоб його колишня пацієнтка постраждала. Але в той же час слідство в основному спиралося на його аналіз її особи як соціопатки, що перебуває на межі психозу.

Проте думка Мікаеля Блумквіста подобалася їй більше.

Тихенько покусуючи губи, вона спробувала уявити собі інший сценарій замість прийнятого за основу, в якому Лісбет фігурувала як єдина підозрювана. Під кінець вона озброїла-

ся кульковою ручкою і, борючись із сумнівами, написала в блокноті, що лежав на столі, один рядок:

Два абсолютно різних мотиви? Двоє вбивць? Одне знаряддя вбивства!

У голові в неї крутилася якась думка, яка весь час вислизала і яку їй ніяк не вдавалося сформулювати, проте завтра вранці на нараді в інспектора Бубланськи вона збиралася порушити це питання. Вона й сама не могла собі пояснити, чому їй раптом перестала подобатися версія, згідно з якою Лісбет Саландер була єдиною підозрюваною в убивстві.

На цьому вона завершила робочий день, рішуче ви-мкнувши комп'ютер і заховавши в стіл дискети. Вона наді-ла куртку, погасила настільну лампу і, вийшовши з кабінету, вже почала замикати двері, як раптом у кінці коридору їй почулися якісь звуки. Вона насупила брови — їй зда-валося, що в усьому відділі, окрім неї, вже не залишилось ані душі. Двері до кабінету Ханса Фасте були прочинені, і, підійшовши ближче, вона почула, як він розмовляє по телефону.

— Це, безперечно, поєднує одне з іншим, — мовив Фасте.

Трохи постоявши вагаючись, вона набралася духу і постукала по одвірку. Ханс Фасте різко скинув головою і подивився на неї. Вона помахала йому розкритою долонею.

— Мудіг ще тут, — повідомив Фасте в слухавку. Він кивав, слухаючи співрозмовника, але не спускав ока з Соні. — Добре. Я їй передам, — сказав він і поклав слухавку.

— Бубла, — пояснив він. — Навіщо ти прийшла?

— Що там «поєднує одне з іншим»? — спитала вона.

Він пильно подивився на неї.

— Підслуховуєш під дверима?

— Ні. Але твої двері були відчинені, і ти сказав ці слова в той момент, коли я постукала.

Фасте низав плечима:

— Я зателефонував Бублі, щоб повідомити, що з криміналістичної лабораторії нарешті надійшли корисні дані.

— Та що ти!

— У Дага Свенссона був мобільник з сім-картою компанії «Комвік». Нарешті вони відшукали список його розмов. Список підтверджує, що о двадцятій годині дванадцять хвилин у нього відбулася розмова з Мікаелем Блумквістом. Отже, Блумквіст у цей час справді гостював у сестри.

— Чудово. Але я не думаю, що Блумквіст має якесь відношення до вбивства.

— Я теж не думаю. Але Даг Свенссон зробив того вечора ще один дзвінок. О двадцять першій тридцять чотири, і розмова тривала три хвилини.

— І що?

— Він телефонував адвокатові Нільсу Б'юрману на його домашній телефон. Іншими словами, з'являється зв'язок між двома вбивствами.

Соня Мудіг поволі опустилася в крісло для відвідувачів.

— Прошу! Сядь, будь ласка, я не проти!

Вона не звернула уваги.

— Гаразд. Як виглядає часова схема? Відразу після восьмої Даг Свенссон телефонує Мікаелеві Блумквісту і домовляється про те, щоб зустрітися з ним пізніше. О пів на деся-

ту Свенссон телефонує Б'юрману. Перед самим закриттям крамниці, тобто близько десятої, Саландер купує в Енскеді сигарети. На самому початку дванадцятої Мікаель Блумквіст і його сестра приїзять до Енскеда, а о двадцять третій одинадцять він телефонує до чергової служби.

— Схоже, що все сходиться, міс Марпл!

— Але насправді нічого не сходиться. За даними патологоанатома, Б'юрмана застрелили між десятою і одинадцятю годинами вечора. Саландер у цей час уже була в Енскеді. Ми ж вважали, що Саландер спершу застрелила Б'юрмана, а потім уже пару в Енскеді.

— Це нічого не означає. Я ще раз поговорив з патологоанатомом. Ми виявили Б'юрмана тільки наступного дня увечері, тобто майже через добу. Патологоанатом говорить, що час смерті може розходитися із зазначеними даними на годину.

— Але якщо ми знайшли знаряддя вбивства в Енскеді, то Б'юрман був першою жертвою. Тоді, значить, вона повинна була застрелити Б'юрмана після двадцять першої тридцяти чотирьох і відразу ж приїхати в Енскед купувати там сигарети. Хіба цього часу вистачило б, щоб добратися від Уденплана до Енскеда?

— Так, вистачило. Вона їхала не громадським транспортом, як ми думали раніше. У неї ж було авто. Ми з Сонні Боманом тільки що перевірили це, і нам цілком вистачило часу.

— Але потім вона чекає годину, перш ніж застрелити Даґа Свенссона і Міа Берґман. Що вона робила весь цей час?

— Піла з ними каву. У нас є її відбитки, зняті з філіжанки.

Він кинув на Сою Мудіг торжествуючий погляд. Вона зітхнула і кілька хвилин помовчала.

— Хансе, ти ставишся до цього так, ніби для тебе це питання престижу. Іноді ти буваєш кінченим поганцем і можеш допекти людину до живих печінок, але зараз я постукала до тебе, щоб попросити вибачення за ляпас. Це була з мого боку нестриманість.

Він довго дивився на неї.

— Знаєш, Мудіг, ти, можливо, і вважаєш мене за поганця. А я вважаю, що ти поводишся непрофесійно і тобі нема чого робити в поліції. Принаймні, на цьому рівні.

Сося Мудіг подумала, що їй є що йому відповісти, але вона тільки знизала плечима і встала з крісла.

— Гарзд. Тепер ми з'ясували, що одне про одного думаємо, — сказала вона.

— Ми з'ясували, що думаємо одне про одного. І повір мені, ти довго тут не затримаєшся.

Вийшовши з кабінету, Сося Мудіг зачинила за собою двері різкіше, ніж збиралася, і пішла вниз, у гараж по своє авто. Не можна давати цьому бісовому дурню її розізнати!

Ханс Фасте самовдоволено посміхався, дивлячись на зачинені двері.

Щойно Мікаель Блумквіст прийшов додому, як задзвонив його мобільний телефон.

— Привіт! Це Малін. Ти можеш говорити?

— Так, звичайно.

— Вчора мені раптом упала в очі одна річ.

— Розповідай!

— Я перечитувала в редакції добірку газетних вирізок про полювання на Саландер і наткнулася на великий розворот про її перебування в психіатричній лікарні.

— Ну?

— Можливо, це і не має такого значення, але я здивувалася, чому в її біографії є така велика прогалина.

— Прогалина?

— Отож! Там є багато деталей про всі скандали, в яких вона була замішана, коли ходила до школи. Скандали з учителями й однокласниками і таке інше.

— Так, я пам'ятаю. Якесь учителька сказала, що боялася її, коли вона вчилася в середній школі.

— Біргітта Міоос.

— Так, саме так.

— Є чимало подробиць про той час, коли Лісбет лежала в дитячій психіатричній лікарні, плюс сила деталей про прийомні сім'ї, в яких вона жила, коли була підлітком, про бійку в Старому місті та інше.

— Так. І в чому ж сіль?

— Її забрали до психіатричної лікарні незадовго до того, як їй сповнилося тринадцять років.

— Так.

— Але там ні слова не сказано про те, чому її відправили до лікарні.

Мікаель помовчав.

— Ти думаєш, що...

— Я думаю, що коли дванадцятилітню дівчинку направляють до психіатричної лікарні, то для цього має бути вагома причина, щось важливе, що сталося перед цим. А в її ви-

падку повинна була статися якась значна подія в біографії, щось зовсім надзвичайне. А тим часом ніякого пояснення немає.

Мікаель спохмурнів.

— Малін, мені відомо з надійного джерела, що існує поліцейське розслідування у справі Лісбет Саландер, датоване лютим дев'яносто першого року, коли їй було дванадцять років. У журналі такий запис відсутній. Я саме хотів просити тебе пошукати цю справу.

— Якщо велося слідство, то про нього, звичайно, має бути запис в журналі. Його відсутність незаконна. Ти справді виявив такий факт?

— Ні, але моє джерело говорить, що воно не відмічене в журналі.

Малін помовчала секунду:

— А наскільки можна покластися на твоє джерело?

— На нього можна покластися цілком.

Малін ще трохи помовчала. Висновок спав їм на думку одночасно.

— Служба безпеки, — сказала Малін.

— Бйорк, — додав Мікаель.

Розділ 24

Вівторок, 5 квітня

Пер-Оке Сандстрьом, сорокасемилітній незалежний журналіст, повернувся до себе додому в Сольну невдовзі по півночі. Він був трішки напідпитку,

позаяк намагався алкоголем приглушити паніку, що затаїлася десь у животі. Весь день він провів нічого не роблячи, мало не вмираючи від страху.

Минуло вже майже два тижні з того часу, як в Енскеді був застрелений Даг Свенссон. Того вечора почута по телевізору новина приголомшила Сандстрьома. Він навіть відчув приплив полегшення і надії: Свенссон мертвий, і тим самим, можливо, буде покінчено з книгою про трафік секс-послуг, у якій він збирався викрити Сандстрьома. От дідько! Через одну зайву шльондру і так ускочити!

Він ненавидів Дага Свенссона. Він благав його і вмовляв, буквально повзав на колінах перед цією сволотою!

У день після вбивства Сандстрьом, охоплений ейфорією, не міг доладно мислити. І лише наступного дня він по-справжньому задумався. Якщо Даг Свенссон працював над книгою, в якій він збирався виставити його перед людські очі як насильника з педофільськими нахилами, то можна було з достатньою мірою ймовірності припустити, що поліція докопается до його витівок. Господи! Його ж можуть запідозрити в убивстві!

Його панічний страх дещо вгамувався, коли в усіх газетах на першій сторінці з'явилася фотографія Лісбет Саландер. Хто, чорт забирай, така ця Лісбет Саландер? Він нічого про неї не чув. Але поліція очевидячки вважала її головною підозрюваною, і, згідно з публічною заявою одного прокурора, справа вже йшла до розкриття вбивства. Можливо, інтерес до його особи не встигне виникнути. Проте він з власного досвіду знав, як журналісти часом притримують деякі матеріали і записи. «Міленіум». Паршивий, брудний журналь-

чик з незаслужено гарною репутацією! Насправді він такий же, як усі решта. Риють землю, здіймають галас і заподіюють шкоду людям.

Він не знав, у якій стадії перебуває робота над книгою, не знав, що їм відомо, і йому ні в кого було запитати. Він почував себе ніби в якомусь вакуумі.

Весь наступний тиждень він раз у раз переходив від паніки до ейфорії. Поліція його не шукала. Можливо (щастить же іноді дурням), він вийде сухим із води. А якщо не пощастить, то його життя скінчене.

Він вставив ключ у замок і повернув. Відчинивши двері, він раптом почув у себе за спиною шипіння, і його охопив паралізуючий біль у попереку.

Гуннар Бйорк ніяк не міг заснути і сидів на кухні в піжамі й халаті, роздумуючи в темряві над своєю дилемою. За всю свою багатолітню кар'єру він ще жодного разу не потрапив у таку неприємну ситуацію. Раптом задзвонив телефон.

Спершу він не хотів відповідати. Поглянувши на годинник, він побачив, що йшла вже перша година, але телефон дзвонив і далі, і після десятого дзвінка він не втримався. А може, це щось важливе!

— Говорить Мікаель Блумквіст, — почулося в слухавці.
Дідько, тільки цього бракувало!

— Вже перша година ночі. Я спав.

— Даруйте. Але я подумав, що вам буде цікаво дізнатися те, що я вам скажу.

— Що вам треба?

— Завтра о десятій годині я влаштовую прес-конференцію з приводу вбивства Дага Свенссона і Міа Бергман.

Гуннар Бйорк насилу проковтнув застряглий в горлі клубок.

— Я збираюся розповісти про деталі незакінченої книги Дага Свенссона про секс-мафію. Єдиним клієнтом повій, якого я збираюся назвати на ім'я, будете ви.

— Ви обіцяли, що дасте мені час...

Почувши панічний страх у своєму голосі, він замовк.

— Минуло вже кілька днів. Ви обіцяли зателефонувати мені після вихідних. Завтра — вівторок. Або ви будете говорити, або завтра я проводжу прес-конференцію.

— Якщо ви влаштуєте прес-конференцію, то ніколи нічого не почуєте про Залу.

— Можливо. Але тоді це буде вже не моя проблема. Тоді вам доведеться пояснювати не мені, а офіційним слідчим. І зрозуміло, усім ЗМІ Швеції на додачу.

Подальші перемови були марні.

Бйорк погодився на зустріч з Мікаелем Блумквістом, але зумів відстрочити її до четверга. Ще один короткий перепоchinoк. Але він був підготовлений.

Тепер або пан, або пропав!

Сандстрьом не знав, скільки часу він пробув непритомним, але, прийшовши до тями, зрозумів, що лежить на підлозі своєї вітальні. У нього боліло все тіло, і він не міг поворухнутися. До нього не відразу дійшло, що руки в нього зв'язані за спиною чимось схожим на ізоляційну стрічку і ноги теж зв'язані. Широким шматком тієї ж ізоляційної стрічки у нього був заклеє-

ний рот. У квартирі було запалене світло, жалюзі опущені. Він не міг зрозуміти, що відбувається.

Потім він розчув якісь звуки, що доносилися з його кабінету. Він затих і прислухався: чути було, як там хтось висуває і засуває шухляди. Грабіжники? Він розрізнив шелестіння паперу: хтось копирсався в його шухлядах.

Минула ціла вічність, перш ніж ззаду почулися кроки. Він спробував повернути голову, але нікого не розгледів.

Він намагався зберегти спокій, але раптом через його голову ковзнув мотузяний зашморг. І затягнувся на шиї. З переляку в нього мало не випорожнився кишечник. Поглянувши вгору, він побачив, що мотузок тягнеться до блока, прикріпленого до гака, на якому раніше висів кімнатний світильник. Тут його ворог підійшов до нього з іншого боку й опинився в полі зору. Першою показалася пара маленьких чорних чобітків.

Він не знав, що сподівався побачити, проте, підвівши очі, пережив сильне потрясіння. Першої миті він не впізнав божевільної психопатки, чия фотографія з самого Великодня красувалася в усіх кіосках «Прес-бюро». Зараз у неї була коротка стрижка, і вона не скидалася на свою фотографію в газетах. Вона була в усьому чорному — в чорних джинсах, чорній розстебнутій короткій бавовняній курточці, чорній майці і чорних рукавичках.

Але найбільше його налякало її обличчя. Вона була загримована: на губах чорна помада, чорна обвідка навколо очей і жакливі різкі чорно-зелені тіні, а решта обличчя вимазана білилами. Від лівої скроні до правої сторони підборіддя йшла через усе лице широка смуга червоного кольору.

Виходила якась гротескова маска, і вигляд у неї був геть божевільний.

Його мозок не погоджувався прийняти це видовище. Воно здавалося нереальним.

Лісбет Саландер взялася за кінець мотузка і потягнула. Він відчув, як мотузок стиснув йому горло, і протягом кількох секунд не міг продихнути, дриґав ногами, намагаючись зіпертися ступнями на підлогу. Завдяки блоку і талям їй не потрібно було майже ніяких зусиль для того, щоб підняти його на ноги. Коли він постав перед нею на повний зріст, вона перестала тягнути і намотала кінець мотузка навколо труби опалювання, закріпивши його потім морським вузлом.

Зробивши це, вона зникла з його поля зору і залишила його самого більш ніж на п'ятнадцять хвилин. Повернувшись, вона взяла стілець і всілася навпроти. Він намагався не дивитися на її розмальований вид, але не міг відвести очей. На стіл вона поклала пістолет. Його пістолет. Вона знайшла його в гардеробі в коробці з-під черевиків. «Кольт-1911 Гавернмент» — він зберігав цю не зовсім законну зброю вже кілька років, купивши випадково в одного знайомого, але жодного разу не зробивши навіть пробного пострілу. Вона вийняла магазин і прямо в нього на очах вставила патрони, потім загнала магазин в рукоятку і відправила до ствола кулю. Пер-Оке Сандстрьом мало не втратив притомність, але змусив себе подивитися їй в очі.

— Не розумію, чому чоловіки завжди прагнуть документально фіксувати свої статеві збочення, — сказала вона.

Голос у неї був ніжний, але холодний як лід. Вона говорила тихо, але виразно. Перед його очима опинилася фотографія, роздрукована з його власного жорсткого диска.

— Гадаю, що ця дівчина — сімнадцятилітня естонка Інес Хаммуярві з міста Рієпалу в околицях Нарви. Добре ти з нею потішився?

Питання пролунало риторично. Пер-Оке Сандстрьом не міг відповідати. Його рот як і до того залишався заклеєний, а мозок був не в змозі сформулювати відповідь. На фотографії було зображено... Господи, навіщо він тільки зберіг цю фотографію!

— Ти впізнаєш мене? Кивни!

Пер-Оке Сандстрьом кивнув.

— Ти — підлий садист, скотина і гвалтівник.

Він не ворухнувся.

— Кивни!

Він кивнув. На очах у нього раптом виступили сльози.

— Уточнімо правила, — сказала Лісбет Саландер. — Я вважаю, що тебе слід було б негайно вбити. Чи переживеш ти ніч, мене абсолютно не хвилює. Ти зрозумів?

Він кивнув.

— За останній час ти навряд чи не міг дізнатися, що я — божевільна і люблю вбивати людей, особливо чоловіків.

На цім слові вона показала на останні номери вечірніх газет, що лежали на столі в його вітальні.

— Зараз я зніму ізоляційну стрічку з твого рота. Якщо ти почнеш кричати або підвищиш голос, я ткну тебе цією штукаю.

Вона показала йому електрошокер.

— Ця машинка вистрілює зарядом у сімдесят п'ять тисяч вольт. Наступного разу там буде шістдесят тисяч вольт, позаяк одного разу я нею вже скористалася і не перезаряджала. Ти зрозумів?

Він подивився на неї нерішучим поглядом.

— Це означає, що твої м'язи перестануть функціонувати. Саме це сталося з тобою, коли ти підійшов до дверей.

Вона посміхнулася йому в обличчя:

— А це означає, що ноги перестануть тебе тримати і ти сам себе повісиш. Торкнувши тебе цією машинкою, я просто встану й піду.

Він кивнув. Господи, адже ця паскуда божевільна вбивця! Він не міг утриматися від сліз, і вони струмками потекли в нього по щоках. Він засопів.

Вона встала і зірвала з його рота ізоляційну стрічку. Її жахливо розмальоване обличчя наблизилося до нього впритул.

— Мовчи! — наказала вона. — Не говори ні слова. Якщо ти заговориш без дозволу, я ткну в тебе цією штукаю.

Вона почекала, поки він перестав сопіти і нарешті поглянув на неї.

— У тебе є одна-єдина можливість пережити цю ніч, — почала вона. — Тільки один шанс, а не два. Я поставлю тобі кілька запитань. Якщо ти відповіси на них, я дарую тобі життя. Кивни, якщо ти зрозумів.

Він кивнув.

— Якщо ти відмовишся відповідати на якесь питання, я ткну в тебе шокером. Ти зрозумів? Якщо ти мені збрешеш або відкручуватимешся, я ткну тебе шокером.

Він кивнув.

— Я не збираюся торгуватися з тобою. Другого шансу я тобі не дам. Або ти відразу ж відповідатимеш на мої питання, або ти помреш. Якщо ти відповіси задовільно, то залишишся живим. Усе дуже просто.

Він кивнув. Він їй вірив. У нього не було вибору.

— Золотко, — сказав він. — Я не хочу вмирати.

Вона подивилася на нього суворо:

— Тобі самому вирішувати, жити тобі чи померти. Але ти тільки що порушив моє правило — не розмовляти без мого дозволу.

Він стиснув губи. Господи, вона ж геть божевільна!

Мікаель Блумквіст був у такому розпачі і почувався таким безпорадним, що просто не знав, що йому робити. Врешті-решт він надягнув куртку і шарф і пішки почимчикував світ за очі. Безладно побродивши вулицями, він, сам не знаючи як, опинився в редакції на Гьотгатан. У знайомому приміщенні було темно і тихо. Не засвічуючи лампи, він увімкнув кавоварку і, підійшовши до вікна, почав дивитися на вулицю, чекаючи, коли вода пройде крізь фільтр, а тим часом намагаючись дати лад своїм думкам. Усе, що відбувалося зараз навколо вбивства Даґа Свенссона і Міа Берґман, уявлялося йому розсипаною головоломкою, деякі шматки якої були ясно видні, інших же взагалі не було. Десь у цій головоломці був прихований зв'язний малюнок, угадуваний, але невиразний для ока. Надто багато шматочків було загублено.

Його охоплювали сумніви. «Ні, вона не божевільна вбивця», — нагадав собі Мікаель. Вона написала, що не вбивала Даґа й Міа. Але якимсь незбагненим чином вона була пов'язана із загадковим убивством багатьма нитками.

Він помалу прийшов до необхідності переглянути свою теорію, яку відстоював з того часу, як побував у квартирі в Енскеді. Досі він вважав чимось само собою зрозумілим, що єдиним можливим мотивом убивства Даґа й Міа був його

репортаж про трафік секс-послуг. Тепер він почав погоджуватися з думкою інспектора Бубланськи, що це не пояснює вбивства Б'юрмана.

Саландер написала йому, щоб він махнув рукою на клієнтів повій і сфокусував би всю увагу на Залі. Чому? Що вона мала на увазі? Дивна ти людина, Лісбет! Чому було не висловитися ясніше?

Мікаель пішов у буфетну, налив собі кави у філіжанку з написом «Молоді ліві», всівся на диван посеред кімнати, поклав ноги на кавовий столик і закурив заборонену сигарету.

Бйорк — це список клієнтів. Б'юрман — це Саландер. І ще зникле розслідування у справі Лісбет Саландер.

Чи можливо, щоб тут був замішаний не один мотив?

Він завмер нерухомо, намагаючись не пропустити цю думку. Погляньмо з іншого боку!

Чи могла Лісбет Саландер так чи інакше стати причиною вбивства?

Мікаель намацав ідею, яку ще не міг сформулювати словами. Це було щось зовсім не досліджене, він сам ще гаразд не розумів, що мав на увазі, підозрюючи, що Лісбет Саландер як особа могла виявитися причиною вбивства. У нього раптом з'явилося неясне відчуття, яке говорило йому: «Тут гаряче!»

Потім він зрозумів, що зараз дуже втомився. Він вилив каву, пішов додому і ліг спати. Лежачи в темряві в ліжку, він знов ухопився за цю ниточку і не спав ще дві години, намагаючись розібратися у власних припущеннях.

Лісбет Саландер закурила сигарету і зручно всілася перед ним, відкинувшись на спинку стільця, поклавши ногу

на ногу і пильно дивлячись на Сандстрьома. Перу-Оке Сандстрьома ніколи ще не доводилося зустрічати такого пильного погляду. Вона знову заговорила з ним таким же тихим голосом:

— У січні дві тисячі третього року ти вперше побував у Інес Хаммуярві в її квартирі в Норсборзі. Їй тоді тільки-но виповнилося шістнадцять років. Навіщо ти до неї приходив?

Пер-Оке Сандстрьом не знав, що відповісти. Він навіть не міг пояснити, як це почалося і чому він...

Лісбет підняла руку з електрошокером.

— Я... Я не знаю. Я хотів її. Вона була така симпатична.

— Симпатична?

— Так. Симпатична.

— І ти вирішив, що маєш право трахати її, прив'язавши до ліжка.

— Вона сама погодилася. Присягаюся, що це так. Вона була згодна.

— Ти їй заплатив?

Пер-Оке Сандстрьом прикусив язик.

— Ні.

— Чому? Вона ж була шльондра. Шльондрам звичайно платять гроші.

— Вона... її... Я отримав її в подарунок.

— У подарунок? — спитала Лісбет Саландер. У її голосі раптом з'явилися грізні нотки.

— Мені запропонували її як плату за послугу, яку я надав іншій особі.

— Пер-Оке, — терпляче почала Лісбет Саландер, — ти ж не хочеш ухилитися від відповіді на це питання?

— Я відповім! Я відповім на всі питання, які ти мені поставиш. Я не брехатиму.

— Добре. То яка ж послуга і що за особа?

— Я провіз до Швеції стероїди анаболізму. Я поїхав машиною до Естонії, щоб зробити репортаж. Зі мною їхав чоловік, якого звали Харрі Ранта. Тільки він не в машині.

— Як ти познайомився з Харрі Рантою?

— Я знав його багато років. Ще з вісімдесятих років. Він просто приятель. Ми з ним разом ходили до пивнички.

— І цей Харрі Ранта запропонував тобі Інес Хаммуярві... як подарунок?

— Так... Ні, це було вже потім, у Стокгольмі. Це зробив його брат Атхо Ранта.

— Ти хочеш сказати, що Атхо Ранта просто так, ні з того ні з сього, постукав у твої двері і запитав, чи не хочеш ти з'їздити до Норсборга і потрахатися з Інес?

— Ні... Я був у... У нас була вечірка в... Дідько! Не можу пригадати, де це було!

Його раптом затрясло як в лихоманці, і він відчув, що в нього підкошуються коліна. Йому довелося зробити зусилля, щоб устояти на ногах.

— Відповідай спокійно й обдуманно, — сказала Лісбет Саландер. — Я не повішу тебе за те, що ти не відразу можеш зібратися з думками. Але як тільки я помічу, що ти викручуєшся, я натисну на кнопку.

Вона скинула бровами, і на обличчі в неї з'явився янгольський вираз. Настільки янгольський, наскільки він може бути з такою гротескною маскою.

Пер-Оке Сандстрьом кивнув. У горлі в нього стояв клубок. У роті пересохло від спраги, і він відчував, як натягнувся на шиї мотузок.

— Де ти напивався, не має значення. Але як сталося, що Атхо Ранта раптом запропонував тобі Інес?

— Ми з ними розговорилися про... ми... я сказав, що мені хочеться... — Тут Пер-Оке заплакав.

— Ти сказав, що тобі хочеться отримати одну з його шльондр.

Він кивнув.

— Я був п'яний. Він сказав, що її треба... її треба...

— Що треба?

— Атхо сказав, що її треба покарати. Вона почала коверзувати. Вона не хотіла робити того, чого він хотів. І він запропонував мені, щоб я... Я ж був п'яний і сам не знав, що роблю. Я ж не хотів... Пробач мені!

Вона фиркнула:

— Не в мене треба просити вибачення. Отже, ти запропонував Атхо свою допомогу, щоб її покарати, і ви пішли до неї.

— Це було не так.

— Розкажи, як було. Чому ти поїхав з Атхо на квартиру до Інес?

Її рука гралася електрошокером, що лежав у неї на колінах. Він знову затрясся.

— Я поїхав на квартиру до Інес, бо я її хотів. Вона ж була продажна. Інес жила в однієї приятельки Харрі Ранти. Не пам'ятаю, як її звали. Атхо прив'язав Інес до ліжка, і я... я займався з нею сексом. Атхо дивився.

— Ні, ти не сексом з нею займався. Ти її гвалтував.

Він не відповів.

— Що скажеш?

Він кивнув.

— Що сказала Інес?

— Нічого.

— Вона заперечувала?

Він похитав головою.

— То значить, їй видалося приємним, що п'ятдесятилітня сволота прив'язує її до ліжка і трахає.

— Вона була п'яна. Їй було все одно.

Лісбет безнадійно зітхнула.

— Добре. І відтоді ти відвідував її й далі.

— Вона була така... Вона хотіла мене.

— Дурниці!

Він подивився на Лісбет з виразом відчаю. Потім кивнув.

— Я... Я її згвалтував. Харрі й Атхо дали згоду. Вони хотіли, щоб вона... щоб її обламали.

— Ти їм платив?

Він кивнув.

— Скільки?

— З мене брали як зі свого. Я допомагав їм провозити контрабанду.

— Скільки?

— Дві тисячі за все про все.

— На одному із знімків Інес сфотографована тут, у твоїй квартирі.

— Харрі її привозив.

Він знову засопів.

— Значить, за дві тисячі ти отримував дівчину, з якою міг робити все, що тобі збандюриться. Скільки разів ти її гвалтував?

— Не пам'ятаю... Кілька разів.

— Добре. Хто очолює цю банду?

— Вони уб'ють мене, якщо я пробовкнуся.

— Це мене не обходить. У даний момент я твоя головна проблема, а не брати Ранта.

Вона підняла електрошокер.

— Атхо. Він старший. Харрі виконував усе, що потрібно.

— Хто ще є в банді?

— Я знаю тільки Атхо і Харрі. У Харрі є дівчина, вона теж бере участь. І ще хлопець, якого звать... не знаю я. Якийсь там Пелле. Він швед. Я не знаю, хто він такий. Він боєць і виконує всякі доручення.

— Дівчина Атхо?

— Сільвія. Вона повія.

Якийсь час Лісбет мовчки думала. Нарешті вона знову подивилася на нього.

— Хто такий Зала?

Пер-Оке Сандстрьом став блідий як смерть. Те ж питання, з яким приставав Даг Свенссон. Він мовчав довго, поки не помітив, що в божевільної дівахи починає уриватися терпець.

— Я не знаю, — сказав він. — Не знаю, хто він такий.

Лісбет Саландер спохмурніла.

— Досі ти поведився добре. Не прогав свого шансу! — сказала вона.

— Я присягаюся, це правда. Я не знаю, хто він такий. Той журналіст, якого ти застрелила...

Він замовк на півслові, раптово зміркувавши, що навряд чи варто було зараз заговорювати про вчинену нею в Енскеді криваву бійню.

— Ну?

— Він запитував те ж саме. Я не знаю. Якби знав, то сказав би. Присягаюся, що це так. Його знає Атхо.

— Ти з ним розмовляв?

— Одну хвилинку телефоном. Я говорив з людиною, яка сказала, що її звать Зала. Вірніше, це він говорив зі мною.

— Чому?

Пер-Оке Сандстрьом закліпав. Краплі поту стікали йому на очі, і він відчував, як на підборіддя повзуть з носа шмарклі.

— Я... Вони хотіли, щоб я знову надав їм послугу.

— Щось твоя історія починає тупцюти на місці, — застережливо сказала Лісбет Саландер.

— Вони хотіли, щоб я знову поїхав до Таллінна і забрав звідти заздалегідь приготовлену машину. З амфетаміном. Я не хотів.

— Чому ти не хотів?

— Це було вже занадто. Вони ж такі гангстери. Я хотів вийти з гри. У мене ж була робота, і я був при ділі.

— Тобто ти хочеш сказати, що гангстером ти був тільки у вільний від роботи час.

— Я взагалі не така людина, — сказав він жалісливо.

— Ну звичайно. — В її голосі було стільки презирства, що Пер-Оке Сандстрьом опустив очі. — Кажі далі. Яке відношення мав до всього цього Зала?

— Це був справжній жах!

Він замовк, і у нього раптом знову рясно полилися сльози. Він почав кусати собі губи, поки з них не потекла кров.

— Ти знову тупцяєш на місці, — холодно зауважила Лісбет Саландер.

— Атхо кілька разів починав мене вмовляти. Харрі застерігав мене, він сказав, що Атхо на мене вже сердиться і тепер невідомо, що він зі мною зробить. Урешті-решт я погодився прийти на зустріч з Атхо. Це було в серпні минулого року. Я поїхав з Харрі до Норсборґа...

Губи Пера-Оке рухалися й далі, але голос раптом пропав. Лісбет Саландер поглянула на нього, примружуючи очі, і голос до нього повернувся.

— Атхо був як божевільний. Він жахлива людина. Ти навіть не уявляєш собі, до чого він жорстокий. Він сказав, що мені вже пізно виходити з гри і, якщо я не зроблю того, що він сказав, мені не бути живим. Він сказав, що мені хочуть дещо продемонструвати.

— Ну?

— Вони змусили мене поїхати з ними. Ми поїхали в Сьодертельє. Атхо звелів закрити мені очі шапкою. Він натягнув мені на голову мішок. Я до смерті злякався.

— Отже, ти їхав з мішком на голові. Що було далі?

— Машина зупинилася. Я не знав, де ми.

— Де вони нап'яли на тебе мішок?

— При в'їзді до Сьодертельє.

— І скільки часу ви ще їхали?

— Мабуть... мабуть, близько тридцяти хвилин. Вони вивели мене з машини. Це було щось подібне до складу.

— І що було далі?

— Харрі й Атхо завели мене до приміщення. Там було світло. Перше, що я побачив, був якийсь бідолаха, він лежав на цементній підлозі. Він був зв'язаний і страшенно побитий.

— Хто це був?

— Його звали Кенет Густафссон. Але це я довідався вже пізніше. Вони не говорили, як його звать.

— Що сталося?

— Там був якийсь чолов'яга. Такого здорового я раніше ніколи не бачив. Він був просто гігант. Суцільні м'язи.

— Який вигляд він мав?

— Білявий. З виду сам диявол.

— Ім'я?

— Він не називав свого імені.

— Гаразд. Білявий гігант. Хто був там ще?

— Ще один чоловік. Затяганого вигляду. Блондин. З кінським хвостом.

«Магге Лундін», — відзначила Лісбет.

— Ще хто?

— Тільки я, Харрі та Атхо.

— Далі!

— Білявий... Той, здоровило, підсунув мені стільця. Він не сказав при мені ані слова. Говорив Атхо. Він сказав, що хлопець на підлозі багато патякав. І він хоче, щоб я подивився, що буває з патякалами.

Пер-Оке Сандстрьом вибухнув нестримним плачем.

— Ти знову застряг, — нагадала Лісбет.

— Білявий підняв хлопця, що лежав на підлозі, і посадив на інший стілець навпроти мене. Ми сиділи за метр один від

одного. Я заглянув йому в очі. Гігант став у нього за спиною і взяв руками за шию... Він... він...

— Задушив його? — підказала Лісбет Саландер.

— Так... Ні... Він його стиснув. По-моєму, він зламав йому шию голими руками. Я чув, як хруснули хребці, і він помер у мене на очах.

Пер-Оке Сандстрьом захитався у зашморзі. Сльози текли з його очей нестримними ручаями. Він ніколи нікому про це не розповідав. Лісбет зачекала хвилину, поки він заспокоїться.

— А потім?

— Інший чоловік — той, з кінським хвостом — приніс бензопилу й відпиляв у нього голову і кисті рук. Коли він закінчив, здоровило підійшов до мене. Він обхопив руками мою шию. Я намагався віддерти його руки. Я тужився що є сили, але не міг зсунути його пальці бодай на міліметр. Але він мене не душив... Він тільки тримав руки на моїй шії. Довго тримав. А Атхо час від часу брав у руки телефон і з кимось розмовляв. Він говорив російською. Потім раптом сказав, що зі мною хоче говорити Зала, і підніс слухавку до мого вуха.

— Що сказав Зала?

— Він тільки сказав, що сподівається, що я виконаю те, про що мене просить Атхо. Він запитав, чи хочу я все ще вийти з гри. Я обіцяв йому, що поїду до Таллінна і заберу там машину з амфетаміном. А що я міг удіяти?

Лісбет мовчала і лише задумливо дивилася на зашмаркляного журналіста, який стояв перед нею в зашморзі. Здавалося, вона поринула в свої думки.

- Опиши його голос.
 - Не... не знаю... Звичайний голос.
 - Низький голос, високий голос?
 - Низький. Буденний. Грубий.
 - Якою мовою ви розмовляли?
 - Шведською.
 - Акцент?
 - Так, здається, був трохи. Але він добре говорив шведською. З Атхо вони говорили російською.
 - Ти знаєш російську?
 - Трохи. Не розмовляю вільно. Зовсім трішки.
 - Що говорив йому Атхо?
 - Він тільки сказав, що демонстрація відбулася. Більше нічого.
 - Ти кому-небудь про це розповідав?
 - Ні.
 - Дагу Свенссону?
 - Ні... Ні...
 - Даг Свенссон був у тебе?
- Сандстрьом кивнув.
- Не чую.
 - Так.
 - Чому?
 - Він знав, що в мене... є повії.
 - Що він запитав?
 - Він хотів знати...
 - Ну!
 - Про Залу. Він питав про Залу. Це були його другі відвідини.

— Другі?

— Він вийшов зі мною на зв'язок за два тижні до своєї смерті. Тоді він прийшов уперше і ще раз за два дні до того, як ти... як він...

— До того, як я його застрелила?

— Так, саме так.

— І тоді він запитав тебе про Залу.

— Так.

— Що ти йому розповів?

— Нічого. Я не міг нічого розповісти. Я признався, що говорив з ним по телефону. Ото й усе. Я нічого не розповідав ні про білявого здоровила, ні про те, що вони зробили з Густафссоном.

— Гарзд. Повтори точно, про що питав тебе Даг Свенссон?

— Я... Він тільки хотів знати про Залу. Більше нічого.

— І ти нічого не розповів?

— Нічого істотного. Я ж нічого не знаю!

Лісбет Саландер трохи помовчала. Він про щось умовчує. Вона задумливо покусала губи. Ну звичайно!

— Кому ти раніше розповідав про відвідини Дага Свенссона?

Лісбет виразно повела з одного боку в інший електрошокером.

— Я зателефонував Харрі Ранті.

— Коли?

Він зробив ковтальний рух.

— Того ж вечора, як Даг Свенссон уперше побував у мене вдома.

Вона розпитувала його ще півгодини, але скоро зрозуміла, що він повторюється і не може додати до сказаного нічого, окрім дрібних подробиць. Нарешті вона встала і поклала руку на протягнутий мотузок.

— Ти, напевно, найжалюгідніший мерзотник з усіх, яких мені доводилося зустрічати, — сказала Лісбет Саландер. — За те, що ти зробив з Інес, ти заслуговуєш смертної кари. Але я обіцяла, що дарую тобі життя, якщо ти відповіси на мої питання. Я завжди додержую своїх обіцянок.

Вона нагнулася і розв'язала вузол. Пер-Оке Сандстрьом упав додолу, мов купа лахміття, і відчув полегкість, близьку до ейфорії. Лежачи на підлозі, він бачив, як вона поставила на його диванний столик стільчик, вилізла на нього і зняла із стелі блок, змотала мотузок і засунула його в наплічник. Потім вона пішла у ванну і пробула там хвилин десять. Він чув, як тече вода. Коли вона повернулася, на її обличчі вже не було фарби.

Обличчя було чисто відмите і виглядало оголеним.

— Відв'язуватися будеш сам.

Вона кинула на підлогу кухонний ніж.

Потім вона ще довго вовтузилася в передпокої. Очевидно, перевдягалася. Нарешті він почув, як відчинились і зачинилися двері і клацнув замок. Тільки за півгодини йому вдалося звільнитися від ізоляційної стрічки. І лише сівши на диван у вітальні, він виявив, що вона прихопила з собою його «Га-вернмент».

Лісбет Саландер повернулася до себе на Мосебакке тільки о п'ятій годині ранку. Вона зняла перуку, котру носила як

Ірене Нессер, і відразу ж лягла спати, не ввімкнувши перед тим комп'ютер і не перевіривши, чи розгадав Мікаель загадку із зниклою поліцейською справою.

Вже о дев'ятій ранку вона прокинулася і присвятила весь день пошукам інформації про братів Атхо і Харрі Ранта.

У кримінальному реєстрі в Атхо Ранти виявився похмурий послужний список. Він був громадянином Фінляндії, але народився в Естонії, до Швеції він прибув у 1971 році. З 1972-го по 1978 рік він працював теслярем Сконських цементних майстерень, але був звільнений при спробі вчинити крадіжку на будівництві і засуджений до семи місяців в'язниці. З 1980-го по 1982 рік він працював у значно меншій будівельній фірмі, але його вигнали звідти за появу на робочому місці в нетверезому вигляді. Потім він до кінця вісімдесятих років заробляв собі на життя сторожем, техніком підприємства, що обслуговувало котельні, мийником посуду і шкільним охоронцем. Звідусіль його врешті-решт виганяли або за пияцтво, або за бійки чи дебош. На посаді шкільного охоронця він протримався всього лише кілька місяців, після чого одна з учительок звинуватила його в грубих сексуальних домаганнях і погрозах.

У 1987 році він був засуджений до виплати штрафу та кількох місяців тюремного ув'язнення за крадіжку автомобіля, пияцтво за кермом і торгівлю краденими речами. Через рік був засуджений за незаконне володіння зброєю.

У 1990 році був засуджений за порушення моральності, але характер порушення в реєстрі не уточнювався. У 1991 році йому висунули звинувачення в погрозах, але суд його виправдав. Того ж року його штрафували і засуджували до умов-

них строків за контрабанду спиртного. У 1992 році він відсидів три місяці за заподіяння побоїв знайомій дівчині і погрози, висловлені на адресу її сестри. Декілька років він поводився після цього спокійно, а в 1997-му за торгівлю краденими речами і заподіяння тілесних ушкоджень дістав десять місяців в'язниці.

Його молодший брат Харрі Ранта приїхав услід за ним до Швеції в 1982 році й у вісімдесятих досить довгий час працював складським робітником. У кримінальному реєстрі за ним значилися три судові вироки. У 1990 році він був засуджений за шахрайство із страховкою, в 1992-му — на два роки тюремного ув'язнення за заподіяння фізичного насильства, торгівлю краденим, крадіжку, крадіжку з обтяжувальними обставинами і зґвалтування. Вирок було оскаржено, і Верховний суд став на бік Харрі Ранти, знявши з нього обвинувачення у зґвалтуванні. Але вирок за фізичне насильство і заподіяння тілесних ушкоджень було залишено в силі, так що Харрі Ранта відсидів у в'язниці шість місяців. У 2000 році він знову притягувався до суду за звинуваченням у незаконних погрозах і зґвалтуванні, але заяву було відкликано і справу припинено.

Лісбет перевірила адреси, за якими вони значилися останнім часом, і дізналася, що Атхо Ранта проживає в Норсборзі, а Харрі Ранта в Альбю.

Паоло Роберто відчував безнадійність — він телефонував за номером Міріам Ву вже у п'ятдесятій раз, але йому знову відповів автомат: абонент зараз недосяжний. Узявши на себе пошуки подруги Лісбет, він по кілька разів на день ходив до

будинку на Лундагатан, але кожного разу натикався на замкнуті двері її квартири.

Він поглянув на годинник. Був уже початок дев'ятої, вівторок добігав кінця. Має ж вона коли-небудь прийти додому! Він чудово розумів, чому Міріам Ву вважає за краще переховуватися, але перший бурхливий інтерес у ЗМІ вже пішов на спад. Він вирішив, що найкраще буде почергувати перед її квартирою на випадок, якщо вона, наприклад, забіжить по речі, замість того щоб весь час мотатися туди й назад. Він налив у термос кави, запасся бутербродами. Перш ніж вийти за поріг, він перехрестився на Мадонну з розп'яттям.

Зупинивши машину метрів за тридцять від будинку на Лундагатан, він посунув назад шоферське сидіння, щоб вільніше розкинути ноги, тихенько увімкнув радіо і поставив перед собою вирізану з вечірньої газети фотографію Міріам Ву. Паоло Роберто відзначив, що зовнішність у неї апетитна. Він терпляче роздивлявся поодиноких перехожих, але Міріам Ву серед них не з'являлася.

Кожні десять хвилин він пробував їй телефонувати, поки о дев'ятій годині його мобільник не запищав, попереджаючи, що батарея от-от зовсім розрядиться.

Пер-Оке Сандстрьом провів увесь вівторок у стані, близькому до непритомного. Ніч він валявся на дивані у вітальні, не в змозі встати, щоб дійти до ліжка, і раз у раз здригаючись у нервових риданнях. За цілий день він вийшов тільки раз — уранці дістався до торгового центру Сольни і, купивши там чвертку «Сконської», повернувся на свій диван і випив майже половину.

Тільки надвечір він усвідомив своє становище і почав обмірковувати, що ж йому тепер діяти. Він проклинав той день, коли вперше почув про братів Атхо і Харрі Ранта разом з їхніми шльондрами. Тепер він сам дивувався, яким був дурнем, коли дав себе заманити на квартиру в Норсборзі, де Атхо зв'язав сімнадцятилітню, добряче накачану наркотиками Інес Хаммуярві і викликав його на змагання, хто з них сильніший як чоловік. Вони змінювали одне одного, і Пер-Оке переміг, зумівши за вечір і ніч зробити більшу кількість різних сексуальних подвигів.

Одного разу Інес Хаммуярві прокинулася і запротестувала. Тоді Атхо заходився поперемінно бити її і накачувати спиртом. Через півгодини вона присмирніла, і він запропонував Перу-Оке продовжити попередні заняття.

Клята шльондра!

І на біса він устругнув таку дурницю!

Від «Міленіуму» не доводилося чекати пощади. Вони ж годуються такими скандалами!

Божевільна Саландер налякала його до смерті.

Про біляве чудовисько і говорити нічого.

До поліції він не міг піти.

Самотужки він не викрутиться. Думати, що проблема сама собою розсмокчеться, означало дурити себе.

Таким чином, залишалася всього одна слабенька надія вислужитися і, можливо, прийти до благополучного вирішення ситуації. Він розумів, що хапається за соломинку.

Але це був для нього єдиний шанс.

Надвечір він наважився і зателефонував на мобільник Харрі Ранти. Номер не відповідав. Він продовжував свої

спроби додзвонитися до Харрі Ранті весь вечір, але о де-сятій годині в нього опустилися руки. Після довгих роздумів (під час яких він підкріплювався залишками горілки) він зателефонував старшому з братів — Атхо Ранті. Слухавку взяла його дівчина, Сільвія, і розповіла, що брати Ранта поїхали у відпустку до Таллінна. Ні, як зв'язатися з ними, Сільвія не знає. І коли брати Ранта мають повернутися, вона навіть приблизно не може сказати: вони поїхали до Естонії на невизначений час.

По голосу Сільвії було чути, що вона задоволена.

Пер-Оке Сандстрьом важко опустився на диван. Він і сам не знав, що він відчуває — розчарування чи полегкість, дізнавшись, що Атхо Ранті немає вдома і він не зможе з ним переговорити. Проте значення цієї новини було йому зрозуміле. Брати Ранта відчували якусь небезпеку і вирішили, поки те-се, відпочити в Таллінні. Але Перу-Оке Сандстрьому це нічого гарного не віщувало.

Розділ 25

*Вівторок, 5 квітня — середа,
6 квітня*

Паоло Роберто не спав, але так заглибився у свої думки, що не відразу помітив жінку, яка об одинадцятій вечора з'явилася на шляху від Хьогалідської церкви. Він помітив її в дзеркалі заднього виду. Лише коли вона порівнялася з вуличним ліхтарем за сімдесят метрів позаду його авто, він рвучко обернувся і відразу впізнав її. Це була Міріам Ву.

Він аж випростався на сидінні. Спершу він хотів був вискочити з машини, та відразу зрозумів, що так він її сполохає. Тому вирішив дочекатися, доки вона підійде до під'їзду.

Не встиг він про це подумати, як позаду Міріам Ву на вулиці виник меблевий фургон. Наздогнавши її, машина різко загальмувала. Приголомшений, Паоло Роберто спостерігав, як з фургона вистрибнув чоловік — здоровенне біляве доробало — і схопив Міріам Ву. Він явно заскочив її зненацька. Вона відсахнулася і спробувала вирватися, але білявий гігант міцно тримав її за зап'ясток.

Міріам Ву хвацько змахнула правою ногою вище голови, і Паоло Роберто від несподіванки аж рота роззявив. Та вона ж кікбоксер! Дівчина гепнула білявого гіганта по голові, але тому, схоже, до того удару було байдуже — у відповідь він зацідив Міріам Ву ляща. Паоло Роберто почув звук ляпаса, хоча вони були від нього на відстані шістдесяті метрів. Міріам Ву впала, мов уражена блискавкою. Білявий гігант нагнувся, підняв її однією рукою і буквально закинув у кузов. Тільки тут Паоло Роберто оговтався і закрив рота. Відчинивши дверцята машини, він метнувся до фургона.

Та вже з перших кроків усвідомив усю марноту своїх зусиль. Машина, в яку Міріам Ву було вкинуто, немов лантух картоплі, м'яко рушила з місця, зробила повний розворот і зникла у напрямі Хьогалідської церкви, перш ніж він устиг хоча б як слід розігнатися. Паоло Роберто різко зупинився, помчав назад до своєї машини і скочив за кермо. Він рвонув з місця і теж зробив повний розворот. Коли він під'їхав до перехрестя, фургон уже встиг зникнути з очей. Паоло Робер-

то пригальмував, заглянув на Хьогалідсгатан і звернув ліворуч навмання, у напрямі Хорнсгатан.

До Хорнсгатан він під'їхав, коли загорілося червоне світло, але оскільки перехрестя було порожнє, він виїхав на нього й озирнувся навсібіч. Єдині задні ліхтарі, що промайнули попереду, сховалися у цю мить за лівим поворотом, рухаючись у бік Лільехольмсбру і Лонгхольмсгатан. Він не розгледів, чи був це фургон, але інших машин видно не було, і Паоло Роберто щосили натиснув на педаль газу. На перехресті біля Лонгхольмсгатан його затримав червоний сигнал світлофора. Секунди збігали, а він мусив чекати, доки проїдуть машини від Кунгсхольма. Коли шлях попереду звільнився, він знову дав повний газ і рвонув уперед на червоне світло, благаючи Бога, щоб тільки його не зупинила у цю хвилину поліція.

По мосту Лільехольмсбру він їхав на швидкості, що значно перевищувала дозволену, а проминувши Лільехольм, помчав ще швидше. Він досі не знав, чи була машина, що промайнула перед ним, тим самим фургоном і чи не звернула вона на Ірендаль чи на Орста, проте сподівався на удачу і знову натиснув на газ. Він їхав зі швидкістю сто п'ятдесят кілометрів на годину, обганяючи поодиноких законослухняних водіїв; певне, хтось із них таки записав його номери.

У районі Бреденга він знову побачив фургон, наздогнав його і з відстані п'ятдесяти метрів переконався, що це був той самий. Паоло зменшив швидкість до дев'яноста кілометрів на годину і поїхав слідом, відстаючи метрів на двісті. Аж тепер він зітхнув полегшено.

Міріам Ву кинули на підлогу фургона. Вона відчула, що по шиї в неї тече кров. Кров юшила з носа. Він розбив їй до крові нижню губу і, здається, зламав перенісся. Він напав так несподівано, що це було для неї громом серед ясного неба, а її опір здолав за секунду. Нападаючий ще не встиг зачинити за собою двері фургона, як машина вже рушила з місця, і в якусь мить на повороті білявий гігант втратив рівновагу.

Обернувшись, Міріам Ву вперлася стегном у підлогу і, коли білявий гігант обернувся до неї, зацідила йому ногою в голову. Вона побачила слід, залишений її підбором: чоловік мав би дістати відчутну травму.

Але той тільки здивовано подивився на неї, а далі посміхнувся.

Боже! Та це ж просто якийсь монстр!

Вона спробувала знову вдарити його, але він перехопив її ногу і так сильно вивернув стопу, що вона скрикнула від болю і змушена була перевернутися на живіт.

Тоді він схилився над нею і вдарив її долонею по голові збоку. У Міріам Ву в очах засвітилися каганці. Здавалося, що він торохнув її кувалдою. Він усівся їй на спину; вона спробувала виборсатися, та він був надто важкий, і вона не змогла зрушити його ані на міліметр, а він заламав їй руки за спину і скував їх кайданками. Тепер вона була зовсім безпорадна й паралізована страхом.

Мікаель Блумквіст проїздив Глобен, повертаючись назад із Тюрьсо. Всю другу половину дня аж до вечора він згаював на те, щоб зустрітися з трьома персонажами із свого списку. Це не дало жодного результату. Він побачив панічно наляка-

них людей, у яких уже побував Даґ Свенссон і які відтоді тільки й робили, що чекали свого особистого кінця світу. Вони благали його про пощаду, і він викреслив усіх трьох із свого списку ймовірних убивць.

Проминувши Митний міст, він дістав мобільник і зателефонував Еріці Бергер. Вона не брала слухавку. Він спробував подзвонити Малін Ерікссон, але та так само мовчала. Було вже пізно, а йому хотілося з кимось порадитися.

Він згадав про Паоло Роберто: як він, чи вдалося йому просунути в пошуках Міріам Ву? Мікаель набрав його номер, і після п'яти сигналів слухавка відповіла:

— Паоло слухає.

— Привіт. Це Блумквіст. Як твої справи?

— Блумквісте, я тррр-тррр-тррр на машині з Міріам.

— Тебе не чути.

— Трр-трр-трр.

— Ти пропадаєш. Я не чую тебе.

На цьому розмова урвалася.

Паоло Роберто вилаявся. Батарея мобільника вичерпалася в ту мить, коли він проїздив Фіттью. Він натиснув кнопку, і телефон знову ожив. Паоло Роберто набрав номер тривожного сигналу SOS, але щойно там відповіли, мобільник знову вимкнувся.

От дідько!

У нього був зарядний пристрій, який працював від розетки в панелі приладів, але він залишився вдома. Кинувши мобільник на пасажирське сидіння, він зосередив увагу на тому, щоб не випустити з очей габаритні вогні фургона, що рухався

попереду. Він їхав на «BMW», заправленому під зав'язку, тож фургон ніяк не міг від нього втекти. Але для того, щоб не привертати уваги, він зберігав дистанцію в кілька сотень метрів.

Якийсь бісів монстр, накачаний стероїдами, викрав дівчину прямо з-під його носа, але цей мерзотник від нього не втече.

Якби зараз тут була Еріка Бергер, вона назвала б його мачо і нещасним ковбоєм. Паоло Роберто сказав інакше: «Хай мені трящя!»

Мікаель Блумквіст навмисне заїхав на Лундагатан, але переконався, що в квартирі Міріам Ву як і раніше не горить світло. Він ще раз спробував додзвонитися до Паоло Роберто, але почув, що абонент зараз недосяжний. Муркнувши щось собі під носа, він поїхав додому й приготував каву з бутербродами.

Поїздка тривала довше, ніж сподівався Паоло Роберто. Дорога привела їх у Сьодертельє, а потім вони їхали по шосе E20 далі у бік Стренгнеса. Відразу за Ньюварном фургон зїхав з широкої траси на польові дороги Сьормланду.

Тут виявити автомобіль-переслідувач було значно легше, тому Паоло Роберто перестав тиснути на газ і значно збільшив відстань між собою і фургоном.

Він не дуже добре пам'ятав географію цієї місцевості, тільки знав, що вони зараз десь західніше озера Інгерн. Втрапивши з виду фургон, він збільшив швидкість і вилетів на довгий прямий відтинок шляху.

Фургон кудись зник. Паоло загальмував. Тут дорога мала багато відгалужень, і він загубив слід тих, за ким стежив.

У Міріам Ву боліла потилиця і пекло обличчя, але вона вже пододала перший напад панічного страху від свого безпорадного становища. Білявий її більше не бив. Вона навіть змогла підвестися і сісти, притулившись до спинки водійського сидіння. Руки у неї були скуті за спиною, а рот заклеєний широкою стрічкою. Через засохлу у ніздрі кров дихати було важко.

Міріам розглядала білявого гіганта. Заклеївши їй рота, він не сказав ані слова і взагалі не звертав на неї жодної уваги. На лобі у нього залишився слід від її черевика: такий удар пробив би голову будь-кому, а цей, здавалося, навіть не помітив. Це було ненормально.

Він був величезний і мав чудову статуру. Його м'язи свідчили про те, що він регулярно й подовгу відвідує гімнастичну залу, але справляли враження абсолютно натуральних — він не був схожий на культуриста. Руки в нього були як величезні сковорідки, тож Міріам зрозуміла, чому його ляпас здався їй ударом ломаки.

Фургон зупинився перед нерівним муром.

Міріам не мала жодного уявлення про те, куди її завезли, але їй здалося, що вони досить довго рухалися на південь по шосе Є4, перш ніж з'їхати на путівці.

Вона розуміла: якби навіть її руки були зараз вільні, проти такого гіганта вона не має жодних шансів. Міріам почувалася безпорадною.

Малін Ерікссон зателефонувала Мікаелю Блумквісту на самому початку дванадцятої, відразу після того, як він повернувся додому і, поставивши кавник, намазував бутерброди.

— Вибач, що я так пізно. Я намагалася додзвонитися до тебе кілька годин, але твій мобільник не відповідав.

— Пробач, будь ласка! Я його вимикав на час розмов з клієнтами.

— Схоже, що я знайшла дещо цікавеньке.

— Розповідай!

— Це стосовно Б'юрмана. Адже мені було доручено дізнатися про його минуле.

— Так.

— Він народився п'ятдесятого року і вступив на юридичний у сімдесятому. Диплом отримав сімдесят шостого, найнявся на роботу до адвокатського бюро «Кланг і Рейні», а вісімдесят дев'ятого відкрив своє власне.

— Так-так.

— Крім того, він упродовж дуже короткого періоду — усього кілька тижнів — працював у сімдесят шостому році нотаріусом цивільного суду. Відразу ж після складання державного іспиту він два роки, з сімдесят шостого по сімдесят восьмий, працював на посаді юриста Головного управління поліції.

— Он як!

— Я розвідала, які він виконував обов'язки. Це було не легко зробити. Виявляється, він відав діловодством з юридичних питань Служби безпеки Головного поліцейського управління.

— Та що ти кажеш!

— Інакше кажучи, він, судячи з усього, працював там одночасно з Бйорком.

— От бісів Бйорк! Адже він ані слова не сказав про те, що працював разом з Б'юрманом.

Фургон мав бути десь поблизу. Під час переслідування Паоло Роберто тримався від нього так далеко, що часом втрачав з очей, але востаннє фургон промайнув перед ним усього за кілька хвилин перед тим, як зникнути. Паоло дав задній хід, розвернувся на узбіччі і повільно поїхав назад на північ, вибираючи місце, де б можна було з'їхати з дороги.

Через якихось сто п'ятдесят метрів він раптом побачив просвіт, що промайнув у суцільній смузі лісу, — від шосе відгалужувалася лісова доріжка. Повернувши кермо, він проїхав ще метрів десять і зупинився. Вискочивши з машини і навіть не подумавши зачинити двері, він повернувся до дороги і перестрибнув через рівчак. Пошкодувавши про те, що не захопив із собою ліхтарика, він почав продиратися крізь чагарники.

Чагарники виявилися всього лише придорожною лісо-смугою, і несподівано він вийшов на піщаний майданчик. Попереду темніли приземкуваті споруди. Він попрямував до них, і в цю мить несподівано над в'їзними воротами однієї з будівель спалахнуло світло.

Паоло пригнувся і завмер, присівши. Наступної миті світло засяяло в усій будівлі. Вона чимось нагадувала склад, з рядом вузьких, високо розташованих віконець по фасаду. У дворі було повно контейнерів, праворуч виднівся жовтий самоскид, а біля нього — білий «Вольво». У світлі зовнішньої лампи він раптом помітив за двадцять п'ять метрів від себе той самий фургон.

Потім прямо навпроти того місця, де він затаївся, відчинилися ворота складської будівлі. Звідти вийшов у двір барилкуватий блондин і закурив сигарету. Коли він повернув

голову, Паоло розгледів у променях світла, що волосся у нього зібране в кінський хвіст.

Паоло заляк на місці, впершись одним коліном у землю. Він був на самій видноті за двадцять п'ять метрів від чоловіка з кінським хвостом, але той не побачив його в темряві, очевидно засліплений спалахом запальнички. Потім обидва, і Паоло, і чоловік з кінським хвостом, одночасно почули звук притишеного голосу, що долинав із фургона. Коли той черевань зробив крок до фургона, Паоло повільно ліг, притиснувшись до землі.

Далі Паоло почув, як відсунулися двері, і побачив, що білявий гігант вистрибнув з фургона. Потім з відчиненого фургона здоровань витягнув назовні Міріам Ву, підхопив її під пахву і тримав, ніби нічого й не сталося, хоча вона й пручалася. Здається, двоє чоловіків щось сказали одне одному. Паоло не міг чути їхніх слів. Чоловік з кінським хвостом відчинив водійські двері і скочив до кабіни. Машина рушила з місця й повільно розвернулася. Промінь світла від фар ковзнув усього за кілька метрів від того місця, де лежав Паоло. Фургон зник у темряві, і Паоло чув, як звук мотора поступово затихав, віддаляючись.

Білявий гігант поніс Міріам Ву до приміщення складу. Паоло бачив тільки, що за високо розташованими вікнами рухається тінь, віддаляючись у глиб будівлі.

Промоклий до нитки, він обережно підвівся з землі, відчуваючи одночасно полегшення і тривогу. Нарешті він знайшов фургон і знав, що Міріам Ву тут, поряд, але легкість, з якою білявий гігант підхопив її, викликала в нього тривогу навпіл з повагою. Наскільки Паоло зумів розгледіти, це був

чоловік велетенського зросту, що справляв враження немовірної сили.

Найрозумнішим було б не сунутися самому, а подзвонити в поліцію, та його мобільний остаточно здох. Крім того, він дуже приблизно уявляв собі, де знаходиться, і не зміг би точно пояснити, як сюди доїхати. До того ж він не мав ані найменшого уявлення про те, що за стінами складу діється з Міріам Ву.

Він обійшов півколом будівлю і переконався, що іншого входу немає. За дві хвилини він знову стояв біля під'їзду. Треба було на щось зважитися. Паоло аніскільки не сумнівався в тому, що білявий гігант виконує тут роль «Bad guy», тобто лиходія. Він побив і викрав Міріам Ву. Паоло не надто злякався: він вірив у себе і знав, що у разі бійки зуміє дати відсіч будь-кому. Питання було тільки в тому, чи озброєний той, хто зараз у будинку, і чи немає там ще кого. Навряд, щоб там був ще хтось, крім Міріам Ву і білявого гіганта.

Ворота складу були достатньо широкі, щоб через них могла заїхати вантажівка, і мали хвіртку. Підійшовши і натиснувши на ручку, Паоло опинився у великому освітленому приміщенні. Скрізь було порозкидано старі діряві коробки та різний мотлох.

Міріам Ву відчувала, як по щоках у неї течуть сльози. Вона плакала не так від болю, як від безвиході. Доки вони їхали, гігант дивився на неї як на порожнє місце. Коли фургон зупинився, він відклеїв їй від рота липучку, підхопив на об'ємок і переніс у приміщення без найменших зусиль, а там

жбурнув на цементну підлогу, не звертаючи уваги на її благання і протести. Погляд, яким він подивився на неї, був крижаним.

І Міріам Ву зрозуміла, що на цьому складі на неї чекає смерть.

Він обернувся до неї спиною, відійшов до столу, що стояв поряд, відкрив пляшку мінеральної води й почав пити великими ковтками. Ноги Міріам Ву залишалися вільними, і вона спробувала підвестися.

Він обернувся до неї, посміхаючись. Він стояв ближче до дверей, ніж вона, тому в неї не було жодної можливості проскочити. Вона безнадійно опустила на коліна і тут сама на себе розсердилася. Але ж ні, хай йому біс! Я не здамся без бою. Вона знову звелася на ноги і зціпила зуби. Ну ж бо, піди до мене, чортів козел!

Зі скутими за спиною руками вона відчувала свою незграбність і невпевнено стояла на ногах. Але коли він почав до неї наближатися, вона обернулася до нього, приміряючись до найбільш незахищеного місця, завдала блискавичного удару ногою по ребрах, розвернулася дзигію і вдарила знову, цілячи в пах. Улучивши йому в ребро, вона відскочила на метр і змінила ногу для наступного удару. Зчеплені руки заважали їй замахнутися так, щоб поцілити йому в обличчя, тому вона щосили вдарила його в грудину.

Простягнувши руку, він схопив її за плече і розвернув, немов паперову ляльку. Він ударив її кулаком усього раз, не надто сильно, по нирках. Міріам Ву заводала, божеволіючи від паралізуючого болю, що пронизав її аж до діафрагми, і знову впала на коліна. Він дав їй ще одного ляпаса, і вона впала на

підлогу. Він копнув її чоботом під бік; вона задихнулася і відчула, як у неї тріснуло зламане ребро.

Паоло Роберто не бачив биття, але почув, як Міріам Ву раптово скрикнула від болю. Це був різкий, пронизливий крик, що миттєво змінився мовчанням. Він повернув голову на цей звук і зціпив зуби. За стінкою було ще одне приміщення. Він безшумно підійшов ближче, обережно зазирнувши у проріз дверей саме тієї хвилини, коли білявий гігант перевернув дівчину на спину. На кілька секунд гігант зник з його поля зору і потім знову з'явився з бензопилою в руках. Пилу він поставив перед Міріам, і Паоло Роберто звів брови.

— Мені потрібна відповідь на одне-єдине питання.

У велетня виявився несподівано високий голос, неначе він ще не минув віку статевого дозрівання. Паоло звернув увагу на те, що він говорив з акцентом.

— Де зараз Лісбет Саландер?

— Не знаю, — ледь чутно сказала Міріам Ву.

— Неправильна відповідь! Я дам тобі ще один шанс, перш ніж пущу в хід цю штуку.

Він сів поряд з нею навпочіпки і поплескав по пилі.

— Де переховується Лісбет Саландер?

Міріам Ву заперечливо похитала головою.

Паоло ще сумнівався, але, побачивши, що білявий гігант простяг руку до бензопили, трьома кроками рішуче увійшов до приміщення і жорстким правим хуком ударив його по нирках.

Паоло Роберто ніколи не боявся на рингу, інакше він не став би боксером світового класу. За свою професійну кар'єру

він провів тридцять три матчі і в двадцяти восьми з них переміг. Завдаючи удару, він чекав певної реакції. Наприклад, що супротивник осяде на підлогу і схопитися за болюче місце. Але тут йому здалося, що він з усієї сили садонув кулаком об бетонну стіну. Нічого подібного він не відчував за всі роки в професійному боксі і тепер у здивуванні витрищився на гіганта.

Білявий гігант обернувся і подивився на боксера з не меншим подивом.

— Чи не бажаєш помірятися силою з ким-небудь зі своєї вагової категорії? — сказав Паоло Роберто.

Він провів серію ударів правою — лівою — правою в діафрагму супротивника, вклавши в них усю свою силу. Це були важкі удари по корпусу, але враження було таке, ніби він бив кулаками стіну. Добився він тільки того, що велетенський відступив назад на один крок — більше від здивування, ніж від сили удару, — і несподівано посміхнувся.

— Ти ж Паоло Роберто, — мовив білявий гігант.

Паоло застиг, здивований. Він щойно завдав йому чотири удари, після яких будь-який супротивник мусив був опинитися на підлозі, а йому тільки залишалось повернутися до свого кута і слухати, як рефері починає відлік секунд. Та жоден з його ударів не мав ніякого ефекту. Господи! Це ж ненормально!

Потім усе відбувалося як у сповільненій зйомці. Він бачив, як на нього насувається правий хук. Білявий діяв не поспішаючи і заздалегідь попереджав про випад. Паоло відхилився і частково парирував удар лівим плечем. Відчуття було як від зустрічі із залізною палицею.

Паоло Роберто відскочив на два кроки, несподівано відчувши повагу до супротивника.

Щось тут не те. Навіть диявол не може бити так сильно.

Він автоматично парирував лівий хук, закрившись передпліччям, і раптом відчув різкий біль. Невідомо звідки на нього обрушився правий хук прямо в лоба, і цей він уже не зміг відбити.

Як ганчірка, Паоло Роберто вилетів задом наперед у відчинені двері і з гуркотом повалився на складені штабелем дерев'яні ящики. Струснувши головою, він зараз же відчув, як по обличчю потекла кров. «Він розкрояв мені брову, — відзначив Паоло. — Доведеться зашивати. Укотре!»

Наступної миті перед ним знову постав велетень. Інстинктивно відступивши, Паоло Роберто на волосок відхилився від убивчого удару величезного кулака. Гігант відразу ж став у ту саму позу захисту, що й Паоло Роберто. «Таж він боксер!» — сяйнула думка в голові Паоло. Вони почали повільно кружляти один проти одного.

У наступні сто вісімдесят секунд між ними розгорнувся найфантастичніший матч з усіх, що в них досі доводилося брати участь Паоло Роберто. Без будь-яких канатів і рукавичок. Без секундантів і суддів. Без гонга, який розводив би супротивників по різних кутах рингу, без передиху, коли ти кілька секунд можеш освіжатися водою та нюхальною сіллю, без рушника, яким можна обтерти кров, що заливає очі.

І тут Паоло Роберто усвідомив, що він б'ється не на життя, а на смерть. Усі тренування, всі роки, витрачені на

удари по мішку з піском, усі спаринги і весь досвід проведених матчів з'єдналися раптом, щоб вдихнути в нього силу. Такого приливу адреналіну він ніколи раніше не відчував.

Тепер він більше не зволікав, завдаючи удари. Вони сипалися градом, і Паоло Роберто вкладав у них усю мускульну силу, яку тільки мав. Лівою, правою, лівою, ще раз лівою і несподівано правою в обличчя, відхилитися від удару лівою, відступити на крок, випад правою. Кожен удар Паоло Роберто досягав мети.

Тривав найважливіший матч його життя. У роботу включилися не тільки кулаки, а й мозок. Йому вдавалося ухилятися від усіх ударів, яких намагався завдати йому гігант.

Він спромігся провести чистісінький правий хук у щелепу супротивника, після якого у нього залишилося відчуття, ніби відбив собі кисть, і від якого його супротивник мав би впасти снопом на підлогу. Кісточки пальців були всі в крові, на обличчі білявого гіганта виднілися червоні плями і гупі, але ударів він, здавалося, навіть не помічав.

Паоло відступив назад, щоб пересапнути, оцінюючи тим часом супротивника. Він уже зрозумів, що той не боксер. Він рухається по-боксерськи, та його виучка не варта і п'яти ере. Він тільки копіює, він не вміє захищатися, показує, яким буде новий удар. І до того ж робить усе надто повільно.

Наступної миті гігант провів лівий хук у бік Паоло Роберто. Це був його другий за весь бій удар, що влучив у ціль. Ребро тріснуло, Паоло Роберто відчув різкий біль, що пронизав тіло. Він спробував відступити, але зачепився за щось із розкиданого на підлозі непотребу і впав навznak. Гігант

кинувся на нього, та він устиг відкотитися вбік і, незважаючи на запаморочення, підхопитися на ноги.

Він відступав, намагаючись зібратися на силі.

Гігант знову насувався на нього, а Паоло захищався. Він ухилився, ухилився знову і відступав. Щоразу, парируючи удари плечем, він відчував різкий біль.

Потім настала та мить, яку кожен боксер з жахом відчув хоча б раз у житті. Це відчуття може виникнути в середині матчу. Відчуття, що тобі не здолати противника. Усвідомлення того, що «я, хай йому біс, здається, програю».

Це вирішальний момент майже кожного бою.

У цю хвилину тебе раптово покидають усі сили, а надлишковий адреналін паралізує і перед очима постає примара добровільної капітуляції. Цей момент виявляє різницю між аматором і професіоналом, між переможцем і переможеним. Не багато боксерів здатні, опинившись перед цією прірвою, повернути матч і перетворити неминучу поразку на перемогу.

Це саме відчуття пізнав зараз Паоло Роберто. Голова паморочилася так, що він ледве міг устояти на ногах, усю сцену він ніби спостерігав збоку і білявого гіганта бачив немов крізь об'єктив фотокамери. У цю мить вирішувалося, перемогти йому чи пропасти.

Паоло Роберто почав відступати, рухаючись по широкому півколу, щоб зібратися на силі і виграти час. Гігант ішов за ним цілеспрямовано, але поволі — ніби знав, що справу вже зроблено, але зволікав з кінцем раунду. «Він б'ється ніби по-боксерськи, але не як боксер, — подумки фіксував Паоло. — Він знає, хто я такий, і хоче довести, що він не гірший.

Проте він має якусь неймовірну силу і думає, що йому море по коліна».

У голові Паоло роїлися різні думки, а він намагався правильно оцінити ситуацію і вирішити, як йому діяти.

Несподівано він згадав те, що він пережив якось уночі в Марієхамні два роки тому. Його професійна кар'єра несподівано обірвалася, коли доля звела його, а вірніше, зіштовхнула з аргентинцем Себастьяном Луханом. Він напорівся тоді на перший нокаут у своєму житті і пролежав без свідомості п'ятнадцять секунд.

Він часто потім намагався зрозуміти, що ж пішло не так. Він був на піку спортивної форми і цілком зосередився на поєдинку. Себастьян Лухан не перевершував його як боксер, але зумів завдати точного удару, і весь раунд раптово обернувся згубним ураганом.

Паоло потім сам бачив на відеозаписі, як безпорадно метався, немов якийсь Калле Анка¹. Нокаут стався через двадцять три секунди.

Себастьян Лухан не був сильнішим за нього, не був краще тренуваним. Різниця між ними була така мала, що матч цілком міг закінчитися з протилежним результатом.

Єдина відмінність між ними, як потім зрозумів Паоло Роберто, полягала в тому, що Себастьян Лухан був відчайдушнішим, ніж він. Виходячи на ринг в Марієхамні, Паоло Роберто настроювався на перемогу, але не мав пристрасного бажання кинутися в бій. Для нього це вже не мало такого значення і програш не означав катастрофи.

¹ Калле Анка — шведський Дональд Дак.

Два роки по тому він як і раніше залишався боксером, але вже не виступав як професіонал, а брав участь тільки в товариських спарингах. Він продовжував тренуватися, не набрав ваги і не поширшав у талії. Звичайно, він уже не був тим ідеально настроєним інструментом, як тоді, коли боровся за чемпіонський титул і тренування велися місяцями, але він залишався знаменитим Паоло Роберто і міг тримати удар. І на відміну від матчу в Марієхамні в теперішньому бою на складі на південь від Ньюварна призом було життя.

Зараз Паоло Роберто зважився. Зупинившись, він підпустив білявого гіганта ближче. Він зробив фінт лівою і поставив усе на удар правою. Блискавичним випадом він щосили завдав удару в рот і ніс супротивника. Після довгого відступу суперника атака заскочила гіганта зненацька. Нарешті-таки Паоло відчув, що удар мав реальний наслідок, і додав: лівою, правою і знову лівою, всі три — в обличчя.

Білявий гігант продовжив бій, як у сповільненій зйомці. Він бив правою, Паоло заздалегідь бачив нічим не замасковану підготовку до ударів і вчасно ухилявся від могутнього кулака. Ось гігант переносить вагу з однієї ноги на другу — збирається вдарити лівою. Замість того щоб парировати його удар, Паоло відкинувся назад і пропустив лівий хук у себе перед носом. У відповідь він провів потужний удар по висунутій стороні корпусу в ребра. Коли гігант обернувся, щоб відбити атаку, Паоло ударив лівою вгору і знову поціливі йому в перенісся.

Тут він раптом відчув, що робить усе правильно і контролює матч. Нарешті ворог почав відступати. З носа у нього текла кров, і він уже не посміхався.

Несподівано гігант розмахнувся ногою.

Його ступня злетіла вгору, і для Паоло Роберто це було повною несподіванкою. Він уже настроївся на звичні правила боксу і удару ногою зовсім не очікував. Йому здалося, що його вдарила по стегну кувалда; удар прийшовся трохи вище коліна, і різкий біль пронизав усю ногу. Ні! Він відступив на крок, але тут його права нога підломилася, і він знову впав, спіткнувшись об якийсь непотріб.

Гігант дивився на нього зверху вниз. На якусь мить їх очі зустрілися. Цей погляд був надто красномовний. Матч закінчено!

І раптом Паоло побачив, як очі гіганта полізли на лоба: Міріам Ву, підійшовши ззаду, ударила його ногою в пах.

Кожен мускул у тілі Міріам Ву відзивався болем, але вона все таки якось зуміла витягнути скуті за спиною руки вниз і переступити через них, так що руки опинилися тепер попереду. Зважаючи на її теперішній стан це був надзвичайний акробатичний трюк.

У неї боліли ребра, шия, спина і нирки, вона насилу змогла підвестися на ноги. Врешті-решт вона, похитуючись, доволочлася до дверей і широко розплющеними очима пильно спостерігала, як Паоло Роберто — незрозуміло, звідки він тут узявся! — завдав білявому гігантові удару правою, а потім серію ударів в обличчя і після цього впав на підлогу.

Міріам Ву подумала, що її зараз зовсім не обходить, яким чином тут раптом опинився Паоло Роберто. Головне, що він був хорошим хлопцем. Уперше в житті вона відчула кровожерне бажання покалічити іншу людину. Швидко підступив-

ши на кілька кроків, вона зібрала останні сили і привела до стану готовності всі м'язи, які ще могли діяти. Підібравшись до гіганта ззаду, вона врізала йому ногою в пах. Це не було схоже на вишуканий тайський бокс, але удар таки справив бажаний ефект.

Подумки Міріам Ву кивнула, похваливши себе за кмітливність. Мужик може бути величезним, як дім, і ніби висіченим з граніту, та яйця в нього все одно там, де їм належить бути. І удар був проведений так чисто, що його слід було занести до Книги рекордів Гіннеса.

Уперше в житті у білявого гіганта зробився побитий вигляд. Він видавив з грудей стогін, схопився руками за пах і впав на коліна.

Кілька секунд Міріам Ву нерішуче стояла над ним, але потім зрозуміла, що почату справу необхідно довести до кінця. Вона хотіла ударити його ногою в обличчя, та він несподівано підняв руку. Вона ніяк не думала, що він може так швидко оговтатися. Відчуття було таке, ніби вона штовхнула стовбур дерева. Раптово він схопив її стопу, звалив її з ніг і почав підтягати до себе. Вона побачила, як він заніс над нею стиснутий кулак, і почала відчайдушно вириватися і відпихати його вільною ногою. Вона зуміла поцілити йому у вухо й одночасно дістала удар у скроню. Міріам Ву здалося, ніби вона на повному ході врізалася головою в стіну — в очах у неї засвітилися каганці, потім усе потемніло.

Білявий гігант уже зводився на ноги.

Але тут Паоло Роберто з розмаху тріснув його по потилиці дошкою, об яку щойно спіткнувся. Білявий гігант загуркотів на підлогу і впав навznak.

Паоло Роберто роззирнувся. Все навколо здавалося не-реальним. Білявий гігант сіпався, лежачи на підлозі. Міріам Ву витріщалася осклянілими очима і, схоже, була в нокауті. Об'єднаними зусиллями вони виграли трохи часу.

Паоло ледве міг спиратися на пошкоджену ногу і підозрював, що над коліном у нього розірвано м'яз. Він дошкандибав до Міріам Ву і підвів її. Вона вже могла рухатися, однак досі дивилася на нього незрячим поглядом. Не кажучи ні слова, він завдав її на плече і, шкутильгаючи, посунув до виходу. Біль у правому коліні був таким гострим, що часом він стрибав на одній нозі.

Вийти на темний двір і вдихнути холодного повітря було так приємно, що йому здалося, ніби все вже позаду. Та слід було поспішати. Перейшовши двір, він зайшов у лісову смугу, сподіваючись повернутися вже знайомим шляхом. Тільки-но опинився серед дерев, як спіткнувся об виступаючий корінь і впав додолу. Міріам Ву застогнала, і тут же він почув, як з гуркотом відчинилися двері складу.

На тлі освітленого прямокутника дверей забовванів монументальний силует білявого гіганта. Паоло затис долонею рота Міріам Ву. Схилившись до її вуха, він пошепки сказав їй, щоб вона мовчала і лежала тихо.

Потім він напوماцки знайшов на землі серед коріння камінь, більший за його кулак. Паоло Роберто перехрестився. Вперше в своєму грішному житті він відчував, що зможе, якщо треба, убити іншу людину. Він був такий побитий і виснажений, що усвідомлював: провести ще один раунд він уже не в змозі. Проте жодна людина, навіть така почвара, як цей білявий гігант, не зуміє битися з іроломленим черепом. Па-

оло Роберто обмацав камінь: той був схожий на яйце з гострим краєм.

Білявий гігант дістався до рогу будівлі, пройшовся по двору і зупинився менш ніж за десять кроків від того місця, де, затамувавши подих, чекав Паоло. Гігант прислухався, вдивляючись у темряву, однак він не знав, у який бік вони втекли. Минуло кілька напружених хвилин, перш ніж він, очевидно, переконався, що шукати їх зараз марно, рішуче повернув назад і зник у будівлі. За кілька хвилин, погасивши світло і з сумкою в руках, він попрямував до білого «Вольво». Рвонувши з місця, машина зникла в кінці під'їзної дороги. Паоло Роберто прислухався в темряві, доки шум мотора не затих. Поглянувши вниз, він побачив, як блиснули очі Міріам.

— Привіт, Міріам, — сказав він. — Мене звать Паоло, ти можеш мене не боятися.

— Я знаю, — слабким голосом відгукнулася дівчина.

Він у знеможі притулився до коріння дерева: рівень адреналіну в його крові впав до нуля.

— Я не знаю, як мені звестися на ноги, — сказав Паоло Роберто. — Але по той бік дороги я залишив автомобіль. До нього звідси приблизно сто п'ятдесят метрів.

Білявий гігант пригальмував і зупинив машину на майданчику для відпочинку на схід від Ньюварна. Він почувався розбитим і розгубленим, голова була немов чужа.

Уперше в житті він вийшов з бійки побитим. І побив його не хто інший, як Паоло Роберто... боксер. Усе це було схоже на химерний сон із тих, які можуть приснитися неспокійної

ночі. Він не міг зрозуміти, звідки раптом узявся Паоло Роберто — той з'явився на складі, немов з повітря.

Це було якесь божевілля.

Ударів Паоло Роберто він навіть не відчув, і це його не дивувало. Зате стусан у пах виявився дуже вагомим. І цей страшний удар по довбешці, від якого в нього потемніло в очах. Він провів рукою по потилиці і намацав величезну гулю. Натиснувши пальцями, він не відчув болю, а проте голова паморочилася і була немов у тумані. Торкнувши язиком зуби, він з подивом виявив, що у верхній щелепі зліва одного бракує. В роті відчувався присмак крові. Схопивши великим і вказівним пальцями ніс, він обережно потягнув угору — десь усередині голови пролунав тріск, а це означало, що ніс у нього зламаний.

Він вчинив правильно, що взяв сумку і виїхав, не чекаючи, доки з'явиться поліція. Але при цьому він припустився величезної помилки. З передач каналу «Дискавері» він знав, що поліцейські дізнавачі можуть зібрати на місці злочину купу того, що зветься «forensic evidence»¹. Це кров, волоски, ДНК.

Йому дуже не хотілося повертатися на склад, але виходу не мав. Слід було прибрати докази. Він розвернув машину і поїхав назад. Підїжджаючи до Ньюварна, він розминувся з якимсь авто, але не надав цьому значення.

Зворотний шлях до Стокгольма минув як у кошмарі. Кров заливала очі Паоло Роберто, побите тіло боліло. Він

¹ Судово-медичні докази (англ.).

вів машину майже наосліп і відчував, що вона раз у раз виляє з боку в бік. Однією рукою він протер очі й обережно торкнувся носа. Це викликало сильний біль, а дихати він міг тільки ротом. Він невпинно видивлявся, чи не з'явиться на дорозі білий «Вольво», й одного разу біля Ньюварна йому здалося, що така машина промайнула у нього перед очима.

Виїхавши на шосе Є20, він відчув, що вести машину стало трохи легше. Він подумав було про те, щоб залишитися в Сьодертельє, але не знав, куди йому їхати. Він поглянув на Міріам Ву, яка, все ще в кайданках, лежала на задньому сидінні без ременя безпеки. Йому довелося нести її до машини на руках, і вона відключилася відразу, щойно опинилася на задньому сидінні, — чи то від отриманих травм, чи то просто від втоми. Зміркувавши, він врешті-решт виїхав на шосе Є4 і поїхав на Стокгольм.

Мікаель Блумквіст проспав майже годину, як раптом його розбудив телефон. Він поглянув на годинник — стрілки показували четверту. Зовсім сонний, він узяв слухавку. Це була Еріка Бергер, але він не відразу зрозумів, про що вона говорить.

— Паоло Роберто? Що з ним?

— У районній лікарні Сьодера з Міріам Ву. Він намагався до тебе додзвонитися, але ти не відповідав по мобільнику, а твого домашнього номера у нього не було.

— Я вимкнув мобільник. А що він робить у лікарні Сьодера?

Еріка Бергер відповідала терпляче, але наполегливо:

— Мікаелю! Візьми таксі, поїдь і з'ясуй, у чому там річ. Він говорив дуже плутано, базікав щось про бензопилу, будинок у лісі, про якогось монстра, який не вміє боксувати.

Мікаель тільки моргав і нічого не міг зміркувати. Нарешті він труснув головою і простяг руку по штани.

Паоло Роберто, що лежав на ліжку в одних боксерських шортах, мав досить жалюгідний вигляд. Мікаель чекав години, перш ніж йому вдалося до нього потрапити. Ніс Паоло Роберто був загіпсований, брова, на яку наклали п'ять швів, заклеєна пластиром, ліве око заплило. На ребра був накладений бандаж, а по всьому тілу виднілися синці і садна. Ліве коліно теж було в гіпсі.

Мікаель Блумквіст приніс йому кави в паперовому стаканчику з кавового автомата, що стояв у коридорі. Кинувши критичний погляд на його обличчя, Мікаель сказав:

— Вигляд у тебе як після автомобільної аварії. Розповідай, що сталося!

Паоло Роберто похитав головою і подивився на Мікаеля:

— Бісів монстр!

— Що сталося?

Паоло Роберто знову похитав головою і почав роздивлятися свої руки. Кісточки були так сильно розбиті, що він за ледве тримав у руці стаканчик. Йому й раніше доводилося бувати в гіпсі. Його дружина досить прохолодно ставилася до боксу і тепер страшенно злитиметься.

— Я боксер, — мовив він. — Тобто я хочу сказати, коли я був діючим професіоналом, я не виходив на ринг проти аби-

кого. Бувало, що мене духопелили, але я вмію і битися, і тримати удар. Коли я когось б'ю, це означає, що він у мене відпочиватиме, бо йому буде боляче.

— А з тим мужиком, значить, усе було не так.

Паоло Роберто утретє похитав головою. А далі спокійно і докладно розповів про все, що сталося цієї ночі.

— Я завдав йому принаймні тридцять ударів. Чотирнадцять або п'ятнадцять разів у голову. Чотири рази в щелепу. Спочатку я бив з обережністю: я ж не хотів убити його, я тільки захищався. Але під кінець я викладався вже повністю. Одним з цих ударів я, ймовірно, зламав йому щелепу. Але цей бісів монстр тільки обтрусився і продовжував наступати. Це ж, сто чортів, ненормально для звичайної людини!

— Як він виглядав?

— У нього статура бронебійного робота. Я не перебільшую. Він вище двох метрів на зріст і важить, напевно, близько ста двадцяти — ста тридцяти кілограмів. Я не жартую, коли кажу, що це суцільні м'язи й армований скелет. Білявий гігант, який навіть не відчуває болю.

— Ти раніше ніколи його не бачив?

— Ніколи. Він не боксер. Але частково все-таки і боксер теж.

— Тобто як це?

Паоло Роберто трохи подумав:

— Він не мав уявлення про те, як повинен діяти справжній боксер. Усі мої фінти проходили успішно, я міг обдурити його, щоб пробитися крізь його захист, він не тямив, як треба рухатися, щоб уникнути удару. Він на цьому зовсім не розумівся. Але водночас він намагався працювати як боксер.

Він правильно тримав руки і весь час зберігав стійку. Враження було таке, неначе він ходив на тренування з боксу, але не слухав нічого з того, що казав йому тренер.

— Так-так...

— Мені і дівчині врятувало життя те, що він так повільно рухався. Перед кожним свінгом він заздалегідь про нього сигналізував, тому я встигав відхилитися або парировати. Йому вдалося двічі пробити мій захист: спочатку ударом в обличчя, і ти сам бачиш результат, а потім по корпусу, і цей удар зламав мені ребро. Але обидва рази удари були змазані. Якби він ударив як слід, він би зніс мені черепок.

Паоло Роберто несподівано зайшовся реготом.

— Ти що?

— Я переміг! Цей дурень хотів мене вбити, а я переміг. Мені вдалося вкласти його. Але для цього знадобилася дошка!

Відсміявшись, він сказав:

— Якби Міріам Ву не загилила йому як слід у пах у потрібний момент, ще невідомо, чим би все скінчилося.

— Паоло, я страшенно, страшенно радий, що ти переміг. Міріам Ву скаже те ж саме, коли прокинеться. Ти чув щонебудь, як там у неї справи?

— Вона має приблизно такий самий вигляд, як і я. У неї струс мозку, зламано кілька ребер, перелом перенісся і відбиті нирки.

Мікаель нахилився до Паоло Роберто і поклав руку йому на коліно:

— Якщо тобі будь-коли знадобиться моя допомога... — сказав Мікаель.

- Паоло Роберто кивнув і спокійно посміхнувся.
— Блумквісте! Якщо тобі знову знадобиться допомога...
— То що?
— То поклич Себастьяна Лухана.

Розділ 26

Середа, 6 квітня

Близько сьомої ранку інспектор кримінальної поліції Ян Бубланськи в'їхав на парковку перед Сьодерською районною лікарнею і відразу побачив Соню Мудіг. Сьогодні він прокинувся від дзвінка Мікаеля Блумквіста і тепер мав поганючий настрій. Зрозумівши нарешті, що вночі сталося щось незвичайне, він, у свою чергу, розбудив Соню. Зустрівшись у вестибюлі з Блумквістом, вони разом з ним піднялися в палату, де лежав Паоло Роберто.

Інспектору важко було відразу розібратися в усіх деталях, алє врешті-решт він зрозумів, що Міріам Ву було викрадено, а Паоло Роберто вислідив викрадача. Авжеж, одного погляду на обличчя професійного боксера було досить, щоб стало ясно, хто кого вислідив! Як зрозумів інспектор Бубланськи, ускладнення минулої ночі вивели слідство на цілком новий рівень. Схоже, що в цій триклятій справі все йде не по-людськи!

Соня Мудіг поставила перше питання, що мало істотне значення: яким чином Паоло Роберто виявився причетним до розвитку подій?

- Я по-дружньому ставлюся до Лісбет Саландер.
Бубланськи і Соня спантеличено презирнулися:

— І яким чином ви з нею познайомилися?

— Лісбет Саландер — моя спаринг-партнерка.

Бубланські підвів очі ген під стелю. Соня Мудіг несподівано і неввічливо захихотіла. Дійсно, в цій справі все, здається, відбувається не як у нормальному житті, навпаки, все не просто і не так, як має бути. Поступово вони з'ясували все найбільш істотне.

— Я хочу зробити кілька зауважень, — сухо сказав Мікаель Блумквіст.

Обое поліцейських обернулися до нього.

— По-перше. Прикмети водія фургона збігаються з прикметами того чоловіка, що я про нього казав, який напав на Лісбет Саландер у тому ж місці на Лундаґатан. Високий блондин з кінським хвостом і пивним черевом. Добре?

Бубланські кивнув.

— По-друге. Мета викрадення полягала в тому, щоб дізнатися від Міріам Ву, де переховується Лісбет Саландер. Отже, ці два блондини полювали за Лісбет Саландер ще за тиждень до того, як сталося вбивство. Згодні?

Мудіг кивнула.

— По-третє. Якщо в цій п'єсі виявилися нові дійові особи, значить, Лісбет Саландер уже не та «божевільна одиначка», якою нам її малювали.

Ні Бубланські, ні Мудіг на це нічого не відповіли.

— Мабуть, нелегко уявити собі, що мужик з кінським хвостом — це член лесбійської ліги сатаністок!

У Мудіг трохи здригнулися губи.

— І нарешті, по-четверте. Я вважаю, що ця історія якись чином пов'язана з чоловіком, якого називають Зала. За

останні два тижні інтерес Даґа Свенссона був зосереджений на ньому. Вся істотна інформація з цього приводу є в його комп'ютері. Даґ Свенссон пов'язував з ним скоєне в Сьодертельє вбивство повії Ірини Петрової. Розтин показав, що їй було завдано тяжких тілесних ушкоджень, таких серйозних, що три з отриманих нею каліцтв виявилися смертельними. З протоколу розтину неясно, яке знаряддя застосовувалося під час її вбивства. Але всі пошкодження дуже нагадують отримані Міріам Ву і Паоло. Отже, знаряддям могли бути просто кулаки такого собі білявого гіганта.

— А Б'юрман? — спитав Бубланські. — Припустимо, що комусь хотілося заткнути пельку Даґу Свенссону. Але в кого знайшлися причини вбивати опікуна Лісбет Саландер?

— Не знаю. Поки що не всі частини головоломки лягли на місце, але десь таки існує зв'язок між Б'юрманом і Залою. Це єдиний логічний висновок. Чи не час почати шукати винних в іншому напрямку? Якщо Лісбет Саландер не вбивця, то, мабуть, убивство скоїв хтось інший. Мені здається, що ці злочини якимсь чином пов'язані з торгівлею секс-послугами. А Саландер швидше помре, ніж зв'яжеться з чимось подібним. Я ж казав, що вона має тверді моральні принципи.

— І яка ж у такому разі її роль?

— Не знаю. Свідка? Супротивниці? Адже вона, можливо, з'явилася в Енскеді для того, щоб попередити Міа і Даґа про те, що їхнє життя в небезпеці. Не забувайте, що вона чудово вміє збирати інформацію.

Бубланські задіяв увесь поліцейський апарат. Він зателефонував у Сьодертельє, передав туди опис дороги, отрима-

ний від Паоло Роберто, і попросив пошукати покинуті складські приміщення, розташовані на південному сході поблизу озера Інгерн. Потім він зателефонував інспектору кримінальної поліції Єркеру Хольмбергу (той жив у Флемінгберзі і, отже, був ближче за всіх до центру подій) і доручив тому негайно приєднатися до поліції Сьодертельє і надати їй допомогу під час огляду.

За кілька годин пролунав дзвінок Єркера Хольмберга, що прибув до місця злочину. Поліція Сьодертельє легко знайшла потрібну складську будівлю. Ця будівля, а також дві сусідні, дещо менші, щойно згоріли, і пожежна команда зараз гасить догораючі залишки. Про те, що в даному разі мав місце підпал, свідчать дві покинуті каністри з-під бензину.

Розчарування інспектора Бубланськи межувало з люттю.

Та що ж це, хай йому біс, відбувається? Хто такий цей білявий гігант? Хто така насправді Лісбет Саландер? І чому її пошуки залишаються безуспішними?

Ситуація не стала кращою, коли о дев'ятій годині на збори з'явився прокурор Ріхард Екстрьом. Бубланськи доповів про драматичні події, що розгорнулися вранці, і запропонував змінити напрям слідства, враховуючи ті загадкові факти, які внесли плутанину в початкову робочу гіпотезу.

Розповідь Паоло Роберто переконливо підтверджувала історію Мікаеля Блумквіста про напад на Лісбет Саландер на Лундагатан. Тепер уже версія, що вбивство було вчинене під впливом нападу безумства самотньою, психічно хворою жінкою, виглядала набагато менш переконливою. Це не означало, що з Лісбет Саландер можна зняти підозру — для цьо-

го спершу потрібно було знайти розумне пояснення, чому на знятті вбивства виявилися її відбитки. Проте це означало, що слідство має серйозно поставитися до можливості існування інших підозрюваних. У цьому разі залишалася тільки одна актуальна гіпотеза — ідея Мікаеля Блумквіста, згідно з якою вбивство мало відношення до задуманого Дагом Свенсоном викриття секс-мафії. Далі Бубланські позначив три першорядні пункти.

Найважливішим завданням слідства на сьогодні є встановлення особи високорослого блондина і його напарника з кінським хвостом, які викрали й побили Міріам Ву. Зовнішність високорослого блондина така унікальна, що його розшук не повинен бути надто складним.

Курт Свенссон резонно зауважив, що Лісбет Саландер теж має прикметну зовнішність, але поліція ось уже три тижні навіть приблизно не може встановити, де вона є.

Друге завдання слідства полягає в тому, щоб активно опрацювати так званий список клієнтів з матеріалів Дага Свенсона. У комп'ютері Дага Свенссона, яким він користувався на своєму робочому місці в «Міленіумі», і на дискетах, на яких збережено копії файлів його зниклого ноутбука, містяться матеріали досліджень за кілька років роботи і буквально тисячі сторінок тексту, отож скласти їх повний каталог і розібратися в змісті — це справа, на яку піде багато часу. Групу, що займається цим, належить підсилити, і Бубланські негайно ж призначив у керівники Соню Мудіг.

Третє завдання зводилося до того, щоб зосередити увагу на невідомій особі на ім'я Зала. Для цієї частини роботи слідча група має звернутися по допомогу до Особливого слідчо-

го відділу по боротьбі з організованою злочинністю, який уже не раз натрапляв на це ім'я. Це завдання він доручив Хансу Фасте.

І нарешті, Курту Свенссону належало зводити воєдино дії щодо подальших розшуків Лісбет Саландер.

Доповідь інспектора Бубланськи тривала всього шість хвилин, зате її обговорення — цілу годину. У Ханса Фасте план інспектора Бубланськи викликав шалене неприйняття, якого він навіть не намагався приховувати. Інспектор Бубланськи здивувався: сам він не надто любив Ханса Фасте, але вважав його тямущим поліцейським.

Ханс Фасте стверджував, що головним завданням слідства, незважаючи на нову інформацію, мають залишатися пошуки Лісбет Саландер. На його думку, докази проти неї були такі вагомі, що за нинішнього стану справ гаяння часу на пошуки ще якихось винуватців злочину було б абсолютно невиправданим.

— Все це бредня! Ми маємо психічно хвору людину, чий діагноз рік у рік діставав усе нові підтвердження. Невже ти дійсно вважаєш, що всі висновки психіатрів і судово-медичної експертизи нічого не варті? Вона пов'язана з місцем злочину. У нас є дані, що її спіймано на проституції, а на її банківському рахунку звідкись узялася велика сума грошей невідомого походження.

— Про все це мені відомо.

— Вона входить до якоїсь секти лесбіянок. І я готовий закластися на що завгодно, що ця лесбіянка Сілле Нурен знає значно більше, ніж вона розповідає.

Бубланськи підвищив голос:

— Облиш, Фасте! Годі про це! Ти геть одержимий цими ідеями. Це непрофесійно.

І негайно пошкодував, що висловився так у присутності всієї групи, — краще було поговорити з Фасте сам на сам. Прокурор Екстрьом спинив гомін обурення. Здавалося, він вагався, не знаючи, на чий бік пристати, але нарешті погодився з інспектором Бубланськи — інакше він мусив би усунути його від керівництва слідством.

— Робитимемо так, як вирішив Бубланськи.

Інспектор обернувся до Сонні Бомана і Нікласа Еріксона з «Мілтон сек'юриті»:

— Як я розумію, у нас залишилося тільки три дні, і ми повинні зробити все можливе. Бомане, зроби ласку, допоможи Курту Свенссону у пошуках Лісбет Саландер. Ти, Еріксоне, можеш далі працювати з Соною.

Коли всі вже збиралися розходитися, Екстрьом, що досі замислено сидів, раптом підняв руку.

— І ще одне! Те, що стосується Паоло Роберто, ми тримаємо в таємниці. У ЗМІ почнеться новий відьомський шабаш, якщо в справі впливе ім'я ще однієї знаменитості. Отже ні слова про новини за цими стінами!

Соня Мудіг зайшла в кабінет до інспектора Бубланськи відразу після наради.

— Фасте вивів мене з рівноваги. Я діяв непрофесійно, — сказав Бубланськи.

— Розумію, що ти відчував! — посміхнулася вона. — Працювати з комп'ютером Свенссона я почала ще в понеділок.

— Я знаю. І що ж ти встигла зробити?

— У нього був десяток варіантів рукопису, колосальна кількість матеріалів, і мені поки важко зрозуміти, що там істотне, а що ні. Для того, щоб просто відкрити і переглянути кожен документ, знадобиться кілька днів.

— А Ніклас Ерікссон?

Соня Мудіг на мить завагалася, потім обернулася і зачинила двері кабінету.

— Якщо чесно сказати... Я не хочу говорити про нього погано, та допомоги від нього кіт наплакав.

Бубланськи спохмурнів.

— Кажі усе як є!

— Не знаю... Але він не справжній поліцейський, яким був, наприклад, Боман. У нього хамський язик, він ставиться до Міріам Ву приблизно так само, як Ханс Фасте, і не виявляє жодної цікавості до завдання. Я не можу точно визначити, в чому річ, але в нього явно якісь проблеми щодо Лісбет Саландер.

— Чому?

— У мене таке відчуття, що на те є якась причина.

Бубланськи поволі кивнув.

— Шкода, звичайно! Боман молодчага, але взагалі мені не подобається, коли в слідстві беруть участь сторонні.

Соня Мудіг кивнула у відповідь, погоджуючись.

— Що робитимемо?

— Доведеться тобі тиждень його потерпіти. Арманський сказав, що вони припинять свою участь, якщо за тиждень не з'явиться ніякого результату. Берися до роботи, розкопуй, що можеш, і розраховуй тільки на власні сили.

«Розкопкам» Соні Мудіг настав край через сорок п'ять хвилин унаслідок її усунення від слідства. Її несподівано викликали до кабінету прокурора Екстрьома, де вже був Бубланськи. Обидва чоловіки сиділи червоні, мов варені раки. Незалежний журналіст Тоні Скале щойно опублікував сенсаційну новину, що Паоло Роберто врятував від викрадача лесбіянку зі схильністю до БДСМ Міріам Ву. У тексті було кілька деталей, які могли бути відомі тільки особам, причетним до слідства, і містився натяк на те, що поліція, можливо, висуне проти Паоло Роберто обвинувачення в заподіянні тяжких тілесних ушкоджень.

Екстрьому вже встигли зателефонувати кілька журналістів, що розпитували, якою була роль відомого боксера. Він був у стані, близькому до афекту, і звинуватив Соню Мудіг у тому, що вона допустила витік інформації. Мудіг негайно ж відкинула це звинувачення, та все було марно. Екстрьом вимагав, щоб її усунули від слідства. Бубланськи шаленів і не вагаючись став на бік Мудіг.

— Соня сказала, що не допускала ніяких витоків. Мені досить її слова. Це ж безумство — відсторонювати досвідченого слідчого, що працює над розслідуванням від самого початку!

Екстрьом у відповідь висловив відкрите недовір'я Соні Мудіг. Немов забарикадувавшись за письмовим столом, він засів за ним, усе більше драгуючись. Його рішення було непохитне.

— Мудіг! Я не можу довести, що ти допускаєш витік інформації, але я не довіряю тобі в цьому розслідуванні. Від цієї хвилини тебе відсторонено. До кінця тижня можеш узяти вихідні. В понеділок отримаєш інше доручення.

У Мудіг не залишалося вибору. Вона кивнула і пішла до дверей. Бубланськи зупинив її.

— Соню! For the record¹: я не вірю ні на гріш у це обвинувачення, і я цілком тобі довіряю. Але вирішую не я. Зайди до мене в кабінет, перш ніж підеш додому.

Вона кивнула. Екстрьом палав люттю. Обличчя інспектора Бубланськи хворобливо буряковіло.

Соня Мудіг повернулася до кабінету, де вони з Нікласом Ерікссоном працювали з комп'ютером Дага Свенссона. Їй було прикро, і вона ледь стримувала сльози. Ерікссон нишком поглянув скося на неї, побачив, що з нею щось негаразд, але нічого не сказав, вона теж вдавала, що не помічає його. Вона сіла за свій письмовий стіл і втупила погляд у порожнечу. У кімнаті повисла важка тиша.

Врешті-решт Ерікссон вибачився і сказав, що піде випити кави. Він запитав, чи не принести їй теж, але вона заперечливо похитала головою.

Коли він вийшов, вона встала з-за столу, надягла куртку, узяла свою сумочку і подалася до кабінету інспектора Бубланськи. Він запропонував їй крісло для відвідувачів.

— Соню, в цій справі я не поступлюся, або нехай Екстрьом і мене усуває від слідства. Я не потерплю цього і дійду до суду. Поки що ти залишаєшся в слідчій групі за моїм особистим розпорядженням. Зрозуміла?

Вона кивнула.

— Ти не підеш додому і не братимеш вихідні до кінця тижня, як сказав Екстрьом. Я наказую тобі з'їздити до редак-

¹ Для протоколу (англ.).

ції «Міленіуму» і ще раз поговорити з Мікаелем Блумквістом. Ти просто попросиш його, щоб він допоміг тобі розібратися з жорстким диском Даґа Свенссона. У «Міленіумі» у них залишилася копія. Ми виграємо багато часу, якщо нам допоможе людина, яка вже знайома з матеріалом і може відокремити важливе від неважливого.

Соня Мудіґ полегшено зітхнула.

— Я нічого не сказала Нікласу Ерікссону.

— Я сам ним займуся. Працюватиме з Куртом Свенссоном. Ти бачила Ханса Фасте?

— Ні. Він пішов відразу ж після ранкової наради.

Бубланськи важко зітхнув.

Мікаель Блумквіст повернувся додому з лікарні близько восьмої години ранку. Він не виспався, а на заплановану на день зустріч з Гуннаром Бйорком йому треба буде прийти з ясною головою. Він роздягся, завів будильник на пів на одинадцятую і дві години поспав. Коли він, поголившись, прийнявши душ і надягнувши чисту сорочку, вийшов на Гульмарсплан, задзвонив мобільний. Це була Соня Мудіґ, яка сказала, що їй треба з ним поговорити. Він відповів, що зараз пішов у справі і не може з нею зустрітися. Вона розповіла, навіщо він їй знадобився, і він порадив їй звернутися до Еріки Берґер.

Соня Мудіґ поїхала до редакції «Міленіуму». Вона застала Еріку Берґер на місці і відчула, що ця впевнена в собі і дещо владна жінка з ямками на щоках і короткою світлою шевелюрою їй симпатична. Своєю красою вона трохи нагадувала злегка постарілу Лору Палмер з «Твін Пікс». Їй навіть

спало на думку (хоча це зовсім не стосувалося справи), чи не лесбіянка часом Бергер, адже, як вважав Ханс Фасте, всі жінки, що згадувалися в цій справі, мали цю сексуальну орієнтацію. Та Соня відразу пригадала, що сама десь читала про шлюб Бергер з художником Греггером Бекманом. Еріка вислухала її прохання про допомогу щодо перегляду жорсткого диска Даґа Свенссона, і обличчя її набуло стурбованого виразу:

— З цим є одна проблема.

— Поясніть, будь ласка, — попросила Соня Мудіґ.

— Річ не в тім, що ми не хотіли б з'ясувати правду про це вбивство чи допомогти поліції. До того ж у вас є весь матеріал у комп'ютері Даґа Свенссона. Проблема етичного плану: у засобів масової інформації погано виходить співпрацювати з поліцією.

— Можете повірити мені, я це й сама зрозуміла сьогодні вранці, — посміхнувшись, мовила Соня Мудіґ.

— А що сталося?

— Нічого особливого. Так, мої особисті висновки.

— Гарзд. Для того, щоб зберегти довіру публіки, засоби масової інформації мають чітко дотримуватися дистанції по відношенню до влади. Журналісти, які бігають у поліцію і співпрацюють із слідством, врешті-решт опиняються на побігеньках у поліцейських.

— Мені доводилося зустрічати таких журналістів, — сказала Мудіґ. — І якщо я правильно зрозуміла, то буває і навпаки: коли поліція опиняється на побігеньках у деяких газет.

Еріка Бергер голосно розсміялася.

— Правда ваша! На жаль, мушу відкрити вам таємницю, що ми в «Міленіумі» просто не маємо в своєму розпорядженні коштів, щоб тримати у себе таких кишенькових журналістів. Якби вам потрібно було допитати когось із співробітників «Міленіуму», цю вимогу ми виконали б беззаперечно. Але наразі йдеться про формальну вимогу активно допомогти поліції, надавши у ваше розпорядження наші журналістські матеріали.

Соня Мудіг кивнула.

— На це можливі дві точки зору. З одного боку, йдеться про вбивство одного із співробітників журналу. Щодо цього ми готові надати будь-яку допомогу. Але, з другого боку, є такі речі, які ми не можемо видавати поліції. Це стосується наших джерел.

— Я здатна виявити гнучкість. Я можу обіцяти вам захист ваших джерел. Мене вони цікавлять.

— Справа не в щирості ваших намірів і не в тому, чи довіряємо ми особисто вам. Йдеться про те, що ми взагалі ніколи не видаємо своїх джерел, за жодних обставин.

— Гарзд.

— Далі є ще одна обставина: ми у себе в «Міленіумі» ведемо власне розслідування вбивства, що є нашою журналістською роботою. Щодо цього я готова повідомити поліції зібрану інформацію тоді, коли у нас з'явиться готовий для публікації матеріал, але не раніше.

Еріка Бергер замислено наморщила лоба. Нарешті вона кивнула, вирішивши щось для себе.

— Крім того, у мене є і власні справи. Зробимо от що... Ви працюватимете з нашою співробітницею Малін Ерікссон. Вона

добре розбирається в цьому матеріалі і слугуватиме вам провідником по книзі Даґа Свенссона. Копія у вас уже є. І вашим завданням буде скласти список осіб, яких на підставі об'єктивних обставин можна розглядати як потенційних підозрюваних.

Ірене Нессер нічого не знала про драматичні події цієї ночі, коли сідала на станції Сьодра у приміський потяг до Сьодертельє. Вона була вдягнена в не дуже довгу шкіряну куртку, темні брюки й ошатну, вишиту червону кофтину. На обличчі у неї красувалися зсунуті на лоба окуляри.

У Сьодертельє вона подалася на зупинку автобусів, що курсують по маршруту Сьодертельє—Стренґнес, і купила квиток до Сталлархольма. Вона чекала на зупинці, з якої видно було житлові будинки, і подумки малювала собі карту. За кілька кілометрів на північний схід знаходилося озеро Меларен, навколо нього була дачна місцевість, забудована літніми будиночками, серед яких траплялися нечисленні будинки для цілорічного мешкання. Дача адвоката Нільса Б'юрмана затесалася серед літніх будиночків приблизно за три кілометри від зупинки автобуса. Ірене Нессер відпила води з пластикової пляшки і вирушила туди пішки. За сорок п'ять хвилин вона дісталася місця.

Спершу вона обійшла територію, вивчаючи сусідів. З правого боку відстань до найближчого будиночка складала приблизно сто п'ятдесят метрів. Зліва був вибалок. Проминувши два літні будиночки, вона вийшла до невеликого селища, де про присутність людини свідчило відчинене вікно і звуки радіо. Але від будинку Б'юрмана його відокремлювало аж триста метрів, а отже, вона могла попрацювати у відносно спокійних умовах.

Вона прихопила з собою ключі від його житла і легко відімкнула двері. Спершу вона розчинила вікно з протилежного боку будинку, щоб забезпечити собі шлях відступу на випадок, якщо раптом з боку ганку виникнуть якісь непередбачені перешкоди. Під непередбаченими перешкодами вона в основному мала на увазі несподівану появу поблизу будинку якого-небудь поліцейського.

Літній будиночок Б'юрмана, старенький і невеликий, складався з кімнати, спальної комірчини і крихітної кухоньки без водогону. Замість туалету на ділянці була тільки сільська вбиральня з вигребом. За двадцять хвилин вона перевірила комірку, шафи і комод, але не виявила жодного клаптика паперу, що стосувався б Лісбет Саландер або Зали.

Обшукавши будинок, вона оглянула також убиральню і сарай. Ніяких документів ніде не знайшлося, отже, поїздка виявилася марною.

Вона сіла на ганку і поснідала яблуком, запиваючи його водою.

Збираючись зачинити віконниці в задній частині будинку, вона зупинилася в передпокої. Погляд її зупинився на алюмінієвій драбині з метр заввишки. Вона повернулася до великої кімнати й уважно оглянула обшиту дошками стелю. Отвір, що вів на горище, був майже непомітний між двома балками. Вона принесла драбину, відкрила ляду і відразу знайшла п'ять папок формату А4.

Білявий гігант був стривожений. Усе пішло не так, як було задумано, і катастрофи посипалися одна за одною.

Спочатку братам Ранта подзвонив Сандстрьом, наляканий до нестями, і повідомив, що Даґ Свенссон збирається надрукувати викривальний репортаж про його пригоди з пов'ями і про самих братів Ранта. У цьому ще не було нічого страшного: викривальна стаття про Сандстрьома в засобах масової інформації жодним чином не стосувалася білявого гіганта, а брати Ранта просто могли залягти на якийсь час на дно. Ці двоє так і зробили, вирушивши на «Балтік стар» по Балтійському морю, щоб відпочити за кордоном. Загроза судового переслідування виглядала малоймовірною, і навіть якби сталося найгірше, брати не були б заскочені зненацька. З ними не раз уже траплялися подібні неприємності. Це було невід'ємною частиною їхньої професійної діяльності.

Але те, що Лісбет Саландер зуміла вислизнути від Марґе Лундіна, дивувало. Тим більше що Саландер така плюгавка порівняно з Лундіном, і треба було всього лиш захпати її в машину і доставити на склад на південь від Ньюварна.

А тут ще Даґ Свенссон з'явився з новим візитом до Сандстрьома і цього разу вже цікавився Залою. Це геть змінило ситуацію. Б'юрман запанікував, а Свенссон продовжував копати — і все це призвело до небезпечного загострення ситуації.

Дилетант — це гангстер, не готовий відповідати за наслідки. Б'юрман виявився повним дилетантом. Білявий гігант від самого початку не радив Залі зв'язуватися з Б'юрманом, але Зала не зміг утриматися, коли почув ім'я Лісбет Саландер. Він ненавидів Саландер і повівся безглуздо, немов у нього натиснули якусь кнопку.

Білявий гігант цілком випадково опинився біля Б'юрмана того вечора, коли подзвонив Даг Свенссон — той самий підлий писака, через якого вже виникали проблеми з Сандстрьомом і братами Ранта. Гігант приїхав до Б'юрмана, щоб заспокоїти або залякати його після невдалого викрадання Лісбет Саландер, і розмова із Свенссоном викликала у Б'юрмана страшну паніку. Він по-дурному уперся. Раптом з доброго дива захотів вийти з гри.

На довершення до всього Б'юрман дістав свою ковбойську гармату і почав йому погрожувати. Білявий гігант здивовано вирячився на Б'юрмана і відібрав ствол. Він прийшов у рукавичках, тож з відбитками не могло виникнути жодних проблем. У нього взагалі не залишалось іншого виходу, оскільки Б'юрман раптом роздратувався.

Б'юрман, звичайно, знав Залу і тому був загрозою. Гігант і сам не знав, навіщо змусив адвоката роздягтися — єдиним поясненням було те, що він був дуже злий на Б'юрмана і хотів цю злість якось виразити. І аж остовпів, побачивши слова, витатуювані у того на животі: Я — САДИСТСЬКА СВИНЯ, ПОКИДЬОК І ГВАЛТІВНИК.

У першу мить він мало не пожалів Б'юрмана. Така от дурість! Проте він працював у такій сфері, де подібні непрошені почуття не дозволялися, оскільки могли зашкодити роботі. Тому він вивів Б'юрмана до спальні, поставив на коліна перед ліжком і замість глушника скористався подушкою.

За п'ять хвилин він перевірів квартиру, щоб не залишилося жодного натяку на зв'язок із Залюю. Єдине, що він знайшов, був номер його власного мобільного, а ще про всяк випадок він забрав із собою мобільник Б'юрмана.

Наступною проблемою був Даг Свенссон. Коли знайдуть убитого Б'юрмана, Даг Свенссон, звичайно ж, подзвонить у поліцію і повідомить, що за кілька хвилин до смерті Б'юрман говорив з ним по телефону, зокрема про людину на ім'я Зала. І тут уже не треба було великого розуму, щоб додумати, що навколо Зали почнуть будувати різні гіпотези.

Білявий гігант вважав себе дуже розумним, але неперевершений стратегічний талант Зали викликав у нього трепетне захоплення.

Вони працювали разом уже майже дванадцять років. Минуле десятиліття ознаменувалося такими успіхами, що білявий гігант почав дивитися на Залу майже як на вчителя. Він готовий був годинами слухати просторікування Зали про людську природу та її слабкості й про те, якими способами їх можна обернути на свою користь.

І раптом злагоджена робота їхнього підприємства почала давати збій. Справи не вдавалися, і провали йшли один за одним.

Прямо від Б'юрмана він відразу поїхав до Енскеда і залишив білий «Вольво» за два квартали від потрібного будинку. Йому пощастило — двері в під'їзді до кінця не зачинилися. Він піднявся нагору і подзвонив у квартиру з табличкою «Свенссон—Бергман».

У нього не було часу добряче обшукати приміщення або забрати з собою папери. Він зробив два постріли: у квартирі крім Дага Свенссона була ще жінка. Потім зі столу у вітальні він забрав ноутбук Дага Свенссона, вийшов за двері, спустився сходами, сів у машину і виїхав з Енскеда. Єдиним його промахом було те, що він упустив револьвер, коли, спуска-

ючись по сходах з ноутбуком під пахвою, став заради економії часу заздалегідь діставати ключі від автомобіля. Він спинився на десяту долю секунди, але револьвер упав у прогін, що вів до підвалу, і він вирішив, що повертатися по нього надто ризиковано. Він знав, що його зовнішність легко запам'ятовується, тому для нього важливим було зникнути з місця події, доки його ніхто не бачив.

За загублений револьвер він мав зауваження від Зали. Обидва були надзвичайно здивовані, коли дізналися, що поліція почала полювання на Лісбет Саландер, але таким чином промашка з револьвером несподівано обернулася для них успіхом.

З другого боку, ця подія створила ще одну проблему. Саландер залишалася єдиною слабкою ланкою. Вона знала Б'юрмана і знала Залу, причому могла додати два і два. Порадившись, обидва дійшли єдиної думки: Саландер потрібно знайти і де-небудь закопати. Найкраще, якби вона так і не знайшлася. Тоді розслідування вбивства з часом ляже в архів і там спокійно припадатиме пилом.

Вони із Залою сподівалися, що до Саландер їх приведе Міріам Ву. І тут знову не склалося — у справі раптом з'явився Паоло Роберто. Ось уже чого ніхто не чекав! Упав як сніг на голову! Виявляється, як пишуть газети, він був другом Лісбет Саландер.

Білявий гігант був у цілковитій розгубленості.

Після Ньюварна він пішов до будинку Магге Лундіна в Свавельшьо, розташованого усього за якихось кілька сотень метрів від штаб-квартири «Свавельшьо МК». Не найідеальніше місце, щоб сховатися, але вибір у нього був невеликий, а

йому слід було встигнути залягти на дно, доки не зйдуть синяки з пики. А вже потім можна буде непомітно забратися подалі від Стокгольма. Він торкнувся зламаного перенісся і помацав гулю на потилиці. Вона вже почала зменшуватися.

Він правильно зробив, що повернувся і спалив усе, що там було. Принаймні, прибрав за собою.

І тут йому сягнула думка, від якої він похолов.

Б'юрман! Усього один раз, у лютому, коли Зала узявся прибрати Саландер, йому довелося спішно зустрітися з Б'юрманом у його літньому будиночку поблизу Сталлархольма. У Б'юрмана була папка з документами, що стосувалися Саландер, він тоді її ще перегортав. Як же він міг забути про неї! За цією папкою можна вийти на слід Зали!

Він спустився в кухню і пояснив Марге Лундіну, чому той повинен негайно виїхати до Сталлархольма і влаштувати там ще одну пожежу.

Під час ланчу інспектор кримінальної поліції Бубланськи спробував навести лад у слідстві, яке, як він відчував, остаточно забуксувало. Він довго обговорював з Куртом Свенсоном і Сонні Боманом подальші кроки щодо розшуку Саландер. Надійшли нові сигнали, деякі навіть з Гетеборга і Норчьопінга; сигнал з Гетеборга було відразу ж відкинуто, тоді як Норчьопінг давав слабку надію на можливий успіх. Вони поінформували своїх тамтешніх колег і встановили обережне спостереження за адресою, де було помічено дівчину, з опису схожу на Лісбет Саландер.

Він спробував також провести дипломатичну розмову з Хансом Фасте, але того не було вдома, а його мобільний не

відповідав. Після бурхливої ранкової наради Фасте пішов похмурий, як грозова хмара.

Потім Бубланські зв'язався з начальником слідчого відділу Ріхардом Екстрьомом, щоб вирішити проблеми, пов'язані з Сонею Мудіг. Він детально виклав об'єктивні причини, чому, як він вважав, було нераціонально усувати Соню Мудіг від слідства. Екстрьом не побажав вислухати, і Бубланські вирішив перечекати вихідні і тільки потім серйозно розібратися з цією безглуздою ситуацією. Відносини між керівником слідчої групи і начальником слідчого відділу склалися гірше не можна.

На початку четвертої він вийшов у коридор і побачив Нікласа Ерікссона, що виходив з кабінету Соні Мудіг, який усе ще вивчав там зміст жорсткого диска Даґа Свенссона, що, на думку інспектора Бубланські, без нагляду справжнього поліцейського, який стежив би за тим, щоб Ніклас не прогавив чого-небудь важливого, було абсолютно марною справою. Він вирішив на кілька днів, що залишилися, перевести Нікласа Ерікссона під оруду Курта Свенссона.

Проте перш ніж Бубланські встиг його гукнути, Ніклас Ерікссон сховався за дверима туалету в найдальшому кінці коридору. Бубланські подлубався у вусі і пішов у кабінет Соні Мудіг, щоб там дочекатися повернення молодого співробітника. Зупинившись на порозі, він подивився на спорожнілий стілець Соні Мудіг.

Потім його погляд упав на мобільник Ерікссона, залишений на полиці позаду його робочого місця.

Після секундного вагання Бубланські подивився в кінець коридору — двері туалету як і раніше були зачинені.

Тоді він, спонукуваний раптовим пориванням, увійшов до кабінету, засунув мобільник Ерікссона в кишеню, швидким кроком повернувся до свого кабінету і замкнув за собою двері. Там він натиснув кнопку і вивів на екран список розмов.

О 9.57, через п'ять хвилин після бурхливої ранкової наради, Ніклас Ерікссон набрав номер, що починався на 070. Бубланськи зняв слухавку настільного телефону і набрав цей номер. Відповів журналіст Тоні Скале.

Бубланськи поклав трубку і з цікавістю подивився на мобільник Ерікссона. Коли він підвівся, обличчя в нього була похмуріше за хмару. Ледве він зробив крок до дверей, як на столі у нього задзвонив телефон. Він повернувся і гаркнув:

— Бубланськи слухає!

— Це Єркер. Я залишився біля складу під Ньюварном.

— Що?

— Пожежу загасили. Ось уже дві години, як ми оглядаємо місце злочину. Поліція Сьодертельє викликала собаку, натренованого на пошук трупів, щоб перевірити, чи немає під руїнами мертвих тіл.

— І що?

— Нічого немає. Але ми зробили перерву, щоб дати відпочити собачому носу. Вожатий собаки каже, що це необхідно зробити, оскільки на згарищі дуже багато сильних запахів.

— Давай ближче до справи!

— Він відійшов від складу і відпустив собаку побігати. Собака сигналізував про наявність трупа в ліску за складом.

Ми почали копати на цьому місці. Десять хвилин тому показала людська нога, взута в чоловічий черевик. Останки лежать неглибоко під землею.

— От дідько! Єркере, тобі треба...

— Я вже взяв на себе командування і припинив розкопки, щоб дочекатися представників судової медицини і техніків.

— Відмінна робота, Єркере!

— Це ще не все. П'ять хвилин тому собака знову зробив стійку приблизно за вісімдесят метрів від першої знахідки.

Лісбет Саландер зварила каву на плиті Б'юрмана, з'їла ще одне яблуко і провела дві години за уважним читанням паперів покійного опікуна, в яких було зібрано всю інформацію про неї. Результати його роботи вражали. Він доклав чимало зусиль і систематизував дані із захопленням людини, закоханої в свою справу. Він розшукав такий матеріал, про існування якого вона навіть не підозрювала.

Щоденник Хольгера Пальмгрена — два записники в чорних палітурках — вона читала зі змішаними почуттями. Він почав писати їх, коли їй було п'ятнадцять років і вона тількино втекла зі своєї другої прийомної сім'ї, немолодої пари, що мешкала в Сігтуне: чоловік був соціолог, а дружина — дитяча письменниця. Лісбет пробула у них дванадцять днів і зрозуміла, що вони жадливо горді тим внеском на благо суспільства, який зробили, проявивши до неї милосердя, і що від неї очікується глибока подяка. Лісбет терпіла, поки її випадкова прийомна матуся не почала голосно вихвалитися перед сусідкою своїм подвигом і висловилася в тому сенсі, що це,

мовляв, дуже важливо, щоб хтось узяв на себе турботу про важку молодь. «Я, чорт забирай, не якийсь там соціальний проект», — так і кортіло їй гукнути щораз, як її прийомна мати демонструвала її своїм знайомим. На дванадцятий день вона поцупила сто крон з господарських грошей і виїхала на автобусі до Уппландс-Весбю, а звідти — на приміському поїзді до Стокгольма. Поліція розшукала її через шість тижнів у Ханінзі, де вона знайшла притулок у шістдесятисемирічного дядечка.

Дядечко виявився що називається молодець. Він дав їй дах і їжу і нічого особливого за це не вимагав. Йому досить було підглядати за нею, коли вона роздягалася, і він жодного разу її не чіпав. Вона розуміла, що за визначенням він повинен вважатися педофілом, але нічого поганого він їй не робив. Вона ставилася до нього як до дивного відлюдька. Згодом вона згадувала про нього з якимось спорідненим почуттям: обидва вони знали, що означає бути знедоленими людьми.

Врешті-решт на них звернула увагу сусідка і повідомила поліцію. Одна соціальна працівниця витратила багато зусиль на те, щоб умовити її подати на нього заяву, звинувачуючи в недозволених сексуальних діях. Вона наполегливо відмовлялася визнати, що між ними відбувалося щось подібне, а крім того, їй, мовляв, п'ятнадцять років і, значить, уже можна. Ідуть усі до біса! Потім у справу втрутився Хольгер Пальмгрен і забрав її під розписку. Очевидно, Пальмгрен почав писати про неї в щоденнику у відчайдушній спробі позбутися власних сумнівів. Перші висновки були сформульовані в грудні 1993 року.

«Я все більше переконуюся в тому, що Л. — це найпоступливіший підліток з усіх, з якими мені доводилося мати справу. Питання в тому, чи правильно я дію, не погоджуючись на те, щоб її помістили до лікарні Святого Стефана. За три місяці вона вже встигла розквитатися з двома прийомними сім'ями, а під час своїх втеч ризикує ускочити в ще більшу халепу. Скоро мені треба буде вирішити, чи відмовлятися від цього доручення, передавши її під опіку справжніх фахівців. Не можу розібратися, де тут правильне, а де неправильне рішення. Сьогодні у мене була з нею серйозна розмова».

Лісбет пам'ятала кожне його слово, сказане під час цієї серйозної розмови. Це було напередодні Святвечора. Хольгер Пальмгрен узяв її до себе додому і поселив у своїй гостьовій кімнаті. На обід він приготував спагеті з м'ясним фаршем, а потім посадовив її на дивані у вітальні, а сам сів у крісло навпроти. Вона подумала, чи не хоче Пальмгрен теж подивитися на неї голу. Він же почав говорити з нею як з дорослою.

Ця розмова — вірніше, монолог, вона майже нічого не відповідала йому — тривала дві години. Він пояснив їй стан речей: їй доведеться зробити вибір між поверненням до лікарні Святого Стефана і прийомною сім'єю. Він пообіцяв, що постарається підшукати їй більш-менш відповідну сім'ю, і вимагав, щоб вона більше не капризувала. На різдвяні свята він залишив її в себе, щоб у неї був час подумати над своїм майбутнім. Вибір цілком і повністю залишається за нею, але не пізніше як післязавтра він хоче отримати від неї чітку відповідь. До того ж вона повинна буде обіцяти йому, що у разі,

якщо у неї виникнуть проблеми, вона не втече, а звернеться до нього. Потім він відправив її спати, а сам, очевидно, сів за письмовий стіл і вписав до свого особистого щоденника перші рядки про Лісбет Саландер.

Хольгер Пальмгрен навіть не підозрював, як сильно її налякала загроза відправити її знову до лікарні Святого Стефана. Вона провела жахливе Різдво, з підозрою стежачи за всіма діями Пальмгрена. Він не пробував доторкнутися до неї і не виявляв бажання підглядати. Навпаки, він страшенно розсердився, коли вона спробувала його спровокувати, на другий день Різдва пройшовшись перед ним голою зі спальні у ванну, і з гуркотом закрити за нею двері ванної. Пізно ввечері вона дала йому необхідну обіцянку і стримала дане слово. Ну, принаймні, більш-менш стримала.

У своєму щоденнику Пальмгрен методично коментував кожну зустріч з нею. Іноді це були три рядки, іноді — кілька сторінок роздумів. Подеколи вона дивувалася. Вона і не підозрювала раніше, як багато помічав Пальмгрен. Іноді він коментував дрібні подробиці того, як вона намагалася його обдурити, а він, виявляється, бачив це наскрізь.

Потім вона відкрила поліцейський звіт 1991 року.

Всі частини головоломки несподівано стали на свої місця. Їй здалося, що земля тікає в неї з-під ніг.

Вона прочитала судово-медичний висновок, складений якимсь доктором Єспером Х. Льодерманом, який ґрунтувався головним чином на даних Петера Телебор'яна. Висновок Льодермана був козирною картою прокурора, коли він намагався помістити її в закритий лікувальний заклад після того, як їй виповнилося вісімнадцять років.

Потім вона виявила конверт з листуванням Петера Телебор'яна і Гуннара Бйорка. Листи були датовані 1991 роком і написані невдовзі після того, як стався «Весь Цей Кошмар».

У листах нічого не говорилося прямо, але Лісбет Саландер раптом відчула, що перед нею розверзлася прірва. Лише за кілька хвилин вона змогла усвідомити весь сенс прочитаного. Гуннар Бйорк посилався на щось, висловлене, ймовірно, в усній розмові. До його формулювань неможливо було прискіпатися, але поміж рядками Бйорк зумів повідомити, що було б дуже добре, якби Лісбет Саландер до кінця своїх днів залишалася в божевільні.

«Важливо, щоб дівчинка дістала можливість дистанціюватися від існуючих умов. Я не можу судити про стан її психіки і про те, наскільки їй потрібний нагляд, але чим довше вона перебуватиме в закритому лікувальному закладі, тим менший ризик того, що вона стане мимовільною причиною проблем у зв'язку з обговорюваним питанням».

У зв'язку з обговорюваним питанням!

Лісбет зупинилася, щоб таки дійти до суті цього виразу.

У лікарні Святого Стефана її лікував такий собі Петер Телебор'ян. І це не випадковість. З неофіційного тону листування було зрозуміло, що ці листи не призначалися для широкого загалу.

Петер Телебор'ян був знайомий з Гуннаром Бйорком!

Лісбет зосереджено думала, кусаючи губи. Вона не збирала даних про Петера Телебор'яна, але він розпочинав свою

діяльність у галузі судової медицини, і навіть Службі безпеки іноді доводилося в ході розслідувань вдаватися до консультацій судово-медичних експертів або психіатрів. І ось одного разу шляхи Телебор'яна і Бйорка перетнулися. Коли Бйорку знадобився хтось здатний допомогти живцем поховати Лісбет Саландер, він звернувся до Телебор'яна.

Авжеж, саме так усе й було. Те, що раніше здавалося випадковим збігом, раптом набуло зовсім іншого вигляду.

Довгий час вона сиділа, втупившись невидючим поглядом у порожнечу. Невинних не буває. Є тільки різні міри відповідальності. І хтось був винен у тому, що сталося з Лісбет Саландер. Їй, звичайно, доведеться побувати в Смодалярьо. Схоже, що ніхто з представників державних правоохоронних органів не палає бажанням обговорювати з нею цю тему, і, не маючи кращого, доведеться обрати за співрозмовника Гуннара Бйорка.

Їй нетерпеливилось якомога скоріше з ним поговорити.

Вона не потребувала того, щоб забирати з собою всі папки: з одного разу все прочитане відбилосся в її пам'яті назавжди. Вона лише прихопила обидві книжки щоденників Хольгера Пальмгрена, поліцейське розслідування Бйорка від 1991 року, судово-медичний висновок 1996 року, згідно з яким її було визнано недієздатною, та листування Петера Телебор'яна з Гуннаром Бйорком. Та й цього вистачило, щоб напхати наплічник під саму зав'язку.

Вона зачинила двері, але ще не встигла їх замкнути, як за спиною у неї почувся звук мотора. Вона озирнулася. Ховати-

ся було вже пізно, і вона розуміла, що не має жодного шансу втекти від двох байкерів на мотоциклах «Харлей-Девідсон». Зійшовши з ганку, вона зустріла їх серед двору.

Розлючено протупотівши коридором, Бубланськи виявив, що Ерікссон усе ще не повернувся до кабінету Соні Мудіг. Але і в туалеті його теж не виявилось. Він пройшов далі по коридору і несподівано побачив Ерікссона з пластиковим стаканчиком з кавового автомата, який він тримав у руці, в кабінеті Курта Свенссона та Сонні Бомана.

Ніким не помічений, Бубланськи мовчки відійшов від розкритих дверей і піднявся на наступний поверх, у службовий кабінет прокурора Екстрьома. Він без стуку відчинив двері, відірвавши Екстрьома від телефонної розмови.

— Ходімо! — гукнув він.

— Що таке? — здивувався Екстрьом.

— Клади слухавку і ходімо!

У інспектора Бубланськи був такий вираз обличчя, що Екстрьом беззаперечно підкорився його волі. Зараз неважко було зрозуміти, чому колеги дали інспекторові прізвисько Констебль Бубла. Його обличчя нагадувало яскраво-червону надувну кульку. Разом вони спустилися до Курта Свенссона, де всі присутні мирно пили каву. Бубланськи підійшов до Ерікссона, міцно схопив його за чуприну і повернув лицем до Екстрьома.

— Ой! Що ти робиш? Ти що, зовсім з глузду з'їхав?

— Бубланськи! — вжахнувся Екстрьом.

Вигляд у Екстрьома був переляканий. Курт Свенссон і Сонні Боман дивилися на все це виряченими очима.

— Це твій? — спитав Бубланськи, показуючи мобільник Нікласа Ерікссона.

— Відпусти!

— Це твій мобільник?

— Ну мій, чорт забирай. Пусти мене!

— Ні, почекай, я тебе затримую.

— Чому?

— Ти затриманий за розголошення секретної інформації і за протидію поліцейському розслідуванню. — Бубланськи повернув Ерікссона обличчям до себе. — Чи ти, можливо, збираєшся нам переконливо пояснити, навіщо ти сьогодні вранці, як видно із списку зроблених дзвінків, телефонував журналісту на ім'я Тоні Скале о дев'ятій п'ятдесят сім, відразу після ранкової наради? Після чого Тоні Скале негайно опублікував інформацію, яку ми вирішили не розголошувати.

Магге Лундін не йняв віри своїм очам, побачивши перед літнім будиночком Б'юрмана, просто посеред майданчика, Лісбет Саландер.

Перед поїздкою він вивчив карту і отримав від білявого гіганта докладний опис дороги. Вислухавши інструкцію, згідно з якою він мав поїхати до Сталлархольма і влаштувати там пожежу, він вирушив у клуб, розташований у будівлі покинутої друкарні на околиці Свавельшьо, і покликав із собою Сонні Ніємінена. Було тепло, і погода як для першого після-зимового виїзду видалася чудова. Вони дістали свої шкіряні обладунки і здолали шлях від Свавельшьо до Сталлархольма дуже швидко.

І тут їх несподівано зустрічає Саландер!

Такий бонус буде сюрпризом для білявого диявола.

Вони підїхали і зупинилися по обидва боки від неї на відстані двох метрів. Коли мотори замовкли, у лісі стало зовсім тихо. Магге Лундін відразу навіть не спромігся на слово, ніби йому відібрало мову. Нарешті він сказав:

— Треба ж такому статися! А ми з ніг збилися, шукаючи тебе, Саландер!

Несподівано він посміхнувся. Лісбет Саландер дивилася на Лундіна без жодного виразу і лише відзначила, що на щелепі у нього ще залишився яскраво-червоний шрам у тому місці, куди вона врізала йому зв'язкою ключів. Потім очі її загрозовито потемніли, вона опустила погляд.

— У мене був гидкий тиждень, тому я в препоганому настрої, — сказала вона. — І знаєш, що найгірше? Варто мені тільки обернутися, як щоразу перед очима в мене звідкись опиняється вислопуза купа лайна і пнеться заступити мені дорогу. Зараз я збираюся звідси піти. Отож відступись-но!

Магге Лундін витріщив на неї очі. Спершу він подумав, що недочув, а потім мимоволі розреготався. Ситуація була анекдотична. Треба ж: якась плюгавка, яка вся, зі своїм наплічником, легко помістилася б у його нагрудній кишені, наважилася грубіянити двом здоровенним хлопам із клубу мотоциклістів «Свавельшьо», адже це відразу видно по їхніх куртках! Вони — найвідчайдушніші шибайголови, які скоро стануть повноправними членами «Ангелів пекла», — могли голіруч порвати її і запхати в бляшанку з-під печива, а вона їх ще й обзиває!

Але ж дівка була таки справді психована — а саме так стояла справа, якщо вірити газетам і тому, що відбувалося зараз у дворі, — і тому їхні куртки не справили на неї ані найменшого враження. В усякому разі, по ній було не видно. Це було навіть не смішно. Магге обернувся до Сонні Ніємінена.

— Здається, ця повія напошується, щоб її трахнули, — сказав він, злізаючи з «Харлей-Девідсона» і ставлячи його на підпору.

Він поволі зробив два кроки назустріч Лісбет Саландер і подивився на неї зверху вниз. Вона стояла незворушна. Магге Лундін похитав головою і похмуро зітхнув. Наступної миті він завдав такого ж вражаючого удару зліва, який дістався Мікаелю Блумквісту тієї ночі на Лундагатан.

Удар улучив у порожнечу. Тієї самої миті, коли його рука мала потрапити дівчині в обличчя, вона відступила на один крок і зупинилася за межею досяжності.

Сонні Ніємінен з цікавістю спостерігав за діями товариша, спираючись на кермо сврго «Харлей-Девідсона». Лундін почервонів і зробив ще два швидкі кроки в бік дівчини. Вона знову відступила. Лундін додав швидкості.

Лісбет Саландер несподівано зупинилася і випустила йому в обличчя половину вмісту свого балончика із сльозоточивим газом. Очі йому ніби обпало вогнем. Одночасно її прогулянковий черевик несподівано злетів і, набравши кінетичної енергії, з розмаху вривався йому в пах із силою приблизно 120 кгс^1 на квадратний сантиметр. У Магге Лундіна

¹ Кг с, або кілограм-сила, дорівнює силі, що надає тілу масою один кілограм прискорення $9,80665 \text{ м/с}^2$, або приблизно дорівнює силі, з якою тіло масою один кілограм тисне на ваги на поверхні Землі.

забило дух і підігнулися коліна, унаслідок чого він тепер опинився у такій зручній для удару позі, що Лісбет негайно розмахнулася і бахнула його ногою в обличчя, ніби забивала кутовий у футболі. Почувся страшний хрускіт, і Магге Лундін беззвучно плюхнувся доллиць, мов лантух картоплі.

Сонні Ніємінен упродовж декількох секунд не міг оговтатися — на його очах відбувалося щось неймовірне. Він почав ногою опускати підставку свого мотоцикла, але промахнувся і змушений був глянути вниз. Потім, вибравши найнадійніший спосіб, він поліз за пістолетом, який лежав у нього у внутрішній кишені куртки. Намагаючись розстебнути блискавку, він краєм ока помітив якийсь рух.

Підвівши очі, він побачив, що до нього зі швидкістю гарматного ядра мчить Лісбет Саландер. Підстрибнувши, вона з розмаху стусонула його ногами в стегно; цього було недостатньо для того, щоб завдати йому відчутної травми, але майже вистачило, щоб звалити його додолу разом з мотоциклом. Ледь устигнувши висмикнути ногу з-під падаючого агрегату, він відлетів на кілька кроків назад, похитуючись і намагаючись відновити рівновагу.

Коли вона знов промайнула у нього перед очима, він побачив, як її рука зметнулася і з неї вилетів камінь розміром з кулак. Він інстинктивно пригнувся, і камінь просвистів за кілька сантиметрів від його голови.

Нарешті йому вдалося дістати пістолет, і залишалося тільки зняти його із запобіжника. Підвівши погляд, він утретє побачив, як Лісбет Саландер мчить на нього. В її очах палала така злість, що він уперше відчув жах.

— На добраніч! — сказала Лісбет Саландер.

Вона направила електрошокер йому в пах, випустила заряд у сімдесят п'ять тисяч вольт і цілих двадцять секунд тримала електроди притиснутими до його тіла. Сонні Ніємінен перетворився на безвольний овоч.

Почувши за спиною якісь звуки, Лісбет обернулася і зміряла Магге Лундіна оцінюючим поглядом. Насилу звівшись на коліна, він тепер намагався стати на ноги і сліпо мацав навколо, охоплений гарячим туманом сльозоточивого газу. Вона стежила за ним, підвівши брови.

— Уб'ю! — вигукнув він раптом.

Розгойдуючись, як корабель у бурю, він обмацував повітря, намагаючись зловити Лісбет Саландер. Вона задумливо спостерігала за ним, схиливши голову набік.

— Чортова шльондра! — знову загорлав він.

Лісбет Саландер нагнулася і підняла з землі пістолет Сонні Ніємінена. Це був польський Р-83 «Ванад».

Вона відкрила магазинну коробку, переконалася, що пістолет заряджений знайомими їй боеприпасами: такі патрони використовуються під час стрільби з дев'ятиміліметрового «Макарова». Вона дослала в ствол кулю, потім, переступивши через лежачого Сонні Ніємінена, попрямувала до Магге Лундіна, прицілилася, тримаючи пістолет обома руками, і вистрілила йому в ногу. Він завив від болю і знов звалився додолу.

Вона подивилася на Магге Лундіна, прикидаючи, чи варто його іще про щось запитувати. Він міг би допомогти встановити особу білявого гіганта, з яким вона бачила його в кондитерській «Блумберг» і вдвох з яким, за словами жур-

наліста Пера-Оке Сандстрьома, Магге Лундін убив людину в приміщенні якогось складу. Гм... Краще б вона почекала смалити з пістолета, а спершу розпитала.

З одного боку, судячи з вигляду Магге Лундіна, він спроможний був тверезо відповідати на запитання, але, з другого боку, хтось поблизу міг почути постріл. А отже, їй слід негайно звідси забиратися. Якщо знадобиться, вона завжди встигне розшукати Магге Лундіна і розпитати його у спокійнішій обстановці. Вона поставила пістолет на запобіжник, засунула його в кишеню куртки і підбрала з землі свій наплічник.

Пройшовши приблизно десять метрів уздовж будинку Нільса Б'юрмана, вона зупинилася і повернула назад. Про щось міркуючи, Лісбет повернулась на місце події, вона уважно оглянула мотоцикл Магге Лундіна і сказала:

— «Харлей-Девідсон» — це кльово!

Розділ 27

Середа, 6 квітня

Був сонячний весняний день, коли Мікаель Блумквіст за кермом машини Еріки Бєргер їхав по Нюнесвєген у південному напрямку. На чорних полях уже лежав зелений серпанок, і було по-справжньому тепло. Погода ідеально підходила для того, щоб, забувши всі проблеми, виїхати за місто і пробути кілька днів у будиночку в Сандхамні.

Він домовився з Гуннаром Бйорком заїхати до нього о першій пополудні, але виїхав дуже рано і тому зробив зу-

пинку в Даларі, де випив кави і переглянув вечірні газети. Він не готувався до майбутньої зустрічі. Бйорк хотів йому щось там повідомити, і Мікаель твердо вирішив, що не виїде із Сmodalарьо, доки не дізнається про Залу чогось вартого уваги, що дало б поштовх подальшому ходу розслідування.

Бйорк зустрів гостя в дворі. Вигляд у нього був більш бадьорий і впевнений, ніж два дні тому. «Що ти замислив на сьогодні?» — подумки спитав Мікаель і не потиснув його руки.

— Я можу дати вам інформацію про Залу, — заявив Гуннар Бйорк. — Але на певних умовах.

— Кажіть!

— Мое ім'я не згадуватиметься в репортажі «Міленіуму».

— Добре.

Видно було, що Бйорк здивований. Блумквіст легко і без попередніх обговорень погодився на умову, через яку, як припускав Бйорк, мали б виникнути довгі суперечки. Це була його єдина карта — інформація про вбивство в обмін на анонімність. І Блумквіст не роздумуючи погодився викреслити з репортажу те, що повинне було стати сенсаційною новиною на перших сторінках газет.

— Я говорю серйозно, — недовірливо почав Бйорк. — Я хочу, щоб це було закріплено письмово.

— Будь ласка, якщо хочете, можна й письмово, але такий папірець все одно нічого не вартий. Ви вчинили злочин, про який мені стало відомо і про який я взагалі-то зобов'язаний заявити в поліцію. У вас є потрібні мені відомості, і ви користуєтеся своєю перевагою, щоб купити моє мовчання. Я об-

думав це питання і вирішив погодитися. Я йду вам назустріч, обіцяючи не згадувати вашого імені в репортажі «Міленіум». Ви або довіряєте мені, або ні.

Бйорк замислився.

— У мене теж є умова, — сказав Мікаель. — Ціна мого мовчання — це повна розповідь про все, що вам відоме. Якщо виявиться, що ви хоч щось утаїли, це означатиме, що всі домовленості скасовано. У такому разі я опублікую ваше ім'я на першій сторінці всіх газет Швеції, так само як було з Веннерстрьомом.

Від самої думки про це Бйорк затремтів.

— Гарзд, — сказав він. — У мене немає вибору. Ви обіцяєте, що моє ім'я не буде згадуватися в «Міленіумі». Я розповім, хто такий Зала. І у зв'язку з цим я, як джерело інформації, вимагаю належного захисту.

Він подав руку. Мікаель потиснув її. Він щойно дав обіцянку сприяти в прихованні злочину, і це було йому абсолютно не до душі. Але він пообіцяв тільки те, що ні він сам, ні журнал «Міленіум» не писатимуть про Бйорка. Тоді як Даг Свенссон уже описав усю історію Бйорка в своїй книзі, і книга Дага неодмінно буде видана — Мікаель мав намір потурбуватися про це.

Сигнал тривоги надійшов у поліцію Стренгнеса о 15.18. Це сталося саме в перезміну, і дзвінок надійшов не з центральної диспетчерської. Якийсь Еберг, власник літнього будиночка, що мешкає на схід від Сталлархольма, заявив, що почув постріл і пішов подивитися, в чому річ. Він виявив двох важко пораниених чоловіків. Утім, один з них, здається,

постраждав не надто сильно, але дуже мучиться від болю. І ще: господар будиночка — Нільс Б'юрман. Той самий покійний адвокат Нільс Б'юрман, про якого стільки писали в газетах.

У стренгнеської поліції видався важкий ранок: усі були задіяні в проведенні задалегідь призначеної перевірки дорожнього руху на території комуни¹. Щойно ця робота, що зайняла півдня, завершилася, як надійшло повідомлення про те, що у Фіннігу співмешканець убив п'ятдесятирічну жінку. Майже одночасно з цим убивством у квартирі в Стургерді трапилася пожежа, що стала причиною людських жертв, а на довершення всього в районі Варгхольма лоб у лоб зіткнулися дві машини. Повідомлення надійшло буквально за кілька хвилин, і тому більшу частину сил, які мало в своєму розпорядженні відділення, вже було кинуте на інші події.

Проте чергова знала про ранкові події в Нюкварні і здогадалася, що це могло стосуватися Лісбет Саландер, яку розшукують. Позаяк слідство займалося Нільсом Б'юрманом, вона оцінила ситуацію і вжила наступних заходів. По-перше, вона терміново направила єдиний пікет, який знайшовся в цей важкий день у Стренгнесі, до Сталлархольма. Потім вона зв'язалася по телефону з колегами в Сьодертельє і попросила їх надати допомогу. На поліцію Сьодертельє теж обрушився шквал роботи більш ніж звичайний, оскільки значна частина відділу була зайнята на ексгумації в районі згорілого складу на південь від Нюкварна, але, розуміючи, що між

¹ К о м у н а, або муніципалітет, — адміністративна одиниця Швеції, що входить до складу лена.

Нюкварном і Сталлархольмом можливий якийсь зв'язок, черговий у Сьодертельє направив дві машини до Сталлархольма, на допомогу патрульним із Стренгнеса. І по-третє, чергова стренгнеського відділення подзвонила до Стокгольма інспекторові Яну Бубланськи, розшукавши його по мобільнику.

Бубланськи у цей час був у «Мілтон сек'юриті», де проводив важливу нараду з виконуючим обов'язки директора Драганом Арманським і двома службовцями: Боманом та Фрек-лундом. Нікласа Ерікссона не було.

Бубланськи відреагував на дзвінок тим, що наказав Курту Свенссону терміново вирушити до літнього будинку Б'юрмана і взяти з собою Ханса Фасте, якщо того вдасться знайти. Після нетривалих роздумів Бубланськи подзвонив також Єркеру Хольмбергу, який був у цей час у Нюкварні, а отже — набагато ближче до місця події. У Хольмберга для нього були свіжі новини.

— Я саме збирався тобі зателефонувати. Ми ідентифікували заритий труп.

— Не може бути! Так швидко!

— Все можливо, якщо небіжчик такий люб'язний, що має при собі гаманець із посвідченням особи.

— Гарзд. І хто ж це?

— Відома птиця. Кенет Густафссон, сорока чотирьох років, на прізвисько Бродяга, мешканець Ескільстуна. Тобі це щось говорить?

— Ще б пак! Бродяга заритий у землю в Нюкварні! У дев'яності роки він був знаменитістю серед торговців чорного ринку, дрібних злодюжок і шахраїв.

— Вірно, це він і є. В усякому разі, в гаманці лежало саме його посвідчення. Остаточно ідентичність встановить судово-медична експертиза. Робота їм дістанеться непростата — Бродягу розчленували принаймні на п'ять чи шість частин.

— Мгу... Паоло Роберто розповідав, що блондин, з яким він бився, погрожував Міріам Ву бензопилою.

— Цілком можливо, що розчленування робилося за допомогою бензопили, хоча я особливо не придивлявся. Зараз ми беремося за друге поховання. Хлопці ставлять там намет.

— Дуже добре. Слухай, Єркере! Я знаю, що день був важкий, але не міг би ти затриматися ще на вечір?

— Можу. Добре. Спершу з'їжджу навідатися в Сталлархольм.

Бубланські закінчив розмову і потер пальцями очі.

Автобус з пікетом із Стренгнеса прибув до літнього будинку Б'юрмана о 15.44. На під'їзній доріжці він буквально ніс у ніс зіткнувся з мотоциклістом, який безуспішно намагався об'їхати поліцейський автобус, щоб утекти з місця події, проте його «Харлей-Девідсон» з гуркотом ткнувся прямо в капот. Серйозного зіткнення, на щастя, не сталося. Поліцейські вискочили з автобуса і встановили особу мотоцикліста. Це був Сонні Ніємінен, тридцяти семи років, відомий злочинець 1990-х років, судимий за вбивство. Зараз Ніємінен явно був не в формі, і на нього легко накинули кайданки. При цьому поліцейські з подивом виявили, що його куртка дуже порвана на спині — із самої середини було видерто великий

жмут розміром двадцять на двадцять сантиметрів. Виглядало це дуже дивно. Сонні Ніємінен не побажав пояснити, яким чином з'явилася ця діра.

Проїхавши двісті метрів, що залишилися до літнього будиночка, поліцейські застали там колишнього портового робітника, а нині пенсіонера на прізвище Еберг. Він був заклопотаний тим, що накладав шину на ногу такого собі Карла Магнуса Лундіна, тридцяти шести років, голови відомого хуліганського клубу «Свавельшьо МК».

Начальником пікету був інспектор поліції Нільс Хенрік Юханссон. Він вийшов з машини, поправив портупею і зупинився, роздивляючись жалюгідне створіння, що валялося на землі. І прорік класичну репліку поліцейського:

— Що тут сталося?

Старий робітник, що перев'язував ногу Магте Лундіну, перервав своє заняття і подивився на Юханссона.

— Це я дзвонив у поліцію, — мовив він лаконічно.

— Ви повідомляли про постріл.

— Я повідомив, що чув постріл, пішов подивитися, в чому річ, і знайшов цих типів. Цей он поранений у ногу і добряче побитий. По-моєму, йому потрібна «швидка».

Еберг подивився у бік поліцейського автобуса:

— Ага, того лобуряку ви зловили. Він валявся непритомний, та мені здалося, що з ним усе гаразд. Потім він прийшов до тями і намагався звідси вшитися.

Еркер Хольмберг прибув одночасно з поліцейськими з Сьодертельє в ту хвилину, коли машина «швидкої допомоги» відїжджала від будинку. Йому стисло доповіли обстановку.

Ні Лундін, ні Ніємінен не побажали пояснити, як вони тут опинилися, Лундін узагалі не міг розмовляти.

— Отже, два байкери в шкіряному одязі, один мотоцикл «Харлей-Девідсон», стріляна рана і відсутність зброї. Я все правильно зрозумів? — спитав Хольмберг.

Начальник пікету Юханссон кивнув. Хольмберг трохи подумав.

— Мабуть, слід припустити, що жоден з хлопців не приїхав сюди на сидінні для пасажира.

— Думаю, у їхньому колі це вважається негідним чоловіка, — погодився Юханссон.

— У такому разі тут бракує одного мотоцикла. Оскільки відсутня також і зброя, то можна зробити висновок, що третій учасник уже встиг зникнути з місця події.

— Звучить переконливо.

— Звідси виникає логічна проблема. Якщо ці панове зі Свалевельшьо приїхали сюди кожен на своєму мотоциклі, то не вистачає ще одного засобу пересування, на якому прибув третій учасник. Адже третій з них не міг же поїхати одночасно на своїй машині і на чужому мотоциклі. Від стренгнеської дороги тут досить далеко.

— Хіба що третій учасник жив у цьому будиночку.

— Гм... — гмукнув Єркер Хольмберг. — Але господар цього будинку — покійний адвокат Б'юрман, і він точно вже тут не живе.

— Можливо, був ще й третій учасник, і він поїхав на машині.

— А чом би їм тоді не поїхати на ній удвох? Я виходжу з того, що в цій історії угон мотоцикла «Харлей-Девідсон» не

головне, хай би яким правдоподібним це не здавалося на перший погляд.

Трохи подумавши, він попросив у начальника пікету виділити двох поліцейських, щоб вони подивилися, чи не знайдеться де-небудь на лісовій доріжці залишеного засобу пересування, а потім порозпитували б сусідів, чи не помітив хто-небудь з них чогось незвичайного.

— О цій порі року народу тут обмаль, — сказав начальник пікету, але обіцяв, що зробить усе можливе.

Потім Хольмберг відчинив двері літнього будиночка, що так і залишилися незамкненими, і відразу ж натрапив на кухонному столі на папки з документами про Лісбет Саландер, які зібрав Б'юрман. Сівши на стілець, він почав читати.

Єркеру Хольмбергу пощастило. Вже за тридцять хвилин після того, як почався обхід будинків, поліцейські знайшли якусь Ганну Вікторію Ханссон, яка в цей весняний день прибирала сміття в саду біля дороги, що вела в глиб дачного селища. «Як же! — сказала вона. — Бачу я, дякувати Богові, добре». З'ясувалося, що бачила вона одягнену в чорну куртку невисоку на зріст дівчину, що пройшла повз неї приблизно в обідню пору. О п'ятнадцятій проїхали двоє на мотоциклах, гуркіт стояв жахливий. А невдовзі дівчина проїхала у зворотному напрямі на одному з тих мотоциклів. Ну а потім з'явилися поліцейські.

Коли Єркер Хольмберг вислуховував цей звіт, до будиночка підїхав Курт Свенссон.

— Що тут було? — спитав він.

Єркер Хольмберг похмуро поглянув на свого колегу.

— Сам не знаю, як це пояснити, — відповів Хольмберг.

— Невже ти, Єркере, збираєшся мене переконати, що Лісбет Саландер з'явилася біля літнього будиночка Б'юрмана і сама натовкла піку вищому керівництву «Свавельшьо МК»? — спитав по телефону Бубланьски. У його голосі відчувалася напруга.

— Та вона ж тренувалася під керівництвом самого Паоло Роберто...

— Годі, Єркере!

— Тоді слухай. У Магнуса Лундіна стріляна рана в ступню. Він може залишитися кульгавим на все життя. Куля прошила йому п'яту.

— Принаймні, вона не почала стріляти йому в голову.

— Мабуть, у цьому не було необхідності. Згідно з доповіддю пікету, Лундін отримав важкі травми обличчя, у нього зламана щелепа і вибито два зуби. Лікар «швидкої допомоги» підозрює струс мозку. Окрім рани в носі він скаржиться на сильні болі внизу живота.

— А що там з Нієміненом?

— У нього, здається, ніяких травм. Але за словами чоловіка, який подзвонив у поліцію, він застав його лежачим без свідомості. Він не відповідав на питання, але потім опам'ятався і намагався утекти з місця події, саме коли під'їхав пікет.

Уперше за довгий час Бубланьски виглядав абсолютно розгубленим.

— Одна незрозуміла деталь, — додав Єркер Хольмберг.

— Ще щось?

— Не знаю, як і описати. Шкіряна куртка Ніємінена... Адже він приїхав туди на мотоциклі.

— Що?

— Куртка у нього була подерта.

— Як подерта?

— З неї було видерто шматок. Розміром приблизно двадцять на двадцять сантиметрів. На спині куртки вирізаний клапоть неначе ножицями або ножом, і саме в тому місці, де був напис «Свавельшьо МК».

Бубланськи підвів брови.

— Навіщо Лісбет Саландер було вирізати шматок його куртки? Як трофей, чи що?

— Не уявляю собі. Але я тут подумав... — сказав Єркер Хольмберг.

— Про що?

— Магге Лундін товстопузий, він блондин, носить кінський хвіст. Один з хлопців, що викрали приятельку Лісбет Саландер Міріам Ву, за описом був теж блондином з пивним черевцем і кінським хвостом.

Лісбет Саландер давно вже не переживала такого захоплюючого відчуття — відтоді, як побувала в «Грьона Лунд»¹ і побачила там атракціон «Вільне падіння». Вона прокотилася три рази і радо каталася б ще, якби в неї не закінчилися гроші.

Вона зрозуміла, що водити легкий «Кавасакі» з двигуном на 125 кубиків, який, по суті, всього лише трохи посилений мопед, це одне і зовсім інше — керувати «Харлей-Девідсоном» з двигуном на 1450 кубиків. Перші триста метрів шляху по вибоїстій лісовій дорозі були гіршими за американські

¹ «Грьона Лунд» — парк атракціонів у Стокгольмі.

гірки, її весь час кидало на всі боки. Двічі вона трохи не вилетіла з сідла догори дригом і лише в останню секунду справилася з керуванням. Ця їзда нагадувала скачку верхи на скаженому лосеві.

До того ж страшенно заважав шолом, який раз у раз з'їжджав їй на очі, незважаючи на те що вона підклала в нього для щільності шкіряний клапоть, вирізаний разом з підкладкою з куртки Сонні Ніємінена.

Але зупинитися, щоб поправити шолом, вона не наважувалася — боялася, що не зможе впоратися з важким мотоциклом. Ноги у неї були закороткі і не діставали до землі, тому існувала загроза, що вона перекинеться разом з агрегатом. Якщо він упаде, їй уже нізащо його не підняти.

Справа пішла краще, коли вона виїхала на польову дорогу, що вела в глибину дачного селища. А звернувши через кілька хвилин на Стренґнеське шосе, вона навіть зважилася відпустити одну руку, щоб поправити шолом. Тоді вона натиснула на газ. Відстань до Сьодертельє вона подолала за рекордний час, і всю дорогу її обличчя сяяло щасливою усмішкою. Біля в'їзду до міста їй назустріч проїхали два яскраво розфарбованих автомобілі з увімкненими сиренами.

Найрозумніше було б, звичайно, кинути «Харлей-Девідсон» прямо в Сьодертельє і в зовнішності Ірене Нессер вирушити на приміському поїзді до Стокгольма, але Лісбет Саландер не змогла не піддатися спокусі. Вона виїхала на шосе Є4 і натиснула на газ. Вона уважно стежила за тим, щоб не перевищити швидкість, принаймні, не перевищити її надто сильно, та все ж її відчуття було подібне до польоту. Тільки

підїжджаючи до Ельвшьо, вона зїхала з Є4, дісталася до Мессана і примудрилася зупинитися, не зваливши свого коня. Хоч як-було жаль, та вона покинула там мотоцикл разом із шоломом і клаптем шкіри від куртки Сонні Ніємінена, на якому красувалася назва його клубу, і пішки подалася на станцію. Вона дуже змерзла, добре, що до станції Сьодра залишалося їхати всього одну зупинку. А вдома вона відразу залізла у ванну.

— Його звать Олександр Залаченко, — сказав Гуннар Бйорк. — Але його ніби немає. Ви не знайдете його в переписі населення.

Зала. Олександр Залаченко. Нарешті прозвучало ім'я.

— Хто він такий і як мені його знайти?

— Це не такий хлопець, щоб його можна було знайти.

— Повірте, я дуже хочу його бачити.

— Те, що я скажу вам зараз, це засекречені дані. Якщо стане відомо, що я вам це розповів, я потраплю під суд. Це один з найбільших секретів Шведської служби державної безпеки. Ви не можете не розуміти, чому для мене такі важливі гарантії моєї анонімності як джерела інформації.

— Я це вже обіцяв.

— Ви достатньо доросла людина, щоб пам'ятати часи «холодної війни».

Мікаель кивнув. Ну ж бо, переходь нарешті до справи!

— Олександр Залаченко народився в сороковому році в Сталінграді, в тодішньому Радянському Союзі. Коли йому виповнився рік, почалася операція «Барбаросса» і наступ німців на Східному фронті. Батьки Залаченка обоє загину-

ли під час війни. Принаймні, так вважає Залаченко. Сам він не пам'ятає, що тоді було. Найраніші його спогади стосуються того часу, коли він жив у дитячому будинку на Уралі.

Мікаель знову кивнув, показуючи, що уважно слухає.

— Дитячий будинок знаходився в гарнізонному місті і спонсорувався Червоною армією. Залаченко, можна сказати, з ранніх років пройшов добру військову школу. Було це в гірші роки сталінізму. Після падіння Советів було опубліковано безліч документів, які свідчать про те, що в країні здійснювалися різні експерименти зі створення особливо добре підготовлених елітних військових кадрів з числа сиріт, що виховувалися державою. Такою дитиною був і Залаченко.

Мікаель знову кивнув.

— Якщо коротко переказати його довгу біографію, то в п'ять років його віддали в армійську школу. Він виявився дуже здібним хлопчиком. У п'ятдесят п'ятому році, коли йому виповнилося п'ятнадцять, він був переведений у військову школу до Новосибірська, де в числі двох тисяч вихованців протягом трьох років проходив спецназівський тренінг, що відповідає підготовці російських елітних частин.

— Зрозуміло. У дитинстві він був бравим солдатом.

— У п'ятдесят восьмому році, коли йому було вісімнадцять років, його перевели до Мінська і направили в спеціальне училище ГРУ. Ви знаєте, що таке ГРУ?

— Так.

— ГРУ розшифровується як Головне розвідувальне управління — це військова розвідка, що безпосередньо під-

порядкована Верховному військовому командуванню. Не треба плутати ГРУ з КДБ, який зазвичай уявляють собі як головну шпигунську організацію, що діє за кордоном. Насправді КДБ займався головним чином питаннями внутрішньої безпеки, в його віданні були сибірські табори для ув'язнених, а також у луб'янських катівнях працівники КДБ пострілом у потилицю вбивали опозиціонерів. За шпигунство і проведення операцій за кордоном, як правило, відповідало ГРУ.

— Це стає схоже на лекцію з історії. Кажіть далі!

— У двадцять років Олександра Залаченка вперше послали за кордон. Його відправили на Кубу. Це був період навчання, і він тоді ще залишався в званні, що відповідає нашому прапорщику. Але він провів там два роки, на його очах відбувалася Кубинська криза¹ й операція десанту в затоці Свиней².

— Гаразд, що далі?

— У шістдесят третьому році він повернувся до Мінська, щоб продовжити там навчання. Після цього його відправляли спочатку до Болгарії, потім до Угорщини. У шістдесят п'ятому році він отримав звання лейтенанта і вперше був призначений на службу до Західної Європи, до Рима, де провів дванадцять місяців. Це було його перше за-

¹ Кубинська ракетна криза — так у США називають Карибську кризу, різке загострення відносин між СРСР і США з приводу розміщення на Кубі радянських ядерних ракет восени 1962 року.

² Операція в затоці Свиней (операція на Плайя-Хірон, або висадка в затоці Кочінос) — воєнна операція десанту, проведена США 17 квітня 1961 року з метою повалення уряду Фіделя Кастро на Кубі; закінчилася провалом.

вдання під прикриттям. Тобто він жив там як цивільна особа з фальшивим паспортом, не контактуючи з посольством.

Мікаель знову кивнув. Він мимоволі захопився розповіддю.

— У шістдесят сьомому році він був переведений до Лондона і там організував страту перебіжчика з КДБ. У наступні десять років він став одним з кращих агентів ГРУ і належав до еліти відданих політичних бійців. Він навчався цій справі з дитячих років, вільно говорить принаймні шістьма іноземними мовами. Він працював під личиною журналіста, фотографа, фахівця з реклами, моряка і дуже багатьох інших. Він був майстром виживання, маскуванню і відволікаючих маневрів. Під його керівництвом працювали інші агенти, він організовував і проводив власні операції. Частина цих операцій стосувалася різних убивств, багато з яких здійснювалися в країнах третього світу, та крім цього він виконував також завдання свого начальства, пов'язані з шантажем і залукуванням. У шістдесят дев'ятому році він став капітаном, у сімдесят другому — майором і в сімдесят п'ятому — полковником.

— Як він опинився в Швеції?

— Зараз я до цього дійду. З роками він трохи розбестився і почав помалу привласнювати гроші. Він любив випити і заводив дуже багато романів з жінками. Все це відзначали його начальники, але він і далі був у числі найкращих, і подібні дрібниці йому прощалися. У сімдесят шостому році його послали для виконання якогось завдання до Іспанії. Нам немає чого заглиблюватися в деталі, але там його зловили, і він

утік. Завдання було провалене, і він несподівано впав у неласку, йому було наказано повернутися до Радянського Союзу. Він не виконав наказу й опинився таким чином в ще більш скрутній ситуації. ГРУ доручило тоді військовому аташе радянського посольства в Мадриді зустрітися з ним і наставити його на путь істини. Під час цієї розмови щось пішло не так, і Залаченко убив представника посольства. Після цього в нього вже не було вибору. Він спалив за собою мости і вирішив стати перебіжчиком.

— Добре.

— Він знайшов собі притулок в Іспанії, залишивши за собою помилковий слід, який вів до Португалії і закінчувався автомобільною катастрофою, але також намітив ще один слід, що нібито вів у США. Насправді він обрав для себе найнесподіванішу країну в Європі. Він вирушив до Швеції, де вийшов на зв'язок із Службою безпеки і попросив політичного притулку. По суті, це було дуже розумно придумано, оскільки тут його навряд чи почали б шукати вбивці, підіслані КДБ або ГРУ.

Гуннар Бйорк замовк.

— І що з цього вийшло?

— А як може вчинити уряд, якщо один з кращих шпигунів раптово стає перебіжчиком і просить політичного притулку в Швеції? Це сталося в той самий час, коли у нас прийшов до влади буржуазний уряд. Прем'єр-міністр тільки-но вступив на посаду, і це стало найпершою справою, яку нам треба було якось вирішити. Політики, звичайно ж, перелякалися і спробували скоріше збути його з рук, але не посилати ж його в Радянський Союз — це викликало б

жахливий скандал. Його спробували випхнути до США або до Англії, але Залаченко навідріз відмовився. США його не влаштували, Англію ж він вважав однією з тих країн, де на вищих посадах у розвідслужбі сидять радянські агенти. Їхати до Ізраїлю він не побажав, бо не любив євреїв. Тому Залаченко вирішив залишитися в Швеції.

Все це здавалося таким неймовірним, що Мікаель навіть запідозрив, чи не водить бува Бйорк його за носа.

— Так він залишився в Швеції?

— Саме так.

— І про це ніхто нічого не дізнався?

— Багато років відомості стосовно цієї справи становили найбільшу державну таємницю. Річ у тім, що Залаченко виявився для нас дуже корисним. У період з кінця сімдесятих років і до початку вісімдесятих він був коронним алмазом серед перебіжчиків навіть у міжнародному масштабі. Ніколи досі жоден з оперативних начальників елітного підрозділу ГРУ не ставав перебіжчиком.

— Отже, він міг продавати інформацію?

— Саме так. Він добре розіграв свої карти і дозував видавану інформацію вигідним для себе чином: спочатку здав агента в командуванні НАТО в Брюсселі, потім агента-нелегала в Римі, потім зв'язкового шпигунської мережі, що діяла в Римі. Назвав імена вбивць, яких він наймав в Анкарі чи Афінах. Про Швецію йому було відомо не так багато, зате у нього були дані про операції за кордоном, які ми потім могли частинами передавати й отримувати за це у відповідь послуги. Він був справжня жива енциклопедія!

— Інакше кажучи, ви почали з ним співпрацювати.

— Ми дали йому нову особистість. Усе, що від нас вимагалось, це надати йому новий паспорт і трохи грошей, далі він міг поклопотатися про себе сам. Саме цьому він був навчений.

Мікаель помовчав, аналізуючи цю інформацію, потім подивився на Бйорка:

— Минулого мого приїзду ви мені збрехали.

— Це ви про що?

— Ви стверджували, що зустріли Б'юрмана в поліцейському стрілецькому клубі у вісімдесяти роки. Насправді ви познайомилися з ним набагато раніше.

Гуннар Бйорк задумливо кивнув:

— Звичка. Ці відомості засекречені, і в мене не було жодних мотивів видавати подробиці нашого знайомства з Б'юрманом. І лише коли ви запитали про Залу, я пов'язав одне з іншим.

— Розкажіть, як це було.

— Мені було тридцять три роки, і я вже три роки працював у Службі безпеки. Б'юрману було двадцять шість років, і він прийшов просто зі студентської лави. Його взяли в Службу безпеки на роботу діловодом з юридичних питань, практикантом. Б'юрман родом з Карлскруни, і його батько служив у військовій розвідці.

— І що?

— У нас з Б'юрманом, взагалі кажучи, бракувало досвіду для того, щоб вести справи з такими людьми, як Залаченко, але він вийшов з нами на зв'язок у самий день виборів сімдесят шостого року. У поліцейському управлінні не виявилось нікого з головних шишок, усі організували

безпеку виборів, а багато посад взагалі залишалися на той час вакантними. І саме цей день Залаченко вибрав для того, щоб з'явитися до поліцейської дільниці Норрмальма, заявити, що він просить політичного притулку, і попросити про зустріч з яким-небудь представником Служби безпеки. Він не назвав свого імені. Я був на чергуванні й подумав, що це звичайний біженець, тому прихопив із собою Б'юрмана як юриста. Ми зустрілися з ним у поліцейській дільниці Норрмальма.

Бйорк потер очі.

— І ось він, сидючи перед нами за столом, спокійно і діловито повідомив, як його звать, хто він такий і чим займається. Б'юрман вів записи. Скоро я зрозумів, кого я бачу перед собою, і усвідомив, у що вплутався. Тому я перервав нашу розмову і разом з Б'юрманом відвів Залаченка з-перед очей подалі з поліцейської дільниці. Не знаючи, що робити, я замовив номер у готелі «Континенталь» навпроти Центрального вокзалу і сплавив його туди. Залишивши Б'юрмана стерегти його, я спустився до портьє і звідти подзвонив своєму шефові.

Бйорк раптом зареготав:

— Я часто потім думав, що ми повелися як справжнісінькі дилетанти. Але що було, те було.

— Хто був вашим шефом?

— Це не має значення. Я не збираюся називати зайві імена.

Мікаель знизав плечима і не заперечував.

— Ми з шефом обидва зрозуміли, що йдеться про якнайтаємніші речі, тож чим менше людей у це вплутається, тим краще. Особливо Б'юрманові зовсім ні до чого було

втручатися в цю справу, вона було набагато вища за його рівень, але якщо вже він дізнався цю таємницю, то краще було залишити його, ніж залучати до неї когось іншого. Що стосувалося такого зеленого молодика, як я, тут, очевидно, керувалися тими ж міркуваннями. Отож у Службі безпеки знали про існування Залаченка я з Б'юрманом і ще п'ятеро.

— Скільки всього людей знають про цю історію?

— За період з сімдесят шостого року і до початку дев'яностих це було приблизно двадцяттеро: з урядовців, з вищого військового керівництва і Служби безпеки.

— А скільки їх стало відтоді?

Бйорк знизав плечима:

— Відтоді, як розпався Радянський Союз, він більше не становить для нас інтересу.

— Але що відбувалося після того, як Залаченко оселився в Швеції?

Бйорк мовчав так довго, що Мікаель занепокоївся.

— Якщо чесно... Із Залаченком нам вельми пощастило, і всі, хто був пов'язаний з цією справою, побудували на цьому свою кар'єру. Не подумайте, що це було легко! Працювати доводилося у будь-який час доби. Я був приставлений, щоб наглядати за ним, і в перші десять років ми зустрічалися по кілька разів на тиждень. Це були найважливіші роки, коли він був ще повний свіжої інформації. Але крім того, доводилося стежити, щоб він нічого не накоїв.

— Цебто як?

— У Залаченку ніби біс сидів. Іноді він був взірцем ввічливості, а іноді безумствував, як справжній параноїк. Час від

часу в нього починався запій, і тоді він витівав казна-що. Мені не раз доводилося вирушати вночі в рятувальну експедицію, щоб виручити його з якоїсь дикої халепи.

— Наприклад?

— Наприклад, він міг піти в пивну і затіяти там сварку. Одного разу він до нестями побив двох охоронців, які намагалися його заспокоїти. Він був мізерний і миршавий, але мав чудову підготовку з рукопашного бою, яку іноді демонстрував у, здавалося б, найменш відповідних ситуаціях. Одного разу мені довелося визволяти його з поліції під підписку.

— З вашої розповіді можна подумати, що він божевільний. Адже так він ризикував повернути до себе увагу. Якось це не надто професійно!

— І все-таки він був професіоналом. У Швеції він не вчиняв злочинів, і його жодного разу не затримували і не заарештовували. Ми забезпечили його шведським паспортом і шведським прізвищем. Поліція оплачувала йому квартиру в передмісті Стокгольма і платила зарплату, а він за це був зобов'язаний на першу вимогу бути в її розпорядженні. Але ж ми не могли заборонити йому ходити в пивну і заводити знайомство з жінками. Ми могли тільки прибрати за ним. Це було моїм обов'язком аж до вісімдесят п'ятого року, коли мене перевели на іншу посаду, а за Залаченком почав наглядати мій наступник.

— А в чому полягала роль Б'юрмана?

— Якщо чесно, від Б'юрмана був тільки зайвий клопіт. Він не мав особливих талантів і опинився не на своєму місці. Адже він тільки завдяки випадковій нагоді мав при-

четність до історії із Залаченком, і то більше на самому початку і потім ще кілька разів, коли потрібно було утрясти деякі юридичні формальності. Мій шеф вирішив проблему з Б'юрманом.

— Яким чином?

— Єдино можливим способом. Б'юрман отримав роботу поза системою поліції в адвокатському бюро. Це рішення напрошувалося саме собою...

— Контора «Кланг і Рейні».

Гуннар Бйорк звів на Мікаеля пронизливий погляд:

— Б'юрман не має видатних здібностей, але справи в нього склалися непогано. Всі ці роки він час від часу виконував доручення Служби безпеки, якісь не надто важливі розслідування і тому подібне. Отже в якомусь сенсі і він побудував свою кар'єру на справі Залаченка.

— І де ж Зала тепер?

Бйорк трохи вагався.

— Не знаю. Мої контакти з ним після вісімдесят п'ятого року поступово зійшли нанівець, і ось уже майже дванадцять років я його взагалі не зустрічав. Останнє, що я для нього зробив, це допоміг йому покинути Швецію у дев'яносто другому році.

— З усього видно, він повернувся. Його ім'я спливало у зв'язку зі зброєю, наркотиками і секс-мафією.

— Мене б це не здивувало, — зітхнув Бйорк. — Але ж ви не знаєте напевно, чи той це Зала, якого ви шукаєте, чи якийсь інший.

— Імовірність того, щоб у цій історії з'явилися відразу два Зали, надзвичайно мала. Яке у нього було ім'я в Швеції?

Бйорк подивився на Мікаеля:

— Цього я не збираюся розкривати.

— Краще б вам не хитрувати!

— Ви хотіли знати, хто такий Зала. Я розповів. Але я не збираюся давати вам у руки останній шматочок головоломки, поки не зможу переконатися, що ви дотримуетесь умови договору.

— Зала, ймовірно, вчинив три вбивства, а поліція розшукує не ту людину. Якщо ви думаєте, що я задовольнюся сказаним, не з'ясувавши нинішнє ім'я Зали, то ви помиляєтеся.

— Звідки ви можете знати, що не Саландер скоїла ці вбивства?

— Знаю.

Гуннар Бйорк усміхнувся Мікаелю в обличчя. Він раптом відчув себе дуже впевнено.

— Я вважаю, що вбивця — Зала, — сказав Мікаель.

— Помиляєтеся! Зала ні в кого не стріляв.

— А чому ви так упевнені?

— Тому що Залі зараз шістдесят п'ять років і він інвалід з вельми обмеженими можливостями. У нього ампутована ступня, і він ледве ходить. Він не нишпорив у районі Уденплан і Енскеда і ні в кого не стріляв. Для того, щоб убити когось, йому довелося б викликати інвалідний транспорт.

Малін Ерікссон ввічливо посміхнулася Соні Мудір:

— Про це вам треба запитати Мікаеля.

— Гарзд.

— Я не можу обговорювати з вами його розслідування.

— Але якщо людину на ім'я Зала альтернативно підозрюють у вбивстві...

— Про це треба говорити з Мікаелем, — повторила Малін. — Я можу вам допомогти інформацією, пов'язаною з роботою Дага Свенссона, але нічого не можу повідомити про наше розслідування.

Соня Мудіг зітхнула:

— Я розумію вашу принциповість. Що ви можете розповісти про осіб із цього списку?

— Тільки те, що написав про них Даг Свенссон, і нічого про джерела. Але я можу додати, що Мікаель зустрічався з десятком з названих осіб і викреслив їх. Можливо, це вам допоможе.

Соня Мудіг кивнула дещо з сумнівом, розуміючи, що це не допоможе. Поліція все одно повинна відвідати кожного і провести офіційний допит. Один суддя, три адвокати, п'ять політиків і журналістів... і колеги-поліцейські. Ну й карусель виходить! Соня Мудіг подумала, що поліції слід було звернути увагу на людей із цього списку починаючи з першого дня після вбивства.

Її погляд зупинився на одному імені в списку: Гуннар Бйорк.

— Адреса цього чоловіка відсутня.

— Так, відсутня.

— А чому?

— Він працює в Службі безпеки, і його адреса засекречена. Зараз він саме на лікарняному. Дагу Свенссону не вдалося його відшукати.

— А вам вдалося?

Погляд Соні Мудіг був спрямований кудись угору, на стінку перед столом Дага Свенссона. Вона думала.

— Можна поставити одне особисте запитання?

— Будь ласка.

— Хто, на вашу думку, убив ваших друзів і адвоката Б'юрмана?

Малін Ерікссон мовчала. Вона шкодувала, що поряд немає Мікаеля Блумквіста, який відповів би на це запитання за неї. Відповідати на питання поліцейських завжди неприємно, навіть коли ти ні в чому не винен. Ще неприємнішим було усвідомлення, що вона не може чітко пояснити, які саме дані роздобули співробітники «Міленіуму». І тут вона почула за спиною голос Еріки Бергер:

— Ми виходимо з того, що вбивство було вчинене з метою запобігти викриттям, які планував Даг Свенссон. Але хто стріляв, ми не знаємо. Мікаель приділив основну увагу невідомій особі на ім'я Зала.

Соня Мудіг обернулася до головного редактора «Міленіуму». Еріка Бергер поставила перед Малін і Сонею філіжанки з кавою, прикрашені буквами ХТФ — рекламою партії християнських демократів, ввічливо посміхнулася і пішла до свого кабінету.

Через три хвилини вона повернулася.

— Мудіг, щойно дзвонив ваш шеф. У вас вимкнений мобільник, а йому треба з вами поговорити.

Події в районі літнього будиночка Б'юрмана викликали над вечір гарячкову активність. По всій країні було розіслано повідомлення про те, що Лісбет Саландер нарешті знову

з'явилася і, ймовірно, їздить на мотоциклі «Харлей-Девідсон», що належить Магге Лундіну. В орієнтуванні зазначалося також, що Саландер озброєна і вже застрелила одну людину поблизу літнього будиночка в Сталлархольмі.

Поліція встановила пости на в'їзді в Стренгнес і Марієфред і на всіх під'їзних шляхах до Сьодертельє. У приміському поїзді між Сьодертельє і Стокгольмом протягом декількох годин проводилися перевірки, проте невисоку дівчину з «Харлей-Девідсоном» чи без нього так і не було виявлено.

Лише близько сьомої вечора один з поліцейських патрулів знайшов «Харлей-Девідсон», залишений на парковці перед комплексом «Стокгольмський ярмарок» в Ельвшьо, унаслідок чого розшукові заходи було перенесено із Сьодертельє до Стокгольма. З Ельвшьо доповіли про знахідку клаптя шкіряної куртки з логотипом «Свавельшьо МК». Після цього інспектор Бубланськи зсунув окуляри на лоба і мовчки спрямував погляд у темряву за вікном кунгсхольмського службового кабінету.

Весь цей день видався справді жахливим. Спочатку викрадення подруги Саландер, потім раптове втручання Паоло Роберто, потім пожежа і виявлення закопаних останків в околицях Сьодертельє. І нарешті, якийсь незбагнений хаос у Сталлархольмі.

Бубланськи зайшов у великий кабінет і почав роздивлятися карту Стокгольма й околиць. Він неспішно по черзі обвів поглядом Сталлархольм, Нюкварн, Свавельшьо і, нарешті, Ельвшьо — всі чотири пункти, де відбувалися ті чи інші події. Потім знайшов очима Енскед і зітхнув. У нього було

неприємне відчуття, що поліція плентається слідами злочину з відставанням у кілька кілометрів. Словом, незрозуміло було нічого. Чим би не пояснювалося вбивство в Енскеді, ця справа безумовно виявилася набагато складнішою, ніж вони гадали спочатку.

Мікаель Блумквіст нічого не знав про драматичні події в районі Сталлархольма. Із Смодаларьо він виїхав о третій годині пополудні і дорогою зупинився на заправці, щоб випити кави і зібратися з думками.

Зустріч його глибоко розчарувала. Бйорк розповів йому багато цікавого, проте рішуче відмовився дати останній шматочок головоломки — назвати шведське ім'я Залаченка. Він почувався обдуреним: історія несподівано закінчилася, а Бйорк приховав від нього розгадку.

— Ми ж домовилися, — наполягав Мікаель.

— Я й так виконав свою частину домовленості. Я розповів, хто такий Залаченко. Якщо вам потрібна ще якась інформація, доведеться укласти новий договір. Мені необхідні гарантії, що моє ім'я не буде згадане на слідстві, щоб нікому навіть на думку не спало виявляти його.

— Як я можу дати таку гарантію? Поліцейське розслідування від мене не залежить, і рано чи пізно вони на вас вийдуть.

— Поліцейське розслідування мене не хвилює. Я хочу отримати гарантію від вас, що ви ніколи під жодним приводом не назвете моє ім'я у зв'язку з повіями.

Мікаель подумки відзначив, що Бйорк більше турбувався про те, щоб приховати свій зв'язок із секс-мафією, ніж про

те, що видав державну таємницю. Це дещо говорило про нього як про особистість.

— Я вже обіцяв, що не напишу про вас у зв'язку з цим ані слова.

— Але тепер мені потрібні гарантії, що ви взагалі не писатимете про мене у зв'язку із Залаченком.

Мікаель не збирався давати йому таких гарантій. Він міг піти на те, щоб представити Бйорка як анонімне джерело, але абсолютно не хотів гарантувати йому повне уникнення відповідальності. Врешті-решт вони домовилися зустрітися знову через кілька днів, а доти поміркувати над цим питанням.

Сидячи на заправці і попиваючи каву з паперового стаканчика, Мікаель раптом усвідомив, що зараз під самим носом у нього лежить щось не помічене раніше. Він підійшов так близько, що вже розрізняв якісь контури істини, але картина поки що залишалася нечіткою. І враз він згадав, що є ще одна людина, яка могла б багато що для нього прояснити. І, як навмисне, він зупинився зовсім близько від реабілітаційного центру в Ерставікені. Поглянувши на годинника, він поспішно підвівся і поїхав навідати Хольгера Пальмгрена.

Гуннар Бйорк не знаходив спокою. Зустріч з Мікаелем Блумквістом довела його до знемоги: спина боліла, як ніколи раніше, так що йому довелося прийняти три беззаспокійливі пігулки і прилягти на дивані у вітальні. У голові роїлися різні думки. Через годину він піднявся, закип'ятив воду і дістав пакетики чаю, а потім сів за кухонний стіл і поринув у роздуми.

Чи можна покластися на Мікаеля Блумквіста? Він розіграв свої карти, і тепер усе залежало від Блумквіста. Але найважливішу інформацію він приберіг — про те, хто такий Зала і яку роль він відіграв у цих подіях. Вирішальна карта залишалася у нього про запас.

І як тільки він міг, чорт забирай, так ускочити? Він же не злочинець! Він тільки й зробив, що заплатив гроші повіям! А та шістнадцятирічна погань навіть не вдавала, ніби він їй подобається. Вона дивилася на нього з огидою.

Бісова шльондра! Якби тільки вона не була такою молоденькою! Було б їй хоча б двадцять, усе мало б не такий уже й кепський вигляд. Засоби масової інформації знищать його, тільки щось подібне спливе на поверхню. Блумквіст теж дивиться на нього з огидою і навіть не намагається цього приховати.

Залаченко.

Звичайний сутенер. Яка іронія! Потрахався з його шльондрами! Але Залаченко був досить розумний, щоб триматися в тіні.

Б'юрман і Саландер.

І Блумквіст.

Потрібно знайти якийсь вихід.

Після декількох годин роздумувань він пішов до свого кабінету і дістав папірець з телефонним номером, який недавно переписав у себе на роботі. Від Блумквіста він приховав не тільки це. Він чудово знав, де Залаченко, проте не зустрічався з ним ось уже дванадцять років. І вважав би за краще ніколи більше не зустрічатися.

Але Залаченко хитрий, як біс. Він зрозуміє, в чому проблема. Він міг би сховатися так, щоб його ніколи не знайшли.

Виїхати за кордон і вийти на пенсію. Справжньою катастрофою стане, якщо його дійсно заарештують — тоді він утратить усе на світі.

Після довгих роздумів він зняв слухавку і набрав номер. — Привіт. Це Свен Янссон, — сказав він.

Цим вигаданим ім'ям він не користувався вже дуже давно, але Залаченко відразу ж пригадав, хто він такий.

Розділ 28

*Середа, 6 квітня — четвер,
7 квітня*

Бубланські зустрівся з Сонею Мудіг о восьмій вечора за філіжанкою кави з бутербродом на Васагатан біля «Вейна». Ніколи ще вона не бачила свого шефа таким похмурим. Він розповів їй усе, що сталося за цей день. Вона довго мовчала, нарешті простягнула свою руку, поклавши її на руку інспектора. Вона ніколи ще не торкалася його, і цей дотик був суто товариським жестом. Він не радісно осміхнувся і теж по-дружньому погладив її по руці.

— Напевно, час мені на пенсію.

Вона співчутливо посміхнулася.

— Це розслідування зовсім розвалюється, — вів далі Бубланські. — Я доповів Екстрьому про все, що сьогодні сталося, а він дав мені інструкцію — діяти на свій розсуд. У нього не залишилося ніяких сил.

— Не хочу говорити погано про начальство, але, як на мене, ми й без Екстрьома чудово впораємося!

Бубланські кивнув.

— Офіційно ти знову член слідчої групи. Гадаю, він навіть не вибачиться перед тобою.

Вона знизала плечима.

— Зараз у мене взагалі таке враження, що вся група складається з нас двох, — сказав Бубланські. — Фасте як помчав сьогодні зранку, так і досі його мобільник мовчить. Якщо він не з'явиться завтра, доведеться мені його оголошувати в розшук.

— Навіть краще, якщо Фасте триматиметься подалі від слідства. А як там Ніклас Ерікссон?

— Та ніяк. Я хотів затримати його і пред'явити йому звинувачення, але Екстрьом не наважився. Ми видворили його геть, а я з'їздив до Драгана Арманського і мав з ним серйозну розмову. Ми припинили співпрацю з «Мілтон сек'юриті», і, на жаль, через це довелося розлучитися і з Сонні Боманом. Шкода! Він був хорошим поліцейським.

— Як до цього поставився Арманський?

— Він був просто вбитий. Найцікавіше...

— Що?

— Арманський сказав, що Ерікссон ніколи не подобався Лісбет Саландер. Він пригадав, як кілька років тому вона йому сказала, що його слід було б вигнати з роботи, бо він погань, але не пояснила чому. Зрозуміло, Арманський її не послухав.

— Гарзд.

— Курт усе ще в Сьодертельє. Зараз воїни збираються провести обшук у будинку Карла Магнуса Лундіна. Єркер цілком зайнятий у Ньюварні — збирає по шматочках старого Бро-

дягу, тобто бідолаху Кенета Густафссона. Я вже збирався йти сюди, коли він подзвонив і сказав, що є ще й друга могила, а в ній, судячи з одягу, жінка. Вона, очевидно, пролежала там досить довго.

— Це вже схоже на справжнє лісове кладовище. Знаєш, Яне, схоже, що це ще більш заплутана історія, ніж ми спершу гадали. Мені здається, що у вбивстві біля Нюкварна ми тепер не підозрюємо Лісбет Саландер.

Бубланські усміхнувся. Вперше за останній час.

— Звісно! З цього списку її треба викреслити. Але вона точно була озброєна, і вона стріляла в Лундіна.

— Хочу зауважити, що вона вистрелила йому в ногу, а не в голову. У випадку Марге Лундіна це, можливо, і не має істотної різниці, але ми почали з того, що вбивця, який діяв в Енскеді, чудово стріляє.

— Соню, тут така плутанина, що відразу й не добереш. Марге Лундін і Сонні Ніемінен — два здоровенні амбали, на їхньому рахунку безліч злочинів. Лундін, правда, погладшав і зараз не в найкращій формі, але він небезпечний. Та й Ніемінен теж нівроку, крутий мужик, його бояться міцні хлопці. Як таке тендітне дівча, як Саландер, змогло з ними впоратися — я не можу зрозуміти! Лундін не на жарт побитий.

— Гмм.

— Я не кажу, що він не заслужив, щоб йому натовкли пикку. Я просто не розумію, як це могло статися.

— Треба буде запитати в неї, коли ми її знайдемо. Адже документально підтверджено, що вона схильна до насильства.

— Я не можу уявити собі, що сталося там, біля літнього будиночка. Поглянь: ми маємо двох хлопців, з якими навіть

Курт Свенссон не наважився б зійтися віч-на-віч. А Курт Свенссон, між іншим, це вам не плюшевий ведмедик.

— Питання в тому, чи була у неї причина для бійки з Лундіном і Ніеміненом.

— Але ж тут дівча, в безлюдному місці, одне проти двох психопатів і кретинів. Знаєш, я дуже легко можу уявити собі таку причину, — сказав Бубланськи.

— Можливо, їй хтось допомагав? Припустимо, вона була там не сама?

— Наші криміналісти не виявили жодних слідів присутності інших людей. Саландер побувала в будинку, там вилучили чашку з її відбитками. А ще маємо сімдесятидворічну Ганну Вікторію Ханссон, яка добровільно виконує обов'язки сторожа і помічає всіх, хто там з'являється. Вона присягається, що бачила тільки Саландер і цих двох панів із Свалельшьо.

— Як Саландер потрапила в дім?

— Відімкнула двері ключем. Гадаю, що вона знайшла його в квартирі Б'юрмана. Пам'ятаєш...

— ...перерізану стрічку на запечатаних дверях. Пам'ятаю. Наша дівчинка добре попрацювала.

Кілька секунд Соня Мудіг стукотіла пальцями по столу, потім звернулася до іншої теми:

— У нас точно встановлено, що Лундін причетний до викрадення Міріам Ву?

Бубланськи кивнув:

— Ми дали Паоло Роберто папку з портретами трьох дюжин байкерів. Він безпомилково вказав на Магге. Каже, що саме цього хлопця бачив біля складу в Нюкварні.

— А Мікаель Блумквіст?

— Мені не вдалося з ним зв'язатися. Його мобільник не відповідає.

— Гарзд. Але прикмети Лундіна збігаються з прикметами людини, що вчинила напад на Лундагатан. Отже, ми можемо виходити з того, що хлопці з «Свавельшьо МК» з деяких пір полювали за Саландер. А навіщо?

Бубланськи розвів руками.

— А раптом Саландер жила в літньому будиночку Б'юрмана весь цей час, що ми її шукали? — спитала Соня Мудіг.

— Я теж про це подумав. Але Єркер з цим не погоджується. У будинку нічого не свідчить про те, що в ньому останнім часом хтось жив, до того ж, у нас є свідок, який побачив її вперше тільки сьогодні.

— Навіщо вона туди приїхала? Я сумніваюся, щоб у неї там була призначена зустріч з Лундіном.

— Навряд. Мабуть, вона прийшла туди щось шукати. А єдине, що ми там знайшли, це були папки, що містили, очевидно, матеріали про Лісбет Саландер, зібрані особисто Б'юрманом. Там були найрізноманітніші документи: із соціальної служби, з Опікунської ради та старі шкільні звіти. Але частини папок бракує. Вони пронумеровані на корінцях. У нас є папки за номерами один, чотири і п'ять.

— Друга і третя відсутні.

— А може, й більше, якщо є наступні номери.

— І тут постає питання: навіщо Саландер знадобилася інформація про неї саму?

— Я можу уявити собі дві причини. Або вона намагалася приховати щось, що знав про неї Б'юрман, або хотіла сама щось з'ясувати. Але є ще питання.

— Яке?

— Навіщо Б'юрману було збирати таку докладну особисту справу про Саландер і ховати її в літньому будиночку? Схоже, що Саландер знайшла її там на горіщі. Він був її опікуном, і в його обов'язки входило стежити за її фінансовими справами й таке інше. Але, судячи з папок, він як одержимий збирав усі можливі дані про її життя.

— Чим більше ми дізнаємося про Б'юрмана, тим він усе більше скидається на темну конячку. Сьогодні я саме про це подумала, коли читала список клієнтів у «Міленіумі». Чомусь у мене було відчуття, що побачу серед них його ім'я.

— Цілком логічна думка. У комп'ютері Б'юрмана зберігалася велика колекція порнографічних знімків на теми насильства, і ти сама її знайшла. Про це варто подумати. Ти щось відкопала?

— Сама ще не знаю. Мікаель Блумквіст займається людьми із списку, але, зі слів дівчини з «Міленіуму» Малін Еріксон, він не виявив нічого цікавого. Яне... я маю дещо сказати.

— Що саме?

— Я не вірю, що це зробила Саландер. Я маю на увазі вбивства в Енскеді і на Уденплан. Спочатку я так само, як і інші, була в цьому впевнена, але тепер я так не вважаю. Хоча сама не можу пояснити чому.

Бубланськи кивнув. Він і сам мав таку думку.

Білявий гігант нервово снував туди й скди будинком Магге Лундіна в Свавельшьо, то зупиняючись перед кухонним вікном, то впираючи погляд у стіну. За всіма розрахунками,

їм давно час уже був повернутися. Він хвилювався. Щось було негаразд.

Крім того, йому було моторошно самому в чужому житлі. У його кімнаті вгорі гуляв холодний вітерець, в будинку раз у раз лунали якісь скрипи. Він намагався звільнитися від цього неприємного відчуття. Білявий велетень знав, що все це дурощі, але не любив залишатися сам. Він зовсім не боявся людей з плоті і крові, але йому здавалося, що в порожніх сільських будинках ховається якийсь невимовний жах. Безліч різних звуків будили його уяву, він не міг позбавитися відчуття, що якась зла сила стежить за ним крізь дверну шпарку. Іноді йому здавалося, що він навіть чує дихання.

Замолоду з нього сміялися через те, що він боявся темряви. Тобто сміялися, доки він не провчив гарненько своїх однокласників та й тих із старших приятелів, які кепкували з нього. Авжеж, провчити він умів.

І все одно це йому заважало. Він терпіти не міг темряви і самоти. Він ненавидів сутності, що населяли безлюдну пітьму. Він мріяв, щоб Лундін скоріше повернувся. Присутність Марте відновила б його душевну рівновагу, навіть якби вони не розмовляли і сиділи по різних кімнатах. Йому потрібно було чути справжні, живі звуки і рухи і знати, що поблизу є інша людина.

Він намагався відволіктися, слухаючи диски на стерео-програвачі, і, не знаходячи спокою, почав нишпорити на полиці у пошуках якого-небудь читива. Проте інтелектуальним запитам Лундіна, як на гріх, багато чого бракувало, тож йому довелося задовольнятися журналами про мотоцикли, жур-

налами для чоловіків і дешевими кишеньковими виданнями такого типу, якими сам він ніколи не захоплювався. Відчуття самоти переходило в клаустрофобію. На якийсь час він знайшов собі заняття — почистив і змастив пістолет, який завжди тримав при собі в сумці, і це справило на нього свою цілющу дію.

Урешті-решт він відчув, що в будинку більше не витримає, і вийшов на подвір'я, маючи намір прогулятися і хоча б ковтнути свіжого повітря. Намагаючись триматися так, щоб його не могли побачити з сусіднього будинку, він дивився на освітлені вікна, за якими були люди, і, завмерши на місці, прислухався до слабких звуків далекої музики.

Повертатися до халупи Лундіна страшенно не хотілося: він довго з калатаючим серцем простояв на сходах, перш ніж опанував себе і зважився відчинити двері.

О сьомій годині він спустився вниз і сів перед телевізором, щоб подивитися новини по ТБ-4. Головна новина дня його надзвичайно здивувала: це була докладна розповідь про стрілянину в літньому будиночку в Сталлархольмі.

Бігцем злетівши сходами в гостьову кімнату, він заштовхав у сумку свої особисті речі, і вже за дві хвилини за білим «Вольво» тільки закуріло.

Він устиг забратися геть в останню секунду. Всього за два три кілометри від Свалельшьо він розминувся з двома поліцейськими машинами, що мчали йому назустріч з увімкнутими сигнальними маячками.

Мікаель нарешті зміг зустрітися з Хольгером Пальмгреном о шостій вечора в суботу, і ця зустріч коштувала йому

чималих зусиль. Найважче було випросити дозвіл у персоналу. Мікаель умовляв так наполегливо, що доглядальниця нарешті подзвонила якомусь доктору Сиварнандану, що жив, очевидно, поблизу лікарні. Вже за п'ятнадцять хвилин Сиварнандан був на місці і взяв на себе вирішення проблеми з наполегливим журналістом. Спершу він категорично не погоджувався. Впродовж останніх двох тижнів уже кілька журналістів намагалися зустрітися з Хольгером Пальмгреном, сподіваючись вирвати у нього кілька слів, і заради цього вдавалися до найвідчайдушніших способів. Старий адвокат рішуче відмовлявся приймати таких відвідувачів, тому персоналу дали вказівку нікого до нього не пускати.

Сиварнандан і сам стежив за розвитком подій з великою тривогою. Його страшенно налякали сенсаційні газетні заголовки, присвячені Лісбет Саландер, і він помітив, що його пацієнт впав у глибоку депресію, яка (як підозрював Сиварнандан) була викликана тим, що Пальмгрен не мав можливості впливати якимось чином на події. Хольгер Пальмгрен закинув свої заняття з реабілітації і цілими днями читав новини та стежив за телевізійними повідомленнями про переслідування Лісбет Саландер. Решту часу він сидів у себе в кімнаті, заглиблений у роздуми.

Мікаель уперто не відходив від столу доктора Сиварнандана, пояснюючи, що в жодному випадку не має наміру завдавати будь-яких неприємностей Хольгеру Пальмгрену і що він зовсім не збирався добиватися від нього інтерв'ю. Він розповів про те, що з Лісбет Саландер вони давні друзі, що він не вірить у її причетність до злочину і дуже потребує інформації, яка прояснила б деякі моменти її минулого.

Переконати доктора Сиварнандана було нелегко. Мікаелю довелося сісти і детально роз'яснити йому свою роль у цій драмі. Тільки після півгодинної розмови Сиварнандан погодився. Попросивши Мікаеля почекати, він піднявся вгору до Хольгера Пальмгрена, щоб запитати, чи хоче той прийняти відвідувача.

Повернувся доктор за десять хвилин.

— Він погодився з вами зустрітися. Якщо ви йому не сподобається, він випроводить вас за двері. Він не хоче давати жодних інтерв'ю і вимагає, щоб ви нічого не писали в засобах масової інформації про вашу зустріч.

— Заявляю, що я прийшов не для того, щоб написати про нашу розмову.

У Хольгера Пальмгрена була маленька кімнатка, де стояли ліжка, комод, стіл і кілька стільців. Він був схожий на сивочубе худе городне опудало, і було відразу видно, що він має проблеми з координацією рухів, але, коли Мікаеля впустили до його кімнати, хворий усе ж таки підвівся йому назустріч. Він не подав йому руку, але вказав на один із стільців, що стояли навколо невеликого столика. Мікаель сів. Доктор Сиварнандан залишився в кімнаті.

Спочатку Мікаель насилу розбирав мову Хольгера Пальмгрена, який ледве володав язиком.

— Хто ти такий, чоловік, що називає себе другом Лісбет Саландер, і чого тобі треба?

Мікаель відкинувся на стільці. Перш ніж відповісти, він трохи подумав.

— Хольгере, ви можете нічого мені не говорити. Але я прошу вас вислухати те, що я скажу, перш ніж виганяти мене за двері.

Пальмгрен кивнув і, волочачи ноги, відійшов, щоб сісти на стілець навпроти Мікаеля.

— Вперше я зустрівся з Лісбет Саландер два роки тому. Я найняв її, щоб зібрати інформацію у справі, про яку я не можу розповідати. Вона приїхала до мене туди, де я тоді тимчасово жив, і ми пропрацювали разом кілька тижнів.

Він ще не знав, як далеко йому слід заходити в своїх поясненнях, але вирішив, наскільки можливо, дотримуватися правди.

— Під час роботи трапилися дві речі. По-перше, Лісбет Саландер врятувала мені життя. По-друге, ми на якийсь час стали дуже близькими друзями. Я краще пізнав її, і вона мені дуже сподобалася.

Не вдаючись до подробиць, Мікаель розповів про свої стосунки з Лісбет і про те, як потім рік тому під час різдвяних свят вони раптово перервалися, а Лісбет зникла, виїхавши за кордон.

Потім він розповів про свою роботу в «Міленіумі», про те, як були вбиті Даг Свенссон і Міа Бергман і як він несподівано для себе був задіяний у пошуках убивці.

— Як я зрозумів, вас останнім часом взяли в облогу журналісти, а в газетах почали друкувати різні дурниці. Все, що я можу зараз зробити, це запевнити вас, що я прийшов зовсім не для того, щоб збирати матеріал ще для однієї публікації. Я тут заради Лісбет і прийшов як її друг. Можливо, я зараз один з дуже небагатьох, хто цілком і повністю на її боці. Я вірю, що вона ні в чому не винна. Я думаю, що за цими вбивствами стоїть чоловік, якого звать Залаченко.

Мікаель зробив паузу. Коли він згадав Залаченка, в очах Пальмгрена щось зблиснуло.

— Якщо ви можете повідомити щось таке, що пролило б світло на її минуле, то зараз саме час це зробити. Якщо ви не хочете їй допомогти, мені доведеться витратити багато зайвого часу, і я знатиму, як до вас ставитися.

Поки він говорив, Хольгер Пальмгрен жодного разу не промовив ані слова. На останній фразі в його очах знову щось блиснуло. Проте він посміхнувся і заговорив — дуже поволі, намагаючись вимовляти слова якомога чіткіше.

— Ти справді хочеш їй допомогти.

Мікаель кивнув.

Хольгер Пальмгрен ближче схилився до нього.

— опиши диван у її вітальні!

Мікаель усміхнувся у відповідь.

— В той час, коли я бував у неї, там стояв старий потертий і продавлений екземпляр, який певною мірою міг претендувати на звання антикварної рідкості. На мій погляд, ця річ була зроблена в п'ятдесяти роки — дві подушки незрозумілої форми, обтягнуті коричневою матерією з жовтим візерунком, у кількох місцях протертою до дірок, так що набивка стирчала назовні.

Хольгер Пальмгрен несподівано розреготався — цей регіт був схожий на собачий гавкіт. Він перевів погляд на доктора Сиварнандана.

— У будь-якому разі, він бував у її квартирі. Скажіть, докторе, чи не можна влаштувати так, щоб я міг пригостити мого відвідувача філіжанкою кави?

— Звичайно, — сказав доктор Сиварнандан і вийшов з кімнати.

З порога він обернувся і на прощання кивнув Мікаелю.
— Олександр Залаченко, — мовив Хольгер Пальмгрен, щойно двері за доктором зачинилися.

Мікаель вирячив очі.

— Вам відоме це ім'я?

Хольгер Пальмгрен кивнув.

— Лісбет сказала мені, як його звать. Думаю, треба розповісти тобі цю історію, перш ніж хто-небудь... якщо я раптом несподівано помру, що не так уже неймовірно.

— Лісбет? Звідки вона взагалі могла знати щось про його існування?

— Він батько Лісбет.

У першу хвилину Мікаель навіть не зрозумів, що сказав Хольгер Пальмгрен. Потім до нього дійшло.

— Що ви таке кажете?

— Залаченко приїхав сюди в сімдесяті роки. Він шукав політичного притулку. Що там була за історія, я так до кінця і не зрозумів, оскільки Лісбет була дуже скупа на інформацію. А про це вона взагалі не бажала говорити.

Згідно з метрикою Лісбет, батько — невідомий, пригадав Мікаель.

— Залаченко — батько Лісбет! — повторив він уголос.

— Одного разу вона розповіла мені. Це було приблизно за місяць до мого удару. Але одне я зрозумів з її розповіді: Залаченко прибув сюди на початку сімдесятих. Він зустрів матір Лісбет у сімдесят сьомому році. Вони зійшлися, і на світ з'явилося дві дівчинки.

— Дві?

— Лісбет і її сестра Камілла. Вони були близнята.

— Боже! Ви хочете сказати, що вона існує ніби в двох екземплярах?

— Вони вийшли дуже різними. Але це інша історія. Матір Лісбет звали Агнета Софія Шеландер. Їй було сімнадцять років, коли вона зустріла Залаченка. Я не знаю подробиць про те, як вони зустрілися, але з того, що я знаю, я зрозумів, що вона була абсолютно несамостійною дівчинкою, тому стала легкою здобиччю для немолодого і досвідченого чоловіка. Він справив на неї велике враження, і, очевидно, вона закохалася в нього по самі вуха.

— Зрозуміло.

— Залаченко виявився дуже малосимпатичним типом. Адже він був набагато старший за неї. Я думаю, що він просто шукав поступливу жінку, і більше нічого.

— Гадаю, ви маєте рацію.

— Вона, зрозуміло, будувала різні повітряні замки, мріяла про майбутнє, але він був аніскільки не зацікавлений у шлюбі. Вони так і не одружилися, але в сімдесят дев'ятому році вона змінила прізвище Шеландер на Саландер. Очевидно, цим вона хотіла сказати, що вони — одна сім'я.

— Це в якому ж сенсі?

— Зала — Заландер.

— Мій Боже! — вигукнув Мікаель.

— Я все це зіставив незадовго до того, як захворів. Вона мала право узяти таке прізвище, тому що її мати, бабуся Лісбет, дійсно носила прізвище Саландер. Подальші події показали, що Залаченко виявився закінченим психопатом. Він пив і жорстоко бив Агнету. Наскільки я це собі уявляю, все биття постійно відбувалося на очах у дітей.

Скільки Лісбет себе пам'ятала, Залаченко регулярно до них з'являвся. Іноді він надовго зникав, а потім знову виникав на Лундагатан. І кожного разу все відбувалося однаково. Залаченко приходив задля сексу і для того, щоб п'янствувати, і щоразу справа кінчалася тим, що він всіяко знущався з Агнети. Лісбет Саландер повідомила такі подробиці, з яких видно, що йшлося не тільки про фізичне знущання. Він був озброєний, злобний і мав садистські нахили. Як я зрозумів, з роками це тільки посилювалося. У вісімдесяти роки все життя матері Лісбет проходило в постійному страху.

— Він і дітей бив?

— Ні. Доньки його, очевидно, взагалі не цікавили. Він їх майже не помічав. Коли приходив Залаченко, матінка відсиляла їх до маленької кімнати і наказувала не виходити звідти без дозволу. Кілька разів він лупцював Лісбет або її сестру, але це були поодинокі випадки, головним чином якщо малі йому заважали або плуталися під ногами. Вся його злість була зосереджена на матері.

— Яка мерзота! Бідолашна Лісбет!

Хольгер Пальмгрен кивнув.

— Усе це Лісбет мені розповіла приблизно за місяць до того, як зі мною стався удар. Вона тоді вперше відкрито заговорила про пережите. Я саме задумав покласти край усім цим дурницям на зразок безглуздої судової постанови про визнання її недієздатною. Лісбет нітрохи не дурніша за нас з тобою, і я готувався подати до цивільного суду на новий розгляд її справи. Але тут стався удар... А отямившись, я побачив, що перебуваю тут.

Він розвів руками. У двері постукала доглядальниця і подала каву. Пальмгрен мовчки перечекав, доки вона пішла.

— У цій справі є речі, які мені незрозумілі. Агнеті Саландер доводилося звертатися до лікарні десятки разів. Я читав її медичну карту. Було цілком очевидно, що вона зазнає грубого фізичного насильства, тож мали б втрутитися соціальні служби. Але цього не сталося. Лісбет і Камілла залишалися в притулку, доки мати перебувала в лікарні, але як тільки її виписували, вона поверталася додому і все повторювалося знову. Це можна пояснити тільки так, що всі соціальні служби виявилися безсилими, а Агнета була надто залякана, тому могла тільки сидіти і чекати на свого мучителя. Потім дещо сталося. Лісбет називає це «Весь Цей Кошмар».

— Що ж сталося?

— Залаченко не показувався кілька місяців. Лісбет виповнилося дванадцять років. Вона вже почала думати, що він зник назавжди. Зрозуміло, це було не так. Одного разу він знову повернувся. Спочатку Агнета замкнула Лісбет із сестрою в маленькій кімнаті. Потім у них із Залаченком був секс. Потім він почав з неї знущатися. Йому подобалося її мучити. Але цього разу в замкнутій кімнаті сиділи вже не маленькі діти... Доньки реагували на це по-різному. Камілла панічно злякалася, що хтось дізнається про те, що відбувається в них удома. Вона витіснила все те, що сталося, зі свідомості і вдавала, що не помічає, як б'ють її матір. Після чергової огидної сцени Камілла виходила з кімнати й обіймала татуса, вдаючи, ніби нічого не сталося.

— Це був її спосіб захисту.

— Так, звичайно. Але Лісбет була з іншого тіста. Того разу вона зупинила биття. Вона вийшла на кухню, узяла ніж і всадила його Залаченку в плече. Вона п'ять разів ударила його лезом, перш ніж йому вдалося відібрати у неї ніж і стукнути кулаком. Рани були неглибокі, але крові пролилося багато, як із зарізаної свині, і він забрався від них геть.

— Упізнаю Лісбет!

Пальмгрен раптом засміявся.

— Еге ж! Ніколи не сварися з Лісбет Саландер! Її стиль поведінки — це якщо хтось погрожує їй пістолетом, самій озброїтися пістолетом більшого калібру. Через те я так жахливо боюся, думаючи про те, що може статися у зв'язку з нинішніми подіями.

— Це і був «Весь Цей Кошмар»?

— Ні. Після цього відбулися дві речі. І тут я нічого не розумію. Залаченко отримав досить важку травму, і йому довелося звернутися до лікарні. Це мало б стати причиною поліцейського розслідування.

— А замість цього?

— Замість цього, наскільки я можу судити, зовсім нічого не сталося. Лісбет стверджує, що до них приходив якийсь чоловік, який поговорив з Агнетою. Вона не знає, про що вони говорили і хто то був. А після його відвідин мати сказала Лісбет, що Залаченко все пробачив.

— Він пробачив?

— Так вона сказала.

І тут раптом Мікаель зрозумів, у чому річ. Це був Бйорк! Або хто-небудь з його колег. Їм треба було *прибрати* за Залаченком. Скотина чортова! Мікаель Блумквіст примружився.

— Ти що?

— Здається, я знаю, що сталося. І декому доведеться за це відповісти. Але кажіть далі!

— Залаченко не з'являвся кілька місяців. Лісбет чекала його приходу і підготувалася до нього. Вона щодня прогулювала уроки в школі й охороняла свою матір, бо жадливо боялася, що Залаченко її покалічить. Їй було дванадцять років, і вона відчувала відповідальність за свою матір, яка боялася піти до поліції і не наважувалася порвати із Залаченком, а можливо, просто не усвідомлювала всієї серйозності того, що відбувається. Але саме того дня, коли Залаченко знову з'явився, Лісбет була в школі. Вона повернулася саме тоді, коли він виходив з квартири. Він не сказав нічого і тільки розреготався їй в обличчя. Лісбет увійшла до квартири і побачила свою матір, яка лежала непритомна в кухні на підлозі.

— Але Залаченко не чіпав Лісбет?

— Ні. Вона кинулася за ним, та він уже сів у машину. Він опустив скло, ймовірно, щоб щось сказати. Лісбет заздалегідь підготувалася. Вона жбурнула в машину пакет з-під молока, наповнений бензином, а потім кинула туди запалений сірник.

— Хай Бог боронить!

— Вона двічі намагалася вбити свого татуса. І цього разу наслідки не змусили себе чекати. Важко було не помітити машину, в якій сиділа людина, що палала як факел.

— В усякому разі, він залишився живим.

— Залаченко тоді добряче перепало, він дістав важкі опіки. Йому довелося навіть ампутувати ступню. Сліди опіків

залишилися у нього на обличчі і в інших місцях. А Лісбет опинилася у відділенні дитячої психіатрії в лікарні Святого Стефана.

Хоча Лісбет Саландер уже знала напам'ять кожне слово, вона уважно перечитала матеріали про себе, знайдені в будиночку Б'юрмана. Потім вона сіла біля вікна, відкрила портсигар, дарований Міріам Ву, і, закуривши сигарету, дивилася на Юргорден. Вона дізналася деякі подробиці про своє життя, які раніше були їй невідомі.

Нові шматочки головоломки стали на свої місця, і в неї аж руки похололи. В першу чергу її зацікавило поліцейське розслідування, звіт про яке було складено Гуннаром Бйорком у лютому 1991 року. В неї не було повної упевненості, хто з дорослих, які з нею тоді розмовляли, був Бйорком, але їй здавалося, що вона його згадала. Він назвався тоді іншим ім'ям: Свен Янссон. Вона чудово пам'ятала його обличчя, кожне слово, яке він вимовив, і кожен його жест під час тих трьох побачень, які в неї з ним відбулися.

Тоді все було суцільним кошмаром.

Залаченко спалахнув у машині, мов факел. Йому вдалося відкрити дверці і вивалитися на землю, але одна його нога застрягла в ремені безпеки серед полум'я. Набігли люди, почали гасити вогонь. Приїхала пожежна команда і погасила палаючу машину. Примчала машина «швидкої допомоги»; Лісбет намагалася добитися від персоналу, щоб вони плюнули на Залаченка і пішли до її мами, але її відпихали вбік. З'явилася поліція, і знайшлися свідки, які вказали на неї. Вона намагалася пояснити, що сталося, але її ніхто не слухав, і

несподівано вона опинилася на задньому сидінні поліцейської машини, і потім хвилини тяглися й тяглися, і минула майже година, перш ніж поліція нарешті спромоглася зайти до квартири і забрати маму.

Її мама, Агнета Софія Саландер, була без свідомості. Вона отримала черепні травми. Перша з подальшої серії дрібних мозкових кровотеч сталася внаслідок побоїв, і їй уже не судилося видужати.

Лісбет раптом зрозуміла, чому ніхто не читав звіт про поліцейське розслідування, чому Хольгеру Пальмгрену не вдалося його дістати і чому навіть зараз адвокат Ріхард Екстрьом, який керував полюванням на неї, не мав доступу до цього документа. Звіт був складений не простою поліцією. Він був написаний мерзотником із Служби безпеки і складений згідно з законом про державну безпеку. На документі стояла печатка, яка свідчила про те, що він засекречений.

Олександр Залаченко працював на Службу безпеки!

Це було не розслідування, а замовчування! Залаченко був для них важливішим від Агнети Саландер. Його особу не можна було відкривати і не можна було оприлюднювати його ім'я. Залаченко ніби не існував насправді.

Не Залаченко створював проблеми, їх створювала Лісбет Саландер — божевільне дівчисько, яке загрожувало розкрити державну таємницю першорядної ваги!

Таємницю, про існування якої вона тоді навіть не підозрювала і лише тепер замислилася. Залаченко зустрів її матір майже відразу ж, як тільки приїхав до Швеції. Він назвав їй своє справжнє ім'я. Тоді у нього ще не було ні шведського

імені, ні шведських документів. Це пояснювало, чому вона жодного разу за всі ці роки не могла знайти його в жодному офіційному реєстрі. Вона знала, як його звать насправді, але шведська держава дала йому нове ім'я.

Вона зрозуміла, про що тоді йшлося. Якби Залаченко був притягнутий до суду за заподіяння тілесних ушкоджень, адвокат Агнети Саландер почав би копатися в його минулому. Де ви працюєте, шановний пане? Як вас насправді звать?

Якби Лісбет Саландер опинилася під опікою соціальних служб, можливо, теж хто-небудь почав би докопуватися. Вона була дуже молода, щоб проти неї могли висунути звинувачення, але якби до розслідування нападу і підпалу підійшли серйозно, це цілком могло привести до такого самого наслідку. Вона ніби бачила перед очима заголовки газет. Тому розслідування мало проводитися довіреною особою, щоб потім його засекретити і поховати так глибоко, щоб уже ніхто не міг довідатися. Тому і Лісбет Саландер треба було поховати так глибоко, щоб уже ніхто її не знайшов. Гуннар Бйорк.

Лікарня Святого Стефана.

Петер Телебор'ян.

Це пояснення не на жарт розлютило її.

Дорога державо... Маю до тебе розмову, якщо тільки я знайду кого-небудь, з ким можна поговорити.

Вона подумала між іншим про те, чи сподобається міністру соціального забезпечення, якщо йому до приймальні влетить пляшка з коктейлем Молотова. Але зважаючи на відсутність відповідальних осіб, Петер Телебор'ян міг

бути цілком прийнятним кандидатом на цю посаду. Подумки вона запам'ятала, що після того, як вона розбереться з рештою всіх справ, потрібно буде серйозно ним зайнятися.

Проте поки що ще не все було цілком з'ясовано. Залаченко раптом знову випірнув на поверхню після стількох років. Він боявся, що Даг Свенссон оприлюднить його ім'я. Два постріли. Даг Свенссон і Міа Бергман. Револьвер, на якому опинилися її відбитки...

Залаченко або той, кого він послав для розправи з Дагом і Міа, не міг, звичайно, знати, що вона знайшла револьвер Б'юрмана, захований у коробці, і брала його в руки. Тут вона припустилася помилки, але для неї від самого початку було ясно, що між Б'юрманом і Залою є якийсь зв'язок.

Проте остаточно історія все ще не складалася. Вона думала, намагаючись по-різному припасувати окремі частини головоломки.

Можлива була тільки одна логічна відповідь.

Б'юрман.

Б'юрман проводив про неї персональне розслідування. Він пов'язав її із Залаченком і звернувся до Залаченка.

У неї була плівка, на яку було знято, як Б'юрман її гвалтував. Загроза судового переслідування висіла над Б'юрманом дамокловим мечем. Ймовірно, він вирішив, що за допомогою Залаченка зможе вирвати у Лісбет цю плівку.

Вона зістрибнула з підвіконня, відкрила шухляду письмового столу і дістала звідти CD-диск, на якому сама тушшю вивела напис «Б'юрман». Вона навіть не заховала диск у футляр і навіть жодного разу не поглянула на нього після пре-

м'єрного показу, проведеного два роки тому для Б'юрмана. Немов зважуючи, вона потримала його в руці і поклала знову до шухляди.

Б'юрман був набитий дурень. Не пхав би носа куди не слід, і вона відпустила б його на всі чотири сторони, якби він добився скасування рішення про визнання її недієздатною. Ось Залаченко, той ніколи б його не відпустив. Б'юрман довіку став би його рабом. Що, до речі, цілком заслужив.

У Залаченка є ціла мережа, і частина її ниток протягнулася до «Свавельшьо МК».

Білявий гігант. Він — ключова фігура.

Вона має відшукати його і змусити сказати, де зараз перебуває Залаченко.

Вона запалила нову сигарету і почала курити, дивлячись на Skeppskoholm. Потім перевела погляд на американські гірки в «Грьона Лунд» і раптом заговорила сама до себе, імітуючи голос, який колись чула в телевізійному фільмі:

*Daddyuuu, I'm coming to get youuuuu!*¹

Якби хтось міг зараз почути її, то подумав би, що вона зовсім з'їхала з глузду. О пів на восьму вечора вона увімкнула телевізор, щоб послухати, що новенького повідомляють там про полювання на Лісбет Саландер. І те, що вона почула, приголомшило її.

Інспектор Бубланськи зміг додзвонитися до Ханса Фасте по мобільному на початку дев'ятої вечора. Вони не обмінювалися зайвими компліментами. Бубланськи не почав роз-

¹ Татусю, я прийду по тебе! (Спотвор. англ.)

питувати, де Фасте був майже весь день, а тільки холодно інформував його про події.

Фасте був вражений.

Сьогодні йому набридло неподобство, яке творилося в конторі, і він зробив те, чого ніколи не дозволяв собі раніше в службовий час. З досади він усе покинув, вимкнув мобільник і, весь киплячи від люті, пішов у паб Центрального вокзалу, щоб випити там два кухлі пива.

Потім він подався додому, помився в душі і ліг спати.

Йому треба було виспатися.

Він прокинувся на початку програми новин, і від переліку останніх подій у нього очі полізли на лоба. Поховання в Ньюварні. Лісбет Саландер підстрелила керівника «Свавельшьо МК». Облава в південних передмістях. Зашморг затягувався.

Він негайно увімкнув мобільний.

Майже відразу ж подзвонив цей бісів Бубланськи і повідомив його, що слідча група вже офіційно розшукує іншого кандидата в підозрювані і що Фасте мусить змінити Єркера Хольмберга на місці події в Ньюварні. Розслідування в справі Саландер уже наближається до завершення, а Фасте мусить підбирати недопалки в лісі! А інші ловитимуть Саландер!

До чого тут, чорт забирай, якесь там «Свавельшьо МК»?

Невже в припущеннях цієї діви Мудіг справді був якийсь сенс!

Ні, це неможливо.

Звичайно ж, уся річ у Саландер.

А він хоче бути тим, хто її заарештує. Йому так хотілося заарештувати її, що він до болю стиснув мобільник.

Хольгер Пальмгрен спокійно спостерігав за Мікаелем Блумквістом, як той ходив з кутка в куток його кімнаткою. Було вже майже пів на восьму вечора, і вони проговорили без перерви цілу годину. Врешті-решт Пальмгрен побарабанив по столу, щоб привернути увагу Мікаеля.

— Сядь, доки не стер усі підметки, — сказав він.

Мікаель сів.

— Стільки секретності, — сказав він. — Я ніяк не міг зв'язати все до купи, доки ви не розповіли мені історію Залаченка. Адже я бачив тільки експертні висновки про Лісбет, де зазначалося, що вона страждає на психічні відхилення.

— Петер Телебор'ян.

— Очевидно, у нього була певна домовленість з Бйорком. Вони уклали договір про співпрацю.

Мікаель задумливо кивнув. Хай там як розвиватимуться події, але Петер Телебор'ян неодмінно стане об'єктом пильного журналістського розслідування!

— Лісбет говорила, щоб я тримався від нього подалі. Він, мовляв, злий тип.

Хольгер Пальмгрен кинув на нього гострий погляд.

— Коли вона це сказала?

Мікаель помовчав, потім, посміхнувшись, поглянув на Пальмгрена.

— Ще одна таємниця! Гаразд, дідько його візьми! Я спілкувався з нею, коли вона ховалася. Через мій комп'ютер. З її боку це були короткі загадкові послання, але вона весь час підштовхувала мене в потрібному напрямі.

Хольгер Пальмгрен зітхнув:

— І ти, звичайно ж, не повідомив про це поліції?

— Взагалі-то ні.

— Вважай, що ти й мені нічого про це не казав. Але вона добряче знається на комп'ютерах.

«Ти навіть не уявляєш, наскільки добряче!» — подумав Мікаель.

— Я дуже вірю в її здатність приземлитися на всі чотири лапи. Іноді їй буває нелегко, але вона з тих, хто справляється.

«Не так уже й нелегко, — подумки заперечив Мікаель. — Вона вкрала майже три мільярди крон, отож навряд чи колись голодуватиме. У неї, зовсім як у Пеппі Довгапанчоха, є велика валіза, повна-повнісінька золотих монет».

— Чого я все-таки не розумію, — заговорив Мікаель, — так це чому ви всі ці роки нічого не робили.

Хольгер Пальмгрен знову зітхнув:

— Мене спіткала невдача. Коли я став її опікуном, вона була для мене просто однією з багатьох складних підлітків, а в кожного з них — купа своїх проблем. Мені доводилося займатися десятками таких, як вона. Мені це доручив Стефан Броденшю, який тоді очолював соціальне відомство. На той час вона вже була в лікарні Святого Стефана, і в перший рік я навіть жодного разу її не бачив. Кілька разів я мав розмову з Петером Телебор'яном, і він пояснив, що вона психічно нездорова й отримує найкращий догляд і лікування. Я, звичайно, йому повірив. Але крім нього я ще поговорив з Юнасом Берінгером, який тоді був головним лікарем клініки. Не думаю, що він мав якийсь відношення до цієї історії. На моє прохання він склав експертний ви-

снোক, і ми з ним вирішили спробувати повернути її в суспільство, помістивши в прийомну сім'ю. Їй тоді було п'ятнадцять років.

— І ви захищали її потім упродовж кількох років.

— Мабуть, недостатньо. Я боровся за неї після епізоду в підземці. На той час я вже знав її і ставився до неї дуже прихильно. Вона мала твердий характер. Я прикрив її, коли її хотіли помістити до закритого лікувального закладу. Але довелося піти на компроміс, погодившись на визнання недієздатності, і тоді мене призначили її опікуном.

— Навряд чи Бйорк сам приходив і вимагав, щоб суд прийняв певне рішення. Це привернуло б увагу. Він хотів запропорити її до лікарні і розраховував очорнити її за допомогою психіатричних експертиз, зокрема експертизи, проведеної Телебор'яном, сподіваючись, що тоді суд ухвалить єдино можливе рішення. Але судді стали на вашу сторону.

— Я ніколи не вважав, що їй потрібна опіка. Але якщо вже бути відвертим, я не натискав на всі кнопки, щоб скасувати постанову суду. Мені треба було діяти енергійно і не відкладати справу на потім. Але я дуже приріс душею до Лісбет і... Я весь час це відкладав. У мене було надто багато справ. А потім я захворів.

Мікаель кивнув:

— По-моєму, ви не повинні себе винити. Ви один з небагатьох, хто всі ці роки був на її боці.

— Але проблема в тому, що я не розумів справжньої потреби діяти. Лісбет була моєю підопічною, та вона ані слова не сказала мені про Залаченка. Після того, як вона вийшла з лікарні Святого Стефана, ще кілька років вона була досить

відлюдькуватою. Лише через деякий час після суду я відчув, що вона почала спілкуватися зі мною не тільки формально.

— І як сталося, що вона таки розповіла про Залаченка?

— Гадаю, попри все вона почала мені довіряти. Крім того, я кілька разів намагався обговорювати з нею питання про те, щоб скасувати судову постанову про її недієздатність. Вона міркувала над цим кілька місяців, потім одного разу подзвонила мені і сказала, що хоче зустрітися. Вона нарешті зважилася і розповіла мені історію із Залаченком, а також свою точку зору.

— Зрозуміло.

— У такому разі ти, напевно, зрозумієш і те, що мені був потрібен час, щоб усе це обдумати. Ось тоді я й почав розкопувати, але так і не знайшов прізвища Залаченка в жодному із шведських реєстрів. Іноді мені було важко повірити, що все це вона не вигадала.

— Коли у вас стався удар, її опікуном став Б'юрман. Навряд чи це сталося випадково.

— Ні, звичайно. Не знаю, чи зможемо ми це коли-небудь довести, але я маю підозру, що досить нам копнути дещо глибше, як виявимо... того, хто тепер замість Бйорка «прибирає» за Залаченком.

— Я дуже добре розумію, чому Лісбет категорично відмовлялася мати справу з психологами та органами влади, — сказав Мікаель. — Щоразу, як їй випадало з ними спілкуватися, це тільки погіршувало ситуацію. Вона намагалася пояснити, що сталося, десяткам дорослих людей, але ніхто її не слухав. Вона намагалася сама, без будь-якої допомоги, врятувати життя своїй матері і захистити її від психопата. Врешті-решт вона зробила єдине, що могла. А її, замість того

щоб похвалити і сказати «молодчина», «розумна дівчинка», зачинили в психушку.

— Все не так просто. Сподіваюся, ти розумієш, що з Лісбет Саландер не все гаразд, — різко кинув Пальмгрен.

— Ви про що?

— Адже ти знаєш, що в дитинстві вона не раз устрягала в неприємності, що в неї були проблеми в школі тощо.

— Про це писали всі газети. Напевно, і в мене були б неприємності в школі, якби я ріс у таких умовах, як вона.

— Її проблеми не обмежуються тим, що були пов'язані з домашніми умовами. Я читав усі експертні висновки про неї, в них так і не було поставлено діагноз. Але я гадаю, ти погодишся зі мною, що Лісбет Саландер не така, як усі звичайні люди. Ти коли-небудь грав з нею в шахи?

— Ні.

— У неї фотографічна пам'ять.

— Я це знаю. Я зрозумів це, коли ми працювали разом.

— Еге ж. Вона любить розгадувати різні ребуси. Одного разу, коли вона була у мене в гостях на різдвяному обіді, я підсунув їй кілька завдань з тесту для визначення IQ. Це були тести того типу, де тобі показують п'ять символів, а ти повинен вирішити, яким має бути шостий.

— І що?

— Я сам намагався розв'язати цей тест і впорався приблизно з половиною питань, хоча просидів над ними два вечори. Вона тільки поглянула на аркуш і відразу ж дала правильні відповіді на всі запитання.

— Авжеж, — сказав Мікаель. — Лісбет дуже незвичайна дівчина.

— Йї важко вибудувати спілкування з іншими людьми. Я припустив, що тут є якась форма синдрому Аспергера¹ чи щось подібне. Якщо почитати опис клінічної картини, що спостерігається у пацієнтів з діагнозом синдром Аспергера, то відразу впадає в очі безліч збігів з випадком Лісбет, але є також і багато відмінностей.

Якийсь час він мовчав.

— Вона не становить жодної небезпеки для людей, які її не чіпають і поводяться з нею чемно.

Мікаель кивнув.

— Але вона, безперечно, схильна до насильства, — тихо сказав Пальмгрен. — Якщо її спровокувати або поводитися загрозово, вона може відповісти на це застосуванням сили.

Мікаель знову кивнув.

— Питання в тому, що нам тепер робити, — сказав Хольгер Пальмгрен.

— Зараз ми почнемо пошуки Залаченка, — відповів Мікаель.

Цієї миті у двері постукав доктор Сиварнандан:

— Не хотів вам заважати, але якщо вас цікавить Лісбет Саландер, я радив би вам увімкнути телевізор і подивитися програму новин.

¹ Синдром Аспергера — одна з форм порушень розвитку, яку іноді називають формою високофункціонального аутизму (тобто аутизму, при якому здатність функціонувати відносно збережена). Особи із синдромом Аспергера зовні нагадують розумово відсталих, але вони мають як мінімум нормальний або високий інтелект, проте нестандартні чи слабо розвинені соціальні здібності; часто через це їх емоційний та соціальний розвиток, а також інтеграція відбуваються пізніше, ніж звичайно.

Розділ 29

*Середа, 6 квітня — четвер,
7 квітня*

Лісбет Саландер аж тремтіла від люті. Вранці вона тихо і спокійно з'їздила в літній будиночок Б'юрмана. Від учора звечора вона ще жодного разу не вмикала свій комп'ютер, і весь день у неї не було часу послухати новини. Вона знала, що події в Сталлархольмі викличуть сенсаційні заголовки, але була абсолютно не готова до тієї бурі страшних новин, яка ринула на неї з екрана телевізора.

Міріам Ву лежить у районній лікарні Сьодера, побита якимсь білявим гігантом, який викрав її серед вулиці перед будинком на Лундагатан. Її стан оцінюється як важкий.

Врятував її Паоло Роберто. Як він опинився на складі під Ньюварном, було незрозуміло. На виході з лікарні до нього кинулися репортери, але він відмовився давати коментарі. Обличчя його виглядало так, ніби він провів десять раундів зі зв'язаними за спиною руками.

У лісі поблизу складу, на який викрадачі привезли Міріам Ву, знайшли зариті останки двох людей. Увечері повідомили, що поліція знайшла ще одне місце, де також проведитимуться розкопки, і, можливо, на цій території є й інші поховання.

Потім про полювання на Лісбет Саландер.

Навколо неї затягується ловецька сіть. Сьогодні вдень поліція оточила її в районі дачного селища недалеко від Сталлархольма. Вона була озброєна і дуже небезпечна. Вона застрелила одного «ангела пекла», а можливо, і двох. Пере-

стрілка відбулася біля літнього будиночка Нільса Б'юрмана. Увечері, як вважає поліція, їй, очевидно, вдалося вирватися за прапорці і виїхати за межі району.

Начальник слідчого відділу Ріхард Екстрьом провів пресконференцію, але давав ухильні відповіді. Ні, на питання про те, чи існує якийсь зв'язок між Лісбет Саландер і «Ангелами пекла», він відповісти не може. Ні, він не може підтвердити чутки про появу Лісбет Саландер біля складської будівлі під Нюкварном. Ні, ніщо не вказує на те, що йдеться про внутрішні розбірки представників злочинного світу. Ні, винність Лісбет Саландер у вбивстві не є встановленим фактом, і він, Екстрьом, ніколи не стверджував, що вбивцею є вона, він тільки оголосив її в розшук, для того щоб поставити їй деякі питання у зв'язку з убивствами.

Лісбет Саландер нахмурила брови. У ході слідства щось явно змінилося.

Вона увійшла в Мережу, прочитала спочатку газетні репортажі, а потім зайшла по черзі на жорсткі диски прокурора Екстрьома, Драгана Арманського та Мікаеля Блумквіста.

В електронній пошті Екстрьома з'явилося багато цікавих повідомлень, серед яких не останнє місце займав лист кримінального інспектора Яна Бубланьски, надісланий о 17.22. Він був коротким і містив убивчу критику вибраних Екстрьомом методів ведення слідства. Насамкінець він містив практично ультиматум, що включав такі вимоги:

а) негайно повернути кримінального інспектора Соню Мудіг до складу слідчої групи;

б) змінити загальний напрям розслідування у бік пошуків альтернативного підозрюваного, винного у вчиненні вбивства в Енскеді;

в) почати серйозні пошуки невідомої особи на ймення Зала.

Зокрема, Бубланські писав:

Звинувачення проти Лісбет Саландер ґрунтується на доказі, що все ще зберігає свою вагомість – відбитках її пальців на знарядді вбивства. Це, як ти сам добре знаєш, є доказом того, що вона тримала зброю в руках, але не доводить, що вона з неї стріляла, а тим більше не доводить того, що вона націлювала її на жертву. Зараз ми вже знаємо, що в цій драмі є й інші учасники, що поліція Сьодертельє виявила два зариті в землю трупи і відзначила ще одне місце ймовірного поховання. Складські приміщення належать двоюрідному брату Карла Магнуса Лундіна. Все це досить ясно свідчить про те, що як би Лісбет Саландер не була схильна до насильства і який би не був її психологічний портрет, вона навряд чи може мати до цього відношення.

На закінчення Бубланські повідомляв: якщо його вимоги не буде виконано, він буде змушений відмовитися від участі в розслідуванні, але не збирається робити це тихо. На це Екстрьом відповів, що Бубланські може діяти на свій розсуд.

Ще більш несподівану інформацію Лісбет знайшла на диску Драгана Арманського. З короткого обміну посланнями

з бухгалтерією «Мілтон сек'юриті» виявлялося, що Ніклас Ерікссон звільнений без попередження. Бухгалтерії належало виплатити йому вихідну допомогу і тримісячну зарплату як відшкодування за звільнення без попередження. Ще одне повідомлення, адресоване охороні, містило розпорядження зустріти Ерікссона на вході і супроводжувати до його робочого місця, де він повинен забрати свої особисті речі, а потім прослідкувати, щоб він покинув службове приміщення. Повідомлення, відправлене до технічного відділу, містило розпорядження про анулювання пропуску Ерікссона.

Але найцікавішими були повідомлення, якими обмінялися Драган Арманський та адвокат «Мілтон сек'юриті» Франк Аленіус. Драган питав, як найкраще захистити інтереси Лісбет Саландер у разі можливого арешту. Аленіус спочатку відповів, що «Мілтон сек'юриті» не зобов'язана втручатися, коли справа стосується колишньої працівниці, що скоїла вбивство: за таких умов втручання може тільки зашкодити підприємству. Арманський обурено відповів на це, що причетність Лісбет Саландер до вбивства поки що залишається відкритим питанням і що в даному разі йдеться про надання підтримки колишній працівниці підприємства, яку особисто він, Драган Арманський, вважає ні в чому не винною.

Лісбет відкрила жорсткий диск Мікаеля Блумквіста і побачила, що він нічого не написав і востаннє вмикав ноутбук учора вранці. Тут не знайшлося ніяких новин.

Сонні Боман поклав папку на стіл для нарад у кабінеті Арманського і важко опустився на стілець. Фреклунд узяв

папку, відкрив її і почав читати. Драган Арманський стояв біля вікна і дивився на Старе місто.

— Здається, це останнє, що я можу вам надати. Від сьогодні мене виставили геть із слідчої групи, — сказав Боман.

— Не з твоєї вини, — утішив Фреклунд.

— Так, не з твоєї вини, — підтримав його Арманський і теж сів за стіл. Весь матеріал, поданий Боманом майже за два тижні, був зібраний у нього в окремій шухляді. — Ти добре попрацював, Сонні. Я розмовляв з Бубланськи. Він шкодує, що позбувся тебе, але через Ерікссона у нього не залишалось вибору.

— Нічого! Я зрозумів, що набагато краще почуваюся у нас у «Мілтон», ніж на Кунгсхольмі.

— Ти можеш підбити підсумок?

— Спробую. Якщо нашою метою було знайти Лісбет Саландер, то нас спіткала цілковита невдача. У роботі слідства було забагато метушні за відсутності єдиної направляючої волі, і не все, ймовірно, залежало від Яна Бубланськи...

— Ханс Фасте...

— Ханс Фасте — ще той тип! Але проблема не тільки в Хансі Фасте і зайвій метушні. Бубланськи слідкував за тим, щоб усе заплановане доводилося до кінця. Але Саландер дуже добре замітала за собою сліди.

— Твоє завдання полягало не тільки в тому, щоб затримати Саландер, — додав Арманський.

— Так, не тільки. І я дуже радий, що ми від самого початку не інформували Нікласа Ерікссона про друге поставлене переді мною завдання — служити твоїм лазутчиком і кротом і простежити за тим, щоб Саландер не постраждала безвинно.

— І що ж ти думаєш про це зараз?

— Спочатку я був твердо впевнений у її винності. Сьогодні вже ні. Відтоді з'явилося стільки суперечливої інформації...

— І що?

— ...що я вже не міг більше вважати її головною підозрюваною. Я все більше схиляюся до тих припущень, які висловлював Мікаель Блумквіст.

— А це означає, що ми повинні знайти альтернативного злочинця. Почнемо все слідство спочатку, — мовив Арманський, наливаючи учасникам наради каву.

Лісбет Саландер переживала найжахливіший вечір у своєму житті. Вона пригадала ту мить, коли підпалила Залаченка в машині, — від тієї миті її покинули кошмари і вона відчувала внутрішнє звільнення. З роками на її шляху виникали інші проблеми, але тоді справа стосувалася її самої, і вона знала, як з ними впоратися. Тепер же йшлося про Міммі.

Міммі лежала в лікарні вся побита. Міммі ні в чому не була винна, вона ні до чого не мала жодного стосунку. Її єдиний злочин полягав у тому, що вона була знайома з Лісбет Саландер.

Лісбет проклинала себе. Її охоплювало відчуття провини. Вона приховала свою власну адресу і ретельно поклопоталася про те, щоб забезпечити власну безпеку, а потім поселила Міммі в своїй колишній квартирі, адреса якої була відома всім.

Як вона могла вчинити так легковірно? Це те ж саме, коли б вона сама побила її до напівсмерті!

Їй було до сліз тоскно від цих думок. Але Лісбет Саландер ніколи не плаче! Вона витерла сльози.

О пів на одинадцятю дійшло до того, що вона, охоплена неспокоєм, уже не могла всидіти у своїй квартирі. Вона надягла верхній одяг, вислизнула на нічну вулицю і пішки дісталася маленькими вуличками до Рінгвеген, до Сьодермальмської лікарні. Вона хотіла піти до палати Міммі і пояснити їй, що все буде добре, але помітила синій маячок поліцейського автомобіля, що з'явився біля Цінкена, і, не чекаючи, коли її помітять, сховалася за рогом.

Опівночі вона вже була вдома в районі Мосебакке. Відчуваючи, що змерзла, вона роздяглася і лягла в ліжко, але так і не змогла заснути. Вночі вона підвелася і роздягнена пішла гуляти по квартирі. Вона увійшла до гостьової кімнати, в яку поставила ліжко, але куди відтоді жодного разу не заходила, і там сіла на підлогу, прихилившись спиною до ліжка і дивлячись у навколишню пільму.

Лісбет Саландер у своїй кімнаті для гостей! Сміх та й годі!

Вона просиділа так до другої години і так змерзла, що її морозило. Тоді вона заплакала. Вона не цам'ятала, щоб з нею коли-небудь таке траплялося.

До пів на третю Лісбет Саландер уже встигла прийняти душ і одягнутися. Вона зварила каву, приготувала бутерброди й увімкнула комп'ютер. Зайшовши на жорсткий диск Мікаеля Блумквіста, вона здивувалася, що він не поновив щоденник своїх розслідувань, але цієї ночі їй було не до того, щоб над цим замислитися.

Зате відкривши папку «Лісбет Саландер», вона відразу ж виявила в ній новий документ під назвою «Лісбет ВАЖЛИВО». Документ був створений в 00.52 і містив таке:

Лісбет, негайно зв'яжися зі мною. Ця історія набагато гірша, ніж я припускав. Я знаю, хто такий Залаченко, і, здається, знаю, що відбулося. Я поговорив з Хольгером Пальмгреном. Я зрозумів, яку роль відіграв Петер Телебор'ян і чому їм було так важливо засадити тебе в дитячу психлікарню. Думаю, що я знаю, хто вбив Дага і Міа. Здається, знаю й причину. Але мені бракує кількох важливих деталей картини. Я не розумію, яку роль відігравав Б'юрман. ПОДЗВОНИ МЕНІ. ЗВ'ЯЖИСЯ ЗІ МНОЮ НЕГАЙНО. МИ МОЖЕМО ЗНАЙТИ РІШЕННЯ. / Мікаель.

Лісбет двічі перечитала цей документ. Каллі Блумквіст потрудився на славу. Братик Розумник¹. Усім Розумникам Розумник. Він усе ще вірить, що тут можливе якоесь рішення.

У нього добрі наміри. Він хоче допомогти.

Він не розуміє, що, як би не розвивалися події, її життя все одно скінчене.

Воно скінчилося, коли їй ще не виповнилося тринадцяти років.

Тут можливе тільки одне рішення.

Вона створила новий документ і спробувала написати відповідь Мікаелю Блумквісту, але в голові снувалося так багато думок, дуже багато всього треба було йому сказати.

¹ Братик Розумник (*швед.* Bror Duktik) — спершу ім'я одного з трьох поросят діснеївського фільму. Братик Розумник стало загальним ім'ям всезнайки, який усіх повчає.

Лісбет Саландер закохалася! Який поганий жарт!

Він ніколи нічого не дізнається. Вона ніколи не зізнається, що він збудив у ній почуття, ніколи не дасть йому такої втіхи! Вона відмінила документ і незрячим поглядом утупилася в порожній екран. Але все ж він не заслуговує на повне мовчання з її боку. Він, немов стійкий олов'яний солдатик, віддано залишався в її кутку рингу. Вона створила новий документ і написала всього один рядок.

Дякую за те, що ти був моїм другом.

Спершу їй потрібно було розв'язати задачу з логістики — був потрібен транспортний засіб. Скористатися винно-червоною «Хондою» з Лундагатан було дуже принадливо, але геть неможливо. У лептопі прокурора Екстрьома не містилося відомостей про те, що вона придбала машину: можливо, тому, що вона провела цю покупку зовсім недавно і ще не встигла відправити папери про реєстрацію і страховку. Проте не можна ризикувати: раптом Міммі обмовилася про машину на допиті в поліції, і, крім того, їй було відомо, що Лундагатан під спостереженням.

Поліція знала, що в неї є мотоцикл, а витягувати його з підвалу на Лундагатан буде ще важче. До того ж майже літня спека, згідно з прогнозом, мала змінитися мінливою погодою, і їй не надто хотілося їздити під дощем мокрими дорогами на мотоциклі.

Можливий був, звичайно, й інший варіант: орендувати машину на ім'я Ірене Нессер, але це було пов'язане з ризиком. Існувала ймовірність, що хто-небудь її впізнає, і тоді вже ім'я Ірене Нессер більше не вдасться використати. А це бу-

ла б справжня катастрофа, оскільки воно забезпечувало їй запасний вихід у разі потреби втечі з країни.

Вона кисло всміхнулася. Є, звісно, ще одна можливість. Лісбет відкрила свій комп'ютер, увійшла в мережу «Мілтон сек'юриті» і відшукала там автомобільний парк, яким відала секретарка, що чергувала в приймальні. Агенція мала в своєму розпорядженні автопарк з дев'яноста п'яти машин, більшу частину яких складали машини охорони, пофарбовані у фірмові кольори. Більшість з них стояло в гаражах, розкиданих по всьому місту, але було також і кілька звичайних машин, що використовувалися у разі необхідності для службових поїздок. Ці машини були в гаражі головної контори агентства в районі Шлюзу. Тобто практично за рогом.

Вона пройшлася по файлах персоналу і вибрала співробітника Маркуса Колландера, який щойно пішов у двотижневу відпустку, залишивши номер телефону готелю на Канарських островах, за яким можна було з ним зв'язатися. Вона змінила назву готелю і переставила цифри в телефонному номері, потім ввела позначку про те, що перед від'їздом Колландер здав один з простих автомобілів у сервіс. Причина — неполадки в зчепленні. Вона вибрала «Тойоту королю» з автоматичною коробкою передач, якою одного разу вже користувалася, і відзначила, що машина повернеться з ремонту через тиждень.

Насамкінець вона увійшла в систему і перепрограмувала камери спостереження, повз які їй доведеться проходити. Між 04.30 і 05.00 вони тепер повинні були показувати повтор того, що відбувалося в попередні півгодини, проте зі змінним кодом часу.

До четвертої ранку вона склала наплічник, уклавши в нього потрібні речі: дві зміни одягу, два балончики зі сльозоточивим газом і заряджений електрошокер. Потім вона порівняла пістолети, якими недавно обзавелася випадково, забракувала «Гавернмент» Сандстрьома і вибрала польський «Ванад» Сонні Ніемінена, в якому бракувало одного патрона. Він був трохи менший за розміром і краще лягав їй у руку. Цей пістолет вона запхнула до кишені курткі.

Лісбет замкнула свій ноутбук, проте залишила комп'ютер на письмовому столі. Зміст жорсткого диска вона заздалегідь перевела в кодовану запасну пам'ять у Мережі і потім стерла все, що було на жорсткому диску, за допомогою програми, яку вона сама написала і яка гарантувала, що навіть вона сама не зможе відновити зміст. Вона вирішила, що ноутбук їй однаково не знадобиться, а тягати його з собою було б дуже незручно. Замість нього вона приховала «Палм Тангстен».

Наостанку вона окинула оком свій кабінет. У неї було таке відчуття, що вона більше не повернеться в квартиру в районі Мосебакке, і вона зрозуміла, що залишає після себе секрети, які краще було б знищити. Проте погляд на наручний годинник показав, що час не чекає. Вона огляділа кімнату востаннє і вимкнула настільну лампу.

Пішки діставшись до «Мілтон сек'юриті», вона увійшла через гараж і на ліфті піднялася в адміністративні приміщення. У порожніх коридорах вона не зустріла жодної живої душі і без зусиль дістала ключ від автомобіля з незачиненої стінної шафи в приймальні.

Через тридцять секунд вона вже була в гаражі і вимкнула сигналізацію «Короли». Усівшись на пасажирське сидіння, вона поправила сидіння водія і дзеркало заднього виду. Двері гаража вона відчинила за допомогою своєї старої електронної картки.

За кілька секунд до пів на п'яту вона виїхала на ранковий Сьодер Меларстранд у районі Вестербру. Починало світати.

Мікаель Блумквіст прокинувся вранці о пів на сьому. Він не заводив будильник і проспав усього три години. Увімкнувши комп'ютер, він відкрив папку «Лісбет Саландер» і відразу побачив її коротку відповідь:

Дякую за те, що ти був моїм другом.

По спині в нього пробігли мурашки. Не такої відповіді він чекав. Ці слова були схожі на прощання. Лісбет Саландер сама проти всього світу. Він пішов на кухню, увімкнув кавоварку, а сам попрямував до ванної. Натягнувши пошарпані джинси, він подумав, що в останні тижні жодного разу не міг навіть вибрати часу для прання і зараз у нього не залишилося жодної чистої сорочки. Він надягнув під сірий піджак винночервону студентську фуфайку.

Намащуючи бутерброди, він раптом помітив, як щось металеве блиснуло на столі між мікрохвильовкою і стіною. Він нахмурих брови і за допомогою виделки виколупав зі щілини в'язку ключів.

Ключі Лісбет Саландер. Він підібрав їх після нападу на Лундаґатан і залишив на мікрохвильовці разом з її сумкою. Потім вони, мабуть, упали в щілину. Він забув передати їх Соні Мудіг, коли вона приходила до нього по сумку.

Він подивився на ключі. Три великі і три маленькі. Три великі були від під'їзду, квартири й від французького замка. Ключі від її квартири. Вони не підходили до замків на Лундагтан. Де, чорт забирай, вона живе?

Він придивився уважніше до маленьких ключів. Один підходив до замка від її «Кавасакі». Другий мав вигляд типового ключа від домашнього сейфа або потайної шухляди. Він підніс до очей третій ключ. На ньому стояв віддрукований номер 24914. І тут йому сяйнула думка.

Поштова скринька! У Лісбет Саландер є власна поштова скринька!

Він розгорнув телефонну книгу на сторінці з телефонами поштових контор. Вона жила на Лундагтан. Рінген занадто далеко. Можливо, Хорнсгтан? Чи Росенлундсгтан?

Вимкнувши кавоварку, він махнув рукою на сніданок і на «BMW» Еріки Бергер поїхав на Росенлундсгтан. Ключ не підійшов. Він поїхав далі в поштове відділення на Хорнсгтан, і до тамтешньої скриньки з номером 24914 ключ підійшов ідеально. Він відчинив її і вийняв двадцять два відправлення, які негайно ж засунув у зовнішню кишеню своєї сумки для ноутбука.

Він поїхав далі по Хорнсгтан, залишив машину біля місцевого кінотеатру і нарешті поснідав у «Копакабані» на набережній Бергсунду. Чекаючи на замовлену каву з молоком, він почав перебирати поштові відправлення. Всі без винятку були адресовані компанії «Уосп ентерпрайзис». Дев'ять листів прийшло із Швейцарії, вісім — з Кайманових островів, один — з островів у Ла-Манші і чотири — з Гібралтара. Без будь-яких докорів сумління він розпечатав конверти. Два-

дцять один лист містив банківські виписки і звіти за різними рахунками і фондами, і Мікаель Блумквіст зрозумів, що Лісбет Саландер купується в золоті.

Двадцять другий лист виявився соліднішим за решту. Адресу було написано від руки, на конверті красувався друкарський логотип, з якого було видно, що лист прийшов з Бучанен Хаус, що на Квінсуей-авеню у Гібралтарі. На прикладеному до листа аркуші стояла шапка, в якій містилося уточнення, що відправником є Джереми С. Мак-Міллан, повірений. Написаний гарним почерком по-англійськи лист свідчив:

Jeremy S. McMillan
Solicitor

Dear Ms Salander,

This is to confirm that the final payment of your property has been concluded as of January 20. As agreed, I'm enclosing copies of all documentation but will keep the original set. I trust this will be to your satisfaction.

Let me add that I hope everything is well with you, my dear. I very much enjoyed the surprise visit you made last summer and, must say, I found your presence refreshing. I'm looking forward to, if needed, be of additional service.

Yours faithfully,

JSM¹

¹ Джереми С. Мак-Міллан
Повірений

Дорога міс Саландер!

Цим листом підтверджую, що останню виплату за Вашу власність здійснено 20 січня. Згідно з домовленістю, надсилаю Вам копії всіх доку-

Лист було датовано двадцять четвертим січня — очевидно, Лісбет Саландер не часто виймала пошту зі своєї скриньки. Мікаель переглянув документи, що додавалися до листа. Це виявився договір про купівлю квартири в будинку на Фіскаргатан, 9, у районі Мосебакке.

Наступної миті він ледь не вдавився черговим ковтком кави. Йшлося про суму в двадцять п'ять мільйонів крон, й оплату було проведено в два прийоми з інтервалом у дванадцять місяців.

Високий темноволосий чоловік відмикав бічні двері ескільтунського салону «Автоексперт». Лісбет Саландер спостерігала за ним. Салон був поєднанням гаража, ремонтної майстерні та агенції зі здачі в оренду автомобілів. Пересічна фірмочка, яких тисячі. Була за десять хвилин сьома, а згідно з написаним від руки оголошенням на головному вході салон відчинявся о пів на восьму. Вона перейшла через дорогу, відчинила бічні двері й увійшла слідом за чоловіком до приміщення. Він почув її кроки й обернувся.

— Рефік Альба? — спитала вона.

— Так. А ви хто? У нас ще зачинено.

ментів, оригінали ж залишаю у себе. Сподіваюся, що Ви залишилися задоволені.

З вашого дозволу смію сподіватися, що Ви жива і здорова. Своїм несподіваним приїздом минулого літа Ви дали мені велику радість. Ваша присутність була немов ковток свіжого повітря. Із задоволенням чекаю можливості надати Вам у разі потреби нові послуги.

Відданий вам

Дж. С. М. М.

Вона підняла «Ванад» Сонні Ніемінен і, тримаючи двома руками, націлила зброю йому в обличчя.

— У мене немає ані часу, ані бажання теревенити з тобою. Я хочу подивитися твій список зданих в оренду автомобілів. Причому негайно. У тебе є десять секунд.

Рефіку Альбі було сорок два роки. Він був курдом з Д'яр-бакіра і за своє життя побачив достатньо зброї. Він стояв ніби паралізований, та дуже скоро зметукував: якщо в його контору з'явилася божевільна жінка з пістолетом у руці, то краще з нею не сперечатися.

— У комп'ютері, — сказав він.

— Увімкни його.

Він виконав наказ.

— Що знаходиться за тими дверима? — спитала вона, коли комп'ютер увімкнувся і засвітився екран.

— Це всього лиш роздягальня.

— Відчини двері.

За дверима висіли кілька робочих комбінезонів.

— Гарзд. Заходь у роздягальню, тоді не доведеться робити тобі боляче.

Він підкорився без заперечень.

— Дістань свій мобільний телефон, поклади його на підлогу і підштовхни ногою до мене.

Він зробив усе, як вона сказала.

— Добре. Тепер замикай двері.

Комп'ютер був старовинний, з програмою «Windows 95» і жорстким диском на 280 мегабайт. Минула ціла вічність, доки нарешті відкрився документ «Excel» зі списком зданих в оренду автомобілів. Вона побачила, що білий «Вольво», на

якому роз'їжджав білявий гігант, здавався в оренду двічі. Спочатку на два тижні в січні, потім починаючи з першого березня і ще не повернувся до салону. Було внесено тижневу плату за довготривалу оренду.

Наймача звали Рональд Нідерман.

Вона переглянула папки, що стояли на полиці над комп'ютером. На корінці однієї з папок був акуратний напис: «Посвідчення особи». Знявши цю папку з полиці, вона знайшла ім'я Рональд Нідерман. Орендуючи машину в січні, він як документ, що засвідчує особу, надав свій паспорт, і Рефік Альба просто зняв з нього копію. З першого погляду вона впізнала білявого гіганта. За паспортом він був німцем тридцяти п'яти років, родом з Гамбурга. Той факт, що Рефік Альба зняв з паспорта копію, означав, що Рональд Нідерман був просто клієнтом, а не приятелем, який випадково взяв на якийсь час машину.

Внизу на берегах Рефік Альба записав телефонний номер і адресу поштової скриньки в Гетеборзі.

Лісбет поставила папку на місце і вимкнула комп'ютер. Роззирнувшись по кімнаті, вона побачила гумовий клин на підлозі біля вхідних дверей. Вона взяла його, підійшла до роздягальні і постукала в двері руків'ям пістолета:

- Ти мене там чуєш?
- Так.
- Ти знаєш, хто я така?

Мовчання.

«Він же не сліпий, щоб не впізнати мене!» — подумала вона.

- Гарзд. Ти знаєш, хто я. Ти боїшся мене?

— Так.

— Не бійся мене, пане Альбо. Я не зроблю тобі нічого поганого. Я зараз тут закінчу. Прошу вибачити мені за те, що завдала тобі клопоту.

— Е-е... Гарзд.

— Тобі там вистачає повітря?

— Так. Чого ти від мене хочеш?

— Я хотіла дізнатися, чи не брала тут машину одна жінка два роки тому, — збрехала Лісбет. — Але не знайшла того, що мені треба. Ти в цьому не винен. Через кілька хвилин я піду.

— Добре.

— Я всуну гумовий клин під двері роздягальні. Двері достатньо тонкі, щоб ти міг їх виламати, але на це в тебе піде якийсь час. Тобі немає чого дзвонити в поліцію. Мене ти більше ніколи не побачиш, ти відчиниш салон, як завжди, і можеш вважати, що нічого не сталося.

Дуже мало ймовірно, що він не телефонуватиме до поліції, проте не зайвим було запропонувати йому альтернативну можливість, над якою він може поміркувати. Вона вийшла з салону і попрямувала до залишеної за рогом «Тойоти королі», а там швидко змінила зовнішність, перетворившись на Ірене Нессер.

Їй було прикро, що вона не знайшла домашньої адреси білявого гіганта, який імовірно повинен мешкати десь у районі Стокгольма, а замість цього дізналася тільки поштову скриньку на іншому кінці Швеції. Але більше їй не було на що орієнтуватися. Гарзд. Отже, в Гетеборг.

Вона вибралася до в'їзду на Є20 і повернула ліворуч у бік Арбоги. Новини по радіо щойно закінчилися, і вона зупини-

лася на якійсь рекламній станції, слухала Девіда Боуї, який співав «Putting out fire with gasoline»¹. Вона не мала уявлення ні про того, хто співає, ні про те, що це за пісня, але слова здалися їй пророчими.

Розділ 30

Четвер, 7 квітня

Мікаель зупинився, роздивляючись під'їзд будинку номер 9 на Фіскаргатан поблизу Мосебакке. Це місце мешкання можна було вважати одним з найбільш престижних і вишуканих у Стокгольмі. Він уставив ключ у замок, і той легко увійшов. Дошка оголошень у під'їзді нічого йому не сказала. Мікаель зрозумів, що більшу частину будинку займають службові квартири різних організацій, але певна частина, очевидно, належала приватним особам. Не знайшовши на дошці зі списком мешканців імені Лісбет Саландер, він не здивувався, проте йому все ж таки не вірилося, що її пристановище саме тут.

Він піднімався з поверху на поверх, читаючи таблички на дверях. Жодна нічого йому не говорила. Нарешті він дістався до останнього поверху, де на дверях значився напис «В. Кюлла»².

Мікаель лягнув себе по лобі. Раптом на його обличчі з'явилася усмішка. Він подумав, що, найімовірніше, ім'я на дверях не має особисто до нього жодного відношення, швидше в

¹ «Заливати вогонь бензином» (англ.).

² Вілла, на якій мешкала Пеппі Довгананчоха, називалася «Віллекюлла», що перекладається як «Вілла Шкереберть».

цьому збігу виявилася іронія долі, але де ж, як не тут, було йому, Каллі Блумквісту, шукати Лісбет Саландер!

Він натиснув на дзвінок і хвилину почекав. Потім дістав ключі і відімкнув спочатку французький замок, а потім і звичайний врізний.

У ту ж мить, як він відчинив двері, заревла сирена охоронної сигналізації.

Мобільний телефон запищав, коли Лісбет Саландер проїздила по дорозі E20 Глансхаммер, за яким починався Еребру. Вона негайно ж пригальмувала і заїхала в карман на узбіччі, дістала свій «Палм» і під'єднала його до мобільника.

П'ятнадцять секунд тому хтось відчинив двері її квартири. Сигналізація не була приєднана до будь-якого охоронного підприємства, вона була призначена лише для того, щоб попередити її саму про візит непроханих гостей. Через тридцять секунд сирена замовкне, а непрошений гість отримає неприємний сюрприз у вигляді бомби з фарбою, вмонтованої біля дверей у пристрій, схожий на електролічильник. Зловтішно посміхаючись, вона почала зворотний відлік.

Мікаель безпорадно дивився на сигнальний дисплей біля дверей. Чомусь йому не спало на думку, що в квартирі може бути охоронна сигналізація. Він дивився, як на електронному секундомірі йде зворотний відлік. У «Міленіумі» сигнальна сирена вимикалася, якщо ти протягом тридцяти секунд встигав увести чотиризначний код, а інакше дуже скоро з'являлися міцні хлоп'ята з охоронної фірми.

Спершу він хотів був зачинити двері і швидше забратися звідси подалі. Але залишився стояти на місці, як соляний стовп.

П'ять цифр. Неможливо підібрати правильний код випадково.

25-24-23-22...

Чорт би забрав тебе, Пеппі Довга...

19-18...

Який би ти вибрала код?

15-14-13...

Він відчував наростаючу паніку.

10-9-8...

Потім він простяг руку і у відчаї набрав єдиний номер, який спав йому на думку: 9277 — цифри, які відповідали буквам WASP на клавіатурі.

На превелике здивування Мікаеля, зворотний відлік зупинився на щостій секунді. Сирена пискнула ще раз наостанку, дисплей обнулився, і засвітилася зелена лампочка.

Лісбет Саландер вирячила очі. Вона подумала, що відбувся якийсь збій, і навіть потрясла кишеньковий комп'ютер, хоча і розуміла, що поводиться безглуздо. Зворотний відлік зупинився за шість секунд до викиду бомби з фарбою, а в наступний момент дисплей обнулився.

Не може бути!

Ніхто в світі не знав цього коду, крім неї. Сигналізація навіть не приєднана до охоронного підприємства. Що ж це таке?

Вона не могла уявити собі, як таке могло статися. Поліція? Ні. Зала? Виключено.

Вона набрала на мобільнику потрібний телефонний номер і почала чекати, доки підключиться камера спостереження і почне посилати на її мобільний картинки низької роздільності. Камера була замаскована під пожежну сигналізацію на стелі передпокою і робила знімки низької роздільності з частотою в одну секунду. Вона прокрутила знімки від нуля — з того моменту, коли відчинилися двері і спрацювала сирена. Її обличчя поволі розпливалося в усмішці, поки перед її очима проходили картинки, на яких Мікаель Блумквіст упродовж тридцяти секунд сіпався в беззвучній пантомімі, поки нарешті не набрав код і після цього прихилився до одвірка з таким виразом на обличчі, немов дивом уникнув серцевого нападу.

Ах ти сякий-такий, Каллі Блумквісте!

У нього виявилися ключі, які вона впустила на Лундаґатан, і вистачило кмітливості пригадати її мережевий псевдонім *Wasp*. А раз він знайшов квартиру, значить, він вираховував, що вона належить підприємству «Уосп ентерпрайзис». Поки вона дивилася на дисплей, він почав ривками переміщатися по передпокою і незабаром зник з поля зору камери.

«От дідько! — подумала вона. — Як же це я виявилася такою передбачуваною! І навіть тільки я залишила...» Тепер її таємниці лежали розкриті перед вивчаючим поглядом Мікаеля Блумквіста.

Поміркувавши зо дві хвилини, вона дійшла висновку, що тепер це вже не має значення. Жорсткий диск вона стерла. Це головне. Можливо, це навіть і на краще, що не хто інший, а саме Мікаель Блумквіст виявив її притулок. Йому однако-

во вже відомо стільки її таємниць, скільки не знає ніяка інша людина. Братик Розумник зробить усе так, як треба. Він її не видасть. Так вона вирішила і задумливо рушила далі у бік Гетеборга.

Приїхавши на роботу о пів на дев'яту, Малін Ерікссон на сходах зіткнулася з Паоло Роберто. Вона відразу впізнала його, представилася сама і впустила гостя до редакції. Він помітно накульгував. Почувши запах кави, Малін зрозуміла, що Еріка Бергер уже на місці.

— Добридень, фрекен Бергер! Дякую, що ви відразу погодилися мене прийняти, — сказав Паоло.

Розгледівши значну кількість синяків і гуль, які прикрашали його фізіономію, Еріка наблизилася до нього і поцілувала в щоку.

— На це навіть дивитися страшно, — сказала вона.

— Не вперше я заробив перелом носа. Де тут у вас Блумквіст?

— Він десь бігає, вдає з себе детектива і шукає сліди. З ним, як завжди, неможливо зв'язатися. Окрім дивного листа по електронній пошті, який надійшов від нього сьогодні вночі, він не давав про себе знати з учорашнього ранку. Дякую, що ви... Загалом, дякую.

Вона показала на його обличчя.

Паоло Роберто засміявся.

— Хочете кави? Ви сказали, що збираєтеся щось розповісти. Малін, приєднуйся!

Вони влаштувалися в зручних кріслах для відвідувачів у кабінеті Еріки.

— Я щодо того блондина, з яким я бився. Я вже розповідав Мікаелю, що боксер з нього був нікудишній. Але найцікавіше, що він ставав у правильну стійку, закривався руками і кружляв, як кружляють по рингу справжні боксери. Створювалося враження, що він десь навчався боксу.

— Мікаель згадував це в телефонній розмові, — сказала Малін.

— Я ніяк не міг забути цю картину і вчора ввечері, прийшовши додому, сів за комп'ютер і розіслав листи в боксерські клуби по всій Європі. Я написав там, що сталося, і якомога докладніше описав цього хлопця.

— Гарзд.

— Схоже, деякий улов є.

Він виклав на стіл надісланий факсом знімок, зроблений, очевидно, під час тренування в боксерському залі. Два боксери слухали, що їм говорить немолодий товстун у шкіряному шоломі й тренувальному комбінезоні. Навколо рингу зібралось з півдюжини хлопців, які теж уважно слухали. На задньому плані виднівся чоловік дуже високого зросту з коробкою під пахвою, поголена голова робила його схожим на скінхеда. На знімку він був обведений кружечком.

— Хлопця на задньому плані звать Рональд Нідерман. Це знімок сімнадцятирічної давнини, і йому тут вісімнадцять років, так що тепер має бути тридцять п'ять. Все збігається з даними того гіганта, який викрав Міріам Ву. Я не можу бути стовідсотково впевненим, що це він: надто старий знімок, і якість теж погана. Але я б сказав, що схожість вельми велика.

— Звідки вам надіслали цей знімок?

— З «Динаміка» в Гамбурзі. Старий тренер, якого звать Ханс Мюнстер.

— І що?

— Рональд Нідерман виступав за цей клуб один рік наприкінці вісімдесятих. Вірніше сказати, намагався виступати за клуб. Я одержав листа сьогодні вранці і переговорив з Мюнстером по телефону, перш ніж іти до вас. Якщо викласти коротко те, що розповів Мюнстер... Рональд Нідерман жив у Гамбурзі і зв'язався у вісімдесяті роки з бандою скінхедів. Він має брата, на кілька років старшого за нього. Брат — дуже добрий боксер, він і привів його до клубу. Нідерман молодший відрізнявся страшною силою і винятковими фізичними даними. Мюнстер сказав, що ще ні в кого не зустрічав такого жорсткого удару навіть серед еліти. Одного разу вони вимірювали силу удару, і в його випадку апаратуру зашкалювало.

— Тобто він, очевидно, міг би зробити в боксі чудову кар'єру, — сказала Еріка.

Паоло Роберто заперечливо хитнув головою.

— За словами Мюнстера, на рингу він був ні на що не здатним, причому з кількох причин. По-перше, він не міг навчитися боксу. Він стояв на місці і молотив кулаками абикуди. Він був феноменально незграбний, і те ж саме стосується хлопця, з яким я бився в Ньюварні. Але що найгірше, він не відчував міру власної сили. Іноді йому вдавалося вцілити в супротивника, і в деяких випадках це призводило до страшних травм під час тренувальних боїв. Тут були і зламані носи, і переламані щелепи, і взагалі аніскільки непотрібні травми. Вони просто не могли залишити його в клубі.

— Міг би стати боксером, та не зумів, — сказала Малін.

— Саме так. Але вирішальну роль зіграла причина медичного характеру.

— Це ж яка?

— Цей хлопець здавався просто невразливим. Як би його не побили, йому все було байдуже — обтруситься і продовжує бій. З'ясувалося, що він має рідкісну хворобу, яка називається congenital analgesia.

— Congenital... і як там далі?

— Analgesia. Я подивився в довіднику. Це спадковий генетичний порок, при якому передавальна субстанція в нервових синапсах не функціонує належним чином. Він нечутливий до болю.

— Господи! Так для боксера це ж, напевно, просто дарунок долі!

Паоло Роберто похитав головою.

— Навпаки. Ця хвороба, можна сказати, небезпечна для життя. Більшість хворих на вроджену аналгезію помирають у порівняно молодому віці, років у двадцять — двадцять п'ять. Біль — це тривожна сигналізація організму, яка попереджає: увага! щось негаразд. Якщо ти покладеш руку на розжарену плиту, біль змусить швидко її відсмикнути. А при цій хворобі ти навіть нічого не помітиш, доки не запахне паленим м'ясом.

Малін і Еріка презирнулися.

— Ви це серйозно? — спитала Еріка.

— Цілком серйозно. Рональд Нідерман не відчуває абсолютно нічого і йде по життю немов під сильним місцевим наркозом. Йому вдалося прожити так довго, бо в його ви-

падку цей недолік компенсується іншою природженою властивістю. Він має виняткові фізичні дані, у нього незвичайно міцний скелет, і це робить його майже невразливим. Його природна сила унікальна. І здається, на ньому все дуже швидко загоюється.

— Як я тепер розумію, матч із ним був дуже цікавий.

— Авжеж! Не хотів би я його повторити. Єдине, що на нього справило хоч якийсь враження, це коли Міріам Ву вдарила його в пах. На кілька секунд він навіть упав на коліна... Ймовірно, це сталося тому, що такий удар викликає якусь моторну реакцію, оскільки болю він і тоді не відчув. Можете мені повірити, я на його місці взагалі упав би як мертвий.

— Але як же тобі вдалося його перемогти?

— Люди з його хворобою, зрозуміло, так само схильні до травм, як і решта. Хоча цей Нідерман справді, здається, зроблений з бетону. Але коли я свиснув його по довбешці дошкою, він звалився. Напевно, він отримав струс мозку.

Еріка поглянула на Малін.

— Я зараз зателефоную Мікаелю, — сказала та.

Мікаель почув сигнал мобільного телефону, але був такий схвилюваний, що відгукнувся тільки на п'ятий дзвінок.

— Це Малін. Паоло Роберто, здається, дізнався, хто такий цей білявий гігант.

— Дуже добре, — неухважно відгукнувся Мікаель.

— Де ти?

— Важко пояснити.

— У тебе якийсь дивний голос.

— Вибач! Що ти сказала?

Малін стисло переповіла йому розповідь Паоло Роберто.

— Гарзд, — сказав Мікаель. — Спробуй, спираючись на це, відшукати його в якому-небудь реєстрі. Схоже, все по-троху з'ясовується. Зателефонуй мені на мобільний.

На великий подив Малін, на цих словах він вимкнувся, навіть не попрощавшись.

Мікаель у цей час стояв біля вікна, з якого відкривався розкішний вид на Старе місто до самого узбережжя. Він почувався оглушеним і майже приголомшеним. Він оглянув квартиру Лісбет Саландер. Праворуч від передпокою в ній розташовувалася кухня. Потім ішли вітальня, кабінет, спальня і в кінці — маленька кімнатка для гостей, в якій, здається, ще ніхто не бував: матрац залишався в пластиковому чохлі, простирадла не постелені. Всі меблі виглядали новенькими, немов щойно з магазину «ІКЕА». Але річ була не в цьому.

Лісбет Саландер придбала колишні апартаменти Персі Барневіка¹ вартістю двадцять п'ять мільйонів. Загальна площа квартири становила 350 квадратних метрів.

Приголомшений Мікаель сновигав порожніми і безлюдними коридорами і залами з фігурним паркетом з різних порід дерева й шпалерами «Тріша гільд» на стінах, про які Еріка Бергер говорила з заздрісним захопленням. У центрі квартири містилася чарівна світла вітальня з каміном, в якому Лісбет, судячи з усього, жодного разу не розпалювала вогонь. З величезного балкона відкривався вражаючий краєвид. У квартирі були пральня, сушарка, гімнастичний зал,

¹ Персі Барневік — великий шведський промисловець.

комора і ванна кімната з ванною колосальних розмірів. Тут навіть був винний погріб, зовсім порожній, якщо не рахувати закоркованої пляшки портвейну «Quinta do Noval» урожаю 1976 року. Мікаелю важко було уявити собі Лісбет з келихом портвейну в руці. На доданій до пляшки картці було написано, що це подарунок на новосілля від маклера.

Кухня була обладнана всіма можливими кухонними пристроями на додачу до виблискуючої чистотою французької плити з газовою духовкою марки «Кораллі шато 120», про яку Мікаель навіть не чув і на якій Лісбет, мабуть, кип'ятила чайник.

Зате кавоварку для приготування кави еспресо, що стояла на окремому столику, він оглянув з шанобливою увагою. Це був апарат марки «Juga Impressa X» з окремим пристроєм для охолодження молока. Кавоваркою, очевидно, теж не користувалися, скоріш за все, вона вже стояла на кухні, коли Лісбет придбала квартиру. Мікаель знав, що кавоварка марки «Juga» — це те саме, що серед автомобілів «Ролс-ройс»: домашній апарат для професійного приготування кави ціною приблизно сімдесят тисяч крон. У самого Мікаеля був апарат значно скромнішої марки, куплений ним у «Джон Уолл» за три з половиною тисячі крон, — одна з небагатьох екстравагантних речей у його домашньому господарстві.

У холодильнику був відкритий пакет молока, сир, масло, ікра і півслоїка солоних огірків, у буфеті — чотири напівпорожні баночки вітамінів, чай у пакетиках, кава для простацької кавоварки, що стояла на кухонному столику, дві хлібини і пакет сухарів. На обідньому столі красувався кошик з яблу-

ками. У морозилці лежали рибна запіканка й три пачки беко-ну. Ніякої іншої їжі Мікаель у квартирі Лісбет не виявив. У мішку для сміття під стійкою для посуду поряд з розкішною плитою він знайшов кілька порожніх упаковок з-під піци.

Все це дуже погано поєднувалося між собою. Вкравши кілька мільярдів, Лісбет придбала квартиру завбільшки з добрячу садибу, проте їй вистачало для життя трьох кімнат, які вона умеблювала. Решта вісімнадцять стояли порожні й бездоглядні.

Обхід квартири Мікаель закінчив у кабінеті. На стінах не було ні картин, ні навіть постерів, ніде жодної квіточки, ані килимків, ані накидок, жодної тобі декоративної вази, свічника чи хоча б сувенірної дрібнички, які створювали б подібність домашнього затишку або просто зберігалися б як пам'ять.

Мікаель відчув, як у нього стислося серце. Йому захотілося знайти Лісбет і обійняти її.

Якщо це вийде, вона, мабуть, його вкусить.

Клятий Залаченко!

Нарешті він увівся за її письмовий стіл і розгорнув папку з розслідуванням Бйорка від 1991 року. Він не читав усе під-ряд, а тільки проглянув найголовніше і спробував підсуму-вати прочитане.

Потім відкрив її ноутбук з сімнадцятидюймовим моніто-ром, з двохсотгігабайтним жорстким диском і оперативною пам'яттю в один гігабайт. Він виявився абсолютно порожнім. Вона прибрала за собою, і це провіщало біду.

Він позаглядав у шухляди письмового столу і відразу ж виявив дев'ятиміліметровий «Гавернмент» і магазин на сім патронів. Це був пістолет, який Лісбет Саландер забрала у

журналіста Пера-Оке Сандстрьома, але Мікаель про це нічого не знав. Він ще не встиг дістатися до літери «С» у списку клієнтів.

Наступною знахідкою був CD-диск з написом «Б'юрман».

Він засунув його в свій ноутбук і вжахнувся, побачивши запис. Він мовчки спостерігав кошмарні сцени насильства, вчиненого над Лісбет Саландер, яке мало не закінчилося її смертю. Було ясно, що фільм знімався прихованою камерою. Він не дивився його увесь, у всіх подробицях, а переглянув, перескакуючи від фрагмента до фрагмента, з яких один був кошмарніший за інший.

Б'юрман.

Опікун її згвалтував, і вона документально відобразила це у всіх подробицях. Судячи з електронного покажчика часу, фільм було знято два роки тому. Це було ще до того, як Мікаель з нею познайомився. Ще кілька деталей головоломки стали на своє місце.

Бйорк і Б'юрман в одній компанії з Залаченком — у сімдесяті роки.

Залаченко і Лісбет Саландер з коктейлем Молотова в пакеті з-під молока — на початку дев'яностих.

Потім знову Б'юрман, цього разу як її опікун, призначений після Хольгера Пальмгрена. Коло замкнулося. Він напав на свою підопічну. Він вважав, що вона психічно хвора, беззахисна дівчина, але Лісбет Саландер не була беззахисною. Це була дівчина, яка в дванадцять років не побоялася розпочати боротьбу з колишнім професійним убивцею з ГРУ і скалічила його на все життя.

Лісбет Саландер — це жінка, що ненавидить чоловіків, які ненавидять жінок.

Він пригадав той час, коли познайомився з нею. Схоже, що це сталося через кілька місяців після того, як її було зґвалтовано. Він не міг згадати, щоб вона хоча б одним словом будь-коли натякнула на те, що сталося. Вона взагалі мало що розповідала про себе. Мікаель навіть уявити собі не міг, що вона зробила з Б'юрманом, але, в будь-якому разі, вона його не вбила, що навіть дивно. Тоді б Б'юрман помер ще два роки тому. Очевидно, вона отримала над ним якусь владу і використовувала це для якоїсь невідомої мети. І тут Мікаель зрозумів, що інструмент, за допомогою якого вона могла контролювати опікуна, лежить у нього під самим носом. Це ж CD-диск! Доки диск був у неї, Б'юрман залишався її безвладним рабом. І тоді адвокат звернувся до людини, яку вважав своїм потенційним союзником. Залаченко. Її найзапекліший ворог. Її батько.

Далі йшов ланцюжок подій. Спершу застрелили Б'юрмана, а потім — Даґа Свенссона і Міа Берґман.

Але чому? Що зробило Даґа Свенссона таким небезпечним для цієї компанії?

І тут раптом Мікаель здогадався, що, ймовірно, сталося в Енскеді.

Наступної миті Мікаель помітив аркуш на підлозі біля підвіконня. Лісбет роздрукувала сторінку, зім'яла її і кинула на підлогу. Він розпрямив аркуш — це була стаття з вечірнього випуску газети «Афтонбладет», де описувалося викрадення Міріам Ву.

Мікаель не знав, яку роль Міріам відіграла в цій драмі (та й чи взагалі відіграла), але вона була однією з небагатьох друзів Лісбет. Можливо, єдиною її подругою. Лісбет подарувала їй свою стару квартиру. А зараз вона, побита, лежить у лікарні!

Нідерман і Залаченко.

Спершу її мати, потім Міріам Бу... Лісбет повинна була божеволіти від люті.

Це був виклик, який вона не могла не прийняти. І зараз вона вийшла на полювання.

Під час перерви на ланч Драгану Арманському зателефонували з реабілітаційного центру в Ерставікені. Він чекав, що Хольгер Пальмгрен набагато раніше захоче з ним поговорити, але не подзвонив йому першим. Він боявся, що доведеться повідомляти колишнього опікуна Лісбет, що за наслідками розслідування вона безсумнівно винна. Тепер же він з повним правом міг сказати, що є всі підстави сумніватися в її причетності.

— Наскільки ви просунулися? — відразу спитав Пальмгрен, знехтувавши вітальними компліментами.

— У чому? — запитав Арманський.

— У своєму розслідуванні справи Саландер.

— А чого ви вирішили, що я веду таке розслідування?

— Не гайте часу!

Арманський зітхнув:

— Ви маєте рацію.

— Я хочу, щоб ви приїхали до мене, — поставив вимогу Пальмгрен.

— Гаразд. Я заїду на вихідних.

— Це мене не влаштовує. Я хочу, щоб ви приїхали сьогодні. Нам треба багато про що поговорити.

На кухні в квартирі Лісбет Саландер Мікаель приготував каву і бутерброди. Він усе ще сподівався ось-ось почути, як вона відмикає вхідні двері, проте сам розумів, що надії марні. Порожній жорсткий диск її комп'ютера свідчив про те, що вона назавжди покинула свій притулок. Він надто пізно знайшов її адресу.

О пів на третю після полудня він усе ще сидів за письмовим столом Лісбет Саландер. Він уже тричі перечитав фальшивий висновок Бйорка, складений у стилі звіту для безіменного начальника. Рекомендації давалися прості: знайти підкупленого психіатра, який на кілька років запроторить Саландер у свою психлікарню. Дівчина у будь-якому випадку ненормальна, що доводить уся її поведінка.

Найближчим часом Мікаель збирався приділити підвищену увагу Бйорку і Телебор'яну. Йому аж кортіло узятися за цих двох. Тут у нього запищав мобільник, порушивши хід його думок.

— Привіт іще раз! Це Малін. Здається, я дещо знайшла.

— Що саме?

— За даними перепису населення, в країні немає ніякого Рональда Нідермана. Його немає в телефонному довіднику, в податковому реєстрі, в реєстрі автовласників і взагалі ніде.

— Авжеж.

— Ось слухай! Дев'яносто восьмого року в патентному бюро було зареєстроване акціонерне товариство. Воно називається

вається «КАБ імпорт АТ», у нього ґетеборзька адреса і поштова скринька. Це акціонерне товариство займається імпортом електроніки. Голову правління звать Карл Аксель Бодін, тобто його ініціали і складають КАБ, сорок першого року народження.

— Це мені ні про що не говорить.

— Мені теж. Решта правління складається з ревізора, який значиться ще в кількох акціонерних товариствах. Схоже, це просто підставна особа, що обслуговує дрібні підприємства. Проте зазначена фірма після свого відкриття не вела будь-якої діяльності.

— Так-так.

— Третій член правління — особа на ім'я Р. Нідерман. Вказана його дата народження, але більше немає ніяких даних. Отже, у нього немає в Швеції ідентифікаційного номера. Народився він вісімнадцятого січня сімдесятого року і значиться представником фірми на німецькому ринку.

— Молодчина, Малін. Дуже добре! Є у нас ще яка-небудь адреса, крім поштової скриньки?

— Немає. Але я натрапила на слід Карла Акселя Бодіна. Він значиться в списках платників податків у Західній Швеції, а як адреса вказана поштова скринька шістсот дванадцять у Госсєберзі. Я подивилася, що це таке. Судячи з усього, це сільська садиба поблизу Носсебра на північний схід від Ґетеборґа.

— Що нам про нього відомо?

— Два роки тому він вказав у податковій декларації дохід у двісті шістдесят тисяч крон. За словами нашого друга з поліції, він не значиться в поліцейському реєстрі. У ньо-

го є ліцензія на зброю: одна на великокаліберну мисливську рушницю, інша на дробовик, є дві машини — «Форд» і «Сааб», обидві не нові моделі. У місцевих властей не відмічений. Він не одружений і вважається сільським господарем.

— Непримітна особа, що не має неприємностей з правоохоронними органами.

Мікаель на кілька секунд замислився. Йому потрібно було зібратися з думками.

— Гарзд. Дякую тобі, Малін. Я потім ще зателефоную.

— Мікаелю... В тебе все гарзд?

— Ні, не все гарзд. Потім зателефоную.

Він усвідомлював, що чинить неправильно. Як свідомий член громадянського суспільства, він мав би зняти зараз слухавку і подзвонити інспектору Бубланськи. Але, зробивши це, він був би вимушений або розповісти всю правду про Лісбет Саландер, або плутатися між напівправдою і умовчаннями. Проте не в цьому була головна проблема.

Лісбет Саландер полює за Нідерманом і Залаченком. Мікаель не знав, наскільки вона просунулася в цій справі, але якщо вони з Малін зуміли відшукати поштову скриньку 612 у Госсеберзі, то це могла зробити і Лісбет Саландер. Таким чином, була велика ймовірність того, що вона вирушила до Госсеберги. Мимохіть напрошувалася саме така думка.

І Лісбет Саландер, очевидно, діятиме рішуче.

Мікаель дістав перо і папір і склав список того, чого він не міг або не хотів повідомляти поліції.

У першу чергу він написав: «адреса».

Лісбет Саландер багато зусиль вклала в те, щоб забезпечити собі цей таємний притулок. Тут було її життя і її таємниці, і він не збирався ставати зрадником.

Потім він написав «Б'юрман» і поставив після цього слова знак питання.

Він подивився на CD-диск, що лежав на столі. Б'юрман згвалтував Лісбет. Він замалим не вбив її, підлим чином зловживаючи своїм становищем опікуна. У цьому не залишалося жодного сумніву. Цей скотячий вчинок слід було публічно викрити. Проте тут виникала дилема етичного порядку. Лісбет не заявила про нього в поліцію. Чи захоче вона, щоб її ім'я знову згадували в ЗМІ у зв'язку зі справою найбільш інтимного характеру, причому всі деталі якої через кілька годин стануть надбанням громадськості? Вона ніколи йому цього не подарує! CD-диск був речовим доказом, і кадри запису стануть чудовою поживою для вечірніх газет!

Він подумав ще і дійшов висновку, що Лісбет сама має право вирішувати, як їй діяти. Але якщо йому вдалося відшукати її квартиру, то рано чи пізно до неї добереться й поліція. Він поклав диск у футляр і сховав до своєї сумки.

Потім він написав: «Розслідування Бйорка». Звіт 1991 року, що проливав світло на всю подію, був офіційно засекречений. У ньому наводилося ім'я Залаченка і пояснювалася роль Бйорка, що у поєднанні зі списком клієнтів з комп'ютера Дага Свенссона прирікало Бйорка на кілька украй неприємних годин віч-на-віч з інспектором Бубланськи. Завдяки листуванню в ту ж компанію потрапив і Петер Телебор'ян.

Папка приведе поліцію в Госсєбергу... Але в нього буде принаймні кілька годин.

Нарешті він увімкнув ноутбук і записав по пунктах усі istotні факти, встановлені ним за минулі двадцять чотири години з розмов із Бйорком і Пальмгреном і з матеріалів, знайдених у квартирі Лісбет. На цю роботу пішло близько години. Він записав цей документ на той самий CD-диск, на якому вже зберігалось його власне розслідування.

Він подумав, чи не зв'язатися з Драганом Арманським, але вирішив, що краще цього не робити. У нього і без того набралось досить м'ячиків, якими тільки встигай жонглювати.

Мікаель залишився в редакції «Міленіуму» і зачинився в кабінеті з Ерікою Бергер.

— Його звать Залаченко, — сказав він замість вітання. — Він колишній радянський найманий убивця з розвідслужби. Він порвав із своїм начальством у сімдесят шостому році, став перебіжчиком і отримав у Швеції право на проживання та платню від Служби безпеки. Після розвалу Радянського Союзу він, подібно до багатьох інших, цілковито перейшов у гангстери і займається трафіком секс-послуг, зброєю і наркотиками.

Еріка Бергер поклала на стіл ручку, яку тримала в руці.

— Гаразд. Чому ж мене не дивує, що тут виявився замішаний КДБ?

— Не КДБ. ГРУ. Військова розвідка.

— Схоже, це серйозно.

Мікаель кивнув.

— Ти вважаєш, що це він убив Дага й Міа?

— Не своїми руками. Він підіслав іншого. Рональда Нідермана, якого розкопала Малін.

— І ти можеш це довести?

— Більш-менш. Почасти це мої припущення. Але Б'юрман був убитий через те, що намагався руками Залаченка розправитися з Лісбет.

Мікаель пояснив, що він бачив на запису, який зберігався у Лісбет у письмовому столі.

— Залаченко — її татусь. Б'юрман офіційно працював на Службу безпеки в середині сімдесятих років і був серед тих, на кого вийшов Залаченко, коли вперше попросив політичного притулку. Потім він став адвокатом і кінченим мерзотником, надавав послуги вузькому колу людей із Служби безпеки. Можна подумати, що всередині їхнього відомства існує згуртована група, яка збирається час від часу в чоловічій лазні, щоб разом правити світом і охороняти таємницю Залаченка. Мені здається, що в Службі безпеки про існування цієї людини і гадки не мають. Лісбет же погрожувала розкрити цю таємницю, тому її запроторили до дитячої психіатричної лікарні.

— Не може бути!

— Може, — сказав Мікаель. — Тут відбувся збіг цілої низки обставин, а Лісбет не відзначалася поступливою вдачею ні тоді, ні тепер. Але з дванадцяти років вона почала становити загрозу для державної безпеки.

Він коротко виклав суть історії.

— Це ще треба перетравити, — сказала Еріка. — А Даг і Міа...

— Були вбиті, бо Даг намацав зв'язок між Б'юрманом і Залаченком.

— І що ж тепер робити? Адже про це слід було б повідомити до поліції?

— Якусь частину, але не все. Про всяк випадок я переписав усю важливу інформацію на цей диск. Лісбет почала полювання на Залаченка. Я хочу її знайти. Нічого з того, що записано на цьому диску, не повинно просотитись назовні.

— Мікаелю, мені це не подобається. Не можна ж приховувати інформацію, що належить до розслідування вбивства.

— А ми й не будемо приховувати. Я збираюся зателефонувати інспекторові Бубланськи. Але мені здається, що Лісбет зараз на шляху до Госсєберґи. Вона розшукується за підозрою в потрійному вбивстві, і як тільки ми зателефонуємо до поліції, по неї вирушить загін озброєних сил з мисливськими боеприпасами. Дуже великий ризик, що вона чинитиме опір, і тут уже може статися що завгодно.

Він замовк і невесело посміхнувся.

— Отже у будь-якому разі нам потрібно хоча б потурбуватися про те, щоб сили національної безпеки не втратили надто багато людей. Потрібно, щоб я встиг першим її знайти.

Еріка Берґер подивилася на нього з сумнівом.

— Я не збираюся відкривати таємниці Лісбет. Нехай Бубланськи самостійно до них докопується. А тебе я прошу зробити мені одну послугу. У цій папці звіт Бйорка про розслідування дев'яносто першого року і частина листування

Бйорка з Телебор'яном. Я хочу, щоб ти зняла з цих паперів копії і передала їх інспекторові Бубланськи або Мудіг. Я ж через двадцять хвилин вирушаю до Гетеборга.

— Мікаелю...

— Знаю. Але в цьому поединку я весь час на боці Лісбет. Еріка Бергер стиснула губи і нічого не сказала. Потім вона кивнула. Мікаель попрямував до дверей.

— Будь обережний! — сказала йому вслід Еріка, коли за ним уже зачинилися двері.

Вона подумала, що треба було поїхати разом з ним. Це було б єдине чесне рішення. Але вона досі так і не розповіла йому про те, що зібралася йти з «Міленіуму» і що все колишнє залишилося позаду. Узявши папку, вона пішла до копіювального апарата.

Поштова скринька виявилася в поштовому відділенні, що містилося в торговому центрі. Лісбет ніколи не була в Гетеборзі і не знала, де там що, але все-таки відшукала поштове відділення і всілася в кафе, звідки їй було добре видно поштову скриньку крізь вузьку щілину поряд з наклеєним на вітрину постером, що рекламував Шведську касову службу шведської — хай йому біс! — пошти.

Ірене Нессер користувалася скромнішим макіяжем, ніж Лісбет Саландер. На шиї в неї висіло дурнувате намисто, і вона читала «Злочин і кару», куплену в книжковій ятці сусіднього кварталу, — неквапливо, не забуваючи перегортати сторінки. Вона зайняла спостережний пост під час ланчу і не знала, коли зазвичай зі скриньки забирають кореспонденцію, робиться це щоденно чи раз на два тижні, встигли її вже вий-

няти сьогодні чи по неї ще прийдуть пізніше. Але це був єдиний відомий їй слід, і вона чекала, взявши філіжанку кави з молоком.

Вона трохи не задрімала з розплющеними очима, як раптом побачила, що скринька відчиняється. Вона кинула погляд на годинник. Було без чверті друга. Дурням щастить!

Лісбет квапливо встала і підійшла до вікна. З приміщення з поштовими скриньками вийшов чоловік — худорлявий хлопець років двадцяти, у чорній шкіряній куртці. Вона нагнала його на вулиці і побачила, як він завернув за ріг до «Рено», що стояв там, і відчинив дверці машини. Лісбет Саландер запам'ятала номер машини і побігла до «Короли», припаркованої за сотню метрів на цій же вулиці. Він звернув на вулицю Ліннея; додавши швидкості, вона пройшла за ним по авеню і потім у бік Нордстана.

Мікаель Блумквіст прибув саме вчасно: згідно з розкладом, потяг X2000 відходив о 17.10. Він купив квиток, розплатившись за кредитною картою, сів у порожньому вагоні-ресторані і замовив собі запізнілий ланч.

У нього весь час пекло під грудьми від хвилювання, що він уже запізнився. Він сподівався, що Лісбет Саландер йому зателефонує, але боявся, що цього не станеться.

Вона намагалася вбити Залаченка в 1991 році. І ось він після стількох років завдав удару у відповідь.

Хольгер Пальмгрен був правий у своїй оцінці її особистості. У Лісбет Саландер накопичився неабиякий досвід, який говорив їй, що до властей не варто звертатися по допомогу.

Мікаель покосився на сумку для ноутбука. Сам не знаючи навіщо, він узяв із собою «Кольт», знайдений у письмовому столі Лісбет, — інстинкт підказував йому, що зброю не можна залишати в її квартирі. Зараз він зрозумів, що це було не цілком логічне рішення.

Коли потяг в'їхав на міст Орстабру, він дістав мобільник і зателефонував інспекторові Бубланськи.

— Що вам треба? — роздратовано спитав Бубланськи.

— Поставити крапку.

— Яку крапку?

— Крапку в усій цій заворусі. Ви хочете знати, хто вбив Дага, Міа і Б'юрмана?

— Якщо у вас є така інформація, я хочу її знати.

— Вбивцю звать Рональд Нідерман. Це той самий білявий гігант, з яким бився Паоло Роберто. Він громадянин Німеччини, йому тридцять п'ять років, і він працює на негідника на прізвище Залаченко, відомого під прізвиськом Зала.

Бубланськи довго мовчав. Нарешті він видав гучне зітхання. Мікаель почув, як він перегорнув аркуш і клацнув кульковою ручкою.

— І ви в цьому впевнені?

— Так.

— Гаразд. І де ж вони — Нідерман і цей самий Залаченко?

— Цього я ще не знаю. Але як тільки з'ясую, повідомлю. Скоро до вас прийде Еріка Бергер і принесе поліцейське розслідування дев'яносто першого року. Як тільки зніме з нього копію. Там ви знайдете багато інформації про Залаченка і Лісбет Саландер.

— Це чому ж?

— Залаченко — татусь Лісбет. Він російський перебіжчик, найманий убивця часів холодної війни.

— Російський найманий убивця? — повторив Бубланськи з явною недовірою в голосі.

— Група змовників із Служби безпеки допомагала йому і прикривала, коли він коїв злочини.

Мікаель почув, як Бубланськи посунув собі стілець і сів.

— По-моєму, краще буде, якщо ви прийдете сюди й офіційно дасте свідчення.

— Даруйте, але мені ніколи.

— Що-що?

— Я зараз не в Стокгольмі. Але я зв'яжуся з вами, як тільки розшукаю Залаченка.

— Блумквісте! Ви зовсім не повинні нічого доводити. Я і сам сумніваюся у винності Саландер.

— З вашого дозволу, хочу тільки нагадати, що я всього лише приватний сищик і нічого не розумію в поліцейській роботі.

Він розумів, що це дитячість, але обірвав розмову, не докінчивши, а потім зателефонував Анніці Джанніні.

— Привіт, сестричко!

— Привіт! Щось новеньке?

— Це й яке! Можливо, мені знадобиться завтра гарний адвокат.

Вона зітхнула:

— Що ти накоїв?

— Поки нічого серйозного, але мене можуть затримати за протидію поліцейському розслідуванню або щось подібне.

Але я телефоную не тому. Ти не можеш представляти мої інтереси.

— Чому це?

— Тому що я хочу, щоб ти зайнялася захистом Лісбет Саландер, і ти не зможеш захищати одночасно мене і її.

Мікаель коротко розповів, у чому полягала справа. Анніка Джанніні мовчала, і її мовчання не віщувало нічого доброго.

— І в тебе є документи, які підтверджують те, що ти розповів? — мовила вона нарешті.

— Так.

— Мені треба про це подумати. Лісбет знадобиться адвокат з кримінальних справ...

— Краще за тебе нікого не знайти.

— Мікаелю...

— Послухай, сестричко! Чи не ти недавно дулась на мене за те, що я не покликав тебе на допомогу, коли мені це було потрібно?

Після того як вони все обговорили, Мікаель надовго задумався. Потім знову взявся за мобільник і зателефонував Хольгерові Пальмгрену. У нього не було ніякого приводу для цієї розмови, але він вирішив, що все одно потрібно проінформувати старого, щоб той міг перевірити деякі сліди і сподіватися, що вся ця історія закінчиться протягом найближчих годин.

Але проблема полягала в тому, що Лісбет Саландер теж залишила деякі сліди.

Лісбет Саландер потягнулася до наплічника по яблуко, ні на мить не відриваючи очей від садиби. Вона лежала на-

взнаки в переліску, підклавши під себе килимок з «Короли». Зараз на ній були зелені вітронепроникні брюки з кишнями на штанинах, товста фуфайка і середньої довжини непромокальна куртка на теплій підкладці.

Садиба Госсєберґа розляглася навколо за чотириста метрів од проїжджої дороги і складалася з двох частин. Головна частина була в неї перед очима на відстані приблизно двохсот метрів: простий білий дерев'яний будинок на два поверхи, господарська споруда і метрів за сімдесят від житлового будинку обора. Крізь щілину вона бачила захований в оборі білий автомобіль. Вона думала, що це білий «Вольво», але відстань була дуже велика, щоб переконатись напевно.

Між нею і будинком праворуч простяглося глинисте поле, яке, розширюючись, спускалося вниз до невеличкого озера, що лежало за двісті метрів од будинку. Підїзна дорога вела вгору через поле і зникала в переліску біля проїжджої дороги. Коло підїзної дороги стояв ще один будинок, певно, там жив орендар. Вікна в ньому були завішені фіранками. На північ від будівлі розкинувся лісок, що відгороджував його від найближчих сусідів — купки будинків, що стояли на відстані шестисот метрів. Таким чином, садиба була розташована відносно ізольовано.

Лісбет була в околицях озера Антен, серед пагористої місцевості, де ниви перемежались невеликими селищами і компактними гаями та перелісками. Дорожня карта не давала точного опису цього району, але, виїхавши з Гетеборґа, вона їхала за чорним «Рено» по шосе Є20, прямуючи на захід, у бік Соллебрунна і Алінґсоса. Після сорока хвилин їзди машина

несподівано звернула на лісову дорогу з покажчиком, на якому було написано «Госсеберга». Лісбет залишила машину в переліску за якимось сараєм за сто метрів на північ від повороту і повернулася назад пішки.

Їй жодного разу не доводилося чути про Госсебергу, але, наскільки вона зрозуміла, назва стосувалася садиби з оборою, яку вона бачила перед собою. По дорозі вона минула поштову скриньку. На ній був напис «PL 192 — К. А. Бодін». Ім'я їй нічого не говорило.

Описавши півколо біля будинку, вона ретельно вибрала місце для спостережного пункту. Вечірнє сонце було в неї за спиною. Вона була тут з пів на четверту, і з часу її прибуття тут не сталося нічого цікавого. О четвертій з будинку вийшов водій «Рено». Перекинувшись на порозі кількома словами з кимось, кого вона не могла бачити, він поїхав і більше не повертався. Після цього в будинку не спостерігалося ніякого руху. Вона терпляче чекала й далі, стежачи за будинком у маленький бінокль «Мінолта» з восьмикратним збільшенням.

Мікаель Блумквіст нервово тарабанив пальцями по столу вагона-ресторану. Поїзд Х2000 зробив зупинку в Катрінехольмі і простояв там майже годину через якусь поламку, про яку диктор повідомив по гучномовцю і від імені Державних залізниць попросив у пасажирів вибачення.

Мікаель зітхнув і сходив по нову порцію кави. Тільки через п'ятнадцять хвилин після оголошення потяг сіпнувся і рушив з місця. Мікаель поглянув на годинник. Восьма.

Треба було летіти літаком або найняти машину.

У ньому все збільшувалося передчуття, що він запізнився.

Близько шостої години хтось запалив лампочку в кімнаті першого поверху, а незабаром після цього спалахнув ліхтар на дворі. У приміщенні праворуч від входу, де, за її припущенням, була кухня, показалися якісь тіні, але їй не вдалося нікого розгледіти.

Несподівано відчинилися вхідні двері, і на ганок вийшов білявий велетень, якого звали Рональд Нідерман. Він був одягнений у темні штани й обтислий джемпер, що підкреслював його м'язи. Лісбет кивнула сама собі. Нарешті вона отримала підтвердження, що приїхала куди потрібно. Вона знову відзначила, що він здоровенний бик. Але все ж він зроблений з крові і плоті, як решта всіх людей, хай там що пережили Паоло Роберто і Міріам Ву. Нідерман обійшов навколо будинку, зайшов у будівлю обори, де стояла машина, і пробув там кілька хвилин. Звідти він вийшов з маленькою барсеткою і повернувся в будинок.

Уже за кілька хвилин він з'явився знову. З ним був щуплий літній чоловічок маленького зросту. Літній накульгував і спирався на милицю. Було дуже темно, щоб розгледіти на такій відстані його обличчя, але Лісбет відчула, як по спині пробіг знайомий холодок.

*Daddyuu I am heeeree...*¹

Вона спостерігала за тим, як Нідерман і Залаченко йшли під'їзною дорогою. Вони трохи постояли біля сарая, де Ні-

¹ Татусю, я тут... (Спотвор. англ.)

дерман зупинився, щоб набрати дров. Потім вони повернулися до головного будинку і зачинили за собою двері.

Коли вони пішли, Лісбет Саландер кілька хвилин лежала в засідці не рухаючись. Потім вона опустила бінокль, відповзла назад метрів на десять і сховалася за деревами. Відкривши наплічник, вона дістала звідти термос, налила собі чорної кави і стала пити, заїдаючи бутербродом із сиром з пакетика, який купила на заправці дорогою до Гетеборга. Тим часом вона думала.

Продумавши все до кінця, вона дістала з наплічника «Ваннад» Сонні Ніємінена. Вийнявши магазин, вона перевірила, чи не заблоковано чим-небудь спусковий пристрій або ствол, і зробила холостий постріл. У магазині було шість патронів калібру 9 міліметрів. Цього повинно було вистачити. Вона вставила магазин на місце і послала одну кулю в ствол, потім поставила пістолет на запобіжник і поклала в праву кишеню куртки.

До будинку Лісбет почала підбиратися кружним шляхом через ліс. Пройшовши близько ста п'ятдесяти метрів, вона раптом різко зупинилася.

На берегах свого примірника «Арифметики» П'єр де Ферма нашкрябав фразу: *у мене є воістину чудове доведення цього положення, але береги книги надто вузькі для того, щоб воно на них помістилося.*

Квадрат був замінений на куб ($x^3 + y^3 = z^3$), і математики витратили сотні років на те, щоб знайти відповідь на загадку Ферма. Над пошуками остаточного рішення цієї задачі Ендрю Уайлс, озброєний найдосконалішою комп'ютерною програмою, бився десять років.

І тут раптом вона зрозуміла. Відповідь була неймовірно проста. Цифри вишикувалися в ряд і склалися в просту формулу, більше за все схожу на ребус.

Але у Ферма не було комп'ютера, і розв'язання Ендрю Уайлса будувалося на такій математиці, яка в той час, коли Ферма сформулював свою теорему, ще не була придумана. Ферма ніколи не міг би додуматися до розв'язання, запропонованого Ендрю Уайлсом. У нього, звичайно, було абсолютно інше розв'язання.

Все це так її вразило, що вона мимоволі сіла на пень. Дивлячись перед собою в порожнечу, вона перевіряла рівняння.

Ось про що він говорив! А математики отак мучилися!

Потім вона тихо засміялася.

Філософ швидше розв'язав би цю загадку!

Шкода, що вона не може познайомитися з Ферма.

Оце так старий жартун!

Трохи згодом вона підвелася. Пройшовши через ліс, Лісбет незабаром опинилася перед оборою, за якою стояв будинок.

Розділ 31

Четвер, 7 квітня

Лісбет Саландер увійшла в обору через хвіртку біля старої стічної канави. Ніякої худоби у дворі не було. Вона роздивилася і відразу ж переконалася, що тут немає нічого, крім трьох автомобілів: білого «Вольво» із салону «Автоексперт», старого «Форда» і трохи новішого

«Сааба». Та ще в глибині стояла проржавіла борона й інші знаряддя, якими колись користувалися для сільськогосподарських робіт.

Сховавшись у темному приміщенні обори, вона стала спостерігати за житловим будинком. Вже геть стемніло, і тепер світло горіло в усіх вікнах першого поверху. Вона не помітила там ніякого руху, але, як їй здалося, вловила відблиски телевізійного екрана. Вона поглянула на свій годинник: 19.30. Йде програма новин.

Її здивувало, що Залаченко поселився в такому безлюдному місці — це був дивний вибір для тієї людини, яку вона знала багато років тому. Вона ніколи б не подумала, що побачить його в селі, в невеликій білій садибі, швидше вже вона чекала знайти його в якій-небудь приміській віллі або на закордонному курорті. Мабуть, він за своє життя нажив багато ворогів і крім Лісбет Саландер. Її бентежило, що будинок має такий незахищений вигляд, проте вона припускала, що всередині є зброя.

Після довгих вагань вона вислизнула з обори під сутінкове небо, нечутно пробігла через двір і зупинилася, притиснувшись спиною до фасаду житлового будинку. Раптом до неї долинули слабкі звуки музики. Вона крадькома обійшла будинок з іншого боку і спробувала заглянути у шибку, але вікна були розташовані занадто високо для неї.

Такі умови Лісбет не подобались. Першу половину життя вона провела в постійному страху перед людиною, яка зараз була в будинку, а другу, після невдалого замаху на неї, — в очікуванні, що вона знову опиниться у неї на шляху. Цього разу вона вирішила не помилитися. Можливо, Залаченко і

став старим калікою, але він був умілим убивцею, що пережив не одну сутичку.

Крім того, не слід було забувати про Рональда Нідермана.

Найкраще було б заскочити Залаченка зненацька на відкритому просторі, наприклад у дворі. Їй не хотілося затівати з ним розмови, і вона воліла б мати в руках гвинтівку з оптичним прицілом. Вона бачила його тільки раз протягом тих хвилин, коли він ходив до дровника, і навряд чи варто було чекати, що він раптом вийде з будинку для вечірнього моціону. А це означало, що коли вона хоче дочекатися більш підходящої нагоди, то їй доведеться провести ніч у лісі. Спального мішка вона не захопила, і, хоча вечір видався досить теплий, вночі напевно буде холодно. Підібравшись до нього так близько, вона не хотіла дозволити йому вислизнути. Вона подумала про Міріам Ву і про свою маму.

Лісбет закусила губу. Їй потрібно було якось проникнути в будинок, хоча це було найгіршим варіантом. Можна, звичайно, постукати в двері і вистрелити, як тільки хтось відчинить, а потім увійти і відшукати другого мерзотника. Проте в цьому разі той, що залишиться живим, буде попереджений, а в нього, вже напевне, є при собі зброя. Потрібно провести аналіз наслідків. Яка ще можлива альтернатива?

Несподівано перед нею промайнув профіль Нідермана, який пройшов повз вікно всього за кілька метрів од неї. Обернувшись, він дивився через плече у глиб кімнати на людину, з якою розмовляв.

Вони обидва були в кімнаті, розташованій зліва від входу.

Лісбет зважилась. Вона вийняла пістолет з кишені куртки, зняла його із запобіжника і безшумно піднялася на ганок. Тримавши пістолет у лівій руці, вона дуже повільно натиснула на ручку вхідних дверей. Двері виявилися не замкнені. Вона спохмурніла: у неї з'явилися сумніви. На дверях були два замки.

Залаченко не залишив би двері незачиненими. Шкіра на потилиці пішла мурашками.

Щось тут не так!

У передпокої її зустрів цілковитий морок. Справа виднілися сходи, що вели нагору. Крім того, тут було двоє дверей — одні спереду і другі зліва. Крізь щілину над двома мерехтіла смужка світла. Вона завмерла і прислухалася. Потім з кімнати зліва донісся голос і скрип відсунутого стільця.

Вона зробила два швидкі кроки, розчинила двері і спрямувала перед собою пістолет. Кімната була порожня.

Вона почула за спиною шурхіт і блискавично обернулася, ніби змія. Тієї ж миті, коли вона націлювала пістолет, величезне ручище Рональда Нідермана залізним обручем здавило її горло, а друга рука схопила її руку, в якій вона стискала зброю. Тримавши за шию, він одірвав її од підлоги і підняв угору, немов ляльку.

У першу секунду вона заметляла ногами в повітрі, потім вивернулася і спробувала копнути Нідермана в пах, але промахнулася і влучила йому в стегно. Відчуття було таке, ніби вона з розмаху врізала ногою по дереву. Він сильніше здавив їй горло; в очах у неї потемніло, пістолет випав з руки.

Чорт забирай!

Рональд Нідерман пожбури́в її в кімнату; вона з гуркотом удари́лася об диван і скотила́ся на підлогу. Вона відчула, як уся кров прилинула в неї до голови, і, хитаючись, звелася на ноги. Її погляд упав на масивну трикутну попільничку зі скла; буквально на льоту схопивши її зі столу, вона з розмаху спробувала шпурнути, але Нідерман перехопив занесену руку. Сунувши вільну кисть у кишеню брюк, вона вихопила електрошокер, обернулася і ткнула ним Нідерману в пах.

Сильний удар струму пройшов по її руці, яку тримав Нідерман. Вона думала, що він звалиться на підлогу від болю, але він тільки здивовано подивився на неї згори вниз. Очі Лісбет Саландер зчудовано розширились. Було видно, що він відчув щось неприємне, але болю майже не помітив. Він ненормальний!

Нідерман нахилився, відібрав у неї електрошокер і став роздивлятися його все з тим же здивованим виразом. Потім він долонею ударив її по щоці. Лісбет здалося, що її ударили палюгою, і вона впала на підлогу біля дивана. Підвівши погляд, вона зустрілася очима з Нідерманом. Він з цікавістю розглядав її, немов роздумуючи, яким буде її наступний крок. Він був схожий на кота, що приготувався погратися зі своєю жертвою.

Потім вона почула якийсь рух біля дверей, що вели до наступної кімнати, й обернулася на шум.

На освітлений простір поволі вийшов він.

Він рухався, спираючись на милицю, і вона побачила протез, що виглядав з-під штанини.

Ліва рука у нього закінчувалася безформною куксою, на якій бракувало кількох пальців.

Вона звела погляд вище і побачила його обличчя. Вся ліва половина, вкрита грубими шрамами від опіків, була схожа на клаптеву ковдру, від вуха залишився тільки краєчок, брів не було взагалі. Вона пам'ятала його бадьорим чоловіком атлетичної статури з густим чорним волоссям, а зараз його голова геть облісила, а тіло здавалося висушлим. Зросту він мав 165 сантиметрів.

— Здрастуй, тату! — мовила вона ледве чутно.

Олександр Залаченко дивився на свою дочку, лице його не виражало нічого.

Рональд Нідерман запалив верхнє світло. Він перевірів, чи немає в неї іншої зброї, обмацавши її одяг, потім поставив на запобіжник її «Ванад» і вийняв з нього магазин. Залаченко пройшов повз неї, ледве пересуваючи ноги, сів у крісло і взяв пульт управління.

Погляд Лісбет упав на екран телевізора, який стояв у нього за спиною. Залаченко клацнув кнопкою, і Лісбет раптом побачила мерехтливе зелене зображення тієї частини садиби, яка була за оборою, і шматочок під'їзної дороги. Камера нічного бачення. Вони знали, що вона сюди їде.

— Я почав уже був думати, що ти не наважишся сунути-ся, — сказав Залаченко. — Ми спостерігали за тобою з четвертої години. Ти зачепила майже всі сигнальні пристрої, які є в садибі.

— Детектори руху, — сказала Лісбет.

— Два на під'їзній дорозі і чотири в гаї за лугом. Ти влаштувала свій спостережний пункт якраз у тому місці, де у нас встановлено сигналізацію. Звідти відкривається кращий огляд садиби. Здебільшого туди забрідають лосі

або косулі, іноді люди, що збирають ягоди. Але людина із зброєю в руках у нас тут рідкісне явище.

Він помовчав секунду.

— Невже ти і справді думала, що Залаченко може поселитися в сільському будиночку без будь-якого захисту?

Лісбет помасажувала шию і спробувала встати.

— Сиди долі, — різко наказав Залаченко.

Нідерман перестав копирсатися з її пістолетом і спокійно на неї подивився. Підвівши одну брову, він посміхнувся їй в обличчя. Лісбет пригадала розбиту фізіономію Паоло Роберто, яку бачила по телевізору, і вирішила, що краще вже вона залишиться на підлозі. Вона перевела дух і притулилася спиною до дивана.

Залаченко простягнув здорову праву руку. Нідерман вийняв з кишені штанив пістолет і передав його Залаченкові. Лісбет помітила, що це був пістолет марки «ЗІГ-Зауер» — стандартна зброя поліцейських. Залаченко кивнув. Вони не перекинулися й словом, але Нідерман відвернувся, надів куртку і вийшов з кімнати. Лісбет почула, як відчинились і знову зачинились вхідні двері.

— Не здумай тільки робити ніяких дурниць! Як тільки ти спробуєш підвестися, я в тебе вистрелю.

Лісбет розслабила м'язи. Перш ніж вона до нього дістанеться, він устигне всадити в неї дві, а то і три кулі. Швидше за все, він користується боєприпасами, які викликають велику крововтрату, і вона помре за кілька хвилин.

— Вигляд у тебе страшний, — сказав Залаченко, показуючи на колечко у неї на брові. — Шлюха та й годі.

Лісбет спрямувала на нього пильний погляд.

— Але очі у тебе мої, — сказав він.

— Боляче? — спитала вона, кивнувши на його протез.

Залаченко подивився на неї довгим поглядом.

— Ні. Тепер уже ні.

Лісбет кивнула.

— Ти б з радістю вбила мене, — сказав він.

Вона не відповіла. Він раптом розреготався.

— Я багато разів згадував про тебе за ці роки. Приблизно стільки ж разів, скільки дивився на себе в дзеркало.

— Не треба було чіпати мою маму!

Залаченко засміявся:

— Твоя мати була шльондра.

Очі Лісбет зробилися вугільно-чорними.

— Ніяка вона не шльондра. Вона працювала касиркою в продуктовому магазині і намагалася прожити на зароблені гроші.

Залаченко знову засміявся.

— Можеш уявляти собі про неї, що тобі завгодно. Я ж бо знаю, що вона була шльондра. Вона постаралася скоріше завагітніти, а потім хотіла змусити мене одружитися з нею. Дуже треба мені було одружуватися зі шльондрою!

Лісбет нічого не відповіла. Вона дивилася в дуло пістолета і чекала, коли він хоч на секунду відвернеться.

— З підпалом це ти хитро зробила. Я тебе ненавидів. Але з часом це стало не важливо. Ти не варта була того, щоб витрачати на тебе сили. Якби ти залишила все як є, я про тебе б і не згадував.

— Дурниці! Тебе найняв Б'юрман, щоб ти порішив мене.

— Це зовсім інша річ. Тут була ділова угода. Йому потрібна була плівка, що зберігається у тебе, а я займаюся такими справами.

— І ти подумав, що я віддам тобі цю плівку!

— Так, донечко. Упевнений, що віддала б. Ти навіть не уявляєш собі, якими поступливими стають люди, коли їх про що-небудь попросить Нідерман. Особливо якщо він пустить у хід бензопилу і відпиляє одну з твоїх ніжок. До речі, в моєму випадку це був би обмін мах на мах: ногу за ногу.

Лісбет подумала про Міріам Ву, коли та була в Нідерманових руках на складі під Ньюварном. Залаченко по-своєму витлумачив вираз її обличчя:

— Можеш не хвилюватися. Ми не збираємося тебе розчленовувати.

Потім він поглянув на неї:

— Б'юрман тебе справді згвалтував?

Вона нічого не відповіла.

— Треба ж, який у нього був поганий смак! У газетах я читав, що ти начебто шльондра. Мене це не дивує. Я можу зрозуміти, що на тебе не зазіхне жоден хлопець.

Лісбет так само не відповідала.

— Мабуть, треба б попросити Нідермана, щоб він тебе трахнув. По-моєму, тобі цього дуже бракує.

Він трохи подумав над цією ідеєю.

— Втім, Нідерман не займається сексом з дівками. Ні, він не гомик. Йому просто не потрібний секс.

— Тоді тобі самому, мабуть, доведеться мене трахнути, — з викликом сказала Лісбет.

«Ну, підійди ж ближче!»

— Е ні! Я не збоченець.

Обоє помовчали.

— Чого ж ми чекаємо? — спитала Лісбет.

— Мій компаньйон от-от повернеться. Йому тільки потрібно відвести звідси подалі твій автомобіль і виконати ще одне невеличке доручення. А де твоя сестра?

Лісбет знизала плечима.

— Відповідай, коли тебе питають!

— Не знаю, і, чесно кажучи, мене це не цікавить.

Він знову засміявся:

— Сестринська любов? У Камілли завжди були мізки в голові, а в тебе тільки труха.

Лісбет нічого не відповіла.

— Але мушу признатися, що подивитися на тебе отак, зблизька, дає мені справжню насолоду.

— Залаченко! — заговорила вона. — Який же ти все-таки зануда! Скажи, це Нідерман застрелив Б'юрмана?

— Звичайно. Рональд Нідерман чудовий боєць. Він не тільки виконує накази, але в разі потреби вміє діяти і за власною ініціативою.

— Де ти його розкопав?

Залаченко поглянув на дочку з якимсь дивним виразом. Він уже відкрив був рот, немов збирався щось сказати, але передумав і промовчав. Покосившись на вхідні двері, він з посмішкою подивився на Лісбет.

— Так, значить, ти цього не вичислила, — сказав він. — Адже Б'юрман говорив, що у тебе рідкісне вміння відшукувати відомості.

Потім Залаченко голосно засміявся.

— Ми зустрілися з ним в Іспанії на початку дев'яностих, коли я ще не встиг очуняти після твоєї запалювальної бомби. Йому було двадцять два роки, і він став моїми руками і ногами. Він не найманий робітник, він мій партнер. Наше спільне підприємство процвітає.

— Торгівля людьми?

Він низав плечима:

— Швидше можна сказати, що ми займаємося різносторонньою діяльністю і постачаємо різні товари і послуги. Головна ідея підприємства завжди повинна ховатися на глибині і не маячити на поверхні. Але невже ти справді не зрозуміла, хто такий Рональд Нідерман?

Лісбет мовчала. Вона не відразу зрозуміла, на що він на-
тякає.

— Він — твій брат, — сказав Залаченко.

— Ні! — видихнула Лісбет.

Залаченко знову засміявся. Але ствол пістолета був як і раніше загрозово спрямований на неї.

— Принаймні, зведений брат, — уточнив Залаченко. — З'явився на світ в результаті того, що, виконуючи завдання в Німеччині, я одного разу дозволив собі розважитись. І коли мене не стане, він продовжить нашу сімейну справу.

— А він знає, що я його зведена сестра?

— Звісно, знає. Але якщо ти думаєш, що можеш зіграти на його родинних почуттях, я раджу тобі краще про це забути. Його сім'я — це я. Ти для нього тільки далекий відгук. До речі, можу тобі повідомити, що він не єдиний твій родич. У тебе крім нього є ще як мінімум четверо братів і три сест-

ри в різних країнах. Один з цих братів — цілковитий ідіот, зате другий непогано вдався. Він керує талліннським відділенням нашого підприємства. Але Рональд — єдиний, хто по-справжньому успадкував мої здібності.

— Як я розумію, мої сестри не беруть участі у сімейному підприємстві.

Залаченко подивився на неї здивовано.

— Залаченко! Ти просто звичайна сволота, що ненавидить жінок. Чому ви вбили Б'юрмана?

— Б'юрман був дурень. Він не повірив своїм очам, виявивши, що ти моя дочка. Адже він був одним з небагатьох у цій країні, хто знав про моє минуле. Признатися, я трохи похвилювався, коли він раптом зв'язався зі мною, але потім усе закінчилось якнайкращим чином. Він помер, і провина лягла на тебе.

— Але чому ви його застрелили? — повторила Лісбет.

— Узагалі-то це не було заплановано. Я думав, що наша співпраця благополучно триватиме ще багато років. Мати знайомство в Службі безпеки — це завжди непогано, хоч би навіть і з дурнем. Але той журналіст з Енскеда якимось чином дізнався про його зв'язки зі мною і зателефонував якраз у той момент, коли Рональд був у нього в квартирі. Б'юрман запанікував і вийшов з-під контролю. Рональду довелося експромтом приймати рішення. І він вчинив дуже правильно.

У Лісбет похололо на серці, коли батько підтвердив те, про що вона вже й сама здогадалася. Даг Свенссон намацав якийсь зв'язок. Вона проговорила тоді з Дагом і Міа понад

годину. Міа їй відразу сподобалась, до Даґа вона поставилася прохолодніше. На лихо, він дуже нагадував їй Мікаеля Блумквіста — непоправний ідеаліст, що думає, ніби він може переробити світ своїми книжками! Але вона повірила в щирість його намірів.

Загалом і в цілому похід до Даґа й Міа виявився марною тратою часу. Вони не могли підказати їй, де потрібно шукати Залаченка. Даґові Свенссону траплялось його ім'я, і він почав копати в цьому напрямі, але не знав, що це за особа.

Зате вона сама припустилася під час своїх відвідин фатальної помилки.

Вона знала, що між Б'юрманом і Залаченком повинен існувати якийсь зв'язок, тому стала запитувати про Б'юрмана, намагаючись з'ясувати, чи не траплялося випадково Даґові Свенссону де-небудь це ім'я. Даґ з ним не здибувався, але в нього було чудове чуття. Він відразу звернув увагу на це ім'я і став діставати її розпитами.

Хоча Лісбет мало що повідомила Даґові Свенссону про Б'юрмана, той миттєво зрозумів, що Б'юрман — один з дійових осіб цієї драми. Він також зметукував, що володіє потрібною їй інформацією. Вони домовилися зустрітися ще раз після свят і обговорити всі питання. Потім Лісбет Саландер поїхала додому і лягла спати. Прокинувшись вранці, вона дізналася з новин, що в одній квартирі в районі Енскеда вночі були вбиті двоє людей.

Даґові Свенссону вона відкрила тільки одну корисну річ — повідомила йому ім'я Нільса Б'юрмана. А Даґ, мабуть, зняв слухавку і зателефонував Б'юрманові, щойно вона вийшла з квартири.

Сполучною ланкою стала вона сама. Якби вона не прийшла до Дага Свенссона, вони з Міа залишилися б живі.

Залаченко засміявся:

— Ти не уявляєш собі, як ми здивувалися, коли поліція почала шукати тебе у зв'язку з убивством.

Лісбет закусила губу. Залаченко подивився на неї пильно.

— Як ти мене відшукала? — спитав він.

Вона знизала плечима.

— Лісбет! Рональд повернеться дуже скоро. Я можу сказати йому, щоб він переламав тобі всі кістки і добився відповіді. Ну ж бо позбав нас від цієї праці!

— Поштова скринька. Я знайшла Нідерманів автомобіль, узятий із салону, і дочекалася, коли та людина з'явилася виймати пошту.

— Ага! От як просто, виявляється! Спасибі. Я це візьму на замітку.

Лісбет трохи подумала. Дуло пістолета так само було спрямоване їй у груди.

— Скажи, ти справді сподіваєшся, що і цього разу якось пронесе? — спитала Лісбет. — Ти наробив дуже багато помилок, поліція тебе вирахує.

— Я знаю, — відповів їй татусик. — Учора зателефонував Бйорк і сказав, що один журналіст з «Міленіуму» рознюхав усю історію, і тепер це вже тільки питання часу. Можливо, нам доведеться щось організувати щодо журналіста.

— Набереться довгий список, — сказала Лісбет. — Мікаель Блумквіст, і головний редактор Еріка Бергер, і секретар редакції, і кілька службовців, і це ще тільки «Міленіум». Окрім них у тебе буде ще Драган Арманський і кілька служ-

бовців «Мілтон сек'юриті». Потім ще Бубланські та інші поліцейські із слідчої групи. Скільки ж людей тобі треба буде вбити, щоб замести сліди? Тебе вирахують.

Залаченко знову засміявся:

— Ну й що! Я ні в кого не стріляв, і проти мене немає ніяких технічних доказів. Нехай вираховують на здоров'я, кого хочуть. Повір мені: у цьому будинку вони можуть проводити скільки завгодно обшуків, але не знайдуть нічого такого, що могло б пов'язати мене хоч з якою б злочинною діяльністю. У дурдом тебе засадив не я, а Служба безпеки, і навряд чи вони доб'ються того, щоб їм там виклали всі документи до єдиного.

— Нідерман! — нагадала Лісбет.

— Уже завтра вдосвіта Рональд поїде у відпустку за кордон і побуде там, доки все затихне.

Залаченко торжествуюче подивився на Лісбет:

— Ти все одне залишишся головною підозрюваною в убивстві. Тож якщо ти зникнеш, це для всіх буде найзручнішим виходом.

Минуло вже хвилин п'ятдесят, коли нарешті повернувся Нідерман. Цього разу він був у чоботях.

Лісбет Саландер крадькома придивилася до людини, яка, за словами її батька, доводилася їй зведеним братом, але не зауважила в ньому ані найменшої схожості із собою. Навпаки, він був її цілковитою протилежністю. До того ж у неї з'явилося чітке відчуття, що з Рональдом Нідерманом щось негаразд. Його статура, невизначені риси обличчя і голос, немов у хлопчика, вочевидь указували на якийсь генетичний

збій. Він не відчув удару струмом, і кисті рук у нього були надто великі. Все в Рональдї Нідермані здавалося не зовсім нормальним.

«Схоже, що в генах Залаченка є цілий букет різних відхилень», — подумала вона з гіркотою.

— Готово? — спитав Залаченко.

Нідерман кивнув і простягнув руку до свого «ЗІГ-Зауера».

— Я з тобою, — сказав Залаченко.

— Туди доведеться добряче пройти пішки.

— Я піду. Принеси мені куртку.

Нідерман знизав плечима і зробив, як було сказано. Потім він заходився зі своїм пістолетом, тоді як Залаченко переодягнувся і ненадовго зник у сусідній кімнаті. Лісбет стежила за тим, як Нідерман нагвинчував адаптер з кустарним глушником.

— Ну ходімо! — сказав Залаченко з порога.

Нідерман нахилився і підняв її на ноги. Лісбет зустрілася з ним очима.

— Я і тебе уб'ю, — сказала вона.

— Самовпевненості у тебе не відбереш, — прокоментував її слова батько.

Нідерман поблажливо посміхнувся їй і, підштовхнувши до дверей, вивів за поріг. Він ішов позаду, міцно притримуючи її за шию. Його пальці обхоплювали її шию кільцем. Шлях пролягав у лісок на північ від обори.

Вони рухалися поволі, і Нідерман раз у раз зупинявся, очікуючи Залаченка. У них були з собою потужні ліхтарики. Коли вони опинилися в лісі, Нідерман відпустив її шию і пропустив наперед, йдучи за нею на відстані кількох метрів і тримаючи націлений їй у спину пістолет.

Зарослою стежкою вони пройшли метрів чотириста. Двічі Лісбет спіткнулася, але обидва рази її ставили на ноги.

— Тепер зверни праворуч, — наказав Нідерман.

Ще через десять метрів вони вийшли на галявку. Лісбет побачила викопану в землі яму. Промінь ліхтарика, який тримав Нідерман, вихопив з темряви встромлену в купу землі лопату. Нарешті вона зрозуміла, в чому полягало доручення, яке виконував Нідерман. Він підштовхнув її до ями, вона похитнулася і впала рачки, глибоко зарившись пальцями в пухку землю. Вона встала і без жодного виразу подивилась на нього. Залаченко нікуди не поспішав, а Нідерман спокійно чекав його, не відводючи дула пістолета від Лісбет.

Залаченко захекався. Минула хвилина, перш ніж він мовив:

— Треба було б щось сказати, але мені ні про що з тобою говорити.

— Добре, — погодилася Лісбет. — Мені теж взагалі-то ні про що з тобою говорити.

Вона криво посміхнулася, дивлячись йому в обличчя.

— Ну так покінчімо з цією справою! — сказав Залаченко.

— Я дуже рада, що можу наприкінці повідомити тобі новину, — сказала Лісбет. — Поліція постукає в твої двері вже цієї ночі.

— Дурниця! Я так і знав, що ти почнеш блефувати. Ти прийшла сюди тільки для того, щоб мене вбити. Ти ні з ким про це не говорила.

Посмішка Лісбет зробилася ще ширшою. На її обличчі раптом з'явився злорадний вираз:

— Дозволь показати тобі дещо, татусику!

Вона поволі опустила руку в ліву кишеню брюк і дістала якийсь чотирикутний предмет. Рональд Нідерман уважно стежив за кожним її рухом.

— Кожне сказане тобою за останню годину слово було передане на інтернет-радіо.

Вона показала «Палм Тангстен».

На лобі Залаченка, на місці відсутніх брів, зібралися зморшки.

— Покажи, — простягнув він здорову руку.

Лісбет кинула йому комп'ютер. Він зловив його на льоту.

— Дурниця, — сказав Залаченко. — Це звичайний палмтоп.

Коли Рональд Нідерман потягнувся, щоб глянути на комп'ютер, Лісбет Саландер шпурнула йому прямо в очі жменю піску. Пісок засліпив його, але він автоматично натиснув на курок. Пролунав приглушений постріл, але Лісбет уже відскочила на два кроки вбік і куля просвистіла там, де вона щойно стояла.

Вона схопила лопату і з розмаху опустила її гострим краєм на руку, в якій він тримав пістолет. Лопата з усієї сили вдарила йому по кісточках, і Лісбет побачила, як «ЗІГ-Зауер» відлетів далеко вбік і впав десь у кущах. З глибокого порізу над мізинцем струменем шугнула кров.

Він же повинен репетувати від болю!

Шукаючи перед собою в повітрі закривавленою рукою, Нідерман посунув уперед, одночасно відчайдушно протираючи другою рукою очі. У Лісбет залишалася єдина можливість виграти цей бій: потрібно було негайно завдати

такого удару, який перетворив би його на безпорадного каліку. Але у фізичній силі вона безнадійно йому поступалася. Щоб утекти в ліс, їй потрібно було п'ять секунд. Високо змахнувши лопатою, вона постаралася повернути держак так, щоб потрапити в нього лезом, але зайняла неправильну позицію, і лопата плазом ударила його по обличчю.

Його перенісся хруснуло вдруге за ці кілька днів, і Нідерман замимрив. Усе ще засліплений, він все ж таки, розмахнувшись, правою рукою зумів відіпхнути від себе Лісбет Саландер. Вона відлетіла назад, спіткнулася об корінь дерева і впала, але за мить схопилася на ноги. Нідерман був на якийсь час знешкоджений.

«У мене вийде!» — промайнуло в думках.

Вона вже зробила два кроки до кущів, як раптом краєм ока побачила, що Олександр Залаченко піднімає руку.

«Чорт! Старий теж з пістолетом!» — блискавкою сяйнуло в мозку.

Вона шарахнулася убік, і в ту ж мить пролунав постріл. Куля потрапила їй у зовнішній бік стегна, і сила удару розвернула її на місці.

Болю вона не відчула.

Друга куля влучила їй у спину і засіла під лівою лопаткою, і тепер усе тіло пронизав різкий, паралізуючий біль.

Вона впала на коліна і кілька секунд не могла ворухнутися. Вона усвідомлювала, що ззаду залишився Залаченко, він був метрів за шість. Останнім зусиллям вона вперто звелася із землі і, похитуючись, ступила крок у напрямі кущів.

У Залаченка було досить часу, щоб прицілитися.

Третя куля потрапила їй у голову приблизно на два сантиметри вище за ліве вухо. Пробивши череп, куля викликала цілу мережу радіальних тріщин у черепній кістці і зупинилася в масі сірої речовини приблизно за чотири сантиметри від кори великих півкуль.

Для Лісбет Саландер медичний опис місцеположення кулі був чистою теорією. Практично ж куля завдала безпосередньої тяжкої травматичної дії. Останнім відчуттям Лісбет був удар вогняно-червоного болю, який змінився білим світлом.

Потім — морок.

Клац.

Залаченко спробував вистрелити ще раз, але руки в нього так трусилися, що він уже не міг цілитися. Вона мало не втекла. Нарешті він зрозумів, що вона вже мертва, і опустив пістолет, але його продовжувало трясти від приливу адреналіну. Він подивився на свою зброю. Він хотів залишити пістолет удома, але потім все ж таки сховався по нього і поклав у кишеню куртки, неначе це був оберіг. Монстр, а не людина! Їх було двоє дорослих чоловіків, причому один з них не хто-небудь, а Рональд Нідерман, та ще озброєний «ЗІГ-Зауером»! А ця чортова шльондра все одно мало не втекла!

Він кинув погляд на тіло дочки. У світлі кишенькового ліхтаря вона була схожа на закривавлену ганчіркову ляльку. Він поставив пістолет на запобіжник, засунув його в кишеню куртки і попрямував до Рональда Нідермана, який безпорадно стояв, нічого не бачачи від сліз, із закривавленою рукою і розбитим до крові носом. Востаннє у нього текла кров з носа

після чемпіонського матчу з Паоло Роберто, а зараз його по-
нівечив удар лопатою.

— По-моєму, у мене знову зламано перенісся, — ска-
зав він.

— Дурень, — буркнув Залаченко. — Вона ж мало не втекла.

Нідерман усе ще протирав очі. Він не відчував болю, але
очі сльозилися, і він майже нічого не бачив.

— Та випрямись ти нарешті, чорт тебе забери, — пре-
зирливо похитав головою Залаченко. — І що б ти без мене
робив!

Нідерман несамовито моргав. Залаченко пошкандибав до
тіла дочки, що лежало на землі, і потягнув, ухопивши за ко-
мір. Підвівши тіло, він поволік його до викопаної в землі ями,
яка мала стати її могилою. Яма була дуже мала, щоб вона
помістилася там на повний зріст. Він підтягнув тіло так, що
ноги висунулися за край ями, і відпустив. Вона впала вниз,
як мішок картоплі, і залишилася лежати в скоцюрбленій позі
зародка.

— Закопуй, — наказав Залаченко. — Щоб нам скоріше по-
вернутись додому.

У напівосліплого Нідермана робота забрала досить бага-
то часу. Зайву землю, що не помістилася в ямі, він, енергійно
махаючи лопатою, розкидав навколо.

Залаченко закурив сигарету, роздивляючись результати
Нідерманової роботи. Його все ще трясло, але адреналін уже
почав приходити в норму. Від думки, що її більше немає, він
раптом відчув полегкість. Він усе ще пам'ятав той погляд,
яким вона багато років тому подивилась на нього, перш ніж
кинути пакет з бензином.

Була вже дев'ята година вечора. Роззирнувшись, Залаченко кивнув. Досить швидко їм удалося відшукати в кущах Нідерманів «ЗІГ-Зауер», а потім вони повернули до будинку. Залаченко відчував незвичайне задоволення. Спочатку він зайнявся рукою Нідермана. Рана від удару лопатою виявилась дуже глибокою, і Залаченкові довелось озброїтися голкою й ниткою, щоб її зашити; цього мистецтва він ще п'ятнадцятилітнім хлопчиком навчився у військовому училищі в Новосибірську. Принаймні, знеболювання тут не потрібне, але рана могла виявитися такою серйозною, що Нідерманові довелося б звертатися з нею до лікарні. Він наклав на палець лубок і забинтував руку.

Покінчивши з цією справою, він відкоркував пляшку пива, а Нідерман пішов у ванну промивати очі.

Розділ 32

Четвер, 7 квітня

Мікаель Блумквіст прибув на Центральний вокзал Гетеборга о дев'ятій годині. Частину згаяного через поламку часу потяг надолужив, але прибув усе ж таки з деяким запізненням. Останню годину поїздки Мікаель обдзвонював з потяга автосалони, що здавали машини напрокат. Спочатку він хотів знайти машину в Алінгсосі, з тим щоб вийти там з потяга, але виявилось, що такої пізньої години це вже неможливо. Врешті-решт він облишив цю марну затію і замовив собі «Фольксваген» в одному з готелів Гетеборга. Йому сказали, що він може забрати машину на площі Єрнторг. Він не наважився зв'язуватися з громад-

ським транспортом Гетеборга з його заплутаною системою проїзних квитків, розібратися в якій здатний хіба що інженер з ракетобудування, і визнав за краще відразу ж узяти таксі.

Отримавши нарешті замовлену машину, він виявив, що в бардачку немає карти. Довелося шукати працюючу у вечірній час заправку і купувати карту там. Трохи поміркувавши, він придбав ще й кишеньковий ліхтарик, пляшку мінеральної води і стаканчик кави в дорогу, який він поставив у скляну підставку біля панелі приладів. Було вже пів на одинадцять, коли він проїздив Партілле, прямуючи з Гетеборга на північ, дорогою на Алінгсос.

О пів на десяту повз могилу Лісбет Саландер пробігав лис. Тварина зупинилася, тривожно озираючись на всі боки. Лис інстинктивно відчув, що тут хтось заритий, але вирішив, що зарите лежить так глибоко, що не варто і намагатися розкопувати. Краще пошукати легшу здобич.

Десь поблизу зашумів у кущах якийсь нічний звірок, і лис прислухався до шарудіння. Він ступив обережний крок, але перш ніж продовжити полювання, підняв задню лапку і, жалібно заскавулівши, помітив місце.

Зазвичай Бубланськи нікому не телефонував пізно ввечері у службових питаннях, але цього разу він не зміг стриматися. Інспектор зняв слухавку і набрав номер Соні Мудіг.

— Пробач, що я телефоную так пізно. Ти ще не спиш?

— Ні, не турбуйся.

— Я щойно дочитав до кінця розслідування дев'яносто першого року.

— Схоже, що тобі, як і мені, було не відірватися від цього читання.

— Соню... Як ти розумієш те, що тут відбувається?

— У мене таке враження, що Гуннар Бйорк, котрий посідає видатне місце у списку клієнтів, відправив Лісбет Саландер у дурдом, коли вона спробувала захистити себе і свою матір від божевільного вбивці, якому протегувала Служба безпеки. У цьому йому допомагав, зокрема, Петер Телебор'ян, на висновок якого ми значною мірою спиралися, оцінюючи її психічне здоров'я.

— Але ж це цілком змінює все уявлення про неї!

— Це багато що пояснює.

— Соню, ти можеш заїхати по мене завтра о восьмій годині?

— Звичайно, можу.

— Ми з'їздимо в Смодаларьо і поговоримо з Гуннаром Бйорком. Я розпитав про нього. Він на лікарняному внаслідок ревматизму.

— Я з нетерпінням чекатиму зустрічі з ним.

— По-моєму, нам доведеться цілком переглянути наше уявлення про Лісбет Саландер.

Грегер Бекман крадькома поглянув на дружину. Еріка Бергер стояла біля вікна вітальні і дивилася на водну гладінь. У руці в неї був мобільник, і Грегер знав, що вона чекає дзвінка від Мікаеля Блумквіста. Вигляд у неї був такий засмучений, що він підійшов і обійняв її.

— Блумквіст дорослий хлопчик, — сказав Грегер. — Та якщо ти так хвилюєшся, то зателефонувала б краще до поліції.

Еріка Бергер зітхнула.

— Це треба було зробити вже кілька годин тому. Але не це мене так турбує.

— Мені слід про це знати?

Вона кивнула.

— Розкажи.

— Я приховувала від тебе. І від Мікаеля. А головне, від редакції.

— Приховувала?

Вона обернулася до чоловіка і розповіла йому, що її запросили працювати головним редактором до «Свенська моргонпостен». Грегер Бекман здивовано скинув бровами.

— Не розумію, чому ти про це не розповідала, — сказав він. — Це ж для тебе просто здорово! Подарунок долі!

— Напевно, тому, що я почуваю себе зрадницею.

— Мікаель зрозуміє. Для кожної людини колись настає час зробити наступний крок. І тепер цей час настав для тебе.

— Я знаю.

— Ти справді вже вирішила?

— Так, я вирішила. Але в мене забракло духу розповісти кому-небудь про це. І потім, у мене таке відчуття, що я йду у найневідповідніший момент.

Він міцніше пригорнув дружину.

Драган Арманський потер очі і виглянув у вікно. За вікном реабілітаційного центру в Ерставікені стояла пільма.

— Треба зателефонувати інспекторові Бубланськи, — сказав він.

— Ні, — заперечив Хольгер Пальмгрен. — Ні Бубланські, ні взагалі хто б то не був з людей, наділених владою, жодного разу і пальцем для неї не ворухнув. Тож залиште її самостійно розбиратися зі своїми справами.

Арманський уважно подивився на колишнього опікуна Саландер. Він усе ще був під враженням дивовижних змін на краще, які відбулися в стані Пальмгрена з часу їх останньої зустрічі в різдвяні свята. Мова його так само залишалася невиразною, зате очі ожили і заблищали по-новому. Крім того, у Пальмгрена з'явилася злість, якої Арманський раніше ніколи за ним не помічав. Цього вечора адвокат розповів йому в деталях усю історію, яку відновив Блумквіст, і Арманський жахнувся.

— Вона ж спробує вбити свого батька!

— Можливо, — спокійно погодився Пальмгрен.

— Чи, навпаки, Залаченко уб'є її.

— І це можливо.

— А ми будемо тут спокійно чекати?

— Драгане! Ви добра людина, але що там зробить чи не зробить Лісбет Саландер і залишиться вона жива чи помере — це не ваше діло.

Пальмгрен розвів руками. До нього раптом повернулася давно втрачена координація рухів. Здавалося, ніби драматичні події останніх тижнів вдихнули в нього нові сили.

— Я ніколи не почував симпатії до людей, які вирішують усе самі без суду і слідства. Але з другого боку, я не зустрічав жодної людини, у якої було б для цього стільки підстав, як у неї. У її випадку це веління долі, так судив фатум задовго до того, як вона народилася. Нам з вами

залишається тільки вирішити, як ми зустрінемо Лісбет, якщо вона повернеться.

Арманський засмучено зітхнув і покосився на старого адвоката.

— А якщо наступні десять років вона проведе в «Хінсеберзі»¹, то вона сама зробила цей вибір. Я ж як і раніше залишуся її другом.

— Я ніколи не підозрював раніше, що у вас такий лібертаріанський² погляд на життя.

— Раніше в мене його не було, — сказав Хольгер Пальмгрен.

Міріам Ву лежала в ліжку, втупившись очима у стелю. Поряд з нею горів нічник, тихо грало радіо. Передавали «*On a Slow Boat to China*»³. Вчора вона прокинулася в лікарні, куди її привіз Паоло Роберто. Вона то спала, то раптом неспокійно прокидалася. Лікарі говорили, що в неї струс мозку. У будь-якому разі їй потрібний був спокій. Крім того, у неї були зламані ніс і три ребра і все тіло було поранене. Ліва брова так розпухла, що око стало схоже на вузьку щі-

¹ «Хінсеберг» — жіноча в'язниця в Швеції.

² Лібертаріанство (англ. *libertarianism*; від фр. *libertaire* — анархіст) — правова філософія, в основі якої лежить заборона на «агресивне насильство», тобто заборона на застосування сили чи погрози застосування сили до іншої особи або її майна всупереч волі цієї особи. Частина лібертаріанців вважають, що навіть держава не має права втручатися в життя громадян, зокрема судити чи справляти податки, й охороняти їхнє життя та майно повинні приватні охоронні агенції за персональним наймом.

³ Пісня американського композитора Френка Лессера.

линку. Вона не могла ворухнутися, позаяк кожен порух віддавався болем. Боліла і шия, тому їй про всяк випадок наділи ортопедичний комір. Лікарі запевнили її, що вона цілком відновиться.

Прокинувшись увечері, вона побачила Паоло Роберто, що сидів біля її ліжка. Він широко усміхнувся їй і запитав, як вона почувається. Вона подумала: «Невже я маю такий же жахливий вигляд, як він?»

У нього була до неї купа питань, вона на них відповідала. Чомусь їй зовсім не здивувало, що він виявився другом Лісбет Саландер. Видно було, що він самолюбний хлопець. Лісбет такі подобались, а самовпевнених нахаб вона терпіти не могла. Відмінність була ледь помітна, але Паоло Роберто належав до першої категорії.

Тепер з'ясувалося, яким чином він раптом опинився на складі під Ньюварном. Вона здивувалася, що він так завзято переслідував чорний фургон, і злякалася, почувши, які знахідки поліція відкопала на території складу.

— Дякую, — сказала вона. — Ти врятував мені життя.

Він похитав головою і довго мовчав, перш ніж заговорити.

— Я намагався пояснити Блумквісту. Він не дуже зрозумів. Думаю, ти зрозумієш краще, адже ти сама займаєшся боксом.

І вона його зрозуміла. Той, хто сам не був присутній на складі під Ньюварном, ніколи не зрозуміє, що означає битися з монстром, який не відчуває болю. Вона пригадала, якою беспорядною почувала себе поряд з ним.

Під кінець розмови вона просто мовчки тримала його за перев'язану руку. Вони нічого не пояснювали одне одному.

Для цього не було потрібних слів. Коли вона знову прокинулася, він уже пішов. Вона мріяла, щоб Лісбет Саландер дала про себе знати.

Адже Нідерман полює на неї.

Міріам Ву боялася, як би він її не зловив.

Лісбет Саландер було нічим дихати. Вона не усвідомлювала, скільки минуло часу, але знала, що її застрелили, і швидше інстинктом, ніж розумом, відчувала, що її зарито в землю. Ліва рука зовсім не слухалася. Варто їй хоч би напружити який-небудь мускул, як у плече хвилями накочували напади болю. Свідомість оповивала мла. *Мені потрібне повітря.* Голова розколювалася від пульсуючого болю, якого вона ніколи не зазнавала раніше.

Права рука виявилася у неї під щокою, і вона почала інстинктивно відшкріпати землю від носа і рота. Земля була піскувата і порівняно суха. Їй вдалося звільнити крихітний, завбільшки з кулачок, простір перед собою.

Вона не мала уявлення, скільки часу їй довелося пролежати в могилі. Але вона розуміла, що потрапила в смертельно небезпечне становище. Нарешті в голові у неї сформувалася закінчена думка:

Він поховав мене живцем.

Осягнувши це, вона відчула, що її охопила паніка. Їй стало нічим дихати. Вона не могла ворухнутися. Товща землі придавила її до дна могильної ями.

Вона спробувала поворушити ногою, але тільки напружила м'язи даремно. Потім спробувала підвестися. Це виявилось помилкою — тільки-но вона натиснула головою,

намагаючись випростатися, як відразу ж скроні блискавкою прорізав біль. *Не можна, щоб мене знудило.* Вона знепритомніла.

Коли до неї знову повернулася здатність думати, вона обережно перевірила, які частини тіла її ще слухаються. Тільки права рука, що лежала біля її обличчя, була в змозі робити рухи і переміщатися на кілька сантиметрів. *Мені потрібне повітря.* Повітря було вгорі, за межами могили.

Лісбет Саландер почала шкребти землю. Натиснувши ліктем, вона зуміла відвоювати деякий простір для маневру. Не повертаючи руки, вона, надавлюючи на землю кулаком, розширила вільний простір перед особою. *Треба відкопуватися.*

Потім вона зрозуміла, що під її скоцюрбленим тілом, між животом і ногами, є печерка. Там був основний запас повітря, завдяки якому вона ще залишалась жива. Вона почала відчайдушно повертатися корпусом туди й сюди і відчула, як земля обвалюється вниз. Вага, що тиснула на груди, трішечки зменшилася. Вона вже могла пересувати руку на просторі в кілька сантиметрів.

Хвилину за хвилиною вона в напівнепритомному стані трудилася й далі. Вона відшкрібала піщаний ґрунт з обличчя і жменю за жменю складала її під себе. Потроху їй вдалося вивільнити руку настільки, що стало можливо прибирати землю з голови. Сантиметр за сантиметром вона звільнила голову. Намацавши щось тверде, вона виявила, що тримає в руці уламок кореня чи паличку. Вона почала розгрібати землю згори. Земля все ще залишалася пухкою і не дуже щільною.

Була вже десята година, коли лис, повертаючись до свого лігва, знову опинився біля могили Лісбет Саландер. Пообідавши полівкою, він був ситий і задоволений, як раптом почув чиюсь присутність. Він завмер на місці і нашорошив вуха. Його ніс і вуса дрібно затремтіли.

І тут з-під землі, немов якийсь неживий предмет, висунулися пальці Лісбет Саландер. Якби на місці лиса опинилась людина, вона відреагувала б на це видовище так само. Він кинувся навтіки.

Лісбет відчула, як її руки торкнувся струмінь холодного повітря. Вона знову могла дихати.

Їй було потрібно ще півгодини, щоб вибратися з могили. Вона навіть не запам'ятала, як усе це відбувалося. Їй здалося дивним, що ліва рука чомусь перестала її слухатися, але вона механічно відгортала й далі землю правою.

Потрібне було щось таке, чим можна копати. Вона не відразу збагнула, чим може скористатися, але потім опустила руку до ями, якомусь дісталася до нагрудної кишені і видобула портсигар, подарований Міріам Ву. Відкривши портсигар, вона стала орудувати ним як совком. Жменю за жменю вона вибирала пухку землю і відкидала її помахом зап'ястя. Несподівано запрацювало праве плече, і вона вивільнила його з-під землі. Викинувши ще трохи землі, вона змогла підвести голову. Тепер праве плече і голова опинилися над поверхнею. Вивільнивши частину корпусу, вона почала виповзати сантиметр за сантиметром, поки раптом земля не відпустила із своєї хватки ноги.

Із заплющеними очима вона поповзла від могили і рухалась далі, доки наткнулася плечем на стовбур дерева. Во-

на стала повільно розвертатися всім тілом, і нарешті стовбур опинився у неї за спиною. Притулившись до нього, вона обтерла рукою грязь, що заліпила очі, і підвела повіки. Навколо стояв непроглядний морок і крижаний холод, але вона вся спітніла. У голові, лівому плечі і стегні відчувався тупий біль, але в неї забракло сил подумати, чому все болить. Десять хвилин вона нерухомо сиділа і лише дихала. Потім зрозуміла, що їй не можна тут залишатися.

Вона через силу звелася на ноги; навколо все коливалось.

Відразу ж на неї напала нудота, вона нагнулася, і її тут же знудило.

Потім вона пішла. Вона не мала ніякого уявлення ні про те, в який бік вона йде, ні про те, куди прямує. Права нога її погано слухалася; час від часу вона, спіткнувшись, падала на коліна, і щоразу сильний біль пронизував їй голову.

Вона не знала, скільки часу вона так йшла, але раптом краєм ока побачила будинок. Вона змінила напрям і пошкандибала далі. Тільки дійшовши до дровника край двору, вона зрозуміла, що рухається прямо до житла Залаченка. Вона зупинилася, захитавшись, як п'яна.

Фотоелементи на під'їзній доріжці і на сараї. Вона прийшла з іншого боку. Вони її не виявили.

Від цієї думки вона розгубилася. Вона розуміла, що зараз не в тій формі, щоб зв'язуватися з Нідерманом і Залаченком. Роздивляючись забілілий у темряві будинок, вона стояла нерухомо.

Клац. Дерево. Клац. Пожежа.

Перед уявним поглядом стояла каністра з бензином і сірник.

Вона насилу обернулася і, хитаючись, пошкандибала до надвірної споруди. Нарешті допленталася до дверей, взятих на дерев'яний засув. Їй удалося скинути засув, піднявши його правим плечем, — він упав на землю зі стукотом, і вона з гуркотом розчинила двері. Зробивши крок у темряву, вона оглянулася навколо.

Це був сарай для дров. Бензину в ньому не було.

Сидячи за кухонним столом, Залаченко скинув голову — десь надворі грюкнули двері. Відсунувши фіранку, він глянув за вікно, у темряву. Минуло кілька секунд, перш ніж його очі стали щось розрізняти в мороці. Вітер на ніч усе дужчав, а в кінці тижня прогноз обіцяв шторм. І тут він побачив, що двері сарая прочинені.

По дрова він ходив з Нідерманом ще до темряви — насправді необхідності в цьому не було, і вийшли вони головним чином для того, щоб показатися на очі Лісбет Саландер і виманити її з укриття.

Невже Нідерман забув узяти двері на засув? Іноді він буває таким недотепою! Залаченко покосився на двері вітальні, де спав на дивані його син і помічник. Він хотів був розбудити німця, але потім вирішив не чіпати його і сам підвівся із стільця.

По бензин Лісбет потрібно було йти до обори, де стояли машини. Важко дихаючи, вона сіла, притулившись до колоди для рубання дров. Треба передихнути. Вона просиділа всьо-

го кілька хвилин, коли почула нерівні кроки Залаченка, що наближався до дровника.

У темряві на північ від Мелльбю Мікаель помилився поворотом. Замість повернути на Носсебру, він їхав і далі на північ і виявив свою помилку, тільки коли доїхав до Трьоцьорна. Він зупинився і звирився з атласом.

Вилаявшись, він повернув на південь і поїхав назад до Носсебру.

За секунду до того, як Олександр Залаченко увійшов до дровника, Лісбет Саландер схопила правою рукою сокиру з дровітні. У неї не було сил занести зброю над головою, але вона, тримаючи її в одній руці, зробила замах знизу вгору і, спираючись на здорову ногу, розвернулася всім корпусом.

Ледве Залаченко встиг натиснути на вимикач, як тієї ж миті лезо сокири вдарило йому в обличчя, розітнуло праву щоку і встромилося на кілька міліметрів у лобову кістку. Він навіть не встиг зрозуміти, що сталося, але наступної миті його мозок усвідомив біль, і він закричав не своїм голосом.

Рональд Нідерман ривком прокинувся від сну і, нічого не тямлячи, підскочив на дивані. Він почув завивання, яке спершу здалося йому нелюдським. Завивання доносилося з двору. Потім він зрозумів, що це кричить Залаченко, і поспіхом схопився на ноги.

Лісбет Саландер знову змахнула сокирою, але тіло її не послухалося. Вона збиралася занести сокиру вище й обру-

шити її на голову батька, але її сили вже вичерпалися, і вона влучила не туди, куди цілила, а під коліно. Проте під дією сили тяжіння лезо увійшло так глибоко, що сокира застрягла там і вирвалася з її руки, коли Залаченко ницьма впав додолу. Він не затихаючи кричав.

Вона нахилилася, щоб знову взяти сокиру. Підлога під нею гойднулася, мозок немов пронизала блискавка. Їй довелося сісти. Вона простягнула руку й обмацала кишені його куртки. У правій кишені в нього, як і до того, лежав пістолет. Вона зосередила погляд, напис на пістолеті розпливався перед очима.

Браунінг калібру 22.

Жалюгідний скаутський пістолет.

Ось чому вона залишилася жива. Куля із «ЗІГ-Зауера» або з іншого пістолета більшого калібру пробила б її черепок наскрізь, залишивши величезну дірку.

В той момент, коли вона формулювала для себе цю думку, почулися кроки Нідермана, котрий прокинувся. Фігура велетня заповнила весь дверний отвір. Він застиг на порозі, вирячившись на неї широко розплющеними, нічого не розуміючими очима. Залаченко дико кричав. Його обличчя перетворилося на криваве місиво. Під коліном у нього стрімла застрягла в носі сокира. Перед ним сиділа на підлозі брудна і скривавлена Лісбет. Вигляд у неї був, ніби вона з'явилася з фільму жахів того сорту, яких більш ніж досить надивився свого часу Нідерман.

Нечутливий до болю Рональд Нідерман, схожий на бронейного робота, все життя не любив темряви. Скільки він

себе пам'ятав, темрява завжди таїла для нього якусь загрозу.

Він своїми очима бачив істот, що живуть у темряві, і його постійно підстерігав невимовний жах. І от зараз жах набув виразних контурів.

Дівка, що сиділа на підлозі, була небіжчицею. У цьому не було ніякого сумніву.

Він сам зарив її в могилу.

Отже, істота на підлозі була не живою дівкою, а породженням загробного світу, проти якого безсилі людські руки і зброя.

Перетворення людини на мертвяка вже почалося. Її шкіра стала лускатою, як у ящірки. Вискалені зуби зробилися гострими, як лезо бритви, щоб виривати ними клапті живого м'яса. З рота висовувався і облизував губи зміїний язик. На закривавлених пальцях відросли довгі, мов шаблі, загострені кігті. Він бачив, як горіли в п'їтьмі її очі. Він почув її глухе ричання і побачив, як вона напружила м'язи, щоб кинути і розірвати йому горло.

Він раптом ясно й виразно побачив, що в неї ззаду хвіст, який звивається і люто б'є по підлозі.

І тут вона підняла пістолет і вистрелила. Куля пролетіла так близько від вуха Нідермана, що він почув свист піднятого нею вітру. Він побачив, як у неї з рота вирвався йому назустріч язик полум'я.

Це було вже занадто!

У нього відібрало всі думки.

Він розвернувся і помчав геть щодуху. Вона зробила ще один постріл, цього разу зовсім мимо цілі, але після цього

пострілу в нього немов вирости крила. Ніби лось, він одним стрибком перемахнув через огорожу і зник у п'ятмі в напрямі проїжджої дороги. Він мчав, гнаний несвідомим страхом.

Лісбет здивовано дивилася йому вслід, аж поки він зник з очей.

Вона допленталась до дверей і виглянула в темряву, але його і слід загув. Залаченко нарешті перестав кричати, він лежав на підлозі і лише стогнав. Вона відкрила пістолет і побачила, що в ньому залишився тільки один патрон. Вона подумала, прострелити йому довбешку чи ні, але потім нагадала собі, що в темряві десь ще бігає Нідерман, так що останній патрон краще було про всяк випадок приберегти. Якщо він нападе на неї, проти нього, напевне, буде замало одного патрона двадцять другого калібру. Але і це все-таки краще, ніж нічого.

Вона насилу встала, шкутильгаючи, вийшла з дровника і зачинила за собою двері. Аж п'ять хвилин знадобилося їй, щоб поставити на місце засув. Хитаючись, вона перетнула двір, зайшла в будинок і знайшла телефон, який стояв у кухні. Вона набрала номер, яким не користувалася ось уже два роки. Його не було вдома. Заговорив автовідповідач.

— Доброго дня! Це Мікаель Блумквіст. Зараз я не можу вам відповісти. Залиште ваше ім'я і номер телефону. Я зателефоную вам, як тільки зможу.

Пі-і-і...

— Мікаелю! — почала вона і зрозуміла, що говорить так, ніби в роті у неї каша. Вона прокашлялася. — Мікаелю, це Саландер.

Далі вона не знала, що говорити, і повільно поклати слухавку.

«ЗІГ-Зауер» Нідермана лежав на кухонному столі в розібраному вигляді, приготовлений до чищення, поряд виднівся «Ванад» Сонні Ніемінен: Вона кинула браунінг на підлогу, дошкутильгала до столу і взяла «Ванад», збираючись перевірити магазин. Там же вона знайшла свій міні-комп'ютер і засунула його собі в кишеню. Потім вона прошкандибала до мийки і налила повну чашку крижаної води. Випивши чотири чашки, вона підвела очі і несподівано побачила в старому дзеркалі для гоління своє власне обличчя. З переляку вона мало не вистрелила у віддзеркалення.

Те, що вона там побачила, швидше нагадувало звірину морду, ніж людське лице. Вона побачила божевільну із спотвореним обличчям і розкритим ротом. Шкіру вкривала короста із затверділої глини, змішаної з кров'ю. Тепер вона зрозуміла, чому втік Рональд Нідерман.

Вона підійшла до дзеркала ближче і тут раптом помітила, що волочить ліву ногу. У стегні вона відчувала різкий біль — там, куди потрапила перша куля Залаченка. Друга попала в плече, паралізувавши ліву руку, і там теж було боляче.

Проте найдужче боліла голова, від цього болю вона хиталася на ходу. Поволі піднявши праву руку, вона провела пальцями по потилиці і намацала величезну дірку вхідного отвору.

Поторкавши пальцем дірку в черепі, вона раптом із жахом зрозуміла, що доторкнулася до власного мозку і її рана така серйозна, що вона на краю смерті. Швидше за все, їй уже

давно б належало померти. Єдине, чого вона не могла зрозуміти, це як вона досі ще тримається на ногах.

Раптом її знемогла смертельна втома. Не розуміючи, що з нею відбувається — наводить на неї непритомність чи сон, — вона дошкандибала до кухонного диванчика, обережно опустилась на нього і лягла головою (здоровою стороною) на подушку.

Їй необхідно було прилягти, щоб зібратись на силі, хоча вона сама розуміла, що спати не можна, поки на вулиці вештається Нідерман. Рано чи пізно він сюди повернеться. Рано чи пізно Залаченко вибереться з дровника і прийде в будинок, але в неї більше не було сил стояти на ногах. Її почав бити озноб. Вона зняла пістолет із запобіжника.

Рональд Нідерман нерішуче зупинився на дорозі між Соллебрунном і Носсебру. Він був сам. Навколо панувала пітьма. До нього повернулася здатність міркувати, і йому було соромно згадувати про свою втечу. Він не міг зрозуміти, як це сталося, але прийшов до логічного висновку, що, мабуть, їй вдалося вижити і якимсь чином відкопатися з могили.

Залаченкові була потрібна його допомога. Отже, він повинен повернутися в садибу і скрутити їй шию.

В той же час у Рональда Нідермана було таке відчуття, що все вже скінчено. Це відчуття з'явилося у нього давно. Після першої ж розмови з Б'юрманом усе, хоч би що вони робили, постійно йшло не так. Залаченка немов підмінили, як тільки він почув ім'я Лісбет Саландер. З цієї миті він відкинув усі принципи обережності і помірності, які проповідував протягом довгих років.

Нідерман не міг вирішити, що робити.
Залаченкові потрібна медична допомога.
Якщо тільки вона не встигла його вбити.
У зв'язку з цим перед ним поставали питання.
Він кусав губи.

Багато років вони з батьком були партнерами. Це були дуже успішні роки. За цей час він склав досить багато грошей і, крім того, знав, де Залаченко ховає свій статок. Він мав необхідні засоби і навички для того, щоб продовжити справу. Тому найрозумнішим було б піти звідси, не озираючись. Одну річ Залаченко надійно вбив йому в голову: якщо ситуація стала нерозв'язною, йди без зайвих сантиментів. Це основа виживання — заради програної справи не варто навіть пальцем ворухнути!

У ній не було нічого надприродного. Але її присутність була тим, що називається bad news¹. Вона доводилася йому зведеною сестрою.

І він вочевидь її недооцінював.

Рональда Нідермана роздирали два бажання. Одна його частина хотіла повернутися назад і скрутити їй шию. Інша частина хотіла тікати далі, поки темно.

Паспорт і гаманець лежали у нього в задній кишені. Йому немає чого повертатися. У садибі не залишилося нічого потрібного.

Хіба що машина.

Він усе ще стояв, його роздирали сумніви, коли з-за пагорба випірнули вогні автомобільних фар. Він повернув го-

¹ Погані новини (англ.).

лову. Можливо, він зуміє роздобути собі транспорт іншим способом. Усе, що йому потрібне, — це машина, якою він зможе дістатися до Гетеборга.

Вперше в житті — принаймні з того часу, як вона вийшла з дитячого віку, — Лісбет Саландер виявилася не в змозі самотійно впоратися з ситуацією. За своє життя їй не раз доводилося брати участь у бійках, переносити побої, ставати з волі держави об'єктом примусової госпіталізації і терпіти насильство з боку приватних осіб. Їй, здається, припало на долю більше знущань морального і фізичного характеру, ніж може винести звичайна людина.

Але у відповідь вона завжди могла збунтуватися. Вона відмовилася відповідати на питання Телебор'яна, а коли зазнавала якої-небудь форми фізичного насильства, могла вирватися і сховатися в самотності.

Перелом перенісся можна було пережити.

Але жити з діркою в черепі було неможливо.

Цього разу вона не могла поповзти додому в своє ліжко, укритися з головою ковдрою і проспати два дні, а потім підвестися і повернутися до звичайного життя так, мовби нічого не сталося.

Зараз вона постраждала так серйозно, що сама собі нічим не могла зарадити. Її здолала така втома, що тіло перестало коритися.

«Потрібно трохи поспати», — подумала вона. І раптом з непорушною впевненістю усвідомила, що якщо вона дасть собі волю і заплющить очі, то, найімовірніше, ніколи вже більше їх не розплющить. Проаналізувавши цей висновок,

вона потім зрозуміла, що їй уже все одно. Ця думка здалася навіть приємною. *Дати собі відпочинок. І щоб не треба було прокидатися.*

Останньою її думкою була думка про Міріам Ву.
Пробач мені, Міммі!

Заплющивши очі, вона все ж таки не випустила з руки знятий із запобіжника пістолет Сонні Ніємінена.

Мікаель Блумквіст здалеку розгледів у світлі фар Рональда Нідермана і відразу ж його пізнав. Важко було не впізнати білявого велетня зростом у двісті п'ять сантиметрів, статурою як бронебійний робот. Нідерман замахав йому руками. Мікаель зменшив світло фар і пригальмував. Сунувши руку в зовнішню кишеню сумки для ноутбука, він дістав «Гавернмент», знайдений на письмовому столі Лісбет Саландер. Він зупинився за п'ять метрів від Нідермана і, вимкнувши мотор, відчинив дверці.

— Дякую, що зупинився, — сказав Нідерман нетвердим голосом. Після бігу він ще не відсапався. — Я потрапив в автомобільну аварію. Ти не міг би підвезти мене до міста?

У Нідермана виявився дивно високий голос.

— Зрозуміло, я можу допомогти тобі дістатися до міста, — сказав Мікаель Блумквіст і спрямував на Нідермана пістолет. — Ляж на землю!

Здавалося, цієї ночі неприємностям Нідермана не буде кінця. Він із сумнівом подивився на Мікаеля.

Нідерман нітрохи не боявся ні пістолета, ні людини, яка тримала його в руці. Проте до зброї він ставився з повагою. Все своє життя він провів у світі, де правила зброя

і груба сила. Він вважав, що кожен, хто спрямовує на нього пістолет, сповнений відчайдушною рішучістю і готовий пустити його в дію. Жмуричись, він намагався оцінити людину, яка тримала пістолет, але світло фар дозволяло розгледіти тільки темний силует. Поліцейський? Але, судячи з того, як він говорив, це не поліцейський. Поліцейські називають своє звання. В усякому разі, так відбувається в кіно.

Він зважив свої шанси. Він знав, що коли піде напролом, то зможе заволодіти зброєю. Проте людина з пістолетом поводитися холоднокровно і вибрала позицію за розчи́неними дверцями машини. Вона встигне випустити бодай одну, а то й дві кулі. Якщо діяти швидко, супротивник може промахнутися або не влучити в життєво важливий орган, проте, будучи поранений, він, можливо, вже буде не в змозі продовжувати втечу. Краще дочекатися іншого, зручнішого моменту.

— Лягай зараз же! — гаркнув Мікаель.

Він відвів ствол пістолета на кілька сантиметрів убік і вистрелив по узбіччю.

— Наступна куля буде тобі в ногу, — мовив Мікаель гучним і чітким командним голосом.

Рональд Нідерман, засліплений світлом фар, опустився на коліна.

— Хто ти? — спитав він.

Мікаель сунув руку в кишеню на дверцях, вийняв куплений на заправній станції ліхтарик і спрямував промінь Нідерманові в обличчя.

— Руки за спину, — наказав Мікаель. — Ноги нарізно!

Він чекав, поки Нідерман знехотя виконував наказ.

— Я знаю, хто ти такий. Якщо ти здумаєш робити дурниці, стрілятиму без попередження. Я цілюся в легеню нижче лопатки. Можливо, ти міг би мене здолати, але це тобі дорого обійдеться.

Він поклав ліхтарик на землю, зняв із себе ремінь і зробив з нього петлю, точнісінько так, як його вчили в стрілецькій частині в Кіруні двадцять років тому, коли він проходив військову службу. Вставши між ніг білявого велетня, він надів петлю на його руки і затягнув її вище за лікті. Так силач Нідерман став практично безпорадний.

Що далі? Мікаель роззирнувся — вони були зовсім самі на темній дорозі. Паоло Роберто нічого не перебільшив, описуючи Нідермана. Це виявився справді величезний амбал. Питання тільки в тому, чому цей гігант біг прожогом, ніби за ним гнався сам диявол.

— Я шукаю Лісбет Саландер. Гадаю, ти її зустрічав.

Нідерман не відповів.

— Де Лісбет Саландер? — спитав Мікаель.

Нідерман якось дивно на нього подивився. Він ніяк не міг зрозуміти, що таке сталося цієї дивної ночі і чому нічого не ладиться.

Мікаель знизав плечима. Він повернувся до машини, відчинив багажник і дістав з нього буксирний трос. Не міг же він залишити зв'язаного Нідермана посеред дороги! Огледівшись, він помітив на стовпі за тридцять метрів від себе блискучий у променях фар дорожній знак: «Обережно, лосі».

— Вставай!

Приставивши дуло пістолета до потилиці Нідермана, він відвів його до дорожнього знака, змусив спуститися в канаву і наказав сісти спиною до стовпа. Нідерман завагався.

— Все дуже просто, — сказав Мікаель. — Ти вбив Дага Свенссона і Міа Бергман. Це були мої друзі. Я не збираюся відпускати тебе посеред дороги. Отже ти або сидітимеш зв'язаним, або я прострелю тобі колінну чашку. Вибір за тобою.

Нідерман сів. Мікаель обмотав буксирний трос навколо його шиї і зафіксував голову. Потім використав усі вісімнадцять метрів троса для того, щоб обмотати велетня навколо корпусу. Залишивши невеликий кінець троса, він прив'язав його руки до стовпа і закріпив кількома добрими морськими вузлами.

Покінчивши з цим, Мікаель знову запитав, де Лісбет. Не діставши відповіді, він знизав плечима і залишив Нідермана сидіти біля стовпа. Тільки повернувшись до своєї машини, він відчув прилив адреналіну й усвідомив, що зробив. Перед очима в нього вигулькнуло обличчя Міа Бергман.

Закуривши сигарету і відпивши мінералки з пластикової пляшки, Мікаель подивився на істоту, що виднілася в темряві біля стовпа з дорожнім знаком. Потім він сів за кермо, звірився з картою і зрозумів, що до повороту до садиби Карла Аксея Бодіна залишився ще кілометр. Мотор загурчав, і машина проїхала повз Нідермана.

Поволі проминувши поворот з покажчиком на Госсебергу, Мікаель поставив машину біля сарая на лісовій дорозі, що відгалужувалася за сто метрів від попереднього поворо-

ту. Він дістав пістолет й увімкнув ліхтарик. На глинистій дорозі він побачив свіжий слід коліс і зрозумів, що недавно тут стояла інша машина, але не став роздумувати над цим відкриттям. Повернувшись пішки до повороту на Госсєбергу, він посвітив на поштову скриньку, побачив напис «PL92 — К. А. Бодін» і пішов далі цією дорогою.

Була вже майже північ, коли він побачив світло в садибі. Зупинившись, він кілька хвилин простояв, прислухаючись, але не почув нічого, крім звичайних нічних звуків. Не виходячи на під'їзну дорогу, він пройшов краєм луку, наблизився до споруд з боку обори і зупинився перед відкритим простором за тридцять метрів від будинку. Він був до краю зосереджений і насторожений — Нідерманів марш-кидок до дороги означав, що тут щось сталося.

На півдорозі через двір Мікаель уловив якийсь звук. Він миттю обернувся і став на коліно, піднявши перед собою пістолет. Через кілька секунд він зрозумів, що звук доноситься з боку дровника. Там хтось стогнав. Він швидко перетнув лужок і зупинився. Заглянувши за ріг, він побачив, що всередині горить світло.

Почулося якесь вовтузіння. Він підняв засув, відхилив двері і побачив заюшене кров'ю обличчя і повні жаху очі. На підлозі лежала сокира.

— О Боже, що за чортівня! — мовив він ледве чутно.

Потім він розгледів протез.

Залаченко!

Лісбет Саландер точно тут побувала.

Йому важко було уявити собі, що тут відбулося. Він швидко зачинив двері і взяв їх на засув.

Залишивши Залаченка в сараї для дров, а Нідермана прив'язаним до стовпа на дорозі до Соллебрунна, Мікаель швидко перетнув двір, прямуючи до житлового будинку. Там могла виявитися яка-небудь невідома йому третя особа, що теж становить небезпеку, але від будинку віяло пусткою, як від нежилого. Опустивши ствол пістолета, він обережно відхилив вхідні двері й опинився в темному передпокої. З боку кухні світився прямокутник відчинених дверей. Доносилося цокання настінного годинника. Він підійшов до кухонних дверей і відразу ж побачив Лісбет Саландер, що лежала на диванчику.

Побачивши її понівечене тіло, Мікаель у першу мить замер на місці. Він помітив, що в безвольно опущеній з дивана руці вона тримає пістолет. Повільно підійшовши, він став на коліна. Йому згадалося, як він недавно знайшов Даґа й Міа, і в першу секунду здалося, що Лісбет теж мертва. Потім він уловив ледь помітний рух і зрозумів, що вона дихає. Із зітханням з її грудей виривалися слабкі хрипи.

Він простягнув руку і став обережно виймати з її долоні пістолет. Раптом її пальці напружилися і стиснули рукоять. Розплющивши очі, кілька секунд вона крізь вузькі щілинки дивилась на нього. Погляд її був каламутним. Потім він почув, що вона щось тихенько бурмоче, і насилу розрізнув слова:

— Бісів Калле Блумквіст.

Потім вона знову заплющила очі і випустила з руки пістолет. Він поклав зброю на підлогу, дістав мобільний телефон і набрав номер рятувальної служби.

ЗМІСТ

Пролог	3
Частина 1. Неправильні рівняння. 16—20 грудня	8
Частина 2. From Russia with love. 10 січня — 23 березня.	92
Частина 3. Абсурдні рівняння. 23 березня — 2 квітня	262
Частина 4. У стилі Термінатора. 24 березня — 8 квітня ...	504

Літературно-художнє видання

ЛАРССОН Стіг

ДІВЧИНА, ЩО ГРАЛАСЯ З ВОГНЕМ

Міленіум

Скандинавський гостросюжетний роман

Головний редактор *Н. Є. Фоміна*

Відповідальна за випуск *Г. С. Таран*

Художній редактор *Б. П. Бублик*

Комп'ютерна верстка: *І. Л. Цибульник*

Коректор *А. М. Гончаренко*

Підписано до друку 11.10.10. Формат 70x108 1/32.
Умов. друк. арк. 36,40. Облік.-вид. арк. 33,09.
Тираж 2000 прим. Замовлення № 0-736.

ТОВ «Видавництво Фоліо»
Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до державного реєстру видавців, виготівників
і розповсюджувачів видавничої продукції
ДК № 3194 від 22.05.2008 р.

61002, Харків, вул. Чубаря, 11
Електронна адреса:
www.folio.com.ua
E-mail: realization@foliq.com.ua
Інтернет-магазин
www.bookpost.com.ua

Надруковано з готових позитивів
у ТОВ «Видавництво Фоліо»
61002, Харків, вул. Чубаря, 11
Свідоцтво про реєстрацію
ДК № 3194 від 22.05.2008 р.

ББК 84(4ШВЕ)
Л25

Серія «Карта світу»
заснована у 2010 році

Stieg Larsson
FLICKAN SOM LÄKTE MED ELDEN

Переклад
В. М. Верховня

Художник-оформлювач
О. Г. Жуков.

Copyright © Stieg Larsson, 2006
The work is first published by
Norstedts, Sweden in 2006
and the text published by
arrangement with Norstedts
Agency
© В. М. Верховень, пере-
клад українською, 2011
© О. Г. Жуков, художнє
оформлення, 2011
© Видавництво «Фоліо»,
марка серії, 2010

ISBN 978-966-03-5083-0 (Карта світу)
ISBN 978-966-03-5421-0

Ларссон С.

Дівчина, що гралася з вогнем: міленіум: скандинавський гостросюжетний роман / С. Ларссон, переклад В. М. Верховня; худож.-оформлювач О. Г. Жуков. — Харків: Фоліо, 2011. — 829 с. — (Карта світу).

ISBN 978-966-03-5083-0 (Карта світу).

ISBN 978-966-03-5421-0.

Стіг Ларссон (1954—2004) — талановитий шведський письменник і журналіст, твори якого набули популярності вже після передчасної смерті автора.

Пізно ввечері у своїй квартирі вбито журналіста та його подругу, які вивчали канали постачання до Швеції секс-рабінь з Прибалтики та Східної Європи. Усі підозри падають на найдивнішу дівчину у світі з темним минулим — Лісбет Саландер.

Мікаель Блумквіст починає власне розслідування загибелі своїх колег і друзів, щоб знайти справжнього вбивцю і довести невинуватість Лісбет, яка колись врятувала йому життя.

По всій Швеції розпочато полювання на «вбивцю-психопатку», проте Лісбет Саландер не боїться кинути виклик усім — і мафії, і громадськості, і навіть самій смерті.

ББК 84(4ШВЕ)

*Consider this as
a fair warnings*

Стіг Ларссон (1954—2004) — талановитий шведський письменник і журналіст, твори якого набули популярності вже після передчасної смерті автора. У видавництві «Фоліо» у 2010 р. вийшов друком роман С.Ларссона «Чоловіки, що ненавидять жінок».

Пізно ввечері у своїй квартирі вбито журналіста та його подругу, які вивчали канали постачання до Швеції секс-рабіню з Прибалтики та Східної Європи. Усі підозри падають на найдивнішу дівчину у світі з темним минулим — Лісбет Саландер. Мікаель Блумквіст починає власне розслідування загибелі Лісбет, яка колись щоб знайти справжнього вбивцю і довести невинуватість Лісбет, яка колись врятувала йому життя. По всій Швеції розпочато полювання на «вбивцю-психопатку», проте Лісбет Саландер не боїться кинути виклик усім — і мафії, і громадськості, і навіть самій смерті.

КАРТА СВІТУ • ШВЕЦІЯ • МІЛЕНІУМ

ISBN 978-966-03-5421-0

9 789660 354210